

เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

CONTENT AND PRESENTATION TECHNIQUE IN HIGHER EDUCATION THAI
TEXTBOOKS OF YUNNAN MINZU UNIVERSITY

YUE HU

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

CONTENT AND PRESENTATION TECHNIQUE IN HIGHER EDUCATION THAI
TEXTBOOKS OF YUNNAN MINZU UNIVERSITY

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF ARTS (Thai)
Faculty of Humanities Srinakharinwirot University
2018
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน
ของ
YUE HU

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จิตรชัย เอกปัญญาสกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์)

ชื่อเรื่อง	เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน
ผู้วิจัย	YUE HU
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน จำนวน 4 เล่ม

ผลการศึกษามีพบว่า เนื้อหาหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มี 2 ส่วน คือ 1. เนื้อหาด้านอักขรวิธี ประกอบด้วยเรื่องสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ คำเป็นคำตาย อักษรควบ อักษรนำ และการประสมอักษรสามหมู่ 2. เนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการแปล เนื้อหาบทอ่านและเนื้อหาบทสนทนา เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทยเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสม และมีการสื่อสารทั้งในบริบทสังคมไทยและข้ามวัฒนธรรม

ด้านกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทย พบว่า กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักขรวิธีไทยมี 5 ประการ คือ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านอักขรวิธีตามลำดับคล้ายตำราภาษาไทยของไทย การนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการฝึกออกเสียงภาษาไทย การนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงโดยเปรียบเทียบความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลาง การเทียบเสียงหน่วยเสียงภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน และหน่วยเสียงที่ฟังยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน และกลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงแบบการซ้ำเสียง ส่วนกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารมี 5 ประการ คือ กลวิธีการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนตำราเรียบเรียงขึ้นเอง การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเอกสาร หรือหนังสือภาษาไทย การนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก การนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม และกลวิธีการนำเสนอ

บทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลัก และบริบทสังคมไทย

คำสำคัญ : เนื้อหา, กลวิธีการนำเสนอ, ตำราเรียน

Title	CONTENT AND PRESENTATION TECHNIQUE IN HIGHER EDUCATION THAI TEXTBOOKS OF YUNNAN MINZU UNIVERSITY
Author	YUE HU
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2018
Thesis Advisor	Assistant Professor PANUPONG UDOMSILP
Thesis Co-Advisor	

This study aimed to investigate content and presentation technique in Higher Education Thai Textbook of Yunnan Minzu University.

The findings revealed that the main contents presented in Higher Education Thai Textbook of Yunnan Minzu University were composed of two parts: (1) orthographic features, including vowels, consonants, tones, dead syllables, consonant clusters, and a three-way classification of Thai consonants; and (2) exercise practices for Thai communication skills, including reading, writing, listening, speaking, and translation skills. The contents of the texts and conversation models focused on the sociocultural aspects of Thai culture with an aim to foster learners to effectively use Thai language in both the Thai and the intercultural contexts.

With respect to the techniques used to present the contents in Thai textbooks, five techniques for presenting orthographic features were found: (1) the similar sequences of orthographic features between Thai textbooks in China and in Thailand; (2) implementation of phonology and phonetic alphabets in practicing Thai sounds; (3) implementation of similarities and differences between phonemes in Thai and Mandarin Chinese; (4) a comparison of phonemes in Thai which were not found in Mandarin Chinese, and vice versa; and (5) the pronunciation of reduplication in Thai. Regarding the exercise practices for Thai communication skills, there were five techniques, which were used as follows: (1) texts composed by local authors; (2) texts

compiled from Thai documents or textbooks used in Thailand; (3) supplementary reading texts related to the main texts; (4) supplementary reading texts were compared to the intercultural context; and (5) conversational models related to the main texts and the Thai context.

Keyword : Content, presentation Technique, Textbook

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษา
ปริญญานิพนธ์ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง แก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ
ในระหว่างดำเนินการวิจัยด้วยความเอาใจใส่และความเมตตาอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเด่น บุญปก ประธานกรรมการสอบปาก
เปล่าปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครวิทย์ เรืองรอง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
มหาวิทยาลัย อาจารย์ทั้งสองท่านได้เสียสละทั้งเวลาและกำลังแรงกายกรุณาตรวจแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้มอบความรู้ ความรัก ความเมตตา และให้
กำลังใจแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท รหัส 57 ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือ
และคอยเป็นกำลังใจให้กันมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ คุณปู่ คุณย่า น้องชาย ทุกคนใน
ครอบครัวอันเป็นที่รัก ผู้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา คุณแล ช่วยเหลือในทุก ๆ สิ่ง สนับสนุนและเป็น
กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

YUE HU

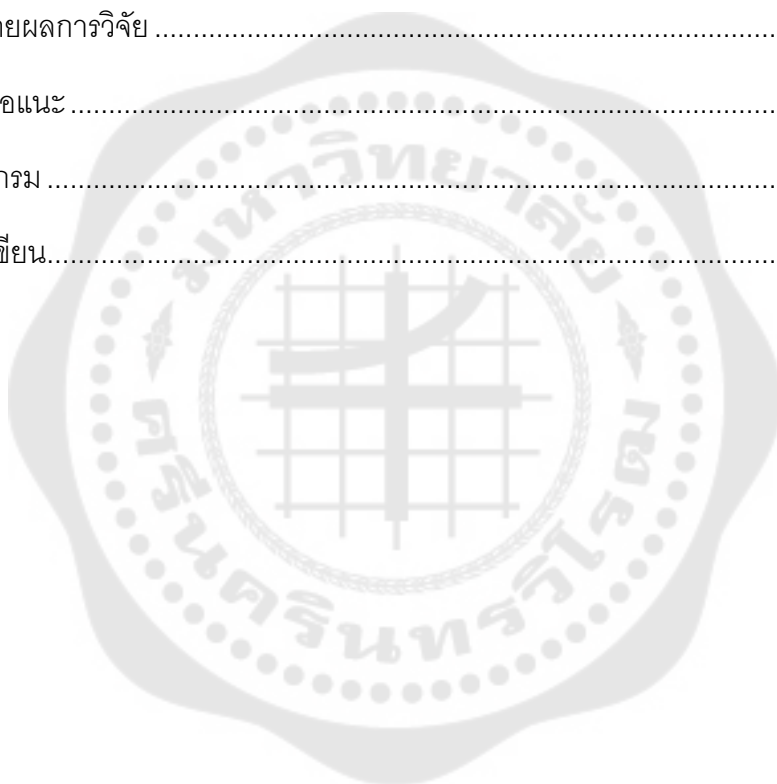
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญรูปภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	8
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
บทที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับตำราเรียนภาษาไทยและแนวทางการวิเคราะห์ตำราเรียนภาษาไทยใน ระดับอุดมศึกษา.....	10
ลักษณะของหลักสูตรภาษาไทยในมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานในประเทศไทย.....	10
ความรู้ที่เกี่ยวกับตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	14
2.1 ความหมายของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน.....	15
2.2 บทบาทและความสำคัญของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน.....	18
2.3 ประโยชน์ของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	20
2.4 ลักษณะของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนที่ดี	24
2.5 เกณฑ์ในการเลือกตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	27

แนวทางการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	28
3.1 จุดประสงค์ของการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	28
3.2 ลักษณะของการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	30
3.3 แนวทางและวิธีการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	30
3.4 เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน.....	32
3.5 การวิเคราะห์เนื้อหาตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	38
3.6 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน.....	39
การศึกษาที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน	42
บทที่ 3 เนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัย	47
เนื้อหาเกี่ยวกับอักขรวิธีไทย	48
1.1 สระ.....	49
1.2 พยัญชนะ	66
1.3 วรรณยุกต์.....	86
1.4 คำเป็น คำตาย	90
1.5 อักษรควบ.....	107
1.6 อักษรนำ.....	111
1.7 การประสมอักษร.....	115
1.8 การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน	124
1.9 เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน และวิธีการฝึก	129
เนื้อหาเกี่ยวกับวจาวิภาค	135
2.1 ความรู้ไวยากรณ์ไทยเกี่ยวกับคำ	135
2.2 ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำบางคำในภาษาไทย.....	140
เนื้อหาเกี่ยวกับวากยสัมพันธ์.....	145

3.1 เนื้อหาเกี่ยวกับวลี.....	145
3.2 เนื้อหาเกี่ยวกับประโยค.....	147
เนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร	149
4.1 ลักษณะการจัดเนื้อหาทักษะการอ่าน-การเขียนเพื่อการสื่อสาร.....	149
4.2 เนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา	165
4.3 เนื้อหาบทอ่านเสริมในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา.....	213
4.4 เนื้อหาบทสนทนาในการสอนทักษะการฟัง-การพูดภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	270
บทที่ 4 กลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาตินาน	290
กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิธีไทย.....	290
1.1 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านอักษรวิธีตามลำดับคล้ายตำราภาษาไทย.....	291
1.2 กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการสอนการออกเสียง ภาษาไทย.....	297
1.3 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงโดยเปรียบเทียบความคล้ายและความต่าง ระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลาง	302
1.4 กลวิธีการเทียบเสียงหน่วยเสียงภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน และหน่วยเสียงที่ฟังยาก สำหรับผู้เรียนชาวจีน	306
1.5 กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงแบบการซ้ำเสียง.....	312
กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนทักษะทางภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	320
2.1 กลวิธีการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง	321
2.2 กลวิธีการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเอกสาร หรือหนังสือภาษาไทย	325
2.3 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก.....	332
2.4 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม	338

2.5 กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลักและบริบทสังคมไทย	340
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	343
สรุปผลการวิจัย.....	343
1. เนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา	343
2. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา.....	345
อภิปรายผลการวิจัย	348
ข้อเสนอแนะ	351
บรรณานุกรม	352
ประวัติผู้เขียน.....	358

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการนำเสนอเนื้อหา เรื่อง สระ	50
ตาราง 2 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระภาษาไทยหน่วยที่คล้ายกับภาษาจีน	65
ตาราง 3 แสดงการนำเสนอเนื้อหาแบบฝึกคู่เทียบเสียงพยัญชนะอักษรกลาง	70
ตาราง 4 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยหน่วยที่คล้ายกับภาษาจีน	85
ตาราง 5 แสดงการนำเสนอเนื้อหาตัวสะกดในคำเป็น	91
ตาราง 6 แสดงการนำเสนอเนื้อหาการลดและแปลงรูปสระ	92
ตาราง 7 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำเป็น	93
ตาราง 8 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำเป็น	95
ตาราง 9 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำเป็น	96
ตาราง 10 แสดงการนำเสนอเนื้อหาตัวสะกดในคำตาย	100
ตาราง 11 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำตาย	100
ตาราง 12 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำตาย	103
ตาราง 13 แสดงการนำเสนอเนื้อหาอักษรคู่และอักษรเดี่ยว	112
ตาราง 14 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์	116
ตาราง 15 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์	117
ตาราง 16 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรสูงในแม่ ก กา	117
ตาราง 17 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรต่ำในแม่ ก กา	119
ตาราง 18 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ก กน กม เกย เกอว	121
ตาราง 19 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ก กด กบ	123
ตาราง 20 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เป็นลักษณะข่าวและบทความที่เกี่ยวกับ เหตุการณ์สำคัญ	175

ตาราง 21 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย	183
ตาราง 22 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย	189
ตาราง 23 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน	194
ตาราง 24 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัย	197
ตาราง 25 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย	198
ตาราง 26 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับนิทาน	199
ตาราง 27 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย	201
ตาราง 28 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับการศึกษาไทย	204
ตาราง 29 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย	205
ตาราง 30 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	207
ตาราง 31 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ	208
ตาราง 32 สรุปลักษณะเนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา	209
ตาราง 33 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เป็นลักษณะข่าวและบทความที่เกี่ยวกับ เหตุการณ์สำคัญ	225
ตาราง 34 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ	233
ตาราง 35 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม	238
ตาราง 36 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย	241
ตาราง 37 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการศึกษาไทย	244
ตาราง 38 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย	246
ตาราง 39 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน	249
ตาราง 40 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัย	252
ตาราง 41 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย	253
ตาราง 42 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	255

ตาราง 43 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ	256
ตาราง 44 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก	257
ตาราง 45 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม	268
ตาราง 46 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยในบทอ่านหลัก.....	287
ตาราง 47 แสดงตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา.....	300
ตาราง 48 แสดงการนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงสระ	308
ตาราง 49 แสดงการนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ	309
ตาราง 50 แสดงการนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย.....	311
ตาราง 51 แสดงการนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงวรรณยุกต์.....	311
ตาราง 52 แสดงการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก	333
ตาราง 53 แสดงการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม	339
ตาราง 54 แสดงการนำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลักและบริบทสังคมไทย	341

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ	51
ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ	52
ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ	53
ภาพประกอบ 4 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ	53
ภาพประกอบ 5 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ	54
ภาพประกอบ 6 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ	56
ภาพประกอบ 7 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ	57
ภาพประกอบ 8 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ	58
ภาพประกอบ 9 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ	60
ภาพประกอบ 10 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ	61
ภาพประกอบ 11 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ	61
ภาพประกอบ 12 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ	62
ภาพประกอบ 13 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ	62
ภาพประกอบ 14 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	67
ภาพประกอบ 15 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	68
ภาพประกอบ 16 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	69
ภาพประกอบ 17 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	70
ภาพประกอบ 18 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	72
ภาพประกอบ 19 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	73
ภาพประกอบ 20 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	74
ภาพประกอบ 21 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	75

ภาพประกอบ 22 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	75
ภาพประกอบ 23 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	76
ภาพประกอบ 24 ตัวอย่างเนื้อหาวิธีการผันเสียงอักษรสูง	77
ภาพประกอบ 25 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	79
ภาพประกอบ 26 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	79
ภาพประกอบ 27 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	81
ภาพประกอบ 28 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	81
ภาพประกอบ 29 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	82
ภาพประกอบ 30 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	83
ภาพประกอบ 31 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	83
ภาพประกอบ 32 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ	84
ภาพประกอบ 33 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา.....	87
ภาพประกอบ 34 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง วรรณยุกต์.....	88
ภาพประกอบ 35 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง วรรณยุกต์.....	89
ภาพประกอบ 36 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง วรรณยุกต์.....	89
ภาพประกอบ 37 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น.....	93
ภาพประกอบ 38 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น.....	97
ภาพประกอบ 39 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น.....	97
ภาพประกอบ 40 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น.....	98
ภาพประกอบ 41 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น.....	99
ภาพประกอบ 42 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย	101
ภาพประกอบ 43 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย	104
ภาพประกอบ 44 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย	104

ภาพประกอบ 45 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย	105
ภาพประกอบ 46 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย	106
ภาพประกอบ 47 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรควบ	108
ภาพประกอบ 48 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรควบ	108
ภาพประกอบ 49 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรควบ	110
ภาพประกอบ 50 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรควบ	110
ภาพประกอบ 51 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรนำ	114
ภาพประกอบ 52 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรนำ	114
ภาพประกอบ 53 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรนำ	115
ภาพประกอบ 54 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน	125
ภาพประกอบ 55 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน	125
ภาพประกอบ 56 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน	127
ภาพประกอบ 57 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน	127
ภาพประกอบ 58 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน	128
ภาพประกอบ 59 ตัวอย่างเนื้อหาการใช้คำในภาษาไทย	142
ภาพประกอบ 60 ตัวอย่างเนื้อหาการใช้คำในภาษาไทย	143
ภาพประกอบ 61 ตัวอย่างเนื้อหาการใช้คำในภาษาไทย	144
ภาพประกอบ 62 ตัวอย่างเนื้อหาการใช้คำในภาษาไทย	145
ภาพประกอบ 63 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านหลัก	151
ภาพประกอบ 64 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านหลัก	152
ภาพประกอบ 65 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านหลัก	153
ภาพประกอบ 66 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านหลัก	154
ภาพประกอบ 67 ตัวอย่างการนำเสนอคำศัพท์บทอ่านหลัก	155

ภาพประกอบ 68 ตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกต.....	155
ภาพประกอบ 69 ตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกต.....	156
ภาพประกอบ 70 ตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกต.....	156
ภาพประกอบ 71 ตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกต.....	157
ภาพประกอบ 72 ตัวอย่างการนำเสนอแบบฝึกหัด	158
ภาพประกอบ 73 ตัวอย่างการนำเสนอแบบฝึกหัด	158
ภาพประกอบ 74 ตัวอย่างการนำเสนอแบบฝึกหัด	159
ภาพประกอบ 75 ตัวอย่างการนำเสนอแบบฝึกหัด	159
ภาพประกอบ 76 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านเสริม.....	160
ภาพประกอบ 77 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านเสริม.....	161
ภาพประกอบ 78 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านเสริม.....	162
ภาพประกอบ 79 ตัวอย่างการนำเสนอคำศัพท์บทอ่านเสริม	162
ภาพประกอบ 80 ตัวอย่างการนำเสนอความรู้ไวยากรณ์.....	163
ภาพประกอบ 81 ตัวอย่างการนำเสนอความรู้ไวยากรณ์.....	164
ภาพประกอบ 82 ตัวอย่างการนำเสนอความรู้ไวยากรณ์.....	164
ภาพประกอบ 83 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	166
ภาพประกอบ 84 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	167
ภาพประกอบ 85 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	168
ภาพประกอบ 86 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	169
ภาพประกอบ 87 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	170
ภาพประกอบ 88 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	171
ภาพประกอบ 89 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	172
ภาพประกอบ 90 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	173

ภาพประกอบ 91 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	174
ภาพประกอบ 92 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	176
ภาพประกอบ 93 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	177
ภาพประกอบ 94 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	178
ภาพประกอบ 95 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	179
ภาพประกอบ 96 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	180
ภาพประกอบ 97 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	181
ภาพประกอบ 98 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	182
ภาพประกอบ 99 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	184
ภาพประกอบ 100 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	185
ภาพประกอบ 101 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	186
ภาพประกอบ 102 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	187
ภาพประกอบ 103 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	188
ภาพประกอบ 104 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	189
ภาพประกอบ 105 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	190
ภาพประกอบ 106 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	191
ภาพประกอบ 107 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	192
ภาพประกอบ 108 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	193
ภาพประกอบ 109 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	195
ภาพประกอบ 110 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	196
ภาพประกอบ 111 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	197
ภาพประกอบ 112 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	199
ภาพประกอบ 113 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	200

ภาพประกอบ 114 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	202
ภาพประกอบ 115 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	203
ภาพประกอบ 116 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	204
ภาพประกอบ 117 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	206
ภาพประกอบ 118 ตัวอย่างบทอ่านหลัก	207
ภาพประกอบ 119 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	215
ภาพประกอบ 120 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	216
ภาพประกอบ 121 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	217
ภาพประกอบ 122 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	218
ภาพประกอบ 123 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	219
ภาพประกอบ 124 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	220
ภาพประกอบ 125 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	221
ภาพประกอบ 126 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	222
ภาพประกอบ 127 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	223
ภาพประกอบ 128 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	224
ภาพประกอบ 129 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	228
ภาพประกอบ 130 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	229
ภาพประกอบ 131 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	230
ภาพประกอบ 132 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	231
ภาพประกอบ 133 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	231
ภาพประกอบ 134 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	232
ภาพประกอบ 135 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	234
ภาพประกอบ 136 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	235

ภาพประกอบ 137 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	235
ภาพประกอบ 138 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	236
ภาพประกอบ 139 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	237
ภาพประกอบ 140 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	238
ภาพประกอบ 141 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	239
ภาพประกอบ 142 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	240
ภาพประกอบ 143 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	242
ภาพประกอบ 144 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	243
ภาพประกอบ 145 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	244
ภาพประกอบ 146 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	245
ภาพประกอบ 147 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	247
ภาพประกอบ 148 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	248
ภาพประกอบ 149 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	250
ภาพประกอบ 150 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	251
ภาพประกอบ 151 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	253
ภาพประกอบ 152 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	254
ภาพประกอบ 153 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	255
ภาพประกอบ 154 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	263
ภาพประกอบ 155 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	264
ภาพประกอบ 156 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	264
ภาพประกอบ 157 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	265
ภาพประกอบ 158 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	266
ภาพประกอบ 159 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	267

ภาพประกอบ 160 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	268
ภาพประกอบ 161 ตัวอย่างบทอ่านเสริม	270
ภาพประกอบ 162 ตัวอย่างบทสนทนา	271
ภาพประกอบ 163 ตัวอย่างบทสนทนา	272
ภาพประกอบ 164 ตัวอย่างบทสนทนา	272
ภาพประกอบ 165 ตัวอย่างบทสนทนา	273
ภาพประกอบ 166 ตัวอย่างบทสนทนา	274
ภาพประกอบ 167 ตัวอย่างการนำเสนอประโยคถามตอบในทำียบทสนทนา	275
ภาพประกอบ 168 ตัวอย่างบทสนทนา	276
ภาพประกอบ 169 ตัวอย่างบทสนทนา	277
ภาพประกอบ 170 ตัวอย่างบทสนทนา	278
ภาพประกอบ 171 ตัวอย่างบทสนทนา	279
ภาพประกอบ 172 ตัวอย่างบทสนทนา	280
ภาพประกอบ 173 ตัวอย่างบทสนทนา	281
ภาพประกอบ 174 ตัวอย่างบทสนทนา	282
ภาพประกอบ 175 ตัวอย่างบทสนทนา	283
ภาพประกอบ 176 ตัวอย่างบทสนทนา	284
ภาพประกอบ 177 ตัวอย่างบทสนทนา	285
ภาพประกอบ 178 ตัวอย่างบทสนทนา	286
ภาพประกอบ 179 ตัวอย่างการนำเสนออักษรต่ำเดี่ยว	294
ภาพประกอบ 180 ตัวอย่างการนำเสนอวิธีการออกเสียงหน่วยเสียงสระ	298
ภาพประกอบ 181 ตัวอย่างการนำเสนอวิธีการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ	299
ภาพประกอบ 182 ตัวอย่างการนำเสนอวิธีการออกเสียงวรรณยุกต์	299

ภาพประกอบ 183 ตัวอย่างการนำเสนอคำศัพท์	301
ภาพประกอบ 184 ตัวอย่างการนำเสนอสระ -ะ [a]	302
ภาพประกอบ 185 ตัวอย่างการนำเสนอสระ -ึ [w:]	303
ภาพประกอบ 186 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในการแจกลูกอักษรกลางในมาตรา แม่ ก กา	313
ภาพประกอบ 187 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์	314
ภาพประกอบ 188 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์	315
ภาพประกอบ 189 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์	316
ภาพประกอบ 190 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์	316
ภาพประกอบ 191 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์.....	317
ภาพประกอบ 192 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์.....	318
ภาพประกอบ 193 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์.....	319
ภาพประกอบ 194 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์.....	320
ภาพประกอบ 195 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง	322
ภาพประกอบ 196 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง	323
ภาพประกอบ 197 ตัวอย่างเนื้อหาบทอ่าน “การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้”	328
ภาพประกอบ 198 ตัวอย่างเนื้อหาในหนังสือ “การค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ” ...	329
ภาพประกอบ 199 ตัวอย่างเนื้อหาบทอ่าน “จดหมายเตือนและทวง”	330
ภาพประกอบ 200 ตัวอย่างเนื้อหาในตำราเรียน “เอกสารการสอนชุดวิชา การใช้ภาษาไทย”....	331

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นับตั้งแต่มหาวิทยาลัยปักกิ่งได้เปิดสอนภาษาไทยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศจีน เมื่อปี ค.ศ.1946 การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับอุดมศึกษาในประเทศจีนได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมา 70 กว่าปี จนในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัย และสถาบันในระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาษาไทยเป็นจำนวนมาก จากการศึกษาข้อมูลจากบทความ การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน : อดีต ปัจจุบัน อนาคต ในปี ค.ศ.2015 พบว่า มหาวิทยาลัยและสถาบันระดับอุดมศึกษาในประเทศจีนเปิดสอนวิชาภาษาไทยมีมากถึง 42 แห่ง และในจำนวนนี้ มหาวิทยาลัยในมณฑลยูนนานที่เปิดสอนวิชาภาษาไทยมีจำนวน 18 แห่ง (Lin Xiumei. 2558: 33)

ในปัจจุบัน ประเทศไทยและประเทศจีนได้พัฒนาความสัมพันธ์ร่วมกันเป็นอย่างดี มีการติดต่อสื่อสารระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลจีน หรือระหว่างประชาชนชาวไทยและประชาชนชาวจีนเพิ่มมากขึ้นตามกระแสการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ด้านการตลาดและการลงทุนระหว่างประเทศ เช่น การพัฒนาของเขตการค้าเสรีอาเซียน+3 (FTA Asian+3) นโยบาย "1 แถบ 1 เส้นทาง (one belt, one road)" หรือ การสร้างเขตเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมทางบกและทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21 ที่รัฐบาลจีนกำลังเร่งพัฒนา และการร่วมมือโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ล้วนเป็นปัจจัยกระตุ้นทำให้ผู้เรียนชาวจีนมีความสนใจและความต้องการในการเรียนภาษาไทยเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อความสะดวกและมีศักยภาพในการใช้ภาษาไทยติดต่อสื่อสารกับคนไทย มหาวิทยาลัยและสถาบันระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ ในประเทศจีนได้เล็งเห็นแนวโน้มการพัฒนาด้านการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีน จึงให้ความสำคัญแก่การพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยมากยิ่งขึ้น และเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนชาวจีน มหาวิทยาลัยและสถาบันระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาษาไทยก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ

การเรียนการสอนภาษาไทยในหลักสูตรปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศจีนมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่คล้ายและแตกต่างกัน แต่ในมหาวิทยาลัยทุกแห่งที่เปิดสอนวิชาภาษาไทยต่างก็จัดการศึกษาวิชาภาษาไทยตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ทั้งด้านความรู้ความสามารถทางภาษา และด้านความรู้ความเข้าใจของสังคมวัฒนธรรมไทย ดังคำอธิบายหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน (Yunnan Minzu University. 2016: 1) ได้

ระบุไว้ว่า “ในหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะศึกษาทฤษฎีเบื้องต้น ความรู้เบื้องต้น และทักษะเบื้องต้นของ ภาษาและวรรณกรรมไทย มีความรู้พื้นฐานทางภาษาไทย เข้าใจความรู้เบื้องต้นด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม วรรณกรรม ขนบประเพณี กฎหมาย และการทูต เป็นต้น”

ในหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน (Yunnan Minzu University. 2016: 1) มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของผู้เรียนชาวจีนไว้ว่า ควรมีความรู้ และความสามารถทางภาษาไทย ดังนี้

1. สามารถเข้าใจความรู้เบื้องต้นของภาษาไทย มีทักษะการใช้ภาษาไทยในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในชีวิตจริง
2. สามารถอ่านวรรณกรรมไทยได้ และเข้าใจความรู้เบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมไทย
3. สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และการรับสารตามความต้องการ
4. สามารถใช้ภาษาไทยทำงานในด้านการทูต การค้าระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นต้น
5. มีความรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ และการค้าระหว่างประเทศ
6. มีความสามารถในการแปล และการเป็นล่าม ไทย-จีน และ จีน-ไทย
7. รู้จักสภาพของประเทศไทยในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ขนบประเพณี ศาสนา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น

จากการศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยในประเทศจีน และแนวโน้มทางด้านนโยบายและด้านการตลาดตามที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนส่วนใหญ่ คือ มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารกับคนไทย หรือความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ ดังที่ซันดาภา ไตรสัตยา (2556: 50) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้ว่า ภาษาที่ตนใช้นั้นถูกต้องตามหลักเกณฑ์ไวยากรณ์หรือไม่ ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมหรือไม่ นอกจากนี้ยังต้องทราบว่าภาษาที่ตนใช้เป็นภาษาที่คนในสังคมไทยใช้จริง ทั้งนี้ผู้ที่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีย่อมต้องรู้วัฒนธรรมและเป็นตัวสื่อให้ผู้อื่นได้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรม

การจัดการเรียนการสอนวิชาหนึ่งวิชาใด ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน ถือเป็นนวัตกรรมหรือสื่อการเรียนการสอนสำคัญที่ผู้สอนและผู้เรียนต้องใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ตำราเรียนหรือหนังสือเรียนจะบรรจุเนื้อหาตามหลักสูตร ดังที่พิมพาพร พิงพะระ (2554: 13) ได้กล่าว

ว่า หนังสือเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีความสำคัญมากอย่างหนึ่ง นับเป็นปัจจัยหลักที่ผลักดันให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

โดยเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ตำราเรียนหรือหนังสือเรียนมีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้สอนไม่ใช่เจ้าของภาษา ขาดความพร้อมในการสอน จึงจำเป็นต้องใช้หนังสือเรียนที่เหมาะสมในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มณี คัดสง่า 2551: 1)

มหาวิทยาลัยและสถาบันระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาษาไทยในประเทศจีนมีจำนวนมาก และกำลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ แต่ตำราเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนยังมีน้อยถึงแม้ว่าจะมีมหาวิทยาลัยบางแห่งเขียนตำราเรียนภาษาไทยขึ้นมาสำหรับใช้สอนเอง แต่ก็มีมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำนวนมากที่ไม่มีตำราเรียนของตนเอง และจำเป็นต้องเลือกตำราเรียนของสถาบันอื่นมาใช้สอนนักศึกษาในหลักสูตร หวง เชียวเสวีย (Huang Qiuxue. 2014: 151) อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกวางซีได้กล่าวถึงเรื่องการเลือกตำราเรียนและการแก้ปัญหาการขาดแคลนตำราเรียนภาษาไทยในประเทศจีนไว้ในบทความเรื่อง **อภิปรายวิธีการปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาไทย** ว่า ข้อมูลในตำราเรียนที่เลือกใช้นั้นควรเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง นอกจากนี้ เราควรปรับปรุงตำราเรียนใหม่หรือเขียนตำราเรียนเพิ่มเติม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนรุ่นใหม่ และช่วยพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีน อีกทั้งช่วยให้การศึกษารายวิชาภาษาไทยระดับอุดมศึกษาก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ในปัจจุบัน มีตำราเรียนภาษาไทยที่ใช้ในการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศจีนจำนวน 4 ชุด เป็นตำราเรียนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน วิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ซึ่งเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา คือ

หนังสือเรียนภาษาไทย (เล่ม 1-4) ของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (Peking University)

ภาษาไทยพื้นฐาน (เล่ม 1-4) ของมหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง (Guangdong University of Foreign Studies)

ภาษาไทย (เล่ม 1-4) ของมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง (Beijing Foreign Studies University)

ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา (เล่ม 1-4) ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน (Yunnan Minzu University)

ส่วนมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่เปิดสอนวิชาภาษาไทย แต่ไม่มีตำราเรียนวิชาภาษาไทยของ

ตน ทางมหาวิทยาลัยก็ได้บังคับให้ผู้สอนต้องเลือกตำราเรียนชุดใดชุดหนึ่ง ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงต้องคัดเลือกตำราตามความต้องการของตน ครูผู้สอนที่มีโอกาสเลือกตำราส่วนใหญ่จะพิจารณาเนื้อหาเป็นสำคัญ

ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา (เล่ม 1-4) ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน เขียนโดยศาสตราจารย์ ดร. ลู่เซิง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน และอาจารย์คนไทย จากมหาวิทยาลัยจากประเทศไทยหลายแห่ง จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง ตีพิมพ์ครั้งแรกระหว่างปี ค.ศ. 2012 - 2014 อาจกล่าวได้ว่ามีความโดดเด่นกว่าตำราชุดอื่น ๆ อีก 3 ชุด ถือเป็นชุดใหม่ล่าสุด ตำราเรียนชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดทำตำราสำหรับกลุ่มวิชาภาษาเอเชียอาคเนย์ของกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย นอกจากนี้ ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาชุดนี้ยังได้รับรางวัลที่ 1 ของรางวัลผลงานทางวิชาการดีเด่น ประเภทตำราเรียนประจำปี 2017 จากสมาคมการเรียนการสอนภาษาที่มีคนใช้น้อยแห่งชาติจีน ตำราเรียนชุดนี้นอกจากจะมีเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันแล้ว ยังมีแผ่น CD-ROM ที่เป็นสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ประกอบด้วยจำนวน 2 แผ่น โดยมีรายละเอียดของเนื้อหาเรียงลำดับตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปสู่ระดับที่ยากขึ้น

ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 ประกอบด้วยบทเรียนทั้งหมด 16 บท มีวัตถุประสงค์เพื่อปูพื้นฐานเรื่องระบบเสียงภาษาไทย วิธีการออกเสียง ผีอกทักษะการออกเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ และฝึกอ่านคำพยางค์เดี่ยว คำหลายพยางค์ และประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ การฝึกออกเสียงใช้สัญลักษณ์ช่วยในการอ่านออกเสียง

ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ประกอบด้วยบทเรียนทั้งหมด 28 บท มีเนื้อหาด้านขนบประเพณีวัฒนธรรมไทย และสังคมไทย แต่ละบทมีบทอ่าน บทอ่านเสริม และบทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับข้อบท เน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาไทยและเข้าใจบริบทสังคมไทย และเข้าใจวัฒนธรรมไทย ประเพณีท้องถิ่นพร้อมมีการฝึกทักษะทางภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ประกอบด้วยบทเรียนทั้งหมด 20 บท แบ่งเป็นหน่วยใหญ่ 5 หน่วย ได้แก่ ภาพรวมของเมืองไทย ประเพณีไทย การทูตระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน การพัฒนาเขตอาเซียน และการเขียนจดหมาย การนำเสนอเนื้อหาในบทเรียนใช้วิธีการเปรียบเทียบระหว่างไทย-จีนตามหัวเรื่องของแต่ละบท เช่น บทเรียนเรื่องวันสงกรานต์ของประเทศไทย บทอ่านเสริมจะแทรกวันตรุษจีน วัตถุประสงค์ของตำราเรียนเล่มนี้มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจประเทศไทย เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน และเข้าใจอาเซียนพร้อมด้วยการพัฒนาทักษะ

ทางภาษาไทย

ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 ประกอบด้วยบทเรียนทั้งหมด 18 บท เน้นบทอ่านเกี่ยวกับสภาพอากาศ การแพทย์ วัฒนธรรม การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้ รัฐสภาไทย ระบบการปกครองและกฎหมายไทย การเกษตรไทย อุตสาหกรรมไทย วรรณคดีไทย ดาราศาสตร์ การประชุมสองสภา คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต อุตสาหกรรมยานยนต์ และละครโทรทัศน์ไทย เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ในปัจจุบัน บทเรียนมีความยาว ตำราเรียนเล่มนี้หยิบยกเนื้อหาจากหนังสือไทยเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนชาวจีนมีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น เนื้อหาในแต่ละบทมีคำศัพท์และวลีใหม่เป็นจำนวนมาก

ความน่าสนใจของตำราเรียนชุดนี้ คือ ตำราเรียนชุดนี้เป็นตำราเรียนแบบรุ่นใหม่ และสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ทั้งในด้านรูปแบบและด้านเนื้อหา เนื่องจาก**ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา**เป็นตำราเรียนภาษาไทยชุดแรกที่มีสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น นอกจากจะบรรจุเนื้อหาในบทเรียนเล่มต่าง ๆ แล้ว ยังได้เพิ่มเสียงเจ้าของภาษา ภาพประกอบคำ เพลงและวิดีโอ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนนำไปใช้ฝึกฝนด้วยตนเอง หลังจากได้เรียนรู้จากอาจารย์ผู้สอนได้อีกด้วย

เนื้อหาของตำราเรียนชุดนี้ ประกอบด้วยบทเรียนจำนวนทั้งหมด 90 บท เริ่มต้นตั้งแต่การสอนอักษรวิธีไทย จนถึงการใช้ภาษาไทย การฝึกทักษะทางภาษา มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสังคมไทย วัฒนธรรมไทย ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก รวมทั้งในบทสนทนาและบทอ่าน เน้นการสอนภาษาไทยในบริบทสังคมไทยและวัฒนธรรมไทย ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบริบทของความเป็นไทยได้มากขึ้น

เมื่อเทียบกับตำราเรียนชุดอื่น ๆ ที่คนจีนนิยมใช้กันมาก่อน คือ **หนังสือเรียนภาษาไทย** (เล่ม1-4) ของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง และ**ภาษาไทยพื้นฐาน** (เล่ม1-4) ของมหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง **หนังสือเรียนภาษาไทย**ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2004 เป็นตำราเรียนภาษาไทยที่ผู้เรียนชาวจีนใช้กันมานานมากกว่าสิบปี ส่วน**ภาษาไทยพื้นฐาน** ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2008 แต่เห็นว่าลักษณะเนื้อหา และการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือเรียนทั้ง 2 ชุดดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะเรื่องบทอ่านต่าง ๆ ในเล่ม 3 และ 4 พบว่าบทอ่านใน**หนังสือเรียนภาษาไทย** ส่วนมากเป็นนิทานพื้นบ้าน เช่น เรื่องกระต่ายตื่นตูม นิทานของนัสนูดิน อารวันธิ ลิ้งเก็บหัวใจไว้บนต้นไม้ กระทะออกลูก สัตว์ล้มมนา และหนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ ดังตัวอย่างในเรื่องกระต่ายตื่นตูม

ราชสีห์พิเคราะห์ดู เห็นลูกตาลตกอยู่ที่โคนต้น ก็เข้าใจว่าผลตาลนั้นหล่นลงมา กระต่ายสำคัญว่าฟ้าถล่มก็ตกใจจึงวิ่งหนี สัตว์ทั้งหลายที่ไม่ได้เตรียมตัวก็พากันหลงเชื่อกระต่าย วิ่งเตลิดไปจนชนกันขาหักคอหัก ตกเหวตาย สัตว์ทั้งหลายที่พากันได้รับทุกขเวทนาครั้งนี้ก็เพราะความโง่เขลาเบาปัญญา ไม่ได้พิจารณาให้รอบคอบ...

(Pan Deding. 2008: 70)

นอกจากนี้ยังมีนวนิยายอีกหลายเรื่อง เช่น เรื่อง **น้ำใสใจจริง**ของว.วินิจฉัยกุล **ปีศาจ**ของเสนีย์ เสาวพงศ์ **เมทินีคบเพื่อน**ของถนอม ปินตา **เขาชื่อกานต์**ของสุวรรณี สุคนธา และเรื่อง **จดหมายจากเมืองไทย**ของโบทัน ดังตัวอย่างในเรื่อง **ปีศาจ**

กึ่งเทียนกับรัชนี่เป็นเพื่อนรักกันมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นนิสิต เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว กึ่งเทียนซึ่งเป็นลูกคนสามัญ (พ่อเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว แม่ทำขนมขายเป็นอาชีพ) ก็เป็นครู.ร. มัธยมแห่งหนึ่ง ส่วนรัชนี่ซึ่งเป็นลูกผู้ดีเก่า (พ่อมีบรรดาศักดิ์เป็นพระยา แม่เป็นคุณหญิง) นั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว พ่อแม่ไม่ยอมให้ทำงานนอกบ้าน เพราะเกรงว่าจะไปคบหาสมาคมกับคน “ชั้นต่ำ” ...

(Pan Deding. 2005: 187)

ในหนังสือ **ภาษาไทยพื้นฐาน** ก็เช่นเดียวกับบทอ่านส่วนหนึ่ง เช่น นิทาน เช่น เรื่องสัตว์ล้มลง แหวนวิเศษ หนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ และสมบัติมหาศาล เป็นต้น ดังตัวอย่างในเรื่องหนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ

“ซื้อไม้ขีดไฟไหมคะ...ซื้อไม้ขีดไฟของหนูบ้างไหมคะ” ไร่เอ๋ย...เธอคือเด็กหญิงน้อย ๆ ผู้ขายไม้ขีดไฟที่น่าสงสารนั่นเอง เธอเดินขายไม้ขีดไฟมาทั้งวันแล้ว ขณะที่เธอเหนื่อย หนาว แล้วก็หิวมากด้วย ร่างกายของเธอเริ่มชาเพราะความหนาว...จนปานนี้แล้ว เธอยังขายไม้ขีดไฟไม่ได้เลยแม้แต่หลักเดียว ไร่เอ๋ย...แม่หนูน้อยที่น่าสงสาร...

(Lin xiumei.; & Huang Jinyan. 2015: 95)

นอกจากนี้ ยังมีการคัดสรรนวนิยายบางตอนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเช่นกัน ดังเรื่อง **อยู่กับ** กังของหยก บุรพา และ**สงครามชีวิต** ของศรี บุรพา ดังตัวอย่างเช่น **สงครามชีวิต**

ฉันชอบกับเขามากทั้งผัวทั้งเมีย ผัวทำราชการอยู่ที่กระทรวงแห่งหนึ่ง ได้เงินเดือน 50 บาท พอเลี้ยงกันเป็นสุขตามประสาภายในครอบครัวเล็ก ๆ นั้น เมื่อสามเดือนที่แล้ว ผัวต้องออกจากงาน โดยความที่ซื่อตรงและจงรักภักดีในหน้าที่ราชการของตัวมากกว่าใคร ๆ ในพวกเดียวกัน...

(Lin xiumei.; & Huang Jinyan. 2015: 107)

นอกจากนี้ บทอ่านเสริมบางส่วนได้เลือกสรรมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของประเทศไทย ได้แก่ เรื่อง ลอยกระทง นำมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2 เรื่อง เมฆลากับรามสูร นำมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 2 เรื่องคอมพิวเตอร์เพื่อนรัก นำมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 และเรื่อง อุตสาหกรรมเกษตรกับสังคมไทย และได้ว่าที่ นำมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1 และเล่ม 2 เป็นต้น

ลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า เนื้อหาบทอ่านอาจจะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาไทย โดยเฉพาะการอ่าน การพูด การฟัง และการเขียนได้ แต่เนื้อหาบทอ่านบางเรื่องเขียนมานาน ไม่เข้ากับสังคมวัฒนธรรมในยุคสมัยปัจจุบัน ดังเช่น นวนิยายเรื่อง **ปิศาจ เขาช็อกกานต์ จดหมายจากเมืองไทย สงครามชีวิต** และเรื่องราวที่คัดมาจากแบบเรียนภาษาไทย หลักสูตร พ.ศ. 2521 แม้จะมีเรื่องราวที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย แต่อาจจะไม่สัมพันธ์กับเหตุการณ์และสภาพสังคมจริงในปัจจุบัน

ส่วนบทอ่านหลักและบทอ่านเสริมใน **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา** ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน ซึ่งเป็นตำราเรียนที่จัดขึ้นใหม่ เนื้อหาส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบัน มีการนำเสนอเรื่องราวที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์และสภาพสังคมในปัจจุบัน ดังเช่น เรื่อง คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต อุตสาหกรรมยานยนต์ ละครโทรทัศน์ไทย รัฐสภาไทย อดีต-ปัจจุบัน ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-ส.ป.ป. ลาว โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS)

...ทั้งนี้ได้มีการลงนามข้อตกลงในเรื่องการขนส่ง การค้าพลังงาน การควบคุมโรคติดต่อในสัตว์ และการสื่อสารโทรคมนาคม และได้รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม GMS Summit ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๕๕๑ สาขาความร่วมมือของ GMS มี ๙ สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุนเกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์...

(Yang Lizhou. 194)

การนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาทั้ง 4 เล่มส่วนมากเป็นเนื้อหาที่สัมพันธ์กับยุคสมัยในปัจจุบัน และตีพิมพ์ครั้งแรกระหว่างปี ค.ศ. 2012-2014 และเป็นตำราเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนที่มีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จากประเทศไทยเป็นผู้แต่งร่วม อีกทั้งได้ตั้งเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อมุ่งพัฒนาการสื่อสารด้านการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการแปลเป็นสำคัญ มุ่งหวังให้ผู้จบการศึกษาแล้วสามารถนำความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยไปประกอบอาชีพที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่กำลังจะพัฒนาต่อไปในอนาคตได้ ด้วยลักษณะของเนื้อหาและเป้าหมายของหลักสูตรวิชาภาษาไทยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาเนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาทั้ง 4 เล่มต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้มีความรู้และเข้าใจลักษณะเนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน โดยมีความโดดเด่น และความน่าสนใจ มีคุณค่าในฐานะตำราเรียนภาษาไทยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้จะทำการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 เล่ม ได้แก่

Lu Sheng; Cai Rongnan; และ เมฆม สอดส่องกฤษ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทย

ระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. ฉงชิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง

Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2.** ฉงชิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง

Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3.** ฉงชิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง

Yang Lizhou; และคนอื่น ๆ. (2014). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4.** ฉงชิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. สํารวจและศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียน และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา
2. ศึกษาเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาทั้ง 4 เล่มโดยละเอียด
3. ศึกษากลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาทั้ง 4 เล่ม
4. เรียบเรียงผลการศึกษาวิเคราะห์เชิงพรรณนาวิเคราะห์
5. สรุปผลการวิจัย

บทที่ 2

ความรู้เกี่ยวกับตำราเรียนภาษาไทยและแนวทางการวิเคราะห์ตำรา เรียนภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา

ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เป็นหนึ่งในตำราเรียนสำหรับหลักสูตรภาษาไทยระดับอุดมศึกษาในประเทศจีน จัดทำขึ้นโดยมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน เป็นตำราเรียนภาษาไทยที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับยุคสมัยในปัจจุบัน และมีผู้แต่งที่มีความสามารถและประสบการณ์ด้านการสอนภาษาในฐานะภาษาต่างประเทศทั้งอาจารย์ชาวจีน และอาจารย์ชาวไทยร่วมกันเขียน การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เข้าใจลักษณะเนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียน ช่วยให้เห็นแนวทางในการปรับปรุงและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวจีน และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและการจัดทำสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการวิจัย และนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะของหลักสูตรภาษาไทยในมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานในประเทศจีน
2. ความรู้เกี่ยวกับตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน
3. แนวทางการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน
4. การศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ลักษณะของหลักสูตรภาษาไทยในมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานในประเทศจีน

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานในประเทศจีน เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาทฤษฎีเบื้องต้น ความรู้เบื้องต้น และทักษะเบื้องต้นของภาษาและวรรณกรรมไทย มีความรู้พื้นฐานทางภาษาไทย เข้าใจความรู้เบื้องต้นด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม วรรณกรรม ขนบประเพณี กฎหมาย และการทูต เป็นต้น มีความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และมีความสามารถในการเรียนการสอน ด้านการศึกษาและการวิจัย และด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ (Yunnan Minzu University. 2016: Online)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความสามารถดังต่อไปนี้

1. สามารถเข้าใจความรู้เบื้องต้นของภาษาไทย มีทักษะการใช้ภาษาไทยในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในชีวิตจริง
2. สามารถอ่านวรรณกรรมไทยได้ และเข้าใจความรู้เบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมไทย
3. สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และการรับสารตามความต้องการ
4. สามารถใช้ภาษาไทยทำงานในด้านการพูด การค้าระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นต้น
5. มีความรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ และการค้าระหว่างประเทศ
6. มีความสามารถในการแปล และการเป็นล่าม ไทย-จีน และ จีน-ไทย
7. รู้จักสภาพของประเทศไทยในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ขนบประเพณี ศาสนา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น
8. มีความสามารถและทักษะด้านการพูด และการเขียนภาษาจีนอย่างดีเยี่ยม รู้จักระเบียบวิธีวิจัยในปัจจุบัน มีความสามารถด้านการวิจัย
9. พัฒนานิสัยที่ดีในการเรียน พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการจัดโครงสร้างความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง
10. เข้าใจกฎหมาย ทฤษฎีและนโยบายทางชนชาติ โดยผ่านการเรียน วิชา ทฤษฎีและนโยบายทางชนชาติ และวิชาอื่น ๆ

วิชาหลัก ๆ มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาไทยพื้นฐาน การอ่านภาษาไทย การพูดภาษาไทย การฟังภาษาไทย วัฒนธรรมไทย ทฤษฎีการแปลและปฏิบัติการแปลไทย-จีน การเขียนภาษาไทย การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทย การฟังและการพูดภาษาไทยจากสื่อโทรทัศน์ ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาไทยเพื่อเศรษฐกิจและการค้า และภาษาไทยระดับสูง

หลักสูตรดำเนินทั้งหมดในภาคการศึกษาจำนวน 8 ภาคเรียน โดยมีโครงสร้างดังนี้

วิชาบังคับ 108 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาบังคับทั่วไป 38 หน่วยกิต วิชาบังคับในสาขา 66 หน่วยกิต และวิชาภาคปฏิบัติ 14 หน่วยกิต

สำหรับวิชาเลือก นักศึกษาต้องเลือกศึกษาไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาเลือกในสาขา ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต วิชาเลือกอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต และวิชาเลือกทั่วไป ไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต

รายชื่อวิชาแบ่งตามหมวดวิชา 6 หมวด ได้แก่ หมวดวิชาบังคับทั่วไป หมวดวิชาบังคับในสาขา และหมวดวิชาภาคปฏิบัติ หมวดวิชาเลือกในสาขา หมวดวิชาเลือกอื่น ๆ และหมวดวิชาเลือกทั่วไป

หมวดวิชาบังคับทั่วไป 38 หน่วยกิต ประกอบด้วยรายวิชาดังนี้

การศึกษาศีลธรรมและพื้นฐานกฎหมาย	2 หน่วยกิต
หลักการพื้นฐานของมาร์กซ์	3 หน่วยกิต
ประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่โดยสังเขป	2 หน่วยกิต
ทฤษฎีความคิดเหมาเจ๋อตง ทฤษฎีเติ้งเสี่ยวผิง และทฤษฎี 3 ตัวแทน	3 หน่วยกิต
สถานการณ์และนโยบาย	1 หน่วยกิต
การศึกษาเกี่ยวกับชีวิต การดำรงชีวิต และการอยู่รอดชีวิต	1 หน่วยกิต
นโยบายและทฤษฎีทางชนชาติของลัทธิมาร์กซ์	2 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษ	12 หน่วยกิต
การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ	4 หน่วยกิต
การฟังภาษาอังกฤษ	4 หน่วยกิต
การพูดภาษาอังกฤษ	4 หน่วยกิต
พละ	4 หน่วยกิต
คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	2 หน่วยกิต
คอมพิวเตอร์เบื้องต้น (ปฏิบัติ)	2 หน่วยกิต
ภาษาจีน	2 หน่วยกิต

หมวดวิชาบังคับในสาขา 66 หน่วย ประกอบด้วยรายวิชาดังนี้

ภาษาไทยพื้นฐาน	48 หน่วยกิต
การอ่านภาษาไทย	6 หน่วยกิต
การพูดภาษาไทย	6 หน่วยกิต
การฟังภาษาไทย	6 หน่วยกิต

หมวดวิชาภาคปฏิบัติ 14 หน่วยกิต ประกอบด้วยรายวิชาดังนี้

ปฏิบัติการสำรวจสังคม	2 หน่วยกิต
การเข้าร่วมการบรรยาย	2 หน่วยกิต
การฝึกงานรายวิชา	2 หน่วยกิต
การฝึกงาน	4 หน่วยกิต

ปริญญาโท

4 หน่วยกิต

หมวดวิชาเลือกในสาขา นักศึกษาต้องเลือกศึกษาไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้

ภาษาศาสตร์โดยสังเขป	2 หน่วยกิต
วัฒนธรรมไทย	4 หน่วยกิต
การฟังและการพูดภาษาไทยจากสื่อโทรทัศน์	4 หน่วยกิต
ภาษาไทยระดับสูง	4 หน่วยกิต
การอ่านวรรณกรรมไทย	2 หน่วยกิต
ประวัติศาสตร์ไทย	2 หน่วยกิต
กฎหมายเศรษฐกิจและการค้าในประเทศไทย	2 หน่วยกิต
การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทย	4 หน่วยกิต
ไวยากรณ์ไทย	2 หน่วยกิต
ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว	2 หน่วยกิต
สำนวนและคำพังเพยภาษาไทย	2 หน่วยกิต
ภาษาไทยเพื่อเศรษฐกิจและการค้า	2 หน่วยกิต
ภาพรวมของประเทศไทย	2 หน่วยกิต
การเขียนภาษาไทย	4 หน่วยกิต
ทฤษฎีการแปลและปฏิบัติการแปลไทย-จีน	4 หน่วยกิต
การล่ามไทย-จีน	4 หน่วยกิต

หมวดวิชาเลือกอื่น ๆ นักศึกษาต้องเลือกศึกษาไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้

ทฤษฎีพื้นฐานทางกฎหมาย	2 หน่วยกิต
กฎหมายระหว่างประเทศ	2 หน่วยกิต
กฎหมายเศรษฐกิจ	2 หน่วยกิต
กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	2 หน่วยกิต
เศรษฐกิจการเมือง	2 หน่วยกิต
การบัญชี	2 หน่วยกิต
การบริหารการเงิน	2 หน่วยกิต
เศรษฐศาสตร์การเงิน	2 หน่วยกิต

การค้าระหว่างประเทศ	2 หน่วยกิต
เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	2 หน่วยกิต
การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และโลจิสติกส์ในสมัยใหม่	2 หน่วยกิต
สภาพทั่วไปของเศรษฐกิจอาเซียน	2 หน่วยกิต

หมวดวิชาเลือกทั่วไป นักศึกษาต้องเลือกศึกษาไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้

เศรษฐกิจและการเมืองในโลกร่วมสมัย	2 หน่วยกิต
ศึกษาศาสตร์	2 หน่วยกิต
จิตวิทยาการศึกษา	2 หน่วยกิต
กลุ่ม ศิลปะศาสตร์และวรรณกรรม	2 หน่วยกิต
กลุ่ม ประวัติศาสตร์	2 หน่วยกิต
กลุ่ม วิทยาศาสตร์	2 หน่วยกิต
กลุ่ม ศิลปกรรม	2 หน่วยกิต
กลุ่ม การวิเคราะห์สังคม	2 หน่วยกิต
กลุ่ม วัฒนธรรม	2 หน่วยกิต
กลุ่ม บรรยาย	2 หน่วยกิต
วิชาอื่น ๆ	2 หน่วยกิต

จากลักษณะหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานในประเทศจีน เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาไทยในด้านทักษะการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน และการแปลเป็นหลัก พร้อมด้วยการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางสังคมวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะการใช้ภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง และนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป โดยจัดวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน เป็นวิชาบังคับที่สำคัญที่สุด มีหน่วยกิตจำนวนมากถึง 48 หน่วยกิต เพื่อเป็นการปูพื้นฐานความรู้ทักษะทางภาษาไทย และความรู้ทางสังคมวัฒนธรรมไทยอย่างบูรณาการ

ความรู้ที่เกี่ยวกับตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นสามารถบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อทำความเข้าใจกับตำรา

เรียนหรือหนังสือแบบเรียนอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจะศึกษาความหมายของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน บทบาทและความสำคัญของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน ประโยชน์ของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน ลักษณะของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนที่ดี และเกณฑ์ในการเลือกตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

2.1 ความหมายของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ในการเรียนการสอนวิชาใด ๆ ก็ตาม ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนถือเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะนำการเรียนการสอนนั้นไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำว่า “ตำราเรียน” “หนังสือเรียน” “แบบเรียน” หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Textbook” ล้วนมีความหมายในลักษณะเดียวกัน ซึ่งพอจะรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนจากนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้ดังนี้

อนันต์ ประภาโส (2543: 10) กล่าวถึงความหมายของตำราเรียนไว้ว่า ตำราเรียน หมายถึงงานแต่งหรืองานเรียบเรียงเอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ มีการเรียบเรียงอย่างมีระบบ มีเนื้อหาสาระอย่างละเอียดครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักการในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

สุนี ตรีทิเพนทร์ (2546: 13) กล่าวไว้ว่า ตำราเรียน หมายถึง หนังสือวิชาการที่คณาจารย์ของสถาบัน ซึ่งอาจจะเป็นคนเดียวหรือหลายคนร่วมกันแต่ง เรียบเรียง และรวบรวมขึ้นจากประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้าหรือแปลมาจากภาษาอื่นอย่างมีระบบ มีเนื้อหาสาระที่ถูกต้องจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย เพื่อให้ความรู้ทางสาขาใด หรือเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน นิสิตนักศึกษาหรือผู้สนใจทั่วไป

สมบัติ ทีฆทรัพย์ (2549: 44) ได้เสนอความหมายของตำราตามคำจำกัดความของทบวงมหาวิทยาลัย ว่า ตำรา หมายถึง เอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ มีการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ มีการอ้างอิงที่ครบครัน สมบูรณ์ ทันสมัย เนื้อหาสาระละเอียดครอบคลุมวิชา หรือส่วนของวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และต้องจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย

สุชาติ รูปสุวรรณ (2550: 14) นิยามความหมายของตำราเรียนว่า ตำราเรียน หมายถึงหนังสือที่เรียบเรียงหรือเขียนขึ้นอย่างมีระบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรในกระบวนการเรียนการสอนวิชาที่เปิดสอน โดยได้รับอนุมัติให้จัดพิมพ์จากมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ มีนักการศึกษาชาวไทยท่านอื่นได้นิยามคำภาษาไทยที่ตรงกับคำว่า Textbook โดยใช้คำอื่น อย่างเช่น “หนังสือแบบเรียน” หรือ “หนังสือเรียน” ไว้ว่า หนังสือแบบเรียน (Textbook หรือ Lesson Text) คือ หนังสือที่รวบรวมวิชาความรู้ในหมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อเรื่องตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องและครบถ้วน มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนโดยเฉพาะ มีหลักเกณฑ์การเขียนเป็นพิเศษ เช่น เขียนเป็นรายวิชาสำหรับเรียนตามระดับชั้นต่าง ๆ มีความยากง่ายตามวัยของผู้เรียน ลักษณะการเรียบเรียงเป็นพิธีการเชิงวิชาการให้แต่ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เมื่อจบบทเรียนแต่ละบทมักจะมีกิจกรรมเสนอแนะการเรียนการสอน เป็นต้น (จินตนา ไบกาชุย. 2520: 20) และหนังสือเรียน (Textbook) เป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระ เป็นสื่อหลักที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ถึงสิ่งที่ต้องเรียนตามที่หลักสูตรกำหนด และสิ่งที่ครูต้องสอนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (นาถวดี นันทาภินัย. 2551: 238)

ส่วนนักการศึกษาต่างประเทศมีความคิดเกี่ยวกับการนิยามคำว่า Textbook ที่ตรงกับคำว่าตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนในภาษาไทยมากมายเช่นกัน อย่างเช่น

กูต (good. 1945: 423) ได้ให้ความหมายของคำว่า Textbook ไว้สองนัย ได้แก่ คู่มือที่ใช้ในการสอน หรือเป็นหนังสือที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ เรียบเรียงอย่างเป็นระบบ มุ่งเพื่อใช้ในการสอนเฉพาะระดับ และใช้เป็นแหล่งข้อมูลหลักในกระบวนการเรียนการสอนวิชาที่กำหนด

เดห์ตัน (Deighton. 1971: 210-211) ได้ให้ความหมายของคำว่า ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน (textbook) ไว้ว่า ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนเป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระในวิชาต่าง ๆ ในด้านความคิดรวบยอด กฎและหลักการต่าง ๆ ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนจะอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งอาจเกี่ยวกับเวลา ขนาด ความเป็นเหตุเป็นผล ความคล้าย และความต่าง เป็นต้น การนำเสนอความสัมพันธ์ของความรู้นั้น อาจจะกว้างและลึกเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถและวุฒิภาวะของผู้เรียน

ถึงแม้ว่า “ตำราเรียน” “หนังสือเรียน” หรือ “แบบเรียน” มีความหมายร่วมกัน แต่ก็มีความแตกต่างกันไปบ้าง ซึ่งสามารถรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวกับความเหมือนและความต่างของคำภาษาไทยพวกที่ตรงกับคำว่า Textbook ในภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2536: 45-46) กล่าวถึงความหมายของ “ตำรา” และ “แบบเรียน” ไว้ดังนี้

แบบเรียน หมายถึงหนังสือที่กระทรวงกำหนดประกาศบังคับใช้ โดยกำหนดว่าผู้เรียนในระดับชั้นนั้น ๆ จะต้องมี เพื่อจะได้ฝึกอ่านเป็นพื้นฐานของชั้นนั้น ๆ ตามที่เนื้อหาของหลักสูตรได้กำหนดไว้ให้ ทั้งนี้ให้นับรวมทั้งหนังสือเรียน คือ แบบสอนอ่านประจำวิชาต่าง ๆ เช่น สังคม วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และอื่น ๆ ด้วย ส่วนตำรานั้น มีความหมายในทำนองเดียวกันกับแบบเรียน ด้วยส่วนหนึ่ง และควรจะเป็นหนังสือนอกเหนือจากที่กระทรวงประกาศบังคับใช้แต่มีลักษณะเนื้อหา เรื่อง เนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตร และครูอาจใช้เป็นแนวทางอ้างอิงในการสอนได้เช่นกัน

ซึ่งสอดคล้องที่ธวัช ปุณโณทก (2550:3) กล่าวถึงความหมายของแบบเรียนและตำรา ว่า แบบเรียน คือหนังสือที่มีเนื้อหาความรู้ หลักการและวิธีการเรียนการสอนที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้สำหรับการเรียนระดับชั้นใดชั้นหนึ่ง หนังสือแบบเรียนมักใช้ประกอบการเรียนในโรงเรียนทุกสาขาวิชาการ และส่วนใหญ่จะจำกัดอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่ถ้าเป็นวิทยากรที่มีระดับสูงมักจะใช้คำว่า ตำรา

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า “ตำราเรียน คือหนังสือที่เรียบเรียงอย่างมีระบบ มุ่งให้ความรู้เฉพาะวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือเป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่การจัดการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย ยกเว้นแบบเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา” (บันลือ พุกชะวัน; และ ดำรง ศิริเจริญ. 2533: 8)

ส่วนความแตกต่างระหว่างคำว่า “แบบเรียน” และ “หนังสือเรียน” ดังที่อรสา ปราชญ์ นคร (2525: 97,100) ได้กล่าวว่า แบบเรียน หมายถึง หนังสือที่บรรจุเนื้อหาตามหลักวิชา และกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักสำหรับการเรียนการสอนระหว่างครูกับผู้เรียน ส่วนหนังสือเรียน คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร อย่างถูกต้อง เป็นหนังสือที่ใช้เป็นเครื่องช่วยให้ครูเข้าใจถึงขอบข่ายของเนื้อหาวิชา และช่วยให้ครูบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน ถ้าพิจารณาตามความหมายที่อรสา ปราชญ์ นคร กำหนดไว้นี้ จะเห็นได้ว่า แบบเรียนอาจเป็นหนังสือเล่มใด ๆ ก็ได้ที่ครูและผู้เรียนใช้ในการเรียนการสอน แต่หนังสือเรียนต้องเป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในโรงเรียนเท่านั้น

จากข้อคิดข้างต้น กล่าวได้ว่า ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนมีความหมายตรงกับคำว่า Textbook ในภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน เป็นหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะ เรียบเรียงอย่างมีระบบ มีความถูกต้องเที่ยงตรงตามหลักวิชา บรรจุเนื้อหาสาระตามหลักสูตร ในประเทศไทย ตำราเรียนส่วนใหญ่ใช้เรียกหนังสือเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนหรือการศึกษาค้นคว้าในระดับอุดมศึกษา เรียบเรียง และผลิตตามความต้องการของสถาบันการศึกษา แต่หนังสือแบบเรียนจะใช้ในระดับอนุบาลไปถึงมัธยมศึกษาเท่านั้น

2.2 บทบาทและความสำคัญของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

คุณภาพการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา นอกจากจะต้องมีปัจจัยด้านผู้สอนมีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในรายวิชานั้น ๆ เป็นอย่างดี มีการเตรียมการสอนทำแผนการสอนอย่างมีระบบ ตลอดจนมีการใช้สื่อการสอนประกอบอย่างเหมาะสมแล้ว ตำราเรียนก็นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามความสำคัญไป และก็ยอมรับกันอีกเช่นกันว่า การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่มุ่งสอนให้ผู้เรียนคิดเป็นพิจารณาเป็น จนถึงขั้นพัฒนาความคิดให้เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมได้ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีแหล่งข้อมูล และตำราเรียนที่ตอบสนองความมุ่งหมายดังกล่าวอย่างเพียงพอ (เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. 2527: 78) และกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ถ้าผู้สอนวิชาใดเก่งเท่ากันหมด หนังสือแบบเรียนของวิชานั้นก็ไม่สำคัญ แต่ต้องยอมรับสภาพความจริงว่า ผู้สอนทั้งหลายมีความรู้ความสามารถและความพยายามไม่เท่ากัน บางคนมีความรู้จริง บางคนรู้ครึ่ง ๆ กลาง ๆ บางคนสอนผิด ๆ ถูก ๆ บางคนมีวิจรรณญาณสูง แต่บางคนก็ไร้วิจรรณญาณ ดังนั้น จึงต้องยอมรับว่า หนังสือแบบเรียนเป็นเอกสารสำคัญอย่างยิ่ง และต้องมีมาตรฐานสูง เพราะหนังสือแบบเรียนนั้นต้องมามีบทบาทในการเป็นที่พึ่งของผู้สอนและของผู้เรียนได้มากพอสมควร (โกชัย สาริกบุตร; และ สมพร สาริกบุตร. 2520: 7)

นักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศหลายท่านได้เสนอความคิดเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนทั่วไป ดังนี้

โกชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร (2520: 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือแบบเรียนไว้ว่า หนังสือแบบเรียนเป็นแหล่งข้อมูลที่จะให้เนื้อเรื่องและคำตอบในปัญหาต่าง ๆ มีขอบเขตในรายวิชานั้น ๆ และเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียนในขั้นนั้น หนังสือแบบเรียนเป็นแหล่งสำหรับตรวจสอบผลการทดลองกฎเกณฑ์หรือทฤษฎีต่าง ๆ ว่าตรงกับผลการทดลองจริง หรือตรงกับแหล่งอื่นหรือไม่ นอกจากนี้ หนังสือแบบเรียนยังเป็นแหล่งกิจกรรม เป็นคู่มือแนะแนวทางให้เกิดการศึกษาสอบสวน หรือค้นคว้าทดลองด้วย เป็นเครื่องมือที่กะทัดรัด ช่วยสรุป ช่วยย่นย่อความรู้ความเข้าใจอย่างมีระเบียบ ทั้งยังมีกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดเสริมสร้างความเข้าใจให้พัฒนาสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามระดับชั้นเรียน อีกทั้งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยสร้างความคิดอันดับแรกอันทำให้นักวิชาการหลายท่าน เกิดแรงบันดาลใจ สร้างสรรค์หนังสืออย่างอื่นติดตามออกมา หนังสือแบบเรียนจึงมีความสำคัญในฐานะเป็นพื้นฐานหรือเป็นบันไดทางวิชาการ

มนนกุล ทิมอ่ำ (2548: 17) กล่าวว่า หนังสือเรียนมีบทบาทสำคัญในด้านเป็นเครื่องช่วยให้ผู้สอนเข้าใจถึงขอบข่ายเนื้อหาวิชา ช่วยจัดระเบียบของเนื้อหาวิชา และแนะแนวทางการสอนของผู้สอน ช่วยให้ผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน และเป็นวัสดุการสอนที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง

สุวดี รูปสุวรรณ (2550: 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือเรียนไว้ว่า หนังสือเรียนมีขอบข่ายเนื้อหาตรงตามหลักสูตร ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรวางไว้ เป็นสื่อกลางที่มีคุณค่าระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทำให้เข้าใจเรื่องเดียวกันไปในแนวเดียวกัน มีการเรียงลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปยาก จากสิ่งที่เหมือนกันไปสู่สิ่งที่แตกต่างกัน จากสิ่งที่รู้ไปหาสิ่งที่ไม่รู้ และจากรูปธรรมไปยังนามธรรม ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้น และช่วยเตรียมพร้อมผู้เรียนโดยให้ข้อมูลเบื้องต้น ทั้งด้านข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด และหลักการเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาล่วงหน้าก่อนเรียนและหลังเรียน และใช้ทบทวนความรู้เมื่อเรียนเสร็จแล้ว อีกทั้งยังเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามอัตราความเร็วและความสามารถของตนเอง

พิมพาพร พึ่งพระ (2554: 14) ได้กล่าวว่า หนังสือเรียนมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นแหล่งวิชาการที่รวบรวมและช่วยเรียงลำดับเนื้อหาวิชาเพื่อใช้ค้นคว้าหาความรู้สำหรับผู้เรียน มีบทบาทสำคัญในการช่วยผู้สอนให้รู้ถึงขอบข่ายของเนื้อหา รวมถึงเสนอแนะวิธีสอนให้แก่ผู้สอนเพื่อช่วยให้ผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอนมากขึ้น และยังเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ตรงกันอีกด้วย

ในวงการการศึกษาต่างประเทศ สำนักพิมพ์ตำราเรียนอเมริกัน (The American Textbook Publishers Institute, 1955: 17-19) ได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของตำราเรียน (Textbook) พอสรุปได้ว่า ตำราเรียนเป็นเครื่องมือพื้นฐานของหลักสูตร ช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีบทบาทสำคัญในชั้นเรียน ทำให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นเอกภาพ ประกอบด้วยการนำเสนอความรู้ทั่วไปในวิชาที่เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนที่ขาดเรียนสามารถติดตามผลการเรียนทัน และยังช่วยให้ผู้สอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเป็นการเสนอแนะให้ผู้สอนได้เสนอเอกสารข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนได้คิดวิจารณ์เปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นและความรู้จริงที่ปรากฏในตำราเรียน นอกจากนี้ ตำราเรียนที่ดีได้รักษาความรู้ต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งความรู้ทางประวัติศาสตร์ ปรัชญา วิทยาศาสตร์ วรรณคดี และสังคมศาสตร์ในแต่ละยุคสมัยไว้ให้เป็นมรดกมาสู่ยุคหลัง

สมาคมครูสังคมศึกษาแห่งนครนิวยอร์ก (The Association of Teachers of Social Studies in the City of New York, 1967: 182-183) ได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของตำรา

เรียนหรือหนังสือแบบเรียนไว้ว่า ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนจะใช้ในการมอบหมายงานให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมบทเรียนในครั้งต่อไป ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนเป็นหลักฐานอ้างอิงได้ในเมื่อผู้เรียนอภิปรายกลุ่มในชั้นเรียน ยังช่วยฝึกทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนภายใต้การดูแลและการชี้แนะจากผู้สอน

นอกจากข้อคิดเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนทั่วไปแล้ว อัมพร แก้วสุวรรณ (2527: 8) ได้เสนอความสำคัญของหนังสือแบบเรียนในด้านการเรียนภาษาว่า หนังสือแบบเรียนช่วยให้เกิดการฝึกทักษะ ในการเรียนภาษาการฝึกทักษะการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน เป็นสิ่งที่ต้องกระทำอยู่เสมอ การกล่าวซ้ำซ้ำ ทวน เพื่อเพิ่มเติมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาให้มากก็เป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น กิจกรรมทั้งหมดครูสามารถปฏิบัติได้ง่ายขึ้นเมื่อใช้หนังสือแบบเรียนเป็นเครื่องช่วยในการเรียนและเพื่อการศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้แล้ว หนังสือแบบเรียนยังเป็นส่วนของการเสริมสร้างความคิด กระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากที่จะศึกษาหาความรู้ต่อไป เป็นคู่มือการเรียนของผู้เรียนและคู่มือการสอนของผู้สอน เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนให้แก่ผู้สอน และเป็นเครื่องช่วยให้ผู้เรียนได้ประเมินผลตนเอง อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สอนได้ประเมินผลการสอนจากการทำงานของนักเรียนด้วย

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น กล่าวได้ว่า ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนเป็นเครื่องมือเบื้องต้นของหลักสูตร ช่วยจัดลำดับการเรียนการสอน และรวบรวมเนื้อหาวิชาในการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และตั้งจุดมุ่งหมายของการสอนอย่างเหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะต่าง ๆ เสนอข้อมูลเพิ่มเติม และเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจศึกษาค้นคว้า คิดหาเหตุผล และมีวิจารณญาณ เป็นสื่อกลางที่ทำให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจในเรื่องเดียวกันไปในแนวเดียวกัน และเป็นเครื่องมือช่วยประเมินผลการเรียนการสอน นอกจากนี้ ตำราเรียนที่ดียังได้รักษาความรู้ต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งความรู้ทางประวัติศาสตร์ ปรัชญา วิทยาศาสตร์ วรรณคดี และสังคมศาสตร์ในแต่ละยุคสมัยไว้ให้เป็นมรดกมาสู่ยุคหลัง

2.3 ประโยชน์ของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนมีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ตำราเรียนในระดับอุดมศึกษา นอกจากมีประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนตามลักษณะของหนังสือเรียนทั่วไปแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อด้านอื่น ๆ อีกด้วย ดังที่นภลัย

สุวรรณธาดา (2542: 22-23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของตำรา โดยจำแนกตามกลุ่มของผู้ได้รับประโยชน์ เป็น 3 กลุ่ม อันได้แก่

กลุ่มที่ 1 คือผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านมีหลายกลุ่ม กลุ่มที่เป็นผู้เรียนนักศึกษาอาจนำผลงานไปประกอบการศึกษา ค้นคว้าทำรายงาน ทำงานวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ นักวิชาการก็สามารถศึกษาผลงานของผู้อื่น เพื่อให้ได้แนวความคิดในการเขียนของตนเอง และผู้อ่านทั่วไปก็จะได้รับความรู้ความเข้าใจในวิชาการด้านต่าง ๆ เป็นการประดับสติปัญญา หรือนำไปเป็นหลักในการประดิษฐ์ผลงานต่าง ๆ ตำราที่ดีจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับเป็นสำคัญ ยิ่งกว่าประโยชน์ที่ผู้เขียนได้รับเพียงฝ่ายเดียว นอกจากนี้ตำราที่เสนอทฤษฎี หรือแนวคิดใหม่ ๆ แตกต่างไปจากที่มีอยู่แต่เดิมยังนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์เป็นประโยชน์ต่อวิชาการนั้น ๆ และต่อสังคมที่จะได้รับผลของการค้นคว้าใหม่ ๆ อีกด้วย

กลุ่มที่ 2 คือผู้เขียน ตำราที่กลั่นกรองอย่างดีแล้วสามารถนำไปประเมินเพื่อปรับตำแหน่งทางวิชาการ หรือเลื่อนระดับ ในกรณีเป็นครูอาจารย์ เป็นผู้บริหาร หรือเจ้าหน้าที่หน่วยงาน ผู้เขียนจำนวนมากที่จำเป็นต้องเขียนเพื่อให้ได้เป็นอาจารย์ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ จนถึงศาสตราจารย์สายการสอน หรือเป็นผู้อำนวยการในงานบริหาร เป็นต้น ประโยชน์ข้อนี้ จึงเป็นแรงจูงใจอย่างสูงต่อนักวิชาการ ซึ่งควรจะตั้งระมัดระวังมิให้ความสำคัญเหนือการสอนและงานประจำอันเป็นกิจหลัก นอกจากนี้การเขียนตำรายังเป็นโอกาสให้ผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มพูนสติปัญญาของตน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และค้นพบตัวเอง หรือหลักการแห่งตนอันเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์

กลุ่มที่ 3 คือหน่วยงาน ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่จำเป็นต้องใช้ตำรา ได้แก่ โรงเรียน และสถาบันอุดมศึกษา ครูอาจารย์ และผู้เรียน จะต้องอาศัยสื่อการเรียนการสอนประเภทนี้เป็นหลักในวิชาส่วนใหญ่ นอกจากนี้หน่วยงานทางการศึกษาบางหน่วยจะมีการเขียนตำราโดยบุคลากรทั้งเดี่ยว และกลุ่ม ซึ่งทำในนามของหน่วยงานนั้น ๆ นำเสนอต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาพพจน์ของหน่วยงานดีขึ้น เป็นที่เชื่อถือและทันสมัยอยู่เสมอ

นอกจากมีความคิดบางส่วนที่ร่วมกันกับประเด็นดังกล่าวแล้ว เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2527: 80) ได้เสนอคุณประโยชน์ของตำราเรียนที่ละเอียดกว่าไว้ในบทความ **ตำราเรียน: กระจกมือของจอมยุทธวิชาการ** โดยยกข้อเขียนของผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ เส็งประชาว่า ตำราเรียนนอกจากใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนแล้ว ยังมีประโยชน์สรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

ประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาโดยรวม ช่วยให้วิชาการแขนงต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าและแพร่กระจายกว้างขวาง ไม่สูญหายหรือหลงลืม ช่วยให้ประชาชนได้ค้นคว้าหาความรู้โดยสะดวก

ประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา ช่วยให้สถาบันการศึกษามีตำราใช้เพียงพอ ได้รับการยกย่องเป็นสถาบันที่ตื่นตัวทางวิชาการ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ต่อผู้สอน นอกจากใช้เป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็นแล้ว ยังทำให้ผู้สอนได้แนวคิดทางวิชาการกว้างขวางยิ่งขึ้น

ไม่ทัน โดยอาจไปศึกษาเพิ่มเติมจากตำราในวิชานั้น ๆ ได้ เป็นการเพิ่มเติมความมั่นใจในการเรียนแก่ผู้เรียน

ประโยชน์ต่อตัวผู้เขียน ช่วยให้ผู้เขียนมีผลงานทางวิชาการ ซึ่งใช้ในการขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการได้ และอาจมีผลต่อตำแหน่งหน้าที่การงานด้านอื่น ๆ ได้ด้วย

สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องถึงประโยชน์ของหนังสือเรียนทั่วไป ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงผู้สอนกับผู้เรียนเท่านั้น ดังที่บันลือ พุกกะวัน (2536: 46) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือเรียนมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้เรียน ในด้านอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน หนังสือเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูใช้ตรวจสอบเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด ช่วยให้ครูเข้าใจขอบเขตเนื้อหาสาระที่จะเป็น อันควรจะอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ช่วยให้ครูสามารถวางจุดประสงค์เฉพาะแต่ละบทเรียนนั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยให้ครูกำหนดและจัดกิจกรรมประสบการณ์สำหรับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ครูสามารถมอบหมายกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การบ้าน โดยกำหนดหนังสือเรียนให้ค้นคว้าหาคำตอบ ทำแบบฝึกหัดแล้วแต่กรณีที่จะฝึกตามความจำเป็น อีกทั้งครูยังสามารถใช้หนังสือเรียนเป็นแนวสำหรับอ้างอิง หรือวางขั้นตอนในการเตรียมสอนได้ดีขึ้น ในด้านอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน คือผู้เรียนสามารถใช้หนังสือเรียนอ่านค้นคว้า เพื่อขยายประสบการณ์ รวมทั้งสามารถเตรียมการมาล่วงหน้าก่อนที่ครูจะสอน หรือใช้อ่านตามลำพัง เพราะมีภาพช่วย เพื่อพัฒนาการอ่านด้วยตัวเองได้ดี ผู้เรียนได้ใช้หนังสือเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนด ทำการบ้าน หรือทบทวนบทเรียน อาจกล่าวได้ว่า หนังสือเรียนเป็นคู่มือของผู้เรียนก็ได้

หทัย ต้นหยง (2528: 33-34) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือเรียนไว้ 3 ด้าน โดยเพิ่มประโยชน์ทางด้านทั่วไปเข้ามา พอสรุปได้ดังนี้

ประโยชน์ทางด้านทั่วไป ได้แก่ หนังสือเรียนเป็นหนังสือที่ใช้อ่านได้เช่นเดียวกับหนังสือทั่วไปตามแหล่งชุมนุมหนังสือ หนังสือเรียนคล้ายกับห้องสมุดเคลื่อนที่ที่สามารถค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ได้ตามต้องการ หนังสือเรียนทุกเล่มให้ทั้งสาระความรู้และความบันเทิงให้แก่

ผู้สอน ให้ข้อมูลความรู้ที่แน่นนอน มีหลักฐานอ้างอิง เชื่อถือได้มากกว่าหนังสือประเภทอื่น ๆ และเป็นหนังสือที่หาได้ง่าย ราคาถูกกว่าหนังสือประเภทอื่น เพราะมีมาตรฐานในการผลิตและควบคุมราคาสินค้า

ประโยชน์ทางด้านผู้สอน ได้แก่ หนังสือเรียนเป็นสื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะออกแบบประสงค้อย่างหนึ่ง เป็นเครื่องมือหรือวัสดุหลักสูตรที่ผู้สอนสามารถใช้ตรวจสอบเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้อย่างแม่นยำถูกต้อง ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจขอบเขตของเนื้อหาสาระของบทเรียน ช่วยให้ผู้สอนสามารถวางจุดประสงค์ในการสอน โดยเฉพาะจุดประสงค์เฉพาะวิชาได้เป็นอย่างดี และเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่คาดหวังไว้ หนังสือเรียนยังสามารถช่วยแก้ปัญหาในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งสามารถใช้แทนแผนการสอนได้อย่างดี และเป็นแหล่งวิชาที่สามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนประเภทอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

ประโยชน์ทางด้านผู้เรียน ได้แก่ หนังสือเรียนเป็นคู่มือการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของประสบการณ์จากบทเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น เป็นเครื่องมือที่ช่วยเตรียมตัวเพื่อจะเรียนในบทเรียนต่อไป ช่วยพัฒนาทักษะในทางภาษาได้เป็นอย่างดี หนังสือเรียนเป็นแหล่งวิชาสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบทเรียนได้อย่างกว้างขวาง มีแบบฝึกหัด คำถาม ข้อเสนอแนะ เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หนังสือเรียนในยุคปัจจุบันยังส่งเสริมให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เช่น มีภาพประกอบแปลก ๆ สีสันสวยงาม มีเนื้อหาที่เสริมด้วยนิทาน นิยาย บันเทิงคดี เพื่อให้บทเรียนน่าสนใจ น่ารัก ไม่เบื่อหน่าย

ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นความคิดเห็นที่สรุปออกมาตามกลุ่มผู้ที่ได้รับประโยชน์กลุ่มต่าง ๆ แต่บราวน์ (Brown. 1969: 86) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของหนังสือเรียนไว้ โดยพิจารณาตามลักษณะของหนังสือเรียนว่า หนังสือเรียนเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ประหยัด เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่น ๆ แล้ว หนังสือเรียนนับได้ว่ามีราคาถูกกว่า และมีระยะเวลาในการใช้งานนานกว่า อาจนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หนังสือเรียนช่วยส่งเสริมการศึกษารายบุคคล ผู้เรียนสามารถใช้หนังสือเรียนในการศึกษาด้วยตนเอง และสามารถเรียนซ้ำได้ตามความต้องการ นอกจากนี้หนังสือเรียนยังได้กำหนดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถเลือกทำตามความต้องการ หนังสือเรียนช่วยจัดระเบียบการเรียนการสอน ทำให้การเรียนการสอนในห้องเรียนมีเอกภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการจัดประสบการณ์ การอ่าน การเสนอแนะกิจกรรมและแบบฝึกหัด หนังสือเรียนมีส่วนช่วยในการสอน ผู้สอนส่วนใหญ่

นิยมใช้หนังสือเรียนช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน แนะนำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามหนังสือเรียนเสนอไว้ กระตุ้นให้ผู้เรียนตอบคำถามที่ท้าทายความคิด และแนะนำให้ใช้บรรณานุกรม

จากข้อคิดข้างต้น กล่าวได้ว่า ตำราเรียนนั้น นอกจากจะมีประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อผู้เขียน สถาบันการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาโดยส่วนรวมเป็นอย่างมากอีกด้วย

2.4 ลักษณะของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนที่ดี

ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนที่ดีต้องพิจารณาจากลักษณะด้านต่าง ๆ ดังปัญญาศิริโรจน์ (2540: 33-34) กล่าวว่า ตำราเรียนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานควรมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ

ประการแรก คือ มีศาสตร์ ได้แก่ มีเนื้อหาที่เป็นความรู้ของวิชานั้น ๆ ครบถ้วนสมบูรณ์ และมีความสมดุลในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต้องเสนอความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ไม่ใช่รวบรวมหรือประมวลเนื้อหาจากตำราอย่างเดียวนำไปเขียนในเชิงกระตุ้นให้นักศึกษานำไปวิเคราะห์หาคำค้น ประยุกต์ และค้นคว้าศึกษาต่อ

ประการที่สอง คือ มีศิลป์ ได้แก่ มีวิธีการสอดแทรกกระบวนการสอนลงไปในตำราโดยมีขั้นตอนการสรุปความคิดและสาระสำคัญของเนื้อเรื่องแต่ละบทแต่ละตอนให้ชัดเจน แจ่มแจ้ง โดยที่เมื่อนักศึกษาเรียนจบแล้วต้องมีความสามารถจับประเด็นสำคัญของวิชานั้น ๆ ได้ ให้แนวทางและจัดกิจกรรม แบบฝึกหัด ให้นักศึกษาทดสอบความรู้ของตนเองได้ด้วยตนเอง เป็นการวัดผลในขณะที่เรียนรู้แต่ละบท และวัดผลหลังจากจบทั้งหมดแล้ว อีกทั้งให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการใช้หรือเรียนตำราเล่มนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

ในงานวิจัย เรื่อง **ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อตำราเรียน (textbook) ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง** สุวดี รูปสุวรรณ (2550: 14) ได้เสนอคุณสมบัติพื้นฐานที่ดีของตำราเรียนตามเกณฑ์การพิจารณาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงไว้ว่า ตำราเรียนที่ดีควรเป็นหนังสือที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนแต่ละระดับ และใช้เป็นหลักในการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนด ตำราเรียนที่ดีควรเป็นตำราที่เขียนได้เหมาะสมกับสภาพธรรมชาติของผู้เรียนและลักษณะการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาแต่ละสาขาด้วย มีเนื้อหาถูกต้องและครบถ้วนตามข้อกำหนดรายกระบวนการวิชา ใช้ภาษาได้ถูกต้อง และสามารถเข้าใจภาษาถ่ายทอดความคิดของเนื้อหาทั้งหมดได้กระจ่างชัด โดยตัวภาษาไม่เป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจเนื้อหาวิชา รูปแบบตำราควรมี

รูปแบบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และควรทำเป็นบทเป็นตอนทำให้สนใจเกิดความน่าอ่าน ควรมีบทบทวน ทดสอบเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อช่วยให้ศึกษาด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเอกสารอ้างอิงประกอบในรูปเชิงอรรถ บรรณานุกรม ฯลฯ มีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัย โดยพิมพ์ครั้งหลังสุดยังไม่เกิน 5 ปี

สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร (2550: 33) กล่าวว่า หนังสือหรือตำราควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่ ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ ความกระจ่างชัดและตรงประเด็น สัมพันธภาพและความต่อเนื่อง การแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ และการใช้สำนวนภาษาและลีลาการเขียน

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2552:7-18) ได้เสนอลักษณะของตำราเรียนที่มีคุณภาพ โดยพิจารณาอย่างกว้าง จากมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

ด้านปริมาณของเนื้อหา เนื่องจากหนังสือประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ แต่ละส่วนปริมาณในส่วนประกอบแต่ละส่วนไม่อาจกำหนดเป็นจำนวนเลขที่ตายตัวได้ แต่ควรขึ้นอยู่กับความต้องการและความจำเป็นของผู้อ่าน

ด้านคุณภาพ โดยมีส่วนที่สำคัญที่สุดคือคุณภาพของเนื้อหาวิชา รวมทั้งความครบถ้วนตามหลักสูตร ความครบถ้วนทางวิชาการ ความถูกต้อง ความใหม่ความทันสมัย ความลึกซึ้งที่เหมาะสมกับระดับผู้เรียน และความเป็นเหตุเป็นผลของเนื้อหาในตำราเรียน

ด้านรูปแบบ ประกอบด้วยส่วนประกอบที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ของผู้อ่าน และเพื่อประโยชน์ในด้านการแบ่งหมวดหมู่ เช่น ปก คำนำ สารบัญ หนังสืออ้างอิงหรือบรรณานุกรม เป็นต้น ในส่วนเนื้อหา ควรแบ่งเนื้อหาเป็นระบบ น้ำหนักของส่วนประกอบในแต่ละระดับควรใกล้เคียงกัน จัดเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน และควรมีการจัดหน้าเป็นระบบ

ด้านภาษา ควรเป็นภาษาเขียน ภาษาวิชาการ เป็นภาษาที่เรียบเรียงดี และใช้ภาษาเหมาะสมแก่วิธีการนำเสนอ

พิมพาพร พึ่งพระ (2554: 15) กล่าวว่า ลักษณะของหนังสือเรียนที่ดีควรมีเนื้อหาตรงตามที่หลักสูตรกำหนด มีสาระความรู้ที่ชัดเจนและความถูกต้องของเนื้อหา มีการจัดลำดับเนื้อหาตามความยากง่าย อีกทั้งเนื้อหาควรจะต้องมีความสำคัญต่อประสบการณ์ของผู้เรียน สัมพันธ์กับชีวิตจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ในองค์การการศึกษาในต่างประเทศ อินโลว์ (Inlow. 1963: 157-158) ได้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับลักษณะตำราเรียนที่ดีไว้ว่า ตำราเรียนที่ดีควรทันสมัยต่อเหตุการณ์ ผู้แต่งควรมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่เขียนเป็นอย่างดี เนื้อหาของตำราเรียนควรได้มาตรฐาน กล่าวคือ

มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร มีความสมบูรณ์ มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน มีการกล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ นำเสนอความเป็นจริง และแสดงความคิดรวบยอด มีการจัดเนื้อหาเจาะจงเฉพาะเนื้อหาที่ยากหรือซับซ้อนกว่าแนวการเขียนควรได้มาตรฐาน คือ ใช้ถ้อยคำที่มีความหมายแจ่มแจ้ง น่าสนใจ ชวนอ่าน ใช้ศัพท์เหมาะกับระดับผู้ใช้ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน มีการอธิบายศัพท์ยาก และศัพท์เฉพาะ มีการวางแผนการนำเสนอเนื้อเรื่องที่เหมาะสม รูปเล่มสวยงาม ใช้กระดาษที่มีคุณภาพดี การพิมพ์น่าอ่านและชัดเจน รูปเล่มขนาดน่าอ่าน หน้าปกสวยงาม มีเอกสารอ้างอิง บอกที่มาของข้อมูล มีสารบัญ คำนำ อภิธานศัพท์ (ถ้าหากว่าจำเป็น) และดัชนี

ฮัมเมล (Hummel. 1988: 23-25) ได้กล่าวว่า ตำราเรียนที่ดีควรมีลักษณะรูปเล่มที่สดใสและสามารถดึงดูดใจผู้เรียน สามารถกระตุ้นความอยากรู้ของผู้เรียน ใช้เทคนิคหลายอย่างเพื่อที่จะกระตุ้นความรู้สึกรักของผู้เรียนและเร้าให้ผู้เรียนเกิดสติปัญญาและจินตนาการได้ สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างไกลและเกิดความสนใจในการประกอบอาชีพในอนาคต ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด สถาบันความรู้ต่าง ๆ ทำให้ผู้เกิดความตื่นตัวและพัฒนาความสนใจในเรื่องของการสร้างสรรค์ ซึ่งแนะข้อมูลที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะประยุกต์ใช้เป็นความรู้และตรวจสอบสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปได้ สามารถเป็นสะพานเชื่อมโยงกับหลักการอื่น ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ และมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอนและผู้เรียนทั้งสองฝ่าย

กล่าวได้ว่า ตำราเรียนหรือหนังสือเรียนที่ดีนั้น ควรเป็นหนังสือที่เรียบเรียงอย่างมีระบบ มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของวิชานั้น ๆ ประมวลการสอนตามวิชาและชั้นที่กำหนด เนื้อหาควรมีความใหม่ ทันสมัยต่อเหตุการณ์ ถูกต้องตามหลักและลักษณะของวิชา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง การนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนมีความเหมาะสม เช่น เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เนื้อหามีความง่ายยากเหมาะสมกับระดับผู้เรียน เนื้อหาในแต่ละหัวข้อ และบทมีปริมาณที่เหมาะสม การใช้ภาษาในตำราเรียนมีความหมายถูกต้อง ชัดเจน ชวนอ่าน และกระตุ้นให้นักศึกษานำไปวิเคราะห์หาคิดค้น ประยุกต์ และค้นคว้าศึกษาต่อ ศัพท์เฉพาะทางวิชาการมีการอธิบายให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน มีเอกสารอ้างอิง ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งความรู้หลากหลาย ชี้ให้เห็นแหล่งข้อมูลที่เหมาะสม อีกทั้งให้แนวทางในการจัดกิจกรรม แบบฝึกหัด ให้นักศึกษาทบทวน ทดสอบความรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดรูปเล่มและการพิมพ์ควรมีคุณภาพที่ดี นอกจากนี้แล้ว ผู้แต่งควรมีความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี และมีความน่าเชื่อถือ

2.5 เกณฑ์ในการเลือกตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ในกรณีนี้ที่ผู้สอนหรือสถานศึกษาไม่มีตำราเรียนหรือหนังสือเรียนของตน จำเป็นต้องเลือกตำราเรียนหรือหนังสือเรียนจากที่อื่น ๆ ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ในการเลือกจึงสามารถแนะนำการพิจารณาได้อย่างเป็นวิชาการ ดังเช่นมนนกุล ทิมอำ (2548: 33-34) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการเลือกหนังสือเรียนให้เหมาะกับผู้เรียนไว้ว่า หนังสือเรียนนั้น ควรให้ความคิดรวบยอดของเนื้อหาสาระถูกต้อง ตรงตามหลักสูตรและเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น เนื้อหาทันสมัย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสภาพสังคม เป็นหนังสือใหม่ ซึ่งดูจากปีที่พิมพ์ เนื้อหาให้แนวคิดกว้างไกล ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี วางเค้าโครงเนื้อเรื่องลำดับจากง่ายไปหายาก มีความต่อเนื่อง สำนวนภาษาสละสลวย อ่านเข้าใจง่าย ขนาดของตัวพิมพ์และคำศัพท์เหมาะสมกับผู้เรียน มีส่วนประกอบของหนังสือครบ เช่น สารบัญ บรรณานุกรม เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสาระของเรื่องได้ดี และง่ายต่อการสืบค้น ลักษณะรูปเล่ม และคุณภาพการพิมพ์ เช่น รูปเล่มกะทัดรัด คงทนแข็งแรง กระดาษดี การพิมพ์ชัดเจน เป็นต้น คุณวุฒิของผู้เขียนควรเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้

ทั้งนี้ เนื้อหาจะเป็นส่วนที่ผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณาเป็นหลัก ดังเอนก รัตนปิยะภาภรณ์ (2528: 33-35) ได้เสนอแนวทางในการพิจารณาเลือกหนังสือเรียนในด้านเนื้อหาไว้ สรุปแล้วได้แก่ ความลึกและกว้างในเนื้อหาวิชา เพราะหนังสือเรียนแต่ละเล่มเรียบเรียงโดยบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญแตกต่างกันไป หนังสือเรียนบางเล่มมีเนื้อหาสาระครบและถูกต้องตามจุดประสงค์ของคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร แต่ในรายละเอียดของเนื้อหาวิชายังไม่ลึกซึ้งเมื่อเทียบกับเล่มอื่น ๆ ความเหมาะสมของสำนวนภาษาและวิธีการเรียบเรียงเนื้อหาวิชาของผู้เขียนใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย วิธีการเรียบเรียงก็เริ่มจากง่ายไปหายากตามลำดับ มีการพัฒนาเนื้อหาและความทันสมัยในหลักวิชา เนื่องจากปัจจุบัน การพัฒนาทางวิชาการและเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ข้อมูล สถิติต่าง ๆ ในหนังสือเรียนควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ภาพประกอบในหนังสือเรียนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพพจน์ของสิ่งที่เรีนนามธรรม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ความแตกต่างของหนังสือเรียนแต่ละเล่มจึงมีภาพประกอบด้วย เช่น ภาพสีธรรมชาติ มีความคมชัด และสัมพันธ์กับเนื้อหาที่กล่าวถึง ก็ทำให้หนังสือเรียนเล่มนั้นสมควรแก่การเลือกใช้

กล่าวได้ว่า ในการเลือกตำราเรียน หรือหนังสือแบบเรียน ควรพิจารณาในหลายประเด็น ได้แก่ เนื้อหาวิชาควรมีความสมบูรณ์และความทันสมัย ความยากง่ายของเนื้อหาและการใช้ภาษาควรเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน วิธีการนำเสนอเนื้อหาชวนให้อ่าน เข้าใจง่าย เรียบเรียง

จากง่ายไปหายากตามลำดับ คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้เขียนเป็นที่เชื่อถือได้ ส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือควรเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนให้สามารถเข้าใจสาระ ค้นคว้าเรื่องที่ต้องการได้รวดเร็วขึ้นและกว้างขวาง และนอกจากปัจจัยที่เกี่ยวกับเนื้อหาและการนำเสนอในหนังสือเรียนแล้วยังต้องพิจารณาลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของการพิมพ์อีกด้วย

แนวทางการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ในการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน ผู้วิจัยจะศึกษาจุดประสงค์ของการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน ลักษณะของการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน แนวทางและวิธีการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน การวิเคราะห์เนื้อหาตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

3.1 จุดประสงค์ของการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

การวิเคราะห์แบบเรียนมีลักษณะจริงจึงเป็นเหตุเป็นผล ส่วนใหญ่ทำกันในรูปแบบงานวิจัยและมีวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์แตกต่างกันออกไป อย่างเช่น วิเคราะห์เนื้อหาในแบบเรียน เพื่อตัดสินคุณค่าของแบบเรียนเล่มนั้น วิเคราะห์เพื่อพัฒนาการของแบบเรียนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของวิชานั้น วิเคราะห์เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงแบบเรียนใหม่ วิเคราะห์อิทธิพลของแบบเรียนที่มีผลต่อผู้เรียนในทางหนึ่งทางใด และวิเคราะห์เพื่อหาจุดเน้นของแบบเรียนเล่มนั้น ฯลฯ (โกชัย สาริกบุตร; และสมพร สาริกบุตร. 2520: 16-17)

วัตถุประสงค์ต่าง ๆ เหล่านี้ นักการศึกษาหลายท่านได้จัดประเภทไว้หลากหลาย ดังนี้ ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ (2521: 86) ได้แบ่งวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์แบบเรียนเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ การวิเคราะห์คุณลักษณะของรูปแบบ ซึ่งรวมทั้งการวิเคราะห์ลักษณะของรูปแบบ การวิเคราะห์คุณภาพหนังสือ และการวิเคราะห์คุณภาพของผู้แต่งหนังสือ อีกประเภทหนึ่งคือการวิเคราะห์คุณค่าทางวิชาการ ซึ่งรวมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาโดยทั่วไป เช่น จำนวนเรื่อง สัดส่วนของเรื่อง ความเหมาะสมของเรื่องกับระดับผู้เรียน ฯลฯ การวิเคราะห์ประเภทของเนื้อหาวิชา ซึ่งแต่ละวิชาย่อมมีลักษณะเฉพาะของเนื้อหาแตกต่างกันออกไป และการวิเคราะห์เนื้อหาที่ตรงกับความมุ่งหมายของหลักสูตร โดยวิเคราะห์ถึงข้อความเนื้อหาที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามความมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

อัมพร แก้วสุวรรณ (2527: 63) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนไว้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ คือ การพิจารณาองค์ประกอบของแบบเรียนในด้านขนาด รูปร่าง ตัวอักษร จำนวนภาพประกอบ ตาราง แผนภูมิ สี และการดึงดูดความสนใจ ความทนทานแข็งแรง และอื่น ๆ และองค์ประกอบต่าง ๆ ของหนังสือแบบเรียนจะต้องตอบสนองลักษณะทางสรีรวิทยาและจิตวิทยาของผู้ใช้ จึงจะคาดหวังว่าสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์เนื้อหา คือ การพิจารณาทฤษฎีและความคิดรวบยอดที่มีในหนังสือแบบเรียนพร้อมทั้งศึกษาถึงการเรียบเรียงสาระต่าง ๆ การเขียน การอธิบาย การจัดระเบียบความรู้และความสั้น-ยาวของเนื้อหา

การวิเคราะห์เจตนารมณ์ของแบบเรียน คือ การศึกษาจุดมุ่งหมายของแบบเรียนของรายวิชา ของหลักสูตร ของระบบการศึกษาและสังคม เพื่อดูว่า แบบเรียนนั้น ๆ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ การวิเคราะห์วิธีนี้ผู้วิเคราะห์จะต้องเข้าใจถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของหนังสือแบบเรียน และรายวิชานั้น ๆ ความสับสนอาจเกิดได้หลายแบบ เช่น ผู้วิเคราะห์มุ่งศึกษาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพียงประเด็นเดียวจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์โดยลืไปว่าเจตนารมณ์ที่แท้จริงของการศึกษานี้คือการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษา เช่นนี้ เป็นต้น

วารี ธีระจิตร (2531: 56) ได้นำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนโดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะใหญ่ที่แตกต่างกัน ได้แก่

การวิเคราะห์คุณลักษณะของรูปแบบ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียน การวิเคราะห์คุณภาพของรูปแบบของหนังสือ เช่น การพิมพ์ รูปเล่ม ภาพประกอบ

การวิเคราะห์เนื้อหาคุณค่าของเนื้อหาทางวิชาการ คือ การวิเคราะห์เนื้อหาวิชาโดยทั่วไป เช่น ความเหมาะสมโดยทั่วไป ความยากง่าย ความเหมาะสมกับระดับชั้น สัดส่วนของเรื่อง เป็นต้น การวิเคราะห์ลักษณะของเนื้อหาวิชา การรวบรวมเนื้อหาถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงตรงกับความสนใจ ตรงตามหลักสูตร

การวิเคราะห์วิธีการเขียน ซึ่งจะพิจารณาถึงความเหมาะสมโดยทั่วไปของวิธีการเขียน การสรุปบทเรียน กิจกรรมท้ายบทที่เน้นความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน ครอบคลุมเนื้อหา ช่วยฝึกทักษะเพิ่มเติมและเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า การวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนมักมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายและแตกต่างกันไป กล่าวโดยสังเขป คือ มีการวิเคราะห์คุณลักษณะของตำราเรียนหรือ

หนังสือแบบเรียน การวิเคราะห์เนื้อหา รวมทั้งวิธีการนำเสนอเนื้อหาของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน และการวิเคราะห์เจตนารมณ์ของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

3.2 ลักษณะของการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

เมื่อมีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนแล้ว จำเป็นต้องกำหนดขอบเขตในการวิเคราะห์ ซึ่งอัมพร แก้วสุวรรณ (2527: 63-64) ได้เสนอแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนไว้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

การเลือกวิเคราะห์แบบเรียนเล่มใดเล่มหนึ่งเพียงเล่มเดียว วิธีนี้ครูผู้สอนมักจะเป็นผู้วิเคราะห์เพื่อศึกษาข้อดีและข้อบกพร่องของหนังสือแบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้ใช้ ผลจากการวิเคราะห์จะช่วยให้ครูสามารถวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

การเลือกวิเคราะห์แบบเรียนหลายเล่มในระดับชั้นเดียวกัน เป็นการวิเคราะห์เพื่อเลือกหาหนังสือแบบเรียนเล่มที่เหมาะสมที่สุด ผู้วิเคราะห์มักจะเป็นฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน หรือศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกใช้แบบเรียน

การเลือกวิเคราะห์แบบเรียนหลายเล่มที่ต่อเนื่องกันเป็นชุด วิธีนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความสมบูรณ์ของเนื้อหา และความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษาแต่ละระดับ ผู้วิเคราะห์มักจะเป็นหน่วยงานหรือสถาบันที่รับผิดชอบหลักสูตรและการเรียนการสอน ผลจากการวิเคราะห์สามารถนำไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรและระบบการศึกษาต่อไป

3.3 แนวทางและวิธีการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

เนื่องจากการวิเคราะห์หนังสือเรียนมีหลายลักษณะตามจุดประสงค์ของผู้วิเคราะห์ อย่างเช่น การวิเคราะห์หนังสือเรียนในด้านเนื้อหา การวิเคราะห์หนังสือเรียนในด้านลักษณะทางกายภาพ หรือการวิเคราะห์หนังสือเรียนทั้งเล่ม ซึ่งรวมทั้งด้านคุณภาพทางวิชาการและด้านลักษณะภายนอก การวิเคราะห์หนังสือเรียนจึงมีแนวทางและวิธีการในการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันไปตามจุดประสงค์ของผู้วิเคราะห์

ยูเนสโก (UNESCO. 2010: 67-68) ได้อธิบายวิธีการในการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนไว้เป็น 2 วิธี ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative methods) เป็นการวิเคราะห์ในด้านความถี่และด้านจำนวนหน้าหรือจำนวนขนาดเนื้อหา ใช้วิเคราะห์ปริมาณความถี่ของคำศัพท์เฉพาะ เช่น ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ปรากฏในหนังสือเรียน หรือใช้วิเคราะห์จำนวนหน้าของเนื้อเรื่องหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษา การวิเคราะห์เชิงปริมาณสามารถบ่งชี้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญในหนังสือเรียนและเกณฑ์การคัดเลือก แต่ไม่สามารถอธิบายคุณค่าหรือ

ตีความหมายเนื้อหาของหนังสือเรียนได้อย่างชัดเจน อีกวิธีหนึ่งคือ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative methods) เป็นการวิเคราะห์ที่อธิบายถึงรายละเอียดในเชิงลึกว่า หนังสือเรียนเล่มนั้นมีลักษณะเนื้อหาและวิธีการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ อย่างไร รวมทั้งการนำเสนอความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับที่ปราณี โพธิสุข (2527: 164-165) ได้กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือเรียนโดยแบ่งชนิดของการวิเคราะห์เนื้อหาได้เป็น 2 ชนิด ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนหน้า จำนวนขนาดเนื้อหาที่ใช้ในหัวข้อต่าง ๆ ในหนังสือเรียน ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการนำมาเปรียบเทียบกัน นอกจากนี้ผู้วิเคราะห์ควรตระหนักว่าจำนวนเนื้อหานี้เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของผู้เขียน ผู้พิมพ์ที่มีต่อเนื้อเรื่อนั้น ๆ ซึ่งโดยทางจิตวิทยาแล้วจะมีผลต่อผู้อ่านด้วย แต่การวิเคราะห์เชิงปริมาณมีข้อจำกัด และอาจนำไปสู่ความไม่เที่ยงตรงในการสรุปได้ เนื่องจากการกำหนดจำนวนหน้าให้กับเนื้อหา เช่น ประเทศต่าง ๆ หรือยุคสมัยแต่ละยุค หัวข้อแต่ละหัวข้อมีจำนวนมากน้อยแตกต่างกัน จึงอาจนำไปสู่การสรุปที่ไม่ถูกต้องกับสภาพที่แท้จริงได้ และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นวิธีที่ไม่ใช่แต่เพียงการถามว่ามีเนื้อเรื่องมากน้อยเพียงใดเท่านั้น แต่ต้องตอบด้วยว่ามีการกล่าวถึงเรื่อนั้น ๆ อย่างไร หรือกล่าวถึงภายใต้สภาพการณ์อย่างไร ซึ่งรวมทั้งแนวทางในการเขียน และการสอดแทรกความเห็นของผู้เขียนด้วย ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพนี้ควรพิจารณาหลัก 3 ประการ คือ ความถูกต้องแน่นอน ความพอเพียง และความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

กล่าวได้ว่า แนวทางวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน แบ่งได้เป็นสองวิธี ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ดังนี้

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนในด้านความถี่และด้านจำนวนหน้าหรือจำนวนขนาดเนื้อหา มีการวิเคราะห์ปริมาณความถี่ของคำศัพท์เฉพาะที่ปรากฏในหนังสือ หรือวิเคราะห์จำนวนหน้า จำนวนขนาดเนื้อหาที่ใช้ในหัวข้อต่าง ๆ ในหนังสือตามที่ต้องการศึกษา ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการนำมาเปรียบเทียบกัน ผลการวิเคราะห์สามารถชี้ให้เห็นความสำคัญของเนื้อหาข้อมูลที่ศึกษา และแสดงเกณฑ์ในการวิเคราะห์ด้วย แต่การวิเคราะห์เชิงปริมาณมีข้อจำกัด คือไม่สามารถอธิบายคุณค่าหรือตีความหมายเนื้อหาของหนังสือเรียนได้อย่างชัดเจน และอาจนำไปสู่ความไม่เที่ยงตรงในการสรุปได้

ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ที่อธิบายถึงรายละเอียดในเชิงลึกมากกว่า นอกจากมีการกล่าวถึงเนื้อหาในหนังสือเรียนว่ามีอะไร ยังต้องตอบด้วยว่าหนังสือเรียนมี

ลักษณะเนื้อหาและการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ อย่างไร รวมทั้งการนำเสนอความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นของผู้เขียนด้วย

3.4 เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ก่อนที่จะเข้าสู่ขั้นการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน จำเป็นต้องศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์การวิเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการแนะแนวในการวิเคราะห์ ช่วยให้นักวิจัยมีความรอบคอบมากขึ้น ซึ่งพบว่า นักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศหลายท่านได้เสนอแนวคิดในการวิเคราะห์ไว้ต่าง ๆ กัน มีส่วนหนึ่งได้เสนอเกณฑ์การวิเคราะห์จากภาพรวม คือตั้งเกณฑ์การวิเคราะห์ตำราหรือหนังสือแบบเรียนทั้งเล่ม โดยแบ่งเป็นด้านใหญ่ด้านต่าง ๆ อย่างที่นาถวดี นันทาภินัย (2551:140-141) ได้เสนอเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถนำไปประเมินหนังสือเรียนทุกเล่มตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยจำแนกตาม 5 มิติสำคัญของหนังสือเรียน ดังนี้

มิติทางเนื้อหา ควรสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ถูกต้องตามหลักวิชา เป็นปัจจุบัน มีความยากง่ายเหมาะสมกับช่วงชั้น มีแหล่งอ้างอิง ค้นคว้า หรือบรรณานุกรม อีกทั้งไม่ขัดต่อความมั่นคง และศีลธรรมอันดีงาม

มิติทางการนำเสนอเนื้อหา ควรนำเสนอเนื้อหาไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้และระดับพัฒนาการของผู้เรียน เสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการอ่าน เพิ่มพูนทักษะการคิดและชี้นำไปในทางที่ถูกต้อง ตลอดจนสอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะ กระบวนการคิด และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีเพื่อแสวงหาความรู้และทักษะด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีกลยุทธ์ในการกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้เชิงการแก้ปัญหา

มิติทางการใช้ภาษา สามารถสื่อความหมาย ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ชวนติดตาม ใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และใช้ศัพท์เฉพาะถูกต้อง(ถ้ามี)

มิติทางกิจกรรมการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน สอดคล้องกับพัฒนาการ ลำดับความคิดรวบยอดและหลักการของวิชา มีลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเหมาะสม กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ สามารถส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในบทเรียนและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

มิติทางภาพ ตาราง แผนภูมิ มีความถูกต้อง ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจหลักการความคิดรวบยอดได้เป็นอย่างดี

ยูเนสโก (UNESCO. 2010: 71) ได้เสนอรายการของเกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนไว้ 5 ด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านส่วนประกอบของหนังสือเรียน (Textbook sector components) ได้แก่ ความสอดคล้องกับระบบการศึกษา ความสอดคล้องกับหลักสูตร การผ่านขั้นตอนการประเมินคุณภาพ และลักษณะของสำนักพิมพ์

ด้านรูปแบบ (Formal criteria) ได้แก่ เอกสารอ้างอิงในบรรณานุกรม การเผยแพร่ของหนังสือเรียน และกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้หนังสือเรียน ซึ่งพิจารณาจากระดับของสถานศึกษาและลักษณะของสถานศึกษา

ด้านลักษณะของตัวบทหรือแนวการนำเสนอเนื้อหา (Types of texts/mode of presentation) ได้แก่ การแสดงความมุ่งหมายของผู้แต่ง คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง การใช้ภาพประกอบ ภาพถ่ายและแผนที่ การใช้ตารางและข้อมูลสถิติต่าง ๆ การให้แหล่งศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม และการนำเสนอแบบฝึกหัด

ด้านการวิเคราะห์เนื้อหา (Analysis of content) ได้แก่ ความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ข้อผิดพลาดในเนื้อหา ความทันสมัยของเนื้อหา การเลือกและการจัดลำดับหัวข้อมีความเหมาะสม การเสนอเนื้อหาต่าง ๆ ในขอบเขตที่เหมาะสม การให้ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในสัดส่วนที่เหมาะสม และมีการตีความเนื้อหาที่เหมาะสม

ด้านมุมมองการนำเสนอเนื้อหา (Perspective of presentation) ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาโดยวิธีการเปรียบเทียบ การแสดงความแตกต่าง การนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ประเด็นปัญหา การนำเสนอให้มีเหตุผล และการเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วมกัน

แนวคิดดังกล่าวได้เสนอประเด็นใหญ่ ๆ ที่ควรนำมาพิจารณาในการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน เป็นแนวคิดที่มีลักษณะต่างกับเกณฑ์ของคลาร์ค และสตาร์ (Clark; & Starr. 1976: 266) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ให้ข้อคิดไว้อย่างละเอียด โดยให้พิจารณาจากปัญหาต่าง ๆ อย่างเช่น วัน เดือน ปีที่จัดลิขสิทธิ์ ข้อมูลและการตีความทันสมัยหรือไม่ ผู้แต่งเป็นใคร มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชานั้นหรือไม่ เขียนหนังสือชัดเจนหรือไม่ เนื้อหาของหนังสือเรียนตรงตามจุดประสงค์ของรายวิชานั้นหรือไม่ เน้นหัวข้อสำคัญของเนื้อหาหรือไม่ มีการลำดับหัวข้อเหมาะสมหรือไม่ เนื้อหา มีความถูกต้องหรือไม่ การเสนอเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน มีอคติหรือไม่ เสนอโนทัศน์ชัดเจนหรือไม่ อธิบายรายละเอียดชัดเจนหรือไม่ ให้คำศัพท์และสำนวนภาษาเหมาะสมกับระดับผู้เรียนหรือไม่ เนื้อหาของหนังสือมีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ที่ผู้เรียนยังไม่ได้รับหรือไม่ ผู้เขียนกำหนดหัวข้อและสรุปเนื้อหาได้ดีเพียงใด ให้โอกาสผู้อ่านแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหา ประยุกต์ใช้เนื้อหา

และประเมินคุณค่าของเนื้อหาหรือไม่ มีสารบัญ คำนำ ดรรชนี ภาคผนวก อภิธานศัพท์หรือไม่ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้วัสดุประกอบการสอนหรือสื่อการสอนหรือไม่ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นความคิดของผู้เรียนหรือไม่ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ นั้นมีหลายระดับ หลายรูปแบบหรือไม่ ผู้เขียนระบุแหล่งที่มาของข้อมูลต่าง ๆ ในหนังสือหรือไม่ มีภาพประกอบหรือไม่ ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ ภาพประกอบมีคำบรรยายได้ภาพหรือไม่ มีแผนที่ แผนภูมิ และตารางที่เหมาะสมชัดเจน การจัดรูปแบบของหนังสือแข็งแรงทนทานเพียงใด รูปเล่มมีความสวยงามเพียงใด การตีพิมพ์ชัดเจนน่าอ่าน การจัดหน้าสวยงามหรือไม่

ไม่ว่าจะพิจารณาตามประเด็นใหญ่ด้านต่าง ๆ หรือตามข้อย่อยข้อต่าง ๆ จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนเป็นการวิเคราะห์ตัวหนังสือในภาพรวม คือวิเคราะห์ตัวหนังสืออย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมถึงคุณลักษณะของรูปแบบหนังสือ และคุณค่าทางวิชาการ แต่ถ้าหากว่าจะประเมินคุณค่าด้านใดด้านหนึ่งในหนังสือแบบเรียน เนื้อหาจึงเป็นส่วนที่ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาและการนำเสนอเนื้อหาโดยเฉพาะ ดังที่โกชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร (2520: 31-38) ได้ตั้งเกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนไว้ สรุปคือ เนื้อเรื่องควรมีการจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับเรียบร้อย ใจความสำคัญของเนื้อหาควรนำเสนออย่างตรงไปตรงมาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน การใช้ภาษาไม่กำกวมเข้าใจง่าย เนื้อหาควรสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร ค่านิยมที่ปรากฏในหนังสือควรเป็นสิ่งที่คัดเลือกแล้ว และมีความสัมพันธ์กับตัวผู้เรียน เนื้อหาควรมีหลักฐานอ้างอิงอย่างถูกต้องเมื่อจบแต่ละบทหรือแต่ละเรื่องควรมีกิจกรรมเสนอแนะและการวัดผล

กรมวิชาการ (2545:55-56) ให้แนวคิดในการพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ของหนังสือเรียนในด้านเนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ดังนี้

ในด้านเนื้อหา ให้พิจารณารายละเอียดด้วยคำถามต่าง ๆ ว่า เนื้อหาสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาหรือไม่ เนื้อหาในหนังสือเรียนถูกต้องและทันสมัยหรือไม่ ผู้เขียนได้เสนอความรู้และการค้นพบใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ หรือไม่ เสนอความรู้หรือข้อยุติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งผู้ทรงความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ยอมรับ หรือเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น การเสนอความเห็นของผู้เขียนในเรื่องใดประกอบด้วยหลักฐาน ที่มา หรือเหตุผลที่ยอมรับได้หรือไม่ การเสนอข้อมูลหรือการค้นพบใหม่ ๆ ที่ยังมีข้อโต้แย้ง ผู้เขียนได้เสนอหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนแต่ละแนวความคิดหรือไม่ เนื้อหาแสดงถึงสภาพชีวิตและสังคมตามความเป็นจริงหรือไม่ เนื้อหามีส่วนส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ขัดต่อศีลธรรม จริยธรรม ประเพณี และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมหรือไม่ แสดงอคติหรือทำให้เกิดเจตคติไม่ดีต่อชุมชนหรือบุคคลกลุ่มใดหรือไม่ ความคิดรวบยอดที่สำคัญ ๆ

ที่ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจนั้น เป็นเรื่องซับซ้อนเกินกว่าวัยและประสบการณ์ของผู้เรียนหรือไม่ เนื้อหาสาระตลอดจนตัวอย่างได้เสนอไว้เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดสำคัญ ๆ หรือไม่ มีเนื้อหาตอนใดหรือไม่มีความสัมพันธ์กับการบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาที่มีความน้อยพอดีกับเวลาเรียนที่กำหนดหรือไม่ เนื้อหาของเรื่องต่าง ๆ มีความน้อย สมดุลกันตามความสำคัญที่จะให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่

ในด้านการนำเสนอเนื้อหา ให้พิจารณารายละเอียดด้วยคำถามต่าง ๆ ว่า ผู้เขียนเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจโครงสร้างของการเสนอในแต่ละบท แต่ละตอนได้ชัดเจนเพียงไร ผู้เขียนเสนอเนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างของสาขาวิชาที่มีลำดับขั้นตอนที่ส่งเสริมความเข้าใจของผู้อ่านในเรื่องต่าง ๆ ได้เพียงไร ผู้เขียนได้ระบุจุดประสงค์ของการเสนอเนื้อหา ความจำเป็นและประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการศึกษาเรื่องนั้น ๆ ชัดเจนเพียงไร ผู้เขียนเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจความคิดหลักและความสัมพันธ์ระหว่างความคิดย่อยที่นำไปสู่ความคิดหลักได้ดีเพียงใด ผู้เขียนเสนอเนื้อหาในลักษณะที่สะท้อนความเข้าใจถึงธรรมชาติการเรียนรู้หรือไม่ และเสนอเนื้อหาที่ตระหนักถึงความรู้ ประสบการณ์และทักษะของกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายหรือไม่ ผู้เขียนเสนอเนื้อหาในลักษณะที่สอดคล้องกับระดับการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตรหรือไม่ เนื้อหากระตุ้นความสนใจความคิด และดึงดูดผู้อ่านให้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสนอเนื้อหาเพียงไร ผู้เขียนเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้วิธีการเรียน และให้ความคิดแก่ผู้สอนในการดำเนินการสอนหรือไม่ ผู้เขียนเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ดึงดูดผู้เรียนออกมาสัมผัสสิ่งแวดล้อมนอกห้องเรียนหรือไม่ ผู้เขียนเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าผู้เขียนเสนอเนื้อหาสำหรับตนโดยตรงหรือไม่ ผู้เขียนเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนแยกแยะความคิดสำคัญและความคิดย่อยได้ดีเพียงไร

สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร (2550: 35-41) ได้เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาเนื้อหา ตำราเรียนของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย 3 แห่ง ได้แก่ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า ตำราเรียนควรมีเนื้อหาสาระทางวิชาการถูกต้อง สมบูรณ์และทันสมัย มีแนวคิดและการนำเสนอที่ชัดเจน มีการนำเสนอความคิดริเริ่มและประสบการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถนำไปใช้เป็นแหล่งอ้างอิงหรือนำไปปฏิบัติได้ มีลักษณะเป็นงานบุกเบิกทางวิชาการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นที่เชื่อถือและยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และมีความชัดเจนในการเรียบเรียง

ในวงการศึกษาดังประเทศ มีผู้ที่กล่าวถึงเกณฑ์การวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนในด้านเนื้อหา และการนำเสนอเนื้อหาเหมือนกัน อย่างที่สำนักงานศึกษาธิการของฮ่องกง (Education Bureau of Hong Kong, 2016: online) ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนในด้านเนื้อหาและการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วยประเด็นใหญ่ 4 ประเด็น ดังนี้

ด้านเนื้อหา (Content) จุดประสงค์ของหนังสือเรียนควรสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร มีเนื้อหาสมบูรณ์ครบถ้วนตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง ไม่ควรมีข้อมูลมากเกินไปจนต้องการมีเนื้อหาเป็นปัจจุบัน ข้อมูล และสถิติถูกต้อง ชัดเจน เนื้อหามีความกว้างและความลึกที่สมดุล มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน มีเนื้อหาสัมพันธ์กับความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน การพัฒนาการทางความรู้และทักษะของผู้เรียนมีความต่อเนื่อง มีการนำเสนอมุมมองที่หลากหลายในประเด็นต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เนื้อหาไม่อคติ มีการนำเสนอเอกสารอ้างอิงและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการเรียนการสอน (Learning and Teaching) ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนที่ดีควรพัฒนาทักษะที่สำคัญผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย อย่างเช่น ทักษะการค้นคว้าข้อมูล การจดจำ การจับใจความสำคัญ การจัดงาน การสรุป การวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ เป็นต้น ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนควรเสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ได้

ด้านโครงสร้างและการจัดระเบียบ (Structure and Organization) การจัดโครงสร้างเนื้อหาที่มีความเหมาะสม การระบุคำสำคัญและความคิดรวบยอดไว้อย่างชัดเจน สารบัญและหัวข้อแสดงขอบเขตและโครงสร้างของหนังสือเรียนไว้อย่างชัดเจน มีการระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบท และมีการสรุปท้ายบท มีคำแนะนำการใช้หนังสือสำหรับผู้เรียน

ด้านการใช้ภาษา (Language) บทอ่านควรมีคุณภาพ การใช้ภาษาที่มีความยากง่ายที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน การเรียบเรียงเนื้อหาในบทเรียนแสดงความต่อเนื่องไว้เป็นอย่างดี ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะใช้ภาษาศึกษาหัวข้อที่เกี่ยวข้องโดยผ่านวิธีการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจ อธิบาย และต่อยอดความรู้ในวิชาได้ดี ใช้วิธีการนำเสนอที่ผู้เรียนคุ้นเคยและสนใจ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน บทเรียนมีความสัมพันธ์กับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เช่น ใช้ตัวอย่างที่ผู้เรียนคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาแม่นยำและชัดเจน มีคำอธิบายศัพท์เฉพาะที่เหมาะสม

ถ้าหากจะเจาะจงวิเคราะห์ตำราเรียน หรือหนังสือแบบเรียนภาษาต่างประเทศ นอกจากใช้เกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือเรียนทั่วไปแล้ว ควรพิจารณาตามลักษณะพิเศษของหนังสือจำพวกนี้ ดังที่ วิลเลียมส์ (Williams, 1983: 251-252) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาที่สองไว้ว่า ในหนังสือเรียนภาษาต่างประเทศ ควรมีวิธีการสอนที่เป็นปัจจุบัน (up to date methodology) ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและหลักการใช้ภาษา และมีวิธีการสอนเป็นที่ยอมรับในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ควรมีคำแนะนำสำหรับผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (guidance for non-native teachers) เพื่อช่วยให้ผู้สอนเหล่านั้นจะได้เข้าใจขั้นตอนการสอนที่หนังสือเรียนเสนอไว้ และสอนครบตามเนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการถ่ายทอด ยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สอง (needs of second language learners) เนื่องจากผู้เรียนอาจมีหลายระดับ และอาจมีจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาเป้าหมายที่หลากหลาย นอกจากนี้ หนังสือเรียนภาษาต่างประเทศยังต้องสอดคล้องกับความรู้เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางสังคม (relevant to socio-culture environment) เนื่องจากปัจจัยที่มาจากความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมทางสังคมของภาษาแม่กับวัฒนธรรมทางสังคมของเจ้าของภาษาเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดปัญหาการเรียนรู้ และการใช้ภาษาเป้าหมาย ดังนั้น ผู้เรียนควรศึกษาและยอมรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางสังคมของเจ้าของภาษาควบคู่ไปกับการเรียนภาษานั้น ๆ

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เกณฑ์การวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านเนื้อหา ผู้แต่งควรมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาหรือสาขาวิชาที่เขียนตำราเรียน เนื้อหาควรสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร มีความถูกต้องและสมบูรณ์ครบถ้วนตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง ข้อมูลและสถิติที่ใช้ถูกต้อง ชัดเจน ไม่อคติ เนื้อหาเป็นปัจจุบัน แสดงถึงสภาพชีวิตและสังคมตามความเป็นจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ปีที่พิมพ์ทันสมัย และมีข้อมูลและการตีความที่ทันสมัย เนื้อหาควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

ด้านการนำเสนอเนื้อหา การจัดโครงสร้างเนื้อหาให้มีความเหมาะสม เรียบเรียงเนื้อหาให้สัมพันธ์ตามลำดับขั้น และสอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียน น้ำหนักของแต่ละเนื้อเรื่องเหมาะสม เน้นหัวข้อสำคัญของเนื้อหา มีการนำเสนอเนื้อหาที่สัมพันธ์กับความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน มีคำอธิบายศัพท์เฉพาะและศัพท์ยาก การใช้ภาษาไม่กำกวม เข้าใจง่าย มีการเสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะที่สำคัญให้แก่ผู้เรียน อย่างเช่น ทักษะการค้นคว้าข้อมูล การจดจำ การจับใจความสำคัญ การจัดงาน การสรุป การ

วิเคราะห์และการสร้างสรรค์เป็นต้น มีการนำเสนอส่วนประกอบอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาในตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน เช่น มีสารบัญชี่ที่สมบูรณ์ มีคำนำ ดรรชนี ภาคผนวก อภิธานศัพท์ มีการนำเสนอเอกสารอ้างอิงและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง มีการระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบทและมีการสรุปท้ายบท มีรูปภาพ คำบรรยายภาพ ตาราง แผนที่ แผนภูมิต่าง ๆ ที่เหมาะสมชัดเจน และมีคำแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอน นำเสนอมุมมองที่หลากหลายในประเด็นต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และมีแนวการนำเสนอที่น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา อย่างเช่น การนำเสนอเนื้อหาโดยวิธีการเปรียบเทียบ การแสดงความแตกต่าง การนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ประเด็นปัญหา การนำเสนอให้มีเหตุผล มีการเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วมกัน กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

ด้านมาตรฐานในการพิมพ์ การตีพิมพ์ชัดเจนน่าอ่าน กระดาษที่ใช้พิมพ์มีคุณภาพ การจัดหน้าปกสวยงาม การจัดรูปเล่มของหนังสือแข็งแรงทนทาน

กล่าวได้ว่า เนื้อหาและการนำเสนอเนื้อหาเป็นประเด็นหลักที่ควรพิจารณาในการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน และสำหรับการวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาต่างประเทศ ควรวิเคราะห์เพิ่มเติมว่า หนังสือเรียนนั้นมีวิธีการสอนที่เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา และหลักการใช้ภาษา และมีวิธีการสอนเป็นที่ยอมรับในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือไม่ มีคำแนะนำสำหรับผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาหรือไม่ มีการเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางสังคมของเจ้าของภาษาควบคู่ไปกับการเรียนภาษานั้น ๆ หรือไม่

3.5 การวิเคราะห์เนื้อหาตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ในปัจจุบัน การวิเคราะห์เนื้อหานอกจากใช้ในการวิเคราะห์สื่อมวลชนแล้ว ยังได้นำมาใช้ในวิเคราะห์ปัญหาทางการศึกษา ซึ่งรวมทั้งการวิเคราะห์การสื่อสารด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนของผู้เรียน การวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน และการวิเคราะห์วัสดุอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ (Engelhart. 1972: 139-140) ส่วนเนื้อหา (Content) ในด้านการศึกษานั้น ดีเมอร์ท (Diemert. 1980: 28) ได้อธิบายว่าเป็นกระบวนการทางความรู้และทักษะที่ตรงกับสาขาวิชาที่กำหนด เป็นพื้นฐานในการพัฒนาความคิดสติปัญญา

ส่วนลักษณะของทางวิเคราะห์เนื้อหา รวีวรรณ ทุมชัย (2525. 18-19) ได้กล่าวว่าการวิจัยประเภทวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) ไว้โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ เป็นการประเมินว่าสาระเนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือมาตรฐานหรือไม่ เป็นแนวการบรรยายและบอกลักษณะแนวโน้มของสาระเนื้อหา และเป็นการบอกลักษณะกิจกรรมและแนวคิดในการจัดเนื้อหา ดังที่วรรณา โตพิบูลย์พงศ์ (2527: 39) ได้กล่าวว่าไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาใด ๆ ก็ตาม การ

วิเคราะห์เนื้อหาจะใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาได้ สามารถอธิบายถึงพัฒนาการของสาขาวิชาต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นขอบเขตและลักษณะของเนื้อหาในแต่ละช่วงเวลา และสามารถช่วยในการปรับปรุงเนื้อหาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ฯลฯ

การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือแบบเรียนเป็นการวิเคราะห์คุณค่าทางวิชาการซึ่งเป็นองค์ประกอบภายใน อัมพร แก้วสุวรรณ (2527: 65) ได้เสนอแนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือแบบเรียนทางภาษาไว้ว่า ก่อนที่จะเข้าสู่ขั้นการวิเคราะห์ควรแยกประเภทของแบบเรียนก่อน จะได้พิจารณาสะดวกขึ้น สำหรับแบบเรียนทางภาษาอาจแยกได้เป็น 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 คือแบบเรียนขั้นต้น แบบเรียนขั้นต้นหรือแบบเรียนสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาจะต้องเน้นหนักเรื่องความสมบูรณ์ของเนื้อหาในด้านโครงสร้าง ระบบเสียงสำคัญของภาษาและระบบตัวอักษร เสียงที่เป็นปัญหามีสอนไว้ในหนังสือแบบเรียนหรือไม่ เนื้อหาในแต่ละบทเรียนสอดคล้องกับการฝึกทักษะอย่างไร ศัพท์และไวยากรณ์มีความชัดเจนและถูกต้องช่วยให้เกิดความเข้าใจและความสามารถในการใช้ภาษาเพียงใด ในกรณีที่ผู้เรียนเป็นเด็ก เรื่องของศัพท์รูปธรรมและศัพท์นามธรรมก็เป็นส่วนสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาให้ถี่ถ้วนด้วย

ประเภทที่ 2 คือแบบเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเบื้องต้นแล้ว แบบเรียนของระดับนี้ต้องพิจารณาถึงความรวบยอดและวิธีเสนอเนื้อหา การใช้ศัพท์ยากหรือศัพท์เฉพาะสาขาจะต้องมีคำอธิบายที่เข้าใจง่ายและชัดเจน การอธิบายหลักไวยากรณ์ไม่ควรอธิบายด้วยข้อความยาว ๆ หรือใช้ศัพท์ทางวิชาการมาก แต่ควรอธิบายด้วยเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่เข้าใจได้ง่าย ๆ เช่น ลูกศร สี และการตีกรอบ เป็นต้น ความต่อเนื่องของเนื้อหา ความถูกต้องและกลวิธีการฝึกทักษะก็เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณา นอกจากนี้แล้ว ยังอาจต้องวิเคราะห์ด้วยว่า หนังสือแบบเรียนสร้างคุณภาพให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือเพียงแค่สร้างความสามารถในการจำเท่านั้น

3.6 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 73) ได้ให้ความหมายของคำว่า กลวิธีว่า “กลวิธี คือวิธีพลิกแพลง โดยอาศัยความรู้ความชำนาญ” และพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย (ราชบัณฑิตยสถาน. 2545: 430) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “กลวิธี (Technique) คือกรรมวิธีที่ทำให้ได้ผลเรียบร้อยงดงาม ซึ่งรวมทั้งฝีมือและความรู้ความชำนาญ... กลวิธีจะเป็นการอธิบายว่าทำอะไร มากกว่าอธิบายว่าทำอะไร” ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดคำของประสรวงศ์ ดันติเสนาะ (2548: 61) ว่า กลวิธีการนำเสนอเป็นวิธีของผู้แต่งที่จะใช้สร้างสรรค์ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญใน

การนำเสนอสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีศิลปะ เช่น กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา คือวิธีเฉพาะจำพวกหนึ่ง ที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเนื้อหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

สำหรับกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือแบบเรียน หมายถึง วิธีที่ผู้เขียนสร้างขึ้นในการจัดรูปแบบเนื้อหาต่าง ๆ ในแบบเรียน โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ อย่างเช่น ลักษณะของเนื้อหาวิชา หลักสูตร กลุ่มผู้เรียน จิตวิทยาการเรียนรู้ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับรู้และเข้าใจเนื้อหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น (Yin Lingyun. 2559: 120)

ในด้านการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย พบว่ามีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

กรกช อัญชลีบุญกุล (2543: 49) เคยกล่าวถึงกลวิธีการเรียบเรียงเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยประถมมาลาว่า มีการเรียบเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก คือเริ่มจากการประสมคำที่ไม่ซับซ้อนไปหาคำที่ประสมซับซ้อนขึ้น กล่าวคือจะเริ่มจากแม่ ก กา ไปจนถึงการอ่านคำบาลี

วิเชียร จันทะชาวี (2545: 18) ได้ศึกษากลวิธีการนำเสนอแบบเรียนภาษาไทยในตรุณศึกษา พบกลวิธี 2 ประเด็น ได้แก่ ลำดับขั้นตอนการสอนภาษา หมายถึงการลำดับเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาไทยในแบบเรียน ซึ่งเริ่มจากง่ายไปหายาก และความสอดคล้องของขั้นตอนการสอนภาษาและบทอ่านประกอบ มีความสอดคล้องกัน 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา และด้านการใช้ภาษา

ประสรวงศ์ ตันติเสนาะ (2548: 61-84) ได้กล่าวถึงกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ว่า มีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน กลวิธีการนำเสนอแบบการซ้ำ และกลวิธีการนำเสนอโดยใช้ตัวอย่างจากวรรณกรรมอื่น ท่านได้อธิบายแต่ละกลวิธีไว้อย่างชัดเจน สรุปได้ดังนี้

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน ถือเป็นการปูพื้นฐานทางการศึกษาภาษาไทยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งหมายถึงกลวิธีการนำเสนอ โดยใช้การลำดับเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ซึ่งเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เนื่องจากการวางลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก จะทำให้ผู้เรียนมีความคิดต่อเนื่องและเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนใหม่ ๆ เกิดความเข้าใจทีละน้อย สามารถเรียนในเนื้อหาที่มีความยากขึ้นโดยลำดับ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้เป็นอย่างดีเพราะได้เริ่มเรียนจากพื้นฐานมาก่อน

กลวิธีการซ้ำในตำรา ตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหารมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ การซ้ำเสียงในการแจกลูก การซ้ำคำ และการซ้ำรูปแบบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านคล่องเขียนคล่อง ส่วนการซ้ำรูปแบบ คือ การใช้วิธีการเขียนหรือการเรียบเรียงแบบเดียวกัน จะช่วยให้ตำรามีความเป็นระเบียบ สามารถอ่านได้ง่ายขึ้น และหากผู้เรียนจดจำรูปแบบได้ก็สามารถทำ

ความเข้าใจได้ง่ายขึ้นด้วย ทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าความรู้ได้อย่างสะดวกอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของสุนันท์ อัญชลีบุญ (2545: 164-177) ที่เสนอว่า ในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือตำราภาษาไทยนั้น กลวิธีการซ้ำจะช่วยให้ผู้เรียนระดับต้นเกิดทักษะในการเรียนภาษาไทย โดยเฉพาะในด้านการอ่านและการเขียน

กลวิธีการนำเสนอโดยใช้ตัวอย่างจากวรรณกรรมอื่น คือการหยิบยกวรรณกรรมของผู้อื่นที่เป็นที่รู้จักมาใช้เป็นตัวอย่างในตำรา หรือการเรียบเรียงเรื่องราวจากเนื้อเรื่องที่เป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้วขึ้นใหม่ ช่วยให้ผู้อ่านรู้จักตัวอย่างที่มีความสมบูรณ์และเข้าใจง่าย

สำหรับการศึกษาการนำเสนอและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนภาษาที่สองสำหรับผู้เรียน สลิสทิพย์ ใจดี (2528: 23-25) ได้สรุปว่า การนำเสนอ (presentation) เป็นเรื่องของการแสดงทักษะและเนื้อหาของหนังสือแบบเรียน และเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการประเมินหนังสือแบบเรียน ซึ่งประกอบด้วยการแสดงออก (expression) และการเสนอเนื้อหา (content) การแสดงออก (expression) หมายถึง การแสดงทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนที่บรรจุไว้ในหนังสือแบบเรียน ส่วนการเสนอเนื้อหา (content) หมายถึง กลวิธีการเสนอเนื้อหาต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในบทเรียนว่าสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างไร อย่างเช่น กลวิธีการแสดงความแตกต่างกัน (Differential Procedures) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือการแสดงความแตกต่างกันในลักษณะการอธิบาย (Explanation) มีการอธิบายความแตกต่างเรื่องกฎไวยากรณ์ (Grammar rules) ความแตกต่างเรื่องการออกเสียง (Pronunciation) และความแตกต่างเรื่องการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ (Situations about which the language is to be used) และการแสดงความแตกต่างกันในลักษณะการแปล (Translation) ประกอบด้วยการแสดงความแตกต่างในลักษณะการแปลความหมายของคำ (The translation of words) และการแสดงความแตกต่างในลักษณะการแปลความหมายของประโยค (The translation of sentences)

นอกจากนี้ หทัย ดันหยง (2528: 190-191) ยังได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการและรูปแบบของการนำเสนอเนื้อหาหนังสือเรียนว่ามีหลายรูปแบบ ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบอุปนัย-นิรนัย การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบสืบสวนและค้นพบ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบโครงการ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบโปรแกรม การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบบันเทิงคดีและสารคดี การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบปลายเปิด และการนำเสนอเนื้อหาเพื่อผนวกสื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ

กล่าวได้ว่า กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน คือ วิธีเฉพาะจำพวกหนึ่ง ที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเนื้อหาต่าง ๆ ในตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนนั้นได้ดี ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความชำนาญของผู้แต่ง จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ในหนังสือเรียนภาษาไทยต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีการใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนการสอนภาษา หรือกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาจากง่ายไปหายาก นอกจากนี้ ยังมีการใช้กลวิธีอื่น ๆ อย่างเช่น กลวิธีการนำเสนอความสอดคล้องของขั้นตอนการสอนภาษาและบทอ่านประกอบ กลวิธีการนำเสนอแบบการซ้ำ กลวิธีการนำเสนอโดยใช้ตัวอย่างจากวรรณกรรมอื่น และในหนังสือแบบเรียนภาษาที่สองสำหรับผู้เรียน พบว่า มีการใช้กลวิธีการแสดงความแตกต่างกัน หนังสือแต่ละเล่มมีกลวิธีการนำเสนอแตกต่างกันไป เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาตามวิธีการเรียงเรียงของผู้เขียนแต่ละเล่ม

การศึกษาที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียนในด้านเนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ดังนี้

อัมพร พงษ์ธา (2518) วิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เริ่มเรียนชาวต่างประเทศ** เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการสอนเสียง ศัพท์ และเนื้อหาทางวัฒนธรรมของแบบเรียนชุด A.U.A. Language Center Thai Course พบว่า บทเรียนนี้มีการเรียงลำดับเป็นศัพท์ ไวยากรณ์ และเสียงตามลำดับ มีการฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับชาวต่างประเทศ แบบเรียนได้สอนศัพท์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในประเทศไทยมาก สอนภาษาในระดับภาษาพูดระหว่างคุ้นเคยกัน และสอนแบบสร้างสำหรับการพูดมากกว่าการเขียน แต่เนื้อหาทางวัฒนธรรมไทยมีอยู่ในแบบเรียนน้อยมากจนไม่สามารถแสดงให้เห็นลักษณะวัฒนธรรมไทยได้

รังรอง นิลประภัสสร (2527) วิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดภาษาพิจารณาชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก** ผลการวิเคราะห์ในด้านเนื้อหา ปรากฏว่า เนื้อหามีความสัมพันธ์กับเวลาเรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย เนื้อหาต่อเนื่องกันดี อาจนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหามีคุณค่า สาระประโยชน์ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ช่วยพัฒนาแนวคิด ค่านิยม ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ทั้งยังส่งเสริมพัฒนาการด้านปัญญา อารมณ์ และสังคมอีกด้วย

วิเชียร จันทะขารี (2545) วิจัยเรื่อง **วิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา: ดรรชนีศึกษา** โดยวิเคราะห์ด้านกลวิธีการนำเสนอหนังสือเรียนเนื้อหาในบทอ่านและการใช้ภาษาในหนังสือดรรชนีศึกษาของฟ.อีแลร์ ผลการศึกษาด้านกลวิธีการนำเสนอหนังสือเรียนปรากฏว่า หนังสือดรรชนีศึกษามีลำดับขั้นตอนการสอนจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก ดรรชนีศึกษาเล่ม 1 และเล่ม 2 เริ่มด้วยการสอนอักขรวิธีเบื้องต้น ส่วนดรรชนีศึกษา เล่ม 3 และเล่ม 4 เป็นการสอนอ่านเขียนคำที่ยากขึ้น มีแบบฝึกอ่านที่ช่วยสร้างความแม่นยำทางอักขรวิธีทั้งการอ่านและเขียน ดรรชนีศึกษาเล่ม 5 เพิ่มเรื่องการใช้ภาษาที่ซับซ้อนยากขึ้น ในด้านความสอดคล้องระหว่างการใช้ภาษาและเนื้อหาในบทอ่านประกอบมีความสอดคล้องกันดี ผู้ประพันธ์นำคำที่ผู้เรียนได้เรียนแล้วมาใช้ผูกเป็นเรื่องสำหรับอ่าน เนื้อหาในบทอ่านประกอบเป็นเรื่องความรู้รอบตัว ผู้เขียนรวบรวมมาจากหลายแหล่งทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ทั้งเรื่องจริง และเรื่องที่แต่งขึ้น โดยดัดแปลงให้เข้ากับความเข้าใจตามวัยของผู้เรียน

ประสรวงศ์ ดันติเสนาะ (2548) วิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)** พบว่า ตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) สามารถจำแนกเนื้อหาออกได้เป็น 12 หมวด แบ่งเป็น เนื้อหาทางภาษา 11 หมวด ได้แก่ เรื่องพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การแจกลูก การผันอักษร อักษรนำ อักษรควบ ตัวสะกด ตัวการันต์ คำพ้อง และคำบุพบท และเนื้อหาเรื่องความรู้ประกอบอื่น ๆ 1 หมวด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับมาตรา และการนับ ความรู้เกี่ยวกับการเรียกชื่อต่าง ๆ และความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ ส่วนผลการศึกษาด้านกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาพบว่าพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาวิธีต่าง ๆ 4 วิธี ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน กลวิธีการนำเสนอแบบการซ้ำ กลวิธีการนำเสนอโดยใช้ตัวอย่างจากวรรณกรรมอื่น และกลวิธีการนำเสนอโดยใช้คำประพันธ์ร้อยกรอง

นวลทิพย์ เพิ่มเกษร (2551) วิจัยเรื่อง **กลวิธีบางประการในการสอนภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศ: วิเคราะห์จากแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐาน 8 เล่ม** โดยศึกษาเนื้อหา และวิเคราะห์กลวิธีบางประการในการสอนภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐาน 8 เล่มนั้น ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนภาษาไทยพื้นฐาน 5 เล่มแยกเนื้อหาเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาที่ใช้สอนทักษะการฟังร่วมกับทักษะการพูด และเนื้อหาที่ใช้สอนทักษะการอ่านร่วมกับทักษะการเขียน มีเนื้อหาที่แสดงกลวิธีสอนการฟัง-พูดจากวิธีสอนแบบตรง (Direct Method) ร่วมกับวิธีสอนแบบฟังและพูด (The Audio-Lingual Method) มีแบบเรียน 1 เล่มมีเนื้อหาที่แสดงกลวิธีการสอนจากวิธีสอนแบบฟังและพูด (The Audio-Lingual Method) ร่วมกับวิธี

สอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ในขณะที่พบว่าแบบเรียนส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่แสดงกลวิธีสอนการอ่าน-การเขียนจากวิธีสอนแบบเน้นไวยากรณ์และแปล (The Grammar-Translation Method) มีแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐาน จำนวน 1 เล่มที่แยกเนื้อหาเป็น 2 ส่วน ได้แก่ อักษรวิธี และการสนทนา แต่ในเนื้อหาส่วนการสนทนานั้นมีทักษะการอ่านและการเขียนแทรกอยู่ด้วยในลักษณะบูรณาการทักษะ ซึ่งเล่มนี้ใช้วิธีสอนเน้นไวยากรณ์และแปล (The Grammar-Translation Method) นอกจากนี้ มีแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐาน จำนวน 2 เล่ม ที่มีเนื้อหาบูรณาการทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเข้าด้วยกัน และกิจกรรมการเรียนการสอนแสดงให้เห็นว่าใช้วิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

ประภัสสร ห่อนาค (2553) วิจัยเรื่อง **วิเคราะห์หนังสือ Thai : An Essential Grammar** เพื่อวิเคราะห์หนังสือ A Essential Grammar ของ Dr. David Smyth ซึ่งเป็นหนังสือไวยากรณ์ไทยสำหรับชาวต่างประเทศ โดยวิเคราะห์ด้านเนื้อหา ในเรื่องของเสียง คำ ประโยค และกลวิธีการนำเสนอ ในการวิเคราะห์ด้านเนื้อหา พบว่า เป็นเนื้อหาที่ให้ความรู้ไวยากรณ์ไทยที่เป็นหลักสำคัญ ๆ ของแต่ละเรื่อง ซึ่งจะประกอบไปด้วยคำอธิบาย และการยกตัวอย่าง เนื้อหาในเรื่องเสียง ประกอบด้วย เสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย พยัญชนะควบกล้ำ เสียงสระเดี่ยว สระประสม เสียงวรรณยุกต์ และการออกเสียงคำและพยางค์ในภาษาพูด ในเรื่องคำ ประกอบด้วยลักษณะกฎเกณฑ์การใช้คำชนิดต่าง ๆ และในเรื่องประโยค ประกอบด้วย ลักษณะและโครงสร้างประโยคชนิดต่าง ๆ ในด้านกลวิธีการนำเสนอ พบว่า เป็นการนำเสนอแบบนิรนัย อธิบายเนื้อหาโดยใช้ภาษาอังกฤษ ส่วนตัวอย่างภาษาไทยจะใช้ศัพท์กรอกรักกับ และมีคำแปลภาษาอังกฤษประกอบ

หยิ่น หลิงหยุน (Yin Lingyun. 2559: 468-485) ได้เสนอบทความวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน** โดยวิเคราะห์ลักษณะเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนจำนวน 2 ชุด ได้แก่ **หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4** รวม 8 เล่ม พบว่า แบบเรียนทั้ง 2 ชุด มีการจัดลำดับเนื้อหาออกเป็น 2 ช่วง คือ ระดับต้น และระดับกลาง ในระดับต้นประกอบด้วยแบบเรียนภาษาไทยเล่มที่ 1 และเล่มที่ 2 เนื้อหามุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องอักษรวิธี โดยเริ่มตั้งแต่เรื่องพยัญชนะ 3 หมู่ สระเดี่ยว สระประสม วรรณยุกต์ อักษรนำ อักษรควบกล้ำ ประโยค การเรียงลำดับและลักษณะเนื้อหาคล้ายแบบเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทย ในแต่ละบทแทรกคำพยางค์เดียว คำหลายพยางค์ และวลี เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและฝึกเขียนทุกบท นอกจากนี้ ยังแทรกบทสนทนาสั้น ๆ สำหรับใช้ฝึกสื่อสารในชีวิตประจำวันอีกด้วย ในระดับกลาง ประกอบด้วยแบบเรียนภาษาไทยเล่มที่ 3 และเล่มที่ 4 มุ่งให้ผู้เรียนฝึกการอ่าน การเขียน การแปล และการสนทนาในระดับที่ยากขึ้น

เนื้อเรื่องที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ส่วนมากนำเนื้อเรื่องมาจากเอกสาร หนังสือเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษา และวรรณกรรมไทยเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมไทย การเขียนมุ่งฝึกการเขียนประโยคที่ซับซ้อนขึ้น และเขียนเรื่องสั้น ๆ การแปลมุ่งฝึกให้ผู้เรียนแปลข้อความที่หลากหลาย และบทสนทนาเพิ่มบทสนทนาที่ยากขึ้น มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียนแต่ละบทเป็นสำคัญ นอกจากนี้ หยิ่น หลิงหยุน (Yin Lingyun. 2559: 108-132) ยังได้เสนอบทความวิจัยเรื่อง **การศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน** ซึ่งเป็นแบบเรียน 2 ชุดดังกล่าวมาข้างต้น พบว่า ลักษณะเนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ เนื้อหาบทอ่านที่มีลักษณะเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทย คือเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ นิทาน วัฒนธรรม นวนิยายไทย และอื่น ๆ ส่วนเนื้อหาบทอ่านประกอบเสริมท้ายบทจะมีเนื้อหาค่อนข้างยาว เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง นิทาน และนวนิยายไทย ฯลฯ การนำเสนอบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด มุ่งเน้นการจับใจความสำคัญ ฝึกเขียนคำศัพท์ใหม่ ๆ โครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนขึ้น และฝึกการสนทนาโดยใช้คำศัพท์ที่ยากขึ้น เนื้อหาบทสนทนาส่วนมากเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่เรียนในแต่ละบท สำหรับกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ผู้เขียนได้นำเนื้อหามาจากแบบเรียนในระดับประถมศึกษาของไทย ตำรา เอกสาร และนวนิยายของไทย โดยมีการอ้างอิงอย่างถูกต้อง บางเรื่องนำมาปรับภาษา เนื้อหาส่วนให้เข้ากับบริบทผู้เรียน และบางเรื่องผู้เขียนแต่งเอง

จากผลการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พอจะสรุปได้เป็น 2 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์เนื้อหาของตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน และด้านการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน

ในด้านหาวิเคราะห์เนื้อหาในตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน มีการศึกษาองค์ประกอบของเนื้อหา ลักษณะของเนื้อหา ที่มาของเนื้อหา การจำแนกประเภทของเนื้อหา การศึกษาลักษณะที่ดีในการจัดเนื้อหา และการศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหาในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในหนังสือแบบเรียน

ในด้านการศึกษากลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนหรือหนังสือแบบเรียน ปรากฏว่ามีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน เช่น การเรียงลำดับขั้นตอนการสอนจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก กลวิธีการนำเสนอแบบการซ้ำ กลวิธีการนำเสนอโดยใช้ตัวอย่างจากวรรณกรรมอื่น สำหรับกลวิธีการนำเสนอในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ ยังพบกลวิธีการนำเสนอแบบนิรนัย และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหามาจากแบบเรียนไทย ตำรา เอกสาร และนวนิยายของ

ไทย นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาทวิวิธีการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเรียนอีกด้วย

บทที่ 3

เนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัย ชนชาติยูนนาน

ตำราเรียนภาษาไทยเป็นตำราเรียนในหลักสูตรภาษาไทยระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย จัดทำขึ้นโดยมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน เป็นตำราเรียนภาษาไทยที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับยุคสมัย ในปัจจุบัน และมีผู้แต่งที่มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ อาจารย์ชาวจีน และอาจารย์ชาวไทยร่วมกันเขียนขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอนวิชา ภาษาไทย พื้นฐาน ซึ่งเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ตำรา ดังกล่าวมีเนื้อหาตั้งแต่การสอนอักขรวิธีไทย จนถึงการใช้ภาษาไทย การฝึกทักษะทางภาษาทั้ง ด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล พร้อมสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับสังคมและ วัฒนธรรมไทย ตำราเรียนภาษาไทยชุดนี้มีทั้งหมด 4 เล่ม เนื้อหาในตำราเรียนทั้ง 4 เล่มแบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับอักขรวิธีไทย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับอักขรวิธีภาษาไทย ระบบ เสียงภาษาไทย และอ่านออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ และเขียนภาษาไทยได้ถูกต้อง ตามหลักภาษาไทย เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการเรียนภาษาไทยในขั้นต่อไป

ส่วนที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับวจีวิภาค มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของคำในภาษาไทย

ส่วนที่ 3 เนื้อหาเกี่ยวกับวากยสัมพันธ์ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวลีและประโยคใน ภาษาไทย

ส่วนที่ 4 เนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร มุ่งพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล อีกทั้งให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม ไทย ความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน และความรู้เกี่ยวกับ อาเซียน เป็นต้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนมีความสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารข้าม วัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในเนื้อหา 4 ส่วนดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาส่วนที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับอักขรวิธีไทย และเนื้อหาส่วนที่ 4 เนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นเนื้อหาหลักในบทเรียน ของตำราเรียน ส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวกับวจีวิภาคและวากยสัมพันธ์เป็นเนื้อหาส่วนน้อย นำเสนอใน ลักษณะส่วนประกอบเสริมท้ายบทเท่านั้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เนื้อหาหลักภาษาไทยในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษาตามกรอบแนวคิดในตำรา**หลักภาษาไทย**ของพระยาอุปกิตศิลปสาร ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ภาค ได้แก่ อักษรวิธี วลีวิภาค วากยสัมพันธ์ และฉันทลักษณ์ เนื่องจากในตำราเรียน ชุดดังกล่าวไม่พบเนื้อหาเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ จึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามหัวข้ออักษรวิธี วลีวิภาค และวากยสัมพันธ์ ดังนี้

เนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิธีไทย

คำว่า “อักษรวิธี” พระยาอุปกิตศิลปสาร (2531: 1) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า “คือ แบบแผนที่ว่าด้วยตัวหนังสือ พร้อมทั้งวิธีเขียนอ่านและใช้ตัวหนังสือให้ถูกต้องตามความนิยม” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 1388) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า “คือ วิธีเขียนและอ่านหนังสือให้ถูกต้อง”

เนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิธีภาษาไทยปรากฏในบทที่ 1 ถึงบทที่ 13 ในตำราเรียน เล่ม 1 มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องระบบเสียงภาษาไทย วิธีการออกเสียงภาษาไทย วิธีการเขียนอักษรไทย และแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยและเขียนภาษาไทยเบื้องต้น การนำเสนอเนื้อหา ผู้เขียนใช้ภาษาจีน ซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้เรียนในการอธิบาย ช่วยให้ผู้เรียนชาวจีน สามารถเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ในการนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงแต่ละหน่วยเสียงในภาษาไทย ผู้เขียนได้นำความรู้ทางศาสตร์มาช่วยอธิบายวิธีออกเสียงภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถเข้าใจหน่วยเสียงแต่ละหน่วยเสียงในภาษาไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังสามารถนำศัพท์อักษรมากำกับในการฝึกอ่านออกเสียง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนแม่นยำในการออกเสียงมากขึ้น เนื่องจากศัพท์อักษรคือตัวอักษรซึ่งมีค่าเฉพาะในด้านการออกเสียง เป็นตัวอักษรที่ถูกกำหนดให้แสดงลักษณะของการออกเสียงมากกว่าจะแสดงเสียงที่ปรากฏในภาษาใดภาษาหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้พิจารณาเสียงที่ปรากฏในคำพูดได้ชัดเจน และเพื่อช่วยให้การศึกษาเสียงพูดแต่ละเสียงเป็นไปได้อย่างสะดวกขึ้น และตัวศัพท์อักษร ซึ่ง The International Phonetic Association หรือสมาคมสัทศาสตร์ระหว่างชาติได้ตั้งขึ้น และแก้ไขจนเรียบร้อยเมื่อปี 1941 นั้น เป็นตัวอักษรโรมันเป็นส่วนใหญ่ มีอักษรกรีก และเครื่องหมายอื่นประกอบบ้าง เพื่อให้มีตัวอักษรเพียงพอที่จะจดบันทึกเสียงพูดของมนุษย์ได้ทั่วโลก (กาญจนา นาคสกุล. 2556: 38-39) นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนโดยอาศัยศัพท์อักษรสากล อันจะช่วยให้ผู้เรียนหลีกเลี่ยงการนำสำเนียงภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งจะทำให้การออกเสียง

ภาษาไทยนั้นเขียนไปได้ เนื้อหาในส่วนอักษรวิธีในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 สระ ประกอบด้วย สระเดี่ยว สระประสม สระพิเศษหรือสระเกิน
- 1.2 พยัญชนะ ประกอบด้วย อักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ
- 1.3 วรรณยุกต์
- 1.4 คำเป็น คำตาย
- 1.5 อักษรควบ
- 1.6 อักษรนำ
- 1.7 การประสมอักษร
- 1.8 การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน
- 1.9 เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน และวิธีการฝึก

1.1 สระ

ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอักษรวิธีภาษาไทย โดยเริ่มต้นจากการสอนสระ สระเป็นเสียงที่ออกเสียงได้ตามลำพัง เวลาออกเสียงสระ แปลงให้ลมออกมาทางช่องปาก อวัยวะในช่องปากจะไม่ปิดกั้นลม สะดวกในการออกเสียง ผู้เขียนได้สอนทั้งการจำแนกประเภทสระ จำนวนสระ การออกเสียงสระ การฝึกการอ่านออกเสียงพยางค์ที่มีอักษรกลางประสมกับสระ วิธีการเขียนสระ และความรู้การใช้สระบางตัว เรียงลำดับการสอนตั้งแต่การสอนสระเดี่ยว สระประสม และสระพิเศษหรือสระเกินตามลำดับ ในการอธิบายวิธีการออกเสียงสระแต่ละหน่วยเสียง ผู้เขียนได้นำความรู้สัทศาสตร์มาช่วยอธิบาย และนำสัทอักษรประกอบช่วยในการฝึกออกเสียง อีกทั้งได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงสระภาษาไทยแต่ละหน่วยเสียงกับหน่วยเสียงสระในภาษาจีนกลาง โดยอาศัยความรู้ทางสัทอักษรสากล หน่วยเสียงสระที่มีเสียงคล้ายกันในภาษาจีนกลาง ผู้เขียนจะนำเสนอหน่วยเสียงภาษาจีนที่คล้ายกันนั้นด้วยอักษรจีนกลางและสัทอักษร ส่วนหน่วยเสียงสระที่ไม่มีปรากฏในภาษาจีน ผู้เขียนได้ระบุไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความเหมือนและความต่างระหว่างหน่วยเสียงสระภาษาไทยและภาษาจีน สามารถอ่านออกเสียงสระภาษาไทยได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงอักษรกลางประสมกับสระตามที่เรียนในแต่ละบท เนื่องจากในบทที่ 1 หลังการสอนสระเดี่ยว ผู้เขียนได้สอนอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำไปตามลำดับ

วิธีการสอนการเขียนรูปสระ ผู้เขียนให้คัดลายมือตัวอักษรตามลูกศรกำกับวิธีลากเส้นอักษร เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนที่ไม่มีพื้นฐานและประสบการณ์ในด้านการเขียนภาษาไทย

สามารถเรียนรู้ลำดับการเขียนสระที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ในแบบฝึกทำยบท ผู้เขียนได้จัดแบบฝึกพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างเช่น ทักษะการเขียน ทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการฟัง และทักษะการท่องจำ มีการให้ฝึกคัดตัวสระที่เรียนมา และให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงที่แยกได้ยาก และเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน และได้นำคำศัพท์และประโยคง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยอักษรกลางและสระที่เรียนในแต่ละบทมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและให้ท่องจำคำศัพท์ การนำเสนอเนื้อหาเรื่องสระในตำราเรียนตามลำดับดังนี้

ตาราง 1 แสดงการนำเสนอเนื้อหา เรื่อง สระ

ลำดับที่บท	สระที่นำเสนอ	จำนวนสระที่นำเสนอ
บทที่ 1	สระเดี่ยว อะ อา อิ อี อึ อื อุ ู	4 คู่ 8 ตัว
บทที่ 2	สระเดี่ยว เอะ อ แอะ แอ โอะ โอ เออะ ออ เออะ เอะ	5 คู่ 10 ตัว
	สระประสม เอียะ เอีย เอือะ เอือ อัวะ อัว	3 คู่ 6 ตัว
บทที่ 3	สระพิเศษหรือสระเกิน ฤ ฦ อำ ไอ โอ เอา ฤฯ ฦฯ	8 ตัว

ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเนื้อหาที่เกี่ยวกับสระในตำราเรียนตาม 3 ส่วน คือ การนำเสนอสระเดี่ยว การนำเสนอสระประสม และการนำเสนอสระพิเศษหรือสระเกิน

1.1.1 สระเดี่ยว

การนำเสนอสระเดี่ยว ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ 2 บท ในบทที่ 1 ได้กล่าวถึงเรื่องการแบ่งประเภทสระ แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สระเดี่ยว สระประสม และสระพิเศษหรือสระเกิน สระเดี่ยวและสระประสมประกอบด้วยสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว ความสั้นยาวของเสียงสระต่างกัน ความหมายของคำก็จะแตกต่างกันไป นอกจากนี้ได้กล่าวถึงจำนวนสระเดี่ยวว่า มีจำนวนทั้งหมด 18 ตัว และผู้เขียนได้สอนสระเดี่ยว 4 คู่ จำนวน 8 ตัว ได้แก่ อะ อา อิ อี อึ อื อุ ู ไว้ในบทที่ 1 ก่อนแล้วได้สอนสระเดี่ยวอีก 5 คู่ จำนวน 10 ตัว ได้แก่ เอะ เอ แอะ แอ โอะ โอ เออะ ออ เออะ เอะ ไว้ในบทที่ 2 สำหรับการนำเสนอวิธีการออกเสียงสระแต่ละหน่วยเสียง ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาด้วยภาษาจีน ดังตัวอย่างการนำเสนอสระ -ะ [a] ต่อไปนี้

-ะ [a] 舌面央、低、不圆唇、短元音。发音时，口大开，舌位低，舌尖抵下齿，唇形不圆。与普通话“啊[a]”中的元音[a]发音类似，但发音持续时间相对较短。

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

12

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

-ะ [a] เป็นสระกลาง ต่ำ ริมฝีปากไม่ห่อ เป็นสระเสียงสั้น เวลาออกเสียง ปากกว้าง ระดับของลิ้นต่ำ ปลายลิ้นอยู่ที่ฟันล่าง รูปริมฝีปากไม่เป็นรูปวงกลม การออกเสียงคล้ายกับการออกเสียงสระ [a] ในคำว่า “啊 [a]” ในภาษาจีนกลาง แต่ออกเสียงสั้นกว่า

สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้ใช้ความรู้สัทศาสตร์และสัทอักษรสากลในการอธิบายวิธีการออกเสียง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการออกเสียงทางสัทศาสตร์และฐานกรณ์ที่ใช้ในการออกเสียงของหน่วยเสียงสระเดี่ยวแต่ละหน่วยเสียง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนที่ไม่มีพื้นฐานทางภาษาไทยสามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ นอกจากนี้ ผู้เขียนได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงสระภาษาไทยและภาษาจีนกลางโดยอาศัยความรู้ทางสัทอักษรเนื่องจากสัทอักษรเป็นตัวอักษรที่มีค่าเฉพาะในทางการออกเสียง และสามารถจดบันทึกเสียงพูดของมนุษย์ทั่วโลกได้ ดังตัวอย่างการนำเสนอสระ -ะ [a] ข้างต้น กรณีสัทอักษรที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน จะนำเสนอหน่วยเสียงที่คล้ายกันโดยอักษรจีนกลางและสัทอักษร และจะกล่าวถึงส่วนที่ต่างด้วยเพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากหน่วยเสียงสระที่คล้ายในภาษาจีนถึงแม้จะใช้ตัวสัทอักษรเดียวกัน แต่ก็มี ความแตกต่างกับภาษาไทยบ้าง ความแตกต่างนี้ จะอยู่ที่ความสั้นยาว เพราะว่า หน่วยเสียงสระในภาษาไทยมีความสั้นยาว แต่ในภาษาจีนไม่มี

กรณีที่เสียงสระเดียวนั้นไม่มีปรากฏในภาษาจีน ก็จะระบุว่า ในภาษาจีนกลางไม่มีเสียงที่คล้ายกันกับเสียงนี้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่เกิดความสับสนกับภาษาแม่ ดังตัวอย่างการนำเสนอสระ - [u:] ต่อไปนี้

๕ [u:] 舌面后、高、不圆唇、长元音。发音时，唇形呈扁平状，舌头后缩，使舌根接近软腭，发音持续时间相对较长。普通话没有与此相类似的元音。

ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

13

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

๕ [u:] เป็นสระหลัง สูง รูปริมฝีปากไม่เป็นรูปวงกลม เป็นสระเสียงยาว เวลาออกเสียง ริมฝีปากรี ทำให้โคนลิ้นเข้าใกล้เพดานอ่อน ออกเสียงยาวกว่า ในภาษาจีนกลางไม่มีเสียงที่คล้ายกับเสียงสระนี้

จากเนื้อหาเรื่องสระเดียวที่น่าเสนอในตำราเรียน พบว่า เสียงสระเดียวในภาษาไทยที่มีเสียงคล้ายคลึงกันในภาษาจีนกลางมีทั้งหมด 4 คู่ ได้แก่ เสียงสระ -ะ [a] -า [a:] คล้ายกับหน่วยเสียงสระ [a] ในคำว่า “啊 [a]” ในภาษาจีนกลาง เสียงสระ -ิ [i] -ี [i:] คล้ายกับหน่วยเสียงสระ [i] ในคำว่า “衣 [i]” ในภาษาจีนกลาง เสียงสระ -ู [u] -ู [u:] คล้ายกับหน่วยเสียงสระ [u] ในคำว่า “屋 [u]” ในภาษาจีนกลาง เสียงสระ -อ [o] -เ [o:] คล้ายกับหน่วยเสียงสระ [o] ในคำว่า “喔 [o]” ในภาษาจีนกลาง ส่วนสระ -ึ [u] -ื [u:] -ะ [e] -เ [e:] -ะ [ɛ] -แ [ɛ:] -ะ [ɔ] -อ [ɔ:] -อะ [ə] และ -อ [ə:] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

หลังจากการนำเสนอวิธีการออกเสียงหน่วยเสียงสระเดียว ผู้เขียนได้นำอักษรกลางแต่ละตัวประสมกับสระเดียวที่เรียนในแต่ละบทมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เนื่องจากในบทที่ 1 หลังจากการสอนสระเดียว 4 คู่ คือ สระ อะ อา อี อี้ อี้ อู อู เสรีจ ผู้เขียนยังได้สอนอักษรกลาง 9 ตัว เพื่อสะดวกในการฝึกอ่านออกเสียงประสมอักษร กำนนำอักษรกลางประสมกับสระเดียวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงในบทที่ 1 และบทที่ 2 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

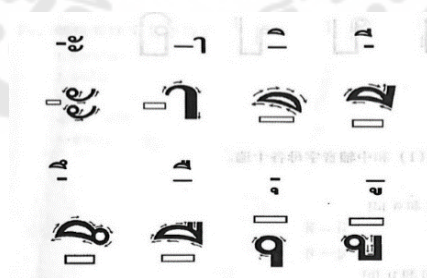
元音 輔音	เ-ะ [e]	เ- [e:]	แ-ะ [e]	แ- [e:]	โ-ะ [o]	โ- [o:]
ก [k]	เกะ	เก	แคะ	แก	โกะ	โก
จ [c]	เจะ	เจ	แจะ	แจ	โจะ	โจ
ด [d]	เดะ	เด	แดะ	แด	โดะ	โด
ต [t]	เตะ	เต	แตะ	แต	โตะ	โต
บ [b]	เบะ	เบ	แบะ	แบ	โบะ	โบ
ป [p]	เปะ	เป	แพะ	แพ	โปะ	โป
อ [ʔ]	อะ	เอ	แอะ	แอ	โอะ	โอ

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

20

ในการสอนการเขียนตัวสระเดี่ยว ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการเขียนสระ โดยให้ฝึกเขียนตามลูกศรกำกับคล้ายแบบเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลำดับการเขียนสระแต่ละตัว และสามารถเขียนสระแต่ละตัวได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย การนำเสนอตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

15

หลังจากการนำเสนอเนื้อหาการอ่านและการเขียนสระเดี่ยว ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกหัดที่หลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา อย่างเช่น ทักษะการเขียน ทักษะการอ่าน ออกเสียง ทักษะการฟัง และทักษะการท่องจำ มีการให้ฝึกคัดสระเดี่ยวที่เรียนมา และให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงที่แยกได้ยากและเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน ดังเช่น

分辨元音 ㅓ [u:] 和 ㅕ [o:]

กือ — เกอ

จือ — เจอ

คือ — เคอ

บือ — เบอ

ภาพประกอบ 5 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่องสระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

23

คู่เทียบหน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยที่ผู้เขียนนำมาให้นักศึกษาจีนฝึกอ่าน มีคู่เสียง ㅓ [u:] และ ㅕ [o:] ㅖ [o:] และ ㅗ [o:] และยังมีคู่เสียงที่เป็นเสียงสระเดี่ยว ㅓ [u:] และเสียงสระประสม ㅓㅓ [u:a] ที่จัดสอนหลังการสอนสระเดี่ยว 5 คู่ในบทที่ 2

เมื่อผู้เรียนสามารถเขียนตัวอักษรสระเดี่ยวได้ สามารถแยกเสียงและอ่านออกเสียงหน่วยเสียงสระเดี่ยวได้ชัดเจนแล้ว ผู้เขียนจึงนำคำศัพท์ที่ประสมด้วยพยัญชนะต้นอักษรกลาง และสระเดี่ยวที่ยังไม่มีเสียงวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ และท่องจำคำศัพท์ ดังนี้

กะ [ka²¹] 估计 ; 打算

กา [ka³³] 壶

จะ [ca²¹] 将要

ดี [di³³] 好

จุ [cu²¹] 容量

ดู [du³³] 看

ดู [du²¹] 凶恶

ตา [ta³³] 眼睛 ; 祖父

ติ [ti²¹] 指责

ตี [ti³³] 打

บิดา [bi²¹da³³] 父亲

ปา [pa²¹] 抛投

ปะ [pa²¹] 粘贴

ปู [pu³³] 螃蟹

อา [ʔa³³] 叔父 ; 姑母

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 17)

สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้นำสัทอักษรและตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์มาประกอบช่วยให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง พร้อมให้ความหมายภาษาจีน เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนที่มีประสบการณ์ในการอ่านภาษาไทยน้อยสามารถอ่านออกเสียงได้แม่นยำ และถูกต้องมากขึ้น โดยอาศัยสัทอักษร

คำศัพท์ที่ผู้เขียนนำเสนอมาล้วนเป็นคำง่าย ๆ และส่วนใหญ่เป็นคำพื้นฐานที่ใช้บ่อยในภาษาไทย การที่ให้ความหมายภาษาจีนสำหรับผู้เรียนที่ยังไม่สามารถค้นคว้าคำศัพท์โดยใช้พจนานุกรมได้ด้วยตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มความรู้เรื่องคำศัพท์ภาษาไทยพร้อมกับการฝึกอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรกลางประสมกับสระเดี่ยว ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เพิ่มประสบการณ์ทางภาษาไทย และเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยต่อไป

หลังจากการฝึกอ่านคำศัพท์ จะให้ฝึกอ่านออกเสียงและคัดประโยคสั้น ๆ ที่ประกอบด้วยคำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมกับสระเดี่ยวที่เรียนมา การอ่านประโยคไม่เน้นความหมาย เน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และคัดลายมือ ดังเช่น

บิดาดูอา

อาตีปู่

บิดาจะตีกา

อาจะดูอีกา

อาจะตาไปดูปู่

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 17)

จากการนำเสนอสระเดี่ยวในตำราเรียน สังเกตได้ว่า ผู้เขียนจะสอนทั้งสระเสียงสั้น และสระเสียงยาวเป็นคู่ ๆ กันตามแบบเรียนประถมศึกษาของไทย และเพื่อสะดวกในการฝึกออกเสียง และทำให้ผู้เรียนเห็นความต่างระหว่างสระเสียงสั้น และสระเสียงยาวได้ชัดเจน

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้แบ่งการสอนสระเดี่ยวไว้เป็นสองช่วง คือ ได้สอนสระที่เกิดจากฐานเดียวจำนวน 8 ตัวก่อน ได้แก่ อะ อา อี อี้ อื อุ ู แล้วจึงสอนสระที่เกิดจากสองฐานจำนวน 10 ตัวที่หลัง ได้แก่ เอะ เอะ แอะ แอ โอะ โอ เอาะ ออ เอะะ เอะอ สอดคล้องกับการจำแนกประเภทสระแท้ในหนังสือ **หลักภาษาไทย** ของพระยาอุปกิตศิลปสาร (2531: 6) ว่า สระแท้ คือสระแท้ที่เปล่งออกมาเป็นเสียงเดียวไม่มีเสียงสระอื่นประสม มี 18 ตัว จัดเป็น 2 พวก คือ

สระแท้ฐานเดียว คือ สระแท้ที่เปล่งออก โดยใช้ลิ้นหรือริมฝีปาก กระแทบฐานใดฐานหนึ่ง คือ คอ เพดาน ปุ่มเหงือก หรือฟัน ริมฝีปากแต่ฐานเดียว มี 8 ตัว คือ

อะ อา คู่นี้เกิดแต่ฐานคอ คือให้ลมกระแทบคอ

อื อี้คู่นี้เกิดแต่ฐานเพดาน คือให้ลมกระแทบเพดาน

อื อี้คู่นี้เกิดแต่ฐานปุ่มเหงือกหรือฟัน คือให้ลมกระแทบปุ่มเหงือกหรือฟัน

อุ ูคู่นี้เกิดแต่ฐานริมฝีปาก คือให้ลมกระแทบริมฝีปาก

สระแท้สองฐาน คือสระที่ต้องทำ 2 ฐานพร้อมกัน คือให้ลมกระทบ 2 ฐาน มี 10 ตัว คือ

เอะ เอ แอะ แอ สองคู่นี้ เกิดแต่ฐานคอกับเพดาน

เออะ เออ คู่นี้เกิดแต่ฐานคอกับปุ่มเหงือกหรือฟัน

โอะ โอ เอะอะ ออ สองคู่นี้เกิดแต่ฐานคอกับริมฝีปาก

การจัดการสอนสระเดี่ยวเป็นสองช่วงตามฐานการออกเสียง เป็นการนำเสนอที่คำนึงถึงความยากง่ายในการออกเสียง

1.1.2 สระประสม

ในบทที่ 2 ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องสระประสม สระประสมเป็นสระที่มีเสียงสระเดี่ยวประสมกัน 2 สระ ผู้เขียนได้นำเสนอสระประสม 3 คู่ 6 ตัว ได้แก่ เียะ เีย เือะ เือ ัวะ ัว การนำเสนอวิธีการออกเสียงสระประสมคล้ายกับการนำเสนอสระเดี่ยว คือใช้ภาษาจีนกลางในการอธิบาย นำความรู้สัทศาสตร์และสัทอักษรสากลมาช่วยสอน และได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างเสียงสระประสมแต่ละหน่วยเสียงในภาษาไทยกับหน่วยเสียงในภาษาจีนกลางโดยอาศัยความรู้ทางสัทอักษร กรณีที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน จะนำเสนอเสียงที่คล้ายโดยอักษรจีนและสัทอักษร และจะกล่าวถึงส่วนที่ต่างด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ชัดเจนมากขึ้น ดังตัวอย่างการนำเสนอสระ เียะ [i:a]

เียะ [i:a] 是由长元音-“[i:]”的发音状况快速向长元音-“[a:]”的发音状况过渡读音而成[i:a]。

与普通话“呀 [ia]”发音类似，但泰语[i:]的发音持续时间相对较长。

ภาพประกอบ 6 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

เียะ [i:a] เป็นสระที่เริ่มต้นจากสระเสียงยาวสระ-เียะ [i:] ไปยังสระเสียงยาวสระ-เียะ [a:] ประสมเป็น [i:a] ออกเสียงคล้ายกับเสียง “呀 [ia]” ในภาษาจีนกลาง แต่ในภาษาไทย [i] จะออกเสียงยาวกว่า

กรณีที่เสียงสระประสมนั้นไม่มีปรากฏในภาษาจีน ก็ได้ระบุว่า ในภาษาจีนกลาง ไม่มีเสียงที่คล้ายกันกับเสียงนี้ จากเนื้อหาที่เกี่ยวกับสระประสมที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในตำราเรียน พบว่า สระประสมที่มีเสียงคล้ายคลึงกันในภาษาจีนกลางมีทั้งหมด 2 คู่ ได้แก่ เสียงสระเียะ [ia] เียะ [i:a] คล้ายกับเสียง 呀 [ia] ในภาษาจีนกลาง เสียงสระวะะ [ua] ัว [u:a] คล้ายกับเสียง [ua] ในคำว่า 瓜 [gua] ในภาษาจีนกลาง ส่วนเสียง เออะ [wa] และ เอือ [w:a] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

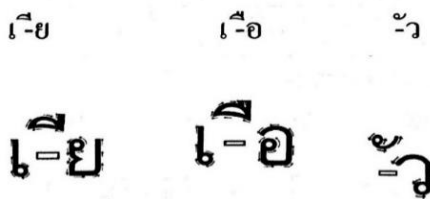
หลังการนำเสนอการออกเสียงสระประสม ผู้เขียนได้นำอักษรกลางแต่ละตัวที่เรียนไปแล้วในบทที่ 1 มาประสมกับสระประสมแต่ละตัวให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

元音 辅音	เียะ [ia]	เียะ [i:a]	เือะ [ua]	เือะ [u:a]	วะะ [ua]	ัว [u:a]
ก [k]	เกียะ	เกียะ	เกือะ	เกือะ	กัวะ	กัว
จ [c]	เจียะ	เจียะ	เจือะ	เจือะ	จัวะ	จัว
ค [d]	เคียะ	เคียะ	เคือะ	เคือะ	คัวะ	คัว
ต [t]	เตียะ	เตียะ	เตือะ	เตือะ	ตัวะ	ตัว
บ [b]	เบียะ	เบียะ	เบือะ	เบือะ	บัวะ	บัว
ป [p]	เปียะ	เปียะ	เปือะ	เปือะ	ปัวะ	ปัว
อ [ʔ]	เอียะ	เอียะ	เอือะ	เอือะ	อัวะ	อัว

ภาพประกอบ 7 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

การสอนการเขียนตัวสระประสมคล้ายกับการสอนการเขียนรูปสระเดี่ยว คือ นำเสนอวิธีการเขียนอักษรโดยให้ฝึกเขียนตามลูกศรกำกับเหมือนหนังสือเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลำดับการเขียนสระประสม และสามารถเขียนสระประสมได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ดังเช่น

ภาพประกอบ 8 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

22

หลังจากนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา อย่างเช่น ทักษะการเขียน ทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการฟัง และทักษะการท่องจำ มีการให้ฝึกคัดสระ ประสมที่เรียนมา และให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงที่แยกได้ยากและเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาว จีน ในการฝึกออกเสียงสระประสม ผู้เขียนได้นำคู่เทียบเสียงสระเดี่ยว ื่อ [u:] กับเสียงสระประสม ื่อ [u:a] มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เพราะว่าผู้เรียนชาวจีนบางคนจะแยกสองเสียงนี้ได้ยาก

เมื่อผู้เรียนสามารถเขียนสระประสมได้ อ่านออกเสียงหน่วยเสียงสระประสมได้แล้ว ผู้เขียนจึงนำคำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมกับสระประสมที่ยังไม่มีรูปวรรณยุกต์มาให้ ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และท่องจำคำศัพท์ โดยนำตัวอักษรและตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์มา ประกอบช่วยในการฝึกอ่านออกเสียง พร้อมให้ความหมายภาษาจีน ช่วยเพิ่มความรู้ด้านคำศัพท์ ให้แก่ผู้เรียน ดังเช่น

เจือ [cu:a³³] 混合

ตัว [tu:a³³] 自身

บัว [bu:a³³] 莲

เปี้ย [pi:a³³] 辫子

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 24)

ต่อจากนั้น มีการให้ฝึกอ่านออกเสียงและคัดประโยคสั้น ๆ ที่ประกอบด้วยคำศัพท์ที่มี พยัญชนะต้นอักษรกลางและสระที่เรียนมา การอ่านประโยคไม่เน้นความหมาย เน้นให้ผู้เรียนฝึก อ่านออกเสียง และคัดลายมือ ดังเช่น

บัวกอโตโต

ตากะบิดาไปเกาะ ไปเจอปู่ตัวโตโต

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 24)

1.1.3 สระพิเศษหรือสระเกิน

ผู้เขียนได้นำเสนอสระพิเศษหรือสระเกินไว้ในบทที่ 3 การนำเสนอสระพิเศษหรือสระเกินเริ่มต้นด้วยการแนะนำจำนวนสระพิเศษหรือสระเกิน และการแบ่งประเภทสระพิเศษหรือสระเกิน ซึ่งได้กล่าวว่า สระพิเศษหรือสระเกินมีทั้งหมด 8 ตัว แบ่งเป็นสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว สระเสียงสั้น ได้แก่ ฤ ฦ อำ ไอ ใ และเอา สระเสียงยาว ได้แก่ ฤฯ และฦฯ

ผู้เขียนอธิบายความรู้วิธีการใช้สระประเภทนี้ด้วยภาษาจีน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดี ผู้เขียนได้อธิบายว่า ปกติ สระพิเศษ ฤ ฤฯ ฦ ฦฯ จะใช้ในการสะกดคำยืมจากภาษาบาลีสันสกฤต และในภาษาไทยปัจจุบันได้ยกเลิกใช้สระ ฤ และ ฤฯ ไปแล้ว ส่วนวิธีการใช้สระ ฤ และ ฤฯ ผู้เขียนได้อธิบายไว้ดังนี้

สระ ฤ มีวิธีการใช้ 3 อย่าง คือ

1. ใช้โดด ๆ แปลว่า “หรือ” หรือ “ไม่” มักจะใช้ในคำประพันธ์
2. ใช้เป็นพยางค์หน้า หรือหลัง แสดงว่าคำนี้เป็นคำที่มาจากภาษาสันสกฤต เช่น ฤดู ฤษี ฤดี

ฤชา ฤคเวท ฤกษ์ ฤทธิ ฤษยา นฤทุกข์ เป็นต้น

3. ใช้ประสมกับพยัญชนะ คล้ายกับตัว ร เป็นพยัญชนะควบ มักจะเป็นคำบาลีสันสกฤต เช่น กฤษณา คฤหาสน์ ทฤษฎี พฤศกายน อังกฤษ เป็นต้น

สระ ฤฯ มีวิธีการใช้ 2 อย่าง คือ

1. ใช้โดด ๆ หมายถึง “หรือ” “อะไร” “ไม่” “ไม่ใช่” มักใช้ในคำประพันธ์และร้อยกรอง
2. ใช้เป็นพยางค์หน้าของคำ เช่น ฤฯ ดี ฤฯ ษี ฤฯ สาย เป็นต้น

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 27)

หลังจากการนำเสนอวิธีการใช้สระ ฤ ฤฯ ผู้เขียนได้เสนอวิธีการออกเสียงของสระเกิน 4 ตัว ได้แก่ สระ -ำ -ไ- และ-เ- ลักษณะการนำเสนอคล้ายกับการนำเสนอสระเดี่ยวและสระประสม คือ อธิบายวิธีการออกเสียงด้วยภาษาจีน นำความรู้สัทศาสตร์มาอธิบาย และนำสัทอักษรสากลมาประกอบตัวสระ นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอความคล้ายและความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงสระเกิน 4 ตัวดังกล่าวกับหน่วยเสียงในภาษาจีนกลางโดยอาศัยความรู้ทางสัทอักษร ดังเช่น

๒- 和 ๑- [ai]是由元音[a] 的发音状况快速向元音[i] 的发音状况过渡读音而成[ai]。与普通话“白[pai]”中的元音[ai]发音类似。但泰语中[a]元音发音为短元音。

ภาพประกอบ 9 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

28

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

๒- และ ๑- [ai] เป็นการออกเสียงจากเสียงสระ [a] ไปยังเสียงสระ [i] ออกมาเป็นเสียง [ai] คล้ายกับการออกเสียงหน่วยเสียงสระ [ai] ในคำว่า “白 [pai]” ในภาษาจีนกลาง แต่ในภาษาไทย [a] จะออกเสียงเป็นสระเสียงสั้น

เห็นได้ว่า รูปสระที่ต่างกัน แต่เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ด้วยกันเป็นวิธีการสอนตามเสียง เพื่อให้ผู้เรียนไม่เกิดความสับสน และจากการนำเสนอสระเกิน 4 ตัว ในตำราเรียน พบว่า สระเกินที่มีเสียงคล้ายคลึงกันในภาษาจีนกลางมีทั้งหมด 2 คู่ ได้แก่ ๒- และ ๑- [ai] คล้ายกับการออกเสียงหน่วยเสียงสระ [ai] ในคำว่า “白 [pai]” ในภาษาจีนกลาง ๑- [au] คล้ายกับการออกเสียงหน่วยเสียงสระ [au] ในคำว่า “包 [pau]” ในภาษาจีนกลาง ส่วนเสียง ำ [au] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

หลังการนำเสนอวิธีการออกเสียงสระเกิน ผู้เขียนได้นำอักษรกลางแต่ละตัวประสมกับสระเกิน 4 ตัวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

辅音 \ 元音	ำ [am]	ไ- [ai]	เ- [ai]	เ-า [au]
ก [k]	กำ	ไก	เก	เกา
จ [c]	จำ	จไ	จเ	จเา
ค [d]	คำ	คไ	คเ	คเา
ต [t]	ตำ	ตไ	ตเ	ตเา
บ [b]	บำ	บไ	บเ	บเา
ป [p]	ปำ	ปไ	ปเ	ปเา
อ [ʔ]	อำ	อไ	อเ	อเา

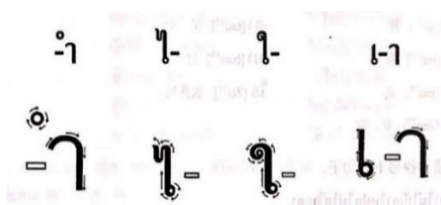
ภาพประกอบ 10 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

29

สังเกตได้ว่า ผู้เรียนไม่ได้นำเสนอวิธีการอ่านออกเสียงของสระพิเศษอีก 4 ตัว คือ ฤ ฦ ฤา และภา อาจเพราะว่า วิธีการอ่านสระพิเศษ 4 ตัวนี้ค่อนข้างซับซ้อน ยากที่จะเข้าใจในช่วงเริ่มเรียนการออกเสียง ผู้เขียนจึงให้ผู้เรียนทำความรู้จักกับสระพวกนี้ก่อน แล้วหลังจากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยพอสมควรแล้ว ถึงจะนำเสนอวิธีการอ่านสระพิเศษ 4 ตัวนี้ภายหลัง

การนำเสนอวิธีการเขียนตัวสระ เริ่มด้วยให้ฝึกเขียนตามลูกศรกำกับวิธีลากเส้นอักษร เหมือนการสอนสระอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลำดับการเขียนสระเกิน และสามารถเขียนสระเกินได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ดังนี้

ภาพประกอบ 11 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

29

ต่อจากนั้น เป็นแบบฝึกหัดพัฒนาทักษะทางภาษา เช่น การให้ฝึกคัดสระเกินที่เรียนมา และให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงที่แยกได้ยากและเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน ดังนี้

分辨中辅音 ㄊ [t] 和 ㄊ [d]
 ㄊ — ㄊ ㄊ — ㄊ ㄊ — ㄊ
 分辨中辅音 ㄆ [p] 和 ㄆ [b]
 ㄆ — ㄆ ㄆ — ㄆ ㄆ — ㄆ

ภาพประกอบ 12 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

29

สังเกตได้ว่า คู่เสียงที่ผู้เขียนนำมาไม่ใช่ให้เทียบเสียงสระเกินที่ได้นำเสนอในบทนี้ แต่เป็นการให้ฝึกเทียบเสียงพยัญชนะอักษรกลาง เสียง ㄊ [t] กับ ㄊ [d] และ ㄆ [p] ㄆ [b] โดยนำสระเกินที่เรียนในบทนี้มาประสมกัน เพราะว่า ผู้เรียนชาวจีนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการออกเสียงสระเกิน 4 ตัว

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้นำคำศัพท์หนึ่งพยางค์ที่ประสมด้วยพยัญชนะต้นอักษรกลาง และสระเกินที่ยังไม่มีรูปวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และท่องจำคำศัพท์ โดยนำตัวอักษรและตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์มาประกอบช่วยในการฝึกอ่านออกเสียง พร้อมให้ความหมายภาษาจีน ช่วยเพิ่มความรู้คำศัพท์ให้แก่ผู้เรียน ดังเช่น

拼读并熟记下列单词。

ㄎ [kam ³³] 握、擦	ㄎ [kai ³³] 扳机
ㄎ [kau ³³] 抓、挠	ㄎ [cam ³³] 记住, 记忆
ㄎ [cai ³³] (量词) 束	ㄎ [cai ³³] 心
ㄎ [dam ³³] 黑	ㄎ [dai ³³] 何, 什么

ภาพประกอบ 13 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง สระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

29

คำศัพท์ที่นำมาส่วนใหญ่เป็นคำพื้นฐานที่ใช้บ่อยในภาษาไทย ผู้เขียนยังให้ฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียนประโยคสั้น ๆ ที่ประกอบด้วยคำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมกับสระที่เรียนมา การอ่านประโยคไม่เน้นความหมาย เน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และคัดลายมือ โดยเฉพาะการอ่านออกเสียงและการเขียนอักษรกลางประสมกับสระเกิน ดังเช่น

อาไม่ให้เอาไปปอไปใส่ในเตา
อาเอาไปบัวไปตำเบาเบา
บิดาใจดำเอาไปตำ
อาเตเอาบิดาจะเอาโคตัวโตไปจำ

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 30)

ในการนำเสนอเนื้อหาสระเกิน ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาเพิ่มเติม เพื่อสอนความรู้เกี่ยวกับการใช้สระ ใ- (สระไอ ไม้้วน) และสระ ใ- (สระไอ ไม้มลาย) ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งนำเสนอด้วยภาษาจีน ดังนี้

สระพิเศษ ใ- ส่วนใหญ่ใช้เป็นคำไทยแท้ และในภาษาไทยมีเพียงแค่ 20 คำ ได้แก่

ใกล้ ใคร ใคร ใจ ไซ ไซ โต โต ใน ใบ ใบ ไฟ ใบ สะใกล้ ไส ไส ให้ ไหญ่ ไหม่ ไหล

เนื่องจากการใช้ ใ- กับ ใ- จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน นักวิชาการชาวไทยจึงได้นำคำที่ใช้

ไม้้วนทั้งหมด 20 คำมาแต่งเป็นร้อยกรองไว้เป็น 3 บท เพื่อช่วยในการจดจำ ได้แก่

1. หลงไหลมิไซใบ ไฟใจ
 ใครใครในน้ำใส โปรดไซ้
 ผู้ใดใหญ่ใกล้บ้าน บัวดำ ได้แฮ
 โยใหม่ใส่จานให้ สะใกล้พึงจำ
2. ใจใหญ่ไฟโนใต้ ไซใบใกล้ใครใครไส
 หลงไหลให้สะใกล้ ไซใบใหม่ใส่โยใด
3. บ้าใบหลงไหลใหญ่ ให้สะใกล้ใช้น้ำไส
 มิไซอยู่ใกล้ใคร ในจิตใจไผ่แต่ดี
 ผู้ใดใส่เสื้อใหม่ โยบัวได้ใบดีปลี
 จะใครเรียนเขียนดี ยี่สิบม้วนควรจดจำ

นอกจากคำ 20 คำดังกล่าวแล้ว คำอื่น ๆ ที่มีเสียงสระ [ai] รวมทั้งคำยืมมาจากภาษาอื่น ล้วนใช้สระ ใ- (ไม้มลาย) อย่างเช่น ไปไหน ไวไฟโยไฟ กุบไลชาน ไหหล่า ได้ฝุ่น ไทเป ซามูไร แอสไพริน ไมโครโฟน ไฟโรจน์ ไฟศาล ไมตรี ไอราวัด เป็นต้น

ส่วน ไ-ย (ไม่มลาย มี “ย” ตาม) และ ๒ย (หันอากาศ ย สะกด) ให้เขียนคำที่มาจากภาษาบาลีสันสกฤตเท่านั้น เช่น ไชย โภโคย ภูวไนย อาชาไนย อภัย ปัจจัย วัย อาศัย นิสัย วินัย อนามัย

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 30-31)

สังเกตได้ว่า ในตำราเรียนเล่มนี้ ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอเนื้อหาสระพิเศษหรือสระเกินไว้ด้วยกันกับการนำเสนอสระเดี่ยวและสระประสม แต่ได้สอนต่างหากหลังการสอนสระเดี่ยวและสระประสม ซึ่งนำเสนอไว้ในบทที่ 3 เป็นหนึ่งบทโดยเฉพาะ อาจเพราะว่า สระเหล่านี้มีลักษณะพิเศษกว่าสระเดี่ยวและสระประสม มีวิธีการใช้ที่ค่อนข้างซับซ้อน และเข้าใจได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสืออุเทศภาษาไทย “**บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1**” ที่กล่าวว่า (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554: 28) ในรายการเสียงสระเดี่ยวของภาษาไทย ไม่ได้กล่าวถึงสระเกิน ำ ไ- ไ- ไ- ฤ ฤฯ ฤ ฤฯ ด้วย เนื่องจากพิจารณาแต่เฉพาะเสียงที่เป็นสระแท้ ๆ รูปสระเกินทั้ง 8 รูปนั้น ไม่ใช่รูปที่แทนเสียงสระแท้ ๆ แต่เป็นรูปสระที่มีเสียงพยัญชนะรวมอยู่ด้วย การนำเสนอสระตามลำดับการนำเสนอสระเดี่ยว ไปยังสระประสม จนถึงการนำเสนอสระพิเศษหรือสระเกินแบบนี้ จึงเป็นการนำเสนอจากเรื่องที่ย่างไปสู่เรื่องที่ยากขึ้น

การนำเสนอวิธีการใช้สระ ฤ ฤฯ สระ ไอ สระไอ ถือเป็นส่วนที่ยากสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้อธิบายความรู้ส่วนนี้ด้วยภาษาจีนกลาง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจสิ่งที่ยากได้ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้พบว่า ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้สระพิเศษหรือสระเกิน ผู้เขียนได้นำมาจากเนื้อหาการใช้สระจากหนังสือ “**หลักภาษาไทย**” ของกำชัย ทองหล่อ และได้นำบทร้อยกรองที่นักวิชาการชาวไทยได้แต่งขึ้นเพื่อช่วยผู้เรียนจดจำคำที่ใช้สระไม่ถ้วน 20 คำ

จากการวิเคราะห์หน่วยเสียงสระในตำราเรียน พบได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอว่า สระมีจำนวน 32 ตัว แยกได้เป็น 3 ประเภท คือ สระเดี่ยว 18 ตัว สระประสม 6 ตัว และสระพิเศษหรือสระเกิน 8 ตัว ซึ่งตรงกับเนื้อหาจำนวนสระ และการจำแนกสระในหนังสือ “**หลักภาษาไทย**” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร และได้นำเสนอวิธีการออกเสียงสระ การประสมอักษรกลางแต่ละตัวและสระแต่ละตัวที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ วิธีการเขียนสระ และการใช้สระบางตัว การนำเสนอใช้ภาษาจีนอธิบายเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนที่เริ่มเรียนภาษาไทยสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดี ผู้เขียนใช้ความรู้สัทศาสตร์ในการอธิบายการออกเสียง และใช้สัทอักษรประกอบสระแต่ละเสียง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องสัทศาสตร์และออกเสียงได้ถูกต้องยิ่งขึ้น เมื่อเทียบกับสัทอักษรแทนเสียงภาษาไทยที่นิยมในวงการการศึกษาภาษาไทย ตามหนังสือ “**ระบบเสียงภาษาไทย**” ของกาญจนา นาคสกุล พบว่า สัทอักษรที่ใช้แทนเสียงสระส่วนใหญ่เหมือนกัน ต่างกันเพียงตรงที่สระ เออะ เออ ใน “**ระบบเสียงภาษาไทย**” ใช้สัทอักษร [ɤ] [ɤ:] แต่ในตำราเรียนชุดนี้ ใช้สัทอักษร [ə] [ə:] ตามที่

อุดม วโรตม์ลิขิตต์ กล่าวไว้ในหนังสือ “**ภาษาศาสตร์เบื้องต้น**”ว่า (2521: 77-79) เพื่อในการศึกษาวิชาภาษาศาสตร์ เราควรจะใช้สัญลักษณ์ที่ใช้กันเป็นสากล หรือที่ใช้กันทั่วไป แต่สำหรับเสียงสระในภาษาไทยมีผู้ใช้แตกต่างกันไป และจากผลการสำรวจสัทอักษรแทนเสียงสระภาษาไทยที่นักภาษาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงในด้านการศึกษาภาษาไทยจากประเทศต่าง ๆ ที่อุดม วโรตม์ลิขิตต์ได้นำเสนอมา พบว่า นักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่นิยมใช้ [ə] [o:] แทนเสียงสระ เออะ เออ นอกจากนี้ ในวงการศึกษาศาสตร์ในประเทศจีนก็นิยมใช้สัทอักษร [ə] [o:] ผู้เรียนชาวจีนจึงคุ้นเคยกับการใช้ [ə] [o:] แทนเสียงนี้มากกว่า อาจเพราะเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเลือกใช้สัทอักษรตัวนี้ ส่วนความรู้การใช้สระบางตัว ได้แก่ สระ ฤ ฦ ใ - ใ ผู้เขียนได้นำความรู้จาก **หลักภาษาไทย** ของ กำชัย ทองหล่อ ในการนำเสนอการออกเสียงสระ ผู้เขียนยังได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงสระภาษาไทยและภาษาจีนกลางโดยอาศัยความรู้ทางสัทอักษร ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยกับภาษาจีนในงานวิจัย **การพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาชาวจีน** ของ Lu Sheng (2553: 106) ที่ว่า หน่วยเสียงสระภาษาไทยหน่วยที่คล้ายกับภาษาจีน มีดังนี้

ตาราง 2 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระภาษาไทยหน่วยที่คล้ายกับภาษาจีน

ภาษาไทย	สัทอักษร	ภาษาจีน
อะ อา	[a]	啊 [a]
อี อี	[i]	衣 [i]
อุ อุ	[u]	屋 [u]
โอะ โอ	[o]	喔 [o]
เอียะ เอีย	[ia]	呀 [ia]
ไอะ ไอ อัย อาย	[ai]	哎 [ai]
เอา อาว	[au]	奥 [au]

ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถรู้จักสระภาษาไทย เข้าใจความรู้เรื่องการออกเสียงสระ การใช้สระ ผูกทักษะการออกเสียง การอ่านออกเสียงสระไทย และการเขียนรูปสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 พยัญชนะ

ผู้เขียนนำเสนอเรื่องพยัญชนะโดยเริ่มต้นจากการนำเสนออักษรกลาง หลังจากการนำเสนอสระเดี่ยวในบทที่ 1 เพื่อฝึกการประสมอักษร เนื้อหาสระทั้งหมด วรรณยุกต์ แล้วนำเสนออักษรสูงในบทที่ 5 และอักษรต่ำในบทที่ 6 ตามลำดับ การนำเสนอเนื้อหาพยัญชนะได้จำแนกประเภทพยัญชนะตามอักษร 3 หมู่ การออกเสียงพยัญชนะ การผันเสียงอักษร 3 หมู่ และการเขียนรูปพยัญชนะ ผู้เขียนอธิบายเนื้อหาด้วยภาษาจีน วิธีการสอนการออกเสียงพยัญชนะแต่ละหน่วยเสียงและวิธีการเขียนรูปพยัญชนะแต่ละรูปคล้ายกับการสอนสระ คือในการนำเสนอวิธีการออกเสียงพยัญชนะ ผู้เขียนได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรช่วยในการอธิบาย อีกทั้งได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยแต่ละหน่วยเสียงกับหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางโดยอาศัยความรู้ทางสัทอักษร ซึ่งได้นำเสนอหน่วยเสียงภาษาจีนที่คล้ายกันด้วยอักษรจีนกลางและสัทอักษร ส่วนเสียงที่ไม่มีปรากฏในภาษาจีน ผู้เขียนได้ระบุไว้อย่างชัดเจนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยได้ชัดเจนและถูกต้องมากขึ้น ในการนำเสนอการเขียนรูปพยัญชนะ ให้ฝึกเขียนตามลูกศรกำกับวิธีลากเส้นอักษร

ในการนำเสนอแบบฝึกทำแบบ ได้จัดแบบฝึกพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างเช่น ทักษะการเขียน ทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการฟัง และทักษะการท่องจำ มีการให้ฝึกคัดลายมือตัวพยัญชนะไทย คำศัพท์ และประโยค ให้ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงที่แยกได้ยากและเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน ให้อ่านออกเสียง คำศัพท์ และประโยคที่มีอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำประสมกับสระที่มีรูปวรรณยุกต์ตามลำดับ

ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเนื้อหาเกี่ยวกับพยัญชนะในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาตามที่ได้แบ่งไว้ตามลำดับ คือ การนำเสนออักษรกลาง การนำเสนออักษรสูง และการนำเสนออักษรต่ำ

1.2.1 อักษรกลาง

ผู้เขียนได้นำเสนออักษรกลาง 9 ตัวไว้ในบทที่ 1 ก่อน เมื่อสอนสระเดี่ยว อะ อา อิ อี อึ อู 8 ตัวแล้ว ฝึกอ่านออกเสียง การประสมอักษรในแต่ละบทต่อไป เหตุผลที่นำอักษรกลางมาสอนก่อน อาจเพราะว่า เมื่อนำอักษรกลางประสมกับสระเสียงยาวจะผันได้ครบ 5 เสียง รูปวรรณยุกต์และเสียงวรรณยุกต์ก็ตรงกันตามตำราภาษาไทยของไทย

ผู้เขียนได้กล่าวถึงอักษรกลางว่า อักษรกลางมีหน่วยเสียง 7 หน่วยเสียง รูปพยัญชนะ 9 ตัว ตามลำดับการนำเสนอดังนี้

ก [k]

จ [c]

ด ฎ [d]

ต ฏ [t]

บ [b]

ป [p]

อ [ʔ]

การนำเสนอตามลำดับข้างต้นเป็นการนำเสนอตามหน่วยเสียง ตัวพยัญชนะที่เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน ผู้เขียนจะจัดนำเสนอไว้ด้วยกัน การนำเสนอวิธีการออกเสียงพยัญชนะแต่ละหน่วยเสียง ผู้เขียนใช้ภาษาจีนในการอธิบาย ดังตัวอย่างการนำเสนอพยัญชนะ ต ฎ [t] ต่อไปนี้

ต ฎ [t] 舌尖，不送气，清塞音。发音时，舌尖抵住上齿龈，软腭上升，堵塞鼻腔通路，声带不振动，较弱的气流冲破舌尖的阻碍，爆发成声。与普通话“大 [dɑ]”的辅音[t]发音相似。

ภาพประกอบ 14 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

14

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

ต ฎ [t] ใช้ปลายลิ้น ไม่มีลม เป็นเสียงระเบิด ไม่ก้อง เวลาออกเสียง ปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือกข้างบน เพดานอ่อนยกขึ้น กักลมไม่ให้ผ่านออกทางจมูก เส้นเสียงไม่สั่น ปล่อยลมออกมาทางปลายลิ้น คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [t] ในคำว่า “大 [t]” ในภาษาจีนกลาง

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้นำความรู้สัทศาสตร์และสัทอักษรสากลมาอธิบายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ นอกจากนี้ผู้เขียนได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะอักษรกลางในภาษาไทยและหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางโดยอาศัยความรู้ทางสัทอักษร หน่วยเสียงที่มีเสียงคล้ายกันในภาษาจีน ผู้เขียนจะนำเสนอไว้ในคำอธิบายวิธีการออกเสียง ส่วนหน่วยเสียงที่ไม่มี ผู้เขียนก็ได้ระบุว่า เสียงนั้นไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ชัดเจน ไม่เกิดความสับสนกับภาษาแม่ เป็นวิธีการเดียวกันกับการนำเสนอเรื่องสระ

เนื้อหาเรื่องอักษรกลางในตำราเรียน พบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะกลางในภาษาไทยที่มีเสียงคล้ายกันในภาษาจีนมีทั้งหมด 3 หน่วยเสียง ได้แก่ เสียง ก [k] คล้ายกับหน่วยเสียง

พยัญชนะ [k] ในคำว่า “哥 [kɔ]” ในภาษาจีนกลาง เสียง ต ฎ [t] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [t] ในคำว่า “大 [t]” ในภาษาจีนกลาง เสียง ป [p] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [p] ในคำว่า “巴 [pa]” ในภาษาจีนกลาง ส่วนหน่วยเสียง จ [c] ต ฎ [d] บ [b] และ อ [ʔ] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

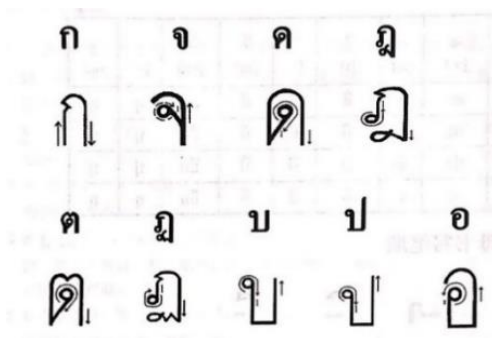
หลังจากการนำเสนอวิธีการออกเสียงพยัญชนะ ผู้เขียนได้นำอักษรกลางมาประสมกับสระที่เรียนมาในแต่ละบทให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เวลาสอนสระเดี่ยว จะนำอักษรกลางประสมกับสระเดี่ยวแต่ละตัวให้ฝึกอ่านออกเสียง เวลาสระประสม จะนำอักษรกลางประสมกับสระประสมแต่ละตัวให้ฝึกอ่านออกเสียง และเวลาสอนสระเกิน จะนำอักษรกลางประสมกับสระเกินมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เน้นให้ผู้เรียนฝึกการออกเสียงพยางค์ที่มีอักษรกลางแต่ละตัวประสมกับสระแต่ละกลุ่มแต่ละตัว โดยไม่ใส่รูปวรรณยุกต์และตัวสะกด เพื่อเป็นการฝึกการออกเสียงภาษาไทยในขั้นพื้นฐาน ดังตัวอย่างการนำอักษรกลางแต่ละตัวประสมกับสระประสมแต่ละตัวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงต่อไป

元音 辅音	เียะ [ia]	เียะ [iə]	เือะ [ua]	เือะ [uə]	ัวะ [ua]	ัวะ [uə]
ก [k]	เกียะ	เกียะ	เกือะ	เกือะ	กัวะ	กัวะ
จ [c]	เจียะ	เจียะ	เจือะ	เจือะ	จัวะ	จัวะ
ค [d]	เคียะ	เคียะ	เคือะ	เคือะ	คัวะ	คัวะ
ต [t]	เตียะ	เตียะ	เตือะ	เตือะ	ตัวะ	ตัวะ
บ [b]	เบียะ	เบียะ	เบือะ	เบือะ	บัวะ	บัวะ
ป [p]	เปียะ	เปียะ	เปือะ	เปือะ	ปัวะ	ปัวะ
อ [ʔ]	เียะ	เียะ	เือะ	เือะ	ัวะ	ัวะ

ภาพประกอบ 15 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

ในการนำเสนอวิธีการเขียนอักษร ใช้วิธีการสอนให้ฝึกคัดลำดับอักษรไทย ให้เขียนตามลูกศรกำกับไปตามเส้นตัวอักษร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลำดับการเขียนอักษรกลางแต่ละตัว และสามารถเขียนอักษรกลางแต่ละตัวได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ดังนี้

ภาพประกอบ 16 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

16

หลังจากการนำเสนอการอ่าน และการเขียนพยัญชนะอักษรกลางแล้ว ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา อย่างเช่น ทักษะการเขียน ทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการฟัง และทักษะการท่องจำ มีการให้ฝึกคัดลายมือตัวอักษรไทย คำศัพท์ และประโยคที่มีอักษรกลาง ให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงที่แยกได้ยากและเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน ให้อ่านออกเสียง คำศัพท์ และประโยคที่มีอักษรกลางประสมกับสระ และให้ท่องจำคำศัพท์ สำหรับการออกเสียงอักษรกลาง ผู้เขียนได้นำคู่เทียบเสียง ต [t] กับ ด [d] และ ป [p] บ [b] มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เนื่องจากว่าในภาษาจีนไม่มีเสียง ต [d] และเสียง บ [b] ผู้เรียนชาวจีนมักจะแยกหน่วยเสียงสองคู่นี้ได้ยาก ผู้เขียนจึงได้จัดการฝึกอ่านออกเสียงคู่นี้ไว้ในการสอนสระทุกบทตามลำดับการนำเสนอสระแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ตาราง 3 แสดงการนำเสนอเนื้อหาแบบฝึกคู่เทียบเสียงพยัญชนะอักษรกลาง

ชื่อบท	แบบฝึกอ่านคู่เทียบเสียง ต [t] กับ ด [d] และ ป [p] บ [b]
บทที่ 1 สระเดี่ยว (1) และ พยัญชนะอักษรกลาง	ตา-ดา ตี-ดี ตือ-ดีอ ตู-ดู ปา-บา ปี-บี ปือ-ปืออ ปู-บู
บทที่ 2 สระเดี่ยว (2) และสระ ประสม	โต-โด ตอ-ดอ เตือ-เตืออ ตัว-ดัว เปอ-เบอ บัว-บัว เปีย-เปียอ เปือ-เปืออ
บทที่ 3 สระพิเศษหรือสระ เกิน	ตำ-ด้า โต-โด เต้า-เด้า ป่า-บ้า ไป-ไบ เป้า-เบ้า

พบว่า ในการนำเสนอสระแต่ละกลุ่ม ผู้เขียนต่างก็ได้้นำคู่เทียบเสียง 2 คู่นี้ คือ ต [t] กับ ด [d] และ ป [p] บ [b] มาประสมกับสระแต่ละกลุ่มมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเสียง เน้นการฝึกออกเสียงเสียงที่มีปัญหาสำหรับผู้เรียนด้วยวิธีการสอนแบบให้ฝึกซ้ำ เพื่อให้ผู้เรียนแม่นยำในการออกเสียงมากขึ้น

ในการฝึกอ่านออกเสียงและจดจำคำศัพท์ ผู้เขียนได้นำคำศัพท์ที่มีอักษรกลางประสมกับสระที่เรียนมาตามลำดับโดยไม่ใส่รูปวรรณยุกต์ และได้นำสัทอักษรและตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์มาประกอบช่วยในการฝึกอ่านออกเสียง พร้อมให้ความหมายภาษาจีน ช่วยเพิ่มความรู้คำศัพท์ให้แก่ผู้เรียน ดังเช่น

กะ [ka ²¹] 估计; 打算	กา [ka: ³³] 壶
จะ [ca ²¹] 将要	ดี [di: ³³] 好
จุ [cu ²¹] 容量	ดู [du: ³³] 看
ดุ [du ²¹] 凶恶	ตา [ta: ³³] 眼睛; 祖父
ติ [ti ²¹] 指责	ตี [ti: ³³] 打
บิดา [bi ²¹ da: ³³] 父亲	ปา [pa: ³³] 抛投
ปะ [pa ²¹] 粘贴	ปู [pu: ³³] 螃蟹
อา [ʔa: ³³] 叔父, 姑母	

ภาพประกอบ 17 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

ในการฝึกอ่านออกเสียงและคัดลายมือประโยค ผู้เขียนได้นำเสนอประโยคที่ประกอบด้วยคำศัพท์ที่มีอักษรกลางประสมกับสระ เน้นให้ฝึกอ่านออกเสียงอักษรกลางประสมกับสระในระดับประโยค ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับประโยคในภาษาไทย โดยไม่เน้นความหมายดังเช่น

บิดาดูอา

บิดาจะตีกา

อาจะดูอีกา

อาจะตาไปดูปู

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 17)

จากการวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องพยัญชนะอักษรกลางในตำราเรียน พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนออักษรกลางควบคู่กับการนำเสนอสระ และได้ฝึกการอ่านออกเสียงอักษรกลางประสมกับสระตามลำดับการนำเสนอสระแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่สระเดี่ยว สระประสม และสระพิเศษหรือสระเกิน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สระทั้งหมดควบคู่กับอักษรกลาง 9 ตัวไปก่อน แล้วค่อยเรียนรู้เรื่องวรรณยุกต์ อักษรสูงและอักษรต่ำที่หลัง เพื่อปูพื้นฐานให้แก่การออกเสียงการประสมอักษรกลางที่มีรูปวรรณยุกต์ และการเรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวกับอักษรสูง และอักษรต่ำในบทต่อไป

1.2.2 อักษรสูง

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาอักษรสูงไว้ในบทที่ 5 หลังจากการนำเสนอสระแต่ละกลุ่มอักษรกลาง และวรรณยุกต์แล้ว ผู้เขียนได้กล่าวว่า อักษรสูงมีหน่วยเสียง 7 หน่วยเสียง รูปพยัญชนะ 11 ตัว ได้แก่ ข ฃ [kh] ฉ ฌ [ch] ถ ฐ [th] ผ [ph] ฝ [f] ศ ษ ส [s] ห [h] เวลาออกเสียงอักษรสูง เสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงจัตวา ตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์คือ 215 เช่น อักษร ข อ่านว่า [khuo:²¹⁵] และในอักษรภาษาไทยปัจจุบันได้ยกเลิกใช้ ข-ชวด ไปแล้ว การนำเสนออักษรสูงตามลำดับการนำเสนอดังนี้

ข ฃ [kh]

ฉ ฌ [ch]

ถ ฐ [th]

ผ [ph]

ฝ [f]

ศ ษ ส [s]

ห [h]

การนำเสนออักษรสูง ผู้เขียนได้นำเสนอไปตามลำดับ ในการนำเสนอวิธีการออกเสียงพยัญชนะอักษรสูง ผู้เขียนใช้ภาษาจีนในการอธิบายเช่นเดียวกันกับการนำเสนออักษรกลาง ได้นำความรู้สัทศาสตร์และสัทอักษรสากลช่วยในการอธิบาย นอกจากนี้ ยังได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยกับหน่วยเสียงในภาษาจีนกลาง กรณีที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน จะนำเสนอเสียงที่คล้ายโดยอักษรจีนกลางและสัทอักษร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงอักษรสูงได้ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ ดังตัวอย่างการนำเสนอพยัญชนะ ข [kh] ต่อไปนี้

ข [kʰ] 舌根，送气，清塞音。发音时，舌根抵住软腭，软腭后部上升，堵塞鼻腔通路，声带不振动，较强的气流冲破阻碍，爆发成声。与普通话“卡[kʰa]”中的辅音[kʰ]发音类似。

ภาพประกอบ 18 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

36

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

ข [kh] ใช้โคนลิ้น มีลม เป็นเสียงระเบิด ไม่ก้อง เวลาออกเสียง โคนลิ้นแตะเพดานอ่อน เพดานอ่อนส่วนหลังยกขึ้น กักลมไม่ให้ผ่านออกทางจมูก เส้นเสียงไม่สั่น ปล่อยลมพุ่งออกมาอย่างแรง คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [kh] ในคำว่า “卡 [kha]” ในภาษาจีนกลาง

ส่วนหน่วยเสียงใดที่ไม่มีปรากฏในภาษาจีน ในทำยคำอธิบายวิธีการออกเสียง ผู้เขียนจะระบุไว้ด้วยว่า เสียงนี้ไม่มีปรากฏในภาษาจีน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่เกิดความสับสนกับภาษาแม่ จากเนื้อหาการนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรสูงที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ พบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะกลุ่มอักษรสูงในภาษาไทยที่มีเสียงคล้ายกันภาษาจีนมีทั้งหมด 5 หน่วยเสียง ได้แก่ เสียง ข [kh] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [kh] ในคำว่า “卡 [kha]” ในภาษาจีนกลาง เสียง ถ ฐ [th] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [th] ในคำว่า “他 [th]” ในภาษาจีนกลาง เสียง ผ [ph] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [ph] ในคำว่า “爬 [pha]” ในภาษาจีนกลาง เสียง ฝ [f] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [f] ในคำว่า “发 [fa]” ในภาษาจีนกลาง และเสียง ศ ษ

ส [s] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [s] ในคำว่า “撒 [sa]” ในภาษาจีนกลาง ส่วนหน่วยเสียง ฌ [ch] ห [h] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

หลังจากการนำเสนอวิธีการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะอักษรสูง ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการผันเสียงอักษรสูง โดยอธิบายด้วยภาษาจีนว่า อักษรสูงกับสระเสียงยาว (รวมทั้งสระเกิน) ผันได้ 3 เสียง ได้แก่ เสียงจัตวา เสียงเอก และเสียงโท อักษรสูงกับสระเสียงสั้น ผันได้เสียงเดียว คือเสียงเอก เช่น 奢 และ 奢 คุ ลีลา สะเดาะ เสาะ เหาะ เป็นต้น

ต่อจากนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกให้อ่านออกเสียงพยางค์ที่มีอักษรสูงประสมกับสระเสียงยาว หรือสระเกิน พร้อมนำวรรณยุกต์เข้ามา เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องวรรณยุกต์ไปแล้วในบทที่ 4 ก่อนที่จะนำเสนออักษรสูง ดังนี้

第五调	第二调	第三调
ชา [kʰa:²¹⁵]	ชา [kʰa:²¹]	ชา [kʰa:⁵¹]
ฉี [tʰi:²¹⁵]	ฉี [tʰi:²¹]	ฉี [tʰi:⁵¹]
ถื่อ [tʰu:²¹⁵]	ถื่อ [tʰu:²¹]	ถื่อ [tʰu:⁵¹]
ฝู [pʰu:²¹⁵]	ฝู [pʰu:²¹]	ฝู [pʰu:⁵¹]
เฟ [fe:²¹⁵]	เฟ [fe:²¹]	เฟ [fe:⁵¹]
แส [se:²¹⁵]	แส [se:²¹]	แส [se:⁵¹]
โฮ [ho:²¹⁵]	โฮ [ho:²¹]	โฮ [ho:⁵¹]
ถำ [tʰam²¹⁵]	ถำ [tʰam²¹]	ถำ [tʰam⁵¹]
เส้า [sau²¹⁵]	เส้า [sau²¹]	เส้า [sau⁵¹]

ภาพประกอบ 19 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

จากตัวอย่างข้างบน จะเห็นว่า ในบรรทัดแรกของตาราง ผู้เขียนได้นำเสนอเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ด้วยภาษาจีนกลาง จากซ้ายไปขวาตามลำดับ หมายถึง เสียงจัตวา เสียงเอก เสียงโท เป็นการชี้แนะให้ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้องตามวิธีการผันเสียงอักษรสูง นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำสัทอักษรมาประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนซึ่งยังไม่มีประสบการณ์ในการอ่านออกเสียงพยางค์ที่ประสมด้วยอักษรสูง สระ และวรรณยุกต์สามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องและแม่นยำ

ในการนำเสนอวิธีการเขียนอักษรสูง เช่นเดียวกับการนำเสนออักษรกลางและสระ ให้เขียนตามลูกศรกำกับไปตามเส้นตัวอักษร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลำดับการเขียนอักษรสูงแต่ละตัว และสามารถเขียนอักษรสูงแต่ละตัวได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ดังนี้

ภาพประกอบ 20 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

38

หลังจากการนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรสูง การผันเสียงอักษรสูง และวิธีการเขียนอักษรสูง ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างเช่น ทักษะการเขียน ทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการฟัง และให้ฝึกใช้พจนานุกรมเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยการให้ฝึกคัดลายมือตัวอักษรสูง คำศัพท์ และประโยคที่มีอักษรสูง ให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงที่แยกได้ยากและเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน ให้อ่านออกเสียงคำศัพท์และประโยคที่มีอักษรสูง ประสมกับสระ และวรรณยุกต์ อีกทั้งได้นำเสนอคำหลายพยางค์ที่มีอักษรสูงให้ผู้เรียนฝึกใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำศัพท์ด้วย

ในการฝึกออกเสียงเทียบเสียงที่แยกยาก ผู้เขียนไม่ได้เน้นให้เทียบหน่วยเสียงที่เป็นอักษรสูง เนื่องจากว่าผู้เรียนชาวจีนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะอักษรสูง แต่ได้นำสระ ู [u:] โ [o:] -อ [ɔ:] มาประสมกับอักษรสูงที่เรียนมาในบทนี้ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงเพื่อเป็นการฝึกออกเสียง ู [u:] โ [o:] -อ [ɔ:] ซึ่งเป็นเสียงสระที่คล้ายคลึงกัน และอาจเป็นปัญหาให้แก่ผู้เรียนชาวจีน พร้อมกับการฝึกอ่านออกเสียงอักษรสูง ดังนี้

分辨元音 -[u:]、-[o:] 和 -[ɔ:]

บู — โบู — ขอ หู — โฮ — หอ
ดู — โดู — ดอ ผู — โผ — ผอ

ภาพประกอบ 21 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

39

ในการนำคำศัพท์พยางค์เดี่ยวที่มีอักษรสูงประสมกับสระที่มีรูปวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียนคำศัพท์ ผู้เขียนได้นำสัทอักษรและความหมายภาษาจีนมาประกอบไว้เพื่อช่วยในการออกเสียงและเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ ดังตัวอย่างต่อไป

ขา [kʰa:215] 脚	ขอ [kʰɔ:215] 请求
ข้อ [kʰɔ:51] 环节; 条款	ขี่ [kʰi:21] 骑
จี้ [kʰi:51] 粪便	ขู่ [kʰu:21] 恐吓
ไข่ [kʰai21] 蛋	ไข้ [kʰai51] 疾病, 发烧
ฉ้อ [tʰɔ:51] 舞弊	ถ้า [tʰa:51] 如果
ถี่ [tʰi:21] 稠密	ถือ [tʰu:215] 拿、持
ถู [tʰu:215] 擦、搓	เถา [tʰau215] 蔓、藤
เถ้า [tʰau51] 灰、灰烬	ไถ [tʰai215] 犁

ภาพประกอบ 22 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

39

ในการที่นำคำศัพท์หลายพยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียนคำศัพท์ ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ ดังนี้

ขาไก่	ขาเข้า	เข้าเก่า	ไขข้อ
ไขสือ	ไขไก่	ไขใจ	ถือตัว
ถือตัว	ถือใจ	ถือแก่	ถือคำ
ไถนา	ไถตัว	ไถโบ	ไถปุไค้
ผีเสื้อ	ผู้ใด	ผู้ตี	เผื่อแผ่
ไฟป่า	เข้าเผ่า	เผ่าไข	ไฟใจ
ตะใจ	ตะคือ	ตะเคาะ	สาขา

ภาพประกอบ 23 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

39

สังเกตได้ว่า ในการนำเสนอคำหลายพยางค์ ผู้เขียนไม่ได้นำสัทอักษรและความหมาย ภาษาจีนมาประกอบ อาจเพราะว่า ผู้เรียนได้ผ่านการฝึกอ่านออกเสียงคำหนึ่งพยางค์โดยมีสัทอักษรช่วย มีประสบการณ์ในการอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรสูงประสมสระที่มีวรรณยุกต์แล้ว จึงให้ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์โดยไม่มีสัทอักษรช่วย ซึ่งเป็นการฝึกการออกเสียงที่ยากขึ้น ผู้เขียนยังได้ให้ผู้เรียนฝึกใช้พจนานุกรมเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้พจนานุกรมค้นคว้าคำศัพท์ภาษาไทย ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และเป็นการปูพื้นฐานในการศึกษาภาษาไทยด้วยตัวเองต่อไป คำศัพท์ที่นำเสนอเน้นคำศัพท์ที่มีอักษรสูงประสมกับสระ เน้นการฝึกการอ่านและการเขียนอักษรสูง

สุดท้าย เป็นการนำเสนอแบบฝึกหัดให้ฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียนประโยคสั้น ๆ โดยเน้นการฝึกการอ่านและการเขียนอักษรสูงในประโยค และให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับประโยคในภาษาไทย โดยไม่เน้นความหมาย ดังนี้

บุขอให้อาเอาเสือไปปู
 เสือตัวโตโตสืออะไร
 ผีเสื้อสีใสใสกะเสือสีดำดำ
 ตาอาขามาภูเขา อาอาขาสาไห
 ถ้าอาผ่าผี ตาจะไปผ่าไข

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 41)

การนำเสนออักษรสูงก่อนอักษรต่ำ อาจเพราะว่าการผันเสียงอักษรสูง รูปวรรณยุกต์ และเสียงวรรณยุกต์ตรงกัน แต่การผันเสียงอักษรต่ำ รูปวรรณยุกต์และเสียงวรรณยุกต์บางที่ไม่ตรงกัน นอกจากนี้ สำหรับผู้เรียนชาวจีน การออกเสียงหน่วยเสียงอักษรสูงจะง่ายกว่า เพราะใช้อักษรสูงส่วนใหญ่มีเสียงที่คล้ายกันในภาษาจีนกลาง จึงไม่ค่อยมีปัญหา อีกทั้งจำนวนของอักษรสูงน้อยกว่าอักษรต่ำ ง่ายต่อการจดจำด้วย

นอกจากนี้ ยังสังเกตได้ว่า ในการนำเสนอวิธีการผันเสียงอักษรสูง ผู้เขียนได้กล่าวว่า อักษรสูงเมื่อผันกับสระเสียงสั้น ผันได้เสียงเดียว คือเสียงเอก ซึ่งแตกต่างไปกับหนังสือหลักภาษาไทยทั่วไปที่ได้กล่าวว่า อักษรสูงผันกับสระเสียงสั้นผันได้ 2 เสียง คือ เสียงเอก และเมื่อมีเครื่องหมายวรรณยุกต์เสียงโท จะผันได้เสียงโท แต่การนำเสนอวิธีการผันอักษรสูงกับสระเสียงสั้นแบบนี้สอดคล้องกับตำราเรียนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่มีความนิยมในประเทศจีนอีกชุดหนึ่ง ดังนี้

高辅音与长元音拼合的音节有二、三和五三个声调。如：

ชา	ชา	ชา
จิ	จี	จี้

高辅音与短元音拼合的音节发第二声调。如：

ชะ	ชู	เชะ

ภาพประกอบ 24 ตัวอย่างเนื้อหาวิธีการผันเสียงอักษรสูง

ที่มา: Pan Deding. (2010). หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. หน้า 40

เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการผันเสียงอักษรสูงในหนังสือเรียนภาษาไทยที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยปักกิ่ง เล่มนี้ก็ได้นำเสนอเหมือนกันว่า การผันอักษรสูงกับสระเสียงสั้น ผันได้เป็นเสียงเอก เช่น ชะ ชู เชะ ไม่ได้นำเสนอกรณีที่มีวรรณยุกต์เสียงโท อาจจะเพราะว่า ในภาษาไทย คำที่มีอักษรสูงประสมกับสระเสียงสั้นที่มีรูปวรรณยุกต์พบได้น้อย เพื่อไม่ให้ผู้เรียนชาวจีนที่อยู่ในช่วงเริ่มเรียนภาษาไทยเกิดความสับสน จึงไม่ได้นำเสนอการผันอักษรสูงกับสระเสียงสั้นในกรณีที่มีรูปวรรณยุกต์ อาจอยากให้ผู้เรียนสังเกตเอง ในเมื่อมีความรู้และความสามารถทางภาษาไทยเพิ่มขึ้น

1.2.3 อักษรต่ำ

ในตำราเรียนเล่มนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาอักษรต่ำไว้ในบทที่ 6 ผู้เขียนได้กล่าวว่า อักษรต่ำมีหน่วยเสียง 14 หน่วยเสียง รูปพยัญชนะ 24 ตัว และได้นำเสนอตามลำดับการนำเสนอ ดังนี้

ค ค ฆ [kh]

ง [ŋ]

ช ฌ [ch]

ซ [s]

ย ญ [j]

ท ฑ ฒ [th]

น ฌ [n]

พ ภ [ph]

ฟ [f]

ม [m]

ร [r]

ล ฬ [l]

ว [w]

ฮ [h]

การนำเสนอตามลำดับการเสนอข้างต้นเป็นการสอนตามหน่วยเสียงเช่นเดียวกับการสอนอักษรกลุ่มอื่น ๆ ผู้เขียนได้กล่าวว่า เวลาออกเสียงอักษรต่ำ ออกเสียงเป็นเสียงสามัญ ตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์คือ 33 เช่น อักษร ค อ่านว่า [khɔː³³] และในอักษรภาษาไทยปัจจุบัน ได้ยกเลิกใช้ ศ-คน ไปแล้ว

ในการนำเสนอวิธีการออกเสียงพยัญชนะอักษรต่ำ ผู้เขียนนำเสนอเนื้อหาด้วยภาษาจีนกลาง และนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรสากลช่วยในการอธิบาย ดังตัวอย่างการนำเสนอพยัญชนะ ค ฆ [kh] และการนำเสนอพยัญชนะ ล ฬ [l] ต่อไปนี้

ก ฆ [kʰ] 舌根，送气，清塞音。发音要领与高辅音 ก 相同，只是低辅音字母发音时声调为第一调。

ภาพประกอบ 25 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

42

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

ค ฆ [kh] โคนลิ้น มีลม เป็นเสียงระเบิด ไม่ก้อง วิธีการออกเสียงเหมือนกับการออกเสียงอักษรสูง ข เพียงแต่เวลาออกเสียงอักษรต่ำ เสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงสามัญ

ด พ [l] 舌尖，边音。发音时，舌尖与上齿龈接触，但舌头的两边仍留有空隙，同时软腭上升，阻塞鼻腔的通路，气流振动声带，从舌头两边通过。与普通话“拉[la]”中的辅音[l]发音类似。

ภาพประกอบ 26 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

43

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

ด พ [l] ปลายลิ้น เป็นเสียงข้างลิ้น เวลาออกเสียง ปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือกข้างบน สองข้างลิ้นยังมีช่องว่างเหลือ ขณะเดียวกัน เพดานอ่อนยกขึ้น ปิดช่องทางจมูก เวลาออกเสียง เส้นเสียงสั่น ปล่อยลมผ่านออกมาทางข้างลิ้น คล้ายกับเสียงพยัญชนะ [l] ในคำว่า “拉 [la]” ในภาษาจีนกลาง

การนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรต่ำคู่และการนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรต่ำเดี่ยวไม่เหมือนกัน ลักษณะการนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรคู่ดังตัวอย่างการนำเสนอ ค ฆ [kh] ข้างต้น ผู้เขียนจะให้เรียนรู้วิธีการออกเสียงโดยเทียบกับอักษรสูงที่เป็นเสียงคู่กับอักษรต่ำนั้น ให้รู้ว่า คู่เสียงนั้น มีวิธีการออกเสียงเหมือนกัน ต่างกันตรงที่พื้นเสียงเท่านั้น ถึงแม้ว่า ผู้เขียนยังไม่ได้นำความรู้ อักษรคู่ อักษรเดี่ยวมาให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเป็นทางการ แต่ก็ได้ปูพื้นฐานไว้ให้ผู้เรียน

สังเกตว่า การอ่านหน่วยเสียงใด มีทั้งอักษรต่ำ และอักษรสูง การออกเสียงแตกต่างกันแค่ตรงที่วรรณยุกต์เท่านั้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอเรื่องอักษรคู่ และอักษรเดี่ยวในบทข้างหลัง ในการนำเสนออักษรคู่ ผู้เขียนไม่ได้นำมาเปรียบเทียบกับหน่วยเสียงในภาษาจีนอีก เพื่อไม่ให้ซ้ำกับเนื้อหาที่นำเสนอไว้ในอักษรสูง ซึ่งเป็นหน่วยเสียงเดียวกันกับอักษรต่ำคู่ ส่วนการนำเสนออักษรเดี่ยวแต่ละหน่วยเสียง มีวิธีการนำเสนอเหมือนกับการนำเสนออักษรสูง และอักษรกลาง ดังตัวอย่างการนำเสนอ ล พ [l] ข้างต้น ผู้เขียนได้อธิบายความรู้ทางสัทศาสตร์ ทำให้ผู้เรียนรู้วิธีการออกเสียงและฐานกรณ์ที่ใช้ในการออกเสียงของแต่ละเสียง ยังได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยกับหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลาง กรณีสี่ที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน จะนำเสนอเสียงที่คล้ายโดยอักษรจีนกลางและสัทอักษร กรณีสี่ที่หน่วยเสียงนั้นไม่มีปรากฏในภาษาจีน ผู้เขียนจะอธิบายเพิ่มเติมว่า เสียงนี้ไม่มีในภาษาจีนกลาง

จากเนื้อหาการนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรต่ำ พบว่า ในหน่วยเสียงที่เป็นอักษรต่ำเดี่ยวต่าง ๆ มีหน่วยเสียงที่มีเสียงคล้ายกันในภาษาจีนทั้งหมด 3 หน่วยเสียง ได้แก่ เสียง น ณ [n] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [n] ในคำว่า “拿 [na]” ในภาษาจีนกลาง เสียง ม [m] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [m] ในคำว่า “妈 [ma]” ในภาษาจีนกลาง และเสียง ล พ [l] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [l] ในคำว่า “拉 [la]” ในภาษาจีนกลาง ส่วนหน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาจีน ได้แก่ ง [ŋ] ย ญ [j] ร [r] และ ว [w]

หลังการนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรต่ำ ผู้เขียนได้นำเสนอความรู้วิธีการผันเสียงอักษรต่ำ โดยนำเสนอด้วยภาษาจีนว่า อักษรต่ำกับสระเสียงยาว (รวมทั้งสระเกิน) ผันได้ 3 เสียง ได้แก่ เสียงสามัญ เสียงโท และเสียงตรี อักษรต่ำกับสระเสียงสั้น ผันได้เสียงเดียว คือเสียงตรี เช่น คะ เคาะ เคียะ เจาะ เซาะ ทะ ทะลุ ถูะ นะ นิติ นิธิ พุ มะลิ มิติ ระบุ เป็นต้น สังเกตได้ว่า ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอกรณีที่อักษรต่ำผันกับสระเสียงสั้นที่มีรูปวรรณยุกต์ อาจเพราะว่า คำศัพท์ที่ประสมด้วยอักษรต่ำ สระเสียงสั้น และวรรณยุกต์ในภาษาไทยพบได้น้อย

ต่อจากการนำเสนอวิธีการผันอักษรต่ำ ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกให้อ่านออกเสียงพยางค์ที่มีอักษรต่ำประสมสระเสียงยาวหรือสระเกิน และวรรณยุกต์ และได้นำสัทอักษรมาประกอบช่วยในการฝึกออกเสียง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการอ่านออกเสียงพยางค์ที่ประสมด้วยอักษรต่ำสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องแม่นยำ ดังนี้

第一调	第三调	第四调
จ๋า [jam ³³]	จ๋า [jam ⁵¹]	จ๋า [jam ⁴⁵]
เรา [rau ³³]	เรา [rau ⁵¹]	เรา [rau ⁴⁵]
โล [lo: ³³]	โล [lo: ⁵¹]	โล [lo: ⁴⁵]
ไว [wai ³³]	ไว [wai ⁵¹]	ไว [wai ⁴⁵]
ฮอ [ho: ³³]	ฮอ [ho: ⁵¹]	ฮอ [ho: ⁴⁵]

ภาพประกอบ 27 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

45

จากตัวอย่างข้างต้น เห็นได้ว่า ในบรรทัดแรกของตาราง จากซ้ายไปขวาตามลำดับ คือ เสียงสามัญ เสียงโท เสียงตรี เพื่อเป็นการชี้แนะให้ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้องตามวิธีการผันเสียงอักษรต่ำ

ในการนำเสนอวิธีการเขียนอักษรต่ำ ใช้วิธีการฝึกไปตามลูกศร เช่นเดียวกับการนำเสนออักษรตัวอื่น ๆ ให้เขียนตามลูกศรกำกับวิธีลากเส้นอักษร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลำดับการเขียนอักษรต่ำแต่ละตัว และสามารถเขียนอักษรต่ำแต่ละตัวได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ดังนี้

ก ข ง จ ฉ
ค ฅ ง จ ฉ

ภาพประกอบ 28 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

45

ในท้ายบท ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างเช่น ทักษะการเขียน ทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการฟัง และให้ฝึกใช้พจนานุกรมเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ คำศัพท์ มีการให้ฝึกคัดลายมือตัวอักษรต่ำ คำศัพท์ และประโยคที่มีอักษรต่ำ ให้ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงที่แยกได้ยากและเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน ให้อ่านออกเสียงคำศัพท์ และประโยคที่มีอักษรต่ำประสมกับสระ อีกทั้งได้นำเสนอคำหลายพยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกใช้พจนานุกรมหาความหมายของคำศัพท์ด้วย

ในการฝึกออกเสียงเทียบเสียงที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน ผู้เขียนได้ให้อ่านออกเสียงเทียบเสียงอักษรต่ำ น [n] ล [l] และ ร [r] ดังนี้

分辨低辅音 ㄋ[n]、ㄌ[l] 和 ㄹ[r]	
นา—ลา—รา	นี่—ลี—รี
นี—ลี—รี	เนา—เลา—เรอ
เนา—เลา—เรอ	แน—แล—แร
นำ—ล้า—ร่า	โน—โล—โร

ภาพประกอบ 29 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

นอกจากให้เทียบเสียง น [n] ล [l] และ ร [r] ผู้เขียนยังได้นำคู่เทียบเสียงอักษรต่ำ ㄱ [g] และอักษรกลาง ㅁ [m] มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และได้้นำพยางค์ที่ประสมด้วยอักษรต่ำ และสระมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงเสียงวรรณยุกต์สามัญ และเสียงวรรณยุกต์ตรี เนื่องจากในช่วงต้นของการเรียนภาษาไทย ผู้เรียนชาวจีนมักจะออกเสียงวรรณยุกต์ตรีไม่ค่อยได้ ดังนี้

กา — ก้า	ชู — ชู้	จื่อ — จื้อ
งา — ง้า	รู้ — รู้	ลา — ล้า
เทา — เท้า	พิ — พี	นา — น้ำ

ภาพประกอบ 30 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

47

ในการนำคำศัพท์พยางค์เดียวที่มีอักษรต่ำประสมกับสระมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียนคำศัพท์ ผู้เขียนได้นำสัทอักษรและความหมายภาษาจีนมาประกอบไว้เพื่อช่วยในการออกเสียงและเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ ดังตัวอย่างต่อไป

ค่า [kʰaː˥˥] 价值, 费用	ก้า [kʰaː˥˥] 销售、买卖
คำ [kʰam˥˥] 词: 黄金	ก้า [kʰam˥˥] 夜晚
คือ [kʰuː˥˥] 是、就是	กู [kʰuː˥˥] 沟、渠
คู่ [kʰuː˥˥] 偶数、双数	เก้า [kʰau˥˥] 轮廓
เคาะ [kʰɔ˥˥] 敲、打	แค่ [kʰeː˥˥] 仅此、仅仅
ฆ่า [kʰaː˥˥] 宰、杀	งา [ŋaː˥˥] 芝麻; 象牙

ภาพประกอบ 31 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

47

และคัดเขียน ผู้เขียนไม่ได้นำสัทอักษรและความหมายภาษาจีนมาประกอบ เนื่องจากผู้เรียนได้ผ่านการฝึกอ่านออกเสียงคำหนึ่งพยางค์โดยมีสัทอักษรช่วย มีประสบการณ์ในการอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรต่ำประสมสระที่มีรูปวรรณยุกต์มาแล้ว จึงให้ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์โดยไม่มีสัทอักษรช่วย ซึ่งเป็นการฝึกการอ่านออกเสียงที่ยากขึ้น ผู้เขียนยังได้ให้ผู้เรียนฝึกใช้พจนานุกรมเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการใช้พจนานุกรมค้นคว้าคำศัพท์ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คำศัพท์ที่นำเสนอมาเน้นการฝึกการอ่านออกเสียงและการเขียนอักษรต่ำ ดังนี้

แนะนำ	ในใจ	พอใจ	พอดี
พอได้	พ้อคำ	พ้อเผ่า	พ้อคา
พะโล้	พิธี	เพื่อเจอ	แพ้ย่า
ไพเราะ	ภาษา	ภานี	ภูเขา
ภูเขาไฟ	ฟ้าผ่า	เอื้อเพื่อ	ไฟป่า
ไฟฟ้า	มะเขือ	มะละกอ	มะลิ
มาขา	มีค่า	มีชื่อ	มูเซอ
เมาเรือ	เมื่อกี้	เมื่อเช้า	เมื่อไร

ภาพประกอบ 32 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

47

ผู้เขียนยังได้นำเสนอประโยคด้วยคำศัพท์ง่าย ๆ ให้ฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียน เน้นการฝึกการอ่านและการเขียนอักษรตัวในประโยค และให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับประโยคในภาษาไทย โดยไม่เน้นความหมายของประโยค ดังนี้

เวลาเข้าเข้า มาให้ไวไว
 พี่พาผมไปเล่นที่หน้าน้ำ
 แม่และพ่อพาตาไปหาป่าที่ไร่เงาะ
 ถ้าเมาเรือให้หายาแก้เมามาไว้ในเรือ
 แต่ละปีพี่จะซื้อม้ามาสี่ห้าตัว
 น้ำและไฟฟ้ามีราคาใช้ให้รู้ค่า
 รู้อะไรไม่รู้รู้วิชา

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 52)

การนำเสนออักษร 3 หมู่ ผู้เขียนได้นำเสนอจำนวนหน่วยเสียง จำนวนตัวอักษร วิธีการออกเสียง การประสมอักษร และวิธีการเขียนตัวอักษร โดยใช้ภาษาจีนในการอธิบาย ในการนำเสนอวิธีการออกเสียง ผู้เขียนได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์ และสัทอักษรมาอธิบายวิธีการออกเสียงแต่ละหน่วยเสียง เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถออกเสียงแต่ละหน่วยเสียงได้ถูกต้องแม่นยำตามหลักสัทศาสตร์ การนำเสนอการเขียนเหมือนกับการนำเสนอการเขียนตัวสระ ใช้วิธีการนำเสนอให้ฝึกคัดลำดับอักษรไทย ให้เขียนตามลูกศรกำกับวิธีลากเส้นอักษร เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีน

ได้เรียนรู้ลำดับการเขียนอักษรพยัญชนะแต่ละตัว และสามารถเขียนอักษรแต่ละตัวได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ในการฝึกทักษะการเขียน มีการให้คัดเขียนอักษร คำหนึ่งพยางค์ คำหลายพยางค์ และประโยค และได้ฝึกทักษะการฟัง และการอ่านออกเสียงเทียบเสียงที่แยกยากหรือเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน และให้อ่านออกเสียงคำศัพท์ และประโยคตามลำดับการเรียนรู้

ตำราเรียนเล่มนี้ได้นำเสนอเสียงพยัญชนะทั้งหมด 21 หน่วยเสียง ตัวอักษร 44 ตัว รวมทั้งอักษรที่ได้ยกเลิกใช้ในปัจจุบัน 2 ตัว ได้แก่ ข และ ศ การนำเสนอหน่วยเสียงแต่ละเสียงได้ใช้สัญลักษณ์สากล ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาพยัญชนะไทย และการนำสัญลักษณ์แทนเสียงพยัญชนะไทยใน “ระบบเสียงภาษาไทย” ของกาญจนา นาคสกุล ในการสอนการออกเสียงพยัญชนะ ผู้เขียนยังได้อธิบายความแตกต่างและความเหมือนระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยและภาษาจีนกลางโดยอาศัยความรู้ทางสัญลักษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยกับภาษาจีนในงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัญลักษณ์และปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาชาวจีน” ของ Lu Sheng (2553: 106) ที่ว่า หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยหน่วยที่คล้ายกับภาษาจีน มีดังนี้

ตาราง 4 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยหน่วยที่คล้ายกับภาษาจีน

ภาษาไทย	สัญลักษณ์	ภาษาจีน
ก	[k]	哥 [kə]
ต ฏ	[t]	大 [ta]
ป	[p]	巴 [pa]
ข ค ฃ	[kh]	卡 [kha]
ถ ฐ ท ฑ ฒ ฑ	[th]	他 [tha]
ผ พ ภ	[ph]	爬 [pha]
ฝ ฟ	[f]	发 [fa]
ส ศ ษ ซ	[s]	撒 [sa]
น ณ	[n]	拿 [na]
ล ฬ	[l]	拉 [la]

1.3 วรรณยุกต์

ผู้เขียนได้นำเสนอความรู้เรื่องวรรณยุกต์ในบทที่ 4 นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเสียงวรรณยุกต์ รูปวรรณยุกต์ และได้นำความรู้สัทอักษรมาอธิบายการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย วิธีการผันเสียงวรรณยุกต์กับอักษรกลาง ได้ฝึกการอ่านออกเสียงพยางค์ที่มีอักษรกลางประสมกับสระและรูปวรรณยุกต์ นอกจากนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง และการคัดลายมือเป็นคำหนึ่งพยางค์ คำหลายพยางค์ และประโยคตามลำดับ และให้ฝึกการใช้พจนานุกรมค้นคว้าความหมายของคำหลายพยางค์ด้วย การนำเสนอใช้ภาษาจีนในการอธิบาย

ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้กล่าวว่า เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยมี 5 เสียง มีรูปวรรณยุกต์ 4 รูป และได้นำเสนอการออกเสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง และการเขียนรูปวรรณยุกต์ 4 รูปตามลักษณะตำราภาษาไทยทั่วไป ดังนี้

第一调 第二调 第三调 第四调 第五调
กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 32)

การนำเสนอเสียงวรรณยุกต์ในตัวอย่างใช้ภาษาจีน จากซ้ายไปขวา หมายถึง เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา การนำเสนอตัวอย่างดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถทำความเข้าใจกับเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในเบื้องต้นว่า รูปวรรณยุกต์แต่ละเสียงเป็นอย่างไร การนำรูปวรรณยุกต์มาใช้ควรอยู่ในตำแหน่งที่ใด แล้วจึงนำเสนอคำเรียกตามรูปวรรณยุกต์ 5 รูป ดังนี้

เสียงสามัญไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์ ตัวเลขแทนเสียงคือ 33

เสียงเอกมีเครื่องหมายวรรณยุกต์คือ “ˊ” (ไม้เอก) ตัวเลขแทนเสียงคือ 21

เสียงโทมีเครื่องหมายวรรณยุกต์คือ “ˋ” (ไม้โท) ตัวเลขแทนเสียงคือ 51

เสียงตรีมีเครื่องหมายวรรณยุกต์คือ “ˇ” (ไม้ตรี) ตัวเลขแทนเสียงคือ 45

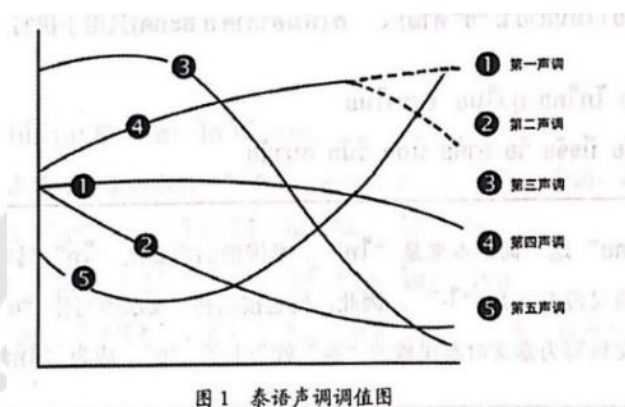
เสียงจัตวามีเครื่องหมายวรรณยุกต์คือ “ˋˊ” (ไม้จัตวา) ตัวเลขแทนเสียงคือ 215

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 32)

ผู้เขียนได้นำเสนอคำเรียกแทนรูปวรรณยุกต์ด้วยทั้งภาษาจีนและภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนรู้จักคำเรียกรูปวรรณยุกต์ และได้นำสัทอักษรแทนเสียงวรรณยุกต์มาใช้ในการอธิบายระดับเสียงสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแต่ละเสียง โดยนำแนวคิดจากการใช้

ตัวเลขแทนเสียงสอนวรรณยุกต์ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนใน **หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1** ของ Pan Deding การนำสัทอักษรมาถ่ายเสียงวรรณยุกต์ จะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถเข้าใจระดับสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้องและชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำแผนภูมิแสดงระดับสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์แต่ละเสียงมาประกอบการอธิบาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเสียงวรรณยุกต์แต่ละเสียงได้ง่ายขึ้น ดังนี้

ภาพประกอบ 33 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง พญานาค ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1**. หน้า

32

ในแผนภูมิข้างต้น การเปลี่ยนระดับสูงต่ำของแต่ละเส้นหมายถึงการเปลี่ยนระดับสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์แต่ละเสียง เส้นเลขที่ 1 เป็นเสียงสามัญ เส้นเลขที่ 2 เป็นเสียงเอก เส้นเลขที่ 3 เป็นเสียงโท เส้นเลขที่ 4 เป็นเสียงตรี เส้นเลขที่ 5 เป็นเสียงจัตวา

เมื่อนำเสนอการออกเสียงวรรณยุกต์แล้ว ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์กับอักษรกลาง โดยอธิบายด้วยภาษาจีนกลางว่า อักษรกลางกับสระเสียงยาว (รวมทั้งสระเกิน) ผันได้ 5 เสียง อักษรกลางประสมกับสระเสียงสั้น (ยกเว้นสระเกิน) ออกเสียงเป็นเสียงเอก เช่น กะ จะ ตะ ปะ เป็นต้น พยางค์ที่ประสมด้วยอักษรกลางและสระเสียงสั้นมักจะไม่ใช่รูปวรรณยุกต์ ถ้ามีรูปวรรณยุกต์ ส่วนใหญ่จะเป็นคำเสริมน้ำเสียงหรือคำยืมจากภาษาต่างประเทศ เช่น ก๊ะ จ๊ะ จั๊ ไต่ะ เป็นต้น

ต่อจากนั้นผู้เขียนได้นำอักษรกลางและสระที่มีรูปวรรณยุกต์มาประสมกันให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และได้นำสัทอักษรมาประกอบแต่ละพยางค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียงได้ถูกต้องมากขึ้น ดังนี้

จา [ca: ³³]	จ่า [ca: ²¹]	จ๋า [ca: ⁵¹]	จ๊า [ca: ⁴⁵]	จ๋า [ca: ²¹⁵]
คิ [di: ³³]	คี่ [di: ²¹]	คื [di: ⁵¹]	คื [di: ⁴⁵]	คื [di: ²¹⁵]
ตุ [tu: ³³]	ตุ [tu: ²¹]	ตุ [tu: ⁵¹]	ตุ [tu: ⁴⁵]	ตุ [tu: ²¹⁵]
บือ [bu: ³³]	บือ [bu: ²¹]	บือ [bu: ⁵¹]	บือ [bu: ⁴⁵]	บือ [bu: ²¹⁵]
เป [pe: ³³]	เป [pe: ²¹]	เป [pe: ⁵¹]	เป [pe: ⁴⁵]	เป [pe: ²¹⁵]
แก [ke: ³³]	แก [ke: ²¹]	แก [ke: ⁵¹]	แก [ke: ⁴⁵]	แก [ke: ²¹⁵]

ภาพประกอบ 34 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง วรรณยุกต์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

ในท้ายบท ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกหัดพัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการเขียน และให้ฝึกการใช้พจนานุกรมค้นคว้าความหมายของคำศัพท์ มีการนำคำหนึ่งพยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและคัดลายมือ โดยเน้นฝึกการอ่านออกเสียงและเขียนคำศัพท์ที่ประสมด้วยอักษรกลาง สระ และวรรณยุกต์ ดังนี้

เต่า [tau ²¹] 龟	เต้า [tau ⁵¹] 豆
เตี้ย [ti: ⁵¹] 矮	แต่ [te: ²¹] 只、仅
โต้ [to: ⁵¹] 争辩	โต๊ะ [to: ⁴⁵] 桌子
ไต่ [tai ²¹] 爬、攀	ใต้ [tai ⁵¹] 南
บ่อ [bo: ²¹] 井、池塘	บ่า [ba: ²¹] 肩
บ้า [ba: ⁵¹] 疯狂、疯癫	บี้ [bi: ⁵¹] 碾碎
เบี้ย [be: ⁵¹] 歪、斜	เบือ [bo: ⁵¹] (伤口) 大、深
เบี้ย [bia: ⁵¹] 贝币 (泰国古代货币)	เบือ [bua: ²¹] 烦、厌烦
ใบ [bai ³³] 叶子	ใบ้ [bai ⁵¹] 哑巴

ภาพประกอบ 35 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง วรรณยุกต์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

35

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้นำสัทอักษรประกอบการฝึกอ่านออกเสียง และยังได้นำเสนอความหมายภาษาจีน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้คำศัพท์ให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ ยังเห็นได้ว่าคำที่มีพยัญชนะต้นเดียวกัน ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกอ่านออกเสียงซ้ำ ๆ อันจะทำให้ผู้เรียนแม่นยำในการออกเสียงมากขึ้น

ในการนำคำหลายพยางค์ที่ประสมด้วยอักษรกลาง สระและวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ฝึกคัดเขียน และใช้พจนานุกรมค้นคว้าความหมายของคำศัพท์ ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ดังนี้

แก้อี้	แก้ตัว	เจ้าป่า	เจ้าปู่
คืบัว	ดูเบา	ได้แก่	ต่อไป
ไต่เต้า	บ๊าบอ	เบ้าตา	ปอเปี๊ยะ

ภาพประกอบ 36 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง วรรณยุกต์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

35

ผู้เขียนยังได้นำประโยคที่ประสมด้วยอักษรกลาง สระและวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียน ดังนี้

ปู่ตาเอาตู้ เอาโต๊ะ เอาเก้าอี้เก่าเก่าไปจำ
 ปู่เอาปูไปป้อนกา
 ป้าไม่เอาเก้าอี้ตัวเก่าเก่า
 ไก่ป่าดำดำดูเต่าตัวเตี้ยเตี้ย

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 35)

ในการนำเสนอเนื้อหาวรรณยุกต์ ผู้เขียนไม่ได้อธิบายวิธีการเขียนเครื่องหมายวรรณยุกต์แต่ละตัวเหมือนการสอนการเขียนตัวสระและตัวพยัญชนะ อาจเพราะว่า การเขียนเครื่องหมายวรรณยุกต์ 4 ตัวมีลำดับการเขียนที่ไม่ซับซ้อนเหมือนการเขียนพยัญชนะและสระ จึงให้ฝึกการเขียนไว้พร้อมกับการฝึกคัดลายมือเขียนคำศัพท์และประโยคที่มีรูปวรรณยุกต์

1.4 คำเป็น คำตาย

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคำเป็นคำตายไว้ในบทที่ 7 ถึงบทที่ 10 จำนวน 4 บท ซึ่งได้นำเสนอคำเป็นในบทที่ 7 และบทที่ 8 ก่อน แล้วนำเสนอคำตายในบทที่ 9 และบทที่ 10 ตามลำดับ มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของคำเป็นคำตาย เสียงและรูปพยัญชนะตัวสะกด การลดและแปลงรูปสระในคำเป็นคำตาย วิธีการออกเสียงพยัญชนะตัวสะกด และวิธีการผันเสียงคำเป็นคำตาย

ผู้เขียนได้นำเสนอคำเป็นก่อนคำตาย เหมือนตำราภาษาไทย และส่วนใหญ่มีเสียงที่คล้ายกันในภาษาจีนกลาง ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของคำเป็น คำตาย การลดและแปลงรูปสระของคำเป็น คำตาย วิธีการออกเสียง การฝึกการอ่านออกเสียงคำเป็น คำตาย และวิธีการสะกดคำและผันเสียงคำเป็น คำตาย

ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคำเป็น คำตาย ผู้เขียนได้นำองค์ความรู้ใหม่ที่ปรับจากความรู้สัทอักษรจีน หรือเรียกกันว่า “PIN IN พินอิน” มาช่วยในการอธิบายคำเป็น คำตายในภาษาไทย ได้แก่ “声母 เ칭หมู่” และ “韵母 ยวี่นหมู่” ซึ่ง “声母 เ칭หมู่” หมายถึงพยัญชนะที่มีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าของพยางค์ “韵母 ยวี่นหมู่” หมายถึงส่วนประกอบหลังจาก “声母 เ칭หมู่”

ในการนำความรู้ในภาษาจีนมาปรับใช้ในการนำเสนอคำเป็นคำตายในภาษาไทย ผู้เขียนนำคำว่า “声母 เ칭หมู่” “韵母 ยวี่นหมู่” “促声韵 ชู่เซิงยวี่น” และ “舒声韵 ชูเซิงยวี่น”

มาช่วยในการอธิบาย ซึ่งผู้เรียนชาวจีนมีความรู้ของเรื่อง“声母 เ칭หมู่” และ “韵母 ยวี่นหมู่” จึงสามารถเข้าใจได้ง่ายว่า “声母 เ칭หมู่” ในภาษาไทย หมายถึง พยัญชนะที่มีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าของพยางค์ “韵母 ยวี่นหมู่” ในภาษาไทย หมายถึง ส่วนประกอบหลังจาก “声母 เ칭หมู่” จากนั้น ผู้เขียนจึงต่อยอดความรู้ด้วยองค์ความรู้ใหม่ว่า “韵母 ยวี่นหมู่” ในภาษาไทย สามารถแยกออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ “舒声韵 ชูเซิงยวี่น” และ “促声韵 ชู่เซิงยวี่น”

ผู้เขียนได้ใช้คำว่า “舒声韵 ชูเซิงยวี่น” อธิบายคำเป็นในภาษาไทย และใช้คำว่า “促声韵 ชู่เซิงยวี่น” อธิบายคำตายในภาษาไทย ซึ่งได้กล่าวว่า “舒声韵 ชูเซิงยวี่น” คือ คำเป็น หมายถึง 韵母 ยวี่นหมู่ ที่ลงท้ายด้วยเสียงสระหรือเสียงนาสิก “促声韵 ชู่เซิง ยวี่น” คือ คำตาย หมายถึง 韵母 ยวี่นหมู่ ที่ลงท้ายด้วยเสียงกัก [-p] [-t] [-k] นอกจากนี้ ยังรวมถึง พยางค์ที่ประสมด้วยพยัญชนะและสระเสียงสั้น (ยกเว้นสระเกิน)

การนำ “声母 เ칭หมู่” และ “韵母 ยวี่นหมู่” ซึ่งเป็นความรู้ที่ผู้เรียนชาวจีนรู้จักกันมาตั้งแต่เด็กมาปรับใช้ในการนำเสนอเรื่องคำเป็น คำตาย จะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจคำเป็น และคำตายในภาษาไทยได้ง่ายขึ้น

1.4.1 คำเป็น

ผู้เขียนได้นำเสนอคำเป็นไว้ในบทที่ 7 และบทที่ 8 ในบทที่ 7 ได้นำเสนอคำเป็นที่สะกดด้วย ม [-m] (แม่ กม) น [-n] (แม่ กน) ง [-ŋ] (แม่ กง) ว [-u] (แม่ เกอว) และย [-i] (แม่ เกย) และได้กล่าวว่า เสียงตัวสะกดบางเสียงสามารถแทนด้วยอักษรพยัญชนะตัวอื่น ดังนี้

ตาราง 5 แสดงการนำเสนอเนื้อหาตัวสะกดในคำเป็น

	อักษรพยัญชนะ
[-ŋ]	ง
[-n]	น ญ ณ ร ล ฬ
[-m]	ม
[-i]	ย
[-u]	ว

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 56

จากนั้น ได้นำเสนอความรู้การลดและแปลงรูปสระ สำหรับสระเดี่ยวและสระประสม ที่มีตัวสะกด ส่วนใหญ่ไม่ต้องแปลงรูป แต่มีสระบางตัวจะต้องแปลงรูป ผู้เขียนได้นำเสนอด้วย ตาราง ดังนี้

ตาราง 6 แสดงการนำเสนอเนื้อหาการลดและแปลงรูปสระ

สระ	เสียงพยัญชนะตัวสะกด	การลดและแปลงรูป	ตัวอย่างคำ
-ะ	-ม -น -ง -ย หรือ -ก -ด -ป	ั y	กั๊ง รัก
-เะ	-ม -น -ง -ว หรือ -ก -ด -ป	เั y	เต็ม เป็ด
-แะ	-ม -น -ง -ว หรือ -ก -ด -ป	แะ y	แข็ง แม็ก
-โะ	-ม -น -ง หรือ -ก -ด -ป	- y	คน มด
-เาะ	ม -น -ง หรือ -ก -ด -ป	ั๋ ย	ค็อค ช็อค
-เอะ	ม -น -ง หรือ -ก -ด -ป	เั y	เดิม เติบ
-เอ	-ย	เ-ย	เคย เลย
-ัว	-ม -น -ง -ว หรือ -ก -ด -ป	-ว y	ลั๊วน ขวบ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 56-57

ในตารางข้างต้น ผู้เขียนได้ใช้ตัว y แทนเสียงพยัญชนะตัวสะกด สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอตามตัวสระต่าง ๆ ที่มีการลดและการแปลงรูปแต่ละตัว ได้นำเสนอรูปแบบการลดและการแปลงรูปสระพร้อมให้ตัวอย่างคำศัพท์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจการลดรูป และการแปลงรูปสระที่เป็นเนื้อหาที่ซับซ้อนและยากได้ชัดเจนมากขึ้น

ในการฝึกออกเสียงคำเป็น ผู้เขียนได้นำเสียงสระเดี่ยว -ะ [a] -า [a:] ิ [i] ึ [i:] ึ [u] ึ [u:] ุ [u] ู [u:] ประสมกับเสียงพยัญชนะท้าย ม [-m] น [-n] ง [-ŋ] ว [-v] และย [-j] มาให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงก่อน ดังนี้

ตาราง 7 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำเป็น

เสียงพยัญชนะท้าย เสียงสระ	ง [-ŋ]	น [-n]	ม [-m]	ย [-i]	ว [-u]
ะ [a]	งั	นั	มั	ยั	วั
า [a:]	-าง	-าน	-าม	-าย	-าว
ิ [i]	งิ	นิ	มิ	-	วิ
ี [i:]	-ิง	-ิน	-ิม	-	-ิว
ู [u]	งู	นู	มุ	-	-
ุ [u:]	-ูง	-ุน	-ุม	-	-
ุ [u]	งุ	นุ	มุ	ยุ	-
ู [u:]	-ูง	-ุน	-ุม	-ยุ	-

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 57

หลังจากให้ฝึกออกเสียงคำเป็นที่มีสระเดียวแล้ว เป็นการนำเสนอวิธีการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำเป็น ในการนำเสนอการออกเสียงพยัญชนะท้ายเสียงนาสิก ผู้เขียนได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์มาช่วยอธิบาย และได้เทียบกับเสียงในภาษาจีนกลาง นำเสนอด้วยภาษาจีน ดังตัวอย่างการนำเสนอเสียงพยัญชนะท้าย น [-n] ดังนี้

น[-n] 舌尖鼻音韵尾，发音时，舌尖在元音送气结束时顶住齿龈，然后气流全部从鼻腔流出。与普通话“班[pan]”中辅音韵尾“[-n]”发音相似。

ภาพประกอบ 37 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

58

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

น [-n] เสียงพยัญชนะท้าย เสียงนาสิก เวลาออกเสียง พออกเสียงสระเสร็จ ปลายลิ้นแตะที่ปุ่มเหงือก ให้ลมออกมาทางจมูก ออกเสียงคล้ายกับเสียงพยัญชนะท้าย [-n] ในคำว่า “班 [pan]” ในภาษาจีนกลาง

ส่วนเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นเสียงสระ ได้แก่ ย [-i] และ ว [-u] ผู้เขียนเพียงแค่ระบุว่า เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นเสียงสระ และได้เทียบกับเสียงในภาษาจีนกลาง

เนื้อหาการนำเสนอวิธีการออกเสียงที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ เห็นได้ว่า เสียงพยัญชนะท้ายของคำเป็นส่วนใหญ่มียเสียงที่คล้ายกันภาษาไทย อย่างเช่น ง [-ŋ] คล้ายกับเสียงพยัญชนะท้าย [-ŋ] ในคำว่า “东 [tunŋ]” ในภาษาจีนกลาง เสียง น [-n] คล้ายกับเสียงพยัญชนะท้าย [-n] ในคำว่า “班 [pan]” ในภาษาจีนกลาง เสียง ย [-i] คล้ายกับเสียง [-i] ในคำว่า “呆 [tai]” ในภาษาจีนกลาง และเสียง ว [-u] คล้ายกับเสียง [-u] ในคำว่า “包 [pau]” ในภาษาจีนกลาง ส่วนเสียงพยัญชนะท้าย ม [-m] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

จากนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการผันเสียงอักษร 3 หมู่ที่เป็นคำเป็น โดยอธิบายด้วยภาษาจีนกลาง ดังนี้

อักษรกลางประสมกับ 舒声韵 ชูเซิงยวี่น ไม่ว่าสระเป็นเสียงสั้นหรือเสียงยาว ล้วนผันได้ 5 เสียง เช่น

กั๋ง	กั๋ง	กั๋ง	กั๋ง	กั๋ง
ก่าง	ก่าง	ก่าง	ก่าง	ก่าง

อักษรสูงประสมกับ 舒声韵 ชูเซิงยวี่น ไม่ว่าสระเป็นเสียงสั้นหรือเสียงยาว ผันได้ 3 เสียง ได้แก่ เสียงจั้ววา เสียงเอก และเสียงโท เช่น

ซัน	ซัน	ซัน
ชาน	ชาน	ชาน

อักษรต่ำประสมกับ 舒声韵 ชูเซิงยวี่น ไม่ว่าสระเป็นเสียงสั้นหรือเสียงยาว ผันได้ 3 เสียง ได้แก่ เสียงสามัญ เสียงโท และเสียงตรี เช่น

คั๋น	คั๋น	คั๋น
คาน	คาน	คาน

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 58-59)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอวิธีการอ่านออกเสียงคำเป็นที่มีตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ด้วยวิธีการอ่าน 2 วิธี ได้แก่ วิธีการอ่านออกเสียงแบบพินอินในภาษาจีน พร้อมให้เทียบกับวิธีการอ่านออกเสียงแบบไทย ดังเช่น

กั๋ง:	ก + ㄣ̣ = กั๋ง	(ก + ㄣ̣ + ㄥ = กั๋ง)
kan ³³	ก + an = kan ³³	
ซัน:	ซ + ㄣ̣ + ㄣ̣ = ซัน	(ซ + ㄣ̣ + ㄣ̣ → ซัน + ㄣ̣ = ซัน)

$$\text{khun}^{51} \quad \text{kh} + \text{un} = \text{khun}^{51}$$

$$\text{สาม:} \quad \text{ส} + \text{าม} = \text{สาม} \quad (\text{ส} + \text{า} + \text{ม} = \text{สาม})$$

$$\text{sa:m}^2 \quad \text{s} + \text{a:m} = \text{sa:m}^{215}$$

$$\text{ทุ่ม:} \quad \text{ท} + \text{ุ่ม} + \text{' } = \text{ทุ่ม} \quad (\text{ท} + \text{ุ} + \text{ม} \rightarrow \text{ทุ่ม} + \text{' } = \text{ทุ่ม})$$

$$\text{thum}^{51} \quad \text{th} + \text{um} = \text{thum}^{51}$$

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 59)

ดังตัวอย่างข้างต้น ด้านซ้ายเป็นวิธีการอ่านคำไทยแบบจีน คือ การอ่านแบบผสม “**声母** เ칭หมู่” (หมายถึงพยัญชนะที่มีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าของพยางค์) “**韵母** ยวี่นหมู่” (หมายถึงส่วนประกอบหลังจาก **声母** เ칭หมู่) และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน ซึ่งคล้ายกับวิธีการอ่านภาษาจีนด้วยพินอิน คือ ประสม “**声母** เ칭หมู่” “**韵母** ยวี่นหมู่” และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน ส่วนในวงเล็บเป็นวิธีการอ่านคำไทยแบบไทย คือ นำพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะตัวสะกด และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน วิธีการสอนแบบนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการอ่านคำเป็นที่มีตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ได้ดีขึ้น ยังช่วยให้เข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างสองภาษาได้อีกด้วย

ในบทที่ 8 ผู้เขียนจะให้ฝึกออกเสียงคำเป็นต่อ ได้นำเสียงสระเดี่ยวตัวอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเสนอในบทที่ 7 ได้แก่ เ-ะ [e] เ- [e:] แ-ะ [ɛ] แ- [ɛ:] โ-ะ [o] โ- [o:] -อ [ɔ:] -เอ [ə] มาประสมกับเสียงพยัญชนะท้าย ม [-m] น [-n] ง [-ŋ] ว [-u] และย [-i] ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง ดังนี้

ตาราง 8 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำเป็น

เสียงพยัญชนะท้าย \ เสียงสระ	ง [-ŋ]	น [-n]	ม [-m]	ย [-i]	ว [-u]
เ-ะ [e]	เ้ง	เ็น	เอ็ม	-	เ้ว
เ- [e:]	เ่ง	เ่น	เ่ม	-	เ่ว
แ-ะ [ɛ]	แ้ง	แ่น	แ่ม	-	แ่ว
แ- [ɛ:]	แ่ง	แ่น	แ่ม	-	แ่ว
โ-ะ [o]	โง	โน	โม่	-	-
โ- [o:]	โ่ง	โ่น	โ่ม	ไย	โ่ว

ตาราง 8 (ต่อ)

เสียงพยัญชนะท้าย \ เสียงสระ	ง	น	ม	ย	ว
	[-ŋ]	[-n]	[-m]	[-i]	[-u]
เอ [e:]	เิง	เิน	เิม	เีย	-
อ [o:]	-อง	-อน	-อม	-อย	-

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 69

ต่อมา มีการนำสระประสม เีย [i:a] เอือ [u:a] ัว [u:a] มาประสมกับพยัญชนะท้าย ม [-m] น [-n] ง [-ŋ] ว [-u] และย [-i] ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง ดังนี้

ตาราง 9 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำเป็น

เสียงพยัญชนะท้าย \ เสียงสระประสม	ง	น	ม	ย	ว
	[-ŋ]	[-n]	[-m]	[-i]	[-u]
เีย [i:a]	เียง	เียน	เียม	-	เียว
เอือ [u:a]	เอือง	เอือน	เอือม	เอือย	-
ัว [u:a]	-ว่ง	-วน	-วม	-วย	-

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 57

จากตารางฝึกอ่านออกเสียงในเนื้อหาการนำเสนอคำเป็นทั้งในบทที่ 7 และบทที่ 8 สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอ “韵母 ยวี่นหมู่” ที่เป็นคำเป็นแต่ละกรณีมาให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ และฝึกอ่านออกเสียง ส่วนพยางค์ที่ไม่มีปรากฏในภาษาไทย ผู้เรียนไม่ได้นำเสนอออกมา เพื่อไม่ให้ผู้เรียนชาวจีนเกิดความสับสน

ในการฝึกทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับคำเป็น ผู้เขียนให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคู่เทียบเสียงที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน เช่น การให้ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงมาตราตัวสะกด แม่กง [ŋ] แม่กน [n] แม่กม [m] ดังนี้

分辨舒声韵尾[-m]、[-n]、[-ŋ] 的音节

ก้าง — ก้าน	จาง — จาน	คัง — คัน
ค่าง — ค่าน	คิ่น — คิม	ค่าง — ค่าน
จัน — จ่า	จิง — จิม	จั้ง — จิ้น
ฝ้ง — ฝิน	สั่ง — สัน	ห่าง — ห่าน

ภาพประกอบ 38 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

60

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังให้ฝึกอ่านออกเสียงให้เทียบเสียงสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว เทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น [d] กับ [t] [b] กับ [p] [ŋ] [l] กับ [r] และเทียบหน่วยเสียงสระ [u] กับ [o] [o:] กับ [ɔ] [ɔ:] กับ [u:a] ซึ่งล้วนเป็นคู่เสียงที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน ดังตัวอย่าง การให้ฝึกอ่านออกเสียงแยกความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว ต่อไปนี้

ก้าง — ก้าน	กั้น — ก่าน	แก้ — ก้าว
จ่า — จาน	คิม — คิม	ป็น — ปาน
ไข — ขาข	เข้า — ข้าว	ถ้ง — ถาง
สั่ง — ส่าง	สัน — สาน	หั่น — ห่าน
ไห — หาย	คั่ง — ค่าง	คั้น — ค่าน

ภาพประกอบ 39 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

60

จากตัวอย่างสังเกตได้ว่า พยางค์ที่ผู้เขียนนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงนั้น ได้นำเสนอพยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย [ŋ] [ŋ] หรือ [m] ประกอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงคำเป็นได้อีกด้วย

ในการให้ฝึกอ่านออกเสียงและคัดลายมือคำพยางค์เดี่ยวที่เป็นคำเป็น ผู้เขียนได้นำสัทอักษรและความหมายภาษาจีนประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้องและเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ คำที่นำมาส่วนใหญ่เป็นคำง่าย ๆ และเป็นคำที่ใช้บ่อยในภาษาไทย ดังเช่น

จีน [cin ³³] 中国	จึง [cɯŋ ³³] 就, 因此
จูง [cuŋ ³³] 牵、引	ดัง [daŋ ³³] 响亮、大声
ด้าน [daŋ ⁵¹] 边、面、方	ค้ำ [dam ⁵¹] 柄、支
ด้าย [dai ⁵¹] 线、纱	ดาว [dau ³³] 星、星星
ดิน [din ³³] 土、泥土	ดึง [duŋ ³³] 拉、拖
ดื่ม [duum ²¹] 饮、喝	บ้าง [baŋ ⁵¹] 一点、少许
บ้าน [ban ⁵¹] 家、房屋	บ่าย [bai ²¹] 下午、午后

ภาพประกอบ 40 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

61

เห็นได้ว่า ผู้เขียนได้จัดคำที่มีพยัญชนะต้นเดียวกันไว้ด้วยกัน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงได้แม่นยำด้วยวิธีการซ้ำ

ในการฝึกอ่านออกเสียงและคัดลายมือคำหลายพยางค์ที่เป็นคำเป็น ผู้เขียนไม่ได้นำสัทอักษรประกอบช่วยในการออกเสียง เพราะว่าผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านคำเป็นที่เป็นคำพยางค์เดี่ยวมาแล้ว และผู้เขียนจะให้ผู้เรียนฝึกใช้พจนานุกรมค้นคว้าความหมายของคำศัพท์ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการศึกษาภาษาไทยต่อไป การจัดลำดับคำเช่นเดียวกับคำพยางค์ เดี่ยว ได้จัดคำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกันไว้ด้วยกัน ช่วยให้ฝึกอ่านออกเสียงได้แม่นยำด้วยวิธีการซ้ำ ดังนี้

สันดาน	สันติ	สามัญ	สายการบิน
สายตายาว	สายคาส์	สายไฟฟ้า	สายรุ้ง
สำคัญ	สำเนา	สำมะโน	สินค้า
สินเชื่อ	สิ้นปี	สูญเสีย	หางไก่
หางตา	หายใจ	หายตัว	หินปูน

ภาพประกอบ 41 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำเป็น

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1**. หน้า

66

ในการฝึกอ่านออกเสียง และคัดเขียนประโยคง่าย ๆ ที่เน้นการอ่านออกเสียงและการเขียนคำเป็นในประโยค ผู้เขียนไม่ได้เน้นความหมายของประโยค แต่จะให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับประโยคภาษาไทยในเบื้องต้นก่อน ดังนี้

ยังไม่ยืนยันว่าจะขึ้นราคาเมื่อใด
คำคีนนี้มียุ่งเยอะก้างมุ้งกันยุ่งให้ดี
วันว่างพากันไปดูวังต้องห้าม
ชวาวน่านั่งมองดูข้าวโนนา

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 67)

1.4.2 คำตาย

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาคำตายไว้ในบทที่ 9 และบทที่ 10 ผู้เขียนได้นำเสนอคำตายที่ลงท้ายด้วยเสียงกัก ก [-k] (แม่กก) ด [-t] (แม่กด) บ [-p] (แม่กบ) และได้กล่าวว่า เสียงพยัญชนะท้ายสามารถแทนด้วยอักษรพยัญชนะตัวอื่น ดังนี้

ตาราง 10 แสดงการนำเสนอเนื้อหาตัวสะกดในคำตาย

	อักษรพยัญชนะ
ก [-k]	ข ค ฅ
ด [-t]	จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ธ ศ ษ ส
บ [-p]	ป ฟ พ ภ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่นๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 78

ในการฝึกออกเสียงคำตาย ผู้เขียนได้นำเสียงสระเดี่ยว -ะ [a] -า [a:] -ิ [i] -ี [i:] -ึ [u] -ื [u:] -ุ [u] -ู [u:] ประสมกับเสียงพยัญชนะตัวสะกด ก [-k] ด [-t] และบ [-p] มาให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง ดังนี้

ตาราง 11 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำตาย

เสียงพยัญชนะท้าย เสียงสระ	ก [-k]	ด [-t]	บ [-p]
-ะ [a]	-ัก	-ัด	-ับ
-า [a:]	-าก	-าด	-าบ
-ิ [i]	-ิก	-ิด	-ิบ
-ี [i:]	-ีก	-ีด	-ีบ
-ึ [u]	-ึก	-ูด	-ูป
-ื [u:]	-ือก*	-ืด	-ีบ
-ุ [u]	-ูก	-ุด	-ุบ
-ู [u:]	-ูก	-ูด	-ุบ

หมายเหตุ คำที่มี * ไม่มีปรากฏในภาษาไทย นำเสนอไว้เพื่อฝึกการออกเสียงเท่านั้น

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่นๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 78-79

หลังจากให้ฝึกออกเสียงคำตายที่มีสระเดี่ยวในเบื้องต้นแล้ว ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำตาย ในการนำเสนอวิธีการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำตาย ผู้เขียนได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์มาช่วยอธิบาย และได้เทียบกับเสียงในภาษาจีนกลาง เนื้อหานำเสนอด้วยภาษาจีน ดังตัวอย่างการนำเสนอเสียงพยัญชนะท้าย ก [-k] ดังนี้

n [-k] 舌根塞音韵尾。发音时舌根抵住软腭，软腭后部上升形成阻碍堵住气流通路，没有爆发式的除阻过程。普通话中没有与此相类似的发音。

ภาพประกอบ 42 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

79

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

น [-n] เสียงพยัญชนะท้าย เป็นเสียงกัก ใช้โคนลิ้น เวลาออกเสียง โคนลิ้นจดเพดานอ่อน เพดานอ่อนยกขึ้นทำให้ปิดกั้นทางออกของลม ลมจะถูกกักไว้ไม่พุ่งออกมา เสียงนี้ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

เนื้อหาวิธีการออกเสียงที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ เห็นได้ว่า เสียงพยัญชนะท้ายของคำตายทั้งเสียงแมกก [-k] แมกด [-t] และแมกบ [-p] ล้วนไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

ต่อจากนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการผันเสียงอักษร 3 หมู่ที่เป็นคำตาย โดยอธิบายด้วยภาษาจีนกลาง ดังนี้

อักษรกลางและอักษรสูงประสมกับ 促声韵 ชู่เซิงยวี่น ไม่ว่าสระเป็นเสียงสั้นหรือเสียงยาว ปกติจะผันได้เสียงเดียว คือเสียงเอก เช่น

กัก กาด ตัก ตาก

ซัด ซาด สด โสด

อักษรต่ำประสมกับ 促声韵 ชู่เซิงยวี่น ที่มีสระเสียงสั้น ผันเสียงเป็นเสียงตรี อักษรต่ำ

ประสมกับ 促声韵 ชู่เซิงยวี่น ที่มีสระเสียงยาว ผันเสียงเป็นเสียงโท เช่น

รัก ยึด ลับ วัด

ราก ยึด ลาบ วาด

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 79)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอวิธีการอ่านออกเสียงคำตายที่มีตัวสะกดแม่กก กด กบ ซึ่งนำเสนอด้วยวิธีการอ่าน 2 วิธี เช่นเดียวกับการนำเสนอการอ่านคำเป็นที่มีตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ได้แก่ วิธีการอ่านออกเสียงแบบพินอินในภาษาจีน พร้อมให้เทียบกับวิธีการอ่านออกเสียงแบบไทย ดังนี้

กัต: ก + ัด = กัต (ก + ะ + ด = กัต)

kat²¹ k + at = kat²¹

ชาด: ข + าด = ชาด (ข + ำ + ด = ชาด)

kha:t²¹ kh + a:t = kha:t²¹

ลับ: ล + ับ = ลับ (ล + ะ + บ = ลับ)

lap⁴⁵ l + ap = lap⁴⁵

ลาบ: ล + าบ = ลาบ (ก + ำ + ด = กัต)

la:p⁵¹ l + a:p = la:p⁵¹

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 79-80)

ดังตัวอย่างข้างต้น ด้านซ้ายเป็นวิธีการอ่านคำไทยแบบจีน ซึ่งคล้ายกับวิธีการอ่านภาษาจีนด้วยพินอิน คือ ประสม “声母 เิงหมู่” (หมายถึงพยัญชนะที่มีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าของพยางค์) “韵母 ยวีนหมู่” (หมายถึงพยัญชนะที่มีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าของพยางค์) และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน ส่วนในวงเล็บเป็นวิธีการอ่านคำไทยแบบไทย คือ นำพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะตัวสะกด และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน วิธีการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กก กด กบ ด้วยสองวิธีนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการอ่านคำตายที่มีตัวสะกดแม่กก กด กบ ได้ดีขึ้น และยังช่วยให้เข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างสองภาษาได้ด้วย

ในบทที่ 10 ผู้เขียนจะให้ฝึกออกเสียงคำตายต่อ โดยนำเสียงสระเดี่ยวอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเสนอในบทที่ 9 ได้แก่ เะ [e] เ- [e:] แะ [ɛ] แ- [ɛ:] โะ [o] โ- [o:] -อ [ɔ:] -เอ [ə] และสระประสม เีย [i:a] เอือ [u:a] ัว [u:a] มาประสมกับเสียงพยัญชนะท้าย [-k] [-t] และ [-p] ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง ดังนี้

ตาราง 12 แสดงการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำตาย

เสียงพยัญชนะท้าย เสียงสระ	ก	ด	บ
	[-k]	[-t]	[-p]
ะ [e]	เ-ก	เ-ด	เ-บ
เ- [e:]	เ-ก	เ-ด	เ-บ
แ-ะ [ɛ]	แ-ก	แ-ด	แ-บ
แ- [ɛ:]	แ-ก	แ-ด	แ-บ
โ-ะ [o]	-ก	-ด	-บ
โ- [o:]	โ-ก	โ-ด	โ-บ
อ- [ə]	อ-ก	อ-ด	อ-บ
-อ [ɔ:]	-อก	-อด	-อบ
เีย [i:a]	เียก	เียด	เียบ
เือ [u:a]	เือก	เือด	เือบ
ัว [u:a]	-วก	-วด	-วบ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 91

จากตารางฝึกอ่านออกเสียงในเนื้อหาการนำเสนอคำตายทั้งในบทที่ 9 และบทที่ 10 สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอ “韵母 ยวีนหมู่” ที่เป็นคำตายแต่ละกรณีมาให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ และฝึกอ่านออกเสียง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจรูปและเสียงคำตายในภาษาไทยมากขึ้น

ในการฝึกทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาคำตาย ผู้เขียนให้ฝึกอ่านออกเสียงคู่เทียบเสียงที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน เช่น การให้ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงมาตราตัวสะกด แม่กก [-k] แม่กด [-t] แม่กบ [-p] ดังนี้

分辨促声韵尾[-p]、[-t]、[-k]的音节。

กด — กบ	คค — คบ	ขุด — ขวบ
ตก — ตบ	บก — บค	ขก — ขศ
ชก — ชค	อก — อด	จอก — จอด
ถอก — ถอด	พอก — พอด	ชอด — ชอบ
ปก — ปอด	รอก — รอบ	ลอก — ลอด
บวก — บวช	รวค — รวบ	ลวก — ลวด

ภาพประกอบ 43 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

93

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้ให้ฝึกอ่านออกเสียงเทียบเสียงสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว และเทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้น [d] กับ [t] [b] กับ [p] และ [n] [l] กับ [r] และหน่วยเสียงสระ [u] กับ [o] [o:] กับ [ɔ:] และ [ɔ:] กับ [u:a] ซึ่งล้วนเป็นคู่เสียงที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน ดังตัวอย่างการให้ฝึกอ่านออกเสียงแยกความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะอักษรต่ำ [n] [l] กับ [r] ต่อไปนี้

分辨低辅音 [n]、[l] 和 [r]

นัก — ถัก — รัก	นัค — ถัค — รัค
นาค — ถาด — รวด	นาบ — ถาบ — ราบ

ภาพประกอบ 44 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

80

จากตัวอย่างสังเกตได้ว่า พยางค์ที่ผู้เขียนนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านคู่เทียบเสียงนั้น ได้นำเสนอพยางค์มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย [k] [t] หรือ [p] ประกอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกออกเสียงคำตายได้พร้อมกัน

ในการฝึกอ่านออกเสียงและคัดลายมือคำพยางค์เดียวที่เป็นคำตาย ผู้เขียนได้นำตัวอักษรและความหมายภาษาจีนประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้องแม่นยำและเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ด้วย ดังเช่น

กับ [kap ²¹] 与、同、和	กาด [kat ²¹] 蔬菜
กิจ [kit ²¹] 事务	กีด [kit ²¹] 妨碍, 阻碍
กีบ [kip ²¹] (牛、马的) 蹄	ขัด [kat ²¹] 违抗; 缺乏
ขับ [kʰap ²¹] 驱赶, 开除	ขาด [kʰat ²¹] 缺乏; 不在
ขีด [kʰit ²¹] 勾划; 界限	ขุด [kʰut ²¹] 挖; 提起
ขูด [kʰut ²¹] 刨, 搜刮	คัด [kʰat ⁴⁵] 挑选; 制止
คับ [kʰap ⁴⁵] 紧身, 狭小	คาด [kʰat ⁵¹] 预计, 揣测

ภาพประกอบ 45 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

81

เห็นได้ว่า ผู้เขียนได้จัดคำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกันไว้ด้วยกัน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำตายด้วยวิธีการซ้ำ

ในการฝึกอ่านออกเสียงและคัดลายมือคำหลายพยางค์ที่เป็นคำตาย ผู้เขียนไม่ได้นำตัวอักษรประกอบ เพราะว่าผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านคำตายที่เป็นคำพยางค์เดียวมาแล้ว และผู้เขียนจะให้ผู้เรียนฝึกใช้พจนานุกรมค้นคว้าความหมายของคำศัพท์ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป การจัดลำดับคำเช่นเดียวกับคำพยางค์เดียว ได้จัดคำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกันไว้ด้วยกัน ช่วยให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงด้วยวิธีการซ้ำ ดังนี้

ดอกเบี๋ย	ดอกไม้	เค็ดขาด	เค็ดเคี้ยว
เคือคร้อน	แคดจ๋า	โคคเคี้ยว	คกงาน
คกใจ	คกต่ำ	คกทอด	คกลง
คบแต่ง	คบมือ	คอบได้	คอบแทน
คอบรับ	เคิบโต	แตกฉาน	แตกต่าง
แตกแยก	ถกเถียง	ถอดถอน	ทกลง
ทคสอบ	ทบทวน	ทอดทิ้ง	ทอดมัน
เทศกาล	เทศบาล	เกิดทุน	เทียบเท่า

ภาพประกอบ 46 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คำตาย

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

97

ในการฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียนประโยคง่าย ๆ ที่เน้นการอ่านออกเสียงและการเขียนคำตายในประโยค ผู้เขียนไม่ได้เน้นความหมายของประโยค แต่จะให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับประโยคภาษาไทยในเบื้องต้น ดังนี้

การศึกษาคือการทดลอง ความสำเร็จของการศึกษาคือการนำความรู้ไปใช้จริง
หนึ่งปีมีสิบสองเดือน มีห้าสิบสองสัปดาห์ มีสามร้อยหกสิบห้าวัน
เครื่องเขียนที่สำคัญที่ต้องเตรียมมีสมุด ปากกา ไม้บรรทัด และยางลบ
การกินอาหารรสจัด เค็ม และเผ็ด ไม่ดีต่อสุขภาพ

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 99)

จากเนื้อหาเรื่องคำเป็น คำตายที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในตำราเรียนเล่มนี้ พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอคำเป็นก่อนคำตาย เนื่องจากว่าสำหรับผู้เรียนชาวจีน การอ่านออกเสียงคำเป็นง่ายกว่าคำตาย เพราะว่าเสียงพยัญชนะท้ายในคำเป็นส่วนใหญ่มี่เสียงที่คล้ายกันในภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้เรียน แต่เสียงพยัญชนะท้ายในคำตายทั้งหมดล้วนไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง จึงเป็นเรื่องที่ยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน

ในการนำเสนอคำเป็นคำตายในภาษาไทย ผู้เขียนยังได้นำองค์ความรู้ใหม่ “舒声韵 舒声韵” และ “促声韵 促声韵” ซึ่งปรับจากความรู้ทางภาษาจีนที่ผู้เรียนคุ้นเคยมา ช่วยสอน

เรื่องที่ผู้เรียนไม่เคยรู้จักมาก่อน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ไม่คุ้นเคยได้ง่ายขึ้น วิธีการสอนแบบนี้ อาจเป็นแนวทางให้แก่การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศต่อไป

1.5 อักษรควบ

ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องอักษรควบในบทที่ 11 อธิบายเนื้อหาด้วยภาษาจีน ก่อนเข้าสู่ เนื้อเรื่องอักษรควบ ผู้เขียนได้กล่าวถึงความหมายของอักษรประสมว่า อักษรประสม หมายถึง พยัญชนะ 2 ตัว หรือมากกว่า 2 ตัวประสมกัน แต่ในภาษาไทยปัจจุบัน อักษรประสม หมายถึง พยัญชนะที่ประสมกัน 2 ตัวเท่านั้น คำที่มีอักษรประสมบางคำจะออกเสียงพยัญชนะ 2 ตัวพร้อม กันเป็นอักษรกล้ำ บางคำจะออกเสียงพยัญชนะ 2 ตัวแยกเป็น 2 พยางค์ บางคำก็ออกเสียงเป็น พยัญชนะตัวเดียว นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงประเภทของอักษรประสมว่ามี 2 ประเภท ได้แก่ อักษร ควบ และอักษรนำ

ผู้เขียนได้อธิบายอักษรควบว่า อักษรควบในภาษาไทยส่วนใหญ่มีพยัญชนะ ร ล และ ว ควบกล้ำ วิธีการอ่านออกเสียงขึ้นอยู่กับพยัญชนะตัวหน้า อักษรควบแยกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อักษรควบแท้ และอักษรควบไม่แท้

ในการนำเสนออักษรควบแท้ ผู้เขียนให้ความหมายว่า เป็นอักษรควบที่ออกเสียง พยัญชนะทั้ง 2 ตัว การนำเสนออักษรควบแท้แบ่งเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 คือ อักษรกลาง ก ต ป ควบกับอักษรต่ำ ร ล ว ประกอบด้วย กร กล ตร
ปร ปล กว

ลักษณะที่ 2 คือ อักษรสูง ข ผ ควบกับอักษรต่ำ ร ล ว ประกอบด้วย ขร ชล ผล ขว

ลักษณะที่ 3 คือ อักษรต่ำ ค พ ควบกับอักษรต่ำ ร ล ว ประกอบด้วย คร คล พร พล
คว

ลักษณะที่ 4 คือ อักษรควบแท้ที่เป็นตัวสะกด

ในการนำเสนออักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำควบกับอักษร ร ล ว ผู้เขียนได้นำ คำแต่ละประเภทมาแสดงเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและฝึกการอ่านออกเสียง ดัง ตัวอย่างการนำเสนออักษรกลางควบกับอักษร ร ล ว ต่อไปนี้

由中辅音 ก ต ป 加低辅音 ร ล ว 的复辅音有: กร กล ตร พร ปล กว。举例说明如下:

กร- กระ กรอบ เกรียน กรม กรุงเกรง
 กล- กลับ กล้า กลาง กลาย กลิ้ง กลิ่น ไกล ไกล่ กลัว เกลียว
 ตร- ตรง ตรวจ ตรอง ตรอม เตรียม ตระ ตรา
 พร- พรบ ประ พรับ ปราบ พรุง เปรื่อง เปรน
 ปล- ปลา ปลาข ปลิว ปลื้ม ปลุก เปล่า เปลี่ยว
 กว- กว้า กวาง กว้าง กวาด เกรียน

ภาพประกอบ 47 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรควบ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

100

ส่วนอักษรควบแท้ที่เป็นตัวสะกดด้วยกัน ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ดังนี้

复辅音可作尾辅音。作尾辅音时，其韵尾的性质由第一个辅音决定；若再与元音相拼组成第二音节，则作为第二音节的复辅音声母。举例说明如下：

บุตร (บุต) เนตร (เนต) มิตร (มิต) จิตร (จิต)
 บัตร (บัต) จักร (จิก) อัคร (อัก) นิทร (นิค)
 สมัทร (สะ-หมัก) สมุทร (สะ-หุมุค)
 บุตรี (บุต-ตรี) จิตรา (จิต-ตรา) จักรี (จิก-กริ)

若有不发音符(การันต์)限制，则该复辅音不发音。举例说明如下：

พักตร (พัก) วัศตร (วัค) ศาสตร (สาต) อินทร์ (อิน)

ภาพประกอบ 48 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรควบ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

101

เนื้อหาข้างต้น ผู้เขียนกล่าวว่า อักษรควบสามารถทำหน้าที่เป็นตัวสะกด ในเมื่อทำหน้าที่เป็นตัวสะกด คุณลักษณะของตัวสะกดขึ้นอยู่กับพยัญชนะตัวแรก ถ้ามีรูปสระกำกับประสมเป็นพยางค์ที่สอง จะทำหน้าที่เป็นทั้งตัวสะกด และเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สอง ผู้เขียนได้นำตัวอย่างคำในทั้งสองกรณีมาช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและฝึกอ่านออกเสียง นอกจากนี้ ยังได้อธิบายถึงกรณีที่มีเครื่องหมายการันต์ว่า เมื่อมีเครื่องหมายการันต์ อักษรควบนี้จะไม่ออกเสียง พร้อมยกตัวอย่างคำ เช่น ศาสตร(สาต) อินทร์(อิน)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ในการนำเสนอตัวอย่างคำกลุ่มนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอวิธีการอ่านเสียงภาษาไทยไว้ในวงเล็บหลังตัวอย่างคำแต่ละตัวด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจวิธีการออกเสียงและอ่านออกเสียงได้ถูกต้องมากขึ้น เนื่องจากการอ่านคำพวกนี้ค่อนข้างยากสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาไทย

ในการนำเสนออักษรควบไม่แท้ ผู้เขียนได้อธิบายว่า อักษรควบไม่แท้ คือ อักษรควบที่ออกเสียงเป็นพยัญชนะตัวเดียว อักษรตัวหน้ามีอักษร จ ช ฅ และ ท อักษรตัวหลังคืออักษร ร โดยแยกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 คือ พยัญชนะ จ ช ฅ ควบกับอักษรต่ำ ร ประกอบด้วย จร ชร ฅร สร ตัว ร ไม่ออกเสียง พร้อมให้ตัวอย่างคำ ดังนี้

จริง (จิง) ไช้ (ไ้) ศรี (คี) สร้าง (้าง) เสริม (เลิม)

ในประเด็นนี้ ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงคำว่า “สระ” ไว้ว่า คำนี้เป็นคำพิเศษ มีวิธีการออกเสียง 2 วิธี ถ้าออกเสียงตัว ฅ ไม่ออกเสียงตัว ร นับเป็นอักษรควบไม่แท้ เช่น สระน้ำ สระผม ถ้าออกเสียงเป็นสองพยางค์ จะนับเป็นอักษรนำ เช่น สระอา สระอี เป็นต้น

ลักษณะที่ 2 คือ อักษรตัว ท ควบกับอักษรตัว ร ออกเสียงเป็นตัว ฅ พร้อมให้ตัวอย่างคำ ดังนี้

ทราบ (ซาบ) ทวาย (ชาย) ทุด (ตุต) ไทรม (โชม)

ในประเด็นนี้ ผู้เขียนได้อธิบายเพิ่มเติมว่า เมื่ออักษรควบ ทร ทำหน้าที่เป็นทั้งตัวสะกดของพยางค์แรกและมีรูปสระตามมาประสมเป็นพยางค์ที่สอง หรือแค่ประสมกับสระเป็นพยางค์ที่สอง จะนับเป็นอักษรควบแท้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นิทรา (นิต-ทรา) จันทรา (จัน-ทรา)

ตัวอย่างคำทั้งหมดที่นำเสนอไว้ในเนื้อหาอักษรควบไม่แท้ ผู้เขียนได้นำวิธีการออกเสียงภาษาไทยมาประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงได้ถูกต้องแม่นยำ เนื่องจากว่าวิธีการอ่านอักษรควบไม่แท้มักจะเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติที่เริ่มเรียนภาษาไทย ถ้าช่วงแรกอ่านผิด วันหลังคงแก้ได้ยาก

หลังจากได้เรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับอักษรควบแท้และอักษรควบไม่แท้ และเรียนรู้วิธีการอ่านอักษรควบแล้ว จึงให้ผู้เรียนทำแบบฝึกทักษะทางภาษา มีการให้ฝึกอ่านออกเสียงและฝึกคัดเขียนคำหนึ่งพยางค์ เพื่อเน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำหนึ่งพยางค์ที่มีอักษรควบแต่ละประเภท ผู้เขียนได้นำสัทอักษรและความหมายภาษาจีนประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้องและเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ ดังนี้

จริง [ciŋ ³³] 真、真实	ไซรี [sai ⁴⁵] ……的话
ศรี [si: ²¹⁵] 吉祥; 光芒	เศร้า [sau ⁵¹] 伤心、悲伤
สร้อย [sɔi ⁵¹] 链	สร้าง [saŋ ⁵¹] 建立、创造
เสริม [sɛm ²¹⁵] 增强、添补	ทรง [soŋ ³³] 形状、式样
ทราบ [sap ⁵¹] 知晓	ทราย [sai ³³] 沙子
ทรุด [sut ⁴⁵] 下陷, 衰退	แทรก [sek ⁵¹] 打入, 干预

ภาพประกอบ 49 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรควบ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

105

ในแบบฝึกการอ่านทำเรื่อง ผู้เขียนได้นำคำหลายพยางค์ที่มีอักษรควบมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง คัดเขียนคำศัพท์ พร้อมให้ผู้เรียนใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมค้นคว้าความหมายของคำศัพท์ให้คล่องแคล่วมากขึ้น การจัดลำดับคำเช่นเดียวกับคำพยางค์เดียว ได้จัดคำที่มีอักษรควบเหมือนกันไว้ด้วยกัน อันจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงให้แม่นยำด้วยวิธีการซ้ำ ดังนี้

ปลายทาง	ปลายเท้า	ปลีกย่อย	ปลื้มใจ
ปลุกฝัง	เปลี่ยนใจ	เปลี่ยนตัว	เปลืองเงิน
แปลกใจ	แปลกตา	กว้างใหญ่	กวาดล้าง
แกว่งเท้าหาเสี้ยน	ผลักดัน	ขวัญใจ	ขวัญตา
ขวางหน้า	ครบถ้วน	ครบรอบ	ครองชีพ
ครองเมือง	ครั้งแรก	คร่ำเรื้อน	กริ่งทาง
โครงการ	กล่อ่งเกล้า	คลั่งไคล้	คล้ายคลึง

ภาพประกอบ 50 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรควบ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

106

นอกจากนี้ ในทำเรื่องยังมีแบบฝึกในลักษณะรูปประโยค โดยฝึกอ่านออกเสียง และคัดเขียนประโยคง่าย ๆ ที่เน้นการอ่านออกเสียงและการเขียนคำที่มีอักษรควบในประโยค โดยไม่เน้นความหมายของประโยค ดังนี้

ตอนเที่ยงครึ่งเสียงใครเป่าขลุ่ยอยู่ในครัวเพราะมาก
 นั่งเฝ้ามองดูคลื่นสาดซัดหาดทรายขาว
 วัวลากเกวียนเดินกวัดแกว่งไปมาอยู่บนถนนริมคลองที่ขรุขระ
 ครูบอกว่ารอสักครู่ รอให้มาครบกันก่อนแล้วค่อยร้องเพลง

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 107)

1.6 อักษรนำ

ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องอักษรนำในบทที่ 12 หลังจากการนำเสนออักษรควบ และเรื่องอักษรประสม ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วว่า อักษรประสมในภาษาไทยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ อักษรควบและอักษรนำ ดังนั้น การสอนอักษรนำจึงนับเป็นการสอนอักษรประสมในภาษาไทยอีกประเภทหนึ่ง ในการนำเสนอเนื้อหาอักษรนำ ผู้เขียนได้ใช้ภาษาจีนในการอธิบาย

ในการเริ่มต้นของการนำเสนออักษรนำ ผู้เขียนได้กล่าวว่า ตามปกติ พยัญชนะตัวหน้าของอักษรนำจะเป็นอักษรสูงและอักษรกลาง พยัญชนะตัวหลังของอักษรนำจะเป็นอักษรต่ำ พยัญชนะตัวหน้ามีหน้าที่ทำให้พยัญชนะที่ 2 ออกเสียงวรรณยุกต์และผันเสียงตามพยัญชนะตัวหน้า พยัญชนะตัวหน้าในอักษรนำมีทั้งแบบไม่ออกเสียง และแบบออกเสียงประสมกับสระเสียงสั้น [a] เป็นพยัญชนะที่หนึ่ง

จากนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอความรู้เรื่องอักษรคู่และอักษรเดี่ยวว่า อักษรต่ำในภาษาไทยแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ประเภทแรก คือ อักษรต่ำที่มีอักษรสูงเป็นคู่ หมายถึง มีฐานกรณ์ที่ใช้ในการออกเสียงและวิธีการออกเสียงที่เหมือนกัน อักษรต่ำพวกนี้เรียกว่า “อักษรคู่” มีทั้งหมด 13 ตัว อักษรต่ำอีกประเภทหนึ่ง คือ อักษรต่ำที่ไม่มีอักษรสูงเป็นคู่ กล่าวคือ ฐานกรณ์ในการออกเสียงและวิธีการออกเสียงไม่เหมือนกัน อักษรต่ำพวกนี้เรียกว่า อักษรเดี่ยว มีทั้งหมด 10 ตัว

วิธีการอธิบายอักษรคู่ และอักษรเดี่ยวดังกล่าวสอดคล้องกับเนื้อหาที่นำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรต่ำในบทที่ 6 ซึ่งในการนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรต่ำคู่ ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการออกเสียงโดยเทียบกับอักษรสูงที่เป็นเสียงคู่กับอักษรต่ำนั้น ให้สังเกตว่า มีฐานกรณ์และวิธีการออกเสียงที่เหมือนกัน ต่างกันแค่ตรงที่พื้นเสียงเท่านั้น แต่การนำเสนอวิธีการออกเสียงอักษรต่ำเดี่ยว จะมีการนำเสนอเหมือนกับการสอนอักษรตัวอื่น ๆ ทั่วไป การนำเรื่องฐานกรณ์ในการออกเสียงและวิธีการออกเสียงด้านสัทศาสตร์มาช่วยอธิบายอักษรคู่และอักษรเดี่ยว จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้อักษรเดี่ยวและอักษรคู่ได้ชัดเจนขึ้น

ผู้เขียนยังได้นำเสนออักษรคู่และอักษรเดี่ยวแต่ละตัวไว้ในตาราง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นได้ชัดว่า อักษรคู่และอักษรเดี่ยวประกอบด้วยอักษรตัวใดบ้าง ดังนี้

ตาราง 13 แสดงการนำเสนอเนื้อหาอักษรคู่และอักษรเดี่ยว

สัทอักษร พยัญชนะ	[kh]	[ch]	[th]	[ph]	[f]	[s]	[h]
อักษรสูง	ข	ฅ	ถ ฐ	ผ	ฝ	ส ศ ษ	ห
อักษรคู่	ค ฌ	ช ฎ	ท ฒ ท ฑ	พ ภ	ฟ	ซ	ฮ
สัทอักษร พยัญชนะ	[ŋ]	[j]	[n]	[m]	[r]	[l]	[w]
อักษรเดี่ยว	ง	ญ ย	ณ น	ม	ร	ล ฬ	ว

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 110

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้อธิบายว่า อักษรคู่ร่วมกับอักษรสูงที่เป็นคู่กันสามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ครบทั้ง 5 เสียง แต่อักษรเดี่ยวต้องใช้อักษรสูง และอักษรกลางนำ ถึงสามารถผันได้ครบ 5 เสียง ดังนั้น อักษรประสมที่เป็นอักษรเดี่ยวนำด้วยอักษรสูง และอักษรกลางนี้ จึงเรียกกันว่า อักษรนำ การนำเสนอความรู้เรื่องนี้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจที่มาของอักษรนำในภาษาไทย

หลังจากได้นำเสนอเรื่องอักษรคู่และอักษรเดี่ยว ผู้เขียนได้นำเสนอความรู้การแบ่งประเภทของอักษรนำว่า อักษรนำสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ อักษรนำที่ไม่ออกเสียง และอักษรนำที่ออกเสียง ตามรายละเอียดดังนี้

ประเภทที่ 1 อักษรนำที่ไม่ออกเสียง

1. อักษรนำที่นำด้วยอักษรกลาง อ ตัว อ ไม่ออกเสียง คำพวกนี้มีเพียงแค่ 4 คำ การออก

เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ตามวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์อักษรกลาง

อย่า 不, 别 อยาก 想, 想要

อย่าง 样子, 例子 อยู่ 在, 正在

2. อักษรนำที่นำด้วยอักษรสูง ห ตัว ห ไม่ออกเสียง การออกเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์

ตามวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์อักษรสูง เช่น

หย่าหยกหรือ หรือ หลง หลอก หวัง หวัด

หงอก หงาย หงั่ว หยิบ หนู หนวก เหมือน หมด

ประเภทที่ 2 อักษรนำที่ออกเสียง

1. อักษรนำที่นำด้วยอักษรกลาง

1) อักษรนำที่นำด้วย อ อ ออกเสียงประสมกับสระเสียงสั้น [a] พยางค์ที่เหลือ ออกเสียง

ตามวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์อักษรกลาง เช่น

อรุณอนาถ อร่อย อึ้ง

2) อักษรนำที่นำด้วยอักษรกลาง ก ต จ ฯลฯ อักษรกลางเหล่านี้้ออกเสียงประสมกับสระเสียงสั้น [a] พยางค์ที่เหลือ ออกเสียงตามวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์อักษรกลาง เช่น

กนก ตลาด จมูก ปลัด

2. อักษรนำที่นำด้วยอักษรสูง ข ฉ ถ ผ ฝ ส ฯลฯ อักษรสูงเหล่านี้้ออกเสียงประสมกับสระเสียงสั้น [a] พยางค์ที่เหลือ ออกเสียงตามวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์อักษรสูง เช่น

ชนะ ฉลอง ถนัด แผนก สรุป

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 111)

ในการนำเสนออักษรนำและวิธีการออกเสียงอักษรนำแต่ละประเภท ผู้เขียนได้นำตัวอย่างคำมาช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและฝึกอ่านออกเสียง สำหรับตัวอย่างคำในประเภทอักษรนำที่ไม่ออกเสียงที่นำด้วย อ ผู้เขียนได้นำความหมายภาษาจีนของคำมาประกอบด้วย เนื่องจากคำประเภทนี้มีอยู่แค่ 4 คำเท่านั้น และคำ 4 คำนี้เป็นคำที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน จึงนำความหมายมาเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และจดจำ

นอกจากอักษร 2 ประเภทข้างต้น ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงอักษรนำประเภทผิดปรกติว่า อักษรนำบางคำ พยัญชนะตัวที่ 2 ไม่ใช่อักษรเดี่ยว และถึงแม้ว่าอักษรนำบางคำมีพยัญชนะตัวที่ 2 เป็นอักษรเดี่ยว แต่ก็ไม่ได้ออกเสียงตามอักษรนำทั่วไป ซึ่งจะออกเสียงตามวิธีการผันเสียงอักษรต่ำเหมือนเดิม และยังมีอักษรนำบางคำนำด้วยอักษรต่ำ คำพวกนี้จึงเรียกว่า อักษรนำประเภทผิดปรกติ ผู้เขียนได้นำตัวอย่างคำและวิธีการออกเสียงมาประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีพร้อมได้ฝึกอ่านออกเสียงด้วย ดังนี้

แดง 读作 สะ-แดง	สบาย 读作 สะ-บาย
เพ็ญ 读作 สะ-เพ็ญ	สภา 读作 สะ-พา
อนามัย 读作 สะ-นา-ไม	อภัย 读作 สะ-ไพ
เชลย 读作 สะ-เลย	อภิสิทธิ์ 读作 สะ-พิ - สิ

ภาพประกอบ 51 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรนำ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

112

ในแบบฝึกทำยบท ผู้เขียนได้จัดแบบฝึกพัฒนาทักษะทางภาษา เช่น ทักษะการอ่านออกเสียง และทักษะการเขียน ผู้เขียนได้นำคำหนึ่งพยางค์ที่มีอักษรนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และฝึกเขียนเป็นจำนวนมาก ยังได้นำสัทอักษรและความหมายภาษาจีนมาประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนออกเสียงคำได้ถูกต้อง และเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ ดังนี้

หนวด [nu:at ²¹] 胡子	หน่วย [nu:ai ²¹] 组, 队
หน่อ [no: ²¹] 芽, 苗	หนอง [noŋ ²¹⁵] 沼泽, 田湖
หนอน [no:m ²¹⁵] 蛆	น้อย [no:i ²¹] 稍微, 一些
หนัก [nak ²¹] 沉; 严重	หนัง [naŋ ²¹⁵] 皮, 皮肤
หนา [na: ²¹⁵] 浓厚	หน้า [na: ⁵¹] 表面; 前面
หนาว [na:u ²¹⁵] 冷	หนี [ni: ²¹⁵] 逃避

ภาพประกอบ 52 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรนำ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

112

ต่อจากนั้น ผู้เขียนได้นำคำหลายพยางค์ที่มีอักษรนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง คัดเขียนคำศัพท์ พร้อมให้ผู้เรียนใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมค้นคว้าความหมายของคำศัพท์ให้คล่องแคล่องมากขึ้น การจัดลำดับคำ เช่นเดียวกับคำพยางค์เดียว ได้จัดคำที่มีอักษรนำประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน ช่วยให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงให้แม่นยำด้วยวิธีการซ้ำ ผู้เขียนไม่ได้นำสัทอักษรประกอบ เนื่องจากผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านคำหนึ่งพยางค์ที่มีอักษรนำมาแล้ว จึงให้ฝึกอ่านอักษรนำในระดับที่ยากขึ้น ดังนี้

อยากได้	อยากรู้ อยากเห็น	อย่างเดียวกัน	
อย่างน้อย	อย่างนั้น	อย่างนี้	อย่างไร
อยู่ดีกินดี	อยู่เย็นเป็นสุข	กำเนิด	กิเลส
ตลอดคืน	ตลอดวัน	ตลอดทาง	ตลาดค้าหุ้น
ตลาดเงิน	ตลาดนัด	ตลาดมืด	ตลาดน้ำ
ตำรวจชายแดน	ตำรวจทางหลวง	ตำรวจตำรวจ	

ภาพประกอบ 53 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง อักษรนำ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

116

สุดท้าย จะให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และคัดเขียนประโยคง่าย ๆ ที่เน้นการอ่านออกเสียงและการเขียนคำที่มีอักษรนำ โดยไม่เน้นความหมายของประโยค ดังนี้

ขยัน ประหยัด เราจะสบายในอนาคต
ขนมนี้ซื้อที่ไหนหนอ ทั้งหวาน ทั้งหอม อร่อยมาก
ขอบคุณที่สนับสนุนมอบสนามฟุตบอลให้โรงเรียน
วันนี้ไม่สบายหรือเปล่า หน้าตาดูหม่นหมองมาก
แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ถล่มทับบ้านเรือนมีผู้เสียชีวิตนับหมื่น เหลือเพียงซากปรักหักพัง

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 117)

1.7 การประสมอักษร

การประสมอักษรคือ การนำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์มาประสมเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดเป็นคำและพยางค์ เป็นการนำไปสู่ขั้นการอ่านและการเขียนคำในภาษาไทย ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาการประสมอักษรพร้อมกับการนำเสนอเนื้อหาสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ คำเป็น คำตาย โดยเริ่มต้นจากการนำเสนอการประสมอักษรในแม่ ก กา ไปจนถึงการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดตามลำดับขั้นดังนี้

1.7.1 การประสมอักษรในแม่ ก กา

การประสมอักษรในแม่ ก กา เป็นการนำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน โดยไม่มีพยัญชนะตัวสะกด เป็นการฝึกออกเสียงและเขียนภาษาไทยในขั้นพื้นฐาน ผู้เขียนได้จัดเนื้อหาการประสมอักษรแม่ ก กา ตามลำดับความยากง่ายไว้เป็น 4 ขั้น ดังนี้

1.7.1.1 การประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์

ตั้งแต่บทที่ 1 ถึงบทที่ 3 ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องสระเดี่ยว อักษรกลาง สระประสม และสระเกินตามลำดับ ระหว่างนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอการประสมอักษรกลางกับสระเดี่ยว การประสมอักษรกลางกับสระประสม และการประสมอักษรกลางกับสระเกินตามลำดับ โดยไม่มีรูปวรรณยุกต์และพยัญชนะท้ายประกอบ ดังตัวอย่างการนำเสนอการประสมอักษรกลางกับสระประสมในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ต่อไป

ตาราง 14 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์

สระ พยัญชนะ	เียะ [ia]	เีย [i:a]	เือะ [wa]	เือ [u:a]	ัวะ [ua]	ัว [u:a]
ก [k]	เกียะ	เกีย	เกือะ	เกือ	กัวะ	กัว
จ [c]	เจียะ	เจีย	เจือะ	เจือ	จัวะ	จัว
ด [d]	เดียะ	เดีย	เดือะ	เดือ	ดัวะ	ดัว
ต [t]	เตียะ	เตีย	เตือะ	เตือ	ตัวะ	ตัว
บ [b]	เบียะ	เบีย	เบือะ	เบือ	บัวะ	บัว
ป [p]	เปียะ	เปีย	เปือะ	เปือ	ปัวะ	ปัว
อ [ʔ]	เียะ	เีย	เือะ	เือ	ัวะ	ัว

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 21

ในการฝึกออกเสียงการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้นำอักษรกลางแต่ละหน่วยเสียงประสมกับสระเดี่ยวแต่ละตัว สระประสมแต่ละตัว และสระ 4 ตัว คือ อำ ไอ โอ เออ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงตามลำดับการเรียนรู้สระในแต่ละบท เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกการอ่านออกเสียงประสมอักษรกลาง ในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ให้ทั่วถึงและชำนาญ โดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องความหมาย

1.7.1.2 การประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์

หลังจากการเรียนรู้เรื่องวรรณยุกต์ในบทที่ 4 ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์อักษรกลาง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการอ่านออกเสียงการประสมอักษรกลางในแม่ ก

กา ที่มีรูปวรรณยุกต์ แล้วจึงได้นำอักษรกลางมาประสมกับสระเสียงยาว สระประสม และสระเกิน 4 ตัว คือ อำ ไอ โอ เอา ที่มีรูปวรรณยุกต์แต่ละตัวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังเช่น

ตาราง 15 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์

จำ [cam ³³]	จำ [cam ²¹]	จำ [cam ⁵¹]	จำ [cam ⁴⁵]	จำ [cam ²¹⁵]
ได [dai ³³]	ได [dai ²¹]	ได [dai ⁵¹]	ได [dai ⁴⁵]	ได [dai ²¹⁵]
ไต [tai ³³]	ไต [tai ²¹]	ไต [tai ⁵¹]	ไต [tai ⁴⁵]	ไต [tai ²¹⁵]
เอา [ʔau ³³]	เอา [ʔau ²¹]	เอา [ʔau ⁵¹]	เอา [ʔau ⁴⁵]	เอา [ʔau ²¹⁵]

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 34

จะเห็นว่า ผู้เขียนไม่ได้นำอักษรกลางประสมกับสระเสียงสั้นมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เพราะว่า การอ่านออกเสียงอักษรกลางประสมกับสระเสียงสั้นที่มีรูปวรรณยุกต์เป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย อีกทั้งคำในภาษาไทยที่มีอักษรกลางประสมกับสระเสียงสั้นที่มีรูปวรรณยุกต์พบน้อย และส่วนใหญ่เป็นคำเสริมหรือคำยืมจากภาษาต่างประเทศ เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนการสอนที่ยืดยาว และขาดประสิทธิภาพ จึงไม่ได้ไว้ในตำราเรียน

1.7.1.3 การประสมอักษรสูงในแม่ ก กา

เมื่อได้เรียนรู้การประสมอักษรกลางในแม่ ก กา มีพื้นฐานการออกเสียงภาษาไทยในเบื้องต้นแล้ว ผู้เขียนจึงได้นำเสนอการประสมอักษรสูงในแม่ ก กา ในขั้นต่อไป โดยได้อธิบายวิธีการผันอักษรสูงด้วยภาษาจีน แล้วจึงนำอักษรสูงประสมกับสระมาให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง ดังนี้

ตาราง 16 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรสูงในแม่ ก กา

เสียงจัตวา	เสียงเอก	เสียงโท
ขา [kha: ²¹⁵]	ข่า [kha: ²¹]	ข้า [kha: ⁵¹]
ชี [chi: ²¹⁵]	ชี [chi: ²¹]	ชี [chi: ⁵¹]
ถือ [thu: ²¹⁵]	ถือ [thu: ²¹]	ถือ [thu: ⁵¹]
ผู้ [phu: ²¹⁵]	ผู้ [phu: ²¹]	ผู้ [phu: ⁵¹]

ตาราง 16 (ต่อ)

เสียงจัตวา	เสียงเอก	เสียงโท
เฟ [fe: ²¹⁵]	เฝ [fe: ²¹]	เฝื [fe: ⁵¹]
แส [sɛ: ²¹⁵]	แส่ [sɛ: ²¹]	แส้ [sɛ: ⁵¹]
โห [ho: ²¹⁵]	โห่ [ho: ²¹]	โห้ [ho: ⁵¹]
ถ้ำ [tham ²¹⁵]	ถ้ำ [tham ²¹]	ถ้ำ [tham ⁵¹]
เส้า [sau ²¹⁵]	เส้า [sau ²¹]	เส้า [sau ⁵¹]

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1.

หน้า 37

ในการนำเสนอการประสมอักษรสูงในแม่ ก กา พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนออักษรสูงทุกหน่วยเสียงมาให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง เพราะว่าเนื้อหาการออกเสียง และการผันเสียงอักษรสูงเป็นเรื่องที่ผู้เรียนเพิ่งเรียนรู้มาใหม่ จึงมุ่งให้ฝึกจนแม่นยำ ครอบคลุมถึงอักษรสูงทุกหน่วยเสียง แต่ผู้เขียนไม่ได้นำสระทุกตัวมาประสม เนื่องจากผู้เรียนได้ผ่านการฝึกอ่านออกเสียงประสมอักขรกลางและสระแต่ละตัวมาแล้ว มีประสบการณ์ในการอ่านประสมพยัญชนะกับสระ จึงสามารถฝึกประสมอักษรสูงกับสระได้ด้วยตัวเอง

1.7.1.4 การประสมอักษรต่ำในแม่ ก กา

ในการนำเสนอการประสมอักษรต่ำในแม่ ก กา ผู้เขียนได้นำเสนอการประสมอักษรต่ำ สระ และวรรณยุกต์ วิธีการนำเสนอเช่นเดียวกับการประสมอักษรสูงในแม่ ก กา ได้อธิบายวิธีการผันอักษรต่ำด้วยภาษาจีนกลาง แล้วนำอักษรต่ำแต่ละหน่วยเสียงประสมกับสระมาให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง ดังนี้

ตาราง 17 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรต่ำในแม่ ก กา

เสียงสามัญ	เสียงโท	เสียงตรี
คา [kha: ³³]	ค่า [kha: ⁵¹]	ค้ำ [kha: ⁴⁵]
แก [ɲɛ: ³³]	แ่ง [ɲɛ: ⁵¹]	แ้ง [ɲɛ: ⁴⁵]
ไช [chai: ³³]	ไช้ [chai: ⁵¹]	ไช๊ [chai: ⁴⁵]
ชือ [sw: ³³]	ชื้อ [sw: ⁵¹]	ชื้อ [sw: ⁴⁵]
เท [the: ³³]	เท่ [the: ⁵¹]	เท๊ [the: ⁴⁵]
เนา [nau ³³]	เนา [nau ⁵¹]	เนา [nau ⁴⁵]
ฟี [phi: ³³]	ฟี [phi: ⁵¹]	ฟี [phi: ⁴⁵]
เฟือ [fw:a ³³]	เฟือ [fw:a ⁵¹]	เฟือ [fw:a ⁴⁵]
มา [ma: ³³]	ม่า [ma: ⁵¹]	ม้ำ [ma: ⁴⁵]
ย่า [jam ³³]	ย่า [jam ⁵¹]	ย่า [jam ⁴⁵]
เรา [rau ³³]	เรา [rau ⁵¹]	เรา [rau ⁴⁵]
โล [lo: ³³]	โล่ [lo: ⁵¹]	โล๊ [lo: ⁴⁵]
ไว [wai ³³]	ไว [wai ⁵¹]	ไว [wai ⁴⁵]
ฮือ [hw: ³³]	ฮื้อ [hw: ⁵¹]	ฮื้อ [hw: ⁴⁵]

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่นๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 44-45

ผู้เขียนไม่ได้นำสระทุกตัวมาประสม เนื่องจากผู้เรียนได้ผ่านการฝึกอ่านออกเสียง ประสมอักษรกลางและสระแต่ละตัวมาแล้ว มีประสบการณ์ในการประสมพยัญชนะกับสระ จึงสามารถฝึกประสมอักษรต่ำกับสระได้ด้วยตัวเอง

ในการนำเสนอการประสมอักษรในแม่ ก กา แต่ละขั้นตอน ผู้เขียนได้นำคำหนึ่ง พยางค์ คำหลายพยางค์ และประโยคที่มีการประสมอักษรในแม่ ก กา ไว้เป็นจำนวนมากมาให้ ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและหัดเขียนตามลำดับ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะการอ่านและการเขียน ประสมอักษรในแม่ ก กา เนื้อหาแบบฝึกที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในตำราเรียน เป็นคำศัพท์ที่ใช้อยู่ใน ภาษาไทย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านคำศัพท์ และเป็นประโยชน์เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

การประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ในภาษาไทยมีลักษณะการออกเสียงที่คล้ายกับการออกเสียงพินอินในภาษาจีนกลาง คือ ออกเสียงพยัญชนะต้นประสมกับสระ เวลาออกเสียงเสียงวรรณยุกต์ตรงกับรูปวรรณยุกต์ และสามารถผันเสียงได้ครบทุกเสียงในภาษาของตน กล่าวคือในการออกเสียงพินอิน การออกเสียงวรรณยุกต์ตรงกับรูปวรรณยุกต์ และผันเสียงได้ครบ 4 เสียงในภาษาจีน การออกเสียงประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ก็เช่นกัน ออกเสียงวรรณยุกต์ตรงกับรูปวรรณยุกต์ และผันเสียงได้ครบ 5 เสียงในภาษาไทย ดังนั้น การประสมอักษรกลางในแม่ ก กา จึงเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่ายสำหรับผู้เรียนชาวจีน จึงจัดสอนไว้ก่อน แต่การประสมอักษรสูง และอักษรต่ำในแม่ ก กา มีลักษณะที่ผู้เรียนไม่เคยชิน กล่าวคือ การประสมอักษรสูงแม้ว่าออกเสียงวรรณยุกต์ตรงกับรูป แต่สามารถผันได้เพียง 3 เสียง ส่วนการประสมอักษรต่ำ จะมีการออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกับรูป และไม่สามารถผันได้ครบ 5 เสียงด้วย วิธีการสอนตามลำดับดังกล่าว จึงเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยที่คำนึงถึงประสบการณ์ทางภาษาของผู้เรียนชาวจีน และเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

1.7.2 การประสมอักษรในมาตราตัวสะกด

การประสมอักษรในมาตราตัวสะกด เป็นการนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และพยัญชนะตัวสะกดเข้าด้วยกัน ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาไว้เป็น 2 ช่วง ได้แก่ การนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว และการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กก กต กบ เหมือนตำราภาษาไทย

1.7.2.1 การประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว

ผู้เขียนได้นำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดในแม่กง กน กม เกย เกอว ไว้ในบทที่ 7 ถึงบทที่ 8 พร้อมกับการนำเสนอความรู้เรื่องคำเป็น ในเนื้อหาส่วนนี้ ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์คำเป็นด้วยภาษาจีนกลาง และได้แนะนำวิธีการอ่านออกเสียงการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ซึ่งนำเสนอด้วย 2 วิธี ได้แก่ วิธีการอ่านออกเสียงแบบพินอินในภาษาจีน และวิธีการอ่านออกเสียงแบบไทย ดังนี้

กั๋ง: ก + ัง = กั๋ง (ก + ะ + ง = กั๋ง)

kaŋ³³ k + aŋ = kaŋ³³

ซึ้น: ช + ึ้น = ซึ้น (ช + ึ่น + น → ซึ้น + ึ่น = ซึ้น)

khun⁵¹ kh + un = khun⁵¹

สาม: ส + าม = สาม (ส + ำ + ม = สาม)

sa:m²¹⁵ s + a:m = sa:m²¹⁵

ท่ม: ท + ุม + ' = ท่ม (ท + ุ + ม → ท่ม + ' = ท่ม)

thum⁵¹ th + um = thum⁵¹

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 59)

ตัวอย่างข้างต้น ด้านซ้ายเป็นวิธีการอ่านคำไทยแบบจีน คือ การอ่านแบบผสม “声母 เ칭หมู่” (หมายถึงพยัญชนะที่มีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าของพยางค์) “韵母 ยวินหมู่” (หมายถึงส่วนประกอบหลังจาก 声母 เ칭หมู่) และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน ซึ่งคล้ายกับวิธีการอ่านภาษาจีนด้วยพินอิน คือ ประสม “声母 เ칭หมู่” “韵母 ยวินหมู่” และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน ส่วนในวงเล็บเป็นวิธีการอ่านคำไทยแบบไทย คือ นำพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะตัวสะกด และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน วิธีการสอนการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ด้วยสองวิธีนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการอ่านคำเป็นที่มีตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ได้ดีขึ้น อีกทั้งให้เข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างสองภาษาได้ด้วย

นอกจากการนำเสนอวิธีการอ่านออกเสียงการประสมอักษรในมาตราแม่กง กน กม เกย เกอว แล้ว ผู้เขียนยังได้นำสระเดี่ยวแต่ละตัวและสระประสม เีย [i:a] เอือ [u:a] ัว [u:a] มาประสมกับตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ผู้เขียนไม่ได้นำสระประสมเสียงสั้นมา เพราะเห็นว่า คำที่ประสมด้วยสระประสมเสียงสั้นที่มีตัวสะกดในภาษาไทยพบได้น้อย การนำเสนอดังตัวอย่างการนำสระประสม เีย [i:a] เอือ [u:a] ัว [u:a] ประสมกับตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ต่อไปนี้

ตาราง 18 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว

เสียงพยัญชนะท้าย	ง	น	ม	ย	ว
เสียงสระประสม	[-ŋ]	[-n]	[-m]	[-i]	[-u]
เีย [i:a]	เียง	เียน	เียม	-	เียว
เอือ [u:a]	เอือง	เอือน	เอือม	เอือย	-
ัว [u:a]	-ว	-ว	-ว	-ว	-

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า 69

ในการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ผู้เขียนไม่ได้ใส่พยัญชนะต้นเข้าไป เพราะถือว่า การประสมอักษรในมาตราตัวสะกดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากสำหรับผู้เรียน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจการอ่าน และการเขียนการประสมสระแต่ละตัวกับตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอวแต่ละตัวอย่างชัดเจน จึงนำเสนอเพียงสองส่วนนี้ออกมา เหตุผลอีกประการหนึ่งอาจเพราะว่า ผู้เรียนที่เรียนมาถึงขั้นนี้ก็ได้ผ่านการเรียนรู้อักษร 3 หมู่ การประสมอักษรในแม่ ก กา ตามอักษร 3 หมู่ และวิธีการผันเสียงคำเป็นมาแล้ว มีความรู้พื้นฐานและความสามารถในการประสมพยัญชนะต้น และวรรณยุกต์เข้าไปด้วยตัวเอง

1.7.2.2 การประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กก กค กบ

ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดในแม่กก กค กบ ไว้ในบทที่ 9 ถึงบทที่ 10 พร้อมกับการนำเสนอความรู้เรื่องคำตาย ในเนื้อหาส่วนนี้ ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการผันเสียงวรรณยุกต์คำตายด้วยภาษาจีนกลาง และมีการนำเสนอวิธีการอ่านออกเสียงการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กก กค กบ ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการอ่าน 2 วิธี เช่นเดียวกับการนำเสนอการอ่านคำเป็นที่มีตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ได้แก่ วิธีการอ่านออกเสียงแบบพินอินในภาษาจีน พร้อมให้เทียบกับวิธีการอ่านออกเสียงแบบไทย ดังนี้

กัต:	ก + ัด = กัต	(ก + ะ + ด = กัต)
kat ²¹	k + at = kat ²¹	
ชาด:	ช + าด = ชาด	(ช + ำ + ด = ชาด)
kha:t ²¹	kh + a:t = kha:t ²¹	
ลัป:	ล + ับ = ลัป	(ล + ะ + บ = ลัป)
lap ⁴⁵	l + ap = lap ⁴⁵	
ลาบ:	ล + าบ = ลาบ	(ก + ำ + ด = กัต)
la:p ⁵¹	l + a:p = la:p ⁵¹	

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 79-80)

ดังตัวอย่างข้างต้น ด้านซ้ายเป็นวิธีการอ่านคำไทยแบบจีน คือ การอ่านแบบผสม “声母 เ칭หมู่” (หมายถึงพยัญชนะที่มีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าของพยางค์) “韵母 ยวี่นหมู่” (หมายถึงส่วนประกอบหลังจาก 声母 เ칭หมู่) และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน ซึ่งคล้ายกับวิธีการอ่านภาษาจีนด้วยพินอิน คือ ประสม “声母 เ칭หมู่” “韵母 ยวี่นหมู่” และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน ส่วนในวงเล็บเป็นวิธีการอ่านคำไทยแบบไทย คือ นำพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะตัวสะกด และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน วิธีการสอนการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กก กค กบ ด้วยสองวิธีนี้

จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการอ่านคำที่ตายที่มีตัวสะกดแม่กก กด กบ ได้ดีขึ้น ยังช่วยให้เข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างสองภาษาได้

นอกจากการนำเสนอวิธีการอ่านออกเสียงการประสมอักษรในมาตราแม่กก กด กบ แล้ว ผู้เขียนยังได้นำสระเดี่ยวแต่ละตัวและสระประสม เอีย [i:a] เอือ [u:a] ัว [u:a] มาประสมกับตัวสะกดแม่กก กด กบ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอสระประสมเสียงสั้น เนื่องจากคำที่ประสมด้วยสระประสมเสียงสั้นที่มีตัวสะกดในภาษาไทยพบได้น้อย การนำเสนอตัวอย่างการนำสระเดี่ยว -ะ [a] -า [a:] ิ [i] ี [i:] ึ [u] ื [u:] ุ [u] ู [u:] ประสมกับเสียงพยัญชนะตัวสะกด ก [-k] ด [-t] และบ [-p] ต่อไปนี้

ตาราง 19 แสดงการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กก กด กบ

เสียงพยัญชนะท้าย เสียงสระ	ก [-k]	ด [-t]	บ [-p]
-ะ [a]	ัก	ัด	ับ
-า [a:]	-าก	-าด	-าบ
ิ [i]	ิก	ิด	ิบ
ี [i:]	ีก	ีด	ีบ
ึ [u]	ึก	ูด	ูป
ื [u:]	ือก*	ืด	ีบ
ุ [u]	ูก	ุด	ูป
ู [u:]	ูก	ูด	ูป

หมายเหตุ คำที่มี * ไม่มีปรากฏในภาษาไทย นำเสนอไว้เพื่อฝึกการออกเสียงเท่านั้น

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่นๆ. (2012). *ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1*. หน้า 78-79

การนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กก กด กบ มีวิธีการนำเสนอเช่นเดียวกับการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ผู้เขียนไม่ได้ใส่พยัญชนะต้นเข้าไป เนื่องจากว่าการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากสำหรับผู้เรียน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจการอ่านและการเขียนการประสมสระแต่ละ

ตัวกับตัวสะกดแม่ กก กค กบ แต่ละตัวอย่างชัดเจน จึงได้นำเสนอเพียงสองส่วนนี้ออกมา เหตุผลอีกประการหนึ่งอาจเพราะว่า ผู้เรียนที่เรียนมาถึงขั้นนี้ก็ได้อ่านการเรียนรู้อักษร 3 หมู่ การประสมอักษรในแม่ ก กา ตามอักษร 3 หมู่ และวิธีการผันเสียงคำตายแล้ว มีความรู้พื้นฐานและความสามารถในการประสมพยัญชนะต้น และวรรณยุกต์เข้าไปด้วยตัวเอง

ในการนำเสนอการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดทั้ง 2 ช่วง ผู้เขียนได้นำคำหนึ่ง พยางค์ คำหลายพยางค์ และประโยคที่มีการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดไว้เป็นจำนวนมากมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและหัดเขียน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะการอ่านและการเขียนประสมอักษรในมาตราตัวสะกด ช่วยให้ผู้เรียนอ่านเขียนคำที่มีการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดได้แม่นยำจนเกิดความชำนาญ และจากเนื้อหาแบบฝึกที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในตำราเรียน เห็นได้ว่า คำศัพท์ที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเขียนส่วนใหญ่เป็นคำที่ใช้บ่อยในภาษาไทย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านคำศัพท์ และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในขั้นต่อไป

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาการประสมอักษรไว้อย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นที่ละเอียดและชัดเจน โดยเริ่มต้นจากการสอนการประสมอักษรในแม่ ก กา จนถึงการสอนการประสมอักษรในมาตราตัวสะกด เป็นการนำเสนอเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ซึ่งมีความคล้ายกับขั้นตอนการนำเสนอการประสมอักษรในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เริ่มเรียนชาวไทยบางเล่ม เช่น แบบเรียนภาษาไทย **“จินตตามณี เล่ม 1”** แต่ในตำราเรียนเล่มนี้ ผู้เขียนได้ปรับลำดับการสอนเนื้อหาในเรื่องการประสมอักษรในแม่ ก กา ให้เป็น 4 ขั้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนชาวจีน ทำให้การเรียนการสอนเนื้อหาการประสมอักษรในภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนนั้นได้เพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น

1.8 การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน

ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องการอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอนในภาษาไทยไว้บทที่ 13 ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ การอ่าน “รร” และ “ร” การอ่านสระพิเศษ ฤ ฦ และเครื่องหมายวรรคตอนในภาษาไทย การนำเสนอเนื้อหาด้วยภาษาจีนกลาง ตามรายละเอียด ดังนี้

1.8.1 การอ่าน “รร” และ “ร”

ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการออกเสียง “รร” (ร หัน) ไว้เป็นสองแบบ แบบแรก คือ ในเมื่อ “รร” ไม่มีตัวสะกดตามหลัง “ร” ตัวหน้าจะออกเสียงเป็นสระเสียงสั้น “-” [a] ส่วน “ร” ตัวหลังจะออกเสียงเป็นตัวสะกด “แม่ กน” [n] แบบที่สอง คือ ในเมื่อ “รร” มีตัวสะกดตามหลัง จะออกเสียงเป็นสระเสียงสั้น “-” [a] พร้อมให้ตัวอย่างคำ และวิธีการออกเสียงภาษาไทย ดังนี้

1. “รร” (ร หัน) 的读音

(1) “รร” 单独做韵母时，前面的“ร”看作短音“ะ” [a]，后面的“ร”看作韵尾“แม่งน” [ŋ]。如：

จรรยา 读作 จัน-ยา บรรจุ 读作 บัน-จุ

บรรดา 读作 บัน-ดา พรณา 读作 พัน-นา

(2) “รร” 后面有辅音做的尾时，“รร” 看作短音“ะ” [a]。如：

กรรรม 读作 กัม พรรม 读作 พัน

พรรค 读作 พัก สรรพ 读作 สัม

ภาพประกอบ 54 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

120

ส่วนวิธีการออกเสียง ตัว “ร” ผู้เขียนกล่าวว่า ในเมื่อ “ร” ทำหน้าที่เป็นสระ และไม่มีตัวสะกดตามมา จะออกเสียงเป็น “-อน” [w:n] พร้อมได้นำตัวอย่างคำ และวิธีการออกเสียงภาษาไทยมาให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

2. “ร” 单独做韵母时，“ร” 看作韵母“-อน” [w:n]。如：

มังกร 读作 มัง-กอน นกร 读作 นะ-กอน

ละคร 读作 ละ-กอน อักษร 读作 อัก-สอน

ภาพประกอบ 55 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

120

1.8.2 การอ่านสระพิเศษ ฤ ฦ

ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการออกเสียงสระพิเศษ ฤ ฦ ว่า ในกรณีที่ต่างกัน สระพิเศษตัว ฤ จะอ่านออกเสียงต่างกันไปตามสามแบบ คือ วิ วี และเวอ ซึ่งนำเสนอด้วยภาษาจีน ตามรายละเอียดดังนี้

1. ฤ ออกเสียงเป็น วิ

1). เมื่อ ฤ อยู่ต้นพยางค์ และมีตัวสะกด เช่น

ฤณ อ่านว่า วิน

ฤทธิ อ่านว่า วิด-ทิ

2). เมื่อมีตัว ก ต ท ป ศ ส เป็นพยัญชนะต้นควบเป็น “ร” เช่น

กฤษณา อ่านว่า กริด-สะ-หนา ตฤตีย อ่านว่า ตริ-ตี-ยะ
 ทฤษฏี อ่านว่า ทริด-สะ-ดี ปฤจณา อ่านว่า ปริด-ฉา
 ศฤงคาร อ่านว่า สริง-คาน สฤก อ่านว่า สริก

2. ฤ ออกเสียงเป็น รี

1). เมื่อ ฤ อยู่ต้นพยางค์ และมีตัวสะกด เช่น

ฤษณะ อ่านว่า รีก-สะ-นะ ฤคเวท อ่านว่า รีก-คะ-เวด

2). เมื่อ ฤ ทำหน้าที่เป็นพยางค์ และเป็นพยางค์หน้า เช่น

ฤชา อ่านว่า รี-ชา ฤดู อ่านว่า รี-ดู
 ฤดี อ่านว่า รี-ดี ฤทัย อ่านว่า รี-ไท

3). เมื่อประสมกับพยัญชนะ คน พ ม ห เช่น

คฤหาสน์ อ่านว่า ครี-หาด มฤมล อ่านว่า นะ-รี-มน
 พฤศจิกายน อ่านว่า พรีด-สะ-จิ-กา-ยน
 มฤค อ่านว่า มรีก หฤทัย อ่านว่า หะ-รี-ไท

3. ฤ ออกเสียงเป็น เรอ มีอยู่คำเดียว คือ ฤษ์ อ่านว่า เริก

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 120-121)

ส่วนวิธีการอ่านออกเสียง ฤ ผู้เขียนได้อธิบายว่าออกเสียงเป็น รือ อยู่หน้าพยางค์
 เช่น ฤดี อ่านว่า รือ-ดี ฤษี อ่านว่า รือ-สี

1.8.3 เครื่องหมายวรรคตอนในภาษาไทย

ในการนำเสนอเรื่องเครื่องหมายที่ใช้บ่อยในภาษาไทย ผู้เขียนได้นำเสนอเครื่องหมาย
 4 ตัว ได้แก่ “ ” (ไม้ทันทฆาต หรือตัวกาวรันต์) “ ๆ ” (ไม้ยมก) “ ฯ ” (ไปยาลน้อย) “ ฯลฯ ” (ไปยาล
 ใหญ่) โดยอธิบายการใช้เครื่องหมายและวิธีการอ่านเครื่องหมายด้วยภาษาจีนกลาง พร้อม
 ยกตัวอย่าง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและฝึกอ่านออกเสียง ดังตัวอย่างการนำเสนอ “ ฯลฯ ”
 (ไปยาลใหญ่) ต่อไป

“ฯ” (ไปยาลใหญ่) 省略符号, 置于句子后, 表示省略, 相当于汉语的“等等”。

“ฯ” 读作 “ละ” 或读 “ละถึง” 或不读。如:

(1) ในสวนมีสัตว์ต่างๆ เช่น นก หนู หนู เป็ด ฯฯ

(2) ข้าวสุกหุงเข้า ฯฯ กล้วยหั่น กล้วย

例句 (1) 中的 ฯฯ 读 “ละ”; 例句 (2) 中的 ฯฯ 读 “ละถึง”。

ภาพประกอบ 56 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

122

ในตัวอย่างการนำเสนอ “ฯ” (ไปยาลใหญ่) ข้างต้น ผู้เขียนได้กล่าวว่า “ฯ” (ไปยาลใหญ่) จะอยู่ท้ายประโยค ใช้ละคำต่อท้ายที่ยังมีอีกมาก เท่ากับ “等等 等等” ในภาษาจีนกลาง อ่านว่า “ละ” หรือ “ละถึง” หรือไม่อ่านออกเสียง

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้อธิบายเครื่องหมายวรรคตอนของไทยโดยเทียบกับคำในภาษาจีน ได้นำเสนอคำภาษาจีนที่มีหน้าที่และความหมายเหมือนกับเครื่องหมาย “ฯ” ในภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้มากขึ้น

หลังจากการเรียนรู้เรื่องการอ่าน “ร” “ว” “ฤ” “ฤๅ” และเครื่องหมาย “” “” “” “ฯ” ผู้เขียนได้จัดแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียน ได้นำเสนอคำหนึ่งพยางค์ที่มี “ร” “ว” “ฤ” “ฤๅ” หรือเครื่องหมาย “” มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและจดจำเป็นจำนวนมาก ผู้เขียนยังได้นำสัทอักษร และความหมายทางภาษาจีนมาประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนออกเสียงคำได้ถูกต้อง และเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ ดังนี้

กรรไกร [kan ³³ krai ³³] 剪子	จรรยา [can ³³ ja: ³³] 道德, 品行
บรรจง [ban ³³ coŋ ³³] 端正	บรรจบ [ban ³³ cop ²¹] 汇合
บรรจุ [ban ³³ cu ²¹] 装, 盛	บรรดา [ban ³³ da: ³³] 全部, 全体
บรรทัด [ban ³³ tʰat ⁴⁵] 直线	บรรทุก [ban ³³ tʰuk ⁴⁵] 运载
บรรเทา [ban ³³ tʰau ³³] 救济	บรรยาย [ban ³³ ja: ³³] 陈述
บรรยากาศ [ban ³³ ja: ³³ kat ²¹] 气氛	บรรลุ [ban ³³ lu ⁴⁵] 完成
บรรเลง [ban ³³ leŋ ³³] 演奏	พรรษา [pʰan ³³ sa: ²¹⁵] 雨期; 年

ภาพประกอบ 57 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

122

เห็นได้ว่า ในการจัดลำดับคำ ผู้เขียนได้นำเสนอคำกลุ่มเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อให้
ผู้เรียนฝึกอ่านซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ คำที่ผู้เขียนนำมาส่วนใหญ่เป็นคำที่ใช้บ่อยในภาษาไทย
อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารต่อไป

ต่อจากนั้น ได้นำคำหลายพยางค์ที่เป็นคำสะกดพิเศษหรือมีตัวการันต์มาให้ผู้เรียนฝึก
อ่านออกเสียงและคัดเขียน อีกทั้งให้ผู้เรียนฝึกใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำศัพท์ด้วย
ผู้เขียนไม่ได้นำสัทอักษรประกอบการออกเสียง เพราะถือว่า ผู้เรียนได้ฝึกการอ่านคำหนึ่งพยางค์ มี
ประสบการณ์การอ่านคำพวกนี้มาแล้ว จึงให้ออกเสียงในระดับที่ยากขึ้น ดังนี้

พรสวรรค์	คำอวยพร	กลีกร	ไวชากรณ
นครหลวง	ละครพูด	ละครสัตว์	ฤดูใบไม้ผลิ
ฤดูใบไม้ร่วง	ฤดูร้อน	ฤดูหนาว	ทรัพย์สิน
ทรัพยากรธรรมชาติ	บริษัททัวร์	วิทยานิพนธ์	วิทยาศาสตร์ประยุกต์
พิมพ์ดีด	แพทย์แผนโบราณ	ฟิล์มขาวดำ	ศูนย์กลาง
ศูนย์การค้า	ข้อสัดข	สัตว์น้ำ	สอบสัมภาษณ์

ภาพประกอบ 58 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง การอ่านคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายวรรคตอน

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

125

ในท้ายบทเรียน ได้นำประโยคที่มีคำสะกดพิเศษและเครื่องหมายที่เรียนมาในบทนี้มา
ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียน โดยไม่เน้นความหมายของประโยค ดังนี้

สมเด็จพระเทพฯ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างห้องสมุดในกรุงเทพฯ

ฯพณฯ อภิสิทธิ์ เดินทางเยือนปักกิ่ง

ในซูเปอร์มาร์เก็ต มีของขายมากมาย เช่น ขนม ผลไม้ ของใช้ เสื้อผ้า เครื่องมือ อุปกรณ์

การเกษตร วัสดุตกแต่ง ฯลฯ

ฤดูร้อนที่ประเทศไทยร้อนมาก

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 125-126)

1.9 เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน และวิธีการฝึก

ระหว่างการนำเสนอเนื้อหาด้านอักษรวิธีผู้เขียนได้แทรกเนื้อหาส่วนหนึ่งที่จัดให้ผู้สอน โดยเฉพาะ ซึ่งนำเสนอด้วยภาษาไทย และตั้งชื่อบทเรียนว่า “ครูสอน” เนื่องจากในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของประเทศจีน ผู้สอนสาขาวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ โดยเฉพาะผู้สอนนักศึกษาที่เรียนการสอนภาษาไทยในระดับต้น เนื่องจากผู้เรียนไม่มีความรู้พื้นฐานในภาษาไทย จึงต้องใช้ภาษาจีนเป็นสื่อความหมายในการเรียนการสอน แต่ผู้สอนชาวจีนมีความรู้ความสามารถในด้านภาษาไทยไม่เท่าเทียม คำแนะนำสำหรับผู้เรียนในตำราเรียนจึงเป็นการชี้แนะความสำคัญของเนื้อหา และวิธีการสอนที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื้อหาในบทเรียน “ครูสอน” ในด้านอักษรวิธีของตำราเรียนเล่มนี้ แบ่งได้เป็น 5 หัวข้อ เป็นการนำเสนอเนื้อหาด้านปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน โดยอธิบายให้ผู้สอนทราบว่า ผู้เรียนชาวจีนอาจมีปัญหาในการอ่านออกเสียงตรงไหน เพื่อให้ผู้สอนสังเกต และให้ความสำคัญแก่การฝึกออกเสียงที่มีปัญหานั้น ๆ และยังมีการนำเสนอความรู้ด้านสัทศาสตร์ สำหรับการอ่านออกเสียง และวิธีการฝึกการออกเสียงเสียงที่ถูกต้อง โดยมีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับการสอน ดังนี้

1.9.1 การอ่าน ด และ บ

หลังจากได้นำเสนอพยัญชนะกลุ่มอักษรกลางและสระทั้งหมดเสร็จ ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหา “ครูสอน” ในหัวข้อ “การอ่าน ด และ บ” เป็นบทแรก ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนชาวจีนมีปัญหาในการอ่านออกเสียง ด และ บ เพราะเสียงพยัญชนะต้น ด และ บ ไม่มีในภาษาจีน นักเรียนชาวจีนออกเสียงค่อนข้างยาก ต้องใช้เวลาฝึกฝนเป็นเวลานาน เสียง ด และ บ ใกล้เคียงกับเสียง ต และ ป ในภาษาจีน ถ้านำเสียงทั้งสองนี้มาเปรียบเทียบกันก็จะทำให้เห็นความแตกต่าง และออกเสียงที่ถูกต้องและชัดเจนขึ้น

หลังจากนั้น ได้นำเสนอความแตกต่างระหว่างเสียง ต กับ ด และเสียง ป กับ บ โดยอาศัยความรู้ด้านสัทศาสตร์ พร้อมได้ยกตัวอย่างให้สังเกต สรุปคือ เสียงสองคู่นี้ต่างกันตรงที่ เสียง ต และ ป ลมออกข้างนอก แต่เสียง ด และ บ ลมเข้าข้างใน ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนชาวจีนสามารถแยกเสียงนี้ได้ถูกต้องและชัดเจน

1.9.2 การอ่านสระเดี่ยว

เนื้อหา “ครูสอน” หัวข้อที่สอง คือ การอ่านสระเดี่ยว ผู้เขียนได้นำเสนอก่อนการสอน คำเป็น คำตาย เพื่อเป็นการทบทวนการอ่านสระเดี่ยว ผู้เขียนได้กล่าวว่า ภาษาไทยมีเสียงสระ

เดี่ยวที่ออกเสียงคล้าย ๆ กัน ถ้าออกเสียงไม่ถูก ก็จะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป พร้อมได้ยกตัวอย่างให้เห็นความสำคัญในการอ่านสระเดี่ยว

ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการจำ และแยกเสียงสระ โดยอธิบายให้เห็นว่า สระในภาษาไทยสามารถแยกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสระปากเหี้ยม กลุ่มสระปากห่อ และกลุ่มสระปากปกติ รายละเอียดดังตัวอย่างการนำเสนอสระปากห่อ ดังนี้

สระปากห่อ คือ สระที่มีริมฝีปากกลม มี 3 เสียง ได้แก่

สระ อู (อู)	ปากห่อแคบ
สระ โอ (โอะ)	ปากห่อกว้างขึ้น
สระ ออ (เออะ)	ปากห่อกว้างที่สุด

สระปากห่อเสียงยาวทั้งสามนี้ มีสระคู่ที่เป็นเสียงสั้น คือ อู โอะ เออะ ก็มีรูปปากไล่เรียงตั้งแต่เล็กไปถึงใหญ่เช่นเดียวกันกับสระ อู โอ ออ ลองฝึกออกเสียงต่อไปนี้

กู	โก	กอ	กุ	โกะ	เกอะ
ตู	โต	ตอ	ตุ	โตะ	เตอะ
ปู	โป	ปอ	ปุ	โปะ	เปอะ
จุ	โจ	จอ	จู	โจะ	เจอะ
บู	โบ	บอ	บุ	โบะ	เบอะ

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 54)

ในการนำเสนอเนื้อหาสระแต่ละกลุ่ม ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการออกเสียงด้านสัทศาสตร์ พร้อมได้เปรียบเทียบเสียงที่ใกล้เคียงกันในแต่ละกลุ่มโดยอาศัยความรู้ด้านสัทศาสตร์ และได้ยกตัวอย่างให้บทวน เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจสระทั้ง 3 กลุ่ม และเข้าใจความแตกต่างระหว่างแต่ละกลุ่ม และความแตกต่างระหว่างแต่ละเสียงในแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะทำให้การสอนการออกเสียงสระเดียวนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.9.3 การอ่านตัวสะกด

การอ่านตัวสะกดในภาษาไทยเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากและมีปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน ในเนื้อหาส่วนนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงปัญหาการออกเสียงตัวสะกด โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ

ลักษณะแรก ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านพยัญชนะสะกด แม่กก แม่กด แม่กบ ดังนี้

พยัญชนะตัวสะกด แม่กก แม่กด แม่กบ เป็นการออกเสียงที่ค่อนข้างยากสำหรับนักเรียนชาวจีน เพราะภาษาจีนไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหล่านี้ แต่ก็มีวิธีการฝึกออกเสียงที่จะทำให้สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง วิธีการก็คือ เต็มสระอาข้างหลังตัวสะกด แล้วค่อย ๆ ตัดเสียงสระ อา นั้นออก เช่น

ต้องการออกเสียงแม่ กก ก็ให้เติมสระอาข้างหลังตัวสะกดให้เป็นสองพยางค์ อย่างคำว่า กาก ปาก
ตาก หาก ก็ให้ฝึกออกเสียงเป็น

กา --- กา

ปา --- กา

ตา --- กา

หา --- กา

แล้วค่อย ๆ แยกสระ อา ตัวหลังออก คงพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สองเอาไว้ จากนั้นก็ค่อย ๆ
ตัดเสียงสระ - ะ ทิ้งไป ก็จะได้เสียงพยัญชนะตัวสะกด เป็น

กาก - ะ = กาก

ปาก - ะ = ปาก

ตาก - ะ = ตาก

หาก - ะ = หาก

พยัญชนะตัวสะกดตัวอื่นก็ฝึกแบบเดียวกัน

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 88)

เห็นได้ว่า ปัญหาแรกที่คุณเขียนได้นำเสนอมาคือ การออกเสียงพยัญชนะตัวสะกด แม่
กก แม่กด แม่กบ นอกจากได้นำเสนอปัญหาแล้วผู้เขียนยังได้แนะนำวิธีการฝึกการออกเสียง
ตัวสะกดด้วย เพื่อช่วยให้การอ่านออกเสียงตัวสะกด แม่ กก แม่ กด แม่ กบ ง่ายขึ้น

ลักษณะที่ 2 คือ ปัญหาในการอ่านตัวสะกด น ที่มีสระ อี เพราะว่า ผู้เรียนชาวจีน
มักจะสลับกับตัวสะกด ง ผู้เขียนจึงได้นำเสนอวิธีการฝึกโดยให้จับคู่คำ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนออกเสียง
ได้ถูกต้องชัดเจน ดังนี้

พยัญชนะสะกดอีกตัวหนึ่งที่นักเรียนจีนมักจะออกเสียงยาก คือ ตัวสะกด น ที่มีสระ อี
โดยเฉพาะคำว่า “จีน” จะออกเสียงว่า “จิ่ง” คนไทยมักได้ยินคนจีนพูดว่า “ฉันเป็นคิงจิ่ง” การพูดแบบนี้
คนไทยฟังแล้วก็เข้าใจ แต่ก็รู้ได้ทันทีว่าเป็นคนจีน เพราะว่าออกเสียงไม่ชัด ดังนั้นต้องฝึกการออกเสียง
สระ อี ที่มี น และ ง เป็นตัวสะกดให้ชัดเจนโดยฝึกจับคู่คำ เช่น

ฉัน --- จิ่ง

เป็น --- เป็ง

คน --- คง

จีน --- จิ่ง

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 89)

ลักษณะที่ 3 คือ ปัญหาที่ออกเสียงตัวสะกดไม่ได้ ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ดังนี้

นักเรียนชาวจีนที่ออกเสียงตัวสะกดไม่ได้ จะออกเสียงพยัญชนะสะกดสับสนกับสระเสียงสั้น ดังนั้นต้องฝึกออกเสียงพยัญชนะสะกดเปรียบเทียบกับสระเสียงสั้นให้ชัดเจนด้วย เช่น

กับ ไม่ออกเสียงเป็น กะ

วิด ไม่ออกเสียงเป็น วิ

จิก ไม่ออกเสียงเป็น จิ

นับ ไม่ออกเสียงเป็น นะ

มิด ไม่ออกเสียงเป็น มิ

หากเราพูดว่า “ฉา อ่า น้ำ ทู วา” “ฉา กะ ลา ทา แป้ ผี หะ” อย่างนี้ยังถือว่าพูดไม่ชัด ไม่ถูกต้อง ต้องพยายามฝึกฝน พูดให้ชัดว่า “ฉันอาบน้ำทุกวัน” “ฉันกำลังทำแบบฝึกหัด” เพียงเท่านี้ปัญหาการออกเสียงตัวสะกดก็หมดไป สามารถออกเสียงภาษาไทยได้อย่างชัดเจน

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 89-90)

ผู้เขียนนอกจากได้ชี้แนะปัญหาและวิธีการฝึกแล้ว ยังได้ยกตัวอย่างประโยคให้เห็นว่า หากไม่ออกเสียงตัวสะกด จะเป็นอย่างไร ซึ่งจะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนเห็นความสำคัญของการออกเสียงตัวสะกด แล้วนำไปสู่การฝึกออกเสียงตัวสะกดให้ชัดเจน

1.9.4 การอ่านคำควบกล้ำ

ผู้เขียนได้จัดเนื้อหา “ครูสอน” ในหัวข้อ “การอ่านคำควบกล้ำ” ได้อธิบายความรู้เกี่ยวกับหลักการอ่านอักษรควบกล้ำด้วยภาษาไทย แล้วได้นำเสนอข้อควรระมัดระวังในการออกเสียงคำควบกล้ำ พร้อมยกตัวอย่างคำให้สังเกต ดังนี้

มีอักษรควบกล้ำบางคำที่ออกเสียงคล้ายกับเสียงสระ ได้แก่ อักษรควบกล้ำ ว + า เพราะมีเสียงคล้ายกับสระ อัว ต้องระมัดระวังในการออกเสียง เช่น คำว่า กวา ไม่ออกเสียงว่า กัว คำว่า ความ ไม่ออกเสียงว่า ควม คำว่า ขวาง ไม่ออกเสียงว่า ขวง หากออกเสียงผิด ความหมายจะเปลี่ยนไป

ที่สำคัญเสียงควบกล้ำต้องเป็นเสียงควบกล้ำ บางคนออกเสียงควบกล้ำไม่ได้หรือไม่ชัด ความหมายของคำก็ผิดไป เช่นคำว่า ควาย ออกเสียงว่า คาย ก็ผิดความหมาย คำว่า กลาง ออกเสียงว่า กาง ก็ผิดความหมายเช่นเดียวกัน

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 108)

ผู้เขียนได้นำเสนอข้อควรระวังระหว่างการออกเสียงคำควบกล้ำเป็น 2 ข้อ คือ ให้แยกเสียงอักษรควบกล้ำ ว + ำ กับสระ อัว และให้ออกเสียงคำควบกล้ำอย่างชัดเจน เพราะการออกเสียงคำควบกล้ำผิด ความหมายของคำก็จะผิดไป ซึ่งอาจทำให้การสื่อสารล้มเหลวไปได้

ต่อจากนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการฝึกฝนการออกเสียงคำควบกล้ำ ดังนี้

เวลาฝึกออกเสียงควบกล้ำ ต้องฝึกเทียบกับคำที่ไม่ควบกล้ำ จะได้ว่าคำควบกล้ำกับคำไม่ควบกล้ำแตกต่างกันอย่างไร เช่น

กลับ	---	กับ
คลึง	---	คิง
ขวาง	---	ขวง
พลง	---	พวง
ปลิง	---	ปิง
		เป็นต้น

นอกจากนี้ควรฝึกออกเสียงควบกล้ำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกัน ควบกับอักษรควบกล้ำต่าง ๆ กัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างด้วย เช่น

คราม	---	คลาม	---	ความ
กราม	---	กลาม	---	กวม
คราน	---	คลาน	---	ควาน
กร่าง	---	กล่าง	---	กว่าง
ปลิง	---	ปริง		
พราม	---	พลาม		เป็นต้น

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 108-109)

ผู้เขียนได้แนะนำวิธีการฝึกออกเสียงโดยให้จัดคู่เทียบเสียง ให้ฝึกเทียบคำควบกล้ำกับคำไม่ควบกล้ำ และให้เทียบเสียงคำควบกล้ำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกัน แต่ควบกับอักษรควบกล้ำต่างกัน พร้อมยกตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นวิธีการนำเสนอการออกเสียงที่ปฏิบัติได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ

ส่วนการอ่านออกเสียงคำควบไม่แท้ ผู้เขียนไม่ได้เน้นหนัก เนื่องจากเห็นว่าการอ่านคำควบไม่แท้ จะออกเสียงพยัญชนะเพียงเสียงเดียว ไม่ค่อยเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน

1.9.5 การอ่านอักษรนำ

การอ่านอักษรนำเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ซับซ้อนและยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน ผู้เขียนจึงนำเสนอไว้ในเนื้อหาส่วน “ครูสอน” เช่นกัน ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการอ่านอักษรนำด้วยภาษาไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ อักษรนำที่ไม่ออกเสียงพยัญชนะหน้า อักษรนำที่ออกเสียง

พยัญชนะหน้าและอักษรนำที่ออกเสียงพยัญชนะหน้าและไม่ออกเสียงพยัญชนะหน้า สุดท้ายได้สรุป วิธีการอ่านอักษรนำเป็น 2 วิธีง่าย ๆ พร้อมยกตัวอย่างคำ เพื่อความสะดวกในการจดจำ ดังนี้

1. อ (อย่า อยู่ อย่าง ยาก) และ ห + ต่ำ = สูง ตัวเองไม่ออกเสียง เช่น อย่า อยู่ อย่าง ยาก ไหว ห้วน หวาด เหงื่อ หงาย หู หรา

2. กลาง และ สูง + ต่ำ = สูง ตัวเองออกเสียง เช่น อนาคต องุ่น ตลก ตลาด ตลอด ฉลาด ผงาด ขมวด

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 119)

ในการเริ่มเรียนภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สองสำหรับผู้เรียนชาวจีน มักพบปัญหาต่าง ๆ ในการออกเสียง เพราะมีความแตกต่างระหว่างระบบเสียงภาษาไทยและภาษาจีน จากเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน และวิธีการฝึกนั้น เห็นได้ว่าผู้เขียนตั้งใจจะให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ในการออกเสียงภาษาไทย ผู้เรียนชาวจีนมักจะพบปัญหาอะไรบ้าง และแนะนำการแก้ปัญหาเหล่านั้นให้แก่ผู้อ่านไว้อย่างชัดเจน เมื่อผู้อ่านและผู้เรียนสังเกตและแก้ปัญหาได้ในช่วงต้น ก็จะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนไม่ติดสำเนียงภาษาแม่ตั้งแต่แรก และสามารถออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้เขียนนำเสนอในตำราเรียนได้แนวคิดจากผลการวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนจากงานวิจัย การพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาชาวจีน ของ Lu Sheng (2553: 99-106)

จากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านอักษรวิธีในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่มที่ 1 สรุปได้ว่า ตำราเรียนเล่ม 1 มีเนื้อหาด้านอักษรวิธีที่ผู้เขียนเน้นด้านความรู้เรื่องสระ พยัญชนะวรรณยุกต์ คำเป็น คำตาย อักษรควบ อักษรนำ การอ่านคำสะกดพิเศษ และเครื่องหมายต่าง ๆ เหมาะสมที่จะใช้เป็นตำราเรียนภาษาไทยในระดับชั้นพื้นฐาน นอกจากได้นำเสนอวิธีการอ่าน การเขียน และการใช้อักษรไทยแล้ว ยังได้จัดแบบฝึกพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวมทั้งทักษะการฟัง การอ่านออกเสียง และทักษะการเขียน อีกทั้งได้เน้นพัฒนาทักษะการใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของศัพท์ ซึ่งถือเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาอักษรวิธีภาษาไทยในประเด็นต่าง ๆ สรุปว่า ผู้เขียนได้ยึดแนวคิดด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทยและการสอนภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนจากผลงานทางวิชาการหลายเล่ม เช่น หนังสือ **หลักภาษาไทย** ของพระยาอุปกิตศิลปสาร หนังสือ **ระบบเสียงภาษาไทย** ของกาญจนา นาคสกุล หนังสือ **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น** ของอุดม วโรตม์สิขิตติ์

หนังสือ **หลักภาษาไทย** ของกำชัย ทองหล่อ และหนังสือ **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1** นอกจากนี้ได้นำเสนอตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์ตามแนวคิดการสอนวรรณยุกต์ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนใน **หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1** ของ Pan Deding และได้นำเสนอความรู้การเปรียบเทียบหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีน จัดเนื้อหาและแบบฝึกเฉพาะเจาะจงปัญหาการออกเสียงสำหรับผู้เรียนชาวจีนตามผลการวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนในงานวิจัย **การพัฒนาแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาชาวจีน** ของ Lu Sheng

พบว่า ในแบบฝึกทำยบท ผู้เขียนได้นำเสนอคำหนึ่งพยางค์ และคำหลายพยางค์เป็นจำนวนมาก นอกจากจะให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงให้ครอบคลุมถึงทุกหน่วยเสียงตามลำดับแล้ว คำศัพท์ที่นำเสนอมาในตำราเรียนนั้น ส่วนใหญ่เป็นคำที่ใช้บ่อยในภาษาไทย โดยรวบรวมคำศัพท์ที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวันมาให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่านออกเสียงจะช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น อีกทั้งเป็นการปูพื้นฐานทางด้านคำศัพท์ให้แก่การเรียนสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในขั้นต่อไปได้

เนื้อหาเกี่ยวกับวจีวิภาค

คำว่า “วจีวิภาค” พระยาอุปกิตศิลปสาร (2531: 59) ได้อธิบายไว้ว่า “เป็นชื่อตำราไวยากรณ์ซึ่งว่าด้วยถ้อยคำที่ใช้อยู่ในภาษาไทย” เนื้อหาเกี่ยวกับวจีวิภาคในภาษาไทยที่ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา ผู้เขียนได้นำเสนอไว้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความรู้ไวยากรณ์ไทยเกี่ยวกับคำและความรู้เกี่ยวกับการใช้คำบางคำในภาษาไทย

2.1 ความรู้ไวยากรณ์ไทยเกี่ยวกับคำ

ในการนำเสนอความรู้ไวยากรณ์ไทยเกี่ยวกับคำ ผู้เขียนใช้ภาษาไทยในการอธิบาย โดยใช้ภาษาอย่างกะทัดรัด นำเสนอแต่ประเด็นสำคัญ พร้อมให้ตัวอย่างภาษาไทยที่มีใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน เนื้อหาความรู้ไวยากรณ์ไทยเกี่ยวกับคำปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 และเล่ม 4 ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มี 14 เรื่อง ได้แก่ “ชนิดของคำ” “คำลักษณนาม” “คำซ้ำ” “คำลงท้าย” “คำบอกจำนวน” “คำซ้อน” “คำประสม” “คำย่อ” “คำผาน” “คำสรรพนาม” “คำภาษาบาลีและสันสกฤต” “คำเชื่อม” “คำราชาศัพท์” และ “คำพ้อง” ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มี 2 เรื่อง ได้แก่ “หน้าที่ของคำสันธานที่เชื่อมความคล้ายตามกัน” และ “ความหมายของคำศัพท์” โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ชนิดของคำ

เรื่อง “ชนิดของคำ” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 1 ได้นำเสนอการแบ่งชนิดของคำในภาษาไทยตามแนวคิดของพระยาอุปกิตศิลปสาร โดยแบ่งเป็น 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำสรรพนาม คำวิเศษณ์ คำสันธาน คำบุพบท คำอุทาน และได้อธิบายความหมายของคำชนิดต่าง ๆ รวมทั้งให้ตัวอย่างคำง่าย ๆ ในการอธิบายคำวิเศษณ์ คำสันธาน คำบุพบท ผู้เขียนได้นำเสนอตัวอย่างวลี หรือประโยคง่าย ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน และรู้จักตำแหน่งของคำด้วย

2.1.2 คำลักษณนาม

เรื่อง “คำลักษณนาม” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 3 ได้นำเสนอคำลักษณนามในภาษาไทยว่า คำลักษณนามอยู่ในหมวดคำนาม เป็นหมวดคำสำคัญในภาษาไทย เนื่องจากเป็นคำที่แสดงลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ทำให้มีความหมายชัดเจนขึ้น จากนั้น มีการนำเสนอคำลักษณนามที่ใช้อยู่ในภาษาไทยจำนวน 15 คำ พร้อมให้คำอธิบายวิธีการใช้และตัวอย่างคำอย่างเช่น อัน ใบ ลูก ตัว คน เล่ม คัน จาน ชาม เครื่อง แผ่น เป็นต้น

2.1.3 คำซ้ำ

เรื่อง “คำซ้ำ” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 4 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับคำซ้ำ ผู้เขียนได้อธิบายความหมายของคำซ้ำว่า หมายถึงคำที่เกิดจากการนำคำเดียวกันมาซ้ำกัน 2 ครั้ง เพื่อทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลง และได้นำเสนอคำซ้ำ 7 ลักษณะ พร้อมให้ตัวอย่างประโยคง่าย ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจคำซ้ำต่าง ๆ ในบริบทประโยค ลักษณะของคำซ้ำที่ผู้เขียนนำเสนอมา ได้แก่ ซ้ำเพื่อบอกพหุพจน์ ซ้ำเพื่อสื่อความหมายว่า “มาก” ซ้ำเพื่อให้ความหมายลดลง ซ้ำเพื่อแยกเป็นส่วน ๆ ซ้ำเพื่อเปรียบเทียบ ซ้ำเพื่อให้ความหมายว่าทำแบบไม่ตั้งใจ และซ้ำเพื่อให้คำสั่ง

2.1.4 คำลงท้าย

เรื่อง “คำลงท้าย” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 7 ได้นำเสนอว่าคนไทยจะใช้คำลงท้ายให้เหมาะกับตัวเอง สถานการณ์และเพื่อความสะดวกเมื่อสนทนากับผู้อื่น และได้นำเสนอคำลงท้ายในสถานการณ์ทางการ และคำลงท้ายในสถานการณ์ไม่ทางการ พร้อมได้อธิบายวิธีการใช้และตัวอย่างประโยคง่าย ๆ คำลงท้ายในสถานการณ์ทางการ ได้แก่ ค่ะ ค๊ะ และครับ คำลงท้ายในสถานการณ์ไม่ทางการ ได้แก่ จ๊ะ จ๊ะ จ๋า นะ นะ ละ ละ และฮะ

2.1.5 คำบอกจำนวน

เรื่อง “คำบอกจำนวน” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 12 ได้

นำเสนอการใช้คำบอกจำนวนคำว่า “เดียว” “เดี่ยว” “หนึ่ง” คำบอกจำนวนที่เป็นคำซ้ำ และตำแหน่งของคำบอกจำนวนในประโยค ได้แก่ คำนาม + คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม และได้นำเสนอว่า บางครั้งอาจมีรูปแบบ คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม ได้ ในเมื่อเป็นประโยคคำตอบ โดยผู้ตอบไม่ต้องพูดคำนามซ้ำ ยังได้นำเสนอลักษณะพิเศษของคำบอกจำนวน หนึ่ง พร้อมให้ตัวอย่างประโยคง่าย ๆ

2.1.6 คำซ้อน

เรื่อง “คำซ้อน” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 16 ได้นำเสนอความหมายของคำซ้อนว่า หมายถึงคำที่เกิดจากคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาซ้อนกัน และคำที่นำมาซ้อนจะมีสองลักษณะ ได้แก่ คำซ้อนเพื่อความหมายและคำซ้อนเพื่อเสียง คำซ้อนเพื่อความหมาย มี 3 ลักษณะ คือ คำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน เกิดจากการนำคำที่มีความหมายเหมือนกันมาซ้อนกัน คำที่ได้จะมีความหมายเหมือนกับคำเดิม คำซ้อนที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือทำนองเดียวกัน เกิดจากการนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือทำนองเดียวกันมาซ้อนกัน คำที่ได้จะมีความหมายใกล้เคียงกับคำใดคำหนึ่งที่นำมาซ้อน และคำซ้อนที่มีความหมายตรงข้ามกัน เกิดจากการนำคำที่มีความหมายตรงข้ามกันมาซ้อนกัน คำที่ได้จะมีความหมายใกล้เคียงกับคำใดคำหนึ่งที่นำมาซ้อน หรือมีความหมายเป็นอย่างอื่นก็ได้ ส่วนคำซ้อนเพื่อเสียง คือคำซ้อนที่นำเสียงพยัญชนะต้นเดียวกันมาซ้อนกัน โดยคำที่นำมาซ้อนกันมักจะไม่มีความหมาย หรือหากมีความหมายก็จะไม่เกี่ยวข้องกัน ผู้เขียนได้นำเสนอตัวอย่างคำไว้ และได้อธิบายความหมายของคำ พร้อมให้ตัวอย่างประโยค

2.1.7 คำประสม

เรื่อง “คำประสม” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 18 ได้นำเสนอความหมายของคำประสมว่า หมายถึงคำที่เกิดจากการนำคำหลักหรือคำอิสระตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกัน คำที่นำมาประสมความหมายจะไม่เกี่ยวข้องกัน คำที่ได้จะมีความหมายใหม่ ซึ่งไม่เกี่ยวกับความหมายของคำเดิม พร้อมให้ตัวอย่างคำ และคำอธิบายความหมายของตัวอย่างคำ

2.1.8 คำย่อ

เรื่อง “คำย่อ” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 21 ได้นำเสนอความหมายของคำย่อ หรืออักษรย่อว่า หมายถึงพยัญชนะที่ใช้เขียนย่อคำขนาดยาวให้สั้นลง เพื่อสะดวกในการพูดและการเขียน และจะใช้เครื่องหมายมหัพภาคหรือจุด (.) กำกับไว้ และได้สอนหลักในการใช้คำย่อตามกำหนดของราชบัณฑิตยสถานว่า มี 6 หลัก หลักที่ 1 ใช้พยัญชนะต้นของพยางค์แรกเป็นตัวย่อ หลักที่ 2 ถ้าเป็นคำประสม ให้ใช้พยัญชนะต้นของแต่ละคำ หลักที่ 3 ถ้า

พยัญชนะที่มี ห เป็นอักษรนำให้ใช้พยัญชนะหลังเป็นตัวย่อ หลักที่ 4 ถ้าพยัญชนะต้นเป็นคำควบกล้ำหรืออักษรนำ ให้ใช้อักษรตัวหน้าตัวเดียว หลักที่ 5 ตัวย่อไม่ควรใช้สระ ยกเว้นคำที่ใช้กันมาก่อนแล้ว และหลักที่ 6 ตัวย่อต้องมีจุดกำกับเสมอ ตัวย่อตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปให้จุดที่ตัวสุดท้ายเพียงจุดเดียว ยกเว้นตัวที่ใช้กันมาก่อนแล้ว หลังหลักการใช้แต่ละหลัก ผู้เขียนยังได้นำตัวอย่างมาให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ

2.1.9 คำผาน

เรื่อง “คำผาน” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 22 ได้นำเสนอความหมายของคำผานว่า คำผานหรือคำประสาน หมายถึงคำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมกันโดยมีคำอย่างน้อย 1 คำที่เป็นคำไม่อิสระ คือ คำที่ปรากฏหรือใช้พูดตามลำพังไม่ได้ ต้องอาศัยคำอื่น คำผานจะคล้ายกับคำประสม แต่แตกต่างกันที่คำประสมต้องเกิดจากคำอิสระมารวมกันทั้งหมด และได้นำเสนอชนิดของคำผานว่า แบ่งได้เป็น 2 ชนิด ได้แก่ คำผานแท้ และคำผานเทียม คำผานแท้ คือ คำผานที่ประกอบด้วยคำไม่อิสระทุกคำ คำผานเทียม คือ คำผานที่ประกอบด้วยคำไม่อิสระกับคำอิสระ พร้อมมีการยกตัวอย่างคำ และคำอธิบายตัวอย่างคำ

2.1.10 คำสรรพนาม

เรื่อง “คำสรรพนาม” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 24 ได้นำเสนอความหมายของคำสรรพนามว่า หมายถึงคำที่ผู้พูดใช้แทนคำนาม โดยเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และได้สอนลักษณะของคำสรรพนามว่าแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะตามแนวคิดของนworรณพันธุ์เมธา ลักษณะที่ 1 คำบอกบุรุษ ประกอบด้วย คำบอกบุรุษที่ 1 ใช้แทนผู้พูด คำบอกบุรุษที่ 2 ใช้แทนผู้ฟัง คำบอกบุรุษที่ 3 ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึง ลักษณะที่ 2 ชื่อผู้พูด หรือชื่อผู้ฟัง ลักษณะที่ 3 คำที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ประกอบด้วย คำเรียกเครือญาติ และความสัมพันธ์ด้านอื่น ลักษณะที่ 4 ตำแหน่งของผู้ฟัง และอาชีพของผู้พูดหรือผู้ฟัง นอกจากนี้ มีการกล่าวถึงเรื่องคำสรรพนามแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังหลายลักษณะ เช่น บอกเพศ บอกจำนวน บอกฐานะ และบอกท่าทีของผู้พูดที่ต่อผู้ฟัง แต่ละลักษณะผู้เขียนได้อธิบายไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งนำตัวอย่างคำมาประกอบ

2.1.11 คำภาษาบาลีและสันสกฤต

เรื่อง “คำภาษาบาลีและสันสกฤต” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 26 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับที่มาของภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทยว่า ภาษาบาลีและสันสกฤตมีต้นกำเนิดที่ประเทศอินเดีย เมื่อไทยรับศาสนาพุทธเข้ามานับถือ จึงได้รับภาษาบาลีและ

สันสกฤตเข้ามาด้วย และได้สอนลักษณะเด่นของภาษาบาลีและสันสกฤตที่เห็นได้ชัดเจนในภาษาไทย คือ คำสมาสและคำสนธิ คำสมาส คือคำภาษาบาลีและสันสกฤตตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาชนกัน เมื่ออ่านจะต้องออกเสียงเชื่อมระหว่างคำหน้ากับคำหลัง คำสนธิ คือคำภาษาสันสกฤตหรือบาลีตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเชื่อมสระกัน ผู้เขียนยังได้นำตัวอย่างคำของแต่ละชนิดมาอธิบายให้เห็นอย่างชัด

2.1.12 คำเชื่อม

เรื่อง “คำเชื่อม” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 27 ได้นำเสนอความหมายของคำเชื่อมว่า คือคำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือประโยคให้สัมพันธ์กัน และได้สอนคำเชื่อมชนิดต่าง ๆ ตามแนวคิดของนworรณ พันธุเมธา จำนวน 18 ชนิด ได้แก่ คำเชื่อมบอกเจ้าของ คำเชื่อมบอกผู้มีส่วนร่วม คำเชื่อมบอกเครื่องมือ คำเชื่อมบอกความสัมพันธ์ทางสถานที่ คำเชื่อมบอกแหล่งเดิม คำเชื่อมบอกจุดหมาย คำเชื่อมบอกความสัมพันธ์ทางเวลา คำเชื่อมบอกการร่วมกัน คำเชื่อมบอกการเปรียบเทียบ คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง คำเชื่อมบอกความให้เลือก คำเชื่อมบอกการยกเว้น คำเชื่อมบอกเหตุ คำเชื่อมบอกผล คำเชื่อมบอกเนื้อความ คำเชื่อมบอกการแนะนำ คำเชื่อมแสดงตัวอย่าง และคำเชื่อมเน้นความสัมพันธ์ พร้อมมีการยกตัวอย่างคำ และตัวอย่างประโยคง่าย ๆ

2.1.13 คำราชาศัพท์

เรื่อง “คำราชาศัพท์” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 28 ได้กล่าวถึงความสำคัญและที่มาของคำราชาศัพท์ว่า คำราชาศัพท์ ถือเป็นลักษณะเด่นของภาษาไทย เพราะเป็นคำที่แสดงถึงการยกย่องเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีขึ้นตั้งแต่สมัยสุโขทัยและสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยให้ความสำคัญแก่ฐานะของบุคคลเป็นอย่างมาก และกล่าวถึงลักษณะของคำราชาศัพท์ว่า ส่วนใหญ่มาจากภาษาสันสกฤตและบาลี เพราะเป็นภาษาที่มาจากศาสนา ซึ่งเชื่อว่าเป็นภาษาที่ชั้นสูงและเป็นสิริมงคล และภาษาเขมร เพราะเชื่อว่าเป็นภาษาที่สูงส่ง นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอคำราชาศัพท์ที่พบได้ในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งออกเป็น 5 หมวดหลัก ๆ ได้แก่ หมวดร่างกาย หมวดเครือญาติ หมวดเครื่องใช้ หมวดคำสรรพนาม และหมวดคำกริยา พร้อมให้ตัวอย่างคำ และคำอธิบายตัวอย่างคำ อีกทั้งได้กล่าวถึงเรื่องการใช้คำราชาศัพท์ในปัจจุบัน

2.1.14 คำพ้อง

เรื่อง “คำพ้อง” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 28 ได้นำเสนอลักษณะของคำพ้องในภาษาไทย 3 ลักษณะ ได้แก่ คำพ้องรูป คำพ้องเสียง และคำพ้องความหมาย พร้อมให้คำอธิบายและตัวอย่างคำ เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ

2.1.15 หน้าที่ของคำสันธานที่เชื่อมความคล้ายตามกัน

เรื่อง “หน้าที่ของคำสันธานที่เชื่อมความคล้ายตามกัน” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 4 บทที่ 7 ถึงบทที่ 8 ได้นำเสนอคำสันธานที่เชื่อมความคล้ายตามกันในการเชื่อมคำ เชื่อมวลี และเชื่อมประโยค และตำแหน่งหน้าที่ของคำสันธานที่เชื่อมความคล้ายตามกัน

2.1.16 ความหมายของคำศัพท์

เรื่อง “ความหมายของคำและคำศัพท์” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 4 บทที่ 16 ได้กล่าวถึงความหมายของคำหรือรูปคำ และความหมายของคำศัพท์ ยังได้นำเสนอประเภทของคำที่แบ่งตามลักษณะของพยางค์และประเภทของคำที่แบ่งตามการสร้างคำ

2.2 ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำบางคำในภาษาไทย

นอกจากเนื้อหาประเด็นดังกล่าวแล้ว ผู้เขียนยังได้นำเสนอเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการใช้คำในภาษาไทย ซึ่งปรากฏในบทเรียนบางบทของตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 เล่ม 3 และเล่ม 4

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีจำนวน 14 เรื่อง ได้แก่ การใช้คำ “ที่” ในบทที่ 5 การใช้คำ “คุณ” ในบทที่ 6 “ความ” และ “การ” ในบทที่ 8 “เป็น” และ “คือ” ในบทที่ 9 “โดย” และ “ด้วย” ในบทที่ 10 “เมื่อ” และ “เวลา” ในบทที่ 11 การใช้คำ “ซึ่ง” ในบทที่ 13 การใช้คำ “ให้” ในบทที่ 14 การใช้คำ “ละ” ในบทที่ 15 “อย่าง” และ “แบบ” ในบทที่ 17 การใช้คำ “เอง” ในบทที่ 19 การใช้คำ “อัน” ในบทที่ 20 การใช้คำ “ขอ” ในบทที่ 23 การใช้คำ “นำ” ในบทที่ 25 โดยนำเสนอภายใต้หัวข้อ “ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำในภาษาไทย” เน้นสอนวิธีการใช้คำสำคัญที่เป็นคำพื้นฐานในภาษาไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มีจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ “หนาแน่น” ในบทที่ 1 “นคร” ในบทที่ 2 “มงคล” ในบทที่ 5 “เนา” ในบทที่ 6 “วัฒนธรรม” ในบทที่ 7 “พลวัต” ในบทที่ 15 “การประชุมสุดยอด” ในบทที่ 16 และ “ช่วยเหลือเกื้อกูล” ในบทที่ 18 โดยนำเสนอภายใต้หัวข้อ “ความรู้จากบทวิทยุรายการ รู้ รัก ภาษาไทย” เน้นสอนความหมายและวิธีการใช้คำบางคำในภาษาไทย

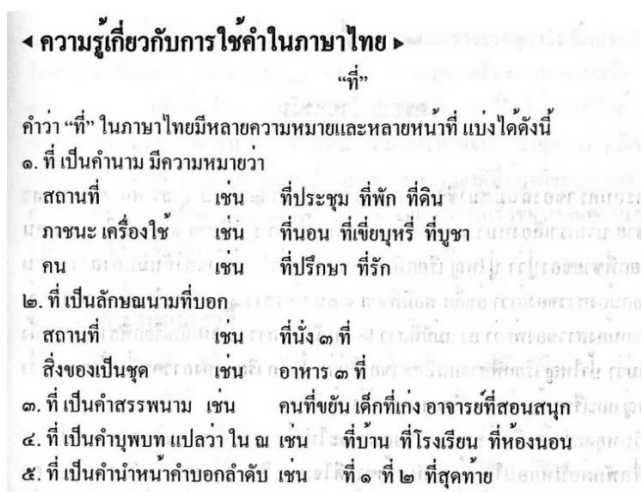
ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ การใช้คำสันธานบางคำในภาษาไทย ในบทที่ 6 และการใช้คำว่า “แล้ว” ในภาษาไทย ในบทที่ 9 ถึงบทที่ 10

เนื่องจากการนำเสนอความรู้การใช้คำในแต่ละเล่มมีลักษณะแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ตามลักษณะเนื้อหาในแต่ละเล่มดังนี้

จากการศึกษา พบว่า ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ผู้เขียนได้นำเสนอ

ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำในภาษาไทย ประกอบด้วย 2 ลักษณะ ลักษณะแรก คือการสอนวิธีการใช้คำสำคัญบางคำในภาษาไทย เป็นการนำเสนอคำสำคัญในภาษาไทยที่มีหลายความหมายและหลายหน้าที่ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและวิธีการใช้ของคำเหล่านี้ และสามารถนำไปใช้ได้ อย่างถูกต้องแม่นยำ มีจำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 5 การใช้คำ “ที่” บทที่ 6 การใช้คำ “คุณ” บทที่ 13 การใช้คำ “ซึ่ง” บทที่ 14 การใช้คำ “ให้” บทที่ 15 การใช้คำ “ละ” บทที่ 19 การใช้คำ “เอง” บทที่ 20 การใช้คำ “อัน” บทที่ 23 การใช้คำ “ขอ” บทที่ 25 การใช้คำ “น่า” คำที่ผู้เขียนนำมาสอนจะเป็น คำหลัก ๆ ที่ใช้บ่อยในการสื่อสารชีวิตประจำวัน มีปรากฏในบทอ่าน หรือบทสนทนาอยู่แล้ว เหตุผลที่ผู้เขียนนำมานำเสนอต่างหาก อาจเพราะว่า อยากให้ผู้เรียนชาวจีนให้ความสำคัญแก่คำพวกนี้ และเข้าใจวิธีการใช้ได้เป็นอย่างดี อันจะช่วยให้การเรียนภาษาไทยในชีวิตประจำวันมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลักษณะที่สอง คือ เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการใช้คำสำคัญที่มีลักษณะคล้ายกัน ในภาษาไทย เป็นการนำเสนอความหมายและวิธีการใช้คู่คำที่มีลักษณะคล้ายกัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างระหว่างสองคำ สามารถเลือกใช้คำได้ถูกต้อง มีจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 8 “ความ” และ “การ” บทที่ 9 “เป็น” และ “คือ” บทที่ 10 “โดย” และ “ด้วย” บทที่ 11 “เมื่อ” และ “เวลา” บทที่ 17 “อย่าง” และ “แบบ” คำที่ผู้เขียนนำมาสอนจะเป็นคำที่ใช้บ่อยในการสื่อสารชีวิตประจำวัน มีปรากฏในบทอ่าน หรือบทสนทนาอยู่แล้ว แต่ผู้เรียนก็ได้นำมาสอนต่างหาก อาจเพราะว่า อยากให้ผู้เรียนชาวจีนให้ความสำคัญแก่คำพวกนี้ และเข้าใจวิธีการใช้เป็นอย่างดี อันจะช่วยให้การเรียนภาษาไทยในชีวิตประจำวันมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังตัวอย่างต่อไป

ในการนำเสนอความรู้การใช้คำว่า “ที่” ในบทที่ 5 ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 59 ตัวอย่างเนื้อหาการใช้คำในภาษาไทย

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

39

จากตัวอย่างข้างต้น เห็นได้ว่า ผู้เขียนได้อธิบายความหมายและวิธีการใช้คำต่าง ๆ ด้วยภาษาไทยที่ง่าย ๆ และให้ตัวอย่างคำศัพท์ วลี หรือประโยค เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างแจ่มแจ้ง

ในการนำเสนอความรู้การใช้คำว่า “ความ” และ “การ” ในบทที่ 8 ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ดังนี้

◀ ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำในภาษาไทย ▶

“ความ” และ “การ”

ในภาษาไทยคำว่า “ความ” และ “การ” มีลักษณะการใช้ดังนี้

๑. ความ

๑) ความ ใช้หน้าหน้าคำคุณศัพท์เพื่อทำให้เป็นคำนาม เช่น ความดี ความสวย ความสูง เป็นต้น

๒) ความ ใช้หน้าหน้าคำกริยาเพื่อทำให้เป็นคำนาม มักสื่อความหมายที่เป็นนามธรรม (มองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้) เช่น ความคิด ความรัก ความเมตตา ความชอบ เป็นต้น

๒. การ

๑) การ ใช้หน้าหน้าคำกริยาเพื่อทำให้เป็นคำนาม มักสื่อความหมายที่เป็นรูปธรรม

(มองเห็นและจับต้องได้) เช่น การเดิน การพูด การอ่าน การเรียน เป็นต้น

๒) การ ใช้หน้าหน้าคำนามทั่วไป มีความหมายว่างานประเภทนั้น ๆ เช่น การบ้าน การงาน การเงิน การไฟฟ้า การกีฬา เป็นต้น

ภาพประกอบ 60 ตัวอย่างเนื้อหาการใช้คำในภาษาไทย

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

69

จากตัวอย่างข้างต้น เห็นได้ว่า ผู้เขียนจะอธิบายความหมายและวิธีการใช้คำต่าง ๆ ด้วยภาษาไทยที่ง่าย ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างแจ่มแจ้งตัวอย่างคำที่ผู้เขียนนำมาประกอบจะเป็นคำที่ง่าย ๆ และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ผู้เขียนได้นำเสนอความรู้การใช้คำจากบทวิทยุรายการ รู้ รักภาษาไทย ซึ่งเป็นรายการวิทยุกระจายเสียงที่จัดขึ้นโดยราชบัณฑิตยสถาน เพื่อเผยแพร่หลักเกณฑ์และการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง ทั้งในด้านความหมายของคำ ที่มาของคำ และการนำไปใช้ คำที่ผู้เขียนนำเสนอมาในตำราเรียนมีจำนวน 7 คำ มีจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ “หนาแน่น” ในบทที่ 1 “นคร” ในบทที่ 2 “มงคล” ในบทที่ 5 “เนา” ในบทที่ 6 “วัฒนธรรม” ในบทที่ 7 “พลวัต” ในบทที่ 15 “การประชุมสุดยอด” ในบทที่ 16 และ “ช่วยเหลือเกื้อกูล” ในบทที่ 18 เช่น การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคำว่า “มงคล” ต่อไปนี้

มงคล

มงคล เป็นคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤตว่า มงคล (อ่านว่า มั่ง-กะ-ละ) แปลว่า เหตุที่นำมาซึ่งความเจริญและป้องกันไม่ให้สิ่งที่ไม่ดีร้ายมากล้ำกราย

ในภาษาไทย คำว่า มงคล มีหลายความหมาย ความหมายหนึ่ง เป็นคำเรียกงานฉลองที่จัดขึ้นเพื่อความสุภาพ งานมงคล เช่น งานแต่งงาน งานฉลองวันเกิด งานทำบุญ ขึ้นบ้านใหม่ ตรงข้ามกับงานศพ ซึ่งเรียกว่า งานอวมงคล สายสิญจน์ที่ทำเป็นห่วง ๒ ห่วง สวมศีรษะบ่าวสาวคู่สมรสในงานแต่งงานเรียกว่า มงคลแฝด เป็นเครื่องหมายเพื่อแสดงว่า บ่าวสาวคู่นี้มีความสัมพันธ์ดีและเป็นคนคนเดียวกัน งานแต่งงานเรียกว่า งานมงคลสมรส ทุกสิ่งที่เกิดและใช้ในงานนั้นจะเป็นสิ่งที่ถือว่าเป็นมงคล ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เสื้อผ้า ข้าวของเครื่องใช้ ดอกไม้ ตลอดจนคำพูดที่จะกล่าวในวันนั้นก็ถือว่าเป็นมงคล คือสิ่งที่นำความเจริญและความดีมาให้

(ที่มา บทวิทยุราชการ “รู้ รัก ภาษาไทย” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เวลา ๐๗.๐๐-๗.๓๐ น.)

ภาพประกอบ 61 ตัวอย่างเนื้อหาการใช้คำในภาษาไทย

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 72

จากเนื้อหาความรู้การใช้คำในภาษาไทยที่ผู้เขียนนำมาจากบทวิทยุรายการ รู้ รัก ภาษาไทย สังเกตได้ว่า ผู้เขียนพยายามเลือกคำที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน อย่างเช่น ในบทที่ 2 “กรุงเทพมหานคร” ผู้เขียนได้สอนคำว่า “นคร” ในบทที่ 6 “วันสงกรานต์” ผู้เขียนได้สอนคำว่า “เนา” ในบทที่ 15 “อาเซียน” ผู้เขียนได้สอนคำว่า “ผลวัด” เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาไทยในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งได้เสริมความรู้การใช้คำในภาษาไทยให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาไทยและใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้ สังเกตได้ว่า ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอคำที่ยากเกินสำหรับผู้เรียน เพื่อให้เนื้อหาเหมาะกับระดับของผู้เรียน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาการใช้คำ 2 เรื่องได้แก่ บทที่ 6 “การใช้คำสันธานบางคำในภาษาไทย” และบทที่ 9 ถึงบทที่ 10 “การใช้คำว่า แล้ว ในภาษาไทย” เช่น การนำเสนอการใช้คำสันธานบางคำในภาษาไทยใน บทที่ 6 ดังนี้

虽然 และ และ กับ 都有“和，及”的意思，但两者的用法不完全相同。当 กับ 连接的各个部分之间是平等、并列的关系时，可以用 และ 来替换。当 กับ 连接的各个部分之间是跟随关系或主动对象与被动对象关系时，不能用 และ 来替换。例如：

คุณพ่อคุณแม่ไปตลาดด้วยกัน 爸爸和妈妈一起去市场。

这个句子可以表达两种意思。第一种意思是：爸爸和妈妈一起去市场，句中的 กับ 可以用 และ 来替换。第二种意思是：爸爸跟随妈妈去市场，句中的 กับ 不能用 และ 来替换。

ทั้ง...และ...是“既……又……、又……又……、……和……都”的意思。用于连接两个并列的名词性成份、形容词性成份或动词性成份。例如：

นักเรียนคนนี้ทั้งสวยและเก่ง 这个学生既漂亮又能干。

ทั้งพ่อและแม่เป็นครูสอนหนังสือ 爸爸和妈妈都是老师。

วันอาทิตย์นี้ทั้งฝนตกและลมแรง 这个星期天又下雨又刮风。

ก็...ก็...是“也……也……、又……又……”的意思。用于连接动词性成份或形容词性成份，所连接的各个部分之间是并列或平等的关系。

ไปกินข้าวก็ดี ไปเที่ยวต่อก็ดี 吃饭也行，继续玩也行。

เรียนต่อก็ได้ ไปทำงานก็ได้ 继续学也行，去工作也行。

เมื่อวันฝนก็ตก ลมก็พัด 天又刮风，又下雨。

ภาพประกอบ 62 ตัวอย่างเนื้อหาการใช้คำในภาษาไทย

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

50

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอการใช้คำสันธานที่ใช้บ่อยในภาษาไทย เช่น “และ” “กับ” “ทั้ง...และ...” “ก็...ก็...” นำเสนอด้วยภาษาจีน พร้อมให้ตัวอย่างประโยคภาษาไทย

เนื้อหาเกี่ยวกับวากยสัมพันธ์

คำว่า “วากยสัมพันธ์” พระยาอุปกิตศิลปสาร (2531: 191) ได้อธิบายไว้ว่า “คำต่าง ๆ ที่เจานามาเรียงเป็นข้อความนั้น ล้วนมีความสัมพันธ์ คือมีความเกี่ยวข้องทั้งนั้น ความเกี่ยวข้องของคำต่าง ๆ ในถ้อยคำตอนหนึ่ง ๆ เรียกว่า วากยสัมพันธ์” กำชัย ทองหล่อ (2556: 366) ได้กล่าวถึงวากยสัมพันธ์ไว้ว่า “ความเกี่ยวข้องกันระหว่างคำที่เรียบเรียงเป็นระเบียบ และมีข้อความต่าง ๆ เรียกว่า วากยสัมพันธ์ ข้อความนั้น อาจมีลักษณะเป็นวลีหรือประโยคก็ได้”

ผู้วิจัยจะนำเสนอตามหัวข้อย่อย 2 หัวข้อ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับวลี และเนื้อหาเกี่ยวกับประโยค ดังนี้

3.1 เนื้อหาเกี่ยวกับวลี

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวลีไว้ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 และเล่ม 4 ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มีจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ “ชนิดของวลี”

“นามวลี” “กริยาวลี” “พิเศวลี” “สถานวลี” “กาลวลี” ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มีจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ “ความหมายของวลี”

3.1.1 ชนิดของวลี

เรื่อง “ชนิดของวลี” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 3 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของวลี การแบ่งชนิดของวลี ซึ่งประกอบด้วยนามวลี กริยาวลี วิเศษณ์วลี สถานวลี และกาลวลี

3.1.2 นามวลี

เรื่อง “นามวลี” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 4 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของนามวลี การทำหน้าที่ของนามวลี พร้อมให้ตัวอย่างการใช้ตามหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน

3.1.3 กริยาวลี

เรื่อง “กริยาวลี” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 8 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของกริยาวลี การทำหน้าที่ของกริยาวลี พร้อมให้ตัวอย่างการใช้ตามหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน

3.1.4 พิเศษวลี

เรื่อง “พิเศษวลี” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 9 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของพิเศษวลี การทำหน้าที่ของพิเศษวลี พร้อมให้ตัวอย่างการใช้ตามหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน

3.1.5 สถานวลี

เรื่อง “สถานวลี” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 10 ได้นำเสนอลักษณะของสถานวลี พร้อมให้ตัวอย่างการใช้สถานวลี เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ

3.1.6 กาลวลี

เรื่อง “กาลวลี” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 11 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของกาลวลี การทำหน้าที่ของกาลวลี พร้อมให้ตัวอย่างการใช้ตามหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน

3.1.7 ความหมายของวลี

เรื่อง “ความหมายของวลี” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 4 บทที่ 17 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของวลี ซึ่งได้กล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับวลีในความหมายเก่าและวลีในความหมายใหม่

3.2 เนื้อหาเกี่ยวกับประโยค

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาไวยากรณ์ไทยระดับประโยคไว้ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 เล่ม 3 และเล่ม 4 ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ “การลำดับคำในประโยค” ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มี 4 เรื่อง ได้แก่ “ชนิดของประโยค” “ประโยคความเดียว” “ประโยคความรวม” และ “ประโยคความซ้อน” ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ “โครงสร้างหน่วยหลัก + หน่วยขยายในภาษาไทย” และ “ความหมายของประโยค” ดังนี้

3.2.1 การลำดับคำในประโยค

เรื่อง “ลำดับคำในประโยค” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 2 ได้นำเสนอเรื่องลำดับคำในประโยคเพื่อใช้ในการสื่อสารตามแนวคิดของนวรรณ พันธุเมธา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่ ประธาน-กริยา-กรรม เรื่องเก่า-เรื่องใหม่ เรื่องหลัก-เรื่องขยาย พร้อมให้ตัวอย่างประโยคง่าย ๆ เช่น “ฉันอ่านหนังสือ” “เมื่อวานฉันไม่สบาย วันนี้เธอพาฉันไปหาหมอ” เป็นต้น

3.2.2 ชนิดของประโยค

เรื่อง “ประโยค” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 12 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของประโยค และชนิดของประโยคภาษาไทย

3.2.3 ประโยคความเดียว

เรื่อง “ประโยคความเดียว” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 13 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของประโยคความเดียว การแบ่งชนิดของประโยคความเดียว พร้อมให้ตัวอย่างประโยคตามชนิดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหา

3.2.4 ประโยคความรวม

เรื่อง “ประโยคความรวม” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 14 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของประโยคความรวม การแบ่งชนิดของประโยคความรวม พร้อมให้ตัวอย่างประโยคตามชนิดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหา

3.2.5 ประโยคความซ้อน

เรื่อง “ประโยคความซ้อน” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 3 บทที่ 17 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของประโยคความซ้อน และประพันธสรรพนามที่จะใช้ในประโยคความซ้อน ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน ผู้ พร้อมให้ตัวอย่างประโยค เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ

3.2.6 โครงสร้างหน่วยหลัก + หน่วยขยายในภาษาไทย

เรื่อง “โครงสร้างหน่วยหลัก + หน่วยขยายในภาษาไทย” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ใน

ตำราเรียน เล่ม 4 บทที่ 1 ถึงบทที่ 5 ซึ่งในบทที่ 1 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับหน่วยหลัก + หน่วยขยายที่มีคำเชื่อม “ของ” “แห่ง” ในบทที่ 2 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับหน่วยหลัก + หน่วยขยายที่มีคำเชื่อม “ที่” “ซึ่ง” “อัน” ในบทที่ 3 ได้นำเสนอความรู้การใช้คำเชื่อมในโครงสร้างหน่วยหลัก + หน่วยขยายในภาษาไทย ในบทที่ 4 ได้นำเสนอหน้าที่ของหน่วยขยายในภาษาไทย และในบทที่ 5 ได้นำเสนอโครงสร้างหน่วยหลัก + หน่วยขยายที่ไม่มีคำเชื่อมในภาษาไทย ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญแก่การสอนความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างหน่วยหลัก + หน่วยขยายในภาษาไทยมาก เนื่องจากในภาษาจีน หน่วยขยายจะอยู่หน้าหน่วยหลัก แตกต่างกับโครงสร้างหน่วยหน่วยหลัก + หน่วยขยายในภาษาไทย และการใช้คำเชื่อมในโครงสร้างหน่วยหลัก + หน่วยขยายในภาษาไทย อย่างที่ ซึ่ง อัน มักเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในเบื้องต้น

3.2.7 ความหมายของประโยค

เรื่อง “ความหมายของประโยค” ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตำราเรียน เล่ม 4 บทที่ 18 ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของประโยค ซึ่งได้กล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับประโยคในความหมายเก่าและประโยคในความหมายใหม่

นอกจากประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้เขียนยังได้นำเสนอความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษาไทย จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ “สัทอักษร” “ตระกูลของภาษาในประเทศไทย” “ภาษาย่อยของภาษาไทย” “ความหมายของไวยากรณ์ไทย” และ “ความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์แนวเดิม” เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับบริวจิวิภาคและวากยสัมพันธ์ในตำราเรียน พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาตามแนวคิดจากตำราภาษาไทยหลายเล่ม เช่น **หลักภาษาไทย** ของพระยาอุปกิตศิลปสาร **ไวยากรณ์ไทย** ของนพวรรณ พันธุเมธา และ **หลักเกณฑ์การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและเครื่องหมายอื่น ๆ** หลักเกณฑ์การเว้นวรรค หลักเกณฑ์การเขียนคำย่อ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ของราชบัณฑิตยสถาน **บทวิทยุรายการ รู้ รักภาษาไทย เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย 3** ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช **เอกสารประกอบการสอนลักษณะภาษาไทย** ของศศิธร ชาติอุเหล็ก และ **กิจกรรมเสริมทักษะ หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6** ของพรพิมล ผลวัฒนะ **เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย** ของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช **ภาษาศาสตร์ภาษาไทย** ของเรืองเดช บันเขื่อนขัตติย์ และ **ระบบเสียงภาษาไทย** ของกาญจนา นาคสกุล เพื่อได้เนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ในภาษาไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้

เนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร

การนำเสนอเนื้อหาการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เน้นพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปลเพื่อการสื่อสาร ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ความรู้ทางภาษาไทย และความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจบริบทสังคมไทยและวัฒนธรรมไทย และสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการแปลไทย-จีน จีน-ไทย และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในชีวิตจริงต่อไป

เนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร มีทั้งหมด 69 บท เน้นปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 เล่ม 3 และเล่ม 4 ประกอบด้วยเนื้อหาที่เน้นฝึกทักษะต่าง ๆ สองลักษณะ คือ ทักษะการอ่าน การเขียน การฟังและการพูด นอกจากนี้ ในท้ายบท ผู้เขียนยังได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ในภาษาไทย และความรู้เกี่ยวกับการใช้คำในภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักภาษาไทยและการใช้คำในภาษาไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา ในเนื้อหาส่วนนี้ ผู้เขียนไม่ได้นำศัพท์อักษรเข้ามาช่วย เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่อ่านออกเขียนได้บ้างแล้ว

การวิเคราะห์แบ่งตามหัวข้อดังนี้

4.1 ลักษณะการจัดเนื้อหาทักษะการอ่าน-การเขียนเพื่อการสื่อสาร

ในการจัดเนื้อหาทักษะการอ่าน-การเขียนเพื่อการสื่อสารในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1- 4 ได้จัดรูปแบบของเนื้อหาคล้ายกัน นำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักและบทอ่านเสริมเป็นสำคัญ

ตำราเรียนชุดนี้เน้นเนื้อหาบทอ่านเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการแปลเพื่อการสื่อสาร มีการฝึกให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง จับใจความสำคัญ พร้อมทั้งเพิ่มพูนความรู้ทางสังคมวัฒนธรรมไทย จากบทความสั้น ๆ และขนาดยาว ที่ใช้ภาษาไปตามบริบทของเนื้อเรื่องที่หลากหลาย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 และเล่ม 2 นอกจากนำเสนอบทอ่านสั้น ๆ เพื่อปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีบทอ่านจำนวนมากเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนได้เรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยทันสมัยไปพร้อมกับการพัฒนาทักษะทางภาษา ทำให้ผู้เรียนชาวจีนนำไปใช้

เป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารในชีวิตจริงได้ ส่วนบทอ่านในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 และเล่ม 4 จะนำเสนอเนื้อหาที่ยากขึ้น ในเล่ม 3 นำเสนอบทอ่านที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเมืองสำคัญ ประเพณีวันสำคัญ ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน การพัฒนาเขตอาเซียน และการเขียนจดหมาย บทอ่านในเล่มที่ 3 เนื้อเรื่องเน้นเรื่องราวเหตุการณ์ปัจจุบันตลอดจนเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่หลากหลาย และในเล่ม 4 นำเสนอบทอ่านหลักและบทอ่านเสริมเกี่ยวกับสภาพสังคม ภูมิรัฐศาสตร์ สภาพอากาศ สุขภาพอนามัย วัฒนธรรม การค้าชายแดน สภาพสังคมและเศรษฐกิจ วรรณคดี และเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาพร้อมเพิ่มความรู้คำศัพท์ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเป้าหมายของหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในอนาคตได้

บทอ่านในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 และเล่ม 2 ส่วนใหญ่เป็นผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง มีลักษณะเป็นเรื่องเล่า นิทาน และบทความสั้น ๆ เป็นต้น เน้นนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่สัมพันธ์กับผู้เรียน เนื้อเรื่องมีความหลากหลาย และใช้ภาษาที่เหมาะสมแก่ระดับของผู้เรียน ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 เล่ม 4 นอกจากบทอ่านที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นมาเอง ยังมีบทอ่านจำนวนมากนำมาจากเอกสารและหนังสือภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเอกสารภาษาไทยลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นบทความวิจารณ์และสารคดี และได้เรียนรู้ภาษาไทยที่เจ้าของภาษาใช้กันอย่างแท้จริง

เนื้อหาบทอ่านที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะการอ่าน-การเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เนื้อหาบทอ่านหลัก เน้นฝึกให้ผู้เรียนอ่านจับใจความ และเนื้อหาบทอ่านเสริม ซึ่งเป็นข้อมูลอ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เพิ่มพูนทักษะการอ่าน และเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก ดังนั้น การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในตำราเรียนจึงแบ่งเป็น 2 หัวข้อใหญ่

ในการนำเสนอบทอ่านหลัก ยังมีการนำเสนอเนื้อหาคำศัพท์และวลี ข้อสังเกต และแบบฝึกหัดทางภาษา และในการนำเสนอบทอ่านเสริม ยังมีการนำเสนอเนื้อหาคำศัพท์และวลี และความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ทางภาษาไทย ดังนี้

4.1.1 ลักษณะการจัดเนื้อหาบทอ่านหลัก

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักทั้งหมด 69 เรื่อง โดยตั้งชื่อบทเรียนในแต่ละบทด้วยชื่อเรื่องบทอ่านหลัก ซึ่งในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 มีจำนวน 3 เรื่อง เล่ม 2 มีจำนวน 28 เรื่อง เล่ม 3 มีจำนวน 20 เรื่อง และในเล่ม 4 มีจำนวน 18 เรื่อง และเนื้อหาบทอ่านหลักประกอบด้วยบทอ่าน คำศัพท์และวลี ข้อสังเกต และแบบฝึกหัด โดยมีลักษณะดังนี้

การนำเสนอบทอ่านหลักดังตัวอย่างต่อไป

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 บทที่ 14 “ห้องเรียนของฉัน” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ห้องเรียนของฉันมีเพื่อนนักศึกษา ๒๖ คน มีนักศึกษาชายน้อยกว่านักศึกษาหญิง
นักศึกษาชาย ๑ คน นักศึกษาหญิง ๑๕ คน
มหาวิทยาลัยของเรามีอาจารย์ทั้งหมด ๕๐๐ กว่าคน มีนักศึกษาทั้งหมด ๑๘,๐๐๐
กว่าคน มีเนื้อที่กว้างมาก ประมาณ ๑๐ ตารางกิโลเมตร

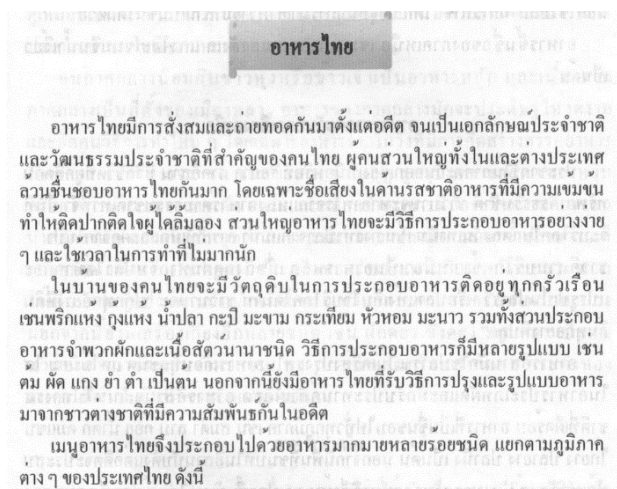
ภาพประกอบ 63 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

127

ดังตัวอย่างข้างต้น ในตำราเรียนเล่ม 1 จะนำเสนอบทอ่านสั้น ๆ มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน กล่าวถึงเรื่องจำนวนคนของนักศึกษา อาจารย์ และเนื้อที่ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 20 “อาหารไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

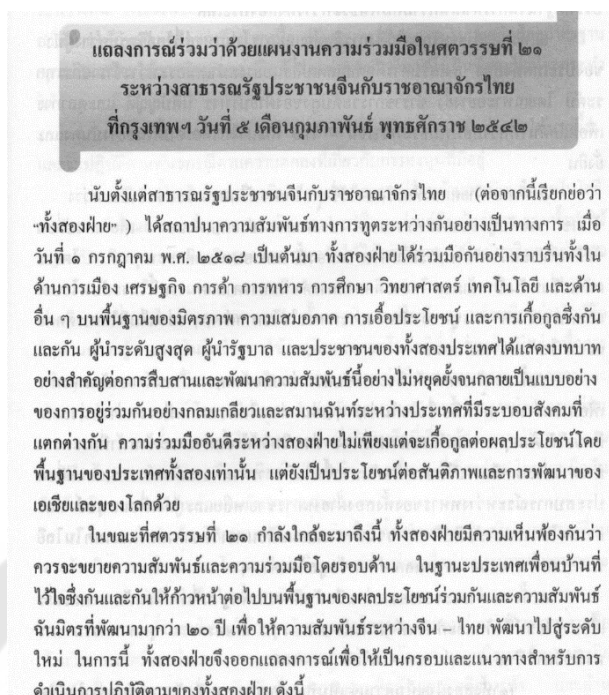
ภาพประกอบ 64 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

205

ในการนำเสนอบทอ่าน “อาหารไทย” ผู้เขียนได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอาหารไทย และความรู้เกี่ยวกับอาหารประจำภาคของไทย ได้แก่ อาหารภาคเหนือ อาหารภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาหารภาคกลาง และอาหารภาคใต้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 11 “แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทยที่กรุงเทพฯ วันที่ ๕ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

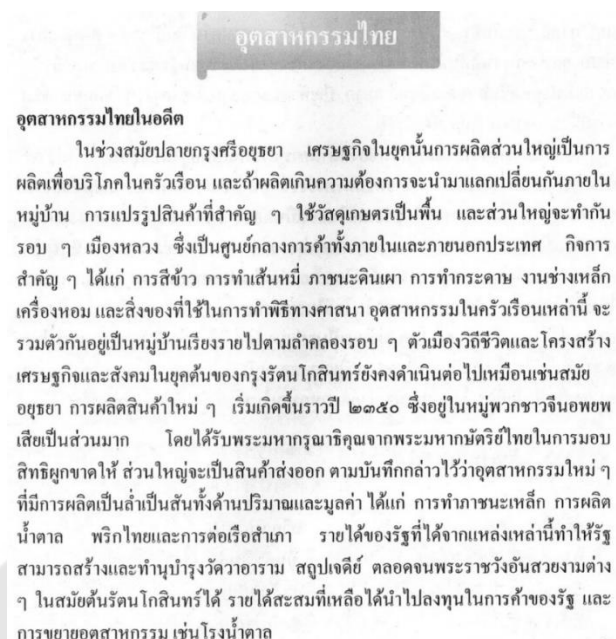

ภาพประกอบ 65 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 123

ในการนำเสนอบทอ่านข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาของแถลงการณ์ที่สาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทยร่วมกันออกเพื่อให้เป็นกรอบและแนวทางสำหรับการดำเนินการปฏิบัติแผนงานความร่วมมือในระดับใหม่ของทั้งสองฝ่าย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงรายละเอียดเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างทั้งสองประเทศในศตวรรษที่ 21

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 12 “อุตสาหกรรมไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 66 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). *ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4*. หน้า

101

ในการนำเสนอบทอ่าน “อุตสาหกรรมไทย” ผู้เขียนได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมไทยในอดีต และการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอุตสาหกรรมไทยมากขึ้น

หลังจากบทอ่านมีการนำเสนอคำศัพท์และวลีจากเนื้อเรื่องบทอ่านหลัก เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้คำศัพท์เกี่ยวกับบทอ่าน ดังตัวอย่างการนำเสนอคำศัพท์และวลีในบทอ่านในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 11 “การคมนาคมในประเทศไทย” ดังนี้

คำศัพท์และวลี			
สถานี	车站	ประเภท	种类
จองตั๋ว	订票	ตรวจสอบ	核查, 核对, 检查
รถโดยสาร	客车	ปานกลาง	中等
พัดลม	电风扇	วีไอพี (VIP)	贵宾; 豪华
ต้นทุน	成本, 本钱	บรรเทา (บั้นเทา)	减轻
ติดขัด	出故障, 堵塞	รถไฟฟ้ามหานคร	轻轨
รถไฟใต้ดิน	地铁	รถตุ๊กตุ๊ก	泰国带顶棚三轮摩托车
คิดค่า	计费	อัตโนมัติ (อัติ-ตะ-โน-มัด)	自动

ภาพประกอบ 67 ตัวอย่างการนำเสนอคำศัพท์บทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

96

ต่อจากเนื้อหาคำศัพท์และวลี มีการนำเสนอข้อสังเกตจากเนื้อเรื่องบทอ่าน มีลักษณะการนำเสนอความรู้การใช้คำ วลี และรูปประโยคจากเนื้อหาบทอ่าน การอธิบายความ การขยายความเกี่ยวกับคำศัพท์และวลีสำคัญ หรือคำศัพท์ยากในบทอ่าน หรืออธิบายความประโยคที่เข้าใจยาก นอกจากนี้ ในบทอ่านที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย ยังมีการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย

การนำเสนอความรู้การใช้คำ วลี และรูปประโยคจากเนื้อหาบทอ่าน ดังตัวอย่างในข้อสังเกตหลังบทอ่านในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 2 “กรุงเทพมหานคร” ต่อไป

๖๕. (และ)ยัง...อีกด้วย / นอกจาก...แล้ว ยัง... (อีกด้วย) 表示 “除…… (之外) 还……”。例如:	
๑) เขาเป็นคนหน้าตาหล่อมาก และยังเป็นคนใจดีอีกด้วย	๒) นักศึกษากลุ่มนี้ นอกจากเรียนภาษาไทยแล้ว ยังต้องเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย
๓) นอกจากแจ่มแล้ว เธอยังชอบผลไม้ อะไรอีก	
๖๖. ไม่เพียงแต่.../ไม่เพียงแต่...เท่านั้น 表示 “不仅仅……, 不只是……”。例如:	
๑) การทำงาน ไม่เพียงแต่เพื่อการดำรงชีวิตเท่านั้น ยังทำให้ชีวิตของเรามีคุณค่า	๒) ฉัน ไม่เพียงแต่ชอบเรียนภาษาไทยเท่านั้น ยังชอบวัฒนธรรมของไทยอีกด้วย

ภาพประกอบ 68 ตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกต

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 21

ดังตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้อธิบายเนื้อหาด้วยภาษาจีนพร้อมยกตัวอย่างประโยคภาษาไทยเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้การใช้ภาษาไทยได้ดีขึ้น

การอธิบายคำ การขยายความเกี่ยวกับคำศัพท์ และวลีสำคัญ หรือคำศัพท์ยากในบทอ่าน ดังตัวอย่างในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 13 “วรรณคดีไทย” ต่อไป

๑๓.ภาพ หรือ คำภาพ หมายถึง คำประพันธ์ หรือบทหรือกรองประเภทหนึ่ง มีลักษณะวรรคที่ค่อนข้างเคร่งครัด คล้ายกับฉันท แต่ไม่บังคับคู่ ลหุ วรรคหนึ่งมีคำค่อนข้างน้อย (4-6 คำ) นิยมใช้แต่งร่วมกับภาพชนิดอื่น ๆ หรือแต่งร่วมกับฉันทก็ได้ ภาพเป็นคำประพันธ์ที่ปรากฏมาตั้งแต่ในสมัยอยุธยา มีทั้งที่แต่งเป็นหนังสืออ่านเล่น แต่งเป็นหนังสือสวด หรือเป็นนิทาน กระทั่งเป็นตำราสอนก็มี

ภาพประกอบ 69 ตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกต

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

119

ในการอธิบายความเนื้อหาที่เข้าใจยากบางกรณี ผู้เขียนได้อธิบายหรือแปลเป็นภาษาจีน เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจเนื้อหาที่ยากได้ชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกตในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 3 “การตรวจหาโรคมะเร็ง” ต่อไป

๑๒.การตรวจหามะเร็งด้วยเทคโนโลยีอีกอย่างหนึ่งก็คือ MRI คือ เครื่องตรวจร่างกายโดยใช้สนามแม่เหล็กความเข้มสูงและคลื่นความถี่ในย่านความถี่วิทยุ (Radio Frequency) เพื่อช่วยในการสร้างภาพเหมือนจริงของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายด้วยคอมพิวเตอร์ซึ่งผลที่ได้มีรายละเอียดและความคมชัดสูง ช่วยให้แพทย์สามารถวินิจฉัยความผิดปกติในร่างกายได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น

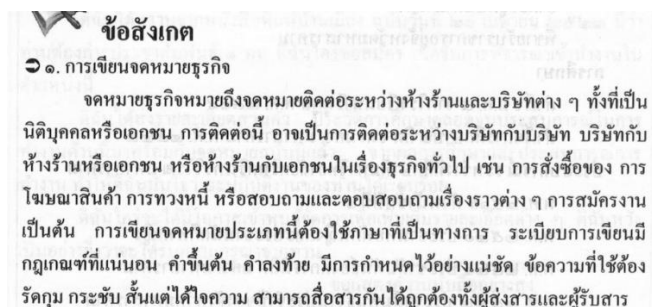
用另一种 MRI 技术检查癌症，即一种利用磁场无线电射频通过电脑制作一张高清晰人体器官模拟图片，可以帮助医生更加准确地诊断身体的异常。

ภาพประกอบ 70 ตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกต

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

20

ส่วนการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย ดังตัวอย่างในตำราเรียนภาษาไทยเล่ม 3 บทที่ 19 “จดหมายสมัครงาน” ดังนี้

ภาพประกอบ 71 ตัวอย่างการนำเสนอข้อสังเกต

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 218

ในท้ายบท มีการนำเสนอแบบฝึกหัด ลักษณะแบบฝึกหัดที่ผู้เขียนนำเสนอในตำราเรียนแต่ละเล่มมีลักษณะคล้าย ๆ กัน โดยเน้นพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการแปล และยังมีบูรณาการทักษะการพูด การฟังด้วย อย่างเช่น ให้แต่งประโยคจากคำศัพท์ที่กำหนด ให้ตอบคำถามจากเนื้อเรื่องบทอ่านหลัก ให้เติมคำในช่องว่างประโยค ให้แปลประโยคหรือข้อความจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ให้แปลประโยคหรือข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ให้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากเนื้อหาบทอ่านแล้วนำเสนอหน้าชั้น และให้สัมภาษณ์ในหัวข้อที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ในบทอ่านที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย ยังมีการนำเสนอแบบฝึกหัดให้เขียนจดหมายประเภทต่าง ๆ จำหน่ายของจดหมาย บัตรเชิญ เป็นต้น การนำเสนอแบบฝึกหัดดังตัวอย่างต่อไปนี้

การนำเสนอแบบฝึกหัดประเภทตอบคำถามจากเนื้อเรื่องบทอ่านหลัก เช่น ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 15 “โทรศัพท์ในประเทศไทย” มีการนำเสนอไว้ดังนี้

๑. ตอบคำถามต่อไปนี้
- ๑) โทรศัพท์มือถือในประเทศไทยมีกี่บริษัท อะไรบ้าง
 - ๒) หากต้องการ โทรศัพท์จากประเทศไทยมาประเทศจีน ต้องกรอหมายเลขโทรศัพท์อย่างไร ตัวเลขแต่ละตัวหมายถึงอะไร
 - ๓) เวลากลางวันคุณไม่ค่อยใช้โทรศัพท์ แต่คุณต้องโทร. คุยกับแฟนที่อยู่ต่างจังหวัด ก่อนนอนทุกคืน คุณจะเลือกโปรโมชันแบบใด
 - ๔) หมายเลขโทรศัพท์มือถือของไทยและของจีนต่างกันอย่างไร
 - ๕) โทรศัพท์มือถือที่จดทะเบียนในประเทศไทย สามารถนำมาใช้ที่ประเทศจีนได้หรือไม่ และต้องทำอะไร

ภาพประกอบ 72 ตัวอย่างการนำเสนอแบบฝึกหัด

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

147

การนำเสนอแบบฝึกหัดประเภทเติมคำในช่องว่างประโยค เช่น ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 20 “อาหารไทย” มีการนำเสนอไว้ดังนี้

๒. จงใช้คำว่า “บางครั้ง” “คาดว่า” และ “มักจะ” เติมลงในประโยคต่อไปนี้ให้ได้อย่างเหมาะสม
- ๑) คนไทยเมื่อรับโทรศัพท์ _____ พูดว่าสวัสดีหรือฮัลโล
 - ๒) วันนี้น้ำท่วม _____ มหาวิทยาลัยจะประกาศหยุดเรียน
 - ๓) _____ เขาก็อารมณ์ดี _____ เขาก็อารมณ์ร้าย
 - ๔) เขา _____ ไปไหนมาไหนคนเดียวบ่อยๆ
 - ๕) ช่างในสวนสัตว์ _____ มาจากประเทศไทย
 - ๖) วันหยุดคนไทย _____ ไปเที่ยวที่ห้างสรรพสินค้า
 - ๗) ฉันกลับบ้านที่ต่างจังหวัดเป็น _____ เท่านั้น ไม่ได้กลับทุกสัปดาห์

ภาพประกอบ 73 ตัวอย่างการนำเสนอแบบฝึกหัด

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

211

การนำเสนอแบบฝึกหัดประเภทแปลประโยคภาษาไทยเป็นภาษาจีน เช่น ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 3 “จังหวัดเชียงใหม่” มีการนำเสนอไว้ดังนี้

๒. จงแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาจีน

- ๑) เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่บนรอยเลื่อนที่สำคัญของประเทศ จึงทำให้ได้รับผลกระทบจากการเกิดแผ่นดินไหวอยู่บ่อยครั้ง
- ๒) ประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่โดยคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘ รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์คิดเป็นร้อยละ ๕.๖ และศาสนาอิสลามร้อยละ ๑.๑๖ นอกจากนี้ยังมีการนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาอื่น ๆ อีกด้วย
- ๓) จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาในระดับสูง มีศักยภาพในการพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และการลงทุน จนเป็นเมืองเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ และรองจากกรุงเทพมหานครในระดับประเทศ

ภาพประกอบ 74 ตัวอย่างการนำเสนอแบบฝึกหัด

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 39

การนำเสนอแบบฝึกหัดประเภทให้สัมมนาในหัวข้อที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เช่น ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 11 “การเกษตรไทย” มีการนำเสนอไว้ดังนี้

๓.สัมมนา

ถ้าหากว่าคุณเป็นเกษตรกรของประเทศไทย คุณจะประเมินภาพรวมของทรัพยากรทางด้าน
การเกษตร ไทยเป็นอย่างไร

ภาพประกอบ 75 ตัวอย่างการนำเสนอแบบฝึกหัด

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

92

4.1.2 ลักษณะการจัดเนื้อหาบทอ่านเสริม

ผู้เขียนได้นำบทอ่านเสริมมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความตั้งแต่ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 จนถึงเล่ม 4 เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะทางภาษา ความรู้เรื่องคำศัพท์ และความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารในชีวิตจริง บทอ่านเสริมมีปรากฏในทุกบท มีทั้งหมด 90 เรื่อง ปรากฏใน 66 บท ซึ่งในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีบทอ่านเสริมจำนวน 39 เรื่อง ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มีบทอ่านเสริมจำนวน 33 เรื่อง และในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มีบทอ่านเสริมจำนวน 18 เรื่อง บทเรียนบางบทมีมากกว่า 1 เรื่อง เช่น ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 20 “อาหารไทย” มีบทอ่านเสริมจำนวน 2 บท ได้แก่ “เมนูอาหารไทยที่น่าสนใจ” “การประกอบอาหารบางอย่างของไทย” ผู้เขียนอาจเห็นว่า

สำหรับผู้เรียนภาษาไทยที่เป็นชาวต่างชาติ การเรียนรู้เรื่องสังคมวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องที่สำคัญและยาก ผู้เขียนจึงอยากให้ผู้เรียนได้อ่านเรื่องเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทยจากหลากหลายมุมมอง และมีประสบการณ์ด้านการอ่านให้มากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน และทำให้ผู้เรียนชาว จีนเข้าใจบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยอย่างรอบด้าน เนื้อหาบทอ่านเสริมประกอบด้วยบทอ่าน คำศัพท์และวลี และมีการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาไทยเพิ่มเติมในท้ายบท

การนำเสนอบทอ่านเสริมดังตัวอย่างต่อไป

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 10 “เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา” มีการนำเสนอบทอ่านเสริม เรื่อง “การทำบุญของคนไทย” ดังนี้

การทำบุญของคนไทย

ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำชาติไทย ทำให้วิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนถึงตายล้วนเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธแทบทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้คนไทยนิยมทำบุญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะคนไทยเชื่อว่า หากทำบุญแล้วจะทำให้มีความสุข ชีวิตจะดีขึ้น นอกจากนี้ ยังเชื่อว่า การทำบุญจะช่วยแก้ปัญหาละภหรืออุปสรรคที่กำลังประสบหรือที่กำลังจะเกิดขึ้น ให้เบาลงได้ด้วย

สำหรับการทำบุญของคนไทยนั้นมีอยู่ด้วยกัน ๓ วิธี คือ การให้ทาน การรักษาศีล และการภาวนา โดยทั้ง ๓ วิธีนี้ การให้ทานนับว่าได้รับความนิยมมากที่สุด ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับการบำเพ็ญทานบารมี ในชาติสุดท้ายของพระ-โพธิสัตว์ก่อนที่จะได้เป็นพระพุทธเจ้า อีกส่วนหนึ่งคือ เป็นวิธีการที่ง่ายและสะดวกกว่าการรักษาศีลหรือการภาวนา สำหรับการให้ทานนี้ คนไทยจะนิยมนำอาหารหรือสิ่งของไปให้กับพระสงฆ์ โดยอาจจะรดกบาตรพระสงฆ์ที่เดินมาบิณฑบาตในตอนเช้า หรืออาจนำไปให้ที่วัดในวันพระและวันสำคัญทางศาสนา บางครั้งอาจมีการนิมนต์พระให้มารับอาหารและสิ่งของที่บ้านก็ได้ สำหรับการนิมนต์พระสงฆ์ให้มาที่บ้านนั้น อาจแบ่งได้ตามลักษณะของงานหรือโอกาสสำคัญ เช่น วันเกิด วันขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน หรืองานศพ เป็นต้น

ส่วนการทำบุญด้วยการรักษาศีลนั้น โดยทั่วไปคนไทยจะรักษาศีล ๕ ข้อ คือ ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามลักทรัพย์ ห้ามประพฤติผิดในกาม ห้ามพูดเท็จ และห้ามดื่มสุรา

ภาพประกอบ 76 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 10 “วันพ้อขุนรามคำแหงมหาราช” มีการนำเสนอบทอ่านเสริม เรื่อง “เทศกาลต๋อนอู๋” ดังนี้

เทศกาลควนอู

วันที่ ๕ เดือน ๕ ตามปฏิทินจันทรคติของจีนเป็นเทศกาลควนอูของจีน เทศกาลควนอู เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลงชิ่งหรือเทศกาลไหว้พระจันทร์เป็นเทศกาลใหญ่สามเทศกาลของจีน

สาเหตุที่ตั้งชื่อเทศกาลนี้ว่า “ควนอู” ก็เพราะว่า คำว่า “ควน” ในภาษาจีนหมายถึงต้นหรือเริ่มต้น วันที่ ๕ เดือน ๕ อยู่ในต้นเดือน ๕ ส่วนตัวเลข ๕ นั้น ออกเสียงว่า “อู” วันที่ ๕ เดือน ๕ จึงเรียกว่า “ควนอู”

เกี่ยวกับความเป็นมาของเทศกาลควนอู มีเรื่องเล่าหลายอย่าง บางคนเห็นว่าเทศกาลควนอูสืบเนื่องจากประเพณี “เสี้ยจ้อ” หรือประเพณีฉลองการขังเข้าคุกหรือในสมัยโบราณ บางคนเห็นว่าเทศกาลนี้สืบเนื่องจากความเชื่อของประชาชนสมัยโบราณที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำแยงซีซึ่งบูชามังกรเป็นโทเทม แต่ตำนานเกี่ยวกับความเป็นมาของเทศกาลควนอูที่แพร่หลายมากที่สุดคือตำนานที่เล่ากันว่าเทศกาลควนอูเป็นเทศกาลเพื่อรำลึกถึงขวูหยวน กวีผู้รักชาติในสมัยโบราณของจีน

ขวูหยวนเป็นชาวก๊กในยุคราชวงศ์ฉิน ก่อนคริสตกาล หลังจากมาตุภูมิถูกก๊กอื่นยึดครองไปแล้ว ขวูหยวนกระโดดแม่น้ำหมี่หวังเจียงฆ่าตัวตายด้วยความแค้นเคือง วันนั้นตรงกับวันที่ ๕ เดือน ๕ ต่อมา พอถึงวันที่ ๕ เดือน ๕ ของทุกปี ประชาชนจะใช้ปล้องไผ่ใส่ข้าวสวยไว้ข้างใน โยนลงไปในแม่น้ำให้ปลากิน พร้อมกับทานอาหารให้ปลา กินศพของขวูหยวน ต่อมา ปล้องไผ่ที่ใส่ข้าวสวยก็ค่อย ๆ พัฒนาเป็นขนมบ๊ะจ่าง

ภาพประกอบ 77 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 116

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 6 “การค้าขายแดนไทย-จีนตอนใต้” มีการนำเสนอบทอ่านเสริม เรื่อง “ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-สปป.ลาว” ดังนี้

ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย - สปป.ลาว

นับตั้งแต่ ค.ศ.1999 ทางลาวมีนโยบายที่จะกระจายการพึ่งพิงด้านการค้าต่างประเทศ และการลงทุนจากเดิมที่เคยพึ่งพาไทย อาเซียนและประเทศเกาหลีใต้มาก โดยเศรษฐกิจของลาวขึ้นกับความช่วยเหลือจากต่างประเทศและการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ในสัดส่วนถึงร้อยละ 87 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด แนวนโยบายการค้าต่างประเทศนี้ทำให้จีนและเวียดนามมีบทบาทในฐานะประเทศคู่ค้ากับลาวมากขึ้น แทนที่ไทยที่เคยเป็นคู่ปฏิสัมพันธ์อันดับหนึ่งในด้านการค้ากับลาว

สำหรับจีนนั้นได้ให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ แก่ลาวอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ ค.ศ.1998 โดยเฉพาะมอบเงินช่วยเหลือ 1.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศของลาวในการสร้างเสถียรภาพของค่าเงินกีบ และนำไปสู่การบรรลุข้อตกลงทวิภาคีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การพัฒนา การป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ และการศึกษา ตลอดจนเงื่อนไขเงินกู้แบบมีตราพิกัดลาว และการเยือนลาวอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรีจีนเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่ได้เสื่อมถอยลงหลัง ค.ศ.1979

ด้านเวียดนามได้ลดภาษีนำเข้ากับสินค้าให้ลาวถึงร้อยละ 50 และให้ลาวใช้ท่าเรือ Vung Ang รวมถึงความร่วมมือของธนาคารกลางเวียดนามในการจัดตั้งธนาคารลาว-เวียดนาม ซึ่งมีสาขาที่นครหลวงเวียงจันทน์ ปากเซและกรุงฮานอย ตลอดจนการส่ง

ภาพประกอบ 78 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

48

หลังจากบทอ่านมีการนำเสนอคำศัพท์และวลีจากเนื้อเรื่องบทอ่านเสริม เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความรู้คำศัพท์เกี่ยวกับบทอ่าน ดังตัวอย่างการนำเสนอคำศัพท์และวลีหลังบทอ่านเสริม เรื่อง “พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท” ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 12 “ที่พักอาศัย” ดังนี้

คำศัพท์และวลี	
พระที่นั่ง	宫殿, 王宫
ท้องพระโรง	朝廷, 大殿
เสด็จประพาส	(王) 出访
สถาปนิก(สะ-ถา-ปะ-นิก)	建筑师, 设计师
ผู้ออกแบบ	设计者
ฉายา	绰号, 外号

ภาพประกอบ 79 ตัวอย่างการนำเสนอคำศัพท์บทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

118

ผู้วิจัยได้สังเกตว่า ในการนำเสนอบทอ่านเสริมในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอคำศัพท์วลีหลังการนำเสนอบทอ่านเสริมอีก อาจเห็นว่า เมื่อผ่านการเรียนตำราเรียน 3 เล่มแรก ผู้เรียนจะมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยมากขึ้น และจะคุ้นเคยกับพจนานุกรมมากขึ้น สามารถค้นคว้าความหมายของคำศัพท์ใหม่ด้วยตนเองได้

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาไทยไว้ในท้ายบทเรียน เพื่อเสริมความรู้ด้านไวยากรณ์ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งรวมทั้งความรู้ไวยากรณ์ไทย ระดับคำ ระดับวลี ระดับประโยค และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษาไทย ลักษณะการนำเสนอดังตัวอย่างต่อไป

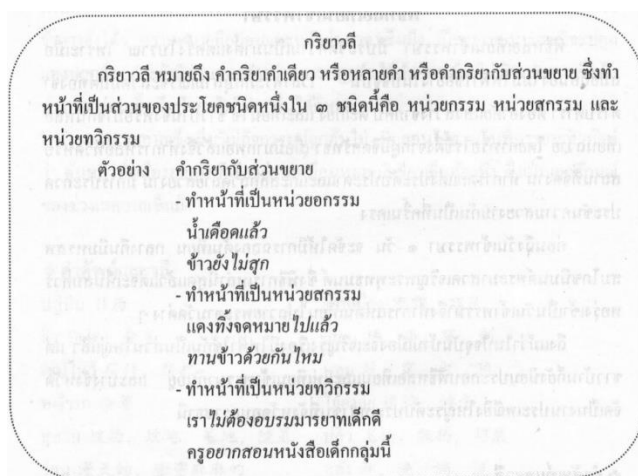
ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 22 “เพลงไทยไพเราะ” มีการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับคำผานดังนี้

คำผาน
คำผานหรือคำประสม หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน โดยมีคำอย่างน้อย ๑ คำที่เป็นคำไม่อิสระ คือ คำที่ปรากฏหรือใช้พูดตามลำพังไม่ได้ต้องอาศัยคำอื่น คำผานจะคล้ายกับคำประสม แต่แตกต่างกันที่คำประสมต้องเกิดจากคำอิสระมารวมกันทั้งหมด
คำผานแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ได้แก่ คำผานแท้และคำผานเทียม
๑. คำผานแท้ หมายถึง คำผานที่ประกอบด้วยคำไม่อิสระทุกคำ เช่น นักเลง ครั้นแตร ขดซอ เป็นต้น

ภาพประกอบ 80 ตัวอย่างการนำเสนอความรู้ไวยากรณ์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

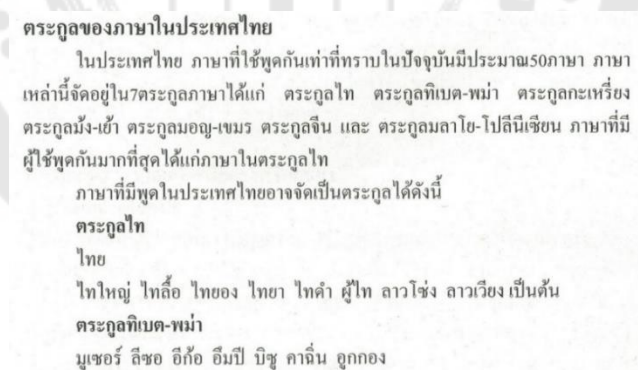
ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 8 “วันเข้าพรรษาและออกพรรษา” มีการนำเสนอความรู้เรื่อง กริยาวลี ดังนี้

ภาพประกอบ 81 ตัวอย่างการนำเสนอความรู้ไวยากรณ์

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 102

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 12 “อุตสาหกรรมไทย” มีการนำเสนอความรู้เรื่อง ตระกูลของภาษาในประเทศไทย ดังนี้

ภาพประกอบ 82 ตัวอย่างการนำเสนอความรู้ไวยากรณ์

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

4.2 เนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาบทอ่านหลักทั้งหมด 69 เรื่อง สามารถแบ่งตามลักษณะเนื้อหาออกเป็น 12 กลุ่ม โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

4.2.1 ข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ

จากการศึกษาเนื้อหาประเภทข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 17 เรื่อง

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มี 7 เรื่อง ได้แก่ “แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทยที่กรุงเทพฯ” ในบทที่ 11 “สุนทรพจน์นายกสมาคมมิตรภาพจีน-ไทย เพื่อฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตจีน-ไทย” ในบทที่ 12 “คำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550” ในบทที่ 13 “ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ในบทที่ 14 “อาเซียน” ในบทที่ 15 “ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา” ในบทที่ 16 และ “โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” ในบทที่ 17

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มี 10 เรื่อง ได้แก่ “ภาวะโลกร้อน” ในบทที่ 1 “ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน” ในบทที่ 2 “ส่งเสริมสังคมสมานฉันท์ ด้วยวัฒนธรรมสมานฉันท์” ในบทที่ 5 “การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้” ในบทที่ 6 “พัฒนาอย่างสันติ พัฒนาอย่างเปิดกว้าง พัฒนาแบบร่วมมือกัน” ในบทที่ 7 “จีนเร่งผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท” ในบทที่ 8 “รัฐสภาไทย-อดีต-ปัจจุบัน” ในบทที่ 9 “ระบอบการปกครองและกฎหมาย” ในบทที่ 10 “การประชุมสองสภา ปี 2012” ในบทที่ 15 และ “ประวัติยานยนต์ไทยและผลการใช้รถยนต์” ในบทที่ 17

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 13 “คำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550 ห้อง Golden Ballroom ชั้น 2 โรงแรม Green Lake” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ครองสิริราชสมบัติยาวนานที่สุดในโลก คือครบ ๖๐ ปี เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ ตลอดระยะเวลาแห่งการครองสิริราชสมบัติ พระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ และทรงอุทิศพระวรกายเพื่อการทำนุบำรุงประเทศชาติและเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างแท้จริงและยั่งยืนของพสกนิกรชาวไทย การบำเพ็ญพระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติมาโดยตลอด ทำให้พสกนิกรชาวไทยถวายความจงรักภักดีต่อพระองค์ ซึ่งทรงเปรียบประดุจพระบิดาของพสกนิกรชาวไทย และเป็นศูนย์รวมแห่งความสามัคคี ปรีดอง และทรงเป็นพลังของแผ่นดิน

เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ นี้ รัฐบาลไทยได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

ภาพประกอบ 83 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. หน้า 153

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอเนื้อหาคำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย ในวันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550 จากคำกล่าวของท่านกงสุลใหญ่ สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 14 “ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

**ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและ
การค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักร
ไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน**

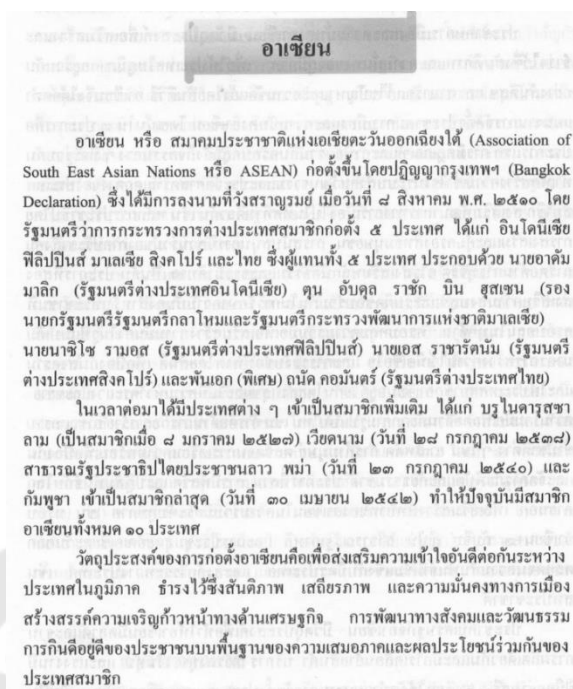
รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
(ต่อไปนี้จะเรียกรวมกันว่า “คู่ภาคี” และในกรณีฝ่ายเดียวจะเรียกว่า “ภาคี”;
โดยสอดคล้องกับฉันทามติและวัตถุประสงค์ที่เน้นย้ำการขยายความร่วมมือ
ทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกโดยคู่ภาคี ในระหว่างการประชุม
คณะกรรมการร่วมด้านการค้า การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับ
ไทยครั้งที่ ๑ และ ๒
พิจารณาถึงความใกล้ชิดกันด้านภูมิศาสตร์และการส่งเสริมทางเศรษฐกิจโดย
ธรรมชาติของทั้งสองประเทศ ความผูกพันทางเศรษฐกิจทวิภาคีซึ่งทำให้แน่นแฟ้นขึ้น
จากการจัดทำความตกลงการค้าเสรี อาเซียน - จีน และผลจากการเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัดของ
ปริมาณการค้าและการลงทุนร่วมกันระหว่างสองประเทศ

ภาพประกอบ 84 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. หน้า 163

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอเนื้อหาของความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ทำในวันที่ 24 มิถุนายน 2552 และมีผลจนถึง พ.ศ. 2562 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงรายละเอียดเกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างทั้งสองประเทศภายในปี พ.ศ. 2562

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 15 “อาเซียน” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

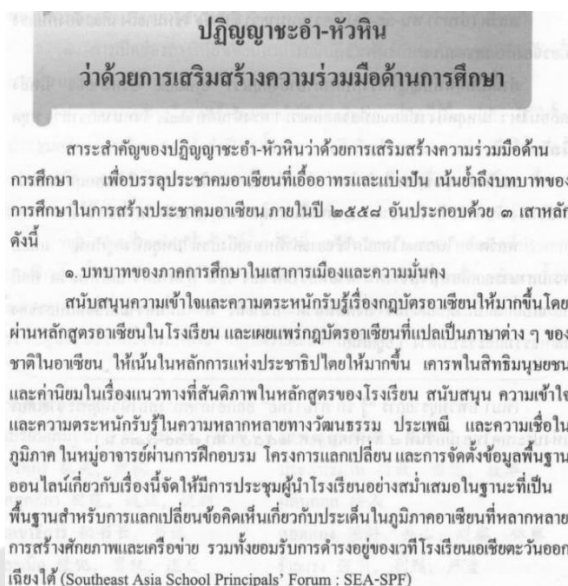

ภาพประกอบ 85 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 177

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและองค์ประกอบของอาเซียน วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน และความรู้ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 16 “ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

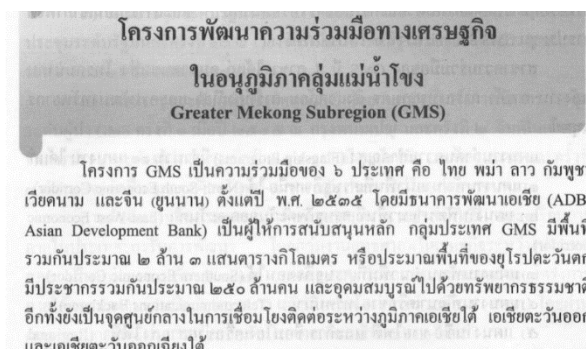

ภาพประกอบ 86 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. หน้า 186

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอวัตถุประสงค์ของปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา และได้อธิบายบทบาทของการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ บทบาทหลักของภาคการศึกษาในเสาการเมืองและความมั่นคง บทบาทของภาคการศึกษาในเสาเศรษฐกิจ และบทบาทของภาคการศึกษาในเสาสังคมและวัฒนธรรม

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 17 “โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง Greater Mekong Subregion (GMS)” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 87 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 193

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ GMS วัตถุประสงค์ของโครงการ GMS การพัฒนาของโครงการ GMS และได้นำเสนอสาขาความร่วมมือของโครงการ GMS แผนงานลำดับความสำคัญสูง (Flagship Program) จำนวน 11 แผนงาน ลักษณะการดำเนินงานระหว่างประเทศของโครงการ GMS ซึ่งประกอบด้วย การดำเนิน 4 ระดับ และลักษณะการดำเนินงานในประเทศของโครงการ GMS

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 2 “ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน” ได้นำเสนอบทอ่านไว้ดังนี้

ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกอันเนื่องมาจากการกระทำของมนุษย์ ก่อให้เกิดผลกระทบในระดับโลกและระดับภูมิภาคทั้งทางกายภาพและชีวภาพ ดังนี้

ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น หากอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นอีก 1.4-5.8 องศาเซลเซียส จะส่งผลให้น้ำแข็งที่ขั้วโลกละลาย และระดับน้ำทะเลเฉลี่ยสูงขึ้นอีก 14 - 90 เซนติเมตร ซึ่งจะส่งผลกระทบ ได้แก่ การสูญเสียที่ดินจากการกัดเซาะและการพังทลายของชายฝั่ง ในส่วนของพื้นที่ที่จะได้รับความเสียหายมากที่สุด คือหมู่เกาะเล็ก ๆ เช่น หมู่เกาะในมหาสมุทรอินเดีย และทะเลแคริบเบียน รวมถึงสามเหลี่ยมปากแม่น้ำในพื้นที่ราบลุ่ม เช่น สามเหลี่ยมปากแม่น้ำในลุ่มประเทศอียิปต์ หากระดับน้ำทะเลเพิ่มขึ้น 50 ซม. จะมีผลกระทบต่อประชากรโลกประมาณ 92 ล้านคน เช่น ระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น 1 เมตรจะทำให้ประเทศอียิปต์เสียพื้นที่เพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ เนเธอร์แลนด์ 6 เปอร์เซ็นต์ บังกลาเทศ 17.5 เปอร์เซ็นต์ และหมู่เกาะมาดากัสการ์ในทะเลมัลแชล 80 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ระดับน้ำทะเลที่ขึ้นสูงยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศชายฝั่ง เช่น การสูญเสียพื้นที่ป่าชายเลน ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำนานาชนิด การรุกล้ำของน้ำเค็มเข้าสู่แหล่งน้ำจืดที่จะส่งผลเสียต่อการเกษตร และจากการที่น้ำทะเลหนุนจะยังทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งและท่วมบ้านเรือนอีกด้วย

ภาพประกอบ 88 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4**. หน้า

10

บทอ่านเรื่องนี้ได้อธิบายผลกระทบจากภาวะโลกร้อนต่าง ๆ เช่น ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น สภาพอากาศรุนแรง ปะการังฟอกสี ผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ ผลกระทบต่อการเกษตรและแหล่งน้ำ และมีการนำเสนอผลกระทบจากภาวะโลกร้อนต่อประเทศไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 5 “ส่งเสริมสังคมสมานฉันท์ ด้วยวัฒนธรรมสมานฉันท์” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ส่งเสริมสังคมสมานฉันท์ ด้วยวัฒนธรรมสมานฉันท์

เมื่อกล่าวถึงสังคมสมานฉันท์ ผู้คนมักจะเชื่อมโยงกับความมุ่งมาดปรารถนาถึงสังคมประชาธิปไตย และมีการปกครองด้วยกฎหมาย ที่ทรงความยุติธรรมและความเป็นธรรม ความน่าเชื่อถือกับไม่ตรีจิต ความสงบเรียบร้อยและมีระเบียบ ผู้คนกับธรรมชาติอยู่ด้วยกันอย่างสมานฉันท์ สังคมสมานฉันท์แห่งสังคมนิยมที่พรรณนาด้วยวิถีเหล่านี้เป็นอุดมการณ์ทางสังคมที่ดีงาม และเป็นสภาวะวัฒนธรรมที่สมานฉันท์ด้วย

ความสมานฉันท์ของสังคม โดยเนื้อแท้แล้วเป็นวัฒนธรรมที่รวมเป้าหมายและสาระของสังคมสมานฉันท์แห่งสังคมนิยมซึ่งจีนได้เสนอขึ้นมา ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับสังคม คนกับธรรมชาติด้วยสายดาววัฒนธรรมที่เปิดกว้างและทะลุปรุโปร่งซึ่งรวมทั้งค่านิยมและมาตรฐานแห่งศีลธรรมสะท้อนให้เห็นถึงการวินิจฉัยทางวัฒนธรรม การสร้างสังคมเช่นนี้ต้องมีพื้นฐานทางวัตถุที่แน่นหนา หลักประกันทางการเมืองที่ไว้ใจได้ และต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจที่ทรงพลังกับเงื่อนไขความพร้อมทางวัฒนธรรมอันดีอีกด้วย

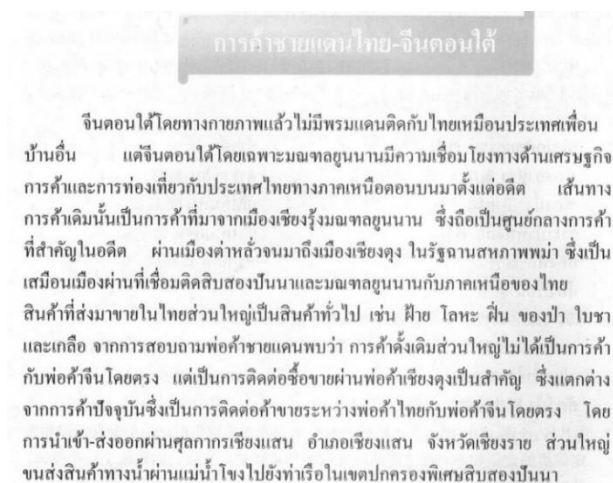
ภาพประกอบ 89 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

32

บทอ่านเรื่องนี้ได้กล่าวถึงสังคมสมานฉันท์ และความสัมพันธ์ระหว่างสังคมสมานฉันท์และวัฒนธรรมสมานฉันท์ ซึ่งได้กล่าวว่า การสร้างสรรค์วัฒนธรรมสมานฉันท์เป็นจุดประสงค์และหนทางสำคัญในการสร้างสังคมสมานฉันท์แห่งสังคมนิยม นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอประโยชน์ต่าง ๆ ในการส่งเสริมการสร้างสรรค์วัฒนธรรมสมานฉันท์อย่างแข็งขัน อย่างเช่น ประโยชน์ต่อการสร้างอุดมการณ์ร่วมกัน ประโยชน์ต่อการบ่มเพาะวัฒนธรรมจิตใจที่สมานฉันท์ และประโยชน์ต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางจิตใจของผู้คนให้สมบูรณ์

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 6 “การค้าขายแดนไทย-จีนตอนใต้” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

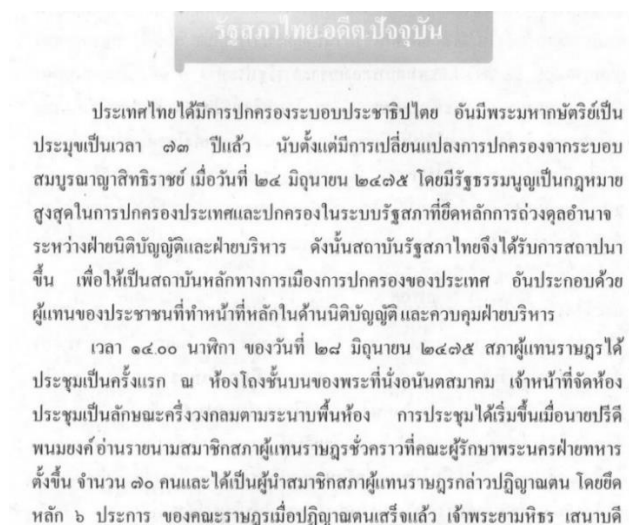
ภาพประกอบ 90 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4**. หน้า

42

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอสภาพการค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้ในอดีตและปัจจุบัน
ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้เพิ่มพูนความสำคัญขึ้น และการพัฒนาของ
การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 9 “รัฐสภาไทย อดีต-ปัจจุบัน”
ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 91 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). *ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4*. หน้า

69

บทอ่านเรื่องนี้ได้กล่าวถึงระบอบการปกครองของไทย การก่อกำเนิดของรัฐสภา การพัฒนาของรัฐสภาของประเทศไทย

จากการศึกษา พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านที่เป็นลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญเป็นจำนวนมาก มีทั้งหมด 17 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 และเล่ม 4 เน้นนำเสนอเนื้อหาข่าวและเหตุการณ์สำคัญที่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การแปล พร้อมทั้งเพิ่มพูนคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้จริง เนื้อหาสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 20 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เป็นลักษณะข่าวและบทความที่เกี่ยวข้อง
เหตุการณ์สำคัญ

เนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญ		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่าง สาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทย ที่กรุงเทพฯ	3	11
สุนทรพจน์นายกสมาคมมิตรภาพจีน-ไทย เพื่อฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ ทางการทูตจีน-ไทย	3	12
คำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระ ชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550	3	13
ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิง กว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน	3	14
อาเซียน	3	15
ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา	3	16
โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง	3	17
ภาวะโลกร้อน	4	1
ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน	4	2
ส่งเสริมสังคมสมานฉันท์ ด้วยวัฒนธรรมสมานฉันท์	4	5
การค้าชายแดนไทยจีนตอนใต้-	4	6
พัฒนาอย่างสันติ พัฒนาอย่างเปิดกว้าง พัฒนาแบบร่วมมือกัน	4	7
จีนเร่งผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท	4	8
รัฐสภาไทย-อดีต-ปัจจุบัน	4	9
ระบอบการปกครองและกฎหมาย	4	10
การประชุมสองสภา ปี 2012	4	15
ประวัติยานยนต์ไทยและผลการใช้รถยนต์	4	17

4.2.2 ประเพณีและวัฒนธรรมไทย

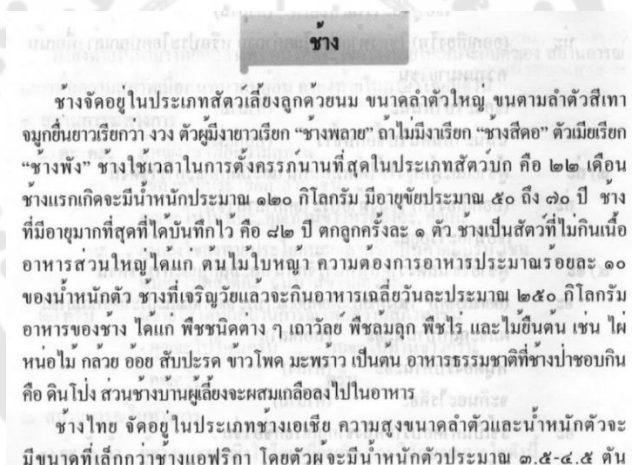
จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 12 เรื่อง

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ “ช้าง” ในบทที่ 8 “เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา” ในบทที่ 10 “เพลงไทยไพเราะ” ในบทที่ 22 “มวยไทย” ในบทที่ 23 “สืบทอดความเชื่อของคนไทย” ในบทที่ 24 “มารยาทในสังคมไทย” ในบทที่ 25

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มีจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ “ประเพณีไทย” ในบทที่ 5 “วันสงกรานต์” ในบทที่ 6 “วันลอยกระทง” ในบทที่ 7 “วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา” ในบทที่ 8 “วันพ่อแห่งชาติ” ในบทที่ 9 และ “วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช” ในบทที่ 10

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 8 “ช้าง” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

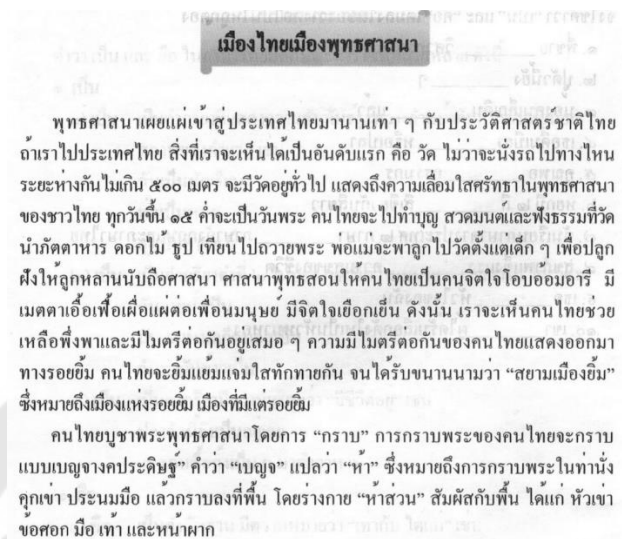

ภาพประกอบ 92 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับช้างทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับช้างไทย บทบาทของช้างไทย และได้สอดแทรกเปรียบเทียบหมีแพนด้าของจีนและช้างของไทย ซึ่งต่างก็เป็นสัตว์ประจำชาติ หรือสัตว์คู่บ้านคู่เมืองของประเทศ เป็นหนึ่งในเอกลักษณ์ของประเทศ

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 10 “เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

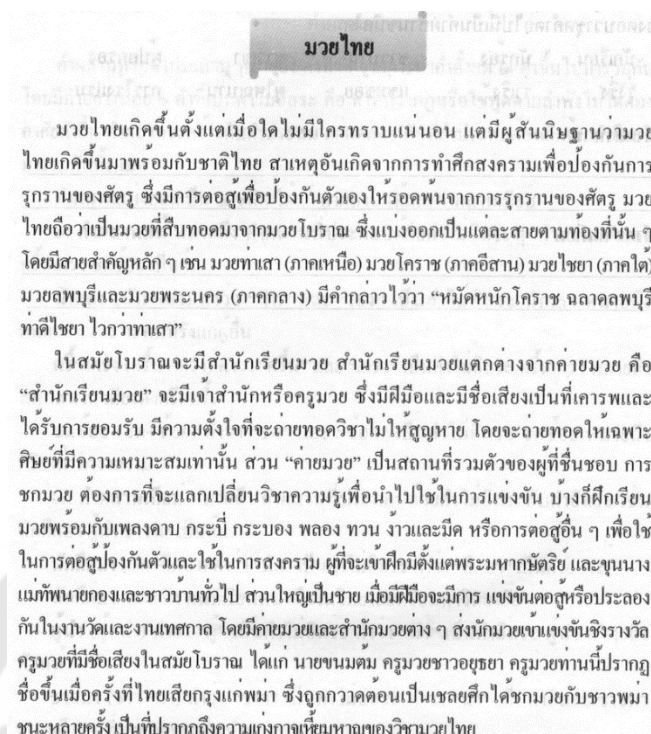
ภาพประกอบ 93 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

82

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาในพระพุทธรูปของคนไทย ความรู้เกี่ยวกับการกราบ และวัดคู่บ้านคู่เมืองของไทย “วัดพระแก้ว”

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 23 “มวยไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

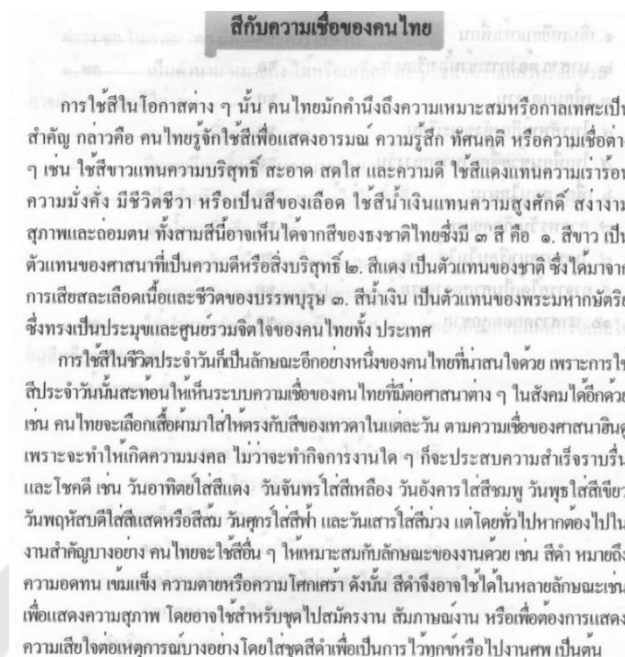
ภาพประกอบ 94 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

256

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับที่มาของมวยไทย สายสำคัญหลัก ๆ ของมวยไทย ความรู้เกี่ยวกับสำนักเรียนมวย และค่ายมวย ความรู้เกี่ยวกับกีฬามวย หลักการชกมวยไทย และกีฬามวยไทยในปัจจุบัน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 24 “สื่อกับความเชื่อของคนไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

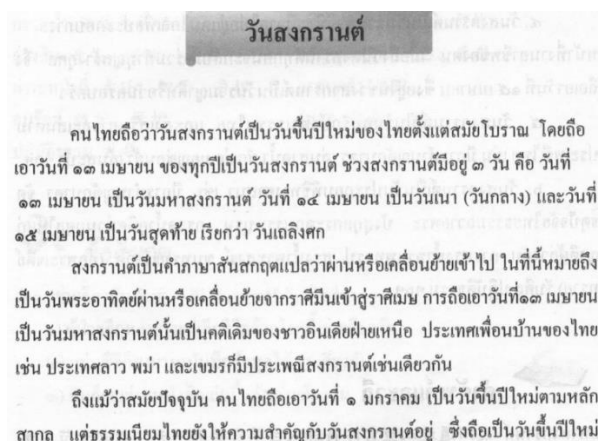
ภาพประกอบ 95 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

270

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับเรื่องการใช้สีของคนไทย ตั้งแต่สีธงชาติ ความเชื่อในการใช้สีประจำวัน และการใช้สีในลักษณะอื่น ๆ

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 6 “วันสงกรานต์” ได้นำเสนอไว้
ดังนี้

ภาพประกอบ 96 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. หน้า 73

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เบื้องต้นของวันสงกรานต์ ความเป็นมาของวันสงกรานต์ กิจกรรมในวันสงกรานต์ในสมัยปัจจุบัน และความสำคัญของวันสงกรานต์ในสมัยปัจจุบัน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 8 “วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา

คำว่า พรรษา แปลว่า ปี หมายถึง ระยะเวลาที่ครบรอบ ๑๒ เดือน หรือเวลาที่โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ครั้งหนึ่ง แต่ในที่นี้แปลว่า ฤดูฝน คำว่า เข้าพรรษา หรือ เข้าฤดูฝน คือถึงเวลาที่พระสงฆ์จะต้องหยุดการเดินทางในฤดูฝน พักอยู่ในที่ใดที่หนึ่งโดยไม่ไปแรมคืนที่อื่น เพราะเหตุนี้คำว่า จำพรรษา จึงเกิดขึ้น ซึ่งหมายถึง การอยู่วัดสามเดือนในฤดูฝน หมายความว่า พระสงฆ์จะพักอยู่ในวัดที่ตนอธิษฐานพรรษาคงตลอดสามเดือนในฤดูฝน จะไปแรมคืนที่อื่นไม่ได้ นอกจากนี้เหตุจำเป็น วันเข้าพรรษาจะเริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ แล้วไปครบสามเดือนในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นวันออกพรรษา

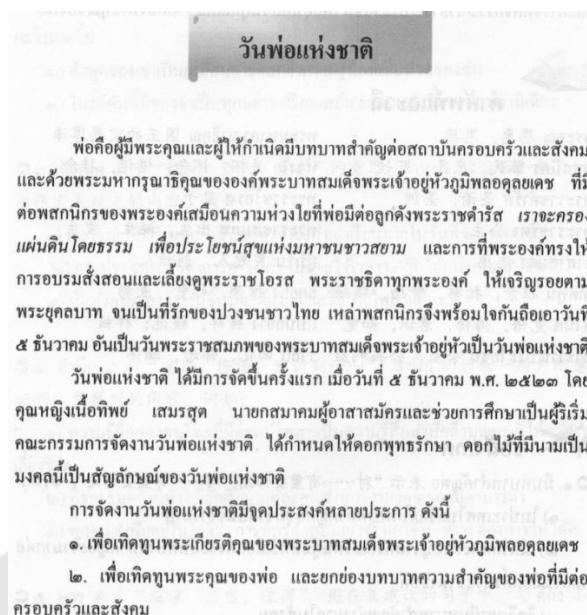
มูลเหตุที่พระสงฆ์ต้องจำพรรษา ๓ เดือนเป็นเพราะพุทธบริษัทได้ทราบกันทั่วไปแล้วว่าพุทธศาสนามีต้นกำเนิดมาจากชมพูทวีปคืออินเดียตอนเหนือ เมื่อถึงฤดูฝนมีฝนตกหนัก ภูมิประเทศทั่ว ๆ ไปเหมาะสำหรับการเพาะปลูก ย่อมมีน้ำขังเป็นโคลนไม่สะดวกต่อการเดินทาง และประการสำคัญพระภิกษุสงฆ์ที่จาริกไปเผยแผ่ศาสนา ย่อมต้องเดินเข้าไปบนคันไถและสัตว์เล็ก ๆ ด้วยฝ่าเท้าายเป็นอันมาก คนทั่วไปจึงพากันคิดเห็น ความทราบถึงพระพุทธเจ้า พระองค์จึงทรงอนุญาตให้พระสงฆ์จำพรรษา บัญญัติเป็นธรรมเนียมไว้ว่า เมื่อถึงฤดูฝนให้ภิกษุจำพรรษา คืออยู่ประจำในฤดูฝนในที่แห่งเดียวเป็นเวลา ๓ เดือน เรียกว่า เข้าพรรษา ด้วยเหตุนี้พระสงฆ์จึงต้องจำพรรษาและมีวันเข้าพรรษามาจนบัดนี้ ถ้าอยู่ไม่ครบ ๓ เดือน โดยหลักไปเสียถือว่าขาดพรรษา และต้องอาบัติ คือ มีโทษแต่เป็นโทษขนาดเล็ก แต่มิใช่ออกวันคือ ถ้ามีภัยอันตรายเกิดขึ้น จะอยู่ในที่นั้นไม่ได้ เช่น เกิดน้ำท่วม หรือชาวบ้านถ่มน้ำอสุยไปอยู่ที่อื่น หรือมีกิจจำเป็นที่จะต้องไปแรมคืนที่อื่น เช่น กิจนิมนต์ กิจเกี่ยวกับศาสนา เหล่านี้ อนุญาตให้ไปแล้วกลับมาภายใน ๗ วัน พรรษาก็จะไม่ขาด

ภาพประกอบ 97 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 92

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำว่า “พรรษา” “เข้าพรรษา” มูลเหตุที่พระสงฆ์ต้องจำพรรษา วันเข้าพรรษา 2 ระยะเวลา กิจกรรมในวันเข้าพรรษา ประโยชน์ของการเข้าพรรษา ความรู้เกี่ยวกับวันออกพรรษา การประกอบพิธีในวันออกพรรษา และกิจกรรมที่ควรปฏิบัติในวันออกพรรษา

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 9 “วันพ่อแห่งชาติ” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 98 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. หน้า 103

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของวันพ่อแห่งชาติ ประวัติของวันพ่อแห่งชาติ และจุดประสงค์ของการจัดงานวันพ่อแห่งชาติ และกิจกรรมต่าง ๆ ในวันพ่อแห่งชาติ

จากการศึกษา พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยให้ผู้เรียนฝึกอ่าน มีทั้งหมด 12 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 และเล่ม 3 นอกจากเพิ่มทักษะทางภาษาแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนชาวจีน ซึ่งเป็นผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เข้าใจความหมายคำศัพท์ทางวัฒนธรรม เข้าใจประเพณีและวัฒนธรรมไทยมากขึ้น มีความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ดี เนื้อหาสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 21 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย

เนื้อหาประเพณีและวัฒนธรรมไทย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
ช้าง	2	8
เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา	2	10
เพลงไทยไพเราะ	2	22
มวยไทย	2	23
สีกับความเชื่อของคนไทย	2	24
มารยาทในสังคมไทย	2	25
ประเพณีไทย	3	5
วันสงกรานต์	3	6
วันลอยกระทง	3	7
วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา	3	8
วันพ่อแห่งชาติ	3	9
วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	3	10

4.2.3 สภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 9 เรื่อง

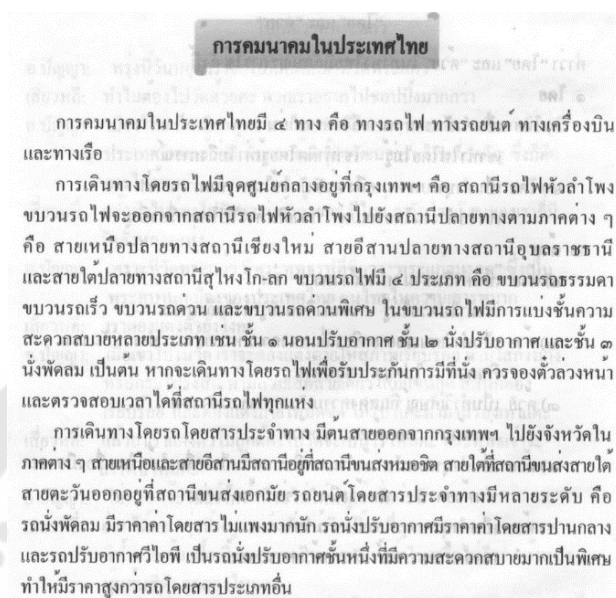
ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มี 6 เรื่อง ได้แก่ “ภูมิประเทศของไทย” ในบทที่ 9 “การคมนาคมในประเทศ” ในบทที่ 11 “ที่พักอาศัย” ในบทที่ 12 “เงินของไทย” ในบทที่ 13 “ธนาคารในประเทศไทย” ในบทที่ 14 และ “ห้างสรรพสินค้า” ในบทที่ 21

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มี 1 เรื่อง ได้แก่ “ประเทศไทย” ในบทที่ 1

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มี 2 เรื่อง ได้แก่ “การเกษตรไทย” ในบทที่ 11 และ “อุตสาหกรรมไทย” ในบทที่ 12

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 11 “การคมนาคมในประเทศไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 99 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

94

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้ทั่วไปของการคมนาคมในประเทศไทยปัจจุบัน การเดินทางโดยรถไฟ การเดินทางโดยรถโดยสาร สถานีขนส่งที่ไปภาคต่าง ๆ การเดินทางโดยเครื่องบิน สายการบินในประเทศไทย สนามบินในกรุงเทพ การเดินทางโดยเรือ และประเภทการเดินทางในกรุงเทพฯ เช่น รถเมล์ รถไฟฟ้าบีทีเอส รถไฟฟ้าใต้ดิน รถตู้ประจำทาง รถสองแถว มอเตอร์ไซด์รับจ้าง รถตุ๊กตุ๊กและรถแท็กซี่ ย่อหน้าสุดท้ายของบทอ่านยังได้แทรกเนื้อหาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างไทย-จีน เนื่องจากในประเทศไทยจะขับรถทางซ้าย แต่ในประเทศจีนจะขับรถทางขวา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างระหว่างสังคมไทยและสังคมจีน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 12 “ที่พักอาศัย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ที่พักอาศัย

คนไทยมีที่พักอาศัยหลายแบบ ในสมัยโบราณสร้างเป็นเพิงหลังคาทรงจั่ว ใต้ถุนสูง ชั้นเดียว วัสดุที่ใช้สร้างบ้านได้มาจากธรรมชาติคือไม้เป็นหลัก เสาบ้านใช้ไม้ยืนต้น ฝาบ้านและพื้นบ้านเลื้อยไม้เป็นแผ่น ๆ เถามาดอกตะปูประกบกัน โครงลำตัวบ้านล้วนทำจากไม้ หลังคาบ้านทำมาจากหญ้าแฝกหรือหญ้าคามัดเป็นตับ แล้วนำมาปูเป็นหลังคา

บ้านไทยแต่เดิมใช้ไม้เป็นเสาบ้าน เมื่อฝังอยู่ในดิน นานวันเข้าจะผุ มีมอดปลวกมากัดกินเนื้อไม้ ทำให้บ้านเรือนเสียหาย ในยุคต่อมาคนไทยรู้จักวิธีนำดินเหนียวมาเผาทำเป็นอิฐก้อน จึงเริ่มมีการสร้างบ้านแบบอิฐและปูนขึ้น แต่ก็ยังไม่ทิ้งเอกลักษณ์บ้านไทยที่ใช้ไม้เป็นหลัก ก็คือสร้างเป็นบ้านสองชั้น ชั้นล่างเป็นปูน ชั้นบนเป็นไม้

คนไทยอาศัยอยู่ในบ้านเดี่ยวมาแต่โบราณ ในสมัยก่อน ๑ ครอบครัว อาศัยอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ในบ้าน ๑ หลัง มีบริเวณบ้านเป็นของตนเอง หนานบ้านมีที่สำหรับปลูกไม้ดอกไม้ประดับ หลังบ้านปลูกพืชผักสวนครัว หรือทำการเกษตรในครัวเรือน เช่น ปลูกกล้วยปลาล้อมคอกเลี้ยงเป็ดไก่ หมู นอกจากนี้คนไทยในชนบทประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก ใช้แรงงานวัวและควาย จึงต้องมีคอกวัว คอกควายด้วย ในสมัยก่อน คนไทยในชนบทแทบจะไม่ต้องใช้เงินเลย เพราะอยู่ตามธรรมชาติ พื้นที่ทำกิน ไม่จำเป็นต้องล้อมรั้ว ก็ไม่มีใครมาลักขโมยของกัน

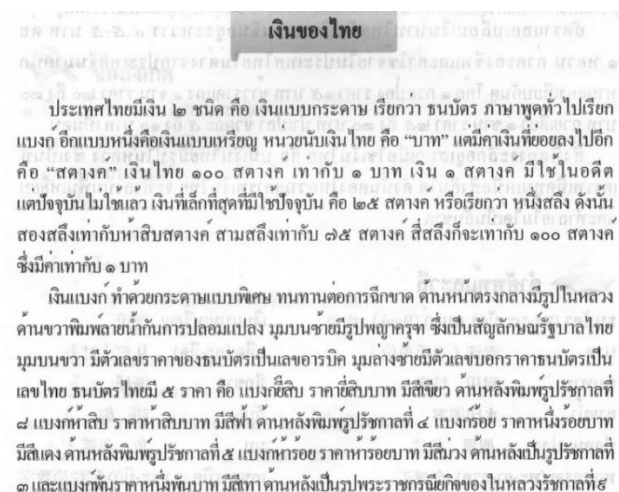
ภาพประกอบ 100 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

109

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับที่พักอาศัยของคนไทยในสมัยโบราณ ความรู้เบื้องต้นและลักษณะเกี่ยวกับที่พักอาศัยประเภทต่าง ๆ ของคนไทยในปัจจุบัน อย่างเช่น บ้านเดี่ยว บ้านแถว คอนโดมีเนียม หอพักและอพาร์ทเมนต์

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 13 “เงินของไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

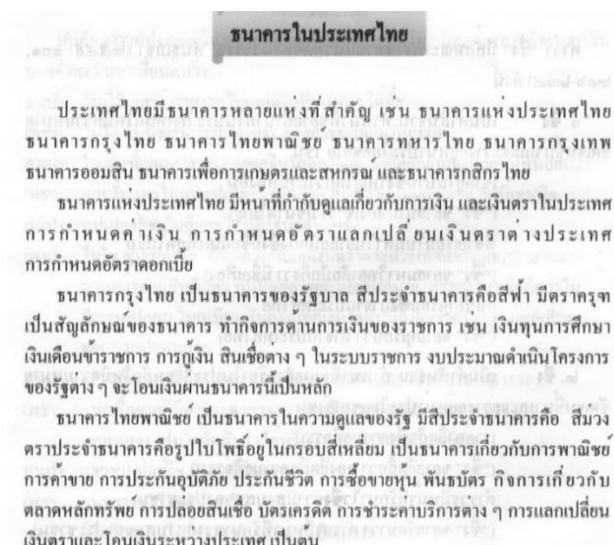
ภาพประกอบ 101 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

125

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของธนบัตรไทย เหรียญไทย และหน่วยนับเงินไทยในปัจจุบัน คือ “บาท” ความรู้เกี่ยวกับลักษณะธนบัตรไทย เหรียญไทยในปัจจุบัน และมีการแทรกความรู้เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยกับเงินหยวนจีน และได้เทียบค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายในประเทศไทยและประเทศจีน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสังคมไทยมากขึ้น และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในชีวิตรจริงได้ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอเนื้อหาที่ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการใช้เงินไทยอย่างเคารพ เนื่องจากบทเงินไทยมีรูปในหลวง ซึ่งเป็นที่เคารพเทิดทูนเหนือสิ่งอื่นใด

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 14 “ธนาคารในประเทศไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

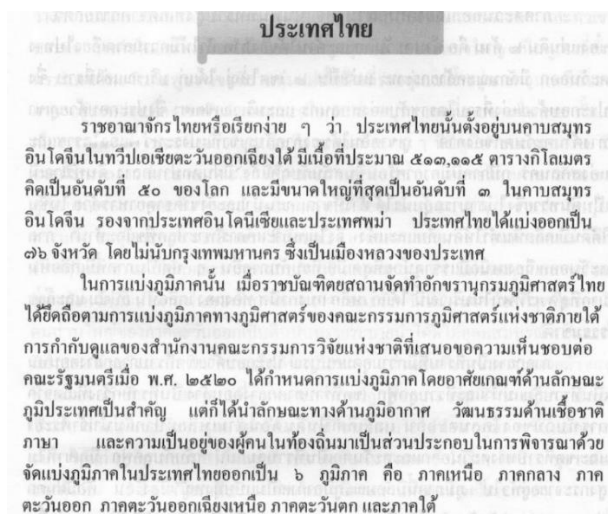
ภาพประกอบ 102 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

132

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับธนาคารสำคัญในประเทศไทยปัจจุบัน อย่างธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารกรุงเทพ ความรู้การใช้ตู้เอทีเอ็ม และการใช้บัตรเครดิต และการนำเสนอการใช้บัตรเครดิตของเงินถอนเงินที่ตู้เอทีเอ็มในประเทศไทย การเปิดบัญชี การอายัดบัตร การถอนเงินด้วยสมุดเงินฝาก และการปิดบัญชี ซึ่งเป็นความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 1 “ประเทศไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

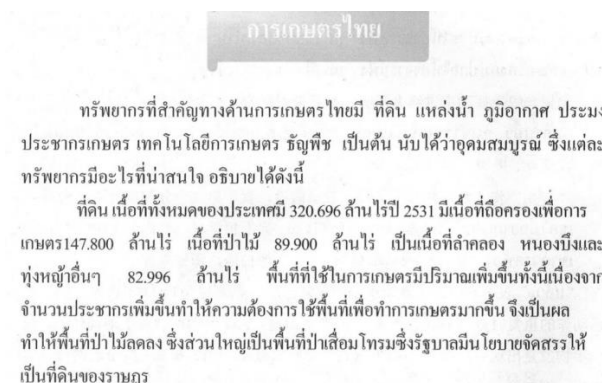

ภาพประกอบ 103 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 1**

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ได้แก่ ที่ตั้ง เนื้อที่ จังหวัด เมืองหลวงของประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการแบ่งภูมิภาคของประเทศไทย โดยอาศัยเกณฑ์ด้านลักษณะภูมิประเทศเป็นสำคัญ และลักษณะทางภูมิศาสตร์และภูมิอากาศของแต่ละภูมิภาค รวมทั้งผลผลิตการเกษตรและแร่ธาตุที่สำคัญของแต่ละภูมิภาค เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องภูมิศาสตร์ของประเทศไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 11 “การเกษตรไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 104 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

66

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรที่สำคัญทางด้านการเกษตรของไทย รวมทั้งที่ดิน แหล่งน้ำ ภูมิอากาศ ประมง ประชากรเกษตร เทคโนโลยีการเกษตร และธัญพืช

จากการศึกษา พบว่า เนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทยมีจำนวน 9 เรื่อง มีปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 เล่ม 3 และเล่ม 4 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษา พร้อมเรียนรู้และเข้าใจบริบทเศรษฐกิจสังคมยุคปัจจุบัน อันจะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมขึ้น เนื้อหาสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 22 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย

เนื้อหาสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
ภูมิประเทศของไทย	2	9
การคมนาคมในประเทศ	2	11
ที่พักอาศัย	2	12
เงินของไทย	2	13
ธนาคารในประเทศไทย	2	14
ห้างสรรพสินค้า	2	21

ตาราง 22 (ต่อ)

เนื้อหาสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
ประเทศไทย	3	1
การเกษตรไทย	4	11
อุตสาหกรรมไทย	4	12

4.2.4 เรื่องใกล้ตัวผู้เรียน

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 7 เรื่อง

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 มี 3 เรื่อง ได้แก่ “ห้องเรียนของฉัน” ในบทที่ 13 “วันนี้เป็นวันอาทิตย์” ในบทที่ 14 และ “เรียนในเมืองไทย” ในบทที่ 16

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มี 4 เรื่อง ได้แก่ “ยาแก้ไอใบบัว” ในบทที่ 1 “ฉันกำลังเรียนภาษาไทย” ในบทที่ 5 “ครอบครัวของฉัน” ในบทที่ 6 และ “เสียงสั้นเสียงยาว” ในบทที่ 7

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 บทที่ 14 “ห้องเรียนของฉัน” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

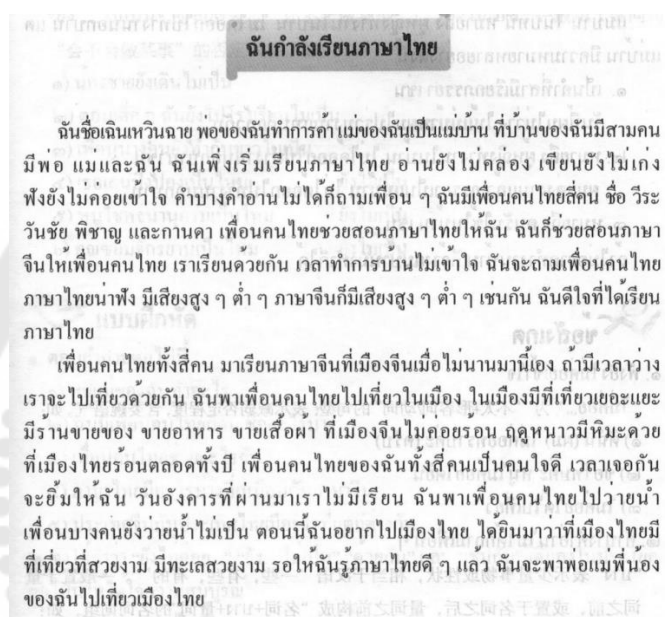
ห้องเรียนของฉันมีเพื่อนนักศึกษา ๒๖ คน มีนักศึกษาชายน้อยกว่านักศึกษาหญิง
 นักศึกษาชาย ๑ คน นักศึกษาหญิง ๑๕ คน
 มหาวิทยาลัยของเรามีอาจารย์ทั้งหมด ๕๐๐ กว่าคน มีนักศึกษาทั้งหมด ๑๕,๐๐๐
 กว่าคน มีเนื้อที่กว้างมาก ประมาณ ๑๐ ตารางกิโลเมตร

ภาพประกอบ 105 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

บทอ่านเรื่องนี้มีแค่ 4 บรรทัด การใช้ภาษาเข้าใจง่าย กล่าวถึงเรื่องจำนวนคนของนักศึกษา อาจารย์ และเนื้อที่ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น มีการสอดแทรกเรื่องจำนวนนับในภาษาไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 5 “ฉันกำลังเรียนภาษาไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

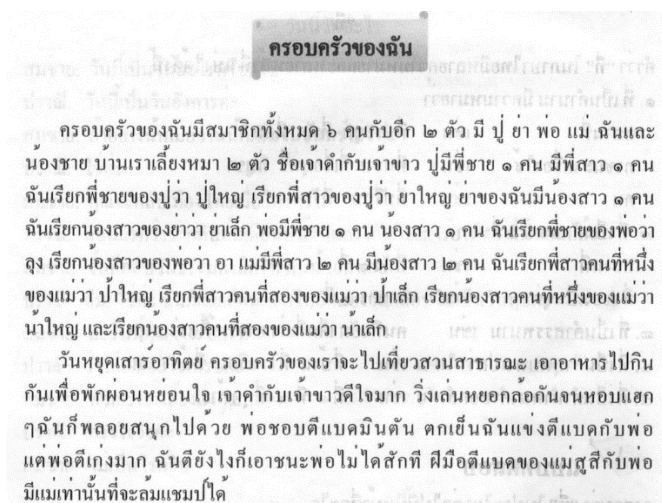

ภาพประกอบ 106 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

บทอ่านเรื่องนี้เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับผู้เรียนชาวจีนเรียนภาษาไทย นำเสนอด้วยสรรพนามบุรุษที่ 1 กล่าวถึงเรื่องต่าง ๆ ของผู้เรียนชาวจีนคนหนึ่งที่กำลังเรียนภาษาไทยพบในชีวิตประจำวันของเขา ซึ่งอาจคล้าย ๆ กับสถานการณ์ของผู้เรียนในชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วมกัน และเกิดความสนใจในการเรียน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 6 “ครอบครัวของฉัน” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

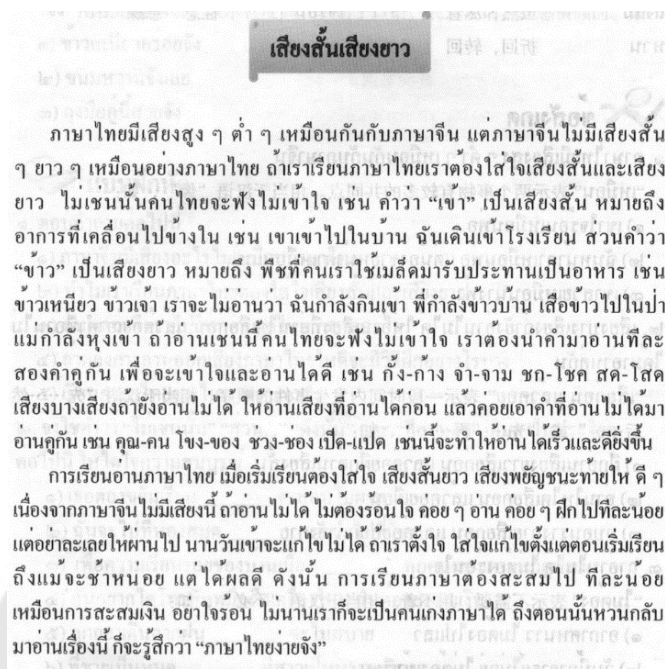
ภาพประกอบ 107 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2**. หน้า

40)

บทอ่านเรื่องนี้มีลักษณะเป็นเรื่องเล่าด้วยบุรุษสรรพนามที่ 1 กล่าวถึงสมาชิกของครอบครัว กิจกรรมวันหยุดของครอบครัว และงานอดิเรกของสมาชิกครอบครัว ครอบครัวเป็นเรื่องที่ทุกคนคุ้นเคย และอยู่ในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป การนำเรื่องครอบครัวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน จะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางภาษาที่เกี่ยวกับครอบครัว และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 7 “เสียงสั้นเสียงยาว” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 108 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

51

บทอ่านเรื่องนี้กล่าวถึงเสียงสั้นเสียงยาวในภาษาไทย ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน แนะนำวิธีการเรียน และนำเสนอทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนชาวจีนที่เริ่มเรียนภาษาไทย จะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น และมีกำลังใจในการเรียนภาษาไทยต่อไป

จากการศึกษา พบว่า เนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนมีจำนวน 7 เรื่อง มีปรากฏในช่วงท้าย ๆ ของตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 และช่วงต้น ๆ ของตำราเรียน เล่ม 2 ซึ่งอยู่ในช่วงแรก ๆ ของการฝึกอ่านบทอ่าน เรื่องที่นำเสนอสามารถตอบสนองของความสนใจและความต้องการของผู้เรียนภาษาไทยในระดับต้น เพื่อเป็นการปูพื้นฐานภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนหรือการใช้ชีวิตจริงต่อไป เนื้อหาสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 23 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน

เนื้อหาเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
ห้องเรียนของฉัน	1	14
วันนี้เป็นวันอาทิตย์	1	15
เรียนในเมืองไทย	1	16
ยาแก้ไอใบบัว	2	1
ฉันกำลังเรียนภาษาไทย	2	5
ครอบครัวของฉัน	2	6
เสียงสั้นเสียงยาว	2	7

4.2.5 บทอ่านในสื่อร่วมสมัย

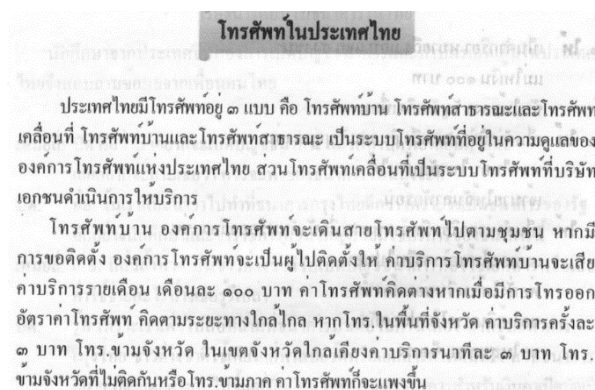
จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านในสื่อร่วมสมัยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 4 เรื่อง

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ “โทรศัพท์ในประเทศไทย” ในบทที่ 15 และ “โทรศัพท์ไทยมีอะไรน่าดู” ในบทที่ 16

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ “คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต” ในบทที่ 16 และ “ละครโทรทัศน์ไทย” ในบทที่ 18

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 15 “โทรศัพท์ในประเทศไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

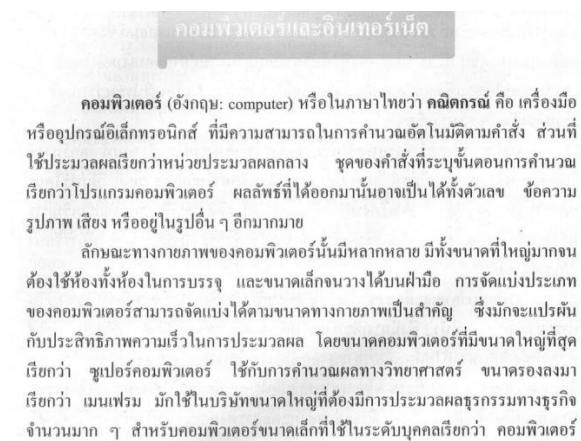
ภาพประกอบ 109 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

142

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับประเภทของโทรศัพท์ในสังคมไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน คือ โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์สาธารณะ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ความรู้เกี่ยวกับบริษัทสำคัญในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ได้แก่ เอไอเอส (AIS) ดีแทค (Dtac) และทรูมูฟ (True Move) ได้แนะนำการบริการของแต่ละบริษัท ลักษณะเบอร์โทรศัพท์บ้านและเบอร์โทรศัพท์มือถือของประเทศไทย ข้อมูลเกี่ยวกับการโทรศัพท์ต่างประเทศ การนำโทรศัพท์ไปใช้ในต่างประเทศ ข้อควรปฏิบัติในการใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อความปลอดภัย และมารยาทการใช้โทรศัพท์ในสังคม

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 16 “คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 110 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

169

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของคอมพิวเตอร์ ลักษณะทางกายภาพของคอมพิวเตอร์ ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ในด้านต่าง ๆ อย่างเช่น ด้านงานธุรกิจ งานวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และงานสาธารณสุข งานคมนาคมและสื่อสาร งานวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม งานราชการ และการศึกษา ประโยชน์ทางตรง และประโยชน์ทางอ้อมของคอมพิวเตอร์ ข้อดีและข้อเสียของคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต อย่างเช่น ความหมายของอินเทอร์เน็ต การเกิดขึ้นของอินเทอร์เน็ต การใช้อินเทอร์เน็ต บริการต่าง ๆ ของอินเทอร์เน็ต ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต และผลเสียจากการใช้อินเทอร์เน็ต

จากการศึกษา พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านที่เกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัยจำนวน 4 เรื่อง อาจเพราะว่าการใช้สื่อร่วมสมัยเป็นเรื่องที่มีความใกล้ชิดกับการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบันเป็นอย่างมาก การนำบทอ่านด้านนี้มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนช่วยชี้นำการสืบค้นข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้ เนื้อหาสรุปได้ตามตารางดังนี้

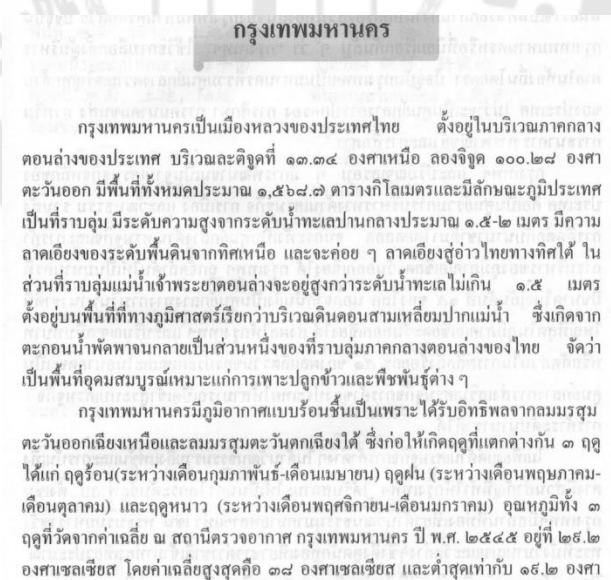
ตาราง 24 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัย

เนื้อหาบทอ่านในสื่อร่วมสมัย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
โทรศัพท์ในประเทศไทย	2	15
โทรศัพท์ไทยมีอะไรน่าดู	2	16
คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	4	16
ละครโทรศัพท์ไทย	4	18

4.2.6 เมืองสำคัญของประเทศไทย

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ได้แก่ “กรุงเทพมหานคร” ในบทที่ 2 “จังหวัดเชียงใหม่” ในบทที่ 3 และ “จังหวัดภูเก็ต” ในบทที่ 4 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 2 “กรุงเทพมหานคร” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 111 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 17

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับที่ตั้งของกรุงเทพฯ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของกรุงเทพฯ ภูมิอากาศของกรุงเทพฯ บทบาทของกรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับกรุงเทพฯ มากขึ้น

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านที่เกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทยที่นำเสนอในตำราเรียนมีจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 2 ถึงบทที่ 4 ได้แก่ เรื่อง “กรุงเทพมหานคร” “จังหวัดเชียงใหม่” และเรื่อง “จังหวัดภูเก็ต” เนื้อหาส่วนนี้ถือเป็นเรื่องราวที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนประการหนึ่ง อาจจะเป็นการสร้างความคิดหวังแก่ผู้เรียนให้เกิดความใคร่รู้ อยากมาเมืองไทยและตั้งใจเรียนภาษาไทยมากขึ้น สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 25 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย

เนื้อหาเมืองสำคัญของประเทศไทย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
กรุงเทพมหานคร	3	2
จังหวัดเชียงใหม่	3	3
จังหวัดภูเก็ต	3	4

4.2.7 นิทาน

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับนิทานในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ได้แก่ “เจ้าป่าเจ้าเขา” ในบทที่ 2 “เสื่อหาเสื่อใส่” ในบทที่ 3 และ “แม่เผ่ามูเซอ” ในบทที่ 4

ดังตัวอย่างบทอ่าน “เจ้าป่าเจ้าเขา” ต่อไปนี้

เจ้าป่าเจ้าเขา

ในป่าเขาใหญ่ มีเจ้าป่าเจ้าเขา เจ้าป่าคู่แต่เจ้าเขาใจดี อาและบิดาเข้าไปในป่า ไปหาใบปอและใบบัว แต่หาไม่เจอ เจ้าป่าไม่ให้บิดาและอาหาใบปอและใบบัวเจอ แต่มี เจ้าเขาใจดี บิดาขอให้เจ้าเขาพาเข้าไปในป่า เจ้าเขาใจดีมาพาบิดาและอาไปหา ใบปอและใบบัวที่ในป่า ในป่ามีใบปอและใบบัวใบโต ๆ ที่โตใบบัว มีปูตัวโต บิดาจะเอาปู เจ้าเขาไม่ให้บิดาเอาปูไป เจ้าเขาอุบิบิดาว่า เจ้าจะเอาปูไปทำไม ถ้าจะเอาปูไป เจ้าจะไปไม่ได้ บิดาว่าเจ้าเขาน่าบอ บิดาไม่เอาปู และพาอาไปให้ไกล ๆ ไม่มาในป่าอีกต่อไป

ภาพประกอบ 112 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). *ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2*. หน้า 8

จากตัวอย่างบทอ่านข้างต้น สังเกตได้ว่า ผู้เขียนอยากจะทำให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง พยัญชนะ “ป บ” “ต ด” ซึ่งเป็นเสียงที่ผู้เรียนชาวจีนแยกได้ยาก เนื่องจากเสียงพยัญชนะ บ และเสียงพยัญชนะ ด ไม่มีปรากฏในภาษาจีน

จากการศึกษา พบว่า ในช่วงต้น ๆ ของตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 2 ถึงบทที่ 4 ผู้เขียนได้นำนิทานจำนวน 3 เรื่องมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งเป็นนิทานที่มีเนื้อความ สั้น ๆ และง่าย ๆ นิทานทั้ง 3 เรื่องที่ผู้เขียนได้นำเสนอมามีลักษณะการใช้ภาษาที่คล้าย ๆ กับ ข้อความที่ใช้ในการฝึกออกเสียง เน้นคำสัมผัส เพื่อให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงคำที่ออกเสียงยากและ ชี้ให้เห็นความแตกต่างของเสียงภาษาไทยที่ใกล้เคียงกัน คำที่ผู้เขียนนำมาใช้ในนิทานส่วนมากเป็น คำเป็น ซึ่งเป็นคำที่ง่ายต่อการออกเสียง เพื่อให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจในการฝึกอ่าน นอกจากนี้ การนำนิทานมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน จะช่วยเพิ่มความสนุกสนาน ให้แก่การเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เครียดในการอ่าน ยังได้พัฒนาทักษะและความสามารถทางภาษา เนื้อหาสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 26 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับนิทาน

เนื้อหาบทอ่าน		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
เจ้าป่าเจ้าเขา	2	2
เสื่อหาเสื่อใส่	2	3

ตาราง 26 (ต่อ)

เนื้อหาบทอ่าน		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
แม่เฒ่ามูเซอ	2	4

4.2.8 การเขียนจดหมาย

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับการเขียนจดหมายในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ได้แก่ “จดหมายถึงหลานย่า” ในบทที่ 18 “จดหมายสมัครงาน” ในบทที่ 19 และ “จดหมายเชิญ” ในบทที่ 20 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 19 “จดหมายสมัครงาน” ได้นำเสนอตัวอย่างจดหมายสมัครงานมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

๑๓๔ นายอ้อม วารินชำราบ
๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอสมัครงานในตำแหน่งประชาสัมพันธ์
เรียน ผู้จัดการห้างรวมสาธิต
สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดส่วนตัว

ดิฉันได้ทราบจากหนังสือพิมพ์บ้านเมือง ฉบับวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓ นี้ว่า ท่านต้องการประชาสัมพันธ์ ๑ คน ดิฉันใคร่ขอสมัคร เพื่อรับภาระพิจารณาเข้าทำงานในตำแหน่งนี้

ดิฉันได้ส่งรายละเอียดส่วนตัว ประวัติการศึกษาตลอดจนประสบการณ์ในการทำงานด้านนี้มาพร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว จากผลการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ทำให้ดิฉันมั่นใจว่าจะปฏิบัติงานของท่านได้เรียบร้อย

ดิฉันใคร่จะได้มีโอกาสเข้าพบผู้จัดการเพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
นงนุช จันทร์โสภ
(นางสาวนงนุช จันทร์โสภ)

ภาพประกอบ 113 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 216

จากการศึกษา พบว่า ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 18 ถึงบทที่ 20 มีการนำเสนอบทอ่านที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมายจำนวน 3 เรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่าน จดหมายที่ใช้อยู่ และช่วยพัฒนาทักษะการเขียนจดหมายให้แก่ผู้เรียน เนื้อหาสรุปได้ตามตาราง ดังนี้

ตาราง 27 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย

เนื้อหาการเขียนจดหมาย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
จดหมายถึงหลานย่า	3	18
จดหมายสมัครงาน	3	19
จดหมายเชิญ	3	20

4.2.9 การศึกษาไทย

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับการศึกษาไทยในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ได้แก่ “ภาษาอังกฤษในภาษาไทย” ในบทที่ 26 “การศึกษาในประเทศไทย” ในบทที่ 27 และ “พระราชทานปริญญาบัตร” ในบทที่ 28 ดังตัวอย่างต่อไป

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 27 “การศึกษาในประเทศไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

การศึกษาในประเทศไทย

ในประเทศไทยแบ่งการศึกษาออกเป็น ๓ ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา อาจจะมีการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในระดับอนุบาล เรียกว่าการศึกษาก่อนวัยเรียน จนอายุครบ ๖ ขวบ จึงเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา มี ๖ ปี เรียกว่า ประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงประถมศึกษาปีที่ ๖ เรียกชื่อย่อว่า ป.๑ ถึง ป.๖ เมื่อจบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้ว เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มี ๒ ช่วง เรียกว่า มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมี ๓ ปี เรียกว่า มัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เรียกชื่อย่อว่า ม.๑ ถึง ม. ๓ จากนั้นเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓ ปี เรียกว่า มัธยมศึกษาปีที่ ๔ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เรียกชื่อย่อว่า ม.๔ ถึง ม. ๖

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เหตุที่แบ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น ๒ ช่วง คือ มัธยมศึกษาตอนต้นกับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะว่าเมื่อเรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว สามารถเลือกเรียนต่อสายอาชีพได้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันที่สอนเกี่ยวกับวิชาชีพโดยเฉพาะ เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างกล คหกรรม การบัญชี การโรงแรม ฯลฯ และเรียกการศึกษาในระดับอาชีวศึกษานี้เป็นชื่อย่อว่า ปวช. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) ซึ่งเทียบเท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นเพียงเป็นสายอาชีพเท่านั้น เมื่อจบการศึกษาในระดับปวช.แล้ว นักเรียนสามารถเรียนต่อในระดับอนุปริญญา ๒ ปี หรือที่เรียกว่า ปวส. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง)

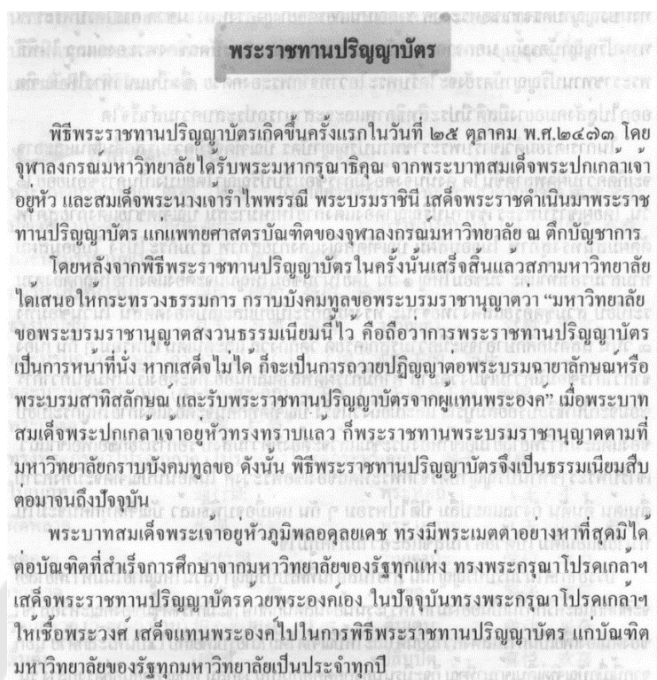
ภาพประกอบ 114 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

305

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับระดับการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยของเอกชน และมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐในประเทศไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 28 “พระราชทานปริญญาบัตร” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 115 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

319

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ความรู้เกี่ยวกับการรับพระราชทานปริญญาบัตร บรรยายากศในวันรับปริญญา

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านที่เกี่ยวกับการศึกษาไทยในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษามีจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 26 ถึงบทที่ 28 ได้แก่ เรื่อง “ภาษาอังกฤษในภาษาไทย” “การศึกษาในประเทศไทย” และเรื่อง “พระราชทานปริญญาบัตร” เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาไทย เข้าใจระบบการจัดการศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งผู้เรียนอาจนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในชีวิตจริงในอนาคตได้ เนื้อหาสรุปได้ตามตารางดังนี้

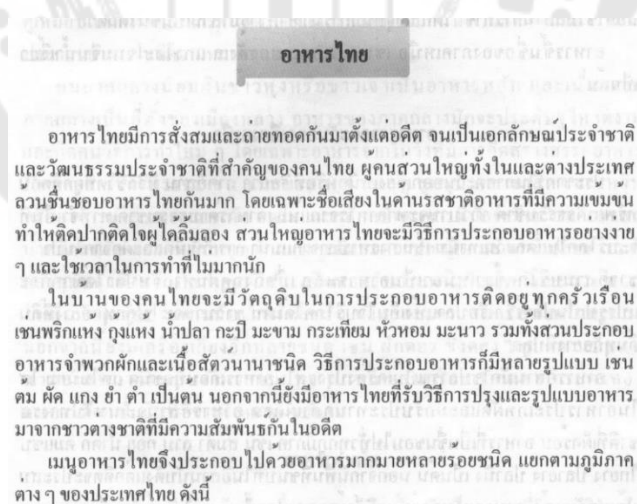
ตาราง 28 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับการศึกษาไทย

เนื้อหาการศึกษาไทย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
ภาษาอังกฤษในภาษาไทย	2	26
การศึกษาในประเทศไทย	2	27
พระราชทานปริญญาบัตร	2	28

4.2.10 อาหารและผลไม้ไทย

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทยในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ได้แก่ “ผลไม้ไทย” ในบทที่ 18 “ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย” ในบทที่ 19 และ “อาหารไทย” ในบทที่ 20 ดังตัวอย่างต่อไป

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 20 “อาหารไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 116 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอาหารไทย และความรู้เกี่ยวกับอาหารประจำภาคของไทย ได้แก่ อาหารภาคเหนือ อาหารภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาหารภาคกลาง และอาหารภาคใต้

จากการศึกษา พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียน เล่ม 2 บทที่ 18 ถึงบทที่ 20 ได้แก่ เรื่อง “ผลไม้ไทย” “ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย” และเรื่อง “อาหารไทย” การนำบทอ่านที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทยมาให้ผู้เรียนชาวจีนฝึกอ่านจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย มีความรู้เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหาสรุปได้ตามตารางดังนี้

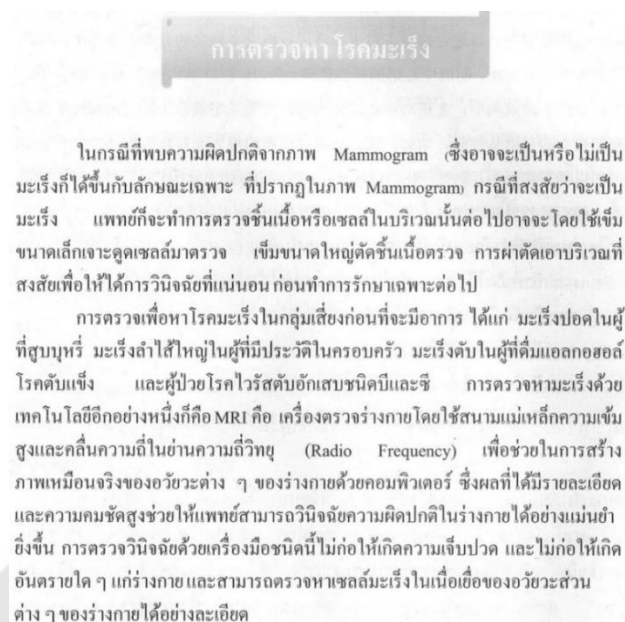
ตาราง 29 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย

เนื้อหาอาหารและผลไม้ไทย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
ผลไม้ไทย	2	18
ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย	2	19
อาหารไทย	2	20

4.2.11 สุขภาพอนามัย

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบว่ามี 3 เรื่อง ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มี 1 เรื่อง ได้แก่ “การรักษาพยาบาล” ในบทที่ 17 ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มี 2 เรื่อง ได้แก่ “การตรวจหาโรคมะเร็ง” ในบทที่ 3 “โรคไข้เลือดออก” ในบทที่ 4 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 3 “การตรวจหาโรคมะเร็ง” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

18

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับการวินิจฉัยโรคมะเร็ง อย่างเช่น การตรวจเพื่อหาโรคมะเร็งในกลุ่มเสี่ยงก่อนที่จะมีอาการ การตรวจหามะเร็งด้วยเทคโนโลยี MRI การตรวจด้วย Mammogram และการตรวจด้วยเอกซเรย์คอมพิวเตอร์

จากการศึกษา พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง “การรักษาพยาบาล” “การตรวจหาโรคมะเร็ง” และเรื่อง “โรคไข้เลือดออก” เพื่อให้เรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ซึ่งสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหาสรุปได้ตามตาราง ดังนี้

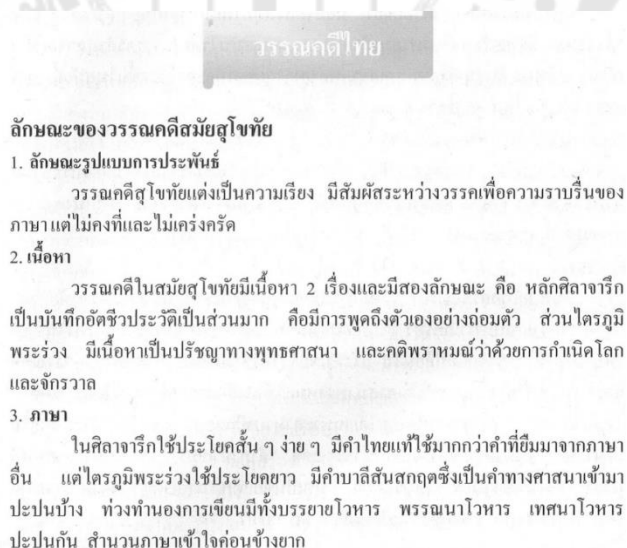
ตาราง 30 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

เนื้อหาสุขภาพอนามัย		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
การรักษาพยาบาล	2	17
การตรวจหาโรคมะเร็ง	4	3
โรคไข้เลือดออก	4	4

4.2.12 วรรณคดีไทยและอื่น ๆ

จากการศึกษา พบว่า นอกจากประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ผู้เขียนยังได้นำบทอ่านเรื่อง “วรรณคดีไทย” และ เรื่อง “ดาวเคราะห์ในระบบสุริยะ” มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน อีกทั้งทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านวรรณคดีไทยและระบบสุริยะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 13 “วรรณคดีไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 118 ตัวอย่างบทอ่านหลัก

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับลักษณะของวรรณคดีไทยในสมัยต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นสมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี สมัยราชกาลที่ 1- ราชกาลที่ 3 สมัยราชกาลที่ 4 - ราชกาลที่ 5 สมัยราชกาลที่ 6 ถึง พ.ศ. 2500 และสมัยปัจจุบัน โดยกล่าวถึงรูปแบบการประพันธ์ เนื้อหา และภาษาของวรรณคดีไทยของช่วงสมัยต่าง ๆ ดังกล่าว

สังเกตได้ว่า เนื้อหาด้านวรรณคดีมีน้อยมาก เพราะคำศัพท์ค่อนข้างเก่า ไม่ทันสมัย แต่ในตำราเรียนชุดนี้จะมุ่งเน้นเรื่องราวที่ใช้คำศัพท์ที่ทันสมัย สัมพันธ์กับเหตุการณ์ปัจจุบัน

เนื้อหาบทอ่านหลักเกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 31 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ

เนื้อหาวรรณคดีไทยและอื่น ๆ		
เรื่อง	เล่มที่	บทที่
วรรณคดีไทย	4	13
ดาวเคราะห์ในระบบสุริยะ	4	14

จากการวิเคราะห์ลักษณะเนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบว่า บทอ่านจำนวน 69 บทที่ผู้เขียนได้นำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านสามารถแบ่งออกเป็น 12 ลักษณะ ได้แก่ บทอ่านที่เป็นลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ บทอ่านเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย บทอ่านเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย บทอ่านเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน บทอ่านในสื่อร่วมสมัย บทอ่านเกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย บทอ่านเกี่ยวกับนิทาน บทอ่านเกี่ยวกับการเขียนจดหมาย บทอ่านเกี่ยวกับการศึกษาไทย บทอ่านเกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย บทอ่านเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และบทอ่านเกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 32 สรุปลักษณะเนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา

ลักษณะเนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา	
เนื้อหาที่เป็น ลักษณะเนื้อหา ข่าวและบทความ ที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์สำคัญ	(เล่ม 3) บทที่ 11 แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทย ที่กรุงเทพฯ
	(เล่ม 3) บทที่ 12 สุนทรพจน์นายกสมาคมมิตรภาพจีน-ไทย เพื่อฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตจีน-ไทย
	(เล่ม 3) บทที่ 13 คำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550
	(เล่ม 3) บทที่ 14 ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจ และการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
	(เล่ม 3) บทที่ 15 อาเซียน
	(เล่ม 3) บทที่ 16 ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา
	(เล่ม 3) บทที่ 17 โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง
	(เล่ม 4) บทที่ 1 ภาวะโลกร้อน
	(เล่ม 4) บทที่ 2 ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน
	(เล่ม 4) บทที่ 5 ส่งเสริมสังคมสมานฉันท์ ด้วยวัฒนธรรมสมานฉันท์
	(เล่ม 4) บทที่ 6 การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้
	(เล่ม 4) บทที่ 7 พัฒนาอย่างสันติ พัฒนาอย่างเปิดกว้าง พัฒนาแบบร่วมมือกัน
	(เล่ม 4) บทที่ 8 จีนเร่งผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท
	(เล่ม 4) บทที่ 9 รัฐสภาไทย-อดีต-ปัจจุบัน
	(เล่ม 4) บทที่ 10 ระบอบการปกครองและกฎหมาย
	(เล่ม 4) บทที่ 15 การประชุมสองสภา ปี 2012
	(เล่ม 4) บทที่ 17 ประวัติยานยนต์ไทยและผลการใช้รถยนต์

ตาราง 32 (ต่อ)

ลักษณะเนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา	
เนื้อหาเกี่ยวกับ ประเพณีและ วัฒนธรรมไทย	(เล่ม 2) บทที่ 8 ช้าง
	(เล่ม 2) บทที่ 10 เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา
	(เล่ม 2) บทที่ 22 เพลงไทยไพเราะ
	(เล่ม 2) บทที่ 23 มวยไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 24 สื่กับความเชื่อของคนไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 25 มารยาทในสังคมไทย
	(เล่ม 3) บทที่ 5 ประเพณีไทย
	(เล่ม 3) บทที่ 6 วันสงกรานต์
	(เล่ม 3) บทที่ 7 วันลอยกระทง
	(เล่ม 3) บทที่ 8 วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา
	(เล่ม 3) บทที่ 9 วันพ่อแห่งชาติ
	(เล่ม 3) บทที่ 10 วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
เนื้อหาเกี่ยวกับ สภาพสังคมและ เศรษฐกิจไทย	(เล่ม 2) บทที่ 9 ภูมิประเทศของไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 11 การคมนาคมในประเทศ
	(เล่ม 2) บทที่ 12 ที่พักอาศัย
	(เล่ม 2) บทที่ 13 เงินของไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 14 ธนาคารในประเทศไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 21 ห้างสรรพสินค้า
	(เล่ม 3) บทที่ 1 ประเทศไทย
	(เล่ม 4) บทที่ 11 การเกษตรไทย
	(เล่ม 4) บทที่ 12 อุตสาหกรรมไทย

ตาราง 32 (ต่อ)

ลักษณะเนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา	
เนื้อหาเกี่ยวกับ เรื่องใกล้ตัว ผู้เรียน	(เล่ม 1) บทที่ 14 ห้องเรียนของฉัน
	(เล่ม 1) บทที่ 15 วันนี้เป็นวันอาทิตย์
	(เล่ม 1) บทที่ 16 เรียนในเมืองไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 1 ยาแก้ไอใบบัว
	(เล่ม 2) บทที่ 5 ฉันกำลังเรียนภาษาไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 6 ครอบครัวของฉัน
	(เล่ม 2) บทที่ 6 ครอบครัวของฉัน
เนื้อหาเกี่ยวกับ บทอ่านในสื่อ ร่วมสมัย	(เล่ม 2) บทที่ 15 โทรศัพท์ในประเทศไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 16 โทรศัพท์ไทยมีอะไรน่าสนใจ
	(เล่ม 4) บทที่ 16 คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
	(เล่ม 4) บทที่ 18 ละครโทรทัศน์ไทย
เนื้อหาเกี่ยวกับ เมืองสำคัญของ ประเทศไทย	(เล่ม 3) บทที่ 2 กรุงเทพมหานคร
	(เล่ม 3) บทที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่
	(เล่ม 3) บทที่ 4 จังหวัดภูเก็ต
เนื้อหาเกี่ยวกับ นิทาน	(เล่ม 2) บทที่ 2 เจ้าป่าเจ้าเขา
	(เล่ม 2) บทที่ 2 เจ้าป่าเจ้าเขา
	(เล่ม 2) บทที่ 4 แม่เต่ามูเซอ
เนื้อหาเกี่ยวกับ การเขียน จดหมาย	(เล่ม 3) บทที่ 18 จดหมายถึงหลานย่า
	(เล่ม 3) บทที่ 18 จดหมายถึงหลานย่า
	(เล่ม 3) บทที่ 20 จดหมายเชิญ
เนื้อหาเกี่ยวกับ การศึกษาไทย	(เล่ม 2) บทที่ 26 ภาษาอังกฤษในภาษาไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 27 การศึกษาในประเทศไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 28 พระราชทานปริญญาบัตร

ตาราง 32 (ต่อ)

ลักษณะเนื้อหาบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา	
เนื้อหาเกี่ยวกับ	(เล่ม 2) บทที่ 18 ผลไม้ไทย
อาหารและผลไม้ไทย	(เล่ม 2) บทที่ 19 ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย
	(เล่ม 2) บทที่ 20 อาหารไทย
เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	(เล่ม 2) บทที่ 17 การรักษาพยาบาล
	(เล่ม 4) บทที่ 3 การตรวจหาโรคมะเร็ง
	(เล่ม 4) บทที่ 4 โรคไข้เลือดออก
เนื้อหาเกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ	(เล่ม 4) บทที่ 13 วรรณคดีไทย
	(เล่ม 4) บทที่ 14 ดาวเคราะห์ในระบบสุริยะ

จากเนื้อหาบทอ่านหลักที่นำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เห็นได้ว่าเนื้อหาบทอ่านมีความหลากหลายมาก ผู้เขียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่าน บทอ่านที่เป็นลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งเนื้อหาหลักณะดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาของสังคมในยุคสมัยปัจจุบัน เป็นข้อมูลที่ทันสมัยและมีประโยชน์ต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ รองมาคือเนื้อหาที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย และเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบริบทสังคมไทย และวัฒนธรรมไทย สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน สื่อร่วมสมัย เมืองสำคัญของไทย นิทหาย การเขียนจดหมาย การศึกษาไทย อาหารและผลไม้ไทย สุขภาพอนามัย วรรณคดีและอื่น ๆ นอกจากจะพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การแปลทางภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเพิ่มความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศไทย เพิ่มความรู้คำศัพท์ด้านต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับคนไทยในอนาคตได้จริง

ตามลำดับการนำเสนอบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา ผู้เขียนได้นำเสนอโดยเริ่มต้นจากเรื่องง่าย ในช่วงหลังของตำราเรียน เล่ม 1 และช่วงต้น ๆ ของตำราเรียน เล่ม 2 ผู้เขียนเน้นนำเสนอเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนก่อน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในระดับต้นแล้ว ในช่วงหลัง ๆ ของตำราเรียน เล่ม 2 และช่วงต้น ๆ ของตำราเรียน เล่ม 3 เน้นนำเสนอเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพสังคมไทย และวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบริบท

สังคมไทย และวัฒนธรรมไทย ในช่วงหลัง ๆ ของตำราเรียน เล่ม 3 และในตำราเรียน เล่ม 4 ผู้เขียน เน้นนำเสนอเรื่องที่เป็นลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ เพื่อให้ผู้เรียน ได้เพิ่มความรู้ และเรียนรู้คำศัพท์ และการใช้ภาษาที่ยากขึ้น

ตามผลการวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับการสอนทักษะการอ่าน-การเขียน ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เห็นได้ว่า หลังบทอ่าน ผู้เขียนได้นำเสนอแบบฝึกที่หลากหลาย มุ่งเน้น พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การแปลให้แก่ผู้เรียน อย่างเช่น ให้ตอบคำถามจากเนื้อเรื่องบทอ่าน ให้อ่านและทำความเข้าใจความหมายของข้อความภาษาไทย ให้ใช้คำหรือวลีเติมช่องว่าง ประโยค ให้ใช้คำหรือวลีแต่งประโยค ให้สรุปเนื้อหาในบทอ่าน ให้แปลประโยคหรือข้อความจาก ภาษาจีนเป็นภาษาไทย ให้แปลประโยคหรือข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ให้สำรวจหรือ ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องบทอ่าน แล้วยังมีการนำเสนอแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะการ พูดให้แก่ผู้เรียนด้วย อย่างเช่น ให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับเนื้อเรื่องบทอ่าน นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บทอ่านหน้าชั้น ให้ท่องจำเนื้อหาบางส่วนในตัวบท เป็นต้น อันจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทาง ภาษาอย่างรอบด้าน

4.3 เนื้อหาบทอ่านเสริมในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา

บทอ่านเสริมในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับ บทอ่านหลักประจำบททั้งในด้านภาษาและด้านเนื้อเรื่อง มีทั้งลักษณะที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก และมีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม ดังนี้

4.3.1 เนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก

บทอ่านเสริมในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะนำเสนอเนื้อเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับเนื้อหาบทอ่านหลัก เพื่อขยายความรู้และประสบการณ์ทางภาษาไทยใน ด้านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ได้กว้างและลึกซึ้งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนา ทักษะการอ่าน อีกทั้งได้เรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทอ่านหลักเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น

จากการศึกษาพบว่า บทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักมีทั้งหมด 71 บท สามารถแบ่งตามลักษณะเนื้อหาออกเป็น 11 กลุ่ม โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

4.3.1.1 ข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ

บทอ่านเสริมประเภทข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในตำราเรียน ภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 19 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 และ เล่ม 4

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มีจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ “แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 ณ กรุงปักกิ่ง” และ “ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน” ในบทที่ 11 “รมต. ไทยระบุความสัมพันธ์ไทย-จีนเป็นความสัมพันธ์ที่สมบูรณแบบ” ในบทที่ 12 “คำอวยพรของ ฯพณฯ กวนมู่ เอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทย วันที่ 27 กันยายน 2011” ในบทที่ 13 “ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ในบทที่ 14 “สัญลักษณ์ของอาเซียน” และ “กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)” ในบทที่ 15 “นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินการด้านการศึกษาตามปฏิญญาชะอำ-หัวหินฯ” ในบทที่ 16 และ “ความคืบหน้าของ GMS” ในบทที่ 17

ในตำราเรียน เล่ม 4 มีจำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ “ภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญอะไรบ้าง” ในบทที่ 2 “ทางออกของปัญหาภาวะโลกร้อน” ในบทที่ 2 “สภาพแวดล้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจจีนยังคงมีความสลับซับซ้อนมาก” ในบทที่ 5 “ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-สปป. ลาว” ในบทที่ 6 “ยุทธศาสตร์กับไทยยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในภาพรวมให้สูงขึ้น” ในบทที่ 7 รถไฟความเร็วสูงของประเทศจีน ในบทที่ 8 “ระบบศาลไทย” ในบทที่ 9 “การเมืองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน” ในบทที่ 10 “ความรู้เกี่ยวกับสองสภาแห่งประเทศจีน” ในบทที่ 15 “อุตสาหกรรมยานยนต์” ในบทที่ 17

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 12 “สุนทรพจน์นายกรัฐมนตรีสมามิตร์ภาพจีน-ไทย เพื่อฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตจีน-ไทย” ได้นำเสนอบทอ่านเสริม เรื่อง “รมต. ไทยระบุความสัมพันธ์ไทย-จีนเป็นความสัมพันธ์ที่สมบูรณแบบ” ดังนี้

ต่อข้อถามที่ว่าไทยต้องการให้จีนสนับสนุนด้านใดเป็นพิเศษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวว่า เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีองค์ความรู้ในหลากหลายด้านจึงต้องการให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ลงลึกยิ่งขึ้นถึงระดับการค้นคว้าวิจัยร่วมกัน ในสาขาที่จีนมีความเชี่ยวชาญ อย่างเช่น การพัฒนาพลังงาน พลังแสงอาทิตย์ เทคโนโลยี อวกาศ การเกษตร เป็นต้น รายละเอียดของการสัมภาษณ์มีดังนี้

ถาม ขอให้ฯพณฯ สะท้อนความสัมพันธ์ไทย-จีนในรอบ ๓๕ ปีที่ผ่านมาว่า เป็นเช่นไร

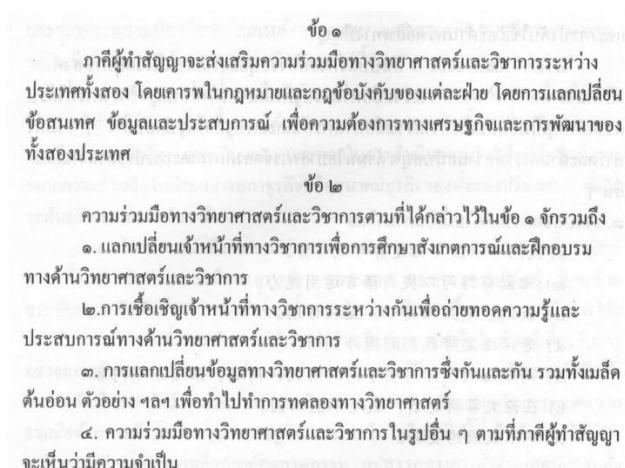
ตอบ พอพูดถึงความสัมพันธ์ไทย-จีน ๓๕ ปี เหมือนกับว่า ก่อนหน้านั้นไม่มีความสัมพันธ์ อยากแยกแยะก่อนว่า อันนี้เป็นความสัมพันธ์ในประวัติศาสตร์ร่วมสมัย ก่อนหน้านั้นเราก็คบกันมาร่วมพันปี แต่ก็ขาดช่วงไปบ้างใน ๒ ช่วงด้วยกัน ก็คือช่วงความยุ่งเหยิงภายในจีนเมื่อประมาณ ๑๕๐ ปีมาแล้ว หลังจากนั้นมา ไทยกับจีนก็ห่างกันนิด เพราะห่างกันด้านอุดมการณ์ โดยเฉพาะเมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๕ แต่ว่าหลังจากนั้น ก็มีการปรับนโยบายกันทั่วโลก โดยเฉพาะสหรัฐฯ กับจีน สมัยประธานาธิบดีนิกสัน เมื่อสหรัฐฯ ปรับกับจีน ทั้งโลกก็ปรับกับจีน ซึ่งเป็นที่ไปที่มาของความสัมพันธ์ ๓๕ ปี เพราะว่าก่อนหน้านั้น เรามีความสัมพันธ์ทางการทูตกับรัฐบาลไต้หวัน แต่ทั่วโลกได้บอกว่ ทุกสิ่งทุกอย่างไปอยู่ที่จีนแล้ว รับรองจีนเป็นจีนเดียว ส่วน ๓๕ ปีที่ผ่านมา นั้น ทำได้ดี ผมคิดว่าที่สำคัญที่สุดคงมี ๒ ประเด็นด้วยกัน

ภาพประกอบ 119 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 146

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอเนื้อหาบทสัมภาษณ์ของนายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวซีอาร์ไอ ที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง ในวันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ. 2010 มีการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน ความร่วมมือที่ไทยต้องการจากจีน แผนที่จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวจีนไปเที่ยวไทย หลังจากผ่านผลกระทบจากสถานการณ์การเมืองไทย อิทธิพลของเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียนต่อความสัมพันธ์การค้า และการลงทุนระหว่างไทย-จีน และเรื่องเกี่ยวกับไทยและจีนกับบทบาทบนเวทีโลก

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 14 “ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ดังนี้

ภาพประกอบ 120 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 147

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอเนื้อหาของข้อตกลงฉบับนี้ ซึ่งได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และข้อตกลงข้อต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนในทางด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการ

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 16 “ปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินการด้านการศึกษาตามปฏิญญาชะอำ-หัวหินฯ” ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘

นโยบายที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

นโยบายที่ ๓ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพ ทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน

ภาพประกอบ 121 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. หน้า 191

บทอ่านเรื่องนี้ได้กล่าวถึง 5 นโยบายเพื่อดำเนินงานตามปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ด้านการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษามากขึ้น

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 17 “โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง Greater Mekong Subregion (GMS)” มีบทอ่านเสริม เรื่อง “ความคืบหน้าของ GMS” ดังนี้

ความคืบหน้าของ GMS

ความคืบหน้าการดำเนินงาน GMS ที่สำคัญมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

ในสาขาคมนาคมขนส่งนั้น ได้เร่งรัดพัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- ๑) แนวตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic corridor) เชื่อมโยงพม่า-ไทย-ลาว-เวียดนาม ที่เส้นทางถนนฝั่งตะวันออก รวมสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๒ มีกำหนดแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๘ และทางฝั่งตะวันตกด้านพม่ากำหนดแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๓
- ๒) แนวเหนือ-ใต้ เชื่อมโยงไทย-พม่า-ลาว-จีน ซึ่งเส้นทางผ่านพม่าเสร็จแล้ว ส่วนเส้นทางผ่านลาวมีกำหนดแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๐ (สะพานข้ามแม่น้ำโขงที่เชียงของ-ห้วยทรายอยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้าหาจุดที่ตั้งและประมาณค่าก่อสร้าง ในส่วนนี้ไทยสนับสนุนค่าก่อสร้างครึ่งหนึ่ง อีกครึ่งหนึ่งทางลาวอยู่ระหว่างการขอสนับสนุนจากจีน โดยจะใช้เวลาก่อสร้างประมาณ ๓ ปี) และ
- ๓) แนวตอนใต้ เชื่อมโยงไทย-กัมพูชา-เวียดนาม, เส้นทางใน (อรัญประเทศ-พนมเปญ-โฮจิมินห์-เว้เตา) มีกำหนดแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๐ และเส้นทางชายทะเล (ตราด-เกาะกง-สเรมเบียง-กามู-น้ำเซา) ที่มีกำหนดแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๓ โดยไทยได้มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือการพัฒนาเส้นทางสำคัญในประเทศเพื่อนบ้านทั้งในรูปของการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (สำรวจ/ออกแบบ/ศึกษาค้นคว้าหาจุดที่ตั้ง) และให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบเงินกู้เงินช่วยเหลือ

ภาพประกอบ 122 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 198

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความคืบหน้าการดำเนินงาน GMS ในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ สาขาคมนาคมขนส่ง ด้านการอำนวยความสะดวกกฎระเบียบการผ่านด่าน สาขาสื่อสารโทรคมนาคม สาขาพลังงาน สาขาการท่องเที่ยว สาขาการอำนวยความสะดวกทางการค้า สาขาการลงทุน สาขาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สาขาสิ่งแวดล้อม และสาขาเกษตร

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 1 “ภาวะโลกร้อน” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “ภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญอะไรบ้าง” ดังนี้

ภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญอะไรบ้าง

นอกจากปัญหาการละลายของน้ำแข็งขั้วโลกที่ส่งผลให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นแล้ว ภาวะโลกร้อนยังเป็นสาเหตุให้บางพื้นที่เกิดความแห้งแล้ง ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ส่งผลให้ปริมาณน้ำในแม่น้ำและทะเลสาบหลายแห่งทั่วโลกลดลง เกิดความอดอยาก เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำลง จากการศึกษาของสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ พบว่า ผลผลิตข้าวจะลดลงร้อยละ ๑๕ เมื่ออากาศร้อนขึ้น ๑ องศาเซลเซียส

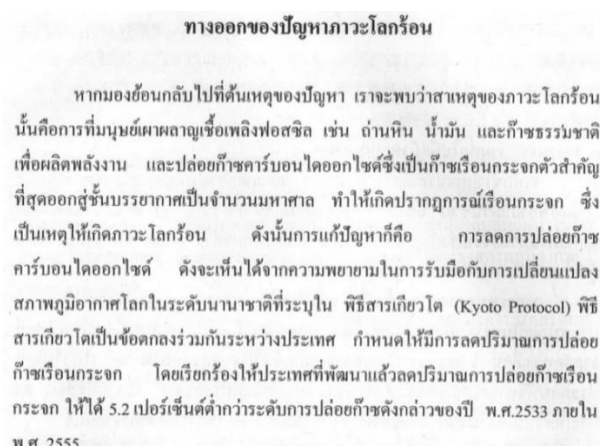
ในทวีปแอฟริกา นักวิทยาศาสตร์คาดการณ์ว่าภายในสิ้นศตวรรษนี้ น้ำในแม่น้ำต่าง ๆ จะมีปริมาณลดลงร้อยละ ๒๕ อันจะส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรและการประมง ผู้คนกว่า ๒๐ ล้านคนจะไม่มีอาหารพอเลี้ยงชีพ สัตว์ป่าหลายชนิดจะขาดแคลนแหล่งน้ำ ตามธรรมชาติ และอาจส่งผลให้สัตว์ป่าในแอฟริกาตั้งแต่นกไปจนถึงสัตว์เลื้อยคลานด้วย นมต้องสูญเสีย ความแห้งแล้งยังก่อให้เกิดไฟไหม้ป่าอย่างรุนแรงทั่วโลก ตั้งแต่ป่าในสหรัฐอเมริกา ป่าเมซอนในบราซิล ไปจนถึงป่าในออสเตรเลีย ในรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา เกิดไฟไหม้ป่าผืนเขตร้อนในประเทศอินโดนีเซียรุนแรงขึ้นทุกปี พื้นที่ป่าเสียหายถึง ๑๒ ล้าน ๕ แสนไร่ ขณะที่ฤดูร้อนปี ค.ศ. ๒๐๐๑ คลื่นความร้อนอย่างรุนแรงได้แผ่กระจาย

ภาพประกอบ 123 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า 6

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่ได้รับจากภาวะโลกร้อน ประกอบด้วย ผลกระทบต่อภาคการเกษตรและการประมง ผลกระทบที่ทำให้เกิดพายุหมุนในทะเล ถี่ขึ้นและรุนแรงขึ้น ผลกระทบต่อการระบาดของเชื้อโรคชนิดต่าง ๆ และผลกระทบต่ออุตสาหกรรม ประกันภัย ทำให้ผู้เรียนเข้าใจภาวะโลกร้อนมากขึ้น

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 2 “ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “ทางออกของปัญหาภาวะโลกร้อน” ดังนี้

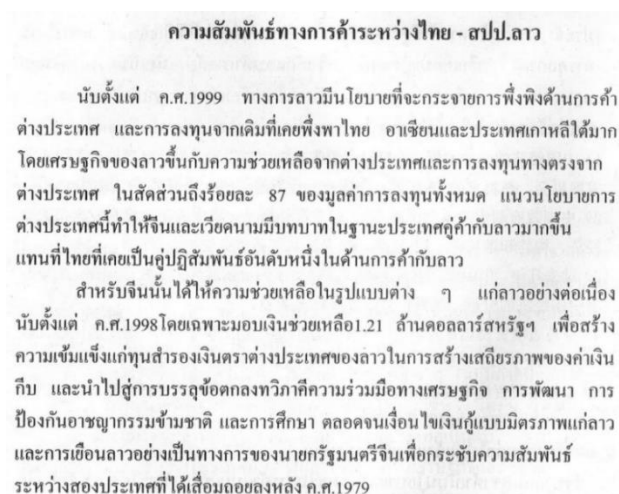
ภาพประกอบ 124 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

16

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอสาเหตุของภาวะโลกร้อนและการแก้ปัญหาของภาวะโลกร้อน และเรื่องเกี่ยวกับพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศสำหรับการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 6 “การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-สปป. ลาว” ดังนี้

ภาพประกอบ 125 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4**. หน้า

48

บทอ่านเรื่องนี้ได้กล่าวถึงนโยบายการค้าต่างประเทศของลาวทำให้จีนและเวียดนามมีบทบาทในฐานะประเทศคู่ค้ากับลาวมากขึ้น และได้นำเสนอ ความช่วยเหลือทางการค้าต่อสปป.ลาวจากประเทศจีน และประเทศเวียดนาม อิทธิพลต่อประเทศไทยจากนโยบายลาวในการส่งเสริมการค้ากับจีนและเวียดนาม เรื่องนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการค้าชายแดนระหว่างจีน เวียดนาม ลาว และไทยมากขึ้น

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 7 “พัฒนาอย่างสันติ พัฒนาอย่างเปิดกว้าง พัฒนาแบบร่วมมือกัน” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “ยูนนานกับไทยยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในภาพรวมให้สูงขึ้น” ดังนี้

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าในภาพรวมให้สูงขึ้น

นายสวี หองซ่าย ผู้ว่าการมณฑลยูนนานกับนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของไทย ได้ดำเนินการสนทนาค้นหาข้อยุติร่วมกันในกรณีความร่วมมือตามความเป็นจริงและปัญหาที่ต้องการให้ทั้งสองฝ่ายใช้ความพยายามแก้ไข เพื่อกระชับความสัมพันธ์ด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างมณฑลยูนนานกับประเทศไทยให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ผู้ว่าการฯ สวี หองซ่าย แสดงความขอบคุณต่อรองนายกรัฐมนตรีสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ ที่ได้ให้ความสนใจสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมยูนนานตลอดมา นายสวี หองซ่าย กล่าวในการสนทนาว่า จีนกับไทยเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่มีใครจี้คอต่อกัน ประชาชนทั้งสองประเทศอยู่ร่วมกันอย่างปรองดองตั้งแต่โบราณกาล หลังจากเข้าสู่

ภาพประกอบ 126 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4**. หน้า

55

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศจีนและประเทศไทย และได้สะท้อนให้เห็นถึงหนทางการพัฒนาของจีนในด้านการพัฒนาแบบร่วมมือกันในบทอ่านหลัก

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 10 “ระบอบการปกครองและกฎหมาย” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “การเมืองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน” ดังนี้

ถ้าพิจารณาจากรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2534 และรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ก่อนหน้านี้ จะเห็นได้ว่าเป้าหมายของการพัฒนาทางการเมืองของไทยต้องการสร้างระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขโดยมีระบบพรรคการเมือง ซึ่งจะเห็นได้จากการที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองมาก เป็นต้นว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคการเมือง รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังกำหนดว่า เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วจะพ้นจากการเป็น ส.ส.ทันทีที่ลาออกหรือถูกขับไล่ออกจากพรรค จึงทำให้พรรคการเมืองมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการในสภา นอกจากนี้ พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. 2524 ยังพยายามวางแนวทางให้พรรคการเมืองมีลักษณะเป็นพรรคที่มีฐานสนับสนุนจากมวลชนอย่างกว้างขวาง กล่าวคือต้องมีสมาชิก ไม่น้อยกว่า 5,000 คน และต้องอยู่ในทุกภาค ภาคละไม่น้อยกว่า 5 จังหวัด จังหวัดหนึ่งต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่า 50 คน

การเมืองระดับท้องถิ่น อันได้แก่ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นระดับและรูปแบบที่สำคัญนั้นก็เปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาจังหวัด เมื่อต้นปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา หลังจากที่ไต่สวนมานาน ปัจจุบันนี้ก็ได้ให้มีการดำเนินการเลือกตั้งการปกครองระดับท้องถิ่นในแบบ

ภาพประกอบ 127 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

82

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอเสรีภาพทางการเมืองแก่ประชาชนตามหลักประชาธิปไตย ประชาธิปไตยที่สะท้อนจากรัฐธรรมนูญ การเมืองระดับท้องถิ่น ส่วนประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย และแนวโน้มในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 17 “ประวัติยานยนต์ไทย และผลการใช้รถยนต์” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “อุตสาหกรรมยานยนต์” ดังนี้

นอกจากนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้กำหนดให้อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม (Skill, Technology & Innovation : STI) ทั้งนี้ ประเภทกิจการของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การพัฒนาด้านSTI ประกอบด้วยกิจการผลิตเครื่องมือช่างและเครื่องมือวัด กิจการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะรวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ กิจการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะ กิจการผลิตยานยนต์ขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ กิจการผลิตเครื่องยนตรถจักรยานยนต์ประเภท 4 จังหวะ กิจการผลิตเครื่องยนต์สำหรับรถยนต์ และ กิจการผลิตเครื่องยนต์นอกประเภศ ซึ่งหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ ประกอบด้วย 1. มีค่าใช้จ่ายด้านวิจัยและพัฒนาหรือออกแบบไม่น้อยกว่าร้อยละ 1-2 ของยอดขายต่อปีภายในสามปีแรก 2. มีการจ้างบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปด้านวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาหรือออกแบบ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1-5 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด ภายในสามปีแรก 3. มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคลากรไทยเทียบกับค่าใช้จ่ายเงินเดือนและค่าจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ภายในสามปีแรก และ 4. มีค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ของยอดขายต่อปี ภายในสามปีแรก ทั้งนี้ กิจการใดที่มีคุณสมบัติใน 4 ข้อข้างต้น จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มกรณีละหนึ่งปี แต่รวมแล้วต้องไม่เกินแปดปี และให้ได้รับยกเว้นภาษีเครื่องจักรด้วย ซึ่งจะทำให้กิจการที่จะลงทุนในเขต 1 หรือเขต 2 สามารถได้รับสิทธิประโยชน์เท่ากับการลงทุนในเขต 3 แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติทั้ง 4 ข้อด้วย โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน 2546 เป็นต้นไป

ภาพประกอบ 128 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4**. หน้า

202

บทอ่านเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมยานยนต์ การพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ของไทย และโครงสร้างทางธุรกิจของอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทย จากการศึกษา พบว่า บทอ่านเสริมประเภทข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 19 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 และ เล่ม 4 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 33 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เป็นลักษณะข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ

ลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	11	แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทย ที่กรุงเทพฯ	1.แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 ณ กรุงปักกิ่ง 2.ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน
3	12	สุนทรพจน์นายกสมาคมมิตรภาพจีน-ไทย เพื่อฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตจีน-ไทย	รมต. ไทยระบุความสัมพันธ์ไทย-จีนเป็นความสัมพันธ์ที่สมบูรณ์แบบ
3	13	คำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550	คำอวยพรของ ฯพณฯ ก่อวันมู่ เอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทย วันที่ 27 กันยายน 2011
3	14	ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน	ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
3	15	อาเซียน	1, สัญลักษณ์ของอาเซียน 2, กฎบัตรอาเซียน

ตาราง 33 (ต่อ)

ลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	16	ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา	นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินการด้านการศึกษาตามปฏิญญาชะอำ-หัวหินฯ
3	17	โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง	ความคืบหน้าของ GMS
4	1	ภาวะโลกร้อน	ภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญอะไรบ้าง
4	2	ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน	ทางออกของปัญหาภาวะโลกร้อน
4	5	ส่งเสริมสังคมสมานฉันท์ ด้วยวัฒนธรรมสมานฉันท์	สภาพแวดล้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจจีนยังคงมีความสลับซับซ้อนมาก
4	6	การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้	ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-สปป. ลาว
4	7	พัฒนาอย่างสันติ พัฒนาอย่างเปิดกว้าง พัฒนาแบบร่วมมือกัน	ญูนนานกับไทยยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในภาพรวมให้สูงขึ้น
4	8	จีนเร่งผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท	รถไฟความเร็วสูงของประเทศจีน
4	9	รัฐสภาไทย-อดีต-ปัจจุบัน	ระบบศาลไทย
4	10	ระบอบการปกครองและกฎหมาย	การเมืองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน
4	15	การประชุมสองสภา ปี 2012	ความรู้เกี่ยวกับสองสภาแห่งประเทศจีน
4	17	ประวัติยานยนต์ไทยและผลการใช้รถยนต์	อุตสาหกรรมยานยนต์

4.3.1.2 สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 12 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 เล่ม 3 และ เล่ม 4

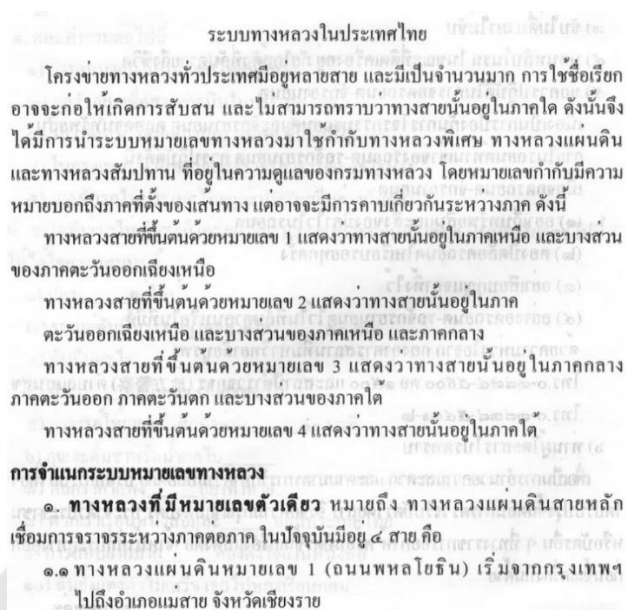
ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีจำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ “ประกาศสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง” และ “สินามิ” ในบทที่ 9 “ระบบทางหลวงในประเทศไทย” และ “สถานีรถไฟฟ้า” ในบทที่ 11 “สถาปัตยกรรมไทยแบบผสม” “พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท” และ “พระมหากษัตริย์ สมัยรัตนโกสินทร์” ในบทที่ 12 “การทำธุรกิจระหว่างประเทศ” ในบทที่ 14 และ “ห้างทองเยาวราช” ในบทที่ 21

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มีจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ “การแบ่งภูมิภาคของไทย” ในบทที่ 1

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ “ผลิตภัณฑ์ และสัตว์เลี้ยงเกี่ยวกับการเกษตรของไทย” ในบทที่ 11 และ “สนธิสัญญาเบาว์ริง (Bowring Treaty)” ในบทที่ 12

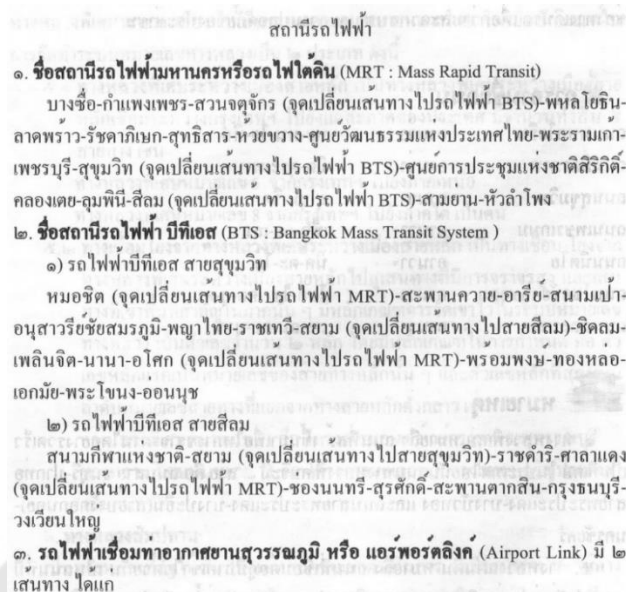
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 11 “การคมนาคมในประเทศไทย” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 2 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม 1 “ระบบทางหลวงในประเทศไทย” และบทอ่านเสริม 2 “สถานีรถไฟฟ้า” ดังนี้

ภาพประกอบ 129 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

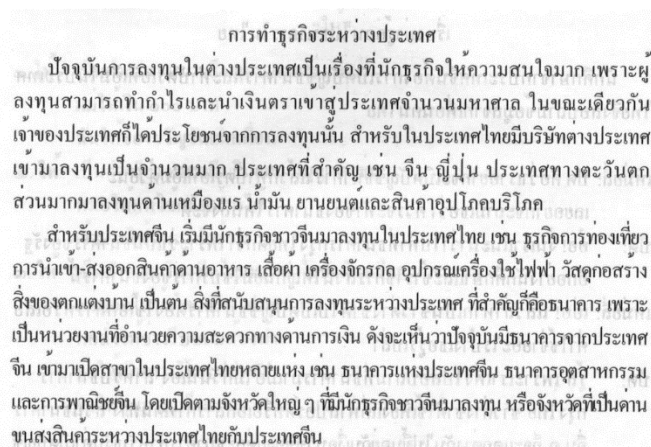
ภาพประกอบ 130 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

104

บทอ่านเสริมทั้งสองเรื่องข้างต้นล้วนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการคมนาคมในประเทศไทยในปัจจุบัน เรื่องที่หนึ่ง ได้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับระบบทางหลวง และการจำแนกระบบหมายเลขทางหลวงในประเทศไทย ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพจริงเกี่ยวกับทางหลวงในสังคมไทย เรื่องที่สอง ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับชื่อสถานีรถไฟฟ้าหรือรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT: Mass Rapid Transit) ชื่อสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอส (BTS: Bangkok Mass Transit System) และรถไฟฟ้าเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิหรือแอร์พอร์ตลิงก์ (Airport Link) การนำเสนอเรื่องนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการคมนาคม 3 วิธี ที่ใกล้ชิดกับชีวิตประจำวันของคนไทยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ทำให้ผู้เรียนชาวจีนได้เรียนรู้ภาษาที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันของคนไทยในปัจจุบัน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 14 “ธนาคารในประเทศไทย” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 1 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม “การทำธุรกิจระหว่างประเทศ” ดังนี้

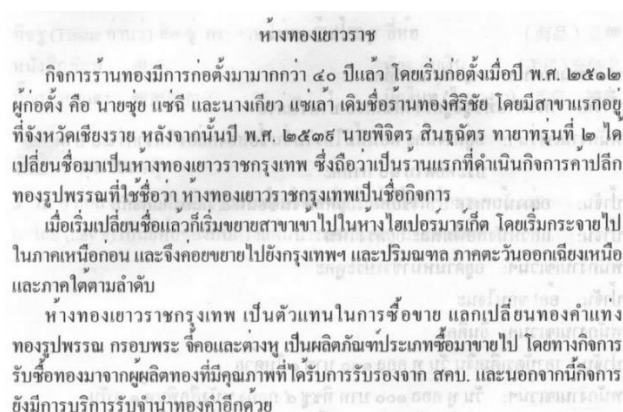
ภาพประกอบ 131 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

139

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้กล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในต่างประเทศ การลงทุนต่างประเทศในประเทศไทย การที่นักธุรกิจจีนลงทุนในประเทศไทย และธนาคารจีนในประเทศไทย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการลงทุนระหว่างประเทศ เป็นต้น ได้เพิ่มความรู้ด้านการลงทุน และการทำธุรกิจต่างประเทศให้แก่ผู้เรียน ซึ่งอาจนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 21 “ห้างสรรพสินค้า” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 1 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม “ห้างทองเยาวราช” ดังนี้

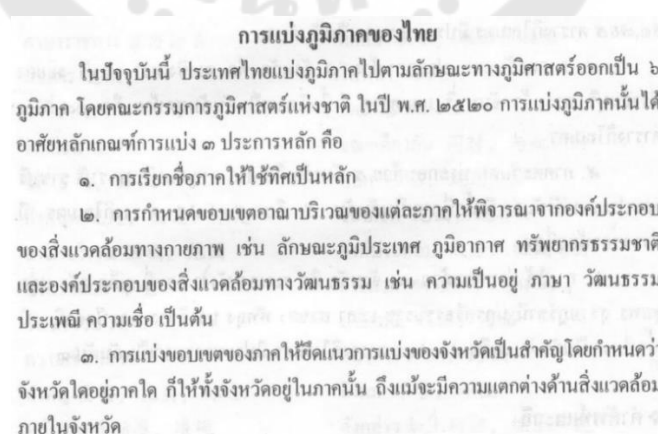
ภาพประกอบ 132 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

229

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เรื่องความเป็นมาของห้างทองเยาวราช และกิจกรรมการซื้อขายของห้างทองเยาวราช ทำให้ผู้เรียนรู้จักเรื่องราวเกี่ยวกับห้างทองเยาวราช ในไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 1 “ประเทศไทย” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “การแบ่งภูมิภาคของไทย” ดังนี้

ภาพประกอบ 133 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 13

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การแบ่งภูมิภาคของไทย องค์ประกอบ เนื้อที่ และประชากรของภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 12 “อุตสาหกรรมไทย” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “สนธิสัญญาเบาว์ริง (Bowring Treaty)” ดังนี้

สนธิสัญญาเบาว์ริง (Bowring Treaty)

นับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา เศรษฐกิจยุโรปได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ด้วยพลังการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม มีการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องจักรกลต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาใช้ในการผลิตสินค้า เกิดระบบการผลิตแบบโรงงาน ซึ่งสามารถผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมาก และได้มาตรฐานเดียวกัน แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นระบบการผลิตที่ต้องใช้ทุนจำนวนมาก และต้องมีตลาดขนาดใหญ่สำหรับซื้อสินค้า ด้วยเหตุนี้ประเทศในยุโรปหลายประเทศได้ดำเนินนโยบายการแสวงหาอาณานิคม และค้นหาดินแดนใหม่ ๆ รวมทั้งเผยแพร่นโยบายการค้าเสรีอย่างแข็งขัน จนในบางครั้งทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจเหล่านั้น หลายประเทศในเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตกเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตก ประเทศไทยเฝ้าระวังการขยายอำนาจของประเทศตะวันตกด้วยความระมัดระวัง ทั้งนี้เนื่องจากเคยมีประสบการณ์ที่ไม่ดีกับการที่เคยถูกประเทศมหาอำนาจตะวันตก

ภาพประกอบ 134 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4**. หน้า

107

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอความเป็นมาของสนธิสัญญาเบาว์ริง สาระสำคัญของสนธิสัญญาเบาว์ริง ผลจากการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง และการเปลี่ยนแปลงในภาคหัตถอุตสาหกรรมในไทย ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับสนธิสัญญาเบาว์ริง และการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลจากสนธิสัญญาเบาว์ริง

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 12 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 เล่ม 3 และ เล่ม 4 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 34 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ

เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	9	ภูมิประเทศของไทย	1.ประกาศสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง 2. สีนามิ
2	11	การคมนาคมในประเทศ	1.ระบบทางหลวงในประเทศไทย 2.สถานีรถไฟ
2	12	ที่พักอาศัย	1.สถาปัตยกรรมไทยแบบผสม 2. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท 3. พระมหากษัตริย์ สมัยรัตนโกสินทร์
2	14	ธนาคารในประเทศไทย	การทำธุรกิจระหว่างประเทศ
2	21	ห้างสรรพสินค้า	ห้างทองเยาวราช
3	1	ประเทศไทย	การแบ่งภูมิภาคของไทย
4	11	การเกษตรไทย	ผลิตภัณฑ์และสัตว์เลี้ยงเกี่ยวกับการเกษตรของ ไทย
4	12	อุตสาหกรรมไทย	สนธิสัญญาเบาว์ริง

4.3.1.3 ประเพณีและวัฒนธรรม

บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 11 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 และ เล่ม 3

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ “ศาสนาต่าง ๆ ในโลก” และ “การทำบุญของคนไทย” ในบทที่ 10 “เพลงพื้นบ้านของไทย” และ “ตัวอย่างเพลงไทย” ในบทที่ 22 “นักมวยประวัติศาสตร์” ในบทที่ 23 “สี่พระจำพระองค์” ในบทที่ 24 “พิธีขึ้นบ้านใหม่” ในบทที่ 25

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มีจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ “วัฒนธรรมชื่อและนามสกุลของคนจีน” และ “ประเพณีดื่มชา” ในบทที่ 5 “เพลงลอยกระทง” ในบทที่ 7 “พิธีหล่อเทียนพรรษา” ในบทที่ 8

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 10 “เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก เรื่อง “การทำบุญของคนไทย” ดังนี้

ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำชาติไทย ทำให้วิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนถึงตายล้วนเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธแทบทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้คนไทยนิยมทำบุญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะคนไทยเชื่อว่า หากทำบุญแล้วจะทำให้มีความสุข ชีวิตจะดีขึ้น นอกจากนี้ยังเชื่อว่า การทำบุญจะช่วยแก้ปัญหาหรืออุปสรรคที่กำลังประสบหรือที่กำลังจะเกิดขึ้นให้เบาลงได้ด้วย

สำหรับการทำบุญของคนไทยนั้นมียุคด้วยกัน ๓ วิธี คือ การให้ทาน การรักษาศีล และการภาวนา โดยทั้ง ๓ วิธีนี้ การให้ทานนับว่าได้รับความนิยมมากที่สุด ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับการบำเพ็ญทานบารมี ในชาติสุดท้ายของพระ-โพธิสัตว์ก่อนที่จะได้เป็นพระพุทธเจ้า อีกส่วนหนึ่งคือ เป็นวิธีการที่ง่ายและสะดวกกว่าการรักษาศีลหรือการภาวนา สำหรับการให้ทานนี้ คนไทยจะนิยมนำอาหารหรือสิ่งของไปให้กับพระสงฆ์ โดยอาจจะรดกบาศระพระสงฆ์ที่เดินมาบิณฑบาตในตอนเช้า หรืออาจนำไปให้ที่วัดในวันพระและวันสำคัญทางศาสนา บางครั้งอาจมีการนิมนต์พระให้มารับอาหารและสิ่งของที่บ้านก็ได้ สำหรับการนิมนต์พระสงฆ์ให้มาที่บ้านนั้น อาจแบ่งได้ตามลักษณะของงานหรือโอกาสสำคัญ เช่น วันเกิด วันขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน หรืองานศพ เป็นต้น

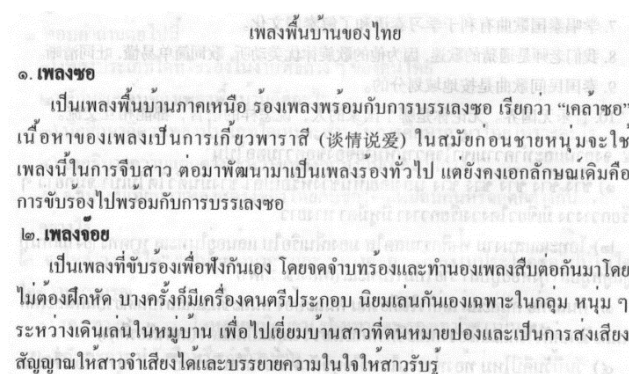
ภาพประกอบ 135 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

90

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เรื่องการทำบุญของคนไทย โดยกล่าวถึงการทำบุญกับวิถีชีวิตของคนไทย และวิธีการทำบุญของคนไทย 3 วิธี ได้แก่ การทำบุญด้วยการให้ทาน การทำบุญด้วยการรักษาศีล และการทำบุญด้วยการภาวนา บทอ่านเรื่องนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจการทำบุญของคนไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดกับการดำรงชีวิตของคนไทย

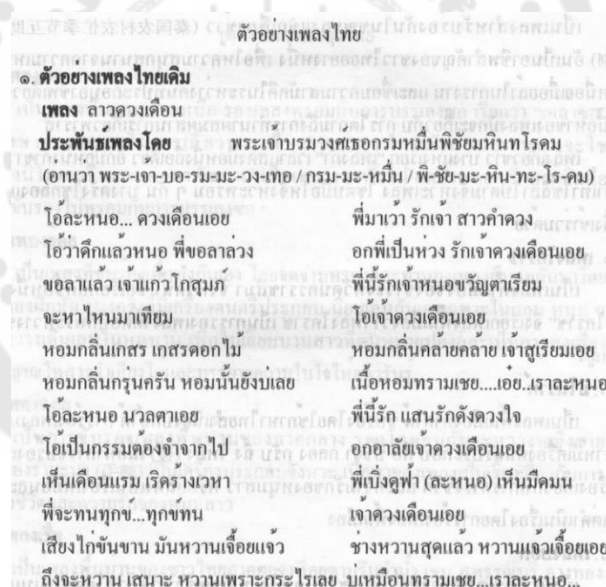
ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 22 “เพลงไทยไพเราะ” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 2 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม 1 “เพลงพื้นบ้านของไทย” และบทอ่านเสริม 2 “ตัวอย่างเพลงไทย” ดังนี้

ภาพประกอบ 136 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

244

ภาพประกอบ 137 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

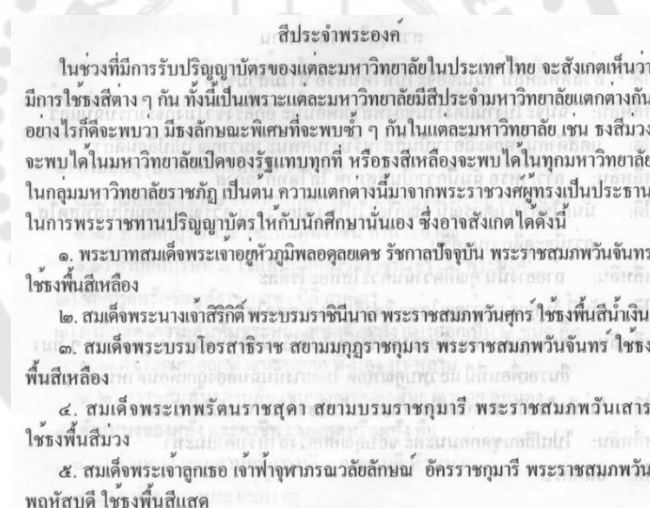
ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

246

บทอ่านเสริมทั้งสองเรื่องมีเนื้อหาเกี่ยวกับเพลงไทย เรื่องที่ 1 ได้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของไทย ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับเพลงซอ เพลงจ้อย เพลงฉ่อย เพลงเรือ

เพลงเกี่ยวข้าว เพลงโคราช มโนราห์ และเพลงบอก เรื่องที่ 2 ได้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับเพลงไทย ประเภทต่าง ๆ โดยนำตัวอย่างเพลงไทยประเภทต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนทำความรู้จัก อย่างเช่น ตัวอย่างเพลงไทยเดิม ลาวดวงเดือน ตัวอย่างเพลงไทยลูกทุ่ง คนบ้านเดียวกัน ตัวอย่างเพลงไทย ลูกกรุง ผากเพลงลอยลม ตัวอย่างเพลงเพื่อชีวิต คนล่าฝัน ตัวอย่างเพลงไทยสากล เล่าสู่กันฟัง และเพลงสัณญาณากาสะลอง นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเพลงลอยกระทงมาให้ผู้เรียนเรียนรู้ อาจ เพราะว่าคำที่ใช้ในเนื้อเพลงมักจะเป็นคำที่เข้าใจยาก ผู้เขียนจึงได้นำคำแปลภาษาจีนสำหรับคำที่ เข้าใจยาก ประโยคบางประโยคและเนื้อเพลงบางบทมาประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ กับเนื้อเพลง

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 24 “สี่กับความเชื่อของคน ไทย” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 1 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม “สี่ ประจําพระองค์” ดังนี้

ภาพประกอบ 138 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

บทอ่านเสริมเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องสี่ ได้สอนความรู้เกี่ยวกับสี่ ประจําพระองค์ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอวิธีการอ่านชื่อพระองค์ให้แก่ผู้เรียน เนื่องจาก

สำหรับผู้เรียนชาวจีน ซึ่งเป็นชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยในเบื้องต้น การอ่านชื่อพระองค์ถือเป็น เรื่องที่ค่อนข้างยาก

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 5 “ประเพณีไทย” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเกี่ยวกับประเพณี เรื่อง “ประเพณีคัมซา” ดังนี้

ประเพณีคัมซา
ชาวจีนนิยมคัมซา โดยมีประวัติการคัมซามากว่า ๔,๐๐๐ ปีแล้ว เขาเป็นเครื่องดื่ม ที่ขาดไม่ได้ในชีวิตประจำวันของชาวจีน สิ่งของ ๗ อย่างในชีวิตประจำวันของคนจีนคือ ไม้ ข้าว น้ำมัน เกลือ ซิอิ้ว น้ำส้ม และชา เห็นได้ว่าชามีความสำคัญมากสำหรับชาวจีน การเลี้ยงน้ำชาเป็นประเพณีของชาวจีน พอมีแขกมาเยี่ยมที่บ้าน เจ้าของบ้านก็จะรับชงชา ที่มีกลิ่นหอมทันที คัมซาไปพลางคุยกันไปพลาง ซึ่งเป็นบรรยากาศสบาย ๆ

ประเพณีคัมซาในจีนมีประวัติยาวนาน เล่ากันว่า ปี ๒๘๐ ก่อนคริสต์ศักราชทาง ภาคใต้ของจีนมีก๊กเล็กชื่อ หูกั๋ว กษัตริย์ของก๊กนี้โปรดจัดงานเลี้ยงขุนนางและคัมเหล้า กันจนเมาไปหมด แต่มีขุนนางคนหนึ่งชื่อเหว่จาวคัมเหล้าไม่เก่ง กษัตริย์ก็เลยโปรดให้ เขาคัมชาแทนเหล้า หลังจากนั้น ปัญญาชนก็เริ่มใช้ชาเลี้ยงแขก จนถึงสมัยราชวงศ์ถัง การคัมชาได้กลายเป็นความเคยชินของชาวจีน เล่ากันว่า ประเพณีนี้ยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ศาสนาพุทธ ประมาณปี ค.ศ. ๑๑๓-๑๔๑ ในพุทธศาสนานิกายเซนของจีน พระสงฆ์

ภาพประกอบ 139 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 69

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของชาสำหรับชาวจีน ประวัติของประเพณีคัมซา ความเคยชินในการคัมซาของภาคต่าง ๆ ในประเทศจีน วิถีชงชาของ ท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศจีน และมารยาทการคัมซาในที่ต่าง ๆ ของประเทศจีน ช่วยเพิ่มความรู้ คำศัพท์เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของบ้านเมืองของตนให้ผู้เรียนชาวจีน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 7 “วันลอยกระทง” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเกี่ยวกับวันลอยกระทง เรื่อง “เพลงลอยกระทง” ดังนี้

ลอย ๆ กระทง	ลอย ๆ กระทง
ลอยกระทงกันแล้ว	ขอเชิญน้องแก้วออกมารำวง
รำวงวันลอยกระทง	รำวงวันลอยกระทง
บุญจะส่งให้เราสุขใจ	บุญจะส่งให้เราสุขใจ

ภาพประกอบ 140 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 91

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอเนื้อเพลงลอยกระทง ซึ่งเป็นเพลงประจำในงานเทศกาลวันลอยกระทง

จากการศึกษา พบว่าบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 11 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 และเล่ม 3 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 35 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม

เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	10	เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา	1. ศาสนาต่าง ๆ ในโลก 2. การทำบุญของคนไทย
2	22	เพลงไทยไพเราะ	1. เพลงพื้นบ้านของไทย 2. ตัวอย่างเพลงไทย
2	23	มวยไทย	นักมวยประวัติศาสตร์
2	24	สื่อกับความเชื่อของคนไทย	สี่ประจำพระองค์
2	25	มารยาทในสังคมไทย	พิธีขึ้นบ้านใหม่
3	5	ประเพณีไทย	1. วัฒนธรรมชื่อและนามสกุลของคนจีน 2. ประเพณีดื่มชา
3	7	วันลอยกระทง	เพลงลอยกระทง
3	8	วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา	พิธีหล่อเทียนพรรษา

4.3.1.4 เมืองสำคัญของประเทศไทย

บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทยในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 6 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ได้แก่ “ชื่อของกรุงเทพมหานคร” “อาณาเขตของกรุงเทพมหานคร” และ “พระบรมมหาราชวังของไทย” ใน บทที่ 2 “ประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่” ในบทที่ 3 “ความเป็นมาของชื่อภูเก็ต” และ “ชาวภูเก็ต” ใน บทที่ 4 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 4 “จังหวัดภูเก็ต” มีบทอ่านเสริมเกี่ยวกับภูเก็ตจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง “ความเป็นมาของชื่อภูเก็ต” และ “ชาวภูเก็ต” ดังนี้

ความเป็นมาของชื่อภูเก็ต
 เดิมทีคำว่า ภูเก็ต คาดว่าน่าจะเพี้ยนมาจากคำว่า บุเก็ด (ในภาษามลายูแปลว่าภูเขา) หรือที่เคยรู้จักแต่โบราณในนาม เมืองถลาง (ปัจจุบันคือเมืองภูเก็ต) เดิมคำว่า ภูเก็ต นั้นใช้คำว่า ภูเก็ต อันแปลว่า เมืองแก้ว จึงใช้ตราเป็นรูปภูเขา(ภู) มีประกายแก้ว(เจ็ด)เปล่งออกเป็นรัศมี ตรงกับความหมายเดิมซึ่งชาวทมิฬเรียก มณีคราม ตามหลักฐาน พ.ศ. ๑๕๖๘ ภูเก็ตเป็นที่รู้จักของนักเดินเรือที่ใช้เส้นทางระหว่างจีนกับ อินเดีย โดยผ่านแหลมมลายู หลักฐานที่เก่าแก่ที่สุดก็คือ หนังสือภูมิศาสตร์และแผนที่เดินเรือของคลอ狄ุส ปโตเลมี เมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๖๐๐ กล่าวถึงการเดินทางจากแหลมสุวรรณภูมิลงมาจนถึงแหลมมลายู ซึ่งต้องผ่านแหลม จึงชื่อนั้น หรือเกาะภูเก็ต (เกาะถลาง) นั่นเอง

ภาพประกอบ 141 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 53

ชาวภูเก็ต

ชาวเลเป็นกลุ่มชนแรก ๆ ที่มาอาศัยอยู่บนเกาะภูเก็ต จากนั้นมาจึงมีกลุ่มชนอื่น ๆ อพยพตามมาอีกจำนวนมาก ทั้งชาวจีน ชาวไทย ชาวมลายู ฯลฯ จนมีวัฒนธรรมเฉพาะเป็นของตนเองสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน นับเป็นสีสันอย่างหนึ่งของภูเก็ต คามบันทึกของฟรานซิส โลว์ กล่าวถึงชาวภูเก็ตว่าเป็นพวกผสมผสานกันทางด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรมกับชาวมลายู โดยเฉพาะคนไทยจำนวนมากในสมัยนั้นปฏิบัติตนเป็นทั้งอิสลามมิกชน และพุทธศาสนิกชน คือไม่รับประทานหมูแต่สักการะพระพุทธรูป ขณะที่กัปตันทอมัส ฟอร์เรสต์ ชาวอังกฤษที่เดินเรือมายังภูเก็ตใน พ.ศ. ๒๔๒๗ ได้รายงานไว้ว่า “ชาวเกาะแฉ่งเชื้อสายมลายู ไทย ถึงแม้ว่าเขาจะเข้าใจภาษามลายู พวกเขามีลักษณะหน้าตาคล้ายกับชาวมลายู ทำทางคล้ายชาวจีนมาก” ปัจจุบันชาวภูเก็ตส่วนใหญ่จะเป็นชาวจีนกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ชาวจีนฮกเกี้ยน ชาวจีนชองแคบ ชาวจีนกวางตุ้ง ฯลฯ รวมไปถึงชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม แฉ่งอำเภอกลาง โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมมีจำนวนถึงร้อยละ ๒๐ ถึง ๓๖ ของประชากรในภูเก็ต มีมัสยิดแถบอำเภอกลางราว ๓๐ แห่งจาก ๔๒ แห่งทั่วจังหวัด มีกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล กลุ่มอูรักลาไวก์และพวกมอแกน (มาจิง) ซึ่งมอแกนแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มย่อย คือมอแกนปูเลา(Moken Pulau)และมอแกนตาหมับ(Moken Tamub)และยังมีชนกลุ่มต่างชาติอย่างชาวยุโรปที่เข้ามาลงทุนในภูเก็ตรวมไปถึงชาวอินเดีย มีชาวคริสต์ในภูเก็ตราว ๓๐๐ คน ชาวสิกข์ที่มีอยู่ราว ๒๐๐ คน และชาวฮินดูราว ๑๐๐ คน และแรงงานต่างด้าวชาวพม่า ลาว และเขมรราวหมื่นคน

ภาพประกอบ 142 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. หน้า 54

บทอ่านเสริมเรื่องที่ 1 ได้กล่าวถึงความเป็นมาของคำว่า “ภูเก็ต” และเรื่องที่ 2 กล่าวถึงชาวภูเก็ตในอดีตและปัจจุบัน

จากการศึกษา พบว่าบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 6 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 36 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย

เนื้อหาเกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	2	กรุงเทพมหานคร	1. ชื่อของกรุงเทพมหานคร 2. อาณาเขตของกรุงเทพมหานคร 3. พระบรมมหาราชวังของไทย
3	3	จังหวัดเชียงใหม่	ประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่
3	4	จังหวัดภูเก็ต	1. ความเป็นมาของชื่อภูเก็ต 2. ชาวภูเก็ต

4.3.1.5 การศึกษาไทย

บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการศึกษาไทยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 5 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ได้แก่ “ภาษาจีนในภาษาไทย” ในบทที่ 26 “ระดับบัณฑิตศึกษา” ในบทที่ 27 “กำหนดการ” “คำปฏิญาณ” และ “พระราชวาท” ในบทที่ 28 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 27 “การศึกษาในประเทศไทย” ได้นำเสนอบทอ่านเสริม เรื่อง “ระดับบัณฑิตศึกษา” ดังนี้

ระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาระดับปริญญาโท (มหาบัณฑิต) และปริญญาเอก (ดุษฎีบัณฑิต) เรียกชื่อรวมกันว่า “ระดับบัณฑิตศึกษา” การคัดเลือกนักศึกษากระทำโดยการสอบข้อเขียน (笔试) ซึ่งเป็นการสอบภาคทฤษฎี และสอบสัมภาษณ์ (面试) เพื่อวัดระดับความรู้และความเหมาะสมว่าจะสามารถศึกษาต่อในสาขาที่เลือกนั้นได้หรือไม่

การเตรียมตัวสอบเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น สิ่งสำคัญคือการทำงานวิจัย ผู้สอบจึงจำเป็นต้องเสนอโครงร่างงานวิจัย หรือทิศทางความสนใจในการทำงานวิจัยให้ชัดเจน (แตกต่างกันไปตามแต่ละมหาวิทยาลัย) เมื่อสอบเข้าเรียนได้แล้วการเรียนต่อระดับปริญญาโทใช้เวลาเรียนไม่เกิน ๕ ปี เรียนในชั้นเรียนทั้งหมด ๓-๔ ภาคการศึกษา จำนวนหน่วยกิตรวมวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๐ หน่วยกิต (แตกต่างกันไปตามแต่ละมหาวิทยาลัย) เมื่อเรียนครบแล้วต้องสอบประมวลความรู้ (ควอลิฟาย Qualify) ให้ผ่าน ซึ่งเป็นการทดสอบความรู้รอบรู้จากวิชาทั้งหมดที่เรียนมา หลังจากนั้นจะต้องเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ และสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ (สอบ ๓ บท) เมื่อสอบผ่านแล้วสามารถดำเนินการทำวิจัยและเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เมื่อเรียบเรียงสำเร็จแล้วจะต้องสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ (สอบ ๕ บท) เมื่อสอบผ่านและเขียนบทความตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยจึงจะถือว่าสำเร็จการศึกษา

ส่วนการศึกษาระดับปริญญาเอกนั้นใช้เวลาเรียนไม่เกิน ๕ ปี การเรียนในชั้นเรียน ๒ ภาคการศึกษา จำนวนหน่วยกิตรวมวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๖๑ หน่วยกิต (แตกต่างกันไปตามแต่ละมหาวิทยาลัย) หลังจากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการทำวิจัยและเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ โดยมีขั้นตอนเหมือนกับระดับปริญญาโท

ภาพประกอบ 143 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2**. หน้า

312

บทอ่านเสริมเรื่องนี้เป็นบทความที่เพิ่มความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย ความสำคัญของภาษาอังกฤษในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับการสมัครเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจเรื่องการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งอาจนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 28 “พระราชทานปริญญาบัตร” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 3 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม 1 “กำหนดการ” และบทอ่านเสริม 2 “คำปฏิญาณ” บทอ่านเสริม 3 “พระราโชวาท” บทอ่านเสริมทั้ง 3 เรื่องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการรับปริญญาบัตร เช่น เรื่องที่ 1 ได้นำ “กำหนดการ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒” มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

กำหนดการ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒
ณ อาคารหอประชุมอรัญ บัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
วันจันทร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๑
.....
เวลา ๐๘.๓๐ น. - สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน
โดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐานพระราชวังดุสิต
ไปยังมหาวิทยาลัยบูรพา ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
เวลา ๐๙.๐๐ น. - รถยนต์พระที่นั่งถึงมหาวิทยาลัยบูรพา ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี
(วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี)
- ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี อธิบดีผู้พิพากษภาค ๒ ผู้บัญชาการมณฑล
ทหารบกที่ ๑๔ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๒ นายกสมาคมมหาวิทยาลัยบูรพา
กรรมการสมาคมมหาวิทยาลัยฯ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้แทน
คณะอาจารย์และผู้แทนนิสิต เข้ารับเสด็จ
- นายกเหล่ากาชาดจังหวัดชลบุรี ผู้แทนข้าราชการมหาวิทยาลัยบูรพา
และผู้แทนนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าฯ ถวายพวงมาลัย
- เสด็จเข้าภายในอาคารหอประชุมอรัญ บัณฑิต
- เสด็จขึ้นชั้น ๒ (โดยลิฟต์)
- เสด็จฯ ไปยังห้องรับรอง

ภาพประกอบ 144 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

324

การนำตัวอย่างเอกสารประกอบพิธีพระราชทานปริญญาบัตรดังกล่าวข้างต้นให้
ผู้เรียนชาวจีนฝึกอ่านเพิ่มเติม จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยที่เกี่ยวกับการศึกษาไทยและ
เข้าใจความรู้ที่เกี่ยวกับพิธีพระราชทานปริญญาบัตรได้มากขึ้น

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการศึกษาไทยในตำราเรียน
ภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 5 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา
เล่ม 2 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 37 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการศึกษาไทย

เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	26	ภาษาอังกฤษในภาษาไทย	ภาษาจีนในภาษาไทย
2	27	การศึกษาในประเทศไทย	ระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
2	28	พระราชทานปริญญาบัตร	1. กำหนดการ 2. คำปฏิญาณ 3. พระราโชวาท

4.3.1.6 อาหารและผลไม้ไทย

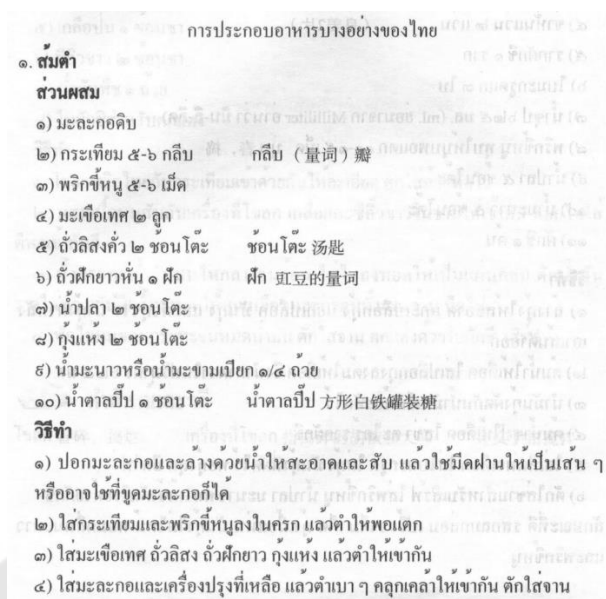
บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทยในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 5 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ได้แก่ “ถิ่นกำเนิดผลไม้ของไทย” และ “ทุเรียนไทย” ในบทที่ 18 “ร้านอาหารจีนในประเทศไทย” ในบทที่ 19 “เมนูอาหารไทยที่น่าสนใจ” และ “การประกอบอาหารบางอย่างของไทย” ในบทที่ 20

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 20 “อาหารไทย” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 2 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม 1 “เมนูอาหารไทยที่น่าสนใจ” และบทอ่านเสริม 2 “การประกอบอาหารบางอย่างของไทย” ดังนี้

เมนูอาหารไทยที่น่าสนใจ	
๑. ประเภททอด	
ปลากะพงทอดราดน้ำปลา	ปลากะพงทอดราดพริกสด
ปลาหั่นดีทอดราดซอส	ปลากะพงทอดสามรส
ปลาอินทรีทอด	ปลาทอดราดพริก
ทอดมัน (กุ้ง ปลา)	หมีกไข่ทอดกระเทียม
ปลาทอดน้ำพริก	น้ำพริกไข่ปู
	ไข่เจียวหอยนางรม

ภาพประกอบ 145 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

ภาพประกอบ 146 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

215

บทอ่านเสริมทั้งสองเรื่องมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับอาหารไทย เรื่องที่ 1 ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับเมนูอาหารไทยที่น่าสนใจ ประกอบด้วยเมนูประเภททอด ประเภทผัด ประเภทต้ม(แกง) ประเภทหนึ่ง ปิ้ง ย่าง ตุ่น ประเภทยำ ประเภทอบ และประเภทข้าวผัด (ราด) เรื่องที่ 2 ได้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหารบางอย่างของไทย มีการกล่าวถึงการประกอบอาหารไทยที่มีชื่อเสียง 3 อย่าง ได้แก่ ส้มตำ ต้มยำกุ้ง และไข่เจียวหมูสับ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจอาหารไทยได้มากขึ้น

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 5 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 สรุปได้ตามตารางดังนี้

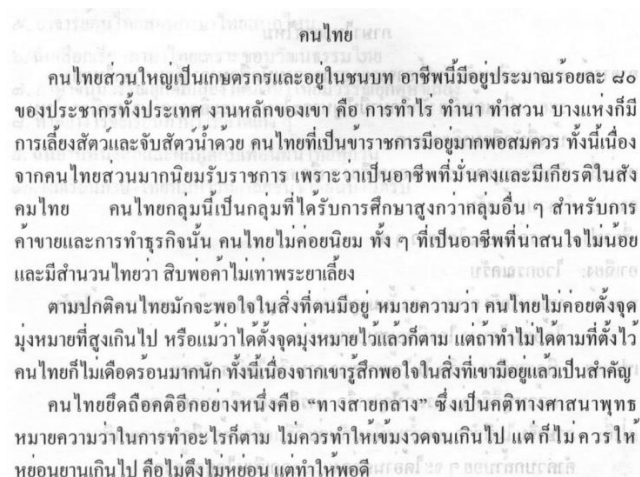
ตาราง 38 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย

เนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	18	ผลไม้ไทย	1. ถิ่นกำเนิดผลไม้ของไทย 2. ทูเรียนไทย
2	19	ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย	ร้านอาหารจีนในประเทศไทย
2	20	อาหารไทย	1. เมนูอาหารไทยที่น่าสนใจ 2. การประกอบอาหารบางอย่างของไทย

4.3.1.7 เรื่องใกล้ตัวผู้เรียน

บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ได้แก่ “คนไทย” ในบทที่ 5 “ครอบครัวของสุดา” และ “โครงสร้างคำเรียกญาติในภาษาไทย” ในบทที่ 6 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 5 “ฉันกำลังเรียนภาษาไทย” มีบทอ่านเสริมในหัวข้อ “คนไทย” ดังนี้

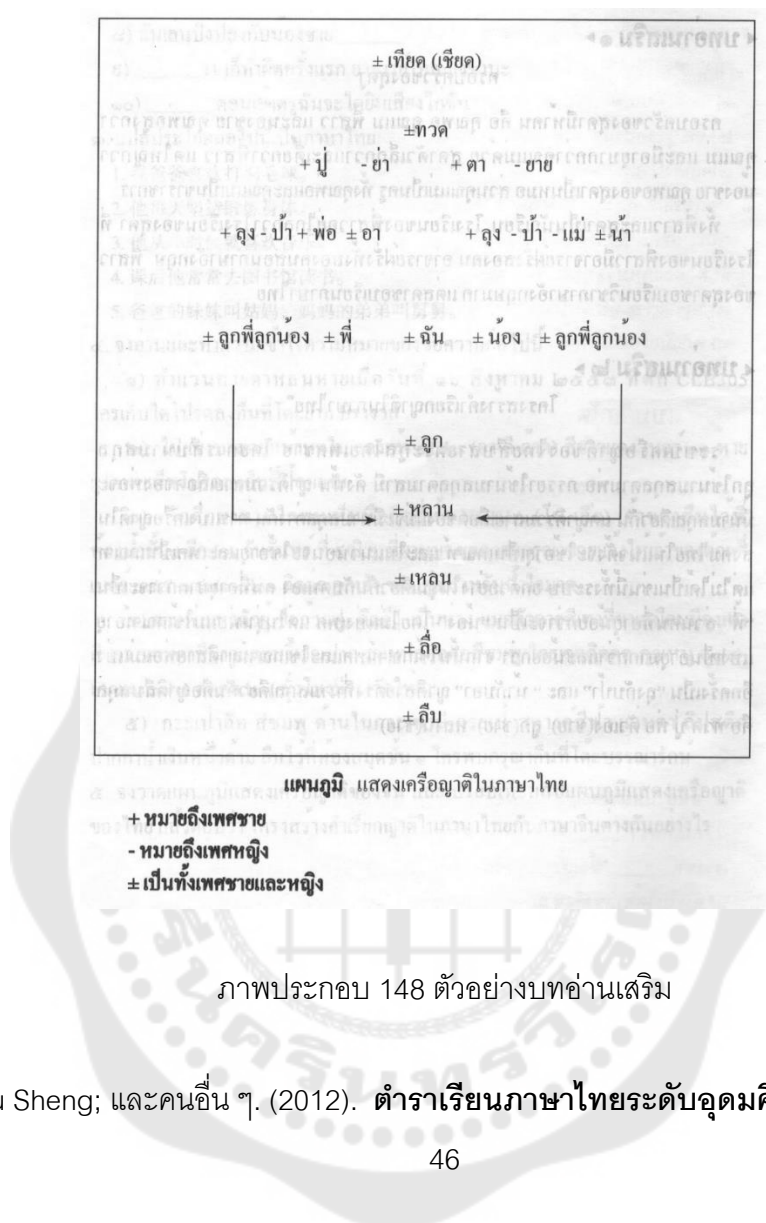
ภาพประกอบ 147 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

35

บทอ่านเสริมเรื่องนี้เป็นบทความที่เกี่ยวกับคนไทย โดยกล่าวถึงอาชีพหลัก อาชีพที่ได้รับความนิยม และอาชีพที่ไม่ได้รับความนิยมของคนไทย และคติที่คนไทยมักจะยึดถือ ได้แก่ “พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่” และ “ทางสายกลาง” การนำเรื่องเกี่ยวกับคนไทยมาให้ผู้เรียนอ่าน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับคนไทย ซึ่งเป็นเจ้าของภาษา เป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารกับ คนไทยในชีวิตจริงต่อไป ดังนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 6 “ครอบครัวของฉัน” มี บทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 2 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม 1 “ครอบครัว ของสุดา” และบทอ่านเสริม 2 “โครงสร้างคำเรียกญาติในภาษาไทย” เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ทั้งนั้น เช่น บทอ่านเสริมเรื่อง “โครงสร้างคำเรียกญาติในภาษาไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 148 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้ระบบเครือญาติของไทย นอกจากได้นำเสนอคำเรียกญาติด้วยข้อความภาษาไทยแล้ว ผู้เขียนยังได้สร้างแผนภูมิเพื่ออธิบายความรู้เกี่ยวกับคำเรียกญาติในภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 39 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน

เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	5	ฉันกำลังเรียนภาษาไทย	คนไทย
2	6	ครอบครัวของฉัน	1. ครอบครัวของสุดา 2. โครงสร้างคำเรียกญาติในภาษาไทย

4.3.1.8 บทอ่านในสื่อร่วมสมัย

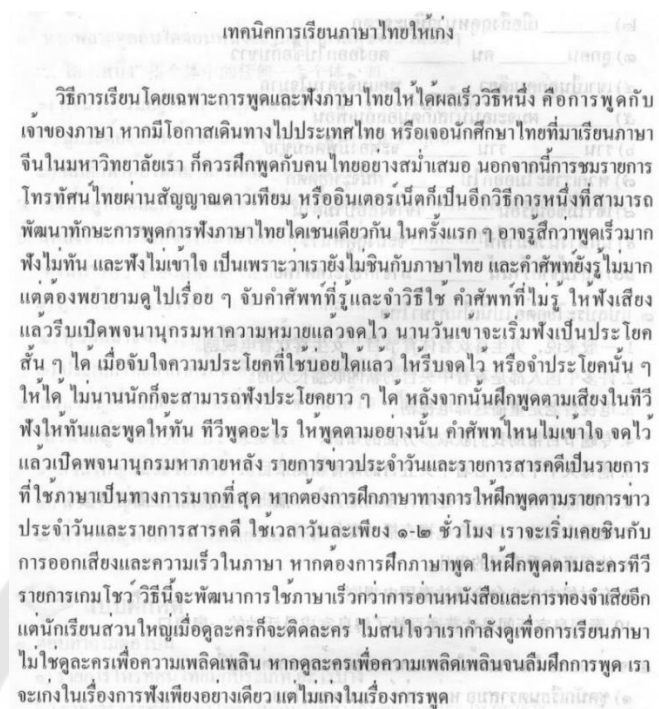
บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัยในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 และเล่ม 4

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ “เทคนิคการเรียนภาษาไทยให้เก่ง” ในบทที่ 16

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ “ประวัติความเป็นมาของคอมพิวเตอร์” ในบทที่ 16 และ “เรื่องย่อของละครลอยไหม” ในบทที่ 18

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 16 “โทรทัศน์ไทยมีอะไรน่าดู” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 1 เรื่อง ได้แก่ บทอ่านเสริม “เทคนิคการเรียนภาษาไทยให้เก่ง” ดังนี้

ภาพประกอบ 149 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

158

แม้ว่าชื่อเรื่องของบทอ่านเรื่องนี้ “เทคนิคการเรียนรู้ภาษาไทยให้เก่ง” ดูเหมือนไม่ค่อยมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องโทรทัศน์ แต่จากเนื้อเรื่องเห็นได้ว่า เป็นการนำเสนอเทคนิคการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยวิธีการชมรายการโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนชาวจีนมีโอกาสได้สัมผัสกับเจ้าของภาษาได้มากขึ้น ผู้เขียนได้แนะนำวิธีนี้ไว้อย่างละเอียดได้แนะนำรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับการเรียนภาษาทางการ และรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับการเรียนภาษาพูด เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนภาษาไทยต่อไป

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 18 “ละครโทรทัศน์ไทย” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “เรื่องย่อของละครลอยไหม” ดังนี้

เรื่องย่อของละครรอยไหม

เรริน (ทักษอร ภักดิ์สุขเจริญ) เห็นธาตุแท้ของ ธนินทร์ (เจสัน ยัง) คู่หมั้นที่หมั่นกันเอาไว้หลายปีแล้วด้วยการจัดการของผู้ใหญ่ เพราะธนินทร์แอบขายผ้าทอดผลงานของเธอโดยไม่บอกกล่าว เรรินโกรธมาก เดินทางขึ้นเชียงใหม่ทันที เธอต้องการสงบสติอารมณ์ที่เชียงใหม่ เรรินแวะเวียนไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อชมการทอดผ้า และที่แม่แจ่ม เธอได้พบสุริยวงศ์ (อิริยาดี ชูมนานนท์) และได้อาศัยของเขากลับเข้าเมืองด้วย เรรินได้ที่พักเป็นรีสอร์ทแห่งหนึ่ง ซึ่งเจ้าของที่อาศัยดีในครั้งแรก ที่พักเธอได้ยินเสียงเรียกชื่อตน เธอจึงถูกออกมาและได้พบชายคนหนึ่ง เขาพูดคุยกับเธอเหมือนรู้จักคุ้นเคยมานาน เขาแสดงความยินดีที่เธอกลับมาแล้ว สร้างความงงวายให้เรรินเป็นอย่างมาก

เรรินพบว่าสุริยวงศ์เป็นน้องชาย วันคารา (อรอนงค์ ปัญญาวงศ์) เจ้าของรีสอร์ท เขาผูกพันรักเธอตั้งแต่แรกพบ และเมื่อรู้ว่าเรรินสนใจงานผ้าโบราณ เขาจึงอาสาพาเรรินไปพบบัวเงิน (พิสมัย วิไลศักดิ์) ย่าของเขา เพราะบัวเงินครอบครองผ้าโบราณล้านนามากมาย นาทแรกที่บัวเงินได้เห็นหน้าของเรริน ทุกอย่างกลับตาลปัตร บัวเงินไล่ตะเพิดและคำทอเรริน รวมถึงแสดงความเกลียดชัง สร้างความงุนงงให้กับเรรินและสุริยวงศ์ บัวเงินรู้ความฉิรินกลับมาแล้วเพื่อทวงเค้นของเธอ

เรรินได้แวะเข้าชมพิพิธภัณฑ์ผ้า และในบรรดาผ้าตระกูลล้านนา เธอรู้สึกผูกพันกับผ้ากลุ่มไทเขินจากเชียงตุงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผ้าซึ่งเจ้าของเดิมคือ เจ้านางมณีริน

ภาพประกอบ 150 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

219

บทอ่านเสริมเรื่องนี้เป็นการนำเสนอตัวอย่างเรื่องย่อของบทละครไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจละครโทรทัศน์ไทยมากขึ้น

จากการศึกษา พบว่าบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 และ เล่ม 4 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 40 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัย

เนื้อหาเกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	16	โทรทัศน์ไทยมีอะไรน่าดู	เทคนิคการเรียนรู้ภาษาไทยให้เก่ง
4	16	คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	ประวัติความเป็นมาของคอมพิวเตอร์
4	18	ละครโทรทัศน์ไทย	เรื่องย่อของละครลอยไหม

4.3.1.9 การเขียนจดหมาย

บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมายในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ได้แก่ “จดหมายถึงอาจารย์” ในบทที่ 18 “จดหมายสมัครงาน” ในบทที่ 19 และ “จดหมายขอความอนุเคราะห์” ในบทที่ 20 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จดหมายขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๖๕๓๘/๒๕๕๕ คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์
มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน
๓ เขตเดือนกึ่ง เมืองคุนหมิง
มณฑลยูนนาน ๖๕๐๕๐๐
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน ศาสตราจารย์ ดร. ถิรมัง
สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องขอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
ด้วยนางสาวมานี มีสุขนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“เจตคติของนักศึกษาเอกภาษาไทยที่มีต่อการเรียนภาษาไทย” ในความควบคุมดูแลของ
รองศาสตราจารย์ ดร. มาลี งามสุข ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย
ในการนี้ คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัย
ชนชาติยูนนานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ

ภาพประกอบ 151 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 229

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมายในตำราเรียน
ภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 3 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา
เล่ม 3 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 41 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย

เนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนจดหมาย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	18	จดหมายถึงหลานย่า	จดหมายถึงอาจารย์
3	19	จดหมายสมัครงาน	จดหมายสมัครงาน
3	20	จดหมายเชิญ	จดหมายขอความอนุเคราะห์

4.3.1.10 สุขภาพอนามัย

บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 2 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 ได้แก่ “การฝังเข็มแบบจีน” ในบทที่ 3 และ “ค่าย่อแผนกต่าง ๆ ของโรงพยาบาล” ในบทที่ 4 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 4 “โรคไข้เลือดออก” มีบทอ่านเสริมที่นำเสนอค่าย่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์ ดังนี้

ค่าย่อแผนกต่าง ๆ ของโรงพยาบาลที่เรียกกันทั่วไป	
ER	ย่อมาจาก EMERGENCY ROOM ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
OR	ย่อมาจาก OPERATING ROOM ห้องผ่าตัด
LR	ย่อมาจาก LABOR ROOM ห้องคลอด
OPD	ย่อมาจาก OUTPATIENT DEPARTMENT แผนกผู้ป่วยนอก
MED	ย่อมาจาก MEDICINE อาชุกรกรรม (การรักษาด้วยยา)
SUR	ย่อมาจาก SURGICAL ศัลยกรรม (การรักษาด้วยการผ่าตัด)
ORTHO	ย่อมาจาก ORTHOPEDIC ศัลยกรรมกระดูก (การรักษาโรคกระดูกด้วยยาหรือการผ่าตัด)
OB-GYN	ย่อมาจาก OBSTRETIC GYNECOLOGY สูติ-นรีเวชกรรม (การรักษาโดยเฉพาะสตรีและการตั้งครรภ์)
ANC	ย่อมาจาก Ante natal care การดูแลก่อนคลอด
IPD	ย่อมาจาก INPATIENT DEPARTMENT แผนกผู้ป่วยใน
ENT	ย่อมาจาก Ear Nose Throat แผนกที่รักษาเกี่ยวกับโรค หู คอ จมูก
ICU	ย่อมาจาก Intensive Care Unit หออภิบาลผู้ป่วยหนัก
CCU	ย่อมาจาก Coronary Care Unit หออภิบาลผู้ป่วยหนักเฉพาะโรคหัวใจ

ภาพประกอบ 152 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอค่าย่อแผนกต่าง ๆ ของโรงพยาบาลที่เรียกกันทั่วไป ค่าย่อที่ใช้ในการวินิจฉัยโรคที่ใช้กันทั่วไป และค่าย่อที่ใช้ในการรักษาโรคที่ใช้กันทั่วไป ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ค่าย่อเกี่ยวกับการแพทย์ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 2 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 สรุปได้ตามตาราง ดังนี้

ตาราง 42 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
4	3	การตรวจหาโรคมะเร็ง	การฝังเข็มแบบจีน
4	4	โรคไข้เลือดออก	คำย่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์

4.3.1.11 วรรณคดีไทยและอื่น ๆ

บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ ในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 2 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 ได้แก่ “ตัวอย่างวรรณคดีไทย” ในบทที่ 13 และ “ประวัติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย” ในบทที่ 14

บทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ ในบทอ่านหลักมีจำนวน 2 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 ดังนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 บทที่ 13 “วรรณคดีไทย” ได้นำเสนอไว้ดังนี้

3. นิราศกวางตุ้ง

-อาลัยเมื่อจากบ้านเรือนและเพื่อนรักไป	ครั้นเรือล่องคล้อยคลองตลาดเลี้ยว
ดลิ่งเหลียวแลชลโนชไพล	จะจากเรือนจากเพื่อนภิรมย์ไกล
คั่งสายใจนี้จะขาดจากอาตมา	
โอ้ความปริศนาปรารถนาล้น	ตั้งแต่นั้นวันคอยหา
จะนับเดือนครีบกิ่งอ้อจลา	จะก้มหน้านั่งซ่ำระกำไป-

ภาพประกอบ 153 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอตัวอย่างวรรณคดีไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านในบทอ่านเสริม เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจวรรณคดีไทยมากขึ้น ตัวอย่างที่ผู้เขียนได้นำมา อย่างเช่น ศิลปินรักพ่อขุนรามคำแหง ลิลิตพระลอ นิราศกวางตุ้ง รามเกียรติ์ นิราศลอนดอน และสี่แผ่นดิน

บางเรื่องได้นำเสนอใจความสำคัญของเรื่อง อย่างเช่น ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง และสี่แผ่นดิน บางเรื่องได้นำเสนอตัวอย่างสั้น ๆ ที่คัดเลือกจากวรรณคดี อย่างเช่น นิราศลอนดอน รามเกียรติ์

จากการศึกษา พบว่า บทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ ในตำราเรียน ภาษาไทยระดับอุดมศึกษา พบจำนวน 2 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 43 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ

เนื้อหาเกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
4	13	วรรณคดีไทย	ตัวอย่างวรรณคดีไทย
4	14	ดาวเคราะห์ในระบบสุริยะ	ประวัติศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย

จากการศึกษาพบว่า บทอ่านเสริมที่เนื้อหาสัมพันธ์กับบทอ่านหลักจำนวน 71 แบ่งออกเป็น 11 กลุ่ม ได้แก่ ลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ เนื้อหาเกี่ยวกับ เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม เนื้อหาเกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาไทย เนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัว ผู้เรียน เนื้อหาเกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัย เนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนจดหมาย เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และเนื้อหาเกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ มีความหลากหลายเช่นเดียวกับเนื้อหาในบทอ่านหลัก และมีลำดับการนำเสนอที่สอดคล้องกับการนำเสนอบทอ่านหลัก เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่าน ขยายความรู้ในด้านต่าง ๆ อีกทั้งได้เรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องในบทอ่านหลักเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารได้จริง ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 44 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
ลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	11	แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทย ที่กรุงเทพฯ	1.แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 ณ กรุงปักกิ่ง 2.ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน
3	12	สุนทรพจน์นายกสมาคมมิตรภาพจีน-ไทย เพื่อฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตจีน-ไทย	รมต. ไทยระบุความสัมพันธ์ไทย-จีน เป็นความสัมพันธ์ที่สมบูรณ์แบบ
3	13	คำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550	คำอวยพรของ ฯพณฯ ก่อว่มู่ เอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทย วันที่ 27 กันยายน 2011
3	14	ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน	ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
3	15	อาเซียน	1, สัญลักษณ์ของอาเซียน 2, กฎบัตรอาเซียน

ตาราง 44 (ต่อ)

3	16	ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา	นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินการด้านการศึกษาตามปฏิญญาชะอำ-หัวหินฯ
3	17	โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง	ความคืบหน้าของ GMS
4	1	ภาวะโลกร้อน	ภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญอะไรบ้าง
4	2	ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน	ทางออกของปัญหาภาวะโลกร้อน
4	5	ส่งเสริมสังคมสมานฉันท์ ด้วยวัฒนธรรมสมานฉันท์	สภาพแวดล้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจจีนยังคงมีความสลับซับซ้อนมาก
4	6	การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้	ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-สปป. ลาว
4	7	พัฒนาอย่างสันติ พัฒนาอย่างเปิดกว้าง พัฒนาแบบร่วมมือกัน	ญูนนานกับไทยยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในภาพรวมให้สูงขึ้น
4	8	จีนเร่งผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท	รถไฟความเร็วสูงของประเทศจีน
4	9	รัฐสภาไทย-อดีต-ปัจจุบัน	ระบบศาลไทย
4	10	ระบอบการปกครองและกฎหมาย	การเมืองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน
4	15	การประชุมสองสภา ปี 2012	ความรู้เกี่ยวกับสองสภาแห่งประเทศไทย
4	17	ประวัติยานยนต์ไทยและผลการใช้รถยนต์	อุตสาหกรรมยานยนต์

ตาราง 44 (ต่อ)

เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	9	ภูมิประเทศของไทย	1.ประกาศสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง 2. สีนามิ
2	11	การคมนาคมในประเทศไทย	1.ระบบทางหลวงในประเทศไทย 2.สถานีรถไฟ
2	12	ที่พักอาศัย	1.สถาปัตยกรรมไทยแบบผสม 2. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท 3. พระมหากษัตริย์ สมัยรัตนโกสินทร์
2	14	ธนาคารในประเทศไทย	การทำธุรกิจระหว่างประเทศ
2	21	ห้างสรรพสินค้า	ห้างทองเยาวราช
3	1	ประเทศไทย	การแบ่งภูมิภาคของไทย
4	11	การเกษตรไทย	ผลิตภัณฑ์และสัตว์เลี้ยงเกี่ยวกับการเกษตรของไทย
4	12	อุตสาหกรรมไทย	สนธิสัญญาเบาว์ริง
เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	10	เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา	1. ศาสนาต่าง ๆ ในโลก 2. การทำบุญของคนไทย
2	22	เพลงไทยไพเราะ	1. เพลงพื้นบ้านของไทย 2. ตัวอย่างเพลงไทย
2	23	มวยไทย	นักมวยประวัติศาสตร์
2	24	สีกับความเชื่อของคนไทย	สีประจำพระองค์
2	25	มารยาทในสังคมไทย	พิธีขึ้นบ้านใหม่
3	5	ประเพณีไทย	1. วัฒนธรรมชื่อและนามสกุลของคนจีน 2. ประเพณีดื่มชา

ตาราง 44 (ต่อ)

เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	7	วันลอยกระทง	เพลงลอยกระทง
3	8	วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา	พิธีหล่อเทียนพรรษา
เนื้อหาเกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	2	กรุงเทพมหานคร	1. ชื่อของกรุงเทพมหานคร 2. อาณาเขตของกรุงเทพมหานคร 3. พระบรมมหาราชวังของไทย
3	3	จังหวัดเชียงใหม่	ประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่
3	4	จังหวัดภูเก็ต	1. ความเป็นมาของชื่อภูเก็ต 2. ชาวภูเก็ต
เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	26	ภาษาอังกฤษในภาษาไทย	ภาษาจีนในภาษาไทย
2	27	การศึกษาในประเทศไทย	ระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
2	28	พระราชทานปริญญาบัตร	1. กำหนดการ 2. คำปฏิญาณ 3. พระราโชวาท
เนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	18	ผลไม้ไทย	1. ถิ่นกำเนิดผลไม้ของไทย 2. ทูเรียนไทย
2	19	ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย	ร้านอาหารจีนในประเทศไทย
2	20	อาหารไทย	1. เมนูอาหารไทยที่น่าสนใจ 2. การประกอบอาหารบางอย่างของไทย

ตาราง 44 (ต่อ)

เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	5	ฉันกำลังเรียนภาษาไทย	คนไทย
2	6	ครอบครัวของฉัน	1. ครอบครัวของสุดา 2. โครงสร้างคำเรียกญาติในภาษาไทย
เนื้อหาเกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	16	โทรทัศน์ไทยมีอะไรน่าดู	เทคนิคการเรียนภาษาไทยให้เก่ง
4	16	คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	ประวัติความเป็นมาของคอมพิวเตอร์
4	18	ละครโทรทัศน์ไทย	เรื่องย่อของละครลอยไหม
เนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนจดหมาย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	18	จดหมายถึงหลานย่า	จดหมายถึงอาจารย์
3	19	จดหมายสมัครงาน	จดหมายสมัครงาน
3	20	จดหมายเชิญ	จดหมายขอความอนุเคราะห์
เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
4	3	การตรวจหาโรคมะเร็ง	การฝังเข็มแบบจีน
4	4	โรคไข้เลือดออก	คำย่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์
เนื้อหาเกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
4	13	วรรณคดีไทย	ตัวอย่างวรรณคดีไทย
4	14	ดาวเคราะห์ในระบบสุริยะ	ประวัติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย

สังเกตได้ว่า ลักษณะเนื้อหาบทอ่านเสริมมีสอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาบทอ่านหลักประจำบท ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ได้กว้างและลึกซึ้งมากขึ้น และได้เพิ่มความรู้ คำศัพท์ในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้นด้วย

4.3.2 เนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม

ในการนำเสนอบทอ่านหลักที่สะท้อนถึงสังคมวัฒนธรรมไทยหลายเรื่อง ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านเสริมที่สะท้อนถึงสังคมวัฒนธรรมจีนที่ใกล้เคียงกับเรื่องที่น่ามาสอนในบทอ่านหลักมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ เพื่อให้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสังคมวัฒนธรรมไทยและสังคมวัฒนธรรมจีน ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความคล้ายและความต่างของวัฒนธรรมระหว่างทั้งสองประเทศ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรมมีทั้งหมด 14 เรื่อง ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 และเล่ม 3

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 มีจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ “หมี่แพนด้า” ในบทที่ 8 “ธนบัตรของจีน” ในบทที่ 13 “ไปซื้อชิมโทรทัศน์” ในบทที่ 15 และ “แพทย์แผนจีน” ในบทที่ 17

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 มีจำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ “ประเทศจีน” ในบทที่ 1 “เมืองปักกิ่ง” ในบทที่ 2 “เมืองเซี่ยงไฮ้” ในบทที่ 3 “เมืองคุนหมิง” ในบทที่ 4 “เทศกาลตรุษจีน” ในบทที่ 6 “เทศกาลไหว้พระจันทร์” ในบทที่ 7 “เทศกาลเซ็งเม้ง” ในบทที่ 8 “เทศกาลหยวนเซียว” ในบทที่ 9 “เทศกาลตวนอู่” และ “อาหารเทศกาลสำคัญ 3 อย่างของจีน – ขนมอี๋ บ๊ะจ่าง และขนมไหว้พระจันทร์” ในบทที่ 10

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 8 “ช้าง” ได้นำเสนอบทอ่านเสริม “หมี่แพนด้า” ดังนี้

หมีแพนด้า

หมีแพนด้า จัดอยู่ในสัตว์ประเภทหมี ลักษณะเด่นของหมีแพนด้า คือ มีขนสีดำและสีขาว โดยบริเวณหัว คอ สะโพก จะมีสีขาว ส่วนรอบ ๆ คางทั้งสองข้าง หู ไหล่ ขาหน้าและขาหลังจะมีสีดำ หมีแพนด้าเพศผู้ ขนาดตัวโตเต็มที่สูง ประมาณ ๑๖๐-๑๘๐ เซนติเมตร มีน้ำหนัก ๘๕-๑๒๕ กิโลกรัม ส่วนเพศเมียจะมีส่วนสูงน้อยกว่า เพศผู้เล็กน้อย มีน้ำหนัก ๗๐-๑๐๐ กิโลกรัม ลูกหมีแพนด้าที่เพิ่งคลอดจะมีน้ำหนักเพียง ๘๕-๑๔๐ กรัม

หมีแพนด้าจะอาศัยอยู่ในที่สูง ในป่าเขา ที่มีต้นไผ่ขึ้นหนาแน่น ซึ่งจะพบได้ที่ภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน แนวเขตที่ราบสูงของทิเบต หมีแพนด้าจะกินต้นไผ่เป็นอาหาร ๘๕% ตัวโตเต็มที่กิน ๑๒-๑๕ กิโลกรัม/วัน แต่อาจเป็นต้นหรือใบอ่อน ของต้นไผ่สามารถกินได้ถึง ๓๘ กิโลกรัม/วัน ซึ่งหนักถึง ๕๐% ของน้ำหนักตัวมันเอง ส่วนอาหารที่เหลือจะเป็นพืชชนิดอื่น ๆ รวมทั้งเนื้อมดด้วย ส่วนมากหมีแพนด้าจะกิน อาหารที่พื้น บางครั้งถึงจะปีนขึ้นไปกินอาหารบนต้นไม้

หมีแพนด้าจะจับคู่ในฤดูใบไม้ผลิ ช่วงต้นเดือนมีนาคม-พฤษภาคม จะคลอดลูกครั้งละ ๑-๓ ตัว แต่มักจะเหลือรอดเพียงหนึ่งตัวเท่านั้น

หมีแพนด้าเป็นสัตว์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์มากที่สุดชนิดหนึ่งของโลก ด้วยลักษณะดังกล่าว ทำให้หมีแพนด้าได้เป็นสัญลักษณ์ของกองทุนสัตว์ป่าโลก ตั้งแต่ช่วงหลังศตวรรษที่ ๒๐ นอกจากนี้ยังเป็นสัตว์ประจำชาติของประเทศจีนอีกด้วย

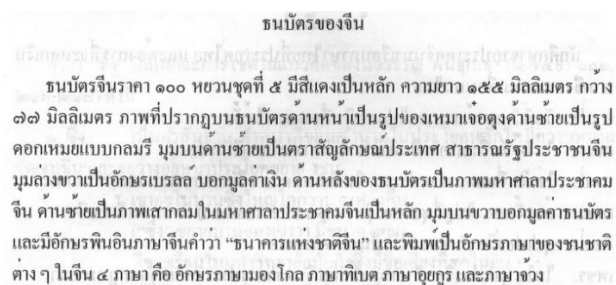
ภาพประกอบ 154 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

66

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้กล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับหมีแพนด้า และบทบาทของหมีแพนด้า ในฐานะเป็นสัญลักษณ์ทางการทูตของประเทศจีน เนื่องจากหมีแพนด้าสำหรับประเทศจีนเป็นสัตว์ประจำชาติ สัตว์คู่บ้านคู่เมืองของประเทศ มีลักษณะคล้าย ๆ กับช้างสำหรับประเทศไทย ผู้เขียนจึงนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจช้างไทย และหมีแพนด้าจีนมากขึ้น แล้วนำความรู้ไปใช้ในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 13 “เงินของไทย” ได้นำเสนอ บทอ่านเสริม “ธนบัตรของจีน” โดยกล่าวถึงลักษณะของธนบัตรจีน ดังนี้

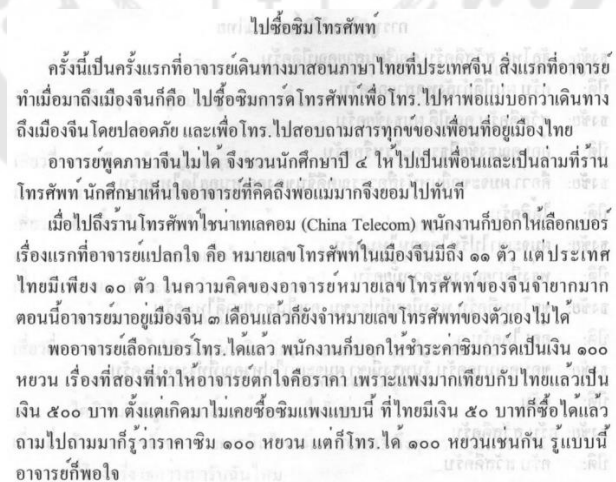
ภาพประกอบ 155 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

129

ในบทอ่านหลักประจำบทได้กล่าวถึงเงินของไทย ในบทอ่านเสริม ผู้เขียนได้นำเรื่องธนบัตรของจีนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเพิ่มเติม เป็นการเพิ่มความรู้คำศัพท์เกี่ยวกับธนบัตร และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการแปลและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียนชาวจีน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 15 “โทรศัพท์ในประเทศไทย” ได้นำเสนอบทอ่านเสริม “ไปซื้อซิมโทรศัพท์” ดังนี้

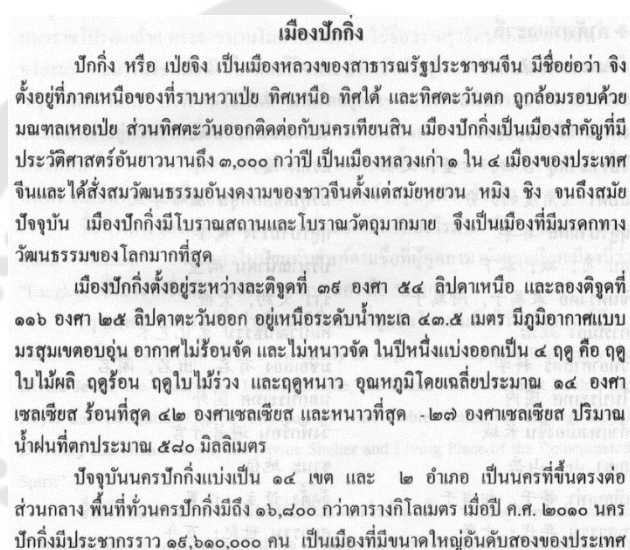
ภาพประกอบ 156 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

149

บทอ่านเสริมเรื่องนี้เป็นเรื่องเล่าที่กล่าวถึงอาจารย์คนไทยคนหนึ่งได้เดินทางมาถึงประเทศจีน ต้องการซื้อไหมโทรศัพท์ของจีน เนื้อหาประกอบด้วยขั้นตอนการซื้อไหมจีน ราคาและการใช้บริการของโทรศัพท์ในประเทศจีน มีการแทรกเทียบลักษณะหมายเลขโทรศัพท์และราคาซื้อโทรศัพท์ระหว่างไทย-จีน และมีการแทรกเรื่องวิธีการใช้โทรศัพท์จีนโทรไปเมืองไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 2 “กรุงเทพมหานคร” มีบทอ่านเสริมเกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศจีน เรื่อง “เมืองปักกิ่ง” ดังนี้

ภาพประกอบ 157 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 23

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอลักษณะทางภูมิศาสตร์ และภูมิอากาศของเมืองปักกิ่ง การแบ่งเขตของเมืองปักกิ่ง สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของปักกิ่ง ซึ่งกรุงเทพมหานครและปักกิ่งต่างก็เป็นเมืองหลวงของประเทศ

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 4 “จังหวัดภูเก็ต” มีบทอ่านเสริมเกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศจีน เรื่อง “เมืองคุนหมิง” ดังนี้

เมืองคุนหมิงตั้งอยู่ภาคกลางของที่ราบสูงยูนนาน-ก๊วยโจว สูง ๑,๘๕๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีภูเขาล้อมรอบตัวเมือง ๓ ด้าน อาณาเขตทิศใต้ติดกับทะเลสาบเตียนฉือซึ่งเป็นทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๖ ของจีน ทำให้เมืองคุนหมิงมีอากาศอบอุ่นตลอดปี หนาวหนาวไม่หนาวจัด และหน้าร้อนไม่ร้อนจัด จนได้รับฉายาว่า “นครแห่งฤดูใบไม้ผลิ” นอกจากนั้น คุนหมิงยังมีลักษณะอากาศที่เฉพาะแตกต่างจากเมืองอื่น เช่น ในฤดูร้อน ราวเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม มักมีฝนตกชุก ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้แบบเดียวกับประเทศไทย เมื่อมีฝนตกอุณหภูมิจะลดลงทำให้อากาศเปลี่ยนเป็นหนาวได้ ในขณะที่อุณหภูมิของปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้อาจอยู่ที่ราว ๓๐ กว่าองศาเซลเซียส ส่วนในฤดูหนาวมีหิมะตกบ้างเพียงเล็กน้อย

คุนหมิงนอกจากเป็นนครแห่งฤดูใบไม้ผลิแล้ว ยังเป็นเมืองแห่งดอกไม้อีกด้วย ที่คุนหมิงมีดอกไม้บานสะพรั่งตลอดทั้งปี ดอกไม้ที่มีชื่อเสียงที่สุดคือ ดอกจำปี ดอกชันฉา ดอกผู้เจียน และดอกเป่าซุน คุนหมิงนอกจากมีดอกไม้ที่สวยงามแล้ว ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายหลายแห่ง เช่น ป่าหิน ซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์แห่งหนึ่งของโลก ถ้าจ้าวเซียง คำหนักทองสัมฤทธิ์ หมู่บ้านชนชาติจาลอง และสวนคำกวนโหลว เป็นต้น

ภาพประกอบ 158 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 52

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของเมืองคุนหมิง บทบาทและความสำคัญของเมืองคุนหมิง ลักษณะทางภูมิศาสตร์และภูมิอากาศของเมืองคุนหมิง และการท่องเที่ยวของเมืองคุนหมิง ซึ่งเมืองกุ่กเถและเมืองคุนหมิงต่างก็เป็นเมืองภาคใต้ของประเทศ และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 6 “วันสงกรานต์” มีบทอ่านเสริมเกี่ยวกับประเพณีวันสำคัญของประเทศจีนเรื่อง “เทศกาลตรุษจีน” ดังนี้

ตามประเพณีพื้นบ้าน เทศกาลตรุษจีนจะเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ เดือน ๑๒ ตามปฏิทินจันทรคติของจีน ไปจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนอ้าย ตามปฏิทินจันทรคติของจีน ในช่วงนี้ คำนวณวันที่ ๓๐ เดือน ๑๒ ซึ่งเป็นวันส่งท้ายปีเก่า และวันที่ ๑ เดือนอ้ายหรือวันชิวอิ๊ก จะเป็นวาระสำคัญที่สุดในช่วงเทศกาลตรุษจีน ซึ่งกินเวลาทั้งหมดประมาณ ๓ อาทิตย์

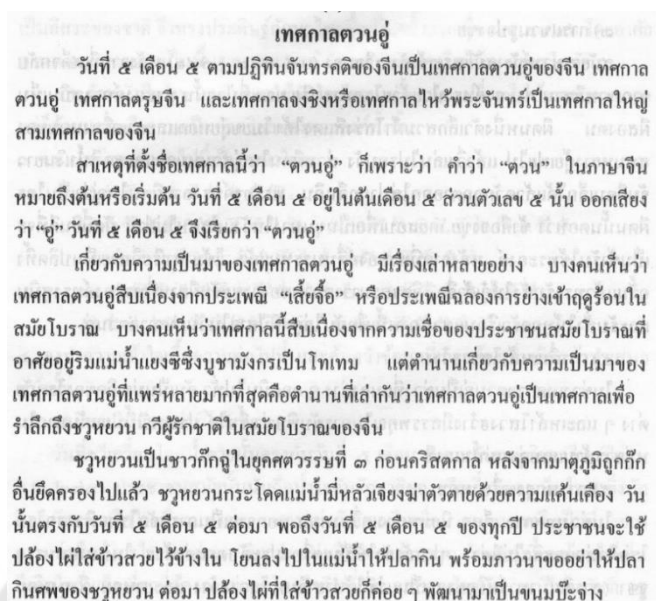
เพื่อเตรียมต้อนรับเทศกาลตรุษจีน ประชาชนในเมืองหรือชนบทต่างเตรียมกันตั้งแต่เนิ่น ๆ โดยเฉพาะในชนบท พอเข้าสู่เดือนธันวาคมก็เริ่มเตรียมที่จะต้อนรับตรุษจีนแล้ว เช่น ทำความสะอาดบ้าน ซักเสื้อผ้าและผ้าห่ม ซึ่งถือเป็นการขับไล่สิ่งที่ไม่ดีออกไปจากบ้าน เพื่อให้บ้านมีโฉมหน้าใหม่ นอกจากนี้ ยังต้องซื้อของกินของใช้มากมาย เช่น ลูกอม ขนม หมูเห็ดเป็ดไก่และผลไม้มาชนิด เพื่อเตรียมไว้กินหรือต้อนรับแขกในช่วงเทศกาลตรุษจีน ในเมืองใหญ่ การเตรียมการต่าง ๆ ก็เริ่มตั้งแต่นั้น ๆ เช่นกัน หน่วยงานวัฒนธรรมและคณะนาฏศิลป์จะเตรียมรายการมากมายสำหรับแสดงในช่วงตรุษจีน สถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ จะเตรียมจัดงานบันเทิง สวนสาธารณะจะเตรียมจัดงานวัดตามประเพณีฉลองตรุษจีนที่สืบทอดกันมาแต่สมัยโบราณ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสนุกสนานมากกว่าวันธรรมดา ส่วนร้านค้าและห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ จะจัดเตรียมสินค้าให้เพียงพอเพื่อตอบสนองการจับจ่ายใช้สอยของผู้บริโภคในช่วงเทศกาลตรุษจีน มีสถิติแสดงให้เห็นว่า เงินที่ชาวจีนใช้จ่ายในช่วงเทศกาลตรุษจีนนั้นจะเป็น ๑ ใน ๓ ของเงินใช้จ่ายตลอดปีหรืออาจมากกว่าเสียด้วยซ้ำ

ภาพประกอบ 159 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. หน้า 52

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของวันตรุษจีน ประวัติของเทศกาลตรุษจีน การกำหนดวันที่ของช่วงเทศกาลตรุษจีนตามประเพณีพื้นบ้าน การเตรียมต้อนรับเทศกาลตรุษจีน ประเพณีฉลองวันตรุษจีน กิจกรรมในช่วงเทศกาลตรุษจีน

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 10 “วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับประเพณีวันสำคัญของประเทศไทย เรื่อง “เทศกาลตรุษจีน” ดังนี้

ภาพประกอบ 160 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3.** หน้า 116

บทอ่านเสริมเรื่องนี้ได้นำเสนอความรู้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเทศกาลตวันอู่ สาเหตุที่เรียกว่า “ตวันอู่” เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของเทศกาลตวันอู่ การกินขนมบ๊ะจ่างและการแข่งเรือในเทศกาลตวันอู่ อาหารที่นิยมอื่น ๆ และกิจกรรมในเทศกาลตวันอู่

จากการศึกษาพบว่า บทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรมจำนวน 14 เรื่องเน้นปรากฏในบทเรียนในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 และเล่ม 3 สามารถสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 45 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรมในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	8	ช้าง	หมีแพนด้า
2	13	เงินของไทย	ธนบัตรของจีน
2	15	โทรศัพท์ในประเทศไทย	ไปซื้อซิมโทรศัพท์

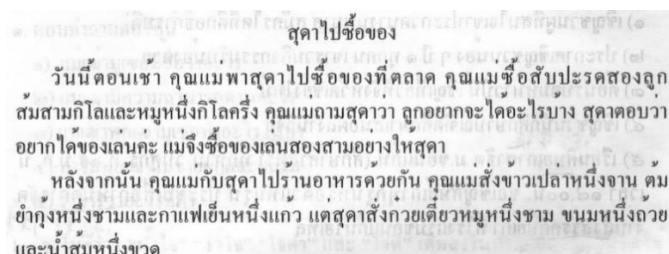
ตาราง 45 (ต่อ)

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรมในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	17	การรักษาพยาบาล	แพทย์แผนจีน
3	1	ประเทศไทย	ประเทศจีน
3	2	กรุงเทพมหานคร	เมืองปักกิ่ง
3	3	จังหวัดเชียงใหม่	เมืองเซี่ยงไฮ้
3	4	จังหวัดภูเก็ต	เมืองคุนหมิง
3	6	วันสงกรานต์	เทศกาลตรุษจีน
3	7	วันลอยกระทง	เทศกาลไหว้พระจันทร์
3	8	วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา	เทศกาลเซ็งเม้ง
3	9	วันพ่อแห่งชาติ	เทศกาลหยวนเซียว
3	10	วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	1. เทศกาลตวนอู๋ 2. อาหารเทศกาลสำคัญ 3 อย่างของจีน – ขนมอี๋ ป๊ะจ่าง และขนมไหว้พระจันทร์

สังเกตได้ว่า บทอ่านหลักดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมไทย เมืองสำคัญของไทย วัฒนธรรมประเพณีไทย ในบทอ่านเสริมได้นำเสนอเรื่องที่เกิดขึ้นในประเทศจีนเพื่อเปรียบเทียบกัน ผู้เขียนอาจเห็นว่า สำหรับผู้เรียนชาวจีน เรื่องเกี่ยวกับประเทศไทยและวัฒนธรรมไทยดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไม่คุ้นเคย และเข้าใจได้ยาก การนำเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนหรือเป็นที่คุ้นเคยกับผู้เรียนมาเปรียบเทียบจะช่วยให้ผู้เรียนสังเกตความเหมือนและความต่างระหว่างทั้งสองประเทศได้ เข้าใจเนื้อเรื่องเกี่ยวกับไทยได้ดีขึ้น อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการแปล ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยข้ามวัฒนธรรมมากขึ้น

นอกจากลักษณะดังกล่าวแล้ว เนื้อหาบทอ่านเสริมยังมีส่วนน้อยได้นำเสนอเนื้อเรื่องที่ไม่ได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทอ่านหลัก มีจำนวน 5 เรื่อง ปรากฏในช่วงแรก ๆ ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ได้แก่ “ทำอะไรบ้างในวันหนึ่งวัน” ในบทที่ 1 “ไปเที่ยวกัน” ในบทที่

2 “ไปเยี่ยมสุดา” ในบทที่ 3 “สุดาไปซื้อของ” ในบทที่ 4 และ “ไปไปรษณีย์” ในบทที่ 7 ดังตัวอย่าง เรื่อง “สุดาไปซื้อของ” ในบทที่ 4 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 161 ตัวอย่างบทอ่านเสริม

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

26

สังเกตได้ว่า บทอ่านเสริมดังกล่าวข้างต้น จะนำเสนอเนื้อหาที่ใกล้กับชีวิตประจำวัน เป็นบทอ่านสั้น ๆ มีความยากง่ายสอดคล้องกับบทอ่านหลักประจำบท เน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านเนื้อหาที่จำเป็นต้องพบในชีวิตจริง อย่างเช่น กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การไปเที่ยว การไปเยี่ยมเพื่อน ไปซื้อของ ไปไปรษณีย์ ในเนื้อหาบทอ่าน ผู้เขียนยังได้แทรกภาษาที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเนื้อเรื่องที่เรียนไปแล้วเพื่อนำมาทบทวนอีกครั้ง อย่างเช่น เรื่องเวลา เรื่องจำนวน เรื่องลักษณะนาม

4.4 เนื้อหาบทสนทนาในการสอนทักษะการฟัง-การพูดภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ผู้เขียนเริ่มนำบทสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟัง-การพูดในชีวิตประจำวันในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทสนทนามีปรากฏในทุกบท จำนวน 28 บท 32 เรื่อง ในบางบทมีบทสนทนามากกว่า 1 เรื่อง

ผู้เขียนได้นำเสนอบทสนทนาหลังจากการนำเสนอบทอ่านในแต่ละบท เพราะว่า บทสนทนาส่วนใหญ่สัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลักประจำบท ผู้เขียนจึงเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านบทอ่านนั้น แล้วฝึกพูดสนทนาตามบทเรียน

ในการนำเสนอสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้เขียนได้สร้างตัวละครที่หลากหลาย มีทั้งตัวละครคนจีน และตัวละครคนไทย ตัวละครคนจีนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน โดยตั้งชื่อเป็นชื่อภาษาจีนที่พบบ่อย ตัวละครคนไทยส่วนใหญ่เป็นเพื่อนคนไทยของนักศึกษาจีน โดยตั้งชื่อเป็นชื่อภาษาไทยที่พบบ่อย นอกจากนี้ ยังมีตัวละครคนไทยที่

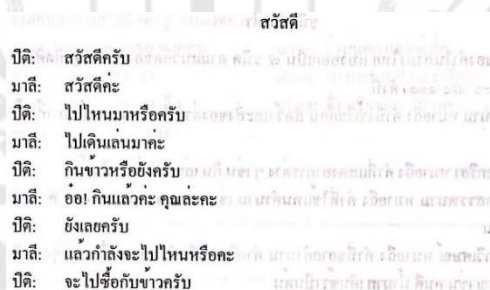
แสดงถึงอาชีพต่าง ๆ เช่น อาจารย์คนไทย เจ้าของอพาร์ทเมนต์ หมอ พยาบาล คุณป้าอุงที่ขายผลไม้ในตลาด พนักงานเซเว่น ฯ พนักงานร้านแมงป่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ตัวละครที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น

บทสนทนาทั้งหมดแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ตามลำดับขั้นการนำเสนอ ดังนี้

4.4.1 บทสนทนาเพื่อปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

บทสนทนาเพื่อปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ปรากฏในบทที่ 1 ถึงบทที่ 7 จำนวน 9 เรื่อง เป็นบทสนทนาที่เกี่ยวกับสถานการณ์ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันทั่วไป ได้แก่ “สวัสดี” ในบทที่ 1 “เป็นอย่างไรบ้าง” ในบทที่ 2 “นี่อะไร” ในบทที่ 3 “กี่โมง” ในบทที่ 4 “ภาษาไทยยากไหม” และ “วันนี้วันอะไร” ในบทที่ 5 “มีพี่น้องกี่คน” และ “เดือนนี้เดือนอะไร” ในบทที่ 6 และ “ส่งพัสดุและจดหมาย EMS” ในบทที่ 7 เนื้อเรื่องของบทสนทนามีความง่ายสอดคล้องกับบทอ่านหลักประจำบท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในบทที่ 1 มีการนำเสนอบทสนทนา เรื่อง “สวัสดี” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครสองคน ปิติกับมาลี สองคนทักทายกัน ดังนี้

สวัสดี

ปิติ: สวัสดีครับ

มาลี: สวัสดีค่ะ

ปิติ: ไปไหนมาหรือครับ

มาลี: ไปเดินเล่นมาค่ะ

ปิติ: กินข้าวหรือยังครับ

มาลี: ออ! กินแล้วค่ะ คุณล่ะคะ

ปิติ: ยังเลยครับ

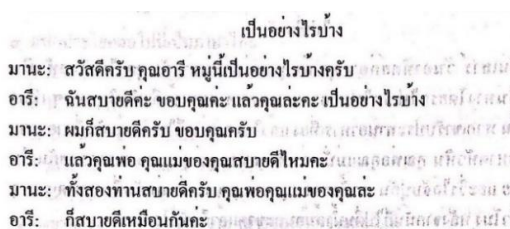
มาลี: แล้วกำลังจะไปไหนหรือคะ

ปิติ: จะไปซื้อข้าวครับ

ภาพประกอบ 162 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า 5

ในบทที่ 2 มีการนำเสนอบทสนทนาเรื่อง “เป็นอย่างไรบ้าง” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครสองคน มาลีกับอารี สองคนทักทายกัน ดังนี้

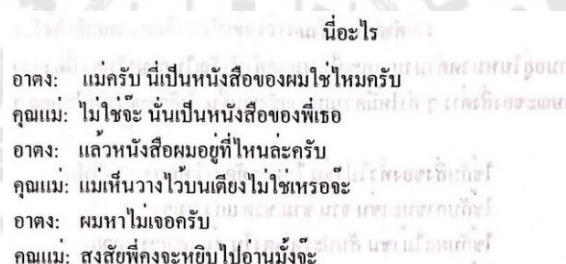

ภาพประกอบ 163 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

12

ในตอนที่ 3 มีการนำเสนอบทสนทนาเรื่อง “นี่อะไร” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครสองคน อาตากับคุณแม่ของอาตง ดังนี้

ภาพประกอบ 164 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

19

ในตอนที่ 4 มีการนำเสนอบทสนทนาเรื่อง “ก็โหม่ง” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครที่เป็นเพื่อนกันสองคน หวังหมิงกับหลี่เจียง พูดคุยเรื่องเวลา ดังนี้

ก๊อโมง

หวังหมิง: ขอโทษครับ ตอนนี้ก๊อโมงแล้ว

หลี่เจียง: ตอนนี้ ๕ โมง ๔๕ นาทีค่ะ

หวังหมิง: คุณมีเรียนก๊อโมงครับ

หลี่เจียง: ๑๐ โมงค่ะ

หวังหมิง: เออ! ใกล้จะถึงเวลาแล้วนะครับ เรารีบไปกันเถอะ

หลี่เจียง: ฉันมีธุระนิดหน่อย คุณไปก่อนเถอะ ฝากบอกอาจารย์ด้วยว่าฉันจะไป

สายสัก ๑๐ นาที

หวังหมิง: อ้อ! ผมก็ว่าจะเข้าสายสัก ๒๐ นาที

หลี่เจียง: วิชานี้มีเวลาเรียนชั่วโมงเดียวเอง ๑๐ โมง ถึง ๑๑ โมง เข้าสายก็

ฟังไม่รู้เรื่อง

หวังหมิง: หรือว่าเราจะลาอาจารย์สักครึ่งชั่วโมง เข้าเรียนตอน ๑๐.๓๐ น

หลี่เจียง: ฉันว่าวันนี้เราลาอาจารย์เลยดีกว่า วันหลังค่อยไปทบทวน

หวังหมิง: ก็ดีเหมือนกันนะ

ภาพประกอบ 165 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

27

ในปี 5 มีการนำเสนอบทสนทนา เรื่อง “ภาษาไทยยากไหม” เป็นการสนทนาระหว่าง อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยกับนักศึกษาชาวจีนในห้องเรียน ดังนี้

ภาษาไทยยากไหม

อาจารย์: ก่อนจะเรียนกันวันนี้ อาจารย์อยากจะถามนักศึกษาว่า เรียนภาษาไทยมา
 ระยะเวลาหนึ่งแล้วเนี่ย นักศึกษามีปัญหาอะไรบ้าง และคิดว่าภาษาไทยมีตรงไหน
 บ้างที่นักศึกษาคิดว่ายาก

เหมยลี่: สำหรับหนูยากตรงการออกเสียง ร เรือ ค่ะ

อาเป้: คำควบกล้ำครับ

เสี่ยวฟาง: การอ่านประโยคยาว ๆ ค่ะ

อาเจียง: ไวยากรณ์ครับ

อาจารย์: หมดหรือยัง ถ้าหมดแล้ว งั้นมาดูกันว่าสาเหตุมาจากอะไร และเราจะแก้ไขกัน
 ได้อย่างไรบ้าง ใครมีข้อเสนอแนะบ้าง

เพยเพย: ที่ออกเสียง ร เรือ ไม่ได้เพราะว่า ภาษาจีนไม่มี ร เรือ ค่ะ

อาเป้: แล้วหนูก็คิดว่าการแก้ปัญหาคือ การฝึกออกเสียงบ่อย ๆ ค่ะ

เป่าอี้: ภาษาจีนไม่มีคำควบกล้ำเหมือนกันค่ะ วิธีแก้ก็จะต้องฝึกอ่านออกเสียง
 คำควบกล้ำบ่อย ๆ จะได้อ่านคล่องและออกเสียงได้ถูกต้องค่ะ

อาจารย์: อืม! ดีมาก แล้วการอ่านประโยคยาว ๆ และไวยากรณ์ล่ะ มันยากเพราะอะไร

เสี่ยวหลง: เวลาอ่านประโยคยาว ๆ แล้วอ่านไม่คล่องเพราะว่าจะต้องสะกดคำในใจก่อน
 จึงจะอ่านถูกต้องครับ

เสี่ยวกวาง: ไวยากรณ์ยากเพราะมีทั้งที่เหมือนและไม่เหมือนกับของจีนทำให้สับสนครับ

อาจารย์: ดีมาก นักศึกษารู้ทั้งปัญหาและวิธีการแก้ไขแล้ว ก็อย่าลืมทำตามที่คุณครู
 แนะนำนะคะ และถ้าหากมีนักศึกษาคนไหนมีปัญหา หรือจะสอบถามอะไรก็ถามอาจารย์
 ได้เลยนะคะ

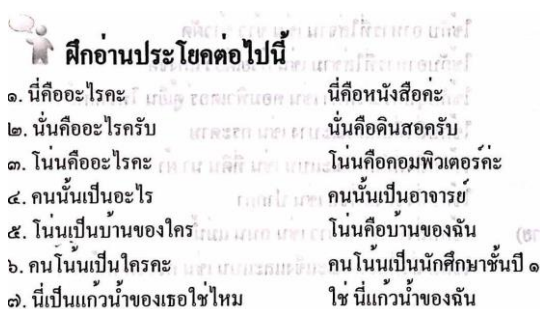
ภาพประกอบ 166 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

36

ในบทสนทนาเรื่องนี้ อาจารย์ถามถึงปัญหาในการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชาวจีน นักศึกษาตอบปัญหาต่าง ๆ แล้วพูดคุยเรื่องสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน สรุปคือ ปัญหาอาจจะเกิดจากความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกับภาษาจีนซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้เรียน วิธีการแก้ไขคือ ต้องฝึกบ่อยจนทำได้

ในทำยบทสนทนามีการอธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาในบทสนทนาได้ดี นอกจากนี้ มีการนำเสนอประโยคคำถามตอบที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ในบทสนทนาเรื่องนี้มาให้ผู้เรียนฝึกพูดเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การพูดภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการทักษะการฟัง-การพูดภาษาไทยที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่างการนำเสนอประโยคคำถามตอบในทำยบทสนทนา “นี่อะไร” ในบทที่ 3 ต่อไป

ภาพประกอบ 167 ตัวอย่างการนำเสนอประโยคถามตอบในทำียบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

19

จากเนื้อหาของบทสนทนาในการปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวัน พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอเริ่มจากสถานการณ์ที่เกี่ยวกับเรื่องที่อยู่รอบตัวในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป ได้แก่ “สวัสดิ์” “เป็นอย่างไบบ้าง” “นี่อะไร” “ก็โหมง” “วันนี้นั่นอะไร” “มีพี่น้องกี่คน” “เดือนนี้เดือนอะไร” ตัวละครที่ผู้เขียนนำมาจะมีทั้งคนไทยและคนจีน โดยตั้งชื่อเป็นชื่อภาษาไทยและชื่อภาษาจีนที่ง่าย ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักกับตัวละครต่าง ๆ ซึ่งอาจจะปรากฏในบทสนทนาในขั้นต่อไปอีก เหมือนกับการรู้จักเพื่อนใหม่ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนสนทนามากขึ้น

การนำเสนอเนื้อหาจากง่ายไปหายาก จากสนทนาสั้น ๆ ไปยังบทสนทนาที่ยาวขึ้น และในทำียบทสนทนาบางบทจะมีการอธิบายคำศัพท์ และประโยคสำคัญ บางบทยังมีการนำเสนอประโยคสื่อสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนที่เริ่มเรียนภาษาสื่อสารสามารถเข้าใจภาษาไทยในบทสนทนา และมีความรู้เกี่ยวกับภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวันมากขึ้น

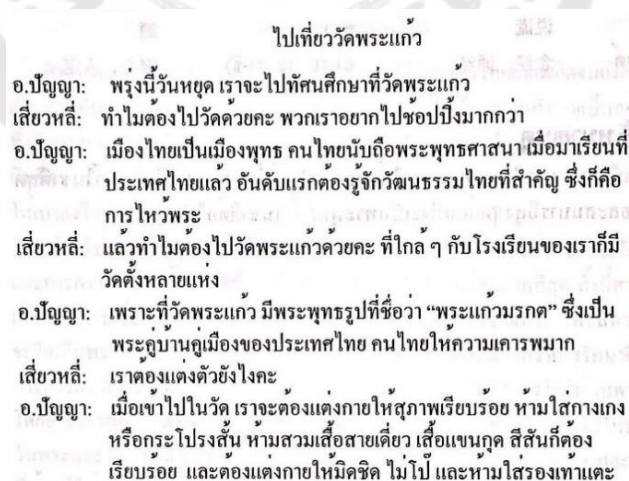
นอกจากนี้ เห็นได้ว่า การนำเสนอบทสนทนาในการปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวันมีลักษณะคล้าย ๆ กับการนำเสนอบทอ่านเสริมในการปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ไม่ค่อยเน้นเรื่องความสัมพันธ์เกี่ยวกับเนื้อหาบทอ่านหลักมากนัก แต่จะพยายามสร้างความหลากหลายในเนื้อเรื่อง เพื่อให้ครอบคลุมถึงด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในระดับต้น เป็นประโยชน์ต่อการปูพื้นฐานความรู้และทักษะการสื่อสารภาษาไทยในชีวิตประจำวันในบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยต่อไป

4.4.2 บทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลักประจำบท

ผู้เขียนได้นำเสนอบทสนทนาที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก ซึ่งบทอ่านหลักทุกบทนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับบริบทสังคมไทยและวัฒนธรรมไทย ผู้เขียนได้สร้างสถานการณ์บทสนทนาที่

สอดคล้องกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยในตัวตน เพื่อเน้นให้ผู้เรียนฝึกฟังพูดบทสนทนา ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมไทย มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาสนทนา รวมทั้งได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทยที่สอดแทรกในบทสนทนา โดยตั้งชื่อหัวข้อตามสถานการณ์ที่อาจพบในชีวิตประจำวัน มีทั้งหมด 23 เรื่อง ปรากฏในบทที่ 8 ถึงบทที่ 28 ได้แก่ “ไปเที่ยวสวนสัตว์เชียงใหม่” ในบทที่ 8 “เที่ยวเมืองไทย” ในบทที่ 9 “ไปเที่ยววัดพระแก้ว” ในบทที่ 10 “โดยสารรถไปวัดพระแก้ว” ในบทที่ 11 “ติดต๋อที่พักรถในไทย” ในบทที่ 12 “ไปแลกเงินไทย” ในบทที่ 13 “เรื่องที่น่ารู้ก่อนไปธนาคารไทย” ในบทที่ 14 “การพูดโทรศัพท์ของคนไทย” และ “นัดหมายที่สนามบิน” ในบทที่ 15 “นัดไปดูฟุตบอล” ในบทที่ 16 “ไปหาหมอ” ในบทที่ 17 “ซื้อผลไม้ที่ตลาด” ในบทที่ 18 “ไปกินอาหารในเมืองไทย” ในบทที่ 19 “สั่งก๋วยเตี๋ยว” และ “อาหารพื้นเมือง” ในบทที่ 20 “คุณป้าเข้าเซเว่น ฯ” ในบทที่ 21 “ซื้อซีดีเพลงร้านแมงป่อง” ในบทที่ 22 “ฟุตบอลประเพณีจุฬารธรรมศาสตร์” ในบทที่ 23 “สวมชุดไปงานแต่งงาน” ในบทที่ 24 “วันไหว้ครู” ในบทที่ 25 “สงสัยเรื่องภาษาต่างประเทศ” ในบทที่ 26 “แอดมิชชั่นเข้ามหาวิทยาลัย” ในบทที่ 27 และ “เตรียมพร้อมก่อนรับปริญญา” ในบทที่ 28 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในบทที่ 10 “เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา” มีบทสนทนาเรื่อง “ไปเที่ยววัดพระแก้ว” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครสองคน คือ อาจารย์ปัญญา ซึ่งเป็นอาจารย์คนไทย และเสี่ยวหลี่ นักศึกษาจีนที่มาเรียนที่เมืองไทยคนหนึ่ง พูดคุยเรื่องไปทัศนศึกษาที่วัดพระแก้วในวันหยุด ดังนี้

ภาพประกอบ 168 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

เห็นได้ว่า เรื่องนี้ได้แทรกความรู้เรื่องพุทธศาสนาในเมืองไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมไทยที่สำคัญที่นักศึกษาชาวต่างชาติต้องรู้จัก มีความรู้เกี่ยวกับวัดพระแก้ว และการแต่งตัวเข้าวัด เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนชาวจีนได้เพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาพุทธในเมืองไทย และวัฒนธรรมการแต่งตัวเข้าวัดในไทย มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทอ่านหลัก

ในบทที่ 12 “ที่พักอ้าย” มีบทสนทนาเรื่อง “ติดต่อที่พักในไทย” เป็นการสนทนา ระหว่างเพื่อนนักศึกษาจีน 4 คน และเจ้าของอพาร์ทเมนต์คนไทยดังนี้

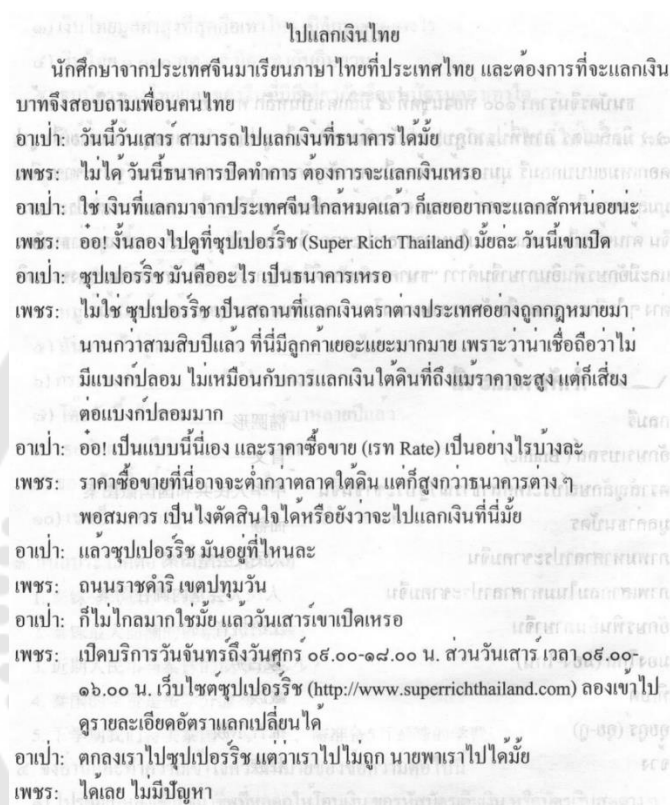
ติดต่อที่พักในไทย	
เสี่ยวเจียงและเพื่อนอีกสามคนเดินทางมาเรียนภาษาไทยที่ประเทศไทยและต้องการที่จะเช่าห้องพัก	
นัท: เสี่ยวเจียง เสี่ยวเฟย หอพักมหาวิทยาลัยเป็นอย่างไรบ้าง	
เสี่ยวเจียง: ก็ดีนะ เพียงแค่เฟอร์นิเจอร์ในห้องไม่ค่อยมี	
เสี่ยวเฟย: ถ้าพวกเขาจะออกไปเช่าหอพักนอกมหาวิทยาลัยจะได้มั๊ย	
นัท: ได้สิ รอบ ๆ มหาวิทยาลัยมีหอพักมากมาย แถมยังมีให้เลือกหลายแบบ พวกนายว่างเมื่อไหร่เราจะไปดู	
เสี่ยวเจียง: งั้นดีเลย เราไปถามเสี่ยวฮวากับอานน่าด้วยดีกว่า ว่าจะอยู่หอพักมหาวิทยาลัยหรือต้องการจะไปเช่าหอพักข้างนอกด้วยกัน	
เสี่ยวเฟย: เสี่ยวฮวากับอานน่า พวกเราจะออกไปเช่าหอพักนอกมหาวิทยาลัย พวกเธอจะไปด้วยกันมั๊ย	
อานน่า: พวกเรากำลังคิดอยู่เหมือนกัน เพราะว่าหอพักมหาวิทยาลัยไม่มีห้องครัวทำกับข้าวทานเองไม่ได้	
เสี่ยวเจียง: งั้นดีเลยไปด้วยกัน นัทพาพวกเราไปดูหอข้างนอกกัน	
นัท: รอบ ๆ มหาวิทยาลัยมีทั้งแมนชั่น คอนโดฯ ซึ่งจะแพงหน่อย อพาร์ทเมนต์ ถูกลงมาหน่อยนึงแล้วก็มีหอพักเอกชน เธอต้องการหอพักแบบไหนเธอ	
เสี่ยวเฟย: พวกเราต้องการหอพักที่มีเฟอร์นิเจอร์ครบครันสักหน่อยนะ	
เสี่ยวฮวากับอานน่า: มีทีวี ห้องน้ำในตัว มีห้องครัว แล้วก็สามารถเล่นอินเทอร์เน็ตได้	
นัท: ผมพาไปดูหอพักก่อนแล้วกัน หอพักส่วนใหญ่จะแยกเป็น หอพักชายและหอพักหญิงเหมือนในมหาวิทยาลัย แต่บางทีก็สามารถทำกับข้าวได้ และมีห้องน้ำในตัว ถ้าเป็นหอพักแบบนี้จะราคาถูกกว่าหอแอร์ มีเวลาเปิด-ปิดห้องพัก	

ภาพประกอบ 169 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

บทสนทนาเรื่องนี้เป็นสถานการณ์ที่นักศึกษาจีน 4 คนปรึกษากัน อยากจะเช่าห้องพักรอบ ๆ มหาวิทยาลัย มีการแทรกความรู้ห้องพักลักษณะต่าง ๆ ในไทย สอดคล้องกับเนื้อเรื่องเกี่ยวกับที่พักลักษณะต่าง ๆ ในสังคมไทยปัจจุบันที่นำเสนอในบทอ่านหลัก ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับที่พักในเมืองไทยปัจจุบัน

ในบทที่ 13 “เงินของไทย” มีบทสนทนาเรื่อง “ไปแลกเงินไทย” เป็นการสนทนา ระหว่างตัวละครสองคน อาเป่า นักศึกษาจีนที่มาเรียนในเมืองไทยและเพชร เพื่อนคนไทยคนหนึ่ง ดังนี้

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

บทสนทนาเรื่องนี้เป็นสถานการณ์ที่นักศึกษาจีนต้องการแลกเงินบาท จึงไปสอบถามเรื่องการแลกเงินกับเพื่อนคนไทย มีการแทรกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเวลาทำงานของธนาคารไทย การแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับซูเปอร์ริช ซึ่งเป็นสถานที่แลกเงินตราต่างประเทศอย่างถูกกฎหมายในไทย รวมทั้งราคาซื้อขาย ข้อมูลเวลาทำการ และเว็บไซต์เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง เนื่องจากสถานการณ์นี้มักจะเกิดขึ้นในชีวิตจริงของผู้เรียนชาวจีน เรื่องนี้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องเงินในบทอ่านหลักประจำบท

ในบทที่ 14 “ธนาคารในประเทศไทย” มีบทสนทนาเรื่อง “เรื่องที่น่ารู้ก่อนไปธนาคารไทย” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครสองคน เหมือนลี่ นักศึกษาจีนและบัด เพื่อนคนไทยคนหนึ่ง ดังนี้

เรื่องน่ารู้ก่อนไปธนาคารในไทย

นักศึกษาจากประเทศจีนต้องการเปิดบัญชีธนาคารและทำบัตรเอทีเอ็มในประเทศไทยจึงสอบถามข้อมูลจากเพื่อนคนไทย

เหมือนลี่: บัด คือว่าเราอยากจะเปิดบัญชีธนาคาร แล้วก็ทำบัตรเอทีเอ็มด้วยนะ

เลออยากจะถามเธอว่า ควรจะทำของธนาคารไหนถึงจะดี

บัด: อ้อ! ฉันแนะนำว่าไปทำที่ธนาคารกรุงไทยดีกว่า เพราะว่าเป็นธนาคารของรัฐ อีกอย่างนักศึกษาและข้าราชการส่วนใหญ่ก็นิยมใช้บริการของธนาคารนี้

เหมือนลี่: เอ่อ! แล้วถ้าหากเป็นชาวต่างชาติไปเปิดบัญชีธนาคารต้องใช้เอกสารหรือเสียค่าใช้จ่ายอะไรบ้างเธอรู้เปล่า

บัด: รู้สิ เพราะเราเพิ่งไปสอบถามที่ธนาคารมาเมื่อไม่กี่วันนี่เอง สำหรับธนาคารกรุงไทย ชาวต่างชาติใช้เพียงแค่พาสปอร์ตหรือเอกสารการเดินทาง ส่วนธนาคารอื่น ๆ ก็จะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละธนาคารสำหรับเงินค่าเปิดบัญชีใหม่ทั้งหมด ๕๐๐ บาท แบ่งเป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า ๑๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมรายปี ๒๐๐ บาท และเงินฝาก ๒๐๐ บาทจะ

เหมือนลี่: บอกกับพนักงานว่า มาเปิดบัญชีใหม่ แล้วเขาก็จะจัดการให้ไหมย์ แล้วทางบ้านก็สามารถโอนเงินเข้าบัญชีของเราได้เลย โดยไม่มีปัญหาอะไรใช่ไหม

ภาพประกอบ 171 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

140

บทสนทนาเรื่องนี้เป็นสถานการณ์ที่นักศึกษาจีนต้องการเปิดบัญชีธนาคารและทำบัตรเอทีเอ็มในประเทศไทย จึงสอบถามข้อมูลจากเพื่อนคนไทย มีการแทรกความรู้เรื่องธนาคารไทย และวิธีการเปิดบัญชี เอกสารที่ต้องการสำหรับชาวต่างชาติ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ สอดคล้องกับเรื่องธนาคารในบทอ่านหลักประจำบท

ในบทที่ 17 “การรักษาพยาบาล” มีบทสนทนาเรื่อง “ไปหาหมอ” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละคร 4 คน ได้แก่ เสี่ยวลี่ นักศึกษาจีน ทราย เพื่อนคนไทย หมอ และพยาบาลดังนี้

ไปหาหมอ

เสี่ยวลี่ทานอาหารสัจจัง ทำให้ท้องเสีย ทนายเพื่อนคนไทยจึงพาไปหาหมอ

ทนาย: เสี่ยวลี่เราไปโรงพยาบาล หาหมอสักหน่อยสิ

เสี่ยวลี่: ก็ดีเหมือนกัน เราท้องเสียมาตั้งแต่เมื่อคืนแล้วยังไม่ดีขึ้นเลย

ทนาย: อืม! ฉันเตรียมพาสปอร์ต เราจะพาไปโรงพยาบาล

เสี่ยวลี่: ทนาย เราเดินไม่ไหวแล้ว ช่วยเขียนใบประวัติคนไข้ให้หน่อยได้มั๊ย

ทนาย: ได้สิ เสร็จนั่งพักก่อน เดี๋ยวเราจะเขียนใบประวัติคนไข้และไปยื่นให้

แล้วก็รออนุญาต

เสี่ยวลี่: ขอบคุณนะ

ทนาย: เสี่ยวลี่ หมอเรียกแล้ว เข้าไปหาหมอ

หมอ: ท้องเสียหรือครับ แล้วเป็นมากี่วันแล้ว

เสี่ยวลี่: ใช่ค่ะ เป็นตั้งแต่เมื่อคืนหลังจากทานอาหารเย็นค่ะ

หมอ: ทานอะไรเข้าไปบ้างครับ

เสี่ยวลี่: ส้มตำ ยำวุ้นเส้น ลาบ ต้มแซบกระดูกหมู ไก่ย่างค่ะ

ทนาย: เขาเพิ่งทานเป็นครั้งแรกค่ะ สงสัยจะอาหารเป็นพิษ

หมอ: ครับ นอกจากท้องเสีย มีอาการอย่างอื่นอีกมั๊ยครับ เช่น เวียนศีรษะ หน้ามืด

ไม่มีแรง

เสี่ยวลี่: มีปวดท้องเป็นพัก ๆ เวียนศีรษะบ้างนิดหน่อย แล้วก็ไม่ค่อยมีแรงค่ะ

หมอ: ฉันเดี๋ยวมองดูยาให้หน่อยครับ คงจะอาหารเป็นพิษ แต่ไม่รุนแรงมาก

เสี่ยวลี่: ต้องฉีดยามั๊ยค่ะ

หมอ: อ้อ! ไม่ต้องครับ แต่เดี๋ยวมองให้ดู ไปนอนพักให้น้ำเกลือสักขวด แล้วก็

กลับได้ครับ

เสี่ยวลี่: ขอบคุณค่ะคุณหมอ

พยาบาล: ยาก็มีเกลือแร่แล้วค่ะ สามารถงดน้ำได้ แล้วก็อย่าซื้อทานหลัง

อาหารสามเวลา เข้าเที่ยง เย็นนะคะ แล้วก็งดอาหารสัจจัง มันจัด ให้กินผัก

ผลไม้ นม และข้าวต้มหรือโจ๊กแทนนะคะ แล้วก็ดื่มน้ำมากๆ

เสี่ยวลี่: ขอบคุณค่ะ

ภาพประกอบ 172 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

172

บทสนทนาเรื่องนี้มีสถานการณ์คือ นักศึกษาจีนทานอาหารสัจจัง ทำให้ท้องเสีย เพื่อนคนไทยจึงพาไปหาหมอที่โรงพยาบาล มีการกล่าวถึงเรื่องการเตรียมพาสปอร์ตไปโรงพยาบาล การเขียนใบประวัติคนไข้ การบอกอาการ วิธีการกินยา เป็นต้น เนื้อเรื่องนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนชาวจีน สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ อีกทั้งสอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องการรักษาพยาบาลในบทอ่านหลักประจำบท ในท้ายบทนี้ มีการนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวกับชื่อโรคต่าง ๆ ที่พบบ่อย ชื่อเกี่ยวกับรายการตรวจสุขภาพ และชื่อเกี่ยวกับยาสามัญประจำบ้าน เพื่อเป็นการขยายความรู้คำศัพท์เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล สามารถทำให้ผู้เรียนนำไปใช้สื่อสารในชีวิตจริงได้

ในบทที่ 20 “อาหารไทย” มีบทสนทนาเรื่อง “ส่งถ้วยเตี๋ยว” ดังนี้

ส่งท้ายเดียว

แม่ค้า: รับอะไรดีคะ
 สุณี: ฉันต้องการกล้วยเดี่ยวเส้นใหญ่หนึ่งชาม แล้วเธอละปิติ
 ปิติ: ของผมเอาเส้นหมี่ลูกชิ้นเนื้อ ไม่ใส่ถั่วงอกครับ
 แม่ค้า: พิเศษ หรือธรรมดาคะ
 สุณี: ฉันเอาธรรมดาคะ ใส่ถั่วงอกเยอะๆ
 ปิติ: ของผมเอาพิเศษครับ
 แม่ค้า: เนื้อหรือหมูคะ
 สุณี: หมูคะ
 ปิติ: เนื้อครับ
 แม่ค้า: ใหญ่ หมู ธรรมดา ถั่วงอกเยอะ แล้วก็ หมี่ เนื้อ พิเศษ ไม่ถั่วงอก รอสักครู่

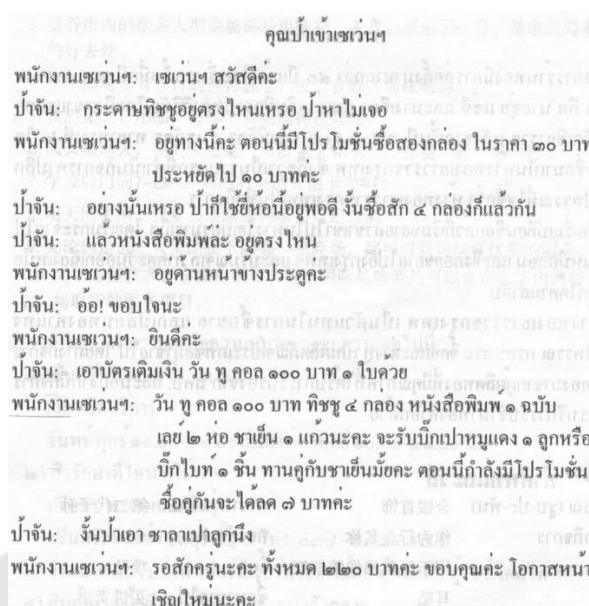
ภาพประกอบ 173 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

218

บทสนทนาเรื่องนี้เป็นสนทนาระหว่างตัวละครสามคน แม่ค้า สุณี และปิติ พูดคุยเรื่องการสั่งกล้วยเดี่ยว ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนไทย สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องอาหารไทยในบทอ่านหลักประจำบท

ในบทที่ 21 “ห้างสรรพสินค้า” มีบทสนทนาเรื่อง “คุณป้าเข้าเซเว่น ฯ” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครสองคน ป้าจัน และพนักงานเซเว่น ฯ ดังนี้

ภาพประกอบ 174 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

230

บทสนทนาเรื่องนี้มีการกล่าวถึงการซื้อบัตรเติมเงิน หนังสือพิมพ์ ทิชชู ซาลาเปา ได้ กรอก เรื่องไปรษณีย์ การถอนเงิน เป็นต้น ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มักจะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนไทย สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ อีกทั้งสอดคล้องกับเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเซเว่น-อีเลฟเว่นในบทอ่านหลักประจำบท ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจบริบทสังคมไทยได้มากขึ้น

ในบทที่ 24 “สื่อกับความเชื่อของคนไทย” มีบทสนทนาเรื่อง “สวมชุดไปงานแต่งงาน” เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครสองคน ได้แก่ ปิติกับหลี่หลิน ซึ่งเป็นเพื่อนคนจีนของปิติ พุดคุยเรื่องสวมชุดสีอะไรไปงานแต่งงาน ดังนี้

สวมชุดไปงานแต่งงาน

ปิติ: สวัสดีหลี่หลิน วันนี้เธอจะไปไหนหรือ ทำไมสวมชุดค่า
 หลี่หลิน: ฉันจะไปงานแต่งงานของพี่สาวเพื่อนนะ อีกครึ่งชั่วโมงก็จะมารับฉันแล้ว
 ปิติ: แต่สีเสื้อไทยจะถือว่าเป็นสีสำหรับงานศพนะ ผมว่าคุณไปเปลี่ยนดีกว่า
 หลี่หลิน: อ้าว! เหมอ ฉันนึกว่าเป็นสีสุภาพ ใส่ได้ทุกโอกาส
 ปิติ: นั่นก็ใช่ครับ แต่กรณีนี้ คุณกำลังไปงานแต่งงาน ควรจะเปลี่ยนเป็นสีที่สดใส
 กว่านี้จะดูดีกว่านะครับ
 หลี่หลิน: ถ้าอย่างนั้น คุณคิดว่าฉันควรใส่เสื้ออะไรดีละ
 ปิติ: วันนี้ วันศุกร์ ผมว่าคุณใส่ชุดสีฟ้าดีกว่านะ ดูสดใสด้วย
 หลี่หลิน: ชอบคุณมากค่ะ เดี่ยวฉันจะรีบขึ้นไปเปลี่ยนชุดที่ห้องก่อน โชคดีจริง ๆ ที่มา
 ยินรอฟriendที่นี่ แล้วพบคุณทอดี ไม่อย่างนั้นฉันต้องถูกเพื่อนตำหนิแน่ ๆ เลย

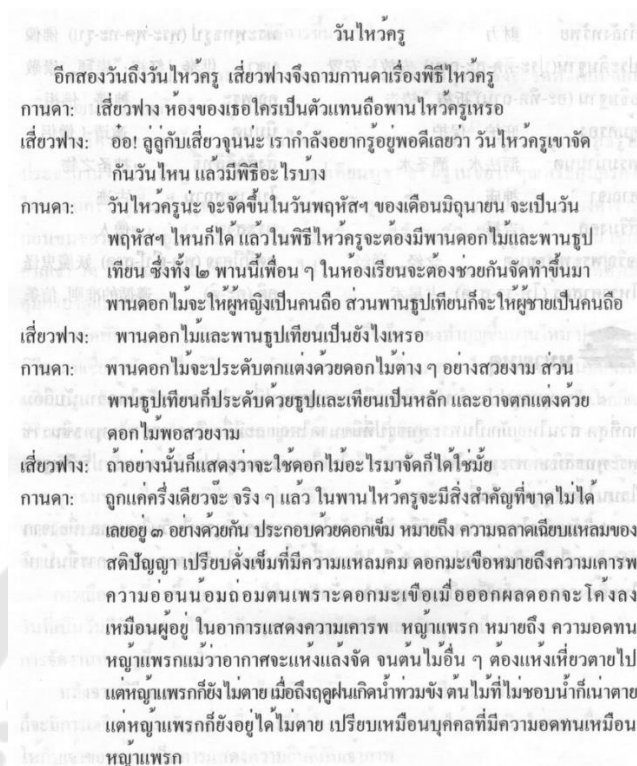
ภาพประกอบ 175 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

276

เรื่องนี้ได้แพร่ความรู้เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องสีของคนไทย ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาใน
 บทอ่านหลักประจำบท ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความเชื่อเรื่องสีของคนไทยมากขึ้น เป็นประโยชน์
 ต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

ในบทที่ 25 “มารยาทในสังคมไทย” มีบทสนทนาเรื่อง “วันไหว้ครู” เป็นการสนทนา
 ระหว่างตัวละครสองคน กานดา นักศึกษาไทยกับเสี่ยวฟาง นักศึกษาจีน พูดคุยเรื่องวันไหว้ครู และ
 กิจกรรมไหว้ครู ดังนี้

ภาพประกอบ 176 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

290

บทสนทนาเรื่องนี้มีการแทรกความรู้เกี่ยวกับประเพณีวันไหว้ครู วันที่จัดงานวันไหว้ครู ความรู้เกี่ยวกับพานดอกไม้ พานรูปเทียน ความหมายของดอกเข็ม ดอกมะเขือ และหญ้าแพรก การพนมมือในพิธีไหว้ครู เป็นต้น อันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมเรื่องวันไหว้ครูได้มากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เรื่องนี้สอดคล้องกับ เนื้อหาบรรยายทในไทยในบทอ่านหลักประจำบท

ในบทที่ 26 “ภาษาอังกฤษในภาษาไทย” มีบทสนทนาเรื่อง “สงสัยเรื่อง ภาษาต่างประเทศ” เป็นการสนทนาระหว่างระหว่างตัวละครสองคน เสี่ยงผิง นักศึกษาจีน และ นคร เพื่อนคนไทยคนหนึ่ง สองคนพูดคุยเรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ดังนี้

สงสัยเรื่องภาษาต่างประเทศ

เสี่ยวผิง: สวัสดีครับ วันนี้มีคำถามเกี่ยวกับคำภาษาต่างประเทศมาถามหน่อย

นคร: ได้สิ ถามมาเลย

เสี่ยวผิง: เราไม่เข้าใจว่าทำไมประเทศไทยมีภาษาต่างประเทศมากมาย

นคร: อ้อ! เพราะว่าไทยเคยติดต่อทางศาสนาและค้าขายกับประเทศต่าง ๆ มาตั้งแต่สมัยอดีต จึงมีภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้

เสี่ยวผิง: แล้วภาษาอะไรมีมากที่สุดละ

นคร: ภาษาสันสกฤตและบาลี เพราะไทยนับถือพุทธศาสนา จึงรับภาษาสันสกฤตและบาลีมาใช้

เสี่ยวผิง: แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่า คำใดเป็นภาษาสันสกฤตและบาลี ภาษาจีน หรือภาษาไทย

นคร: เอาหลัก ๆ นะ คำที่มีเครื่องหมายการันต์ โดยหลัก ๆ จะเป็นภาษาสันสกฤตและบาลี เช่น สวรรค์ พันธุ์ และเป็นภาษาอังกฤษ เช่น คอมพิวเตอร์ ดินเนอร์ ส่วนภาษาจีนจะมีเครื่องหมายวรรณยุกต์ตรีและจัตวา เช่น โต๊ะ กัก โบตัน ก้วยเตี่ยว

เสี่ยวผิง: แล้ววิธีสังเกตภาษาไทยล่ะ

นคร: ภาษาไทยแท้ ๆ ส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดียวและเป็นคำทั่ว ๆ ไป เช่น ดิน ฟ้า น้ำ หิน เป็นคำเรียกธรรมชาติ หัว หู มือ ปาก เป็นคำเรียกอวัยวะ พ่อ แม่ พี่ น้อง เป็นคำเรียกญาติ

เสี่ยวผิง: เข้าใจแล้ว ชอบใจเธอมากนะ

นคร: ไม่เป็นไรครับ ถ้ามีปัญหาให้ถามนคร ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมงเลย

ภาพประกอบ 177 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

300

บทสนทนาเรื่องนี้มีการแทรกความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทยว่า สาเหตุที่ภาษาไทยมีภาษาต่างประเทศมาก และลักษณะของคำยืมจากภาษาบาลีสันสกฤต คำภาษาอังกฤษ และคำภาษาจีน รวมทั้งลักษณะของภาษาไทยแท้ ๆ เป็นการเพิ่มพูนความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีน ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น เรื่องนี้สอดคล้องกับเนื้อหาภาษาอังกฤษในภาษาไทยในบทอ่านหลักประจำบท

ในบทที่ 28 “พระราชทานปริญญาบัตร” มีบทสนทนาเรื่อง “เตรียมพร้อมก่อนรับปริญญา” เป็นบทสนทนาย่หว่างตัวละครสองคน เสี่ยวฮวากับเสี่ยวหลิง นักศึกษาจีนที่จะรับปริญญาบัตรในประเทศไทย ดังนี้

เตรียมพร้อมก่อนรับปริญญา

เสี่ยวฮวาและเสี่ยวหลิงจะเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร หลังจากจบการศึกษา
ปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

เสี่ยวฮวา: เสี่ยวหลิง ขอรับปริญญามา ๓ วันแล้ว รู้สึกอย่างไรบ้าง
เสี่ยวหลิง: ตื่นเต้นมาก ๆ แรก ๆ ก็เครียดมากด้วย เพราะกลัวผิดพลาด แต่ต่อมา
๓ วันแล้ว ตอนนี้ไม่เครียดเท่าไรแล้ว เธอล่ะ
เสี่ยวฮวา: ฉันก็เหมือนกัน จนถึงตอนนี้ก็ยังตื่นเต้นอยู่ พรุ่งนี้ก็จะได้รับใบปริญญา
จากสมเด็จพระเทพฯ แล้ว อีกอย่างได้เห็นท่านอย่างใกล้ชิดด้วย ฉันนะ
ตื่นเต้นมาก ๆ
เสี่ยวหลิง: พรุ่งนี้ตื่นเต้นมากเกินไปละ เคยผิดพลาดขึ้นมาแล้วจะทำให้เสียเวลา
จริงสิ! เธอคิดว่าแต่งหน้าทำผมไว้ก็ไม่งงหรือ
เสี่ยวฮวา: ฉันกับเพื่อนอีกคนนัดช่างแต่งหน้าไว้ตอนตี ๕ นัดไว้เร็วหน่อยเพราะว่า
จะได้เสร็จมาถ่ายรูปตอนเช้าไว้ ๆ แค่นี้ยังไม่ร้อน ถ้ารูปจะได้สวย ๆ แค่นี้
แล้วเธอล่ะ
เสี่ยวหลิง: ฉันนัดช่างไว้ให้มาแต่งที่ห้องนะ ตอนตี ๕ ได้เสร็จแล้วแล้ว
เสี่ยวฮวา: แต่งหน้าทำผมเสร็จแล้ว เราไปถ่ายรูปด้วยกัน แล้วพ่อแม่ของเธอมาร่วม
งานหรือเปล่า
เสี่ยวหลิง: พ่อของฉันไม่ได้มา ลางานไม่ได้ ท่านกับน้าเสี่ยวอยู่เหมือนกัน แต่แม่
และพี่ชายมาร่วมงาน แล้วเธอล่ะ
เสี่ยวฮวา: ของฉันมาทั้งพ่อแม่และพี่น้องสาว พรุ่งนี้ตอนเช้าถ่ายรูปกันเสร็จแล้วเรา
ไปที่ชุมชนพร้อมกันด้วย

ภาพประกอบ 178 ตัวอย่างบทสนทนา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

332

เรื่องนี้มีสถานการณ์คือ นักศึกษาจีนทั้งสองคนจบการศึกษาที่เมืองไทย จะเข้ารับพระ
ราชปริญญาบัตร มีการกล่าวถึงการขอรับปริญญา การนัดช่างแต่งหน้าทำผม เป็นต้น เรื่องนี้จะ
ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมการรับปริญญาในประเทศไทยมากขึ้น เป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เรื่องนี้สอดคล้องกับ
เนื้อหาพระราชทานปริญญาบัตรในบทอ่านหลักประจำบท

จากการศึกษาบทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยในบทอ่าน
หลักประจำบท พบว่า เนื้อเรื่องของบทสนทนามีความหลากหลาย และมีความสอดคล้องกับ
เนื้อหาบทอ่านประจำบท สะท้อนให้เห็นความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยในด้านต่าง ๆ สรุป
ได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 46 สรุปการนำเสนอเนื้อหาบทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยในบทอ่านหลัก

บทที่	บทอ่านหลัก	บทสนทนา
บทที่ 8	ช้าง	ไปเที่ยวสวนสัตว์เชียงใหม่
บทที่ 9	ภูมิประเทศของไทย	เที่ยวเมืองไทย
บทที่ 10	เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา	ไปเที่ยววัดพระแก้ว
บทที่ 11	การคมนาคมในประเทศไทย	โดยสารรถไปวัดพระแก้ว
บทที่ 12	ที่พักอาศัย	ติดต่อที่พักในไทย
บทที่ 13	เงินของไทย	ไปแลกเงินไทย
บทที่ 14	ธนาคารในประเทศไทย	เรื่องที่นำรู้จักก่อนไปธนาคารไทย
บทที่ 15	โทรศัพท์ในประเทศไทย	1 การพูดโทรศัพท์ของคนไทย . 2. นัดหมายที่สนามบิน
บทที่ 16	โทรทัศน์ไทยมีอะไรน่าดู	นัดไปดูฟุตบอล
บทที่ 17	การรักษาพยาบาล	ไปหาหมอ
บทที่ 18	ผลไม้ไทย	ซื้อผลไม้ที่ตลาด
บทที่ 19	ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย	ไปกินอาหารในเมืองไทย
บทที่ 20	อาหารไทย	1. ส้มก้วยเดี่ยว 2. อาหารพื้นเมือง
บทที่ 21	ห้างสรรพสินค้า	คุณป้าเข้าเซเว่น ฯ
บทที่ 22	เพลงไทยไพเราะ	ซื้อซีดีเพลงร้านแมงป่อง
บทที่ 23	มวยไทย	ฟุตบอลประเพณีจุฬารวมศาสตร์-
บทที่ 24	สื่อกับความเชื่อของคนไทย	สวมชุดไปงานแต่งงาน
บทที่ 25	มารยาทในสังคมไทย	วันไหว้ครู
บทที่ 26	ภาษาอังกฤษในภาษาไทย	สงสัยเรื่องภาษาต่างประเทศ
บทที่ 27	การศึกษาในประเทศไทย	แอดมิชชันเข้ามหาวิทยาลัย
บทที่ 28	พระราชทานปริญญาบัตร	เตรียมพร้อมก่อนรับปริญญา
	จำนวน 21 เรื่อง	จำนวน 23 เรื่อง

การศึกษาตัวละครหรือคู่สนทนาในบทสนทนา พบว่า มีการจัดตัวละครไปตามบริบทของเรื่องที่สนทนา 3 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 บทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาสังคมวัฒนธรรมไทยระหว่างคู่สนทนาคนจีนกับคนไทย ตัวละครคนจีน จะเป็นนักศึกษาจีนที่เพิ่งมาเรียนในประเทศไทย ส่วนตัวละครคนไทยส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนของนักศึกษาจีน ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันให้แก่เพื่อนคนจีน สถานการณ์ลักษณะนี้เกิดในบริบทสังคมไทยทั้งหมด คำถามในเรื่องเกิดจากมุมมองผู้เรียนชาวจีน เพื่อนำเสนอเรื่องที่ชาวต่างชาติต้องการทราบและควรรู้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เช่น ในบทสนทนา “โดยสารรถไปวัดพระแก้ว” “ไปแลกเงินไทย” “เรื่องที่น่ารู้ก่อนไปธนาคารไทย” “นัดหมายที่สนามบิน” “ไปกินอาหารในเมืองไทย” “ฟุตบอลประเพณีจุฬารัตนศาสตร์” “สวมชุดไปงานแต่งงาน” “วันไหว้ครู” “สงสัยเรื่องภาษาต่างประเทศ” แล้วยังมีบทสนทนาบางเรื่องมีตัวละครคนไทยที่เป็นอาจารย์ เจ้าของ อพาร์ทเมนต์ หมอ พยาบาล แม่ค้า พนักงานร้านซีดี เช่น ในบทสนทนา “ไปเที่ยววัดพระแก้ว” “ติดต่อที่พักในไทย” “ไปหาหมอ” “ซื้อผลไม้ที่ตลาด” “ซื้อซีดีเพลงร้านแมงป่อง” ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานการณ์ที่ผู้เรียนชาวจีนที่จะใช้ชีวิตในเมืองไทยอาจพบในชีวิตจริงได้ แล้วยังมีบางเรื่องเหมาะสมที่จะนำไปสอนผู้เรียนที่กำลังศึกษาภาษาไทยอยู่ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างชาติควรรู้

ลักษณะที่ 2 บทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีคู่สนทนาเป็นคนไทยทั้งหมด เช่น “ไปเที่ยวสวนสัตว์เชียงใหม่” “การพูดโทรศัพท์ของคนไทย” “นัดไปดูฟุตบอล” “ส่งของขวัญ” “อาหารพื้นเมือง” “คุณป้าเข้าเซเว่น ฯ” ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มักจะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนไทย สะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนไทย ทำให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวันของเจ้าของภาษา

ลักษณะที่ 3 บทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีคู่สนทนาเป็นคนจีนทั้งหมด ตัวละครจะเป็นนักศึกษาจีน อย่างเช่น ในบทสนทนา “เที่ยวเมืองไทย” “เตรียมพร้อมก่อนรับปริญญา” ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนชาวจีน ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาไทย

กล่าวได้ว่า คู่สนทนา หรือตัวละครต่าง ๆ และสถานการณ์ที่ผู้เขียนสร้างขึ้นล้วนเกิดจากความสนใจและความต้องการของผู้เรียนชาวจีน เหมาะกับศักยภาพของผู้เรียน ชื่อตัวละครที่เป็นนักศึกษาจีน และเพื่อนคนไทยของนักศึกษาจีนจะสลับกันปรากฏในบทสนทนาต่าง ๆ บางชื่อมีใช้ซ้ำหลายครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคย เหมือนพูดคุยกับเพื่อนเก่า ทำให้มีความ

สนุกสนานในการพูด ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในเนื้อเรื่องบทสนทนามีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมไทยปัจจุบัน และมีข้อมูลที่เหมาะแก่ผู้เรียนชาวต่างชาติ อย่างเช่น การไปแลกเงินที่ซูเปอร์ริช การเตรียมพาสปอร์ตไปโรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ในการนำเสนอบทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยในบทอ่านหลักประจำบทหลายเรื่อง ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอคำศัพท์และประโยคสำคัญมาอธิบายท้ายบท เพราะคำศัพท์ในเนื้อหาบทสนทนา และบทอ่านหลักเป็นคำศัพท์กลุ่มเดียวกัน

จากการศึกษาข้างต้น กล่าวได้ว่า เนื้อหาในการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารมีความหลากหลาย ครอบคลุมถึงทักษะทางภาษาต่าง ๆ ทั้งทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการแปล ลักษณะเนื้อหาที่มีทั้งบทอ่านหลัก บทอ่านเสริมและบทสนทนา อีกทั้งได้สอนความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ไทย เน้นสอนภาษาไทยควบคู่ไปกับการเรียนรู้สังคมวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบริบทสังคม สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย บทอ่าน บทอ่านเสริม และบทสนทนาส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันทั้งในด้านเนื้อเรื่องและด้านภาษา เนื้อหาที่เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมต่าง ๆ เน้นนำเสนอเนื้อเรื่องที่สัมพันธ์กับยุคสมัยในปัจจุบัน มีข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตจริงได้ เนื้อหาที่มีความหลากหลาย ครอบคลุมถึงด้านต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเป้าหมายของหลักสูตร เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเบื้องต้น

บทที่ 4

กลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556: 73) ได้กล่าวถึง “กลวิธี” ไว้ว่า “คือวิธีพลิกแพลง โดยอาศัยความรู้ความชำนาญ” นอกจากนี้ในพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย (2545: 430) ก็ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “กลวิธี” ไว้ว่า “คือกรรมวิธีที่ทำให้ได้ผลเรียบร้อยงดงาม ซึ่งรวมทั้งฝีมือและความรู้ความชำนาญ” ดังนั้น กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนจึงหมายถึงวิธีเฉพาะจำพวกหนึ่ง ที่ผู้เขียนสร้างขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเนื้อหาต่าง ๆ ในตำราเรียนนั้นได้ดี ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความชำนาญของผู้เขียน

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน จำนวน 4 เล่ม ตำราเรียนแต่ละเล่มมีลักษณะการนำเสนอที่แตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาตามเนื้อหา 2 ประเด็น คือ

1. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิไทย
2. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิไทย

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิไทย โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องอักษรวิภาษาไทย ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนภาษาไทยในขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยเรื่องสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการสะกดคำ ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิไทย ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีการนำเสนอหลายประการ เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน และมีบางประการมีลักษณะเฉพาะสำหรับนักศึกษาชาวจีน ซึ่งเป็นผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ จากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิไทยมีหลากหลาย เช่น กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านอักษรวิตามลำดับคล้ายตำราภาษาไทย กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทักษรมาใช้ในการสอนการออกเสียงภาษาไทย กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงโดยเปรียบเทียบความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลาง กลวิธีการเทียบเสียงหน่วยเสียงภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน และกลวิธีการฝึกออกเสียงแบบการซ้ำ

ดังนี้

1.1 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านอักขรวิธีตามลำดับคล้ายตำราภาษาไทย

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านอักขรวิธีตามลำดับคล้ายตำราภาษาไทย คือ การจัดลำดับเนื้อหาการสอนภาษาไทยจากเรื่องเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ และอื่น ๆ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานการฝึกออกเสียง โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน กลวิธีดังกล่าวจะเป็นการปูพื้นฐานของผู้เรียนให้เรียนรู้และฝึกทักษะภาษาไทยไปตามลำดับ และสามารถเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ดีขึ้น ดังนี้

1.1.1 สระ

ผู้เขียนได้นำเสนออักขรวิธีไทยโดยเริ่มต้นจากเสียงสระ ตามรูปแบบตำราภาษาไทย สระเป็นเสียงที่สามารถออกเสียงได้ตามลำพัง เวลาออกเสียงสระ เปล่งให้ลมออกมาทางช่องปาก อวัยวะในช่องปากจะไม่ปิดกั้นลม สะดวกในการออกเสียง ผู้เขียนได้สอนการออกเสียงสระ การเขียนรูปสระ และการใช้สระบางตัว ซึ่งในการสอนการออกเสียงสระ ผู้เขียนได้ใช้ความรู้สัทศาสตร์และสัทอักษรสากลในการอธิบายวิธีการออกเสียง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการออกเสียงทางสัทศาสตร์และฐานกรณ์ที่ใช้ในการออกเสียงของแต่ละหน่วยเสียง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนซึ่งยังไม่มีพื้นฐานทางภาษาไทยสามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ ในการสอนวิธีการเขียนสระ ผู้เขียนจะให้ฝึกเขียนตามลูกศรกำกับวิธีลากเส้นอักษร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลำดับการเขียนอักษรแต่ละตัว และสามารถเขียนอักษรไทยได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย การฝึกเขียนรูปสระแบ่งฝึกการเขียนเป็นคู่ ๆ สระเสียงสั้นและสระเสียงยาว การนำเสนอเรื่องสระโดยเริ่มต้นจากสระเดี่ยว นำเสนอเสียงสั้นเสียงยาวเป็นคู่ ๆ กัน แล้วนำเสนอสระประสม และสระพิเศษหรือสระเกินตามลำดับ

1.1.1.1 สระเดี่ยว

การสอนสระเดี่ยว ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ใน 2 บท ในบทที่ 1 ได้กล่าวถึงจำนวนสระเดี่ยวว่า มีจำนวน 18 ตัว และได้สอนสระเดี่ยว 4 คู่ จำนวน 8 ตัว ได้แก่ อะ อา อิ อี อื อุ ไว้ในบทที่ 1 ก่อน แล้วได้สอนสระเดี่ยวอีก 5 คู่ จำนวน 10 ตัว ได้แก่ เอะ เอ แอะ แอ โอะ โอ เอาะ ออ เออะ เอะ ไว้ในบทที่ 2

กลวิธีการสอนสระเดี่ยว ผู้เขียนได้สอนสระเสียงสั้นและสระเสียงยาวเป็นคู่ ๆ กัน เพื่อสะดวกในการฝึกออกเสียง และทำให้ผู้เรียนเห็นความต่างระหว่างสระเสียงสั้นและสระเสียงยาวได้ชัดเจน นอกจากนี้ ผู้เขียนได้แบ่งการสอนสระเดี่ยวเป็น 2 ช่วง คือ ได้สอนสระที่เกิดจากฐานเดี่ยวจำนวน 8 ตัวก่อน แล้วจึงสอนสระที่เกิดจากสองฐานจำนวน 10 ตัวทีหลัง ซึ่งสอดคล้องกับการจำแนกประเภทสระแท้ในหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร

การแบ่งการสอนสระเดี่ยวเป็นสองช่วงตามฐานการออกเสียงเป็นการนำเสนอที่คำนึงถึงความยากง่ายในการออกเสียง

1.1.1.2 สระประสม

ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องสระประสมในบทที่ 2 ต่อจากการนำเสนอสระเดี่ยว การนำเสนอสระประสมหลังการสอนสระเดี่ยว ด้วยเหตุที่ว่าสระประสมเป็นสระที่มีเสียงสระเดี่ยวประสมกัน 2 สระ ออกเสียงซับซ้อนกว่า ผู้เขียนได้นำเสนอสระประสม 3 คู่ 6 ตัว ได้แก่ เอียะ เอีย เอือะ เอือ ัวะ ัว

1.1.1.3 สระพิเศษหรือสระเกิน

ผู้เขียนได้นำเสนอสระพิเศษหรือสระเกินไว้ในบทที่ 3 หลังจากได้สอนสระเดี่ยวและสระประสมแล้ว การนำเสนอสระพิเศษหรือสระเกิน 8 ตัว แบ่งเป็นสระเสียงสั้น ได้แก่ ฤ ฦ อำ ไอ โอ และเอา และสระเสียงยาว ได้แก่ ฤฯ และฦฯ ได้สอนความรู้วิธีการใช้สระ ฤ และฤฯ และวิธีการออกเสียงของสระเกิน 4 ตัว ได้แก่ -ำ -ไ- -เ- และ-เา

สังเกตได้ว่าในตำราเรียนเล่มนี้ ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอเนื้อหาสระพิเศษหรือสระเกินไว้ด้วยกันกับการนำเสนอสระเดี่ยวและสระประสม แต่ได้สอนต่างหากหลังการสอนสระเดี่ยวและสระประสม อาจเพราะว่า สระเหล่านี้มีลักษณะพิเศษกว่าสระเดี่ยวและสระประสม มีวิธีการใช้ที่ค่อนข้างซับซ้อน และเข้าใจได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสืออุเทศภาษาไทย “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1” ที่กล่าวว่า (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554: 28) ในรายการเสียงสระเดี่ยวของภาษาไทย ไม่ได้กล่าวถึงสระเกิน -ำ -ไ- -เ- -เา ฤ ฤฯ ฦ ฦฯ ด้วย เนื่องจากพิจารณาแต่เฉพาะเสียงที่เป็นสระแท้ ๆ รูปสระเกินทั้ง 8 รูปนั้น ไม่ใช่รูปที่แทนเสียงสระแท้ ๆ แต่เป็นรูปสระที่มีเสียงพยัญชนะรวมอยู่ด้วย

1.1.2 พยัญชนะ

ในลักษณะเดียวกันผู้เขียนใช้กลวิธีลำดับการสอนพยัญชนะ คล้ายแบบเรียนหรือตำราภาษาไทย เช่น แบบเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แบบเรียนเร็วใหม่ โดยเริ่มต้นจากการสอนอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำตามลำดับ เรื่องอักษรกลางปรากฏในบทที่ 1 ต่อเนื่องการสอนเรื่องสระ เพื่อความสะดวกในการประสมอักษรและฝึกออกเสียงคำพยางค์เดียวโดยไม่เน้นความหมาย เรื่องอักษรสูงปรากฏในบทที่ 5 เมื่อสอนสระทั้งหมด อักษรกลาง และวรรณยุกต์ครบทั้งหมด แล้วจึงสอนเรื่องอักษรต่ำในบทที่ 6 ตามลำดับ

การสอนเนื้อหาพยัญชนะประกอบด้วยการสอนการจำแนกประเภทพยัญชนะตามอักษร 3 หมู่ การออกเสียงพยัญชนะ การผันเสียงอักษร 3 หมู่ และการเขียนรูปพยัญชนะ วิธีการ

สอนการออกเสียงพยัญชนะแต่ละหน่วยเสียงและวิธีการสอนการเขียนรูปพยัญชนะแต่ละรูปคล้ายกับการสอนสระ การฝึกเขียนรูปพยัญชนะตามกลุ่มตัวอักษร 3 หมู่ คืออักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ

1.1.2.1 อักษรกลาง

ผู้เขียนได้สอนอักษรกลาง 9 ตัวไว้ในบทที่ 1 ก่อน เมื่อสอนสระเดี่ยว อะ อา อิ อี อึ อู 8 ตัวเสร็จ จึงนำมาประสมกันเพื่อการฝึกอ่านออกเสียงคำอย่างง่าย ๆ เช่น กะ จา ตี ปี การนำอักษรกลางมาสอนก่อน เพราะอักษรกลางประสมกับสระเสียงยาวจะผันได้ครบ 5 เสียง รูปวรรณยุกต์และเสียงวรรณยุกต์ก็ตรงกัน ตามตำราภาษาไทย กลวิธีนี้ช่วยให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำเพื่อเป็นพื้นฐาน ก่อนที่จะฝึกออกเสียงคำที่ใช้อักษรสูงและอักษรต่ำ

ผู้เขียนได้กล่าวถึงอักษรกลางว่า มีหน่วยเสียง 7 หน่วยเสียง รูปพยัญชนะ 9 ตัว ได้แก่ ก [k] จ [c] ด ฎ [d] ต ฏ [t] บ [b] ป [p] อ [ʔ] ซึ่งเป็นวิธีการสอนตามหน่วยเสียง ตัวพยัญชนะที่เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน ผู้เขียนจะจัดสอนไว้ด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเสียงและรูปพยัญชนะไทยชัดเจนขึ้น

1.1.2.2 อักษรสูง

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาอักษรสูงไว้ในบทที่ 5 หลังจากการสอนสระแต่ละกลุ่ม อักษรกลาง และวรรณยุกต์แล้ว ซึ่งได้กล่าวว่า อักษรสูงมีหน่วยเสียง 7 หน่วยเสียง รูปพยัญชนะ 11 ตัว ได้แก่ ข ฃ [kh] ฉ ฌ [ch] ถ ฐ [th] ผ [ph] ฝ [f] ศ ษ ส [s] ห [h]

ผู้เขียนได้สอนอักษรสูงหลังจากได้สอนสระทั้งหมด อักษรกลางและวรรณยุกต์เสร็จ เป็นลำดับการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักสระแต่ละตัวในภาษาไทย มีความรู้อักษรกลาง วรรณยุกต์ และการประสมอักษรกลางในแม่ ก กาก่อน แล้วค่อยนำไปสู่การเรียนอักษรสูง และอักษรต่ำ และการประสมอักษรสูงและอักษรต่ำ เนื่องจากการผันเสียงอักษรสูงและอักษรต่ำยากกว่าอักษรกลาง ส่วนการนำเสนออักษรสูงมาฝึกออกเสียงก่อนอักษรต่ำ ตามธรรมชาติของผู้เรียนชาวจีน การออกเสียงหน่วยเสียงอักษรสูงจะออกเสียงได้คล่องกว่า เพราะว่าอักษรสูงส่วนใหญ่มีเสียงที่คล้ายกับเสียงในภาษาจีนกลาง อีกทั้งจำนวนของอักษรสูงน้อยกว่าอักษรต่ำ ง่ายต่อการจดจำด้วย

1.1.2.3 อักษรต่ำ

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาอักษรต่ำไว้ในบทที่ 6 หลังจากได้สอนเรื่องอักษรสูงไว้ในบทที่ 5 ซึ่งได้กล่าวถึงอักษรต่ำว่า มีหน่วยเสียง 14 หน่วยเสียง รูปพยัญชนะ 24 ตัว และได้นำเสนอตามลำดับ คือ ค ฅ ฆ [kh] ง [ŋ] ช ฌ [ch] ซ [s] ย ญ [j] ฑ ฒ ฌ [th] น ฎ [n] พ ภ [ph] ฟ [f]

ม [m] ร [r] ล ฟ [l] ว [w] ฮ [h] ซึ่งเป็นวิธีการสอนตามหน่วยเสียงเช่นเดียวกับการสอนอักษรตัวอื่น ๆ ผู้เขียนได้สอนวิธีการออกเสียงและวิธีการเขียนตัวอักษรต่ำ

ผู้วิจัยได้พบว่า วิธีการสอนการออกเสียงอักษรต่ำคู่และอักษรต่ำเดี่ยวไม่เหมือนกัน ลักษณะการสอนการออกเสียงอักษรคู่ดังตัวอย่างการสอน ค ฆ [kh] ดังนี้

ค ฆ [kʰ] 舌根，送气，清塞音。发音要领与高辅音 ㄑ 相同，只是低辅音字母发音时声调为第一调。

ภาพประกอบ 179 ตัวอย่างการนำเสนออักษรต่ำเดี่ยว

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

42

ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทย หมายถึง ค ฆ [kh] ไคน์ลัน มีลม เป็นเสียงระเบิด ไม่ก้อง วิธีการออกเสียงเหมือนกับการออกเสียงอักษรสูง ข เพียงแต่เวลาออกเสียงอักษรต่ำ เสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงสามัญ

ในการสอนอักษรคู่ ผู้เขียนจะให้เรียนรู้วิธีการออกเสียงโดยเทียบกับอักษรสูงที่เป็นเสียงคู่กับอักษรต่ำนั้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสังเกตได้ว่า คู่เสียงนั้น มีฐานกรณ์ที่ใช้ในการออกเสียง และวิธีการออกเสียงที่เหมือนกัน ต่างกันตรงที่พื้นเสียงเท่านั้น และสังเกตได้อีกว่าการอ่านหน่วยเสียงใดมีทั้งอักษรต่ำและอักษรสูง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสอนเรื่องอักษรคู่และอักษรเดี่ยวในบทข้างหลัง ส่วนการสอนอักษรเดี่ยวแต่ละหน่วยเสียง มีวิธีการสอนเหมือนกับการสอนสระ อักษรสูงและอักษรกลาง

การนำเสนอเนื้อหาอักษรต่ำหลังจากการสอนอักษรกลางและอักษรสูง ด้วยเหตุว่าเนื้อหาอักษรต่ำมีความซับซ้อนและยากที่สุดในอักษร 3 หมู่

1.1.3 วรรณยุกต์

ผู้เขียนได้วางลำดับเรื่องวรรณยุกต์ไว้ในบทที่ 4 หลังการสอนพยัญชนะอักษรกลางและสระทั้งหมดแล้ว เพื่อนำไปฝึกการประสมอักษรที่มีรูปวรรณยุกต์ ซึ่งได้สอนการออกเสียงเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย 5 เสียง ได้แก่ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา และรูปวรรณยุกต์ 4 รูป “ ˊ ” ไม่เอก “ ˋ ” ไม่โท “ ˌ ” ไม่ตรี “ ˎ ” ไม่จัตวา โดยนำสัญลักษณ์แทนเสียงวรรณยุกต์มา

ใช้ในการอธิบายระดับเสียงสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแต่ละเสียงแต่ละเสียง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจระดับสูงต่ำและการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้องและชัดเจน

1.1.4 คำเป็น คำตาย

หลังจากได้สอนเรื่องสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องคำเป็นคำตาย ซึ่งได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคำเป็นในบทที่ 7 และบทที่ 8 ก่อน แล้วนำเสนอคำตายในบทที่ 9 และบทที่ 10 ที่หลัง มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของคำเป็นคำตาย เสียงและรูปพยัญชนะตัวสะกด การลดและแปลงรูปสระในคำเป็นคำตาย วิธีการออกเสียงพยัญชนะตัวสะกด และกฎการผันเสียงคำเป็นคำตาย เพื่อนำไปสู่การฝึกออกเสียงการประสมอักษรในมาตราตัวสะกด คล้ายตำราเรียนภาษาไทยของกำชัย ทองหล่อ (2537:74-75) การนำเสนอคำเป็นก่อนคำตาย เนื่องจากผู้เรียนชาวจีนจะอ่านออกเสียงคำเป็นง่ายกว่าคำตาย เพราะว่าเสียงพยัญชนะท้ายในคำเป็นส่วนใหญ่มีเสียงที่คล้ายกันในภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้เรียน แต่เสียงพยัญชนะท้ายในคำตายทั้งหมดล้วนไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง จึงเป็นเรื่องที่ยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน นอกจากนี้การผันเสียงคำเป็นจะเข้าใจง่ายกว่าคำตายด้วย

1.1.5 อักษรควบ

กลวิธีการนำเสนอเรื่องอักษรควบ แบ่งตามตำราภาษาไทย “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร คือ อักษรควบแท้ และอักษรควบไม่แท้ ในการสอนอักษรควบแท้ ผู้เขียนได้แบ่งเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ อักษรกลาง ก ต ป ควบกับอักษรต่ำ ร ล ว ประกอบด้วย กร กล ตร พร ปล กว อักษรสูง ข ผ ควบกับอักษรต่ำ ร ล ว ประกอบด้วย ขร ชล ผล ขว อักษรต่ำ ค พ ควบกับอักษรต่ำ ร ล ว ประกอบด้วย คร คล พร พล คว และอักษรควบแท้ที่เป็นตัวสะกด ในการสอนอักษรควบไม่แท้ ผู้เขียนได้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ พยัญชนะ จ ช ศ ส ควบกับอักษรต่ำ ร ประกอบด้วย จร ชร ศร สร ตัว ร ไม่ออกเสียง และอักษรตัว ท ควบกับอักษรตัว ร ออกเสียงเป็นตัวช

1.1.6 อักษรนำ

ผู้เขียนได้สอนอักษรนำไว้ในบทที่ 12 หลังจากการสอนอักษรควบ ก่อนที่จะนำเสนอเนื้อหาอักษรนำ ผู้เขียนได้สอนความรู้เรื่องอักษรคู่และอักษรเดี่ยวโดยนำฐานกรณ์ในการออกเสียงและวิธีการออกเสียงด้านสัทศาสตร์มาช่วยอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้เรื่องอักษรคู่และอักษรต่ำ อีกทั้งให้เข้าใจที่มาของอักษรนำ

กลวิธีการนำเสนอเรื่องอักษรนำ ผู้เขียนแบ่ง 2 ประเภท ตามตำราของไทย บรรทัดฐานภาษาไทย ได้แก่ อักษรนำที่ไม่ออกเสียง หรืออ่านออกเสียงพยางค์เดียว และอักษรนำที่ออกเสียง หรืออ่านออกเสียงเป็นสองพยางค์ อักษรนำที่ไม่ออกเสียง ประกอบด้วยอักษรนำที่นำด้วย

อักษรกลาง อ ตัว อ ไม่ออกเสียง ซึ่งมีเพียงแค่ 4 คำ ได้แก่ อย่า ยาก อย่าง อยู่ และอักษรนำที่นำด้วยอักษรสูง ห ตัว ห ไม่ออกเสียง ส่วนอักษรนำที่ออกเสียง ประกอบด้วยอักษรนำที่นำด้วยอักษรกลางและอักษรนำที่นำด้วยอักษรสูง ข ฉ ถ ผ ฝ ส ฯลฯ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงความรู้จักขรรณาประเภทผิดปกติ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น

1.1.7 การประสมอักษร

กลวิธีด้านการประสมอักษร สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ คำเป็นคำตาย เริ่มต้นจากการประสมอักษรในแม่ ก กา และการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดตามลำดับเช่นเดียวกับตำราภาษาไทย ดังนี้

1.1.7.1 การประสมอักษรในแม่ ก กา

การประสมอักษรในแม่ ก กา เป็นการนำพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์เข้าด้วยกันโดยไม่มีพยัญชนะตัวสะกด เป็นการฝึกออกเสียงและเขียนภาษาไทยในขั้นพื้นฐาน ผู้เขียนได้จัดเนื้อหาการประสมอักษรในแม่ ก กา ตามลำดับความยากง่ายไว้เป็น 4 ชั้น ดังนี้

ชั้นแรก คือการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ ซึ่งได้นำเสนอการประสมพยัญชนะอักษรกลางกับสระเดี่ยว สระประสม และสระเกินตามลำดับ โดยไม่ใส่รูปวรรณยุกต์และพยัญชนะท้ายประกอบเช่น จะ ดา เกีย ซึ่งเป็นเรื่องที่ย่างที่สุด

ชั้นที่สอง คือการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์ หลังจากการสอนเรื่องวรรณยุกต์และการผันเสียงวรรณยุกต์อักษรกลาง ผู้เขียนจึงได้นำพยัญชนะอักษรกลางมาประสมกับสระที่มีรูปวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น แก่ จำ เตี้ย

ชั้นที่สาม คือการประสมอักษรสูงในแม่ ก กา หลังจากได้สอนอักษรสูง และกฎการผันอักษรสูง ผู้เขียนได้นำอักษรสูงประสมกับสระ และวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น ถือ ผู้ เล้า

ชั้นสุดท้าย คือการประสมอักษรต่ำในแม่ ก กา หลังจากได้สอนอักษรต่ำและกฎการผันอักษรต่ำ ผู้เขียนได้นำอักษรต่ำประสมกับสระและวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น คำ ไซ ย่า ไว้

กลวิธีการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ในภาษาไทยมีลักษณะการออกเสียงที่คล้ายกับการออกเสียงพินอินในภาษาจีนกลาง คือ ออกเสียงพยัญชนะต้นประสมกับสระ เวลาออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ตรงกับรูปวรรณยุกต์ และสามารถผันได้ครบทุกเสียงในภาษาของตน ดังนั้น การประสมอักษรกลางในแม่ ก กา จึงเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่ายสำหรับผู้เรียนชาวจีน จึงจัดสอนไว้ก่อน แต่การประสมอักษรสูงและอักษรต่ำในแม่ ก กา มีลักษณะที่ผู้เรียนไม่เคยชิน การ

ประสมอักษรสูงแม้ว่าออกเสียงวรรณยุกต์ตรงกับรูป แต่สามารถผันได้เพียง 3 เสียง ส่วนการประสมอักษรต่ำ จะมีการออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกับรูป และไม่สามารถผันได้ครบ 5 เสียงด้วยวิธีการสอนตามลำดับดังกล่าว จึงเป็นวิธีการสอนภาษาไทยที่คำนึงถึงประสบการณ์ทางภาษาของผู้เรียนชาวจีน และเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

1.1.7.2 การประสมอักษรในมาตราตัวสะกด

การประสมอักษรในมาตราตัวสะกด เป็นการนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และพยัญชนะตัวสะกดเข้าด้วยกัน เป็นการฝึกออกเสียงและเขียนภาษาไทยที่ซับซ้อนกว่าการประสมอักษรในแม่ ก กา จึงจัดสอนหลังจากผู้เรียนได้ความรู้และทักษะการประสมอักษรในแม่ ก กา มาแล้ว

กลวิธีเรื่องการนำเสนอประสมอักษรในมาตราตัวสะกด ผู้เขียนได้จัดเนื้อหาไว้เป็น 2 ช่วง คือ การประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว และการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่กก กด กบ

สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาการประสมอักษรไว้อย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นที่ละเอียดและชัดเจน โดยเริ่มต้นจากการสอนการประสมอักษรในแม่ ก กา จนถึงการสอนการประสมอักษรในมาตราตัวสะกด ซึ่งมีความคล้ายกับขั้นตอนการสอนการประสมอักษรในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เริ่มเรียนชาวไทยบางเล่ม เช่น แบบเรียนภาษาไทย “จินตมณี เล่ม 1” แต่ในตำราเรียนเล่มนี้ ผู้เขียนได้ปรับลำดับการสอนเนื้อหาในเรื่องการประสมอักษรในแม่ ก กา ให้เป็น 4 ขั้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนชาวจีน และช่วยในการฝึกออกเสียงคำพยางค์เดียวก่อนที่จะเรียนรู้คำที่มากกว่า 2 พยางค์และคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

1.2 กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการสอนการออกเสียงภาษาไทย

กลวิธีการสอนเพื่อฝึกออกเสียงภาษาไทย ผู้เขียนได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์มาใช้ในการอธิบายวิธีการออกเสียงภาษาไทย และนำสัทอักษรสากลมาประกอบเพื่อใช้ฝึกการออกเสียง กลวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนชาวจีนได้เรียนรู้วิธีการออกเสียงทางสัทศาสตร์และฐานกรณ์ที่ใช้ในการออกเสียงของหน่วยเสียงภาษาไทยแต่ละหน่วยเสียง ช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนที่ไม่มีพื้นฐานทางภาษาไทยสามารถออกเสียงได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงที่สุดตามหลักสัทศาสตร์ และการนำสัทอักษรมากำกับในช่วงเริ่มเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกออกเสียงได้เองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องแม่นยำขึ้น

จากการศึกษาพบว่า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีนี้ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องการออกเสียงหน่วยเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ตลอดจนในการฝึกการประสมอักษร และฝึกออกเสียงคำศัพท์

1.2.1 กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการสอนการออกเสียงสระในภาษาไทย

ในการสอนวิธีการออกเสียงสระภาษาไทยแต่ละหน่วยเสียง ผู้เขียนได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาช่วยอธิบาย ซึ่งนำเสนอด้วยภาษาจีน ดังตัวอย่างการสอนสระ -ะ [a] ต่อไปนี้

-ะ [a] 舌面央、低、不圆唇、短元音。发音时，口大开，舌位低，舌尖抵下齿，唇形不圆。与普通话“啊[a]”中的元音[a]发音类似，但发音持续时间相对较短。

ภาพประกอบ 180 ตัวอย่างการนำเสนอวิธีการออกเสียงหน่วยเสียงสระ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

12

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

-ะ [a] เป็นสระกลาง ต่ำ ริมฝีปากไม่ห่อ เป็นสระเสียงสั้น เวลาออกเสียง ปากกว้าง ระดับของลิ้นต่ำ ปลายลิ้นอยู่ที่ฟันล่าง รูปริมฝีปากไม่เป็นรูปวงกลม การออกเสียงคล้ายกับการออกเสียงสระ [a] ในคำว่า “啊 [a]” ในภาษาจีนกลาง แต่ออกเสียงสั้นกว่า

1.2.2 กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการสอนการออกเสียงพยัญชนะในภาษาไทย

ในการสอนวิธีการออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยแต่ละหน่วยเสียง ผู้เขียนได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาช่วยอธิบาย ซึ่งนำเสนอด้วยภาษาจีน ดังตัวอย่างการสอนพยัญชนะ ต ฏ [t] ต่อไปนี้

ต ฎ [t] 舌尖，不送气，清塞音。发音时，舌尖抵住上齿龈，软腭上升，堵塞鼻腔通路，声带不振动，较弱的气流冲破舌尖的阻碍，爆发成声。与普通话“大 [dɑ]”的辅音[t]发音相似。

ภาพประกอบ 181 ตัวอย่างการนำเสนอวิธีการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

14

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

ต ฎ [t] ใช้ปลายลิ้น ไม่มีลม เป็นเสียงระเบิด ไม่ก้อง เวลาออกเสียง ปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือกข้างบน เพดานอ่อนยกขึ้น กักลมไม่ให้ผ่านออกทางจมูก เส้นเสียงไม่สั่น ปล่อยลมออกมาทางปลายลิ้น คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [t] ในคำว่า “大 [t]” ในภาษาจีนกลาง

1.2.3 กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการสอนการออกเสียงเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

ผู้เขียนได้นำเสนอตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์มาใช้ในการสอนเรื่องวรรณยุกต์ ดังนี้

第一调(เสียงสามัญ)没有声调符号，其调值为：33

第二调(เสียงเอก)声调符号是“ˊ” (ไม้เอก)，其调值为：21

第三调(เสียงโท)声调符号是“ˋ” (ไม้โท)，其调值为：51

第四调(เสียงตรี)声调符号是“ˇ” (ไม้ตรี)，其调值为：45

第五调(เสียงจัตวา) 声调符号是“˘” (ไม้จัตวา)，其调值为：215

ภาพประกอบ 182 ตัวอย่างการนำเสนอวิธีการออกเสียงวรรณยุกต์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

32

จากข้อความข้างต้น เห็นได้ว่า ผู้เขียนได้นำสัทอักษรแทนเสียงวรรณยุกต์มาใช้ในการอธิบายเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย เช่น ตัวเลขแทนเสียงสามัญได้แก่ 33 ตัวเลขแทนเสียงเอกได้แก่ 21 ตัวเลขแทนเสียงโทได้แก่ 51 ตัวเลขแทนเสียงตรีได้แก่ 45 ตัวเลขแทนเสียงจัตวาได้แก่ 215 การนำสัทอักษรมาถ่ายทอดเสียงวรรณยุกต์ จะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถเข้าใจระดับสูงต่ำและการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้องและชัดเจนขึ้น

1.2.4 กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการฝึกออกเสียงการประสมอักษร

ในการฝึกการออกเสียงการประสมอักษรทุกขั้นตอน ผู้เขียนได้สร้างตารางขึ้นมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์ต่อไป

ตาราง 47 แสดงตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงการประสมอักษรกลางในแม่ ก กา

จำ [cam ³³]	จำ [cam ²¹]	จำ [cam ⁵¹]	จำ [cam ⁴⁵]	จำ [cam ²¹⁵]
ได [dai ³³]	ได [dai ²¹]	ได [dai ⁵¹]	ได [dai ⁴⁵]	ได [dai ²¹⁵]
ไต่ [tai ³³]	ไต่ [tai ²¹]	ไต่ [tai ⁵¹]	ไต่ [tai ⁴⁵]	ไต่ [tai ²¹⁵]
เอา [ʔau ³³]	เอา [ʔau ²¹]	เอา [ʔau ⁵¹]	เอา [ʔau ⁴⁵]	เอา [ʔau ²¹⁵]

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

34

สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้นำสัทอักษรมากำกับพยัญชนะที่ประสงค์ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงแต่ละพยัญชนะ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ถูกต้องแม่นยำในขั้นพื้นฐาน

1.2.5 กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการฝึกออกเสียงคำศัพท์

ในเนื้อหาส่วนอักษรวิภาษาไทยแต่ละบท ผู้เขียนได้นำคำหนึ่งพยางค์จำนวนมากมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและฝึกคัดเขียนในแบบฝึกพัฒนาทักษะทางภาษาท้ายบท อย่างเช่น ในแบบฝึกบทที่ 9 เรื่องคำตาย ผู้เขียนได้นำคำหนึ่งพยางค์ที่เป็นคำตายมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและคัดเขียน ดังนี้

กับ [kap ²¹] 与、同、和	ภาค [kat ²¹] 蔬菜
กิจ [kit ²¹] 事务	กีด [kit ²¹] 妨碍，阻碍
กีบ [kip ²¹] 〈牛、马的〉蹄	ขัด [kʰat ²¹] 违抗；缺乏
ขับ [kʰap ²¹] 驱赶，开除	ขาด [kʰat ²¹] 缺乏；不在
ขีด [kʰit ²¹] 勾划；界限	ขุด [kʰut ²¹] 挖；提起

ภาพประกอบ 183 ตัวอย่างการนำเสนอคำศัพท์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1**. หน้า

81

ดังตัวอย่างข้างต้น เห็นได้ว่า ในการฝึกอ่านออกเสียงและคัดลายมือคำพยางค์เดี่ยว ผู้เขียนได้นำสัทอักษรมาประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้องแม่นยำ แต่ในการฝึกอ่านออกเสียงและคัดลายมือคำสองพยางค์และคำหลายพยางค์ในแต่ละบท ผู้เขียนไม่ได้นำสัทอักษรมาประกอบ อาจจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านคำพยางค์เดี่ยวที่เป็นคำตายมาแล้ว จึงสามารถอ่านออกเสียงคำสองพยางค์และคำหลายพยางค์ที่มีคำตายด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัยสัทอักษรอีก

กล่าวได้ว่า ผู้เขียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ทางศาสตร์และสัทอักษรสากลในการสอนการออกเสียงภาษาไทยเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียนชาวจีน เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นสามารถดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของจรัลวิไล จรุงโรจน์ (2555:12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำความรู้ทางศาสตร์มาใช้ในการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติว่า ด้วยความรู้ทางศาสตร์ จะได้เรียนรู้ว่าการออกเสียงของมนุษย์ต้องใช้อวัยวะส่วนไหนอย่างไร เมื่อชาวต่างชาติออกเสียงผิด ก็สามารถบอกได้ว่าเขาควรจะมีอวัยวะส่วนไหนอย่างไร จึงได้เสียงที่ถูกต้อง วิธีนี้ทำให้การแก้ไขการออกเสียงเป็นไปได้รวดเร็วว่าการฝึกฝนเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้แล้ว ผู้เรียนชาวจีนตั้งแต่เด็กเมื่อเริ่มต้นเรียนภาษาจีนต้องเริ่มจากสัทอักษรจีนที่เรียกว่า พินอิน ดังนั้น การใช้สัทอักษรมาช่วยในการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนนี้จึงเป็นความเคยชินของผู้เรียนชาวจีน (Lu sheng. 2553:132-133)

จากการศึกษา พบว่า ผู้เขียนได้ยึดความรู้ทางศาสตร์และสัทอักษรเกี่ยวกับสระและพยัญชนะภาษาไทยตามหนังสือ “ระบบเสียงภาษาไทย” ของกาญจนา นาคสกุล และได้นำเสนอตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์ตามแนวคิดการสอนวรรณยุกต์ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนใน “หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1” ของ Pan Deding

1.3 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงโดยเปรียบเทียบความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลาง

ในการสอนวิธีการออกเสียงหน่วยเสียงสระ พยัญชนะต้น และพยัญชนะท้ายแต่ละหน่วยเสียง ผู้เขียนได้อธิบายถึงความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยกับภาษาจีนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างทั้งสองภาษา และหลีกเลี่ยงการนำสำเนียงภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียงภาษาไทย สามารถออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องและชัดเจนตั้งแต่ต้น โดยได้เปรียบเทียบความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยนั้นกับหน่วยเสียงในภาษาจีนกลางด้วยสัทอักษรสากล

เนื่องจากสัทอักษรเป็นตัวอักษรที่มีค่าเฉพาะในทางการออกเสียง เป็นตัวแทนบ่งถึงฐานกรณ์และประเภทของเสียงในเวลาเดียวกันได้ เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ได้กับทุก ๆ ภาษาในโลก (วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. 2533: 45) และเนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาแบบอักษรวิธี แต่ภาษาจีนเป็นภาษาแบบอักษรภาพ การเปรียบเทียบเสียงระหว่างทั้งสองภาษา เครื่องมือกลางอย่างเดียวที่จะสามารถนำมาใช้ในการบ่งชี้เพื่ออธิบายและใช้ในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ก็คือ สัทอักษร นั่นเอง (Lu sheng. 2553: 60) การนำเสนอตัวอย่างการสอนสระ -ะ [a] ต่อไปนี้

-ะ [a] 舌面央、低、不圆唇、短元音。发音时，口大开，舌位低，舌尖抵下齿，唇形不圆。与普通话“啊[a]”中的元音[a]发音类似，但发音持续时间相对较短。

ภาพประกอบ 184 ตัวอย่างการนำเสนอสระ -ะ [a]

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

-ะ [a] เป็นสระกลาง ต่ำ ริมฝีปากไม่ห่อ เป็นสระเสียงสั้น เวลาออกเสียง ปากกว้าง ระดับของลิ้นต่ำ ปลายลิ้นอยู่ที่ฟันล่าง ริมฝีปากไม่เป็นรูปวงกลม การออกเสียงคล้ายกับการออกเสียงสระ [a] ในคำว่า “啊 [a]” ในภาษาจีนกลาง แต่ออกเสียงสั้นกว่า

ดังตัวอย่างการสอน สระ -ะ [a] ข้างต้น กรณีที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน จะนำเสนอหน่วยเสียงที่คล้ายกันโดยอักษรจีนกลางและสัทอักษร และจะกล่าวถึงส่วนที่ต่างด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากหน่วยเสียงสระที่คล้ายในภาษาจีน ถึงแม้ว่าใช้

ตัวสัทอักษรเดียวกัน แต่ก็มี ความแตกต่างกับภาษาไทยบ้าง ความแตกต่างนี้ จะอยู่ที่ความสั้นยาว เพราะว่าหน่วยเสียงสระในภาษาไทยมีความสั้นยาว แต่ในภาษาจีนไม่มี

กรณีที่หน่วยเสียงใดไม่มีปรากฏในภาษาจีน ก็จะระบุว่า ในภาษาจีนกลางไม่มีเสียงที่ คล้ายกันกับเสียงนี้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่เกิดความสับสนกับภาษาแม่ ดังตัวอย่าง การสอนสระ ㄣ [un:] ต่อไปนี้

ㄣ [un:] 舌面后、高、不圆唇、长元音。发音时，唇形呈扁平状，舌头后缩，使舌根 接近软腭，发音持续时间相对较长。普通话没有与此相类似的元音。

ภาพประกอบ 185 ตัวอย่างการนำเสนอสระ ㄣ [un:]

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

13

ถอดความเป็นภาษาไทย ดังนี้

ㄣ [un:] เป็นสระหลัง สูง รูปริมฝีปากไม่เป็นรูปวงกลม เป็นสระเสียงยาว เวลาออก เสียง ริมฝีปากรี ทำให้โคนลิ้นเข้าใกล้เพดานอ่อน ออกเสียงยาวกว่า ในภาษาจีนกลางไม่มีเสียงที่ คล้ายกับเสียงสระนี้

จากผลการศึกษาเนื้อหาการออกเสียงภาษาไทยในตำราเรียนที่ผู้วิจัยนำเสนอในบทที่ 3 สามารถสรุปความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลางได้ดังนี้

1.3.1 ความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงสระในภาษาไทยและ ภาษาจีนกลาง

ผู้เขียนได้กล่าวถึงความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงสระในภาษาไทยและ ภาษาจีนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหน่วยเสียงสระในภาษาไทยแต่ละหน่วย สามารถออกเสียงได้ ชัดเจนขึ้น ตามตามลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1.3.1.1 สระเดี่ยว

จากเนื้อหาเรื่องสระเดี่ยวที่นำเสนอในตำราเรียน พบว่า เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทย ที่มีเสียงคล้ายคลึงกันในภาษาจีนกลางมีทั้งหมด 4 คู่ ได้แก่

เสียงสระ -ะ [a] -า [a:] คล้ายกับหน่วยเสียงสระ [a] ในคำว่า “啊 [a]” ในภาษาจีนกลาง

เสียงสระ -ิ [i] -ี [i:] คล้ายกับหน่วยเสียงสระ [i] ในคำว่า “衣 [i]” ในภาษาจีนกลาง

เสียงสระ ㄨ [u] ㄣ [u:] คล้ายกับหน่วยเสียงสระ [u] ในคำว่า “屋 [u]” ในภาษาจีนกลาง
เสียงสระ ㄛ [o] ㄛ [o:] คล้ายกับหน่วยเสียงสระ [o] ในคำว่า “喔 [o]” ในภาษาจีน

กลาง

ส่วนสระ ㄟ [w] ㄟ [w:] ㄚ [e] ㄚ [e:] ㄝ [ɛ] ㄝ [ɛ:] ㄞ [ɔ] ㄞ [ɔ:] ㄟ [ə] และ ㄟ [ə:] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

1.3.1.2 สระประสม

จากเนื้อหาที่เกี่ยวกับสระประสมที่นำเสนอในตำราเรียน พบว่า สระประสมที่มีเสียงคล้ายคลึงกันในภาษาจีนกลางมีทั้งหมด 2 คู่ ได้แก่

เสียงสระ ㄧ ㄧ [ia] ㄧ [i:a] คล้ายกับเสียง “呀 [ia]” ในภาษาจีนกลาง

เสียงสระ ㄨ ㄨ [ua] ㄨ [u:a] คล้ายกับเสียง [ua] ในคำว่า “瓜 [gua]” ในภาษาจีนกลาง ส่วนเสียง ㄟ [wa] และ ㄟ [w:a] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

1.3.1.3 สระพิเศษหรือสระเกิน

จากเนื้อหาการสอนสระเกิน 4 ตัวในตำราเรียน พบว่า สระเกินที่มีเสียงคล้ายคลึงกันในภาษาจีนกลางมีทั้งหมด 2 คู่ ได้แก่

ไ- และ ㄞ [ai] คล้ายกับการออกเสียงหน่วยเสียงสระ [ai] ในคำว่า “白 [pai]” ในภาษาจีนกลาง

เ- ㄞ [au] คล้ายกับการออกเสียงหน่วยเสียงสระ [au] ในคำว่า “包 [pau]” ในภาษาจีนกลาง

ส่วนเสียง ㄞ [au] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

1.3.2 ความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยและภาษาจีนกลาง

ผู้เขียนได้กล่าวถึงความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยและภาษาจีนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยแต่ละหน่วยสามารถออกเสียงได้ชัดเจนขึ้น ตามลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1.3.2.1 อักษรกลาง

จากเนื้อหาเรื่องอักษรกลางที่นำเสนอไว้ในตำราเรียน พบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะกลางในภาษาไทยที่มีเสียงคล้ายกันในภาษาจีนมีทั้งหมด 3 หน่วยเสียง ได้แก่

เสียง ก [k] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [k] ในคำว่า “哥 [kr]” ในภาษาจีนกลาง

เสียง ต ฎ [t] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [t] ในคำว่า “大 [t]” ในภาษาจีน

กลาง

เสียง ป [p] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [p] ในคำว่า “巴 [pa]” ในภาษาจีนกลาง
ส่วนหน่วยเสียง จ [c] ด ฎ [d] บ [b] และ อ [ʋ] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

1.3.2.2 อักษรสูง

จากเนื้อหาเรื่องอักษรสูงที่นำเสนอในตำราเรียน พบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะ
อักษรสูงในภาษาไทยที่มีเสียงคล้ายกันในภาษาจีนมีทั้งหมด 5 หน่วยเสียง ได้แก่

เสียง ข [kh] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [kh] ในคำว่า “卡 [kha]” ในภาษาจีนกลาง
เสียง ถ ฐ [th] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [th] ในคำว่า “他 [th]” ในภาษาจีนกลาง
เสียง ผ [ph] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [ph] ในคำว่า “爬 [pha]” ในภาษาจีน

กลาง

เสียง ฟ [f] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [f] ในคำว่า “发 [fa]” ในภาษาจีนกลาง
เสียง ศ ษ ส [s] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [s] ในคำว่า “撒 [sa]” ในภาษาจีน

กลาง

ส่วนหน่วยเสียง ฉ [ch] ห [h] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

1.3.2.3 อักษรต่ำ

จากเนื้อหาเรื่องอักษรต่ำที่นำเสนอไว้ในตำราเรียน พบว่า ในหน่วยเสียงที่เป็น
อักษรต่ำเดี่ยวต่าง ๆ มีหน่วยเสียงที่มีเสียงคล้ายกันในภาษาจีนทั้งหมด 3 หน่วยเสียง ได้แก่

เสียง น ณ [n] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [n] ในคำว่า “拿 [na]” ในภาษาจีนกลาง
เสียง ม [m] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [m] ในคำว่า “妈 [ma]” ในภาษาจีนกลาง
เสียง ล พ [l] คล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะ [l] ในคำว่า “拉 [la]” ในภาษาจีนกลาง

ส่วนหน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาจีน ได้แก่ ง [ŋ] ย ญ [j] ร [r] และ ว [w]

1.3.3 ความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทย และภาษาจีนกลาง

จากเนื้อหาการสอนวิธีการออกเสียงพยัญชนะท้ายที่นำเสนอในตำราเรียน พบว่า
เสียงพยัญชนะท้ายของคำเป็นส่วนใหญ่มีสเสียงที่คล้ายกันในภาษาไทย ดังนี้

เสียง ง [-ŋ] คล้ายกับเสียงพยัญชนะท้าย [-ŋ] ในคำว่า “东 [tuŋ]” ในภาษาจีนกลาง
เสียง น [-n] คล้ายกับเสียงพยัญชนะท้าย [-n] ในคำว่า “班 [pan]” ในภาษาจีนกลาง

เสียง ย [-i] คล้ายกับเสียง [-i] ในคำว่า “呆 [tai]” ในภาษาจีนกลาง

เสียง ว [-u] คล้ายกับเสียง [-u] ในคำว่า “包 [pau]” ในภาษาจีนกลาง

ส่วนเสียงพยัญชนะท้าย ม [-m] ไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง และเสียงพยัญชนะ
ท้ายของคำตายทั้งเสียงแม่กก [-k] แม่กด [-t] และแม่กบ [-p] ล้วนไม่มีปรากฏในภาษาจีนกลาง

จากการศึกษา พบว่าความรู้การเปรียบเทียบความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลางที่นำเสนอในตำราเรียนได้ยึดตามแนวคิดในผลการวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนจากงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาชาวจีน” ของ Lu Sheng

1.4 กลวิธีการเทียบเสียงหน่วยเสียงภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน และหน่วยเสียงที่ฟังยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน

กลวิธีด้านอักษรวិทยาภาษาไทยในบางกรณี ผู้เขียนเจาะจงและชี้ให้เห็นถึงปัญหาด้านการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนโดยเฉพาะ รวมทั้งชี้แนวทางแก้ปัญหาการออกเสียงเพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติการออกเสียงของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ให้มีความสำคัญแก่การฝึกออกเสียงเฉพาะเสียงที่ยาก และช่วยให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงภาษาไทยจนแม่นยำ ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนที่พบมีอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.4.1 การนำเสนอหน่วยเสียงภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน

ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องหน่วยเสียงภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน เพื่อเน้นย้ำให้ครูผู้สอน โดยเฉพาะเพื่อให้ครูผู้สอนได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว กลวิธีดังกล่าวปรากฏในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ในบทที่ชื่อว่า “ครูสอน” ประกอบด้วย 5 หัวข้อ ได้แก่ การอ่าน ด และ บ การอ่านสระเดี่ยวบางตัว การอ่านตัวสะกด การอ่านคำควบกล้ำ และการอ่านอักษรนำ กลวิธีดังกล่าวชี้ให้ครูผู้สอนเข้าใจปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน โดยอธิบายให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนชาวจีนอาจมีปัญหาในการอ่านออกเสียงตรงไหนบ้าง ให้ผู้สอนสังเกตและให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเฉพาะการออกเสียงหน่วยเสียงดังกล่าว และยังมีการนำเสนอความรู้ด้านสัทศาสตร์สำหรับการอ่านออกเสียง และวิธีการฝึกการออกเสียง อย่างเช่น ในการนำเสนอเรื่อง “การอ่าน ด และ บ” ผู้เขียนได้นำเสนอดังนี้

เสียงพยัญชนะต้น ด และ บ ไม่มีในภาษาจีน นักเรียนชาวจีนออกเสียงให้ชัดเจนได้ยากมาก ต้องใช้เวลาฝึกฝนเป็นเวลานาน แต่ที่สำคัญอยู่ที่วิธีการ ความจริงแล้วเสียง ด และ บ ใกล้เคียงกับเสียง ต และ ป ในภาษาจีน ถ้านำเสียงทั้งสองนี้มาเปรียบเทียบกัน ก็จะทำให้เห็นความแตกต่าง และออกเสียงที่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. 2012: 25)

หลังจากได้บ่งชี้ปัญหาแล้ว ผู้เขียนยังได้นำเสนอความแตกต่างระหว่างเสียง ต กับ ด และเสียง ป กับ บ โดยอาศัยความรู้ด้านสัทศาสตร์ พร้อมได้ยกตัวอย่างให้สังเกต ดังนี้

เสียง ต และ ด ต่างกันที่ การเข้าออกของลมเท่านั้น เสียง ต ในภาษาจีน ปลายลิ้น ปิดที่ปุ่มเหงือกด้านบน แล้วปล่อยให้ลมดันออกข้างนอก ส่วนเสียง ด ในภาษาไทยลิ้นอยู่ที่เดียวกันกับเสียง ต แต่เวลาออกเสียงต้องดูดลมเข้าข้างใน ลองฝึกคู่คำต่อไปนี้กลืนปิดไว้ที่ปุ่มเหงือกด้านบน โดยสลับกันให้ลมเข้า และออก

ตา --- दा

ตี --- दी

ตุ --- दु

(Lu Sheng; และคนอื่น ๆ.2012: 25)

จากเนื้อหาข้างต้น เห็นได้ว่า เสียงสองคู่นี้ต่างกันตรงที่ เสียง ต และ ป ลมออกข้างนอก แต่เสียง ด และ บ ลมเข้าข้างใน ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนชาวจีนสามารถแยกเสียงนี้ได้ถูกต้องและชัดเจน

การที่ผู้เขียนตั้งใจเน้นย้ำเรื่องดังกล่าวไว้ เนื่องจากผู้สอนวิชาภาษาไทยพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ซึ่งมีความรู้ความสามารถในด้านภาษาไทยไม่เท่าเทียม คำแนะนำสำหรับผู้สอนจึงเป็นการชี้แนะความสำคัญของเนื้อหาและแนวทางการสอนที่ดี ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และนำไปฝึกฝนให้มากขึ้น

1.4.2 กลวิธีการฝึกออกเสียงคู่เทียบเสียงที่ฟังยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน

ผู้เขียนใช้กลวิธีการฝึกออกเสียงคู่เทียบเสียงสำหรับหน่วยเสียงภาษาไทยที่ฟังยาก และมักแยกหน่วยเสียงไม่ออกว่าเป็นหน่วยเสียงใด ผู้เขียนจะเสริมเรื่องดังกล่าวไว้ในแบบฝึกทำแบบ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงคู่เทียบเสียงต่าง ๆ ที่ฟังยาก พร้อมกับการฝึกออกเสียงตามเนื้อหาแต่ละบท จนสามารถแยกเสียงต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และสามารถออกเสียงภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น

ผู้วิจัยได้รวบรวมคู่เทียบเสียงที่นำเสนอในตำราเรียน โดยแบ่งตามหัวข้อ ดังนี้

1.4.2.1 การนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงสระ

ผู้เขียนได้นำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงสระที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีนมาให้ฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

ตาราง 48 แสดงการนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงสระ

คู่เทียบเสียงหน่วยเสียงสระ	บทที่นำเสนอ	ตัวอย่างแบบฝึก
๑ [u:] -อ [o:]	บทที่ 2 สระเดี่ยว และสระประสม	กือ-เกอ จือ-เจอ ดือ-เดอ
๑ [u:] ใ [u:a]	บทที่ 2 สระเดี่ยว และสระประสม	กือ-เกือ จือ-เจือ ปือ-เปือ
โ [o:] -อ [o:]	บทที่ 2 สระเดี่ยว และสระประสม	โก-กอ โต-ตอ โจ-จอ ไป-ปอ
	บทที่ 8 คำเป็น	โกง-กอง โคม-จอม โชน-ซอน
	บทที่ 10 คำตาย	โบก-บอก โลก-ลอก โสด-สอด
๑ [u:] โ [o:] -อ [o:]	บทที่ 5 อักษรสูง	ชู-ไช-ขอ หู-เห-หอ ภู-ภู-ถอ
สระเสียงสั้นและสระเสียงยาว	บทที่ 7 คำเป็น	กั้ง-ก้าง จำ-จาม หั่น-ห่าน
	บทที่ 9 คำตาย	กั๊ด-กาด ขั๊บ-خاب หั๊ด-หาด
โะ [o] โ [o:]	บทที่ 8 คำเป็น	กง-กอง จม-จอม ทน-โทน
	บทที่ 10 คำตาย	บก-โบก สด-โสด หด-โหด
๑ [u] โะ [o]	บทที่ 8 คำเป็น	กั๊ง-กั๊ง กุ่ม-กม ดุ่ม-ดม ชุน-ชน
	บทที่ 10 คำตาย	กุด-กุด ทุบ-ทบ ยุค-ยก อุบ-อบ
-อ [o:] ัว [u:a]	บทที่ 8 คำเป็น	คอน-ควร ทอง-ทวง รอย-รวย
	บทที่ 10 คำตาย	กอด-กวอด ขอบ-ขวบ ยอด-ยวด

จากตารางข้างต้นเห็นได้ว่า คู่เทียบเสียงหน่วยเสียงสระที่แยกยากสำหรับผู้เรียน
ชาวจีนที่ผู้เขียนได้นำเสนอมาทั้งหมด 8 คู่ ได้แก่

หน่วยเสียงสระ ๑ [u:] และ -อ [o:]

หน่วยเสียงสระ ๑ [u:] และ ใ [u:a]

หน่วยเสียงสระ โ [o:] และ -อ [o:]

หน่วยเสียงสระ ๑ [u:] โ [o:] และ -อ [o:]

หน่วยเสียง สระเสียงสั้นและสระเสียงยาว

หน่วยเสียงสระ โะ [o] และ โ [o:]

หน่วยเสียงสระ ุ [u] และโ-ะ [o]

หน่วยเสียงสระ -อ [ɔ:] และ ัว [u:a]

นอกจากนี้ ยังสังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงคู่เทียบเสียงสระต่าง ๆ พร้อมกับการฝึกออกเสียงตามเนื้อหาแต่ละบท อย่างเช่น ในการฝึกออกเสียงคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงสระ โ- [o:] -อ [ɔ:] ในบทที่ 8 คำเป็น ผู้เขียนก็ได้้นำคำที่มีพยัญชนะท้ายคำเป็นมาให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงเทียบเสียงคู่นี้ เช่น กง-โกง จม-โจม ทน-โทน

1.4.2.2 การนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ

ผู้เขียนได้นำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีนมาให้ฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

ตาราง 49 แสดงการนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ

คู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ	บทที่นำเสนอ	ตัวอย่างแบบฝึก
ต [t] ด [d]	บทที่ 1 สระเดี่ยวและอักษรกลาง	ตา-ดา ตี-ดี ตือ-ดีอ ตู-ดู
	บทที่ 2 สระเดี่ยวและสระประสม	โต-โด ตอ-ดอ เตือ-เดือ ตัว-ด้ว
	บทที่ 3 สระเกิน	ตำ-ด้า ไต-ได เตา-เดา
	บทที่ 7 คำเป็น	ตัน-ด้น ต่าง-ด่าง ตาม-ดาม ตาว-ดาว
	บทที่ 8 คำเป็น	เต็ม-เดิม เตียง-เดียง เตือน-เดือน
	บทที่ 9 คำตาย	ตัด-ดัด ตับ-ดับ ตาบ-ดาบ
	บทที่ 10 คำตาย	แตก-แดก ตอก-ดอก ตก-ดก

ตาราง 49 (ต่อ)

คู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ	บทที่นำเสนอ	ตัวอย่างแบบฝึก
ป [p] บ [b]	บทที่ 1 สระเดี่ยวและอักษรกลาง	ปา-บา ปี-บี ปือ-ปือ ปู-บุ
	บทที่ 2 สระเดี่ยวและสระประสม	เปอ-เบอ บัว-บัว เปีย-เปีย เปือ-เปือ
	บทที่ 3 สระเกิน	ป้า-บ้า ไบ-ไบ เปา-เบา
	บทที่ 7 คำเป็น	ปัง-ปัง ปั้น-ปั้น ปาย-พาย
	บทที่ 8 คำเป็น	ป่น-ป่น ป่อม-ป่อม
	บทที่ 9 คำตาย	ปัด-ปัด ปาด-ปาด ปาก-ปาก ปิด-ปิด
	บทที่ 10 คำตาย	ปก-ปก ปด-ปด ปวด-ปวด
น [n] ล [l] และ ร [r]	บทที่ 6 อักษรต่ำ	นา-ลา-รา นี-ลี-รี เนา-เลา-เรา
	บทที่ 7 คำเป็น	นาง-นาง-วาง น่าน-ล่าน-ร่าน
	บทที่ 8 คำเป็น	นม-ลม นอน-ลอน ลอง-รอง ลอย-รอย
	บทที่ 9 คำตาย	นัก-ลัก-รัก นัด-ลัด-รัด นาด-ลาด-วาด
	บทที่ 10 คำตาย	นวด-ลวด-รูด นอก-ลอก-รอก
ง [ŋ] อ [ʔ]	บทที่ 6 อักษรต่ำ	งา-อา ง่า-อ่า ้ง-อ้อ ้ง-ไอ

จากตารางข้างต้นเห็นได้ว่า คู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีนที่ผู้เขียนนำเสนอมาทั้งหมด 4 คู่ ได้แก่

หน่วยเสียงพยัญชนะ ต [t] และ ด [d]

หน่วยเสียงพยัญชนะ ป [p] และ บ [b]

หน่วยเสียงพยัญชนะ น [n] ล [l] และ ร [r]

หน่วยเสียงพยัญชนะ ง [ŋ] และ อ [ʔ]

สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะ ต [t] และ ด [d] หน่วยเสียงพยัญชนะ ป [p] และ บ [b] หน่วยเสียงพยัญชนะ น [n] ล [l] และ ร [r]

ค่อนข้างบ่อย ซึ่งการฝึกคู่เทียบเสียง ต [t] และ ด [d] ป [p] และ บ [b] มีประภทในจำนวน 7 บท และคู่เทียบเสียง น [n] ล [l] และ ร [r] มีปรากฏใน 5 บท เนื่องจากว่าในการเรียนภาษาไทยเบื้องต้น ผู้เรียนชาวจีนมักจะพบปัญหาในการออกเสียงหน่วยเสียงพวกนี้

1.4.2.3 การนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

ผู้เขียนได้นำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีนมาให้ฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

ตาราง 50 แสดงการนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

คู่เทียบเสียงหน่วยเสียง พยัญชนะท้าย	บทที่นำเสนอ	ตัวอย่างแบบฝึก
เสียงพยัญชนะท้าย [ŋ] [ŋ] หรือ [m]	บทที่ 7 คำเป็น	ก้าง-ก้าน จาน-จาม ห้าง-ห่าน
	บทที่ 8 คำเป็น	คง-คม สอง-สอน แร่ง-แรม
เสียงพยัญชนะท้าย[k] [t] หรือ[p]	บทที่ 9 คำตาย	กัก-กัด สาก-สาด ทุก-ทุบ
	บทที่ 10 คำตาย	กด-กบ อวด-อวบ แรก-แรด

จากตารางข้างต้น สังเกตได้ว่า ผู้เขียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกแยกเสียงพยัญชนะท้ายทั้ง 6 หน่วยเสียง เพราะว่าการเรียนภาษาไทยเบื้องต้น ผู้เรียนชาวจีนมักจะพบปัญหาในการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกด

1.4.2.4 การนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงวรรณยุกต์

ผู้เขียนได้นำเสนอคู่เทียบเสียงเสียงวรรณยุกต์ที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีนมาให้ฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

ตาราง 51 แสดงการนำเสนอคู่เทียบเสียงหน่วยเสียงวรรณยุกต์

คู่เทียบเสียงเสียงวรรณยุกต์	บทที่นำเสนอ	ตัวอย่างแบบฝึก
เสียงสามัญและเสียงตรี	บทที่ 6 อักษรต่ำ	คา-ค้า ชู-ชู ชื่อ-ชื่อ งา-ง่า ฐ-ฐู

จากตารางข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้เขียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกเทียบเสียงสามัญ และเสียงตรี เนื่องจากในการเรียนภาษาไทยเบื้องต้น ผู้เรียนชาวจีนมักจะออกเสียงวรรณยุกต์เสียงตรีไม่ค่อยได้

จากการศึกษา พบว่า เนื้อหาการฝึกออกเสียงคู่เทียบเสียงที่แยกยากสำหรับผู้เรียนชาวจีนที่ผู้เขียนนำเสนอในตำราเรียนได้ยึดแนวคิดตามผลการวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนจากงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้ตัวอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาชาวจีน” ของ Lu Sheng

1.5 กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงแบบการซ้ำเสียง

กลวิธีการฝึกออกเสียงแบบการซ้ำเสียงเป็นกลวิธีที่ใช้กันมากในการฝึกอ่านและการเขียนคำในภาษาไทยในระดับต้น กลวิธีดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ มีโอกาสฝึกทักษะการอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว จนเกิดความแม่นยำและชำนาญทั้งในด้านการอ่าน การเขียนและการสะกดคำเช่นเดียวกับแบบเรียนในระดับประถมศึกษาของไทย

ผู้วิจัยได้พบว่า กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงแบบการซ้ำที่ผู้เขียนได้นำเสนอในตำราเรียนมีอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในการแจกลูกอักษรกลางในมาตรา แม่ ก กา กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในกลุ่มคำพยางค์เดียว และกลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในกลุ่มคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์ ดังนี้

1.5.1 กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในการแจกลูกอักษรกลางในมาตรา แม่ ก กา

ในการนำเสนอเนื้อหาอักษรกลางและสระแต่ละบท ผู้เขียนได้นำพยางค์ที่ประกอบด้วยอักษรกลางและสระในมาตรา แม่ ก กา มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงในลักษณะการแจกลูก ดังตัวอย่างการฝึกการประสมอักษรกลางกับสระประสมในมาตรา แม่ ก กา ต่อไป

元音 辅音	เ-ยะ [ia]	เ-ย [iea]	เือะ [uea]	เือ [ue:a]	ัวะ [ua]	ัว [ue:a]
ก [k]	เกียะ	เกีย	เกือะ	เกือ	กัวะ	กัว
จ [c]	เจียะ	เจีย	เจือะ	เจือ	จัวะ	จัว
ด [d]	เดียะ	เดีย	เดือะ	เดือ	ดัวะ	ดัว
ต [t]	เตียะ	เตีย	เตือะ	เตือ	ตัวะ	ตัว
บ [b]	เบียะ	เบีย	เบือะ	เบือ	บัวะ	บัว
ป [p]	เปียะ	เปีย	เปือะ	เปือ	ปัวะ	ปัว
อ [ʔ]	เอียะ	เอีย	เอือะ	เอือ	อัวะ	อัว

ภาพประกอบ 186 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในการแจกลูกอักษรกลางในมาตรา แม่ ก กา

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

21

จากตัวอย่างการฝึกการประสมอักษรกลางกับสระประสมในมาตรา แม่ ก กาข้างต้น เห็นได้ว่า ผู้เขียนได้ใช้วิธีการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำอย่างเป็นระบบ โดยคงพยัญชนะอักษรกลางไว้ เปลี่ยนสระประสมตามพยางค์แต่ละตัว ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงอักษรกลางซ้ำ ๆ จนสามารถอ่านออกเสียงอักษรกลางประสมกับสระได้อย่างคล่องแคล่ว

ผู้วิจัยพบว่า ในการสอนสระแต่ละกลุ่ม ทั้งสระเดี่ยว สระประสมและสระเกิน ผู้เขียนได้นำอักษรกลางแต่ละตัวมาประสมกับสระที่เรียนมาแต่ละตัวให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง โดยใช้กลวิธีการแจกลูกตามตัวอย่างข้างต้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกอ่านออกเสียงคำที่ประสมด้วยอักษรกลางในมาตรา แม่ ก กา ให้หลากหลาย จนเกิดความคล่อง ส่วนอักษรสูงและอักษรต่ำ ผู้เขียนไม่ได้นำมาให้ฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในลักษณะการแจกลูกเหมือนอักษรกลาง กล่าวคือไม่ได้นำอักษรสูงและอักษรต่ำมาประสมกับสระแต่ละตัวให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง แต่จะเน้นให้ฝึกผันเสียงวรรณยุกต์ เช่น ขา ข่า ข้ำ ฉี ฉี่ ฉี้ คา ค่า ค้ำ แง แ่ง แ้ง เนื่องจากว่าผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในการแจกลูกอักษรกลางในแม่ ก กา มีประสบการณ์ในการอ่านการประสมอักษรกลางในแม่ ก กาแล้ว จึงสามารถประสมอักษรสูงและอักษรต่ำในแม่ ก กา ได้ สิ่งที่ยากในการประสมอักษรสูงและอักษรต่ำในแม่ ก กา อยู่ที่เสียงวรรณยุกต์ ผู้เขียนจึงเน้นในการฝึกผันเสียงวรรณยุกต์

1.5.2 กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์

ในแบบฝึกการออกเสียงท้ายบท ผู้เขียนได้นำคำหนึ่งพยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงตามเนื้อหาแต่ละบท เน้นให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงซ้ำ ๆ จนเกิดความแม่นยำและความชำนาญในการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ในช่วงการสอนเรื่องสระ พยัญชนะอักษร 3 หมู่ และวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้นำเสนอคำหนึ่งพยางค์ที่ไม่มีพยัญชนะตัวสะกดมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านตามลำดับการสอน ดังตัวอย่างแบบฝึกในบทที่ 5 อักษรสูงต่อไปนี้

ขา [kʰaː˥˥] 脚	ขอ [kʰɔː˥˥] 请求
ข้อ [kʰɔː˥˥] 环节; 条款	ขี่ [kʰiː˥˥] 骑
ขี้ [kʰiː˥˥] 粪便	ขู่ [kʰuː˥˥] 恐吓
ไข่ [kʰai˥˥] 蛋	ไข้ [kʰai˥˥] 疾病, 发烧
ข้อ [cʰɔː˥˥] 舞弊	ถ้า [tʰaː˥˥] 如果
ถี่ [tʰiː˥˥] 稠密	ถือ [tʰuː˥˥] 拿、持
ถู [tʰuː˥˥] 擦、搓	เถา [tʰau˥˥] 蔓、藤
เถ้า [tʰau˥˥] 灰、灰烬	ไถ [tʰai˥˥] 犁
ไถ่ [tʰai˥˥] 赎、赎回	ผา [pʰaː˥˥] 山岩、石崖
ผ่า [pʰaː˥˥] 切、剖	ผ้า [pʰaː˥˥] 布、布料

ภาพประกอบ 187 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ในบทนี้ผู้เขียนเน้นสอนเรื่องอักษรสูง โดยเน้นฝึกออกเสียงคำหนึ่งพยางค์ที่มีอักษรสูง และมีการซ้ำเสียงพยัญชนะอักษรสูง อย่างเช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะ ข ได้แก่ ขา ขอ ข้อ ขี้ ขู่ ไข่ คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะ ถ ได้แก่ ถ้า ถี ถือ ถู เถา เถ้า ไถ สังเกตได้อีกว่า ผู้เขียนได้จัดลำดับคำหนึ่งพยางค์ในแบบฝึกท้ายบทไว้อย่างเป็นระบบ คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน ผู้เขียนได้จัดไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องจนเกิดความแม่นยำ

ในช่วงการสอนเรื่องคำเป็นคำตาย ผู้เขียนได้นำเสนอคำหนึ่งพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายในมาตราต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านตามลำดับการสอน ดังตัวอย่างแบบฝึกในบทที่ 7 คำเป็นต่อไปนี้

จีน [cim ³³] 中国	จึง [cun ³³] 就, 因此
จูง [cun ³³] 牵、引	ดัง [dan ³³] 响亮、大声
ด้าน [dam ⁵¹] 边、面、方	ด้าม [dam ⁵¹] 柄、支
ด้าย [dai ⁵¹] 线、纱	ดาว [dau ³³] 星、星星
ดิน [din ³³] 土、泥土	ดึง [dun ³³] 拉、拖
ดื่ม [duum ²¹] 饮、喝	บ้าง [ban ⁵¹] 一点、少许
บ้าน [ban ⁵¹] 家、房屋	บ่าย [bai ²¹] 下午、午后

ภาพประกอบ 188 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

61

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ในบทนี้ผู้เขียนเน้นสอนเรื่องคำเป็น โดยเน้นฝึกออกเสียงคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายแม่กน กม กง เกย เกว และมีการซ้ำเสียงพยัญชนะต้นและเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นแม่กน กม กง เกย เกว การซ้ำเสียงพยัญชนะต้น อย่างเช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น จ ได้แก่ จีน จึง จูง คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น ด ได้แก่ ดัง ด้าน ด้าม ด้าย ดาว ดิน ดึง ดื่ม คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น บ ได้แก่ บ้าง บ้าน บ่าย ส่วนคำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะท้าย อย่างเช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะท้าย น ได้แก่ จีน ด้าน ดิน บ้าน คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะท้าย ง ได้แก่ จึง จูง ดัง ดึง บ้าง และสังเกตได้ว่าคำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน ผู้เขียนได้จัดไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงได้แม่นยำด้วยวิธีการซ้ำ

ในการสอนเรื่องอักษรควบ ผู้เขียนได้นำเสนอคำหนึ่งพยางค์ที่มีอักษรควบมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

กริ่ง [kriŋ ²¹] 铃	กรีด [kri:t ²¹] 划、割
กรุง [kruŋ ³³] 京都	เกรง [kreŋ ³³] 担心
เกรด [kret ²¹] 等级	โกรธ [krot ²¹] 生气
กลม [klom ³³] 圆的	กล้วย [klu:ai ⁵¹] 芭蕉
กลอง [kloŋ ³³] 鼓	กลับ [klap ²¹] 回、归、返
กลัว [klua ³³] 害怕	กลาง [klaŋ ³³] 中间
กล้า [kla ⁵¹] 苗、秧；勇敢	กลาย [kla:i ³³] 变化

ภาพประกอบ 189 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

102

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้เขียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรควบ โดยมีการซ้ำเสียงอักษรควบ อย่างเช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะอักษรควบ กร- ได้แก่ กริ่ง กรีด กรุง เกรง เกรด โกรธ คำที่ซ้ำเสียงอักษรควบ กล- ได้แก่ กลม กล้วย กลอง กลับ กลัว กลาง กล้า กลาย และสังเกตได้ว่า คำที่มีพยัญชนะอักษรควบเหมือนกัน ผู้เขียนได้จัดไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านซ้ำ ๆ จนสามารถอ่านคำที่มีอักษรควบได้คล่องและแม่นยำขึ้น

ในการสอนเรื่องอักษรนำ ผู้เขียนได้นำเสนอคำหนึ่งพยางค์ที่มีอักษรนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

หนัก [nak ²¹] 沉；严重	หนัง [naŋ ²¹⁵] 皮，皮肤
หนา [na ²¹⁵] 浓厚	หน้า [na: ⁵¹] 表面；前面
หนาว [nau ²¹⁵] 冷	หนี [ni: ²¹⁵] 逃避
หนี้ [ni: ⁵¹] 债务	หนึ่ง [nuŋ ²¹] (数词) 一
หนุ่ม [num ²¹] 青少年	หนู [nu: ²¹⁵] 鼠
หมด [mot ²¹] 全部，总共	หมวก [mu:ak ²¹] 帽
หมอ [mo: ²¹⁵] 医生	หม้อ [mo: ⁵¹] 锅
หมอน [mon ²¹⁵] 枕头	หมัด [mat ²¹] 跳蚤
หมัน [man ²¹⁵] 不育，无果	หมั้น [man ⁵¹] 订婚

ภาพประกอบ 190 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำหนึ่งพยางค์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

112

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้เขียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำ โดยมีการซ้ำเสียงอักษรนำ อย่างเช่น คำที่มีการซ้ำอักษรนำ ห นำ ได้แก่ หนัก หนังสือ หนา หน้า นาว นี นี นึง นุ่ม หนู หมด หมวด หมอ หมอน หมัด หมัน หมั่น และสังเกตได้อีกว่า คำที่มีอักษรนำในกลุ่มเดียวกัน ผู้เขียนได้จัดไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านซ้ำ ๆ จนสามารถอ่านคำศัพท์ที่มีอักษรนำได้คล่องและแม่นยำขึ้น

1.5.3 กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์

นอกจากมีการให้ฝึกอ่านออกเสียงคำหนึ่งพยางค์โดยใช้วิธีการซ้ำเสียงแล้ว ในแบบฝึกการออกเสียงทำยบท ผู้เขียนยังได้นำคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงตามเนื้อหาแต่ละบท โดยเน้นให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงซ้ำ จนเกิดความแม่นยำและความชำนาญในการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ในช่วงการสอนเรื่องสระ พยัญชนะอักษร 3 หมู่ และวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้นำเสนอคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์ที่ไม่มีพยัญชนะตัวสะกดมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านตามลำดับการสอนดังตัวอย่างแบบฝึกในบทที่ 5 อักษรสูงต่อไปนี้

ขาไก่	ขาเข้า	เข้าเก่า	ไขข้อ
ไขสือ	ไขไก่	ไขใจ	ถือตัว
อุตัว	อุใด	เถาเก่า	เถาคำ
ไถนา	ไถตัว	ผ้าใบ	ผ้าปูโต๊ะ
ผีเสื้อ	ผู้ใด	ผู้ดี	เผื่อแผ่
ไผ่ป่า	เข้าเฝ้า	เฝ้าไข	ไผ่ใจ
สะใจ	สะคือ	สะเคาะ	สาขา
สีจำปา	สีคำ	สุขขอ	เสียใจ

ภาพประกอบ 191 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้เขียนเน้นให้ฝึกออกเสียงคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์ที่มีอักษรสูง และเน้นการซ้ำเสียงพยัญชนะอักษรสูงในพยางค์แรก อย่างเช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น ข ได้แก่ ขาไก่ ขาเข้า เข้าเก่า ไขข้อ ไขสือ ไขไก่ ไขใจ คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น ถ ได้แก่ ถือตัว อุตัว อุใด เถาเก่า เถาคำ ไถนา ไถตัว คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น ผ ได้แก่ ผ้าใบ ผ้าปูโต๊ะ ผีเสื้อ ผู้ใด ผู้ดี เผื่อแผ่ ไผ่ป่า เข้าเฝ้า เฝ้าไข ไผ่ใจ คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น ส ได้แก่ สะใจ

สะคือ สะเดาะ สาขา สีจำปา สีดำ สู้ขอ เสียใจ และสังเกตได้อีกว่าผู้เขียนได้จัดลำดับคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์ไว้อย่างเป็นระบบ คำที่พยางค์แรกมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน ผู้เขียนได้จัดไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องจนเกิดความแม่นยำ

ในช่วงการสอนเรื่องคำเป็นคำตาย ผู้เขียนได้นำเสนอคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายในมาตราต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านตามลำดับการสอน ดังตัวอย่างแบบฝึกในบทที่ 8 คำตายต่อไปนี้

กักตัว	กักกัน	กักฟัน	กับข้าว
กิจการ	กีดกัน	ขัดข้อง	ขัดขึ้น
ขัดคอ	ขัดใจ	ขัดตา	ขัดหู
ขับขี่	ขับไล่	ขาดกัน	ขาดอาหาร
ขุดดิน	ขุดรื้อ	คัดค้าน	คัดเลือก
คับขัน	คับแค้น	คาดว่า	คิดค้น
คิดดู	คิดถึง	คิดว่า	คึกคัก
คืบหน้า	คุกเข่า	คุกคาม	จักสาน

ภาพประกอบ 192 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้เขียนเน้นให้ฝึกออกเสียงคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายแม่กก กด กบ โดยเน้นการซ้ำเสียงพยัญชนะต้นและเสียงพยัญชนะท้ายแม่กก กด กบ ในพยางค์แรก การซ้ำเสียงพยัญชนะต้น อย่างเช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น ก ในพยางค์แรก ได้แก่ กักตัว กักกัน กักฟัน กับข้าว กิจการ กีดกัน คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น ข ในพยางค์แรก ได้แก่ ขัดข้อง ขัดขึ้น ขัดคอ ขัดใจ ขัดตา ขัดหู ขับขี่ ขับไล่ ขาดกัน ขาดอาหาร ขุดดิน ขุดรื้อ คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น ค ในพยางค์แรก ได้แก่ คัดค้าน คัดเลือก คับขัน คับแค้น คาดว่า คิดค้น คิดดู คิดถึง คิดว่า คึกคัก คืบหน้า คุกเข่า คุกคาม ส่วนคำที่มีการซ้ำเสียงพยัญชนะท้ายในพยางค์แรก อย่างเช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะท้าย ก ได้แก่ กักตัว คึกคัก คุกเข่า คุกคาม จักสาน คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะท้าย ด ได้แก่ กักกัน กักฟัน กิจการ กีดกัน ขัดข้อง ขัดขึ้น ขัดคอ ขัดใจ ขัดตา ขัดหู ขาดกัน ขาดอาหาร ขุดดิน ขุดรื้อ คัดค้าน คัดเลือก คาดว่า คิดค้น คัดดู คิดถึง คิดว่า คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะท้าย บ ได้แก่ กับข้าว

ขับขี่ ขับไล่ คับขัน คับแค้น คืบหน้า และสังเกตได้อีกว่าคำที่พยางค์แรกมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน ผู้เขียนได้จัดไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงได้แม่นยำด้วยวิธีการซ้ำ

ในการสอนเรื่องอักษรควบ ผู้เขียนได้นำเสนอคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์ที่มีอักษรควบมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

ปลายทาง	ปลายเท้า	ปลีกย่อย	ปลื้มใจ
ปลุกฝัง	เปลี่ยนใจ	เปลี่ยนตัว	เปลืองเงิน
แปลกใจ	แปลกตา	กว้างใหญ่	กวาดล้าง
แกว่งเท้าหาเสี้ยน	ผลัดกัน	ขวัญใจ	ขวัญตา
ขวางหน้า	ครบถ้วน	ครบรอบ	ครองชีพ
ครองเมือง	ครั้งแรก	ครัวเรือน	ครึ่งทาง

ภาพประกอบ 193 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1. หน้า

102

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้เขียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรควบ โดยเน้นการซ้ำเสียงอักษรควบในพยางค์แรก อย่างเช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะอักษรควบ ปล- ได้แก่ ปลายทาง ปลายเท้า ปลีกย่อย ปลื้มใจ ปลุกฝัง เปลี่ยนใจ เปลี่ยนตัว เปลืองเงิน แปลกใจ แปลกตา คำที่ซ้ำเสียงอักษรควบ กว- ได้แก่ กว้างใหญ่ กวาดล้าง แกว่งเท้าหาเสี้ยน คำที่ซ้ำเสียงอักษรควบ ขว- ได้แก่ ขวัญใจ ขวัญตา ขวางหน้า คำที่ซ้ำเสียงอักษรควบ คร- ได้แก่ ครบถ้วน ครบรอบ ครองชีพ ครองเมือง ครั้งแรก ครัวเรือน ครึ่งทาง และสังเกตได้ว่า คำที่พยางค์แรกมีอักษรควบเดียวกัน ผู้เขียนได้จัดไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านซ้ำ ๆ จนสามารถอ่านได้คล่องและแม่นยำมากขึ้น

ในการสอนเรื่องอักษรนำ ผู้เขียนได้นำเสนอคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์ที่มีอักษรนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

ขนมเค้ก	ขนมจีน	ขนมปัง	ขัณฑ์ขันแข็ง
ขัณฑ์ขันแข็ง	ขยายความ	ขยายตัว	ขยะแขยง
ฉลองวันชาติ	หุจฉา	หุจฉา	ถนนหนทาง
ถวายเป็น	สงบศึก	สง่างาม	สนมเอก
สลากกินแบ่ง	สนับสนุน	สนามบิน	สนามแม่เหล็ก
สนามหลวง	สมัครงาน	สมัครใจ	สมัครเล่น
สมัยก่อน	สมัยโบราณ	สมัยใหม่	สมุดบัญชี
สมุดบันทึก	สมุดไพร	สยามรัฐ	สว่างไสว

ภาพประกอบ 194 ตัวอย่างการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำในคำสองพยางค์หรือคำหลายพยางค์

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1**. หน้า

116

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้เขียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำ โดยเน้นการซ้ำเสียงอักษรนำในพยางค์แรก อย่างเช่น คำที่มีการซ้ำอักษรสูง ข นำ ได้แก่ ขนมเค้ก ขนมจีน ขนมปัง ขัณฑ์ขันแข็ง ขัณฑ์ขันแข็ง ขยายความ ขยายตัว ขยะแขยง คำที่มีการซ้ำอักษรสูง ส นำ ได้แก่ สงบศึก สง่างาม สนมเอก สลากกินแบ่ง สนับสนุน สนามบิน สนามแม่เหล็ก สนามหลวง สมัครงาน สมัครใจ สมัครเล่น สมัยก่อน สมัยโบราณ สมัยใหม่ สมุดบัญชี สมุดบันทึก สมุนไพร สยามรัฐ สว่างไสว และสังเกตได้ว่า คำที่พยางค์แรกมีอักษรนำในกลุ่มเดียวกัน ผู้เขียนได้จัดไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องจนสามารถอ่านได้คล่องและแม่นยำขึ้น

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนทักษะทางภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

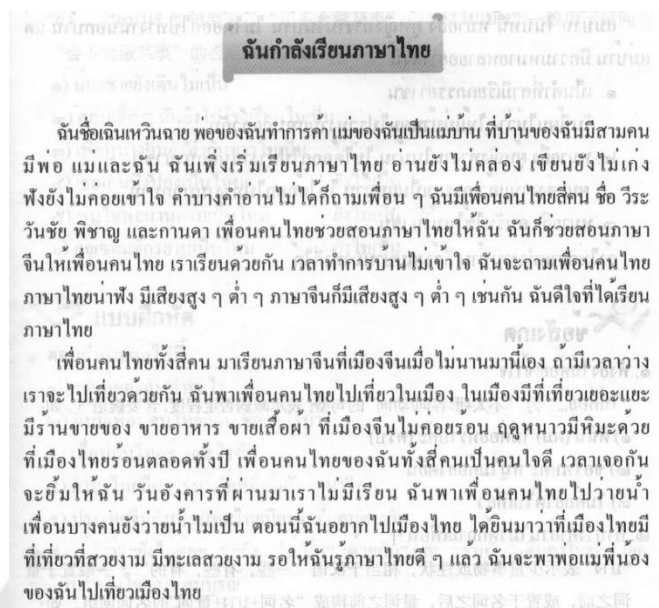
หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาส่วนอักษรวิธีภาษาไทย มีทักษะและความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาไทยในขั้นต้นแล้ว จึงนำไปสู่ขั้นการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปลเพื่อการสื่อสาร ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ความรู้ทางภาษาไทย และความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจบริบทสังคมไทยและวัฒนธรรมไทย และสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม และยังมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างทั้งสองประเทศ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการแปลและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในชีวิตจริงได้ ซึ่งเน้นปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 เล่ม 3 และเล่ม 4 เนื้อหาหลักประกอบด้วยสองลักษณะ คือ เนื้อหาที่เน้นสอนทักษะการอ่านและการเขียนในรูปแบบบทอ่าน และเนื้อหาที่เน้น

สอนทักษะการฟังและการพูดในรูปแบบบทสนทนา เนื้อหามีความหลากหลาย ครอบคลุมถึงด้านต่าง ๆ และพบว่า กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนทักษะทางภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมี 5 ประการ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง กลวิธีการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเอกสาร หรือหนังสือภาษาไทย กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม และกลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลักและบริบทสังคมไทย ตามรายละเอียดดังนี้

2.1 กลวิธีการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง

ในการนำเสนอบทอ่านในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 เล่ม 2 และช่วงต้นของตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ได้นำเสนอบทอ่านที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นมาเอง เพื่อให้มีเนื้อหาและภาษาที่เหมาะสมกับระดับและศักยภาพของผู้เรียนชาวจีนมากขึ้น ลักษณะบทอ่านมีทั้งเรื่องเล่า นิทาน และบทความต่าง ๆ

ในตำราเรียนเล่ม 1 และช่วงต้น ๆ ของตำราเรียนเล่ม 2 ผู้เขียนได้สร้างบทอ่านสั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่าน และปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้แก่ผู้เรียน ได้แต่งบทอ่านหลายเรื่องที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนชาวจีน อย่างเช่น เรื่อง “เรียนในเมืองไทย” “ฉันกำลังเรียนภาษาไทย” “เสียงสั้นเสียงยาว” ซึ่งเป็นปัญหาการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน เนื่องจากในภาษาจีนไม่มีเสียงสั้นเสียงยาว เรื่องเหล่านี้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนชาวจีนที่เริ่มเรียนภาษาไทย จะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น และมีกำลังใจในการเรียนภาษาไทยต่อไป ดังตัวอย่างเรื่อง “ฉันกำลังเรียนภาษาไทย” ในบทที่ 5 ของตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ต่อไป

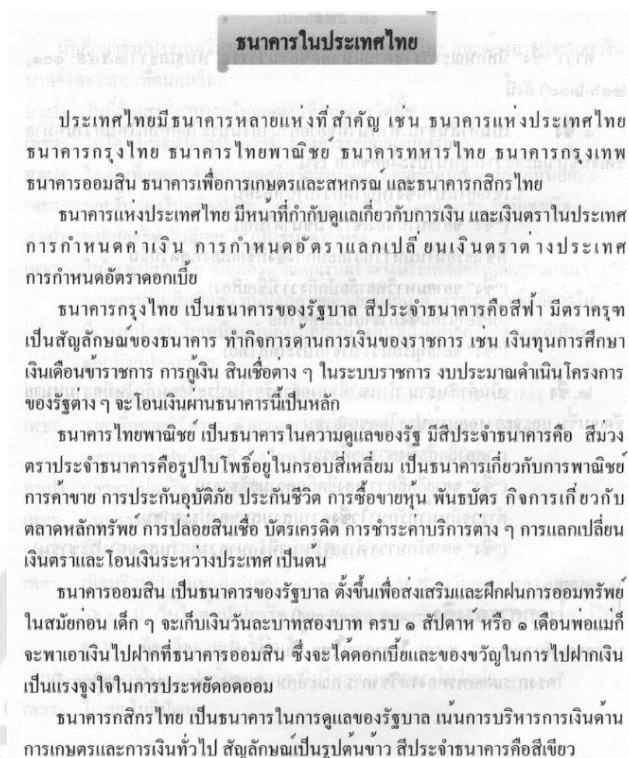

ภาพประกอบ 195 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2. หน้า

31

ในช่วงหลัง ๆ ของตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ผู้เขียนได้สร้างบทอ่านที่เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ บทอ่านไม่ยาวมากนัก เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาไทยควบคู่ไปกับการรู้เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนไทยในด้านต่าง ๆ มีบทอ่านที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน เช่น “การคมนาคมในประเทศไทย” “ที่พักอาศัย” “เงินของไทย” “ธนาคารในประเทศไทย” “ห้างสรรพสินค้า” เป็นต้น มีบทอ่านที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เช่น “ช้าง” “เพลงไทยไพเราะ” “มวยไทย” “สีกับความรักของคนไทย” “มารยาทในสังคมไทย” และมีบทอ่านที่เกี่ยวกับการศึกษาไทย เช่น “การศึกษาในประเทศไทย” “พระราชทานปริญญาบัตร” เป็นต้น ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ จะทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความรู้พื้นฐานของประเทศไทย เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในชีวิตจริงได้ ดังตัวอย่างเรื่อง “ธนาคารในประเทศไทย” ใน บทที่ 14 ของตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 ต่อไป

ภาพประกอบ 196 ตัวอย่างการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง

ที่มา: Lu Sheng; และคนอื่น ๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2**. หน้า

132

จากเนื้อหาบทอ่านที่เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทยต่าง ๆ ในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 เห็นได้ว่า ผู้เขียนเน้นนำเสนอสิ่งเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และเรื่องที่เป็นปัจจุบัน ไม่ใช่เฉพาะอยู่ในเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสังคมไทยในด้านต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวในชีวิตประจำวันของคนไทยในปัจจุบัน อย่างเงินของสังคมไทยในปัจจุบัน ธนาคารสำคัญในสังคมไทยปัจจุบัน ช่องโทรทัศน์ไทย ห้างสรรพสินค้าใหญ่ ๆ ในสังคมไทยปัจจุบัน เป็นต้น ส่วนเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมความเชื่อ ผู้เขียนก็ได้เลือกเรื่องที่มีความสัมพันธ์หรือยังคงมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของคนไทยในปัจจุบัน สำหรับเด็กไทยเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเป็นเนื้อหาที่ง่ายเกินไป ไม่จำเป็นต้องนำไปสอนในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย เพราะเป็นสิ่งที่คุ้นเคยมากในชีวิตจริง แต่สำหรับผู้เรียนชาวจีนที่เรียนภาษาไทยอยู่ในต่างสังคมต่างวัฒนธรรม ล้วนเป็นความรู้ใหม่ และเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ และสภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ผู้วิจัยยังได้สังเกตว่า ในการนำเสนอบทอ่านที่เกี่ยวกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทย บางเรื่อง ผู้เขียนได้แทรกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมจีนไว้ด้วยเพื่อเปรียบเทียบกัน และเป็นการเพิ่มความรู้ด้านคำศัพท์อีกด้วย เช่น การนำเรื่องหมี่แพนด้ามาเพิ่มเติมเทียบกับเรื่อง “ช้าง” เพราะว่าหมี่แพนด้าและช้างต่างก็เป็นสัตว์ประจำชาติของประเทศ บางบทได้นำสิ่งที่มีความต่างกับประเทศไทยมาเพิ่มเติมในตัวบท ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างระหว่างสองประเทศ เช่น ในบทอ่าน “การคมนาคมในประเทศไทย” ผู้เขียนได้นำเรื่องการขับรถในประเทศไทยและในประเทศจีนมาเปรียบเทียบว่า ในประเทศไทยจะขับรถไปทางซ้าย แต่ประเทศจีนจะขับรถไปทางขวา เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจกฎการจราจรของสังคมไทย และในบางบท ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนชาวจีนที่อาจจะเดินทางเข้ามาเที่ยวในสังคมไทย เช่น ข้อมูลการแลกเงินไทยกับเงินหยวน ข้อมูลการใช้ตู้เอทีเอ็มด้วยบัตรเดบิต และบัตร visa ของจีน นอกจากนี้ ในเนื้อหาบทอ่านบางบท ผู้เขียนยังได้พยายามปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้เรียนชาวจีนที่ดำรงชีวิตอยู่ในต่างวัฒนธรรม เช่น ในบทอ่านเรื่อง “เงินของไทย” มีการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อการใช้เงินไทยอย่างเคารพ ด้วยเหตุที่ว่า เงินไทยมีรูปในหลวง ซึ่งเป็นที่เคารพเทิดทูนเหนือสิ่งใดเป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นความรู้ที่น่าสนใจ และจะช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกับคนไทยซึ่งเป็นเจ้าของภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองสำคัญ ๆ ของประเทศไทย ประเพณีไทยและวันสำคัญของไทยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ผู้เขียนก็ได้เขียนบทอ่านขึ้นเอง เช่น เรื่อง “ประเทศไทย” “กรุงเทพมหานคร” “จังหวัดเชียงใหม่” “จังหวัดภูเก็ต” “วันสงกรานต์” “วันลอยกระทง” เป็นต้น เนื่องจากว่าเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่มีคำศัพท์ยาก ถ้านำบทความที่ผู้เขียนชาวไทยแต่งขึ้นมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน จะยากเกินไปสำหรับผู้เรียน ผู้เขียนจึงเรียบเรียงเนื้อหาบทอ่านเอง เพื่อให้มีเนื้อหาและภาษาที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องในบทอ่านได้ดีขึ้น

จากการศึกษาบทอ่านที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง ผู้วิจัยสังเกตว่า นอกจากบทอ่านที่เป็นผู้เขียนแต่งเองทั้งหมด มีหลายเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมไทยและวัฒนธรรมไทย ผู้เขียนน่าจะได้อาศัยข้อมูลจากเอกสารหรือหนังสือของไทย แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาที่เรียบง่าย และปรับเนื้อหาให้เหมาะกับผู้เรียนชาวจีนมากขึ้น เช่น เรื่อง “ช้าง” “ภูมิประเทศของไทย” “การคมนาคมในประเทศไทย” “เงินของไทย” “ธนาคารในประเทศไทย” “โทรศัพท์ในประเทศไทย” “โทรศัพท์มือถือมีอะไรน่าดู” “ห้างสรรพสินค้า” “เพลงไทยไพเราะ” “มวยไทย” “มารยาทใน

สังคมไทย” “ภาษาอังกฤษในภาษาไทย” “การศึกษาในประเทศไทย” “กรุงเทพมหานคร” “จังหวัดเชียงใหม่” “จังหวัดภูเก็ต” “วันสงกรานต์” “วันลอยกระทง” เป็นต้น

2.2 กลวิธีการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเอกสาร หรือหนังสือภาษาไทย

ในการนำเสนอบทอ่านในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 และเล่ม 4 ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาบทอ่านจากเอกสารหรือหนังสือภาษาไทยด้านต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนฝึกอ่านภาษาไทยที่เจ้าของภาษาใช้กันอย่างแท้จริง ทั้งแบบทางการและกึ่งทางการ ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์การอ่านภาษาไทย เรียนรู้การใช้ภาษาและความรู้เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมตามเจ้าของภาษา อีกทั้งได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการแปล จากการศึกษา พบว่ากลวิธีการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเอกสารหรือหนังสือภาษาไทยมีอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากสื่อสิ่งพิมพ์ภาษาไทย และการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเว็บไซต์ภาษาไทย

2.2.1 การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากสื่อสิ่งพิมพ์ภาษาไทย

การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากสื่อสิ่งพิมพ์ภาษาไทย พบ 3 ลักษณะ ได้แก่ การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากแหล่งข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากหนังสือภาษาไทย และการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากตำราเรียนภาษาไทย ดังนี้

2.2.1.1 การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากแหล่งข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ

ในการนำเสนอบทอ่านประเภทข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอเอกสารอ้างอิงไว้อย่างชัดเจนแน่นอนว่าบทอ่านนั้นนำเสนอจากแหล่งใด แต่จากการศึกษาลักษณะเนื้อหาบทอ่านประเภทข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ เห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะบทประกาศ แถลงการณ์ คำกล่าว ข้อตกลง นโยบาย สุนทรพจน์ เป็นต้น ซึ่งมักจะพบในแหล่งข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง หรือเว็บไซต์ เป็นต้น และบางเรื่องค้นพบได้ในแหล่งข้อมูลหลายที่ เช่น เรื่อง “แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทย ที่กรุงเทพฯ วันที่ 5 เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2542” ผู้วิจัยได้ค้นพบทั้งในหนังสือ “30 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย-จีน : ความร่วมมือระหว่างกัลยาณมิตร 2518- 2548” ของจุลชีพ ชินวรรณ และเว็บไซต์ต่าง ๆ เรื่อง “ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา” ได้ค้นพบทั้งในหนังสือ “การศึกษา : รากฐานประชาคมอาเซียน” ของกลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ และเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น

ผู้เขียนได้นำเนื้อหาจากแหล่งข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาทางการในโอกาสต่าง ๆ พัฒนาศักยภาพการอ่าน การเขียน และการแปล โดยเน้นนำเสนอเอกสารที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบัน เช่น “แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทย ที่กรุงเทพฯ วันที่ 5 เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2542” “สุนทรพจน์นายกรัฐมนตรีสมคิด จิตติพรชัย ในโอกาสฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตจีน-ไทย” “คำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550 ห้อง Golden Ballroom ชั้น 2 โรงแรม Green Lake” “ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” “ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา” “โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง Greater Mekong Subregion(GMS)” “ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน” “คำอวยพรของ ฯพณฯ กว่างมู่ เอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทย วันที่ 27 กันยายน 2011” “ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” “นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินการด้านการศึกษาตามปฏิญญาชะอำ-หัวหินฯ” และ “ความคืบหน้าของ GMS” ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเอกสารด้านการเมืองที่มีผลต่อสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศได้ อีกทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

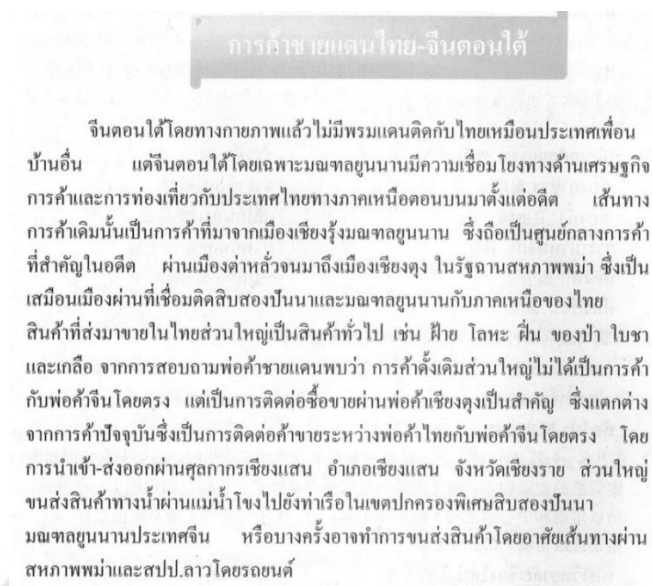
2.2.1.2 การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากหนังสือภาษาไทย

ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาบทอ่านจากหนังสือภาษาไทยหลายเล่ม ซึ่งส่วนใหญ่ปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนได้ฝึกอ่านบทอ่านที่เจ้าของภาษาเขียนขึ้น พัฒนาศักยภาพการอ่าน การเขียน และการแปล และให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในด้านต่าง ๆ เรียนรู้การใช้ภาษาจากเจ้าของภาษาโดยตรง ซึ่งบทอ่านที่ผู้เขียนได้คัดเลือกมาส่วนใหญ่เป็นงานเขียนที่นักวิชาการชาวไทยแปลหรือแต่งขึ้น หรือไม่ก็เป็นหนังสือที่องค์การภาครัฐของประเทศไทยจัดทำขึ้น

จากการศึกษา พบว่า หนังสือภาษาไทยที่ผู้เขียนได้อ้างอิงในการนำเสนอบทอ่านมีหลายเล่ม ได้แก่ “จดหมายถึงหลาน” ของโครงการจดหมายถึงหลานเพื่อปวงชนอายุ โครงการร่วมระหว่าง 10 ประเทศในเอเชีย “วรรณคดีไทย” ของเอกรัตน์ อุดมพร “การเกษตรไทย” ของ

ลินดซีรี่ ฟาลวีย์ “อุตสาหกรรมไทยในอดีต” ของไพฑูรย์ สายสว่าง “การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย” ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย “วิสัยทัศน์อุตสาหกรรมไทย ๒๐๒๐” ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย “เอกสารแสดงสถานภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย” ของสง่า สรรพศรี “นาโนเทคโนโลยีกับเทคโนโลยีอนาคตที่ยิ่งใหญ่กว่า” ของวิวัฒน์ ตัณฑะพานิชกุล “การเกษตรของประเทศไทย” ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร “การค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา” ของสำนักงานภาคและสาขาย่อยการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย และ “ประวัติศาสตร์การแพทย์แผนไทย” ของประทีป ชุมพล

การนำเสนอบทอ่านจากหนังสือภาษาไทยเพื่อเน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านภาษาที่ทางการ และเรียนรู้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยเฉพาะในการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจไทย ด้านวรรณคดี และด้านการค้าชายแดนของประเทศไทย เป็นต้น เช่น บทอ่านเรื่อง “การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้” ได้นำมาจากหนังสือ “การค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา” ซึ่งจัดพิมพ์โดยสำนักงานภาคและสาขาย่อยการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย บทที่ 11 “การเกษตรไทย” ได้นำมาจากหนังสือ “การเกษตรของประเทศไทย” ซึ่งจัดพิมพ์โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และหนังสือ “การเกษตรไทย” ที่เขียนโดยลินดซีรี่ ฟาลวีย์ แปลโดยแมนมาส จันทลักขณาและคณะ บทที่ 12 “อุตสาหกรรมไทย” ได้นำมาจากหนังสือ “อุตสาหกรรมไทยในอดีต” และหนังสือ “การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย” ซึ่งจัดพิมพ์โดยบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บทที่ 13 “วรรณคดีไทย” ได้นำมาจากหนังสือ “วรรณคดีสมัยสุโขทัย” หนังสือ “วรรณคดีสมัยอยุธยา” “วรรณคดีสมัยกรุงธนบุรี” “วรรณคดีสมัยกรุงรัตนโกสินทร์” ของเอกรัตน์ อุดมพร ดังตัวอย่างการนำเสนอ “การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้” ดังนี้

ภาพประกอบ 197 ตัวอย่างเนื้อหาบทอ่าน “การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้”

ที่มา: Yang Lizhou, และคนอื่น ๆ. (2014). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4. หน้า

42

เรื่องนี้ได้คัดเลือกมาจากบทที่ 4 “การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้” ของหนังสือ “การค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา” ซึ่งจัดพิมพ์โดยสำนักงานภาคและสาขายโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนี้

บทที่ 4

การค้าชายแดนไทย - จีนตอนใต้

1. ภาพรวมการค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้

1.1 ความเป็นมาและสภาพทางการค้า

จีนตอนใต้โดยทางกายภาพไม่มีพรมแดนติดกับไทยเหมือนประเทศเพื่อนบ้านอื่น แต่จีนตอนใต้โดยเฉพาะมณฑลยูนนานมีความเชื่อมโยงทางด้านการเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวกับประเทศไทยทางด้านภาคเหนือตอนบนมาตั้งแต่อดีต เส้นทางการค้าเดิมนั้นเป็นการค้าที่เริ่มจากเมืองเชียงรุ่ง มณฑลยูนนาน ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญในอดีต ผ่านเมืองต้าหลี่ จนมาถึงเมืองเชียงรุ่ง ในปัจจุบันสภาพพม่า ซึ่งเป็นเสมือนเมืองผ่านที่เชื่อมต่อสิบสองปันนาและมณฑลยูนนานกับภาคเหนือตอนบนของไทย สินค้าที่ส่งมาขายในไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าขั้นต้น เช่น ฝ้าย โลหะ ผืน ของป่า ใบชาและเกลือ จากการสอบถามพ่อค้าชายแดน พบว่า การค้าดั้งเดิมส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นการค้ากับพ่อค้าจีนโดยตรง แต่เป็นการติดต่อซื้อขายผ่านพ่อค้าเชียงรุ่งเป็นสำคัญ ซึ่งแตกต่างจากการค้าในปัจจุบันที่เป็นการติดต่อค้าขายระหว่างพ่อค้าไทยกับพ่อค้าจีนโดยตรง กระทำพิธีการนำเข้า-ส่งออกผ่านด่านศุลกากรเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่ขนส่งสินค้าทางน้ำผ่านแม่น้ำโขงไปยังท่าเรือในเขตปกครองพิเศษสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน หรือบางครั้งอาจทำการขนส่งสินค้าโดยอาศัยเส้นทางผ่านสภาพพม่า และสปป. ลาว โดยรถยนต์

ภาพประกอบ 198 ตัวอย่างเนื้อหาในหนังสือ “การค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ”

ที่มา: สำนักงานภาคและสาขายโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2548). **การค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา**. หน้า 72

2.2.1.3 การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากตำราเรียนภาษาไทย

ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา ยังมีการนำบทอ่านจากตำราเรียนภาษาไทย ได้แก่ “**หลักและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**” ของเสนีย์ วิลาวรรณ “**เอกสารการสอนชุด วิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 9 - 15**” ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช “**เขียนไทย**” ของบุญยงค์ เกศเทศ

พบว่า การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากตำราเรียนภาษาไทยปรากฏในบทอ่านหลักและบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมาย เช่น บทอ่านเรื่อง “**จดหมายถึงอาจารย์**” “**จดหมายเตือนและทวง**” และเรื่อง “**จดหมายขอเปิดเครดิต**” นำมาจาก “**เอกสารการสอนชุด วิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 9 - 15**” ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บทอ่านเรื่อง “**จดหมายสมัครงาน**” ได้นำมาจาก “**เขียนไทย**” ของบุญยงค์ เกศเทศ เป็นต้น ผู้เขียนได้นำบทอ่านที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมายจากตำราเรียนในประเทศไทย เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นรูปแบบและการใช้ภาษาที่

ถูกต้อง ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้เกี่ยวกับจดหมายประเภทต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้ในการเขียนจดหมายภาษาไทยต่อไป ดังตัวอย่างการนำเสนอ “จดหมายเตือนและทวง” ดังนี้

จดหมายเตือนและทวง

ห้างหุ้นส่วนจำกัดชลาชัย
๑๘ พฤษภาคม ๒๕๓๑

เรียนผู้จัดการบริษัทสร้างสรรค์

ตามที่ท่านได้มีจดหมายมาคัดค้านหนี้สินและได้ชำระบางส่วนไปแล้วนั้น ห้างฯ ขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย แต่เนื่องจากห้างจำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก เพื่อนำไปขยายกิจการ จึงขอให้ท่านเห็นใจในความจำเป็นครั้งนี้โดยนำเงินมาชำระห้างฯ อย่างช้าภายในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ศกนี้

สุดท้ายนี้หวังว่าท่านคงจะรีบจัดการเรื่องนี้โดยเร็ว ก่อนที่จะถึงกำหนดเวลาที่ห้างฯ กำหนดไว้ ถ้าท่านเพิกเฉยห้างฯ จำเป็นต้องจัดการโดยอาศัยอำนาจกฎหมาย หวังว่าท่านคงเห็นใจและรีบจัดการชำระหนี้โดยเร็ว ขอขอบคุณล่วงหน้า ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
(ลงนาม)
(นายพรเทพ พงศ์ไทย)
ผู้จัดการ

ภาพประกอบ 199 ตัวอย่างเนื้อหาบทอ่าน “จดหมายเตือนและทวง”

ที่มา: Yang Lizhou. (2013). ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. หน้า 219

เรื่องนี้ได้นำมาจากหน่วยที่ 13 “กระบวนการเขียนเชิงปฏิบัติ” ตอนที่ 13.4 การเขียนจดหมายและบันทึก เรื่องที่ 13.4.1 “จดหมายส่วนตัวและจดหมายธุรกิจ” ของ “เอกสารการสอนชุดวิชา การใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 9 – 15” ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดังนี้

๑. จดหมายเตือนและทวง

ห้างหุ้นส่วนจำกัดชลาลัย

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๖

เรียน ผู้จัดการบริษัทสร้างสรรค์

ตามที่ท่านได้มีจดหมายมาผิดผ่อนหนี้สิน และได้ชำระบางส่วนไปแล้วนั้น ห้างฯ ขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย แต่เนื่องจากห้างจำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก เพื่อนำไปขยายกิจการ จึงขอให้ท่านเห็นใจในความจำเป็นครั้งนี้ โดยนำเงินมาชำระห้างฯ อย่างช้าภายในวันที่ ๒๕ เมษายน ค.ศ.นี้

สุดท้ายนี้หวังว่าท่านคงจะรีบจัดการเรื่องนี้โดยเร็ว ก่อนที่จะถึงกำหนดเวลาที่ห้างฯ กำหนดไว้ ถ้าท่านเพิกเฉยห้างฯ จำเป็นต้องจัดการโดยอาศัยอำนาจกฎหมาย หวังว่าท่านคงเห็นใจและรีบจัดการชำระหนี้โดยเร็ว ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

พรเทพ พงศ์ไทย

(นายพรเทพ พงศ์ไทย)

ผู้จัดการ

ภาพประกอบ 200 ตัวอย่างเนื้อหาในตำราเรียน “เอกสารการสอนชุดวิชา การใช้ภาษาไทย”

ที่มา: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2533). เอกสารการสอนชุดวิชา การใช้ภาษาไทย

หน่วยที่ 9 – 15. หน้า 839

2.2.2 การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเว็บไซต์ภาษาไทย

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาบทอ่านบางเรื่องมาจากเว็บไซต์ต่าง ๆ มีปรากฏในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4 เช่น ในบทที่ 14 การประชุมสองสภา ปี 2012 ได้คัดเลือกมาจากเว็บไซต์ “สถานีวิทยุซีอาร์ไอ (CRI)” หรือสถานีวิทยุกระจายเสียงระหว่างประเทศแห่งชาติจีน ซึ่งเป็นสถานีวิทยุของรัฐบาลจีนที่นำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ของประเทศจีนทั้งข่าวในประเทศ และต่างประเทศ ได้เผยแพร่ ออกอากาศสู่ทั่วโลกด้วย 59 ภาษา รวมทั้งภาษาไทย ในบทที่ 14 “ดาวเคราะห์ในระบบสุริยะ” ได้คัดเลือกมาจากเว็บไซต์ “บ้านมหา” ในบทที่ 16 “ประวัติความเป็นมาของคอมพิวเตอร์” มีการคัดเลือกจากเว็บไซต์ “บทเรียนวิทยาศาสตร์ออนไลน์ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ” บทที่ 17 เรื่อง “ประวัติยานยนต์ไทยและผลการใช้รถยนต์” ได้นำเสนอเนื้อหาที่คัดเลือกจากเว็บไซต์ “บ้านจอมยุทธ” เป็นต้น ในการนำเสนอข้อมูลที่มาจากรูปภาพ ผู้เขียนจะเน้นคัดเลือกเนื้อหาจากเว็บไซต์ของรัฐบาลหรือเว็บไซต์ด้านวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องเที่ยงตรง

2.3 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก

ผู้เขียนได้นำบทอ่านเสริมมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความตั้งแต่ตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 จนถึงเล่ม 4 เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะทางภาษา ความรู้เรื่องคำศัพท์ และ ความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร ในชีวิตจริง

บทอ่านเสริมในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะนำเสนอเนื้อเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับเนื้อหาบทอ่านหลัก เพื่อขยายความรู้และประสบการณ์ทางภาษาไทยใน ด้านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ได้กว้างและลึกซึ้งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนา ทักษะการอ่าน อีกทั้งได้เรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทอ่านหลักเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น อย่างเช่น ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 10 “เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก เรื่อง “การทำบุญของคนไทย” ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาพุทธของคนไทยเช่นกัน บทที่ 18 “ผลไม้ไทย” มีบทอ่านเสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลัก 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง “ถิ่นกำเนิดผลไม้ของไทย” และเรื่อง “ทุเรียนไทย” บทที่ 24 “สืบทอดความเชื่อของคนไทย” มีบทอ่าน เสริมที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านหลักเรื่อง “สี่พระจำพระองค์” ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความเชื่อเรื่องสี่ของคนไทยเช่นกัน ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 บทที่ 2 “กรุงเทพมหานคร” มีบทอ่านเสริมเกี่ยวกับกรุงเทพฯ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง “ชื่อของ กรุงเทพมหานคร” เรื่อง “อาณาเขตของกรุงเทพมหานคร” และเรื่อง “พระบรมมหาราชวังของไทย” บทที่ 7 “วันลอยกระทง” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเกี่ยวกับวันลอยกระทง เรื่อง “เพลงลอยกระทง” บทที่ 15 “อาเซียน” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “สัญลักษณ์ของอาเซียน” และเรื่อง “กฎบัตร อาเซียน (ASEAN Charter)” ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาเล่ม 4 บทที่ 1 “ภาวะโลกร้อน” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “ภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญอะไรบ้าง” ซึ่งเป็น เรื่องที่เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนเช่นกัน บทที่ 6 “การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้” มีบทอ่านเสริมเรื่อง “ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-สปป. ลาว” ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้าชายแดนของ ประเทศไทยเช่นกัน เป็นต้น

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักเห็นได้จากตารางดังนี้

ตาราง 52 แสดงการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
ลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	11	แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับราชอาณาจักรไทย ที่กรุงเทพฯ	1.แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2518 ณ กรุงปักกิ่ง 2.ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน
3	12	สุนทรพจน์นายกสมาคมมิตรภาพจีน-ไทย เพื่อฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตจีนไทย-	รมต-ไทยระบุความสัมพันธ์ไทย-จีนเป็นความสัมพันธ์ที่สมบูรณรูปแบบ
3	13	คำกล่าวของกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันชาติไทย วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2550	คำอวยพรของ ฯพณฯ กำนันผู้เอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทย วันที่ กันยายน 2011 27
3	14	ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึก ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน	ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
3	15	อาเซียน	1, สัญลักษณ์ของอาเซียน 2, กฎบัตรอาเซียน

ตาราง 52 (ต่อ)

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	16	ปฏิกณฺฐาชะอำว่าด้วยการ หักหนี้-เสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา	นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินการด้านการศึกษาตาม ปฏิกณฺฐาชะอำ-หักหนี้ฯ
3	17	โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง	ความคืบหน้าของ GMS
4	1	ภาวะโลกร้อน	ภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญอะไรบ้าง
4	2	ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน	ทางออกของปัญหาภาวะโลกร้อน
4	5	ส่งเสริมสังคมสมานฉันท์ ด้วยวัฒนธรรมสมานฉันท์	สภาพแวดล้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจจีนยังคงมีความสลับซับซ้อนมาก
4	6	การค้าชายแดนไทยจีนตอนใต้-	ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยสปป. ลาว-
4	7	พัฒนาอย่างสันติ พัฒนาอย่างเปิดกว้าง พัฒนาแบบร่วมมือกัน	ยูเนี่ยนกับไทยยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในภาพรวมให้สูงขึ้น
4	8	จีนเร่งผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท	รถไฟความเร็วสูงของประเทศจีน
4	9	รัฐสภาไทยปัจจุบัน-อดีต-	ระบบศาลไทย
4	10	ระบอบการปกครองและกฎหมาย	การเมืองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน
4	15	การประชุมสองสภา ปี 2012	ความรู้เกี่ยวกับสองสภาแห่งประเทศจีน
4	17	ประวัติยานยนต์ไทยและผลการใช้รถยนต์	อุตสาหกรรมยานยนต์

ตาราง 52 (ต่อ)

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	9	ภูมิประเทศของไทย	1.ประกาศสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง 2. สีนามิ
2	11	การคมนาคมในประเทศ	1.ระบบทางหลวงในประเทศไทย 2.สถานีรถไฟฟ้า
2	12	ที่พักอาศัย	1.สถาปัตยกรรมไทยแบบผสม 2. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท 3. พระมหากษัตริย์ สมัยรัตนโกสินทร์
2	14	ธนาคารในประเทศไทย	การทำธุรกิจระหว่างประเทศ
2	21	ห้างสรรพสินค้า	ห้างทองเยาวราช
3	1	ประเทศไทย	การแบ่งภูมิภาคของไทย
4	11	การเกษตรไทย	ผลิตภัณฑ์และสัตว์เลี้ยงเกี่ยวกับการเกษตรของไทย
4	12	อุตสาหกรรมไทย	สนธิสัญญาเบาว์ริง
เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	10	เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา	1. ศาสนาต่าง ๆ ในโลก 2. การทำบุญของคนไทย
2	22	เพลงไทยไพเราะ	1. เพลงพื้นบ้านของไทย 2. ตัวอย่างเพลงไทย
2	23	มวยไทย	นักมวยประวัติศาสตร์
2	24	สีกับความเชื่อของคนไทย	สีประจำพระองค์
2	25	มารยาทในสังคมไทย	พิธีขึ้นบ้านใหม่

ตาราง 52 (ต่อ)

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	5	ประเพณีไทย	1. วิถีวัฒนธรรมชื่อและนามสกุลของคนจีน 2. ประเพณีดื่มชา
3	7	วันลอยกระทง	เพลงลอยกระทง
3	8	วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา	พิธีหล่อเทียนพรรษา
เนื้อหาเกี่ยวกับเมืองสำคัญของประเทศไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	2	กรุงเทพมหานคร	1. ชื่อของกรุงเทพมหานคร 2. อาณาเขตของกรุงเทพมหานคร 3. พระบรมมหาราชวังของไทย
3	3	จังหวัดเชียงใหม่	ประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่
3	4	จังหวัดภูเก็ต	1. ความเป็นมาของชื่อภูเก็ต 2. ชาวภูเก็ต
เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	26	ภาษาอังกฤษในภาษาไทย	ภาษาจีนในภาษาไทย
2	27	การศึกษาในประเทศไทย	ระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
2	28	พระราชทานปริญญาบัตร	1. กำหนดการ 2. คำปฏิญาณ 3. พระราโชวาท
เนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	18	ผลไม้ไทย	1. ถิ่นกำเนิดผลไม้ของไทย 2. ทูเรียนไทย
2	19	ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย	ร้านอาหารจีนในประเทศไทย

ตาราง 52 (ต่อ)

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	20	อาหารไทย	1. เมนูอาหารไทยที่น่าสนใจ 2. การประกอบอาหารบางอย่างของไทย
เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	5	ฉันกำลังเรียนภาษาไทย	คนไทย
2	6	ครอบครัวของฉัน	1. ครอบครัวของสุดา 2. โครงสร้างคำเรียกญาติในภาษาไทย
เนื้อหาเกี่ยวกับบทอ่านในสื่อร่วมสมัย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	16	โทรทัศน์ไทยมีอะไรน่าดู	เทคนิคการเรียนภาษาไทยให้เก่ง
4	16	คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	ประวัติความเป็นมาของคอมพิวเตอร์
4	18	ละครโทรทัศน์ไทย	เรื่องย่อของละครลอยไหม
เนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนจดหมาย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
3	18	จดหมายถึงหลานย่า	จดหมายถึงอาจารย์
3	19	จดหมายสมัครงาน	จดหมายสมัครงาน
3	20	จดหมายเชิญ	จดหมายขอความอนุเคราะห์
เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
4	3	การตรวจหาโรคมะเร็ง	การฝังเข็มแบบจีน
4	4	โรคไข้เลือดออก	คำย่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์

ตาราง 52 (ต่อ)

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลักในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
เนื้อหาเกี่ยวกับวรรณคดีไทยและอื่น ๆ			
เล่มที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
4	13	วรรณคดีไทย	ตัวอย่างวรรณคดีไทย
4	14	ดาวเคราะห์ในระบบสุริยะ	ประวัติศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย

2.4 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม

ในการนำเสนอบทอ่านหลักที่สะท้อนถึงสังคมวัฒนธรรมไทยหลายเรื่อง ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านเสริมที่สะท้อนถึงสังคมวัฒนธรรมจีนที่ใกล้เคียงกับเรื่องที่น่ามาสอนในบทอ่านหลักมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ เพื่อให้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสังคมวัฒนธรรมไทยและสังคมวัฒนธรรมจีน ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความคล้ายและความต่างของวัฒนธรรมระหว่างทั้งสองประเทศ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาไทย ทำให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ เช่น ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 บทที่ 8 “ช้าง” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “หมีแพนด้า” ซึ่งต่างก็เป็นสัตว์ประจำชาติ สัตว์คู่บ้านคู่เมืองของประเทศ ในบทที่ 13 “เงินของไทย” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “ธนบัตรของจีน” ในบทที่ 17 “การรักษาพยาบาล” ซึ่งเป็นเรื่องที่กล่าวถึงการแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนปัจจุบัน ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “แพทย์แผนจีน” เป็นต้น ในการนำเสนอบทอ่านที่เกี่ยวข้องกับเมืองสำคัญของประเทศไทยในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ผู้เขียนก็ได้นำบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับเมืองสำคัญที่คล้าย ๆ ในประเทศจีนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน อย่างเช่น บทที่ 2 “กรุงเทพมหานคร” มีการนำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “เมืองปักกิ่ง” บทที่ 3 “จังหวัดเชียงใหม่” มีการนำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “เมืองเซี่ยงไฮ้” บทที่ 4 “จังหวัดภูเก็ต” มีการนำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “เมืองคุนหมิง” ในการนำเสนอบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับประเพณีวันสำคัญของไทย ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านเสริมที่เกี่ยวกับวันสำคัญที่คล้าย ๆ กันในประเทศจีนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน อย่างเช่น ในบทที่ 6 “วันสงกรานต์” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเกี่ยวกับประเพณีวันสำคัญของประเทศจีนเรื่อง “เทศกาลตรุษจีน” ในบทที่ 7 “วันลอยกระทง” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเกี่ยวกับประเพณีวันสำคัญของประเทศจีน เรื่อง “เทศกาลไหว้พระจันทร์” ในบทที่ 8 “วันเข้าพรรษา” ได้นำเสนอบทอ่านเสริม

เรื่อง “เทศกาลแข่งเม็ง” ในบทที่ 10 “วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช” ได้นำเสนอบทอ่านเสริมเรื่อง “เทศกาลตวันอู่” เป็นต้น

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม เห็นได้จากตารางดังนี้

ตาราง 53 แสดงการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม

เนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรมในตำราเรียน ภาษาไทยระดับอุดมศึกษา			
เล่ม ที่	บทที่	บทอ่านหลักประจำบท	บทอ่านเสริม
2	8	ช้าง	หมีแพนด้า
2	13	เงินของไทย	ธนบัตรของจีน
2	15	โทรศัพท์ในประเทศไทย	ไปซื้อซิมโทรศัพท์
2	17	การรักษาพยาบาล	แพทย์แผนจีน
3	1	ประเทศไทย	ประเทศจีน
3	2	กรุงเทพมหานคร	เมืองปักกิ่ง
3	3	จังหวัดเชียงใหม่	เมืองเชียงไต้
3	4	จังหวัดภูเก็ต	เมืองคุนหมิง
3	6	วันสงกรานต์	เทศกาลตรุษจีน
3	7	วันลอยกระทง	เทศกาลไหว้พระจันทร์
3	8	วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา	เทศกาลแข่งเม็ง
3	9	วันพ่อแห่งชาติ	เทศกาลหยวนเซียว
3	10	วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	1. เทศกาลตวันอู่ 2. อาหารเทศกาลสำคัญ 3 อย่างของจีน ขนมจีบ ปะจ๊ว และขนมไหว้พระจันทร์ –

2.5 กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลักและบริบทสังคมไทย

ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาบทสนทนาไว้ในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 หลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องอักขรวิธีไทย มีความรู้และความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาไทยในขั้นต้น มีทั้งหมด 32 เรื่อง นอกจากได้นำเสนอบทสนทนาเพื่อปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวันจำนวน 9 เรื่องแล้ว ได้นำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยในบทอ่านบทจำนวน 23 เรื่อง ได้แก่ "ไปเที่ยวสวนสัตว์เชียงใหม่" "เที่ยวเมืองไทย" "ไปเที่ยววัด" "ติดต่อที่พักในไทย" "โดยสารรถไปวัดพระแก้ว" "พระแก้ว" "ไปแลกเงินไทย" เรื่องที่นำรู้จักก่อนไป "นัดหมายที่สนามบิน" "การพูดโทรศัพท์ของคนไทย" "คารไทยธนา" "ไปหาหมอ" "นัดไปดูฟุตบอล" "ซื้อผลไม้ที่ตลาด" "ไปกินอาหารในเมืองไทย" คุณป้าเข้าเซเว่น" "อาหารพื้นเมือง" "ส่งของขวัญ" "ธรรมชาติ-ฟุตบอลประเพณีจุฬา" "ซื้อซีดีเพลงร้านแมงป่อง" "สวมชุดไปงานแต่งงาน" วัน "ไหว้ครู แอด" "สงสัยเรื่องภาษาต่างประเทศ" มิชชันเข้ามหาวิทยาลัย "และเตรียมพร้อมก่อนรับ" "ปริญญา

ในการนำเสนอบทสนทนา ผู้เขียนเน้นนำเสนอบทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยในบทอ่านหลักประจำบท โดยสร้างสถานการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทอ่านหลักเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนฝึกฟังพูดบทสนทนาภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยที่นำเสนอในบทอ่านหลัก และตั้งชื่อหัวข้อตามสถานการณ์ที่อาจพบในชีวิตจริงของผู้เรียนในอนาคต อย่างเช่น ในบทที่ 12 "ที่พักอาศัย" มีการนำเสนอบทสนทนา เรื่อง "ติดต่อที่พักในไทย" บทที่ 13 "เงินของไทย" มีการนำเสนอบทสนทนา เรื่อง "ไปแลกเงินไทย" บทที่ 17 "การรักษาพยาบาล" มีการนำเสนอบทสนทนา เรื่อง "ไปหาหมอ" บทที่ 18 "ผลไม้ไทย" มีการนำเสนอบทสนทนา เรื่อง "ซื้อผลไม้ที่ตลาด" บทที่ 24 "สื่อกับความเชื่อของคนไทย" มีการนำเสนอบทสนทนา เรื่อง "สวมชุดไปงานแต่งงาน" เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจเรื่องการใช้ภาษาสนทนาภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมไทย สามารถนำภาษาสนทนาที่เรียนมาในตำราเรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้

กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลักและบริบทสังคมไทยเห็นได้จากตารางดังนี้

ตาราง 54 แสดงการนำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลักและบริบทสังคมไทย

บทที่	บทอ่านหลัก	บทสนทนา
บทที่ 8	ช้าง	ไปเที่ยวสวนสัตว์เชียงใหม่
บทที่ 9	ภูมิประเทศของไทย	เที่ยวเมืองไทย
บทที่ 10	เมืองไทยเมืองพุทธศาสนา	ไปเที่ยววัดพระแก้ว
บทที่ 11	การคมนาคมในประเทศไทย	โดยสารรถไปวัดพระแก้ว
บทที่ 12	ที่พักอาศัย	ติดต่อที่พักในไทย
บทที่ 13	เงินของไทย	ไปแลกเงินไทย
บทที่ 14	ธนาคารในประเทศไทย	เรื่องที่น่ารู้ก่อนไปธนาคารไทย
บทที่ 15	โทรศัพท์ในประเทศไทย	1. การพูดโทรศัพท์ของคนไทย 2. นิตหมายที่สนามบิน
บทที่ 16	โทรทัศน์ไทยมีอะไรน่าดู	นัดไปดูฟุตบอล
บทที่ 17	การรักษาพยาบาล	ไปหาหมอ
บทที่ 18	ผลไม้ไทย	ซื้อผลไม้ที่ตลาด
บทที่ 19	ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดในประเทศไทย	ไปกินอาหารในเมืองไทย
บทที่ 20	อาหารไทย	1. ส้มกวยเดี่ยว 2. อาหารพื้นเมือง
บทที่ 21	ห้างสรรพสินค้า	คุณป้าเข้าเซเว่น ฯ
บทที่ 22	เพลงไทยไพเราะ	ซื้อซีดีเพลงร้านแมงป่อง
บทที่ 23	มวยไทย	ฟุตบอลประเพณีจุฬารวมศาสตร์-
บทที่ 24	สื่อกับความเชื่อของคนไทย	สวมชุดไปงานแต่งงาน
บทที่ 25	มารยาทในสังคมไทย	วันไหว้ครู
บทที่ 26	ภาษาอังกฤษในภาษาไทย	สงสัยเรื่องภาษาต่างประเทศ
บทที่ 27	การศึกษาในประเทศไทย	แอดมิชชันเข้ามหาวิทยาลัย
บทที่ 28	พระราชทานปริญญาบัตร	เตรียมพร้อมก่อนรับปริญญา
	จำนวน 21 เรื่อง	จำนวน 23 เรื่อง

และสังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอบทสนทนาหลังจากการสนทนาอ่านในแต่ละบท เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยของบทสนทนานั้น แล้วค่อยนำไปสู่ การฝึกทักษะการฟังและการพูดบทสนทนาที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถ เข้าใจภาษาไทยในบทสนทนาได้ง่ายขึ้น และสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ได้ดีขึ้น ดังที่สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์ (2549: 233) ได้กล่าวไว้ว่าการอ่านคือพลังของการเรียนรู้ ในการ เรียนภาษาต่างประเทศระดับต้น การอ่าน คือการนำผู้เรียนเข้าไปสู่โลกใหม่ที่จะช่วยให้เข้าใจสิ่งที่ ปราบกฎอยู่รอบตัวในสังคมใหม่ การอ่านจะนำไปสู่การเข้าใจความคิด วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของเจ้าของภาษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยประกอบด้วย 2 หัวข้อใหญ่ ได้แก่ เนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา ตามรายละเอียด ดังนี้

1. เนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 2 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับอักขรวิธีไทย และเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร

เนื้อหาเกี่ยวกับอักขรวิธีไทย ผู้เขียนได้นำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องอักขรวิธีภาษาไทย ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนภาษาไทยในขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 7 ประเด็น ได้แก่ สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ คำเป็นคำตาย อักษรควบ อักษรนำ และการประสมอักษร

ผู้เขียนได้ยึดแนวคิดด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทยและการสอนภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนจากผลงานทางวิชาการหลายเล่ม เช่น หนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร หนังสือ “ระบบเสียงภาษาไทย” ของกาญจนา นาคสกุล หนังสือ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ และหนังสือ “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1” ผู้เขียนได้นำความรู้ด้านศาสตร์และสัทอักษรสากลมาใช้ในการสอนการออกเสียงภาษาไทย นอกจากนี้ ได้นำเสนอตัวเลขแทนเสียงวรรณยุกต์ตามแนวคิดการสอนวรรณยุกต์ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนใน “หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1” ของ Pan Deding และได้เสนอความรู้การเปรียบเทียบหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลางตามแนวคิดในผลการวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนจากงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาชาวจีน” ของ Lu Sheng

เนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้เขียนได้นำเสนอหลังจากเนื้อหาอักษรวิธี มีปรากฏตั้งแต่ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาเล่ม 1 ถึงเล่ม 4 มุ่งพัฒนาทักษะทางภาษาไทยเพื่อการสื่อสารทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล พร้อมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทยด้านต่าง ๆ เนื้อหาลำคัญประกอบด้วยสองลักษณะ ได้แก่ ได้แก่ เนื้อหาบทอ่าน และเนื้อหาบทสนทนา เนื้อหามีความหลากหลาย เน้นนำเสนอเนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทย และเนื้อหาที่สัมพันธ์กับยุคสมัยในปัจจุบัน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาที่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เข้าใจบริบทสังคมไทยและวัฒนธรรมไทย สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

เนื้อหาบทอ่านประกอบด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่ เนื้อหาบทอ่านหลักและเนื้อหาบทอ่านเสริม เนื้อหาบทอ่านหลักมีทั้งหมด 69 เรื่อง เนื้อหาความหลากหลาย สามารถแบ่งตามลักษณะเนื้อหาได้เป็น 12 กลุ่ม ได้แก่ ลักษณะเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ประเพณีและวัฒนธรรมไทย สภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย เรื่องใกล้ตัวผู้เรียน บทอ่านในสื่อร่วมสมัย เมืองสำคัญของประเทศไทย นิทาน การเขียนจดหมาย การศึกษาไทย อาหารและผลไม้ไทย สุขภาพอนามัย วรรณคดีไทยและอื่น ๆ บทอ่านเสริมทำยบทมีทั้งหมด 90 เรื่อง มีทั้งลักษณะที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก ซึ่งจะช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ทางภาษาไทยในด้านต่าง ๆ และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทอ่านได้กว้างและลึกซึ้งขึ้น และมีลักษณะการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม เพื่อให้เป็นการเปรียบเทียบสังคมวัฒนธรรมไทยและสังคมวัฒนธรรมจีน ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างทั้งสองประเทศ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้

เนื้อหาบทสนทนา มีปรากฏในทุกบทของตำราเรียน เล่ม 2 มีจำนวน 32 เรื่อง โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะที่ 1 คือ บทสนทนาในการปูพื้นฐานการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 9 เรื่อง เน้นนำเสนอบทสนทนาที่เกี่ยวกับสถานการณ์ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันทั่วไป ลักษณะที่ 2 คือ บทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยในบทอ่านหลักประจำบท มีจำนวน 23 เรื่อง ผู้เขียนได้สร้างสถานการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทอ่านหลักเพื่อนำให้ผู้เรียนฝึกฟังพูดบทสนทนาภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยที่นำเสนอในบทอ่านหลัก โดยตั้งชื่อหัวข้อตามสถานการณ์ที่อาจพบในชีวิตจริงของผู้เรียนในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจเรื่องการใช้ภาษาสนทนาภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมไทย สามารถนำภาษาสนทนาที่เรียนมาในตำราเรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้

เนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารมุ่งพัฒนาทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปลให้แก่ผู้เรียน ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ เรียนรู้คำศัพท์ด้านต่าง ๆ จากบทอ่าน ให้ฝึกเขียนคำศัพท์ วลี แต่งประโยคและเขียนข้อความตามเนื้อหาบทอ่าน ในการพัฒนาทักษะการแปล มีการให้ฝึกแปลประโยคหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย และจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด เน้นให้ฝึกฟังพูดบทสนทนาและประโยคที่ใช้ในการสนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ และยังมีการฝึกพูดในลักษณะการนำเสนอหรือสัมมนาในประเด็นที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทอ่าน

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวชิวิภาค และวากยสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบเสริมท้ายบท โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคำ วลี และประโยคในภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องแม่นยำขึ้น

2. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา

กลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาตินาน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิไทย และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนทักษะทางภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิไทยที่ผู้เขียนได้ใช้เป็นหลักมี 5 ประการ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านอักษรวิไทยตามลำดับคล้ายตำราภาษาไทย กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทอักษรมาใช้ในการสอนการออกเสียงภาษาไทย กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงโดยเปรียบเทียบความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลาง กลวิธีการเทียบเสียงหน่วยเสียงภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน และหน่วยเสียงที่ฟังยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน และกลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงแบบการซ้ำเสียง

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านอักษรวิไทยตามลำดับคล้ายตำราภาษาไทย คือ การจัดลำดับเนื้อหาการสอนภาษาไทยจากเรื่องเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ และอื่น ๆ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานการฝึกออกเสียง โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน กลวิธีดังกล่าวจะเป็นการปูพื้นฐานของผู้เรียนให้เรียนรู้และฝึกทักษะภาษาไทยไปตามลำดับ และสามารถเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ดีขึ้นกลวิธีดังกล่าวผู้เขียนยืมเนื้อหาจากตำราเรียนภาษาไทย เพื่อความถูกต้องตามแบบแผนของภาษาไทย การหยิบยกรายละเอียดเนื้อหามาให้ผู้เรียนชาวจีนได้ใช้เรียน ผู้เขียนได้คำนึงถึงศักยภาพทางภาษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคัดสรรมาเฉพาะเรื่องและปรับให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนชาวจีนที่ต้องเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

กลวิธีการนำความรู้ทางสัทศาสตร์และสัทักษรมาใช้ในการสอนการออกเสียงภาษาไทย ผู้เขียนได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์มาใช้ในการอธิบายวิธีการออกเสียงภาษาไทยและนำสัทอักษรสากลมาประกอบเพื่อใช้ฝึกการออกเสียง กลวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนชาวจีนได้เรียนรู้วิธีการออกเสียงทางสัทศาสตร์และฐานกรณ์ที่ใช้ในการออกเสียงของหน่วยเสียงภาษาไทยแต่ละหน่วยเสียง ช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนที่ไม่มีพื้นฐานทางภาษาไทยสามารถออกเสียงได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงที่สุดตามหลักสัทศาสตร์ และการนำสัทอักษรมากำกับในช่วงเริ่มเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกออกเสียงได้เองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องแม่นยำขึ้น

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงโดยเปรียบเทียบความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนกลาง ในการสอนวิธีการออกเสียงหน่วยเสียงสระ พยัญชนะต้น และพยัญชนะท้ายแต่ละหน่วยเสียง ผู้เขียนได้อธิบายถึงความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยกับภาษาจีนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความคล้ายและความต่างระหว่างทั้งสองภาษา และหลีกเลี่ยงการนำสำเนียงภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียงภาษาไทย โดยได้เปรียบเทียบความคล้ายและความต่างระหว่างหน่วยเสียงภาษานั้นกับหน่วยเสียงในภาษาจีนกลางด้วยสัทอักษรสากล

กลวิธีการเทียบเสียงหน่วยเสียงภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน และหน่วยเสียงที่ฟังยากสำหรับผู้เรียนชาวจีน กลวิธีด้านอักษรวินิยานภาษาไทยในบางกรณี ผู้เขียนเจาะจงและชี้ให้เห็นถึงปัญหาด้านการออกเสียงภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนโดยเฉพาะ รวมทั้งชี้แนวทางแก้ปัญหาการออกเสียง เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติการออกเสียงของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนให้ความสำคัญแก่การฝึกออกเสียงเฉพาะเสียงที่ยาก และช่วยให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงภาษาไทยจนแม่นยำ หน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาจีนจะทำให้ผู้เรียนชาวจีนออกเสียงไม่ถูกต้อง ดังนั้นจะต้องมีการฝึกและเน้นย้ำเพื่อช่วยให้การออกเสียงนั้นถูกต้องยิ่งขึ้น ในลักษณะคล้ายกันหน่วยเสียงในภาษาไทยบางหน่วยเสียงผู้เรียนชาวจีนแยกไม่ออกและไม่สามารถออกเสียงตามได้ ผู้เขียนได้เทียบเสียงหน่วยเสียงเฉพาะเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและฝึกออกเสียงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงแบบการซ้ำเสียง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความแม่นยำและชำนาญทั้งในด้านการอ่าน การเขียน และการสะกดคำ กลวิธีดังกล่าวคล้ายแบบฝึกอ่านในแบบเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทย

กลวิธีด้านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหและอุปสรรคในการเรียนภาษาไทยที่เกิดจากความเคยชินต่อภาษาแม่และความไม่คุ้นเคยต่อภาษาไทยได้มากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถเข้าใจอักษรวินิยานภาษาไทยอย่าง

ถ่องแท้ เกิดทักษะการอ่าน และการเขียนภาษาไทยในเบื้องต้น นำไปใช้ในการเรียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารต่อไป

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนทักษะทางภาษาไทยเพื่อการสื่อสารพบว่า มี 5 ประการ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง กลวิธีการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเอกสาร หรือหนังสือภาษาไทย กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม และกลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลักและบริบทสังคมไทย

กลวิธีการนำเสนอบทอ่านโดยผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเอง ในการนำเสนอบทอ่านในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 เล่ม 2 และช่วงต้นของตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 ได้นำเสนอบทอ่านที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นมาเอง เพื่อให้มีเนื้อหาและภาษาที่เหมาะสมกับระดับและศักยภาพของผู้เรียนชาวจีนมากขึ้น ลักษณะบทอ่านมีทั้งเรื่องเล่า นิทาน และบทความต่าง ๆ

กลวิธีการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเอกสาร หรือหนังสือภาษาไทย ในการนำเสนอบทอ่านในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3 และเล่ม 4 ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาบทอ่านจากเอกสารหรือหนังสือภาษาไทยด้านต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนฝึกอ่านภาษาไทยที่เจ้าของภาษาใช้กันอย่างแท้จริง ทั้งแบบทางการและกึ่งทางการ ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์การอ่านภาษาไทย เรียนรู้การใช้ภาษาและความรู้เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมตามเจ้าของภาษา อีกทั้งได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการแปล จากการศึกษา พบว่า กลวิธีการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเอกสารหรือหนังสือภาษาไทยมีอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากสื่อสิ่งพิมพ์ภาษาไทย และการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเว็บไซต์ภาษาไทย

การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากสื่อสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ประกอบด้วยการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากแหล่งข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากหนังสือภาษาไทย และการนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากตำราเรียนภาษาไทย

การนำเสนอบทอ่านที่นำมาจากเว็บไซต์ภาษาไทย ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาบทอ่านบางเรื่องมาจากเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยเน้นคัดเลือกเนื้อหาจากเว็บไซต์ของรัฐบาลหรือเว็บไซต์ด้านวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องเที่ยงตรง

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก ผู้เขียนได้นำบทอ่านเสริมมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความตั้งแต่ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2 จนถึงเล่ม 4 เพื่อขยายความรู้และประสบการณ์ทางภาษาไทยในด้านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา

ในด้านต่าง ๆ ได้กว้างและลึกยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่าน อีกทั้งได้เรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องในบทอ่านหลักเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านเสริมที่มีการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม ในการนำเสนอบทอ่านหลักที่สะท้อนถึงสังคมวัฒนธรรมไทยหลายเรื่อง ผู้เขียนได้นำเสนอบทอ่านเสริมที่สะท้อนถึงสังคมวัฒนธรรมจีนที่ใกล้เคียงกับเรื่องที่น่ามาสอนในบทอ่านหลักมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ เพื่อให้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสังคมวัฒนธรรมไทยและสังคมวัฒนธรรมจีน ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความคล้ายและความต่างของวัฒนธรรมระหว่างทั้งสองประเทศ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาไทย ทำให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้

กลวิธีการนำเสนอบทสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทอ่านหลักและบริบทสังคมไทย ในการนำเสนอบทสนทนา ผู้เขียนเน้นนำเสนอบทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบทอ่านสังคมวัฒนธรรมไทยในบทอ่านหลักประจำบท โดยสร้างสถานการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทอ่านหลักเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนฝึกฟังพูดบทสนทนาภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยที่น่าสอนในบทอ่านหลัก เข้าใจการใช้ภาษาสนทนาภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมไทย สามารถนำภาษาสนทนาที่เรียนมาในตำราเรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอในตำราเรียนภาษาไทย ระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน จะอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

เนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 เล่ม พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาไว้เป็น 2 ช่วง ช่วงแรกได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิธภาษาไทย มุ่งให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยในระดับต้นได้ ช่วงที่สอง ได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร เน้นพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการแปลเพื่อการสื่อสาร

ในด้านการฝึกทักษะการอ่านเบื้องต้น ผู้เขียนให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงตั้งแต่อักษรไทย คำพยางค์เดียว คำหลายพยางค์ และประโยคตามลำดับ คำพยางค์เดียวและคำหลายพยางค์ที่ผู้เขียนนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านส่วนใหญ่เป็นคำที่มีความหมายที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้จะได้พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น อีกทั้งเป็นการปูพื้นฐานทางด้านคำศัพท์ให้แก่การเรียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในขั้นต่อไป ประโยคที่น่ามาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเน้นนำเสนอประโยคที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ถึงแม้ว่า ใน

ตำราเรียนจะให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและเขียนประโยค โดยไม่เน้นความหมายของประโยค แต่ก็จะทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับประโยคภาษาไทยมากขึ้น

ในด้านการฝึกทักษะการเขียนเบื้องต้น ผู้เขียนใช้รูปแบบการฝึกทักษะการเขียนจากตำราเรียนภาษาไทยของประเทศไทย โดยมีการใช้ลูกศรนำการลากเส้นตามตัวอักษรทุกตัว เหมือนแบบเรียนในประถมศึกษาของไทย แต่การฝึกเขียนตัวอักษร ฝึกเขียนตามกลุ่มตัวอักษร 3 หมู่ คือ อักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ ส่วนรูปสระแบ่งฝึกการเขียนเป็นคู่ ๆ สระเสียงสั้นและสระเสียงยาว นอกจากนี้ ยังมีให้ฝึกเขียนคำศัพท์และประโยคภาษาไทย

ในด้านการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสาร ผู้เขียนได้นำบทอ่านจำนวนมากมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ เรียนรู้คำศัพท์ในด้านต่าง ๆ โดยเน้นนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยและเรื่องที่ทันสมัยต่อสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบริบทความเป็นไทย และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้จริง ผู้เขียนยังได้นำเสนอบทอ่านเสริมท้ายบทมีทั้งลักษณะที่สัมพันธ์กับบทอ่านหลัก ซึ่งจะช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ทางภาษาไทยในด้านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ได้กว้างและลึกซึ้งขึ้น และมีลักษณะการเปรียบเทียบเนื้อหาแบบข้ามวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบสังคมวัฒนธรรมไทยและสังคมวัฒนธรรมจีน ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจความคล้ายและความต่างของสังคมและวัฒนธรรมระหว่างทั้งสองประเทศ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ดี การนำเสนอเริ่มต้นจากบทความสั้น ๆ ที่มีภาษาง่าย ๆ ไปยังบทความที่มีความยาวและยากขึ้น ในด้านการเขียน ในบทเรียนมีแบบฝึกให้ผู้เรียนเขียนคำศัพท์ วลี แต่งประโยคและเขียนข้อความตามเนื้อหาบทอ่าน

ในด้านการฝึกทักษะการฟังและการพูดเพื่อการสื่อสาร ผู้เขียนได้นำบทสนทนามาให้ผู้เรียนฝึกฟังพูด โดยเน้นนำเสนอบทสนทนาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยในบทอ่านหลักประจำบท มุ่งให้ผู้เรียนชาวจีนฝึกฟังพูดภาษาสนทนาภายในบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ในท้ายบทสนทนาบางเรื่อง ผู้เขียนได้นำเสนอประโยคสื่อสารที่เกี่ยวกับสถานการณ์ในบทสนทนาเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และพัฒนาทักษะการฟัง การพูดให้มากขึ้น นอกจากนี้ ในบทอ่านบางเรื่อง ผู้เขียนยังให้ฝึกการพูดโดยให้ผู้เรียนนำเสนอหน้าชั้นหรือสัมมนาในประเด็นที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทอ่านแต่ละบท สามารถทำให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟังและการพูดได้มากขึ้น

ในด้านการฝึกทักษะการแปลเพื่อการสื่อสาร มีการให้ฝึกแปลประโยคหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย และจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ซึ่งส่วนใหญ่มีเนื้อหา

เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทอ่าน รวมทั้งเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทย และเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน เพื่อให้ผู้เรียนได้นำไปใช้เป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศในอนาคต

จากการศึกษา เห็นได้ว่า ในตำราเรียน เล่ม 1 จะเน้นพัฒนาทักษะการอ่านโดยเฉพาะ การอ่านออกเสียง และทักษะการเขียนในเบื้องต้น เล่ม 2 เน้นพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้งในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการแปลไปพร้อมกัน โดยเน้นเนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนไทยในปัจจุบัน ส่วนในตำราเรียน เล่ม 3 และเล่ม 4 เน้นพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและการแปลในระดับที่ยากขึ้น การนำเสนอตามลำดับจากง่ายไปหายาก ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และสังเกตได้ว่า การนำบทสนทนามาฝึกทักษะการฟัง-การพูด มีปรากฏในตำราเรียน เล่ม 2 เท่านั้น แต่การนำบทอ่านมาฝึกทักษะการอ่าน การเขียน และการแปลมีปรากฏตั้งแต่ช่วงท้ายของตำราเรียน เล่ม 1 จนถึงตำราเรียน เล่ม 4 ทั้ง 4 เล่ม ผู้วิจัยเห็นว่า เนื่องจากในตำราเรียน เล่ม 2 เน้นนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันมากกว่า แต่ในตำราเรียน เล่ม 3 และเล่ม 4 จะนำเสนอเนื้อหาที่ยากขึ้น ส่วนมากเป็นลักษณะข่าวและบทความเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจไทย เป็นต้น ผู้เขียนจึงเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟัง-การพูดบทสนทนาที่สามารถนำไปในชีวิตประจำวันได้ ส่วนการฝึกทักษะการฟัง-การพูดในระดับที่สูงขึ้น จะมีแบบฝึกให้ผู้เรียนนำเสนอหน้าชั้นหรือสัมมนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องในบทอ่าน ไม่ได้เน้นเรื่องบทสนทนาอีก

นอกจากนี้ สังเกตได้ว่า ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทย ผู้เขียนเน้นนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอักขรวิธีไทย ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับวชิรวิภาคและวากยสัมพันธ์ไม่ได้นำเสนอเป็นเนื้อหาหลัก และไม่ได้ลงลึกเหมือนอักขรวิธีไทย และไม่พบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ เห็นได้ว่า ในฐานะเป็นตำราเรียนภาษาไทยที่ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย พื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวจีน ผู้เขียนจะมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้การอ่าน การเขียนภาษาไทยในขั้นพื้นฐาน และเกิดทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงไม่เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ในลักษณะเดียวกับตำราเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวไทย

จากผลการวิเคราะห์ เห็นได้ว่า เนื้อหาในตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1 - 4 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความรู้เบื้องต้นของภาษาไทย มีทักษะการใช้ภาษาไทยในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล มี

ความสามารถการใช้ภาษาไทยในชีวิตจริง และรู้จักสภาพของประเทศไทยในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ขนบประเพณี ศาสนา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น

กล่าวได้ว่า ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาชุดนี้มีความโดดเด่นและความน่าสนใจ ในฐานะเป็นตำราเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน ซึ่งเป็นผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง สามารถช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวิธีการสอนภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีนที่น่าสนใจ เช่น ได้เปรียบเทียบระหว่างหน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาจีนโดยใช้ตัวอักษรสากลเป็นสื่อกลาง มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อชี้แนะความสำคัญของเนื้อหาส่วนที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน แนะนำแนวทางการสอนให้แก่ผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา มีการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนถึงสังคมวัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจประเทศเจ้าของภาษาได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอการเปรียบเทียบระหว่างสังคมวัฒนธรรมไทยและสังคมวัฒนธรรมจีน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

นอกจากนี้แล้ว ตำราเรียนชุดนี้ยังมีรูปแบบที่ทันสมัย มีแผ่น CD-ROM ที่เป็นสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ประกอบด้วย เป็นการดึงดูดให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทบทวนความรู้ด้วยตัวเองได้ ปูพื้นฐานภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนได้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น มีเสียงเจ้าของภาษาช่วยพัฒนาการฟังและการออกเสียงภาษาไทย และในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทย มีภาพประกอบและวีดีโอให้ชม ช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนที่ดำรงชีวิตอยู่ในต่างสังคมต่างวัฒนธรรมสามารถเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทยได้ดีขึ้น การนำเสนอเนื้อหาตำราเรียนในรูปแบบสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนอกจากจะทำให้การเรียนการสอนภาษานั้นได้เพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว ยังเป็นแนวทางให้แก่การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษาที่เป็นตำราเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของชาติต่าง ๆ
2. ควรมีการศึกษาตำราเรียนหรือหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบางประการน่าจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหรือการสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- กรกช อัญชลีบุญกุล. (2543). **วิเคราะห์แบบเรียนประถมมาลา**. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ไทยศึกษา)), มหาวิทยาลัยรามคำแหง., กรุงเทพฯ.
- กรมวิชาการ, ศูนย์พัฒนาหนังสือ. (2545). **การผลิตการเลือก และการใช้หนังสือเพื่อสนองการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **บรรทัดฐานภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์สกสค.ลาดพร้าว.
- กาญจนา นาคสกุล. (2556). **ระบบเสียงภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ ฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- กำชัย ทองหล่อ. (2556). **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 54. กรุงเทพฯ ฯ: บริษัท รวมสาส์น จำกัด
- โกชัย สาริกบุตร; และสมพร สาริกบุตร. (2520). **แนวการวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียน**. เชียงใหม่: แสงรุ่งการพิมพ์.
- จรัลวิไล จรูญโรจน์. (2555). **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จินตนา ไบกาชุย. (2520, มีนาคม). หนังสือเรียนที่ไม่ใช่แบบเรียน. **สารประชาศึกษา**. 28: 20-23.
- ชนิดาภา ไตรสัทยา. (2556, มกราคม-มิถุนายน). การวิเคราะห์วัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในบทอ่านภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร. **วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ**. 14 (2): 49-58.
- เถลิง พันธุ์เถลิงอมร. (2526, ตุลาคม-2527, มิถุนายน). ตำราเรียน: กระบี่คู่มือของจอมยุทธวิชาการ. **วิชา**. 8(1-3): 78-81.
- ธวัช ปุณโณทก. (2550). **วิวัฒนาการหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย: TH 245**. กรุงเทพฯ ฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภลัย สุวรรณธาดา. (2542). เทคนิคการเขียนตำราและเอกสารวิชาการ. ใน **เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเทคนิคการเขียน การพิมพ์และการเผยแพร่ผลงานวิชาการ**. หน้า 19-42. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นวลทิพย์ เพิ่มเกษร. (2551). **รายงานวิจัย เรื่อง กลวิธีบางประการในการสอนภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศ: วิเคราะห์จากแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐาน 8 เล่ม**. ม.ป.พ.

นาถวดี นันทาภินัย. (2551, กรกฎาคม-ตุลาคม). มาตรฐานหนังสือเรียนในยุคสังคมฐานความรู้.

วารสารครุศาสตร์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). 37(1): 238-249.

บันลือ พุกกะวัน. (2536). **วรรณกรรมกับเด็ก.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บันลือ พุกกะวัน; และดำรง ศิริเจริญ. (2533). **เทคนิคและประสบการณ์การเขียนตำราทางวิชาการ.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประพิมพ์พรณ สุธรรมวงศ์. (2521). **การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียน=Textbook analysis: ED 417.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประภัศร ห่อนาค. (2553). **วิเคราะห์หนังสือ Thai : An Essential Grammar.** สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประสรวรค์ ดันติเสนาะ. (2548). **การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราภาษาไทยของ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร).** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปราณี โพธิ์สุข. (2527). **เอกสารประกอบการสอนวิชา กศ ศศ 532: การวิเคราะห์วิจารณ์ หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา.** กรุงเทพฯ:ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2552). **เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปัญญา ศิริโรจน์. (2540). **ต้นแบบตำราที่ศึกษาได้ด้วยตนเองสำหรับมหาวิทยาลัยตลาดวิชา.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พระยาอุปทิศศิลปสาร. (2531). **หลักภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

พิมพ์พร พึ่งพระ. (2554). **การวิเคราะห์เนื้อหาทางภาษาและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสื่อการเรียนรู้อังกฤษภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.** สารนิพนธ์. ศศ.ม. (การสอน ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มณี คิดสง่า. (2551). **การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้ พหุภาษาอื่น). อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- มนนกุล ทิมอ่ำ. (2548). **การวิเคราะห์หนังสือเรียน สารการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ธนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2533). **เอกสารการสอนชุดวิชา การใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 9 – 15**. พิมพ์ครั้งที่ 11. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รวีวรรณ ทุมชัย. (2525). **บทสรุปและแนะนำการวิจัย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- รังรอง นิลประภัสสร. (2528). **การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดภาษาพิจารณา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- วรรณนา ไตพิบูลย์พงศ์. (2527). **การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารธรรมศาสตร์**. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริ ธีระจิตร. (2531). **หลักการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร จันทะขาริ. (2545). **วิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา: ดรุณศึกษา**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. (2533). **ภาษาและภาษาศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ พิษทรัพย์. (2549, มกราคม-มีนาคม). การแต่ง เรียบเรียงและแปลตำราระดับอุดมศึกษา. **พัฒนเทคนิคศึกษา**. 18(57) :44-52
- สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์. (2549, พฤศจิกายน). การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. **วรรณวิทัศน์**. 11(5): 215-261.
- สลลิตทิพย์ ใจดี. (2528). **การวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น: New Horizons in English (Books 1,2,3)**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- สำนักงานภาคและสายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2548). **การค้าชายแดนไทย กับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานภาคและสายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- สุชาติ โสมประยูร; และวรรณิ โสมประยูร. (2550). **การเขียนหนังสือหรือตำราและบทความ : เทคนิคและประสบการณ์งานเขียนทางการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนวิสัยทัศน์และศักยภาพในการทำผลงานทางวิชาการ**. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สุนันท์ อัญชลีบุญ. (2545, ธันวาคม). การศึกษาภาษาไทยสมัยรัชกาลที่ 5 แบบเรียนหลวง. **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย**. 19: 157-178.
- สุนี ตรีทิเพนทร์. (2546). **การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อตำราเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สุวดี รูปสุวรรณ. (2550). **รายงานการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อตำราเรียน (textbook) ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- หทัย ดันหยง. (2528). **เอกสารคำสอน นส. 425: การเขียนหนังสือแบบเรียน**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนันต์ ประภาโส. (2543). **การศึกษาเกณฑ์การสร้างตำราเรียนวิชาวัสดุและเทคนิคศิลปะ สำหรับโปรแกรม วิชาศิลปกรรม ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ**. ปริญญานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรสา ปราชญ์นคร. (2525). **หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา=ศึกษา 431**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อัมพร แก้วสุวรรณ. (2527). **วิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย**. นครปฐม: หมวดวิชาการสอนภาษาไทยภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัมพร พงษ์ธา. (2518). **การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เริ่มเรียนชาวต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์. (2521). **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เอนก รัตน์ปิยะภากรณ์. (2528, มกราคม). แนวทางในการพิจารณาเลือกหนังสือเรียน. **สารพัฒนาหลักสูตร**. 34: 33-35.
- Brown, James W. (1969). **AV Instruction: Media and Methods**. New York: McGraw-Hill.

- Clark, Leonard H.; & Starr, Irving S. (1976). *Secondary School Teaching Methods*. 3rd ed. New York: Macmillan.
- Deighton, Lee C. (1971). *The Encyclopedia of Education*. New York: Macmillan.
- Diemert, Helen. (1980, November). The Problem of Content in Art Education. *Art Education*. 33(7): 28-29.
- Education Bureau of Hong Kong. (2016). *Guiding Principles for Quality Textbooks* (Revised June 2016). Retrieved Oct 14, 2016, from <http://www.edb.gov.hk/sc/curriculum-development/resource-support/textbook-info/GuidingPrinciples/index.html>
- Engelhart, Max D. (1972). *Methods of Educational Research*. Chicago: Rand McNally.
- Good, Carter V. (1945). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Huang Qiuxue. (2014, 17 September). Simple Discussion on Thai Language Education Reform Measures. *Education Modernization*. 8(18): 151.
- Hummel, Charles. (1988). *School Textbooks and Lifelong Education: An Analysis of Schoolbooks From Three Countries*. S.I.: Unesco.
- Inlow, Gail M. (1963). *Maturity in High School Teaching*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Lin Xiumei. (2558). การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน: อดีต ปัจจุบัน อนาคต ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ “ภาษา วรรณคดีไทย และการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ: การเรียนรู้และสร้างสรรค์จากสังคมไทยสู่สังคมโลก” ครั้งที่ 2. หน้า 28-43. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Lin xiumei.; & Huang Jinyan. (2015). *ภาษาไทยพื้นฐาน 4*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กวางโจว: สำนักพิมพ์หนังสือโลกกว้างดั่ง.
- Lu Sheng. (2553). *การพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาชาวจีน*. ดุษฎีนิพนธ์. กศ. ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- Lu Sheng, Cai Rongnan และเมฆม สอดส่องกฤษ. (2012). *ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ฉงชิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง.

- Lu Sheng, และคนอื่นๆ. (2012). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 2**. ฉงชิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง.
- Pan Deding. (2005). **หนังสือเรียนภาษาไทย 4**. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง.
- Pan Deding. (2008). **หนังสือเรียนภาษาไทย 3**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง.
- Pan Deding. (2010). **หนังสือเรียนภาษาไทย 1**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง.
- The American Textbook Publishers Institute. (1955). **Textbook are Indispensable**. New York: American Book-Staford Press, Inc.
- The Association of Teachers of Social Studies in the City of New York. (1967). **Handbook for Social Studies Teaching**. 3rd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- UNESCO. (2010). **UNESCO Guidebook on Textbook Research and Textbook Revision**. Langenhagen: poppdruck.
- Williams, David. (1983, July). Developing criteria for textbook evaluation. *ELT Journal*. 37(3): 251-255.
- Yang Lizhou. (2013). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 3**. ฉงชิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง.
- Yang Lizhou, และคนอื่นๆ. (2014). **ตำราเรียนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา เล่ม 4**. ฉงชิ่ง: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยฉงชิ่ง.
- Yin Lingyun. (2559). การวิเคราะห์เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน ใน **หนังสือรวมบทความงานประชุมวิชาการนานาชาติเกาหลีสึกษา-ไทยศึกษา**. หน้า 468-485. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Yin Lingyun. (2559). การศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 “การเรียนการสอนภาษาไทยในเอเชีย” วันที่ 30-31 พฤษภาคม 2559 ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัล กรุงเทพฯ**. หน้า 108-132. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Yunnan Minzu University. (2016). **Curriculum of The Bachelor of Arts in Thai Language**. Retrieved October 14, 2016, from <http://dnywxy.ynni.edu.cn/contenthn4a7500>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	MISS YUE HU (胡月)
วัน เดือน ปี เกิด	27 พฤษภาคม 2533
สถานที่เกิด	SHAANXI, CHINA
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2556 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยการศึกษาต่างประเทศซีอาน (Xi'an International Studies University) พ.ศ. 2561 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (Srinakharinwirot University)
ที่อยู่ปัจจุบัน	270/141 ทีซี กรีน คอนโด ถนนพระราม 9 แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310 Xi'an Economic and Technology Development Zone, Xi'an City, Shaanxi Province, China 710016